

Holy Bible

Aionian Edition®

Kitaaba Wooyuu
Guji Oromo Bible
New Testament

Holy Bible Aionian Edition ®

Kitaaba Woyyuu

Guji Oromo Bible

New Testament

Language: Gujii Oromo

Kenya, Ethiopia, Somalia

Creative Commons Attribution ShareAlike 4.0 International, 2018-2025

Source text: eBible.org

Source version: 9/10/2025

Source copyright: Creative Commons Attribution ShareAlike 4.0

Bible Society of Ethiopia, 2025

Formatted by Speedata Publisher 5.3.10 (Pro) on 12/3/2025

100% Free to Copy and Print

TOR Anonymously and <https://AionianBible.org>

Published by Nainoia Inc, <https://Nainoia-Inc.signedon.net>

All profits are given to <https://CoolCup.org>

We pray for a modern Creative Commons translation in every language

Translator resources at <https://AionianBible.org/Third-Party-Publisher-Resources>

Volunteer help and comments are welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Preface

Guji Oromo at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aīdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aīdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is *eternal*! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to *eternal* life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of *eternal punishment*. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Please understand these eleven words. The original translation is unaltered and a highlighted note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read at AionianBible.org, with Android, and with TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal and purple is the color of royalty! All profits are given to CoolCup.org.

History

Gujii Oromo at AionianBible.org/History

- 06/21/75 - Two boys, P. and J., wonder if Jesus saves all and pray.
- 04/15/85 - Aionian Bible conceived as B. and J. pray.
- 12/18/13 - Aionian Bible announced as J. and J. pray.
- 06/21/15 - Aionian Bible birthed as G. and J. pray.
- 01/11/16 - AionianBible.org domain registered.
- 06/21/16 - 30 translations available in 12 languages.
- 12/07/16 - Nainoia Inc established as non-profit corporation.
- 01/01/17 - Creative Commons Attribution No Derivatives 4.0 license added.
- 01/16/17 - Aionian Bible Google Play Store App published.
- 07/01/17 - 'The Purple Bible' nickname begins.
- 07/30/17 - 42 translations now available in 22 languages.
- 02/01/18 - Holy Bible Aionian Edition® trademark registered.
- 03/06/18 - Aionian Bibles available in print at Amazon.com.
- 09/15/18 - Aionian Bible dedicated as J. and J. pray again.
- 10/20/18 - 70 translations now available in 33 languages.
- 11/17/18 - 104 translations now available in 57 languages.
- 03/24/19 - 135 translations now available in 67 languages.
- 10/28/19 - Aionian Bible nursed as another J. and J. pray.
- 10/31/19 - 174 translations now available in 74 languages.
- 02/22/20 - Aionian Bibles available in print at Lulu.com.
- 05/25/20 - Illustrations by Gustave Doré, La Grande Bible de Tours, Felix Just.
- 08/29/20 - Aionian Bibles now available in ePub format.
- 12/01/20 - Right to left and Hindic languages now available in PDF format.
- 03/31/21 - 214 translations now available in 99 languages.
- 11/17/21 - Aionian Bible Branded Leather Bible Covers now available.
- 12/20/21 - Social media presence on Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube, etc.
- 01/01/22 - 216 translations now available in 99 languages.
- 01/09/22 - StudyPack resources for Bible translation study.
- 01/23/22 - Volunteers celebrate with pie and prayer.
- 02/14/22 - Strong's Concordance from Open Scriptures and STEPBible.
- 02/14/23 - Aionian Bible published on the TOR Network.
- 12/04/23 - Eleēsē added to the Aionian Glossary.
- 02/04/24 - 352 translations now available in 142 languages.
- 05/01/24 - 370 translations now available in 164 languages.
- 08/05/24 - 378 translations now available in 165 languages.
- 08/18/24 - Creative Commons Attribution 4.0 International, if source allows.
- 10/20/24 - Gospel Primer handout format.
- 11/24/24 - Progressive Web Application off-line format.
- 01/28/25 - All profits are given to CoolCup.org.
- 03/12/25 - 382 translations now available in 166 languages.
- 06/21/25 - 468 translations now available in 230 languages.
- 09/01/25 - 538 translations now available in 291 languages.

Table of Contents

NEW TESTAMENT

Maatewoosii	1
Maarqoosii	31
Luqaasii	51
Yohaannisii	83
Hujii Ergantootaa	108
Rooma'aa	141
1 Qorontoosii	155
2 Qorontoosii	169
Galaatiya'aa	178
Efesoonii	183
Filiphisiyyusii	188
Qolosaayisii	192
1 Tasalonqe'ee	195
2 Tasalonqe'ee	198
1 Ximootewoos	200
2 Ximootewoos	204
Tiitoos	207
Fileemoon	209
Ibroota	210
Yaaqoobii	220
1 Pheexroosii	224
2 Pheexroosii	228
1 Yohaannisii	231
2 Yohaannisii	235
3 Yohaannisii	236
Yihuda'aa	237
Mudhii Yohaannisii	238

APPENDIX

- Reader's Guide
- Glossary
- Maps
- Destiny
- Illustrations, Doré

NEW TESTAMENT

Yesuus ammoo, «Abba'a, isaan waan godhiisatti jiranu waan hin beenneef, isaaniif araarami!»
jedhe. Isaan carraa buufatiisaan woyaa isaa goodamane.

Luqaasii 23:34

Maatewoosii

1 Hiddi dhaloota Yesuus Kiristoosii sanyii Abrahaamiitii fi sanyii Daawitii kana. 2 Abrahaam Yisihaq uumate; Yisihaq Yaaqoob uumate; Yaaqoob Yihuda'aa fi obboleeyyan Yihuda'aa uumate; 3 Yihudaan Taamaar irraa Faaresii fi Zaaraa uumate; Faares Hesrom uumate; Hesrom Aaram uumate; 4 Aaram Aminaadaab uumate; Aminaadaab Nahasoon uumate; Nahasoon Salmoon uumate; 5 Salmoon Rahaab irraa Bo'az uumate; Bo'az Ruuti irraa Yoobeed uumate; Yoobeed Isey uumate; 6 Isey Daawitii mooticha uumate; Daawiti haadha manaa Uriyaa irraa Solomoon uumate; 7 Solomoon Rehobiyaam uumate; Rehobiyaam Abiiyaa uumate; Abiiyaa Asaafi uumate; 8 Asaafi Yoshaafaax uumate; Yoshaafaax Yoraam uumate; Yoraam Oziyaas uumate; 9 Oziyaas Yo'ataam uumate; Yo'ataam Akaaz uumate; Akaaz Hisqiyaa uumate; 10 Hisqiyaa Minaasee uumate; Minaaseen Amos uumate; Amos Yosiyaas uumate; 11 Yosiyaas bara kolbaan Israa'elii gara biyya Baabilonii booji'ante Yekoniyaasiif i obboleeyyan Yekoniyaasiif uumate. 12 Kolbaan Israa'elii gara biyya Baabilon booji'anteen duuba Yekoniyaas Salaati'el uumate; Salaati'el Zarubaabel uumate; 13 Zarubaabel Abiyuddin uumate; Abiyuddin Eliyaaqim uumate; Eliyaaqim Azor uumate; 14 Azor Zaadoq uumate; Zaadoq Akiim uumate; Akiim Eliyud uumate; 15 Eliyud Ele'azaar uumate; Ele'azaar Maattaan uumate; Maattaan Yaaqoob uumate; 16 Yaaqoob Yoseef uumate; Yoseefiin kun ka Maariyaam fuudhe; isii, ka, «Masiihii» jedhamee moggaafame, ta Yesuus deette. 17 Tanaaf Abrahaam irraa kaasee haga Daawitiitii dhaloota kudhanii afuritti jira; Daawiti irraa kaasee haga bara kolbaan Israa'elii gara biyya Baabilonii booji'antetti dhaloota kudhanii afuritti jira; booji'ama gara Baabiloniitii haga dhaloota Masiihilleetti dhaloota kudhanii afuritti jira. 18 Dhalooti Yesuus Kiristoosiiakkana. Haati isaa Maariyaamiin Yoseefiif kadhatanteertu adoo isaan wol bira hin geyin dura, Ayyana Woyyichaan ulfoottee dhaggante. 19 Yoseefiin isii kadhatteeru sun nama balchaa waan te'eef, kolbaa duratti Maariyaamii qaanessuu hin barbaanne; maarre dhokaataan isii lakkisiisaaf yaade. 20 Adoo inni tana yaadiisatti jiruu, ergamaan Waaqaa ooju'uun isatti mudhatee, «Yoseefi sanyii Daawitii! Maariyaamiin ati kadhatteertu, Ayyana

Woyyichaan waan ulfootteertuuuf, akka niitii teeti teetu gara mana keetti fudhatisaaf hin sodaatin. 21 Isiin ilma hin deetti; inni waan kolbaa ifii cubbuu irraa fayyiisuuf, maqaa isaa, «Yesuus» jettaan» jedheen. 22 Kun martinuu wonni Goottaan karaa raagichaatiin dubbateeru akka muummottuuf teete. 23 Wonni dubbatameerulle, «Durri duudduun hin ulfootti; ilmalle hin deetti; maqaa isaalle, «Amaanu'el» jedhamee waamama;» «Amaanu'el» jechuun, «Waaqi nu woliin jira» jechu'u. 24 Maarre Yoseef yennaa dammaqe, akkuma ergamaan Gootta'aa itti hime, Maariyaamii Kadhatteeru akka niit'iititi gara mana ifii fudhate. 25 Te'u malee haga isiin ilma deettutti akka niit'iititi isii bira hin geenne. Yoseef maqaa isaa Yesuus jedheen.

2 Bara Heroodis mooticha te'eeru, qachaa Beeteelemii, ka Yihudaa keessaatitti Yesuus dhalate. Achiin duuba adoo hin turin beekkoleen urjii qorqortu karaa baya adu'uutii gara Yerusaalemi dhufanee, 2 «Mucaan mootii Yihudootaa te'iisaaf dhalate, eessa jira? Nuuti urjii isaa karaa aduun baatutti dhagginee, isatti sagadiisaaf dhunneerra» jedhanee iyyafatane. 3 Mootichi Heroodis yennaa waan kana dhage'e rifate; worri Yerusaalemi martille isa woliin rifate. 4 Inni sooreyyii hayyootaatii fi barsiisota Seeraa wolitti qabee, «Masiihiin eessatti dhalata?» jedhee isaan gaafate. 5 Isaan, «Beeteelemii Yihudaa keessaatitti dhalata; raagichi: 6 «Ati Beeteleemiin Yihudaa keessaal! Qachoota gugurdaa Yihudaa keessaa mara caalaa ijumaayyuu hin diqqaattu; sababille ka kolbaa tiyya Israa'el bulchu bulchaan si keessaa baya» jedhee barreesseera» jedhaneen. 7 Heroodis dhossa'aan worra urjii qorqoru san waamee yennaa urjiin itti mudhatte isaan irraa gaafatee hubate. 8 Achiin duuba, «Dhaqa'aatii, marroo muca'aa miidhassa'aa qorqora'a; yennaa isaa dhaggitanee, anille dhaqee akka sagaduuf natti him'a'a» jedhee, gara Beeteelemii isaan erge. 9 Isaan yennaa waan mootichi jedhe dhage'ane, ka'anee yaal'ane; karaa irralle'etti urjiin isaan karaa aduun baatutti dhaggane tuun, addee mucaan jiru san gubba'atti haga dhaabbattutti isaanin dura ideente. 10 Isaan yennaa urjii dhaggane, akka malee gammadane. 11 Mana seenanee, mucaa haadha isaa Maariyaam woliin dhagganee, gad jiganee isaa sagadane. Achiin duuba subba ifii bananee worqii, hixaanaa fi qumbii

isaaf kennane. 12 Achiin duuba isaan gara Heroodisii ti. 5 Yerusaalem iraa, Yihudaa iraa, biyya cinaa akka hin deebineef, Waaqi ooju'uun waan isaan if laga Yordaanosii mara iraa kolbaan gara isaa eeggachiiseef, karaa dhibi'iin gara biyya ifii deebi'ane. dhutte. 6 Isaan cubbuu ifii dhugaa baasanee, laga 13 Eega beekkoleen sun gara biyya ifii deebi'ane, Yordaanoosii titti harka Yohaannisiititi cuuphamane. ergamaan Gootta'aa ooju'uun Yoseefitti mudhatee, 7 Yohaannis Fariisaayotaa fi Saduqoota hedduu «Heroodis mucaa ijjeesiisaaf waan barbaaduuf, ka'littii, cuuphamiisaaf gara isaa dhufiisatti jiranu yennaa muca'aa fi haadha isaa fudhadhuu gara biyya Gibxi'i dhagge, «Isin ilmaan buuti'ii! Akka isin mufii Waaqaa baqadhu; haga ani sitti himutti achi turi» jedheen. 14 ta isinitti dhufaartu jalaa baqattanu eennutti isinitti Maarre Yoseef ka'ee, muca'aa fi haadhaa muca'aa hime? 8 Cubbuu teessan iraa akka deebitane waan fuudhee, gara biyya Gibxi'i halkanuma san deeme. mudhisu tolcha'a. 9 «Abbaan keenna Abrahaam» 15 Haga Heroodis du'u achi ture; Goottaan afaan jedhiis isin hin baasa hin seyina'a. Waaqi dhakoota raaga'aatiin, «Ani biyya Gibxi'iitii mucaa kiyya waame» kana fuudhee Abrahaamiif ilmaan tolchiisa akka jedhee wonni dubbateeru akka muummottuuf tun dande'u ani isinitti hima. 10 Agaraan mukoota hiddatti teete. 16 Worri urjii qorqoru akka isa sobe yennaa muriisaaf qophowere; muki midhaan dansaa hin hubate, Heroodis akka malee aare. Yennaa urjiin buunne muramee ibiddatti hin gatama. 11 Akka isin itti mudhatte worra urjii qorqoru iraa akka gaafatee cubbuu iraa deebitane mudhiisaaf ani bisaaniin isin hubatetti, ijoolee Beeteelem keessaatii fi adaala cuupha, ka ana duubaan dhufaaru ammoo Ayyaana is'i'ii maraa, ta woggaa lamaa yookiin achi gadii Woyyichaa fi ibiddaan isin cuupha. Inni guddoo na loltoota ifii ergee ijjeesiise. 17 Akka kanaan wonni caala; ani kophee isaatuu ba'atiisaafille nama te'uua raagichi Ermiyaas jedhe muummotte; 18 wonni inni moti. 12 Inni eeddum mee ifii keessatti midhaan raagelle: «Qoonqoon Raama'atti dhage'ante, qoonqoo qulleessiisaaf horooroo harkatti qabateera; midhaan wiiccfataa fi bowaa ti. Raahel ijoolee ifitiif bootte; qulleessee gootara'atti hin galcha; hicaacee ammoo ijooleen is'i'ii waan dhumatteef, jajabaachuu didde» ka ibidda hin dhaanneen guba» isaaniin jedhe. 13 jedhu. 19 Heroodis du'en duuba, ergamaan Gootta'aa Yesuus yennaa san Yohaannisiin cuuphaan akka isa biyya Gibxi'i keessatti ooju'uun Yoseefitti mudhatee, cuuphuuf gara laga Yordaanosii dhufe. 14 Yohaannis 20 «Worri mucaa ijjeesiisaaf barbaadu waan du'eef, ammoo, «Ani si'iin cuuphamu'u male, ati maaf ka'littii, muca'aa fi haadha isaa fudhadhuutii, gara biyya gara kiyya dhutta?» jedhee isa dhoogge. 15 Yesuus Israa'elii deebi'i» jedheen. 21 Maarre Yoseef ka'ee, ammoo deebisee, «Karaa kanaan balchummaa mara muca'aa fi haadha muca'aa fudhatee, gara biyya muummessu'u waan malleef, amma na dhoogguu Israa'elii deebi'e. 22 Arkelaawoos addee abbaa ifii lakkisi» jedheen; achiin duuba Yohaannis lakkise. 16 Heroodisii biyya Yihuda'aa akka bulchiisatti jiru yennaa Yesuus cuuphamee bisaan keessaa akkuma bayeen, dhage'e ammoo, Yoseef achi deemiisa sodaate. ol-gubbaan banantee Ayyaanni Waaqaa saphaliisa Ooju'uun gorfamee, gara lafa Galiila'aa dhqaqee, fakkatee gad dhufee isa irra bu'un dhagge. 17 Ol-23 raagoti marroo Yesuusiitif, «Inni Naazireticha gubbaa iraa qoonqoon, «Kun Ilma kiyya jaalatama'a, hin jedhama» wonni jette akka muummottu qachaa ka ani guddoo isatti gammadeeru» jette.

Naaziret jedhamu dhqaqe le'e.

4 Achiin duuba akka Yesuus Seexanaan ataabamu

3 Bara san Yohaannisiin cuuphaan goomolee Ayyaanni Woyyichi gara goomole'ee geesse. 2 biyya Yihuda'aa keessa lallabaa dhufee, 2 Yesuus guyyaa afurtamaa fi halkan afurtama laameen «Mootummaan ol-gubba'aa waan dhikaatteef cubbuu duuba beelote. 3 Achiin duuba Seexanni gara isaa iraa deebi'a'al» jedhe. 3 Isaayaasiin raagichi, dhufee, «Ati Ilma Waaqaa yoo teete, dhakaan kun «Nami tokko goomolee keessaa iyyaa, «Karaa daabboo akka te'u ajaji» jedhe. 4 Yesuus ammoo, Gootta'aaf qopheessa'a; daandii inni irra deemu «Barreeffam Woyyichi, «Jecha afaan Waaqaa keessaa qajeelcha'a'l»» yennaa jedhe inni marroo Yohaannisi maraana malee, nami sagalee calla'an hin le'u dubbate. 4 Uffanni Yohaannisi rifeensa gaalaa iraa jedha» jedhee deebise. 5 Achiin duuba Seexanni dhowameeraayyu; inni hidha ifii teephaan hidhate; gara Qachaa Woyyichaa gara Yerusaalemii Yesuus sagaleen isaal le awwaannisaaf fi damma hollaa geessee, qaccee guutuu Galma Waaqaa gubbaa

isa dhaabbachiisee, 6 «Barreffam Woyyichi, «Miilli maratti dhage'ame; waan kanaaf worra dhibameeru, keeti dhaka'an akka hin gufanne, akka isaan harka dhukkuba adda addaatii fi dhibe'een farru, worra ifitiin si kiphanuuf, ergantoota ifii hin erga» waan ayyaanni hamaan qabeeru, worra gaggaadduu qabuu jedhuu, Ilma Waqaqa yoo teete asi irraa gad if fi worra laashowereeru mara kolbaan gara isaa fidde. darbi» jedheen. 7 Yesuus deebissee, Barreffam Yesuusille isaan fayyise. 25 Achiin duuba gumiiin Woyyichi, «Goottaa Waaqa keeti haga hin ilaalin» hedduu Galilila irraa, Qachaa qachoota Kudhan jedha» jedheen. 8 Achiin duuba Seexanni gaara jedhamu irraa, Yerusaalem irraa, Yihudaa irraa, dheeraa tokko gubba'atti isa baasee, mootummoota Yordaanosiin gamalle'ee isa hordofane.

biyya lafaa mara, ulfinna isaanii mara woliin itti mudhissee, 9 «Gad jiddee yoo naaf sagadde, waan kana maraa si'iif hin kenna» jedheen. 10 Yesuus deebissee, «Seexana, bayyadhu! Barreffam Woyyichi, «Goottaa Waaqa keetiif sagadi, isa callaa tajaajili» jedha» jedheen. 11 Achiin duuba Seexanni Yesuus lakkisee deeme; ergantooti Waqaqalle dhufanee isa tajaajilane. 12 Yesuus hidhama Yohaannisi yennaa dhage'e, gara Galilaa'a deebi'e. 13 Qachaa Naaziretii lakkisee, lafa Zabilooniitii fi Niftaalem keessa, cinaa abbaayaa Galilaa'a, qachaa Qifirnaahoom keessa le'e. 14 Wonni Isaayaasiin raagichi raagee, 15 «Lafa Zabilooniitii fi lafa Niftaalemii, Yordaanosiin gama, karaa gara abbaaya'aa geessu gubbaa jirtu, Galilala, lafa worra Yihudootaa hin te'inii! 16 Kolbaan dukkana keessa leete, ifa guddaa dhaggite. Worra lafa gaaddisa du'aa keessa le'uuf, ifi ife» jedhe akka muummottuuf tun teete. 17 Yennaa sani jalqabee Yesuus, «Mootummaan Waaqaa waan dhikaatteef, cubbuu teessan irraa deebi'a'a!» jedhee lallabiisa jalqabe. 18 Yesuus abbaayaa Galilaa'a qarqaraan adoo dabaruu, guurtuu qurxummi'i ka te'ane obboleeyyan lamaan: Simumon ka Pheexoos jedhamee fi Indiryasiin obboleessi Simumonii cacoo abbaaya'atti afanuun dhagge. 19 Yesuus isaaniin, «Na hordofa'a! Ani guurtuu namaa isin tolcha» jedhe. 20 Isaan yennuma san caccoota ifii lakkisanee isa hordofane. 21 Inni akkuma achii deemeen, obboleeyyan lamaan Yaaqoobii fi Yohaannis, ilmaan Zabdewoosii dhagge. Isaan hoboloo ifii keessatti abbaa ifii Zabdewoos woliin caccoota ifii subbiisatti jiraniyyu. Yesuus isaan waame; 22 isaanille yennuma san hobolo'oo fi abbaa ifii lakkisanee, isa hordofane. 23 Yesuus manoota waaqonfannaa Yihudootaa keessatti barsiisaa, Oduu Gammadaa ta marroo mootummaa Waaqaa lallabaa, dhibe'ee fi dhukkuba adda addaa mara irraa kolbaa fayyisaa Galilila duudii keessa deddeeme. 24 Gurri isaa biyya Sooriya'a

5 Yesuus yennaa gumii hedduu dhagge, gaaratti ol bayee tee'e; barattootii isaallegaara isaa dhufane. 2 Achiin duuba inni isaan barsiisisa jalqabee: 3 «Worri le'i Ayyaanaatiin hiyyeeyyi akka te'ane itti dhage'antu gammaduu; mootummaan Waaqaa ta isaanii ti! 4 Worri gadde gammaduu; Waaqi isaan hin jajjabeessa! 5 Worri ifi gad qabu gammaduu; isaan lafa hin dhaalan! 6 Worri balchummaa beelotuu fi dheebotu gammaduu; Waaqi isaan hin quussa. 7 Worri namaaf mararfatu gammaduu; Waaqi isaanii hin mararfata! 8 Worri gadhaa qulluu gammaduu; isaan Waaqa hin dhaggan! 9 Worri nageya buusu gammaduu; isaan ijoollee Waaqaa hin jedhaman! 10 Worri balchumma'aaf miidhamu gammaduu; mootummaan Waaqaa ta isaanii ti! 11 «Sababa kiyyaaf jettee yennaa kolbaan isin arrassitee, isin miitee, dharaan gurra isin balleessite gammada'a. 12 Isaan raagota worra isiniin duraattu akkasuma miidhane. Gatiin teessan ol-gubba'atti guddoo waan teeteef, gammada'aatii illisi'a» isaanii jedhe. 13 Yesuus itti dabalee, «sin soodda lafaa ti; ammoo sooddi yoo kuraa ifii dhabe, attam deebi'ee kuraawuu dande'a? Alatti gatamee miilaan dhiitama malee, womaa bu'aa hin qabu. 14 «Isin ifa biyya lafaa ti. Qachaan gaara gubba'atti ijaarame dhokatiisa hin dande'u. 15 Eennulle ifa issee, akka nama mana keessa jiru maraaf ifa kennu, waan ifi irra keyamu irra keya malee, gombiso jala hin keyu. 16 Akkasuma akka kolbaan hujji dansaa teessan dhaggitee Abbaa keessan ka ol-gubbaa jiru ulfeessitu, ifi keessan nama duudii duratti ifuu ti» jedheen. 17 Yesuus, «Ani Seeraa fi barsiisa raagotaa diigisa dhufe hin seyina'a. Ani barsiisa isaanii muummessiisaaf dhufe malee, diigisaaf hin dhunne. 18 Ani dhugumaan isiniti hima, haga ol-gubba'a fi latti dabartutti Seera keessaa qubeen takkaan, bixxileen adoo hin muummowin hin baddu. 19 Tanaaf nami ajajoota kana keessaa ka irra diqqa'aa tokko diigee, akka diiganu

namoota barsiisu, mootummaa Waqaqa keessatti worra duriitiin jedhame isin dhageettaneertan. 34 ka irra diqqaatu hin jedhama; nami ajajoota kana Ani ammoo isinitti hima, ijumaa hin kakatina'a. eegee akka eeganu barsiisu ammoo, mootummaa Ol-gubbaan barcumaa mootummaa Waqaqa waan Waqaqa keessatti guddaa hin jedhama. 20 Ani teeteef, ol-gubba'aan yookiin, 35 lattile waan ijata isinitti hima, balchummaan teessan balchummaa miila isaa teeteef lafaan hin kakatina'a; qachaa worra barsiisota Seeraatii fi Fariisaayotaa yoo caalte mootii gudda'aan waan teeteef Yerusaalemille'een malee, mootummaa Waaqaatitti ijumaa hin galtau» hin kakatina'a. 36 Rifeensa tokkocha adii yookiin isaaniin jedhe. 21 Yesuu itti dabalee, «Hin ijjeesin; gurraacha godhiisa waan hin dandeeneef, mataa nami nama ijjeese mura'aaf dhikaata» jedhamee keetille'en hin kakatin. 37 Dubbiin teessan «E» yoo worra duriittti akka himameeru dhageettaneertan. teete «E», yookiin «Waawwoo» yoo teete «Waawwoo» 22 Ani ammoo isinitti hima, eennulle sababa malee teetuu ti; wonni kana irra caale seexana irraa dhutte» obboleessa yookiin obboleetti ifiititti yoo mufate jedhe. 38 Yesuu itti dabalee, «Itti, ilaa; ilkaan, mura'aaf dhikaata; obboleessa ifiitii, «Gowwa'al» ilkaaniif» akka jedhame isin dhageettaneertan. 39 yoo jedhe, kora mura'aa dura dhikaata; obboleessa Ani ammoo isinitti hima: nama si yakke haluu hin ifiitii, «Daalleel! yoo jedhe gara muraa qilee ibiddaa bayin. Nami tokko yoo boqoo middaa si dhabanaase, dhikaata. (Geenna g1067) 23 Maarre kennansa keeti taanille itti garagalchi; 40 nami tokko shaamisi teeti Waqaqa dhikeessiisaaf addee ciincaa itti ciincessanutti fudhatiisaaf barbaadee yoo si himate, kootii teetille fiddee, waan obboleessi keeti sitti quuqameeru kenniif. 41 Nami tokko hunnaan kiiloo meetira tokko yoo qaabatte, 24 kennansa keeti achuma addee akka ati woliin deentu yoo si tolche, kiiloo meetira ciinca'aa duratti lakkisitii, dhaqii obboleessa keeti lama woliin deemi. 42 Nama si kadhatuuf kenni; woliin araaramii, achiin duuba deebi'iitii kennansa nama si irraa liqeeffatiisaaf barbaadu hin dhooggatin» keeti dhikeessi. 25 «Nama si himate tokko woliin gara jedhe. 43 Yesuu, «Ollaa keeti jaaladhu, diinota mura'aa adoo ideentuu dafii karaa irratti isa woliin keeti jibbi» akka jedhame dhageettaneertan. 44 Ani wolii gali. Achi geetee jennaan, abbaan mura'aa ka ammoo isinitti hima: diinota keessan jaaladha'a; si hidhutti dabarsee si kennee, ka si hidhu mana worra isin miidhuufile daadimadha'a. 45 Tana yoo hidha'atitti si galcha. 26 Ani dhugumaan sitti hima, gootane ijoollee Abbaa keessan ka ol-gubba'aan hin waan sitti murame keessaa saantimiin cadduulle adoo teetan; inni aduu ifii worra hama'aa fi dansa'aafille hin hin hafin haga kaffaltutti ijumaa hin baatu» jedhe. baasa; worra balchootaa fi balchoota hin te'inifille hin 27 Yesuu, «Hin gaarayyeeffatin» akka jedhame roobisiisa. 46 Worra isin jaalatu callaa yoo jaalattane, dhageettaneertan. 28 Ani ammoo isinitti hima: nami gatii maan qaddan ree? Cubbaaleyyiinuu sanuma ila halcha'atiin dubartii ilaale, gadhaa ifii keessatti godhan! 47 Obboleeyyan teessan callaa nageya o'aa isii gaarayyeeffateera. 29 Itti teeti ta middaa yoo yoo fuutane, worra dhibii caalaa isin maan gootane? cubbuu si hujisiitte, ifi keessaa baasiitii gati; nafi keeti duudiin gara qile'ee deemu'u mannaa, nafa keeti duudiin gara qile'ee gatamu'u mannaa, nafa keeti keessaa tokko fafoottu si'iif woyya. (Geenna g1067)

30 Harki keeti ka middaa yoo cubbuu si hujisiise, ifi irraa kutiitii gati; nafi keeti duudiin gara qile'ee deemu'u mannaa, nafa keeti keessaa tokko dhabuu si'iif woyya» jedhe. (Geenna g1067) 31 Ammalle Yesuu, «Nami niitii lakkisu mara woraqata lakkessaa barreessee isi'iif kennuu ti» jedhameeraayyu. 32 Ani ammoo isiniin jedha, yoo isii gaarayyeeffatte malee, nami niitii ifii lakkisu, akka isii gaarayyeeffatte hin godha; nami isii fuuhelle hin gaarayyeeffatta» jedhe. 33 Yesuu, «Ammalle, «Dharaan hin kakatina'a; waan Gootta'aaf kakattane ammoo godha'a» akka

6 Yesuu, «Nami akka isin dhagguuf jettanee hujji dansaa isaan duratti akka hin hunye ifi eeggadha'a! Akkas yoo gootane, Abbaa keessan ka ol-gubbaa jiru biraa gatii hin qaddanu. 2 «Hiyyeeyyi'iif yennaa arjoontanu, akka worri kijibu kolbaan akka isaan galateeffattuuuf, Mana Waaqonfannaa Yihudootaa keessaa fi karaa irratti godhanu, ifi mudhisiiisaaf hin godhina'a. Ani dhugumaan isinitti hima, isaan gatii ifii dhaggataneeran. 3 Ati yennaa arjoontu ammoo, waan harki keeti middichi godhiisatti jiru harki keeti bitaachinuu hin beekin. 4 Maarre arjoom

keeti dhossa'aan te'uun ti; Abbaan keeti ka waan ati 21 Yennaa mara addee karri teessan jirtu gadhaan dhossa'aan tolchitu dhaggu, gatii si'iif hin kenna. 5 «lsin keessanille jira» jedhe. 22 Yesuus, «llti ifa nafaa ti; ilti yennaa daadimattanu, akka worra kijibuu hin te'ina'a! teeti fayyaa yoo teete, nafi keeti duudiin ifaalessa Isaan worri dhibiin akka isaan dhagguf, Galma hin te'a; 23 ilti teeti fayyaa yoo dhadde ammoo, nafi Waqaqaa keessaa fi woldeennaa karaa gugurda'aatitti keeti duudiin dukkana te'a; ifi sitti jiru dukkana yoo dhaabbatanee daadimatiisa jaalatan. Ani dhugumaan te'e, dukkanatti attam attam guddattu reel» jedhe. 24 isinitti hima, isaan gatii ifii dhaggataneeran. 6 Ati Yesuus itti dabalee, «Nami tokko garbicha gootolee ammoo yennaa daadimattu, gara kolloo teetii seen, lamaa te'iisaaf hin dande'u; tokkocha hin jibba, balbala cufadhuu, gara Abbaa keeti ka addee dhokatte kaan hin jaalata; yookiin tokkocha ulfessee kaan jiruu daadimadhu. Abbaan keetille, ka waan ati tuffata. Akkasuma Waqaqaa fi beese'eef tajaajiluu hin dhossa'aan huju dhaggu, gatii teeti si'iif hin kenna. dande'u» jedhe. 25 «Tanaaf ani isinitti hima, jiruu 7 «Yennaa daadimattanu akka worra Yihudoota hin teessanif maan nyaanna, yookiin maan unna, yookiin te'inii, jecha bu'aa hin qanne itti hin deddeeb'iina'a; marroo nafa keessanii, maan uffanna jettanee hin isaan hedдуммаа яеchoota isaaniitif, waaqi waan yaadina'a. Jiruun sagalee, nafi woyaa hin caaluu? isaanif dhage'u seyan. 8 Isin ammoo akka isaanii 26 Sinbirroota ilaala'a; isaan midhaan hin facaasanu hin te'ina'a. Abbaan keessan waan isin barbaachisu yookiin haamanee gootara'atti hin galchanu; Abbaan isin adoo isa hin gaafatinuu hin beeka. 9 «Tanaaf, keessan ka ol-gubbaa jiru isaan nyaachisa. Isin yennaa daadimattanu, «Abbaa keenna ka ol-gubbaa guddoo sinbirroota hin caaltanuu ree? 27 Isin keessaa jirtu, Maqaan keeti woyyoomu; 10 mootummaan nami yaadiisaan, bara jiruu ifii irattti guyyuma tokkolle teeti dhuttu; fedhiin teeti akkuma ol-gubba'atti teete, ka dande'ee dabalatu jiraa? 28 «Marroo woya'aa maaflaafalle'etti teetu. 11 Sagalee guyyuma guyya'aan nuu yaaddan ree? Daraaroti attam akka guddatanu ilaala'a; barbaachittu adha nuu kenni. 12 Akkuma nuuti worra isaan hin hujatanu yookiin woyaa ifii hin dhowatanu. nu yakkuu araaranuu, yakkaa teenna nuu araarami. 29 Te'uun malee, Solomooniin mootichinuu ulfinna 13 Hamaalessa irraa nu eegi malee, ataabe'etti nu ifii maraan daraarota san keessaa akka tokkochaa hin galchin. [Mootummaan, hunni, ulfinnille baruma woyaa akka hin uffatin isinitti hima. 30 Waqaqi marra baraan keetuma. Ameen» jedha'a. 14 «Yoo isin adha mudhatee, boru ibiddatti gatamu yoo akkas yakkaa namootaaaf araarantane, Abbaan keessan uffise, isin fa'a attam caalchisee uffisuu dhaba ree? ka ol-gubbaa jiru isiniif hin araarama. 15 Yoo isin Isin worra dhugeeffannaa diqqo'o! 31 «Maarre, yakkaa namootaaaf hin araaramin ammoo, Abbaan «Maan nyaanna?» yookiin «Maan unna?» yookiin keessan ka ol-gubbaa jiru yakkaa teessan isiniif hin «Maan uffanna?» jedhaa hin yaaddayina'a; 32 worri araaramu» jedhe. 16 Yesuus, «Yennaa laantanu, akka Yihudoota hin te'in yennaa mara yaada waan kanaatiin worri kijibu tolchu fuula keessan hin addeessina'a. qabamaneeran. Tun marti akka isinii barbaachittu Laamuu isaanii namooti akka dhagganuuif isaan ifi Abbaan keessan ka ol-gubba'aa hin beeka. 33 addeessan. Ani dhugumaan isinitti hima, isaan gatii Dursa'attii mootummaa Waqaatii fi balchummaa ifii fudhataneeran. 17 Ati ammoo yennaa laantu, isaa barbaada'a; tun martinuu isiniif hin kennanti. 34 fuula keeti dhiqadhu, mataa keetille iffadhu! 18 Maarre marroo boruutif hin yaadayina'a; guyyaan Tanaaf laamiisa keeti, Abbaa keeti ka addee dhokatte boruu ififiu yaaddoo isa gewu qaba. Rakkinni adhaa jiru qofatti beeka malee, worri dhibiin beekuu hin adhaaf hin geaya» jedhe.

dande'u. Abbaan keetille, ka waan ati dhossa'aan huiju dhaggu, gatii teeti si'iif hin kenna» jedhe. 19 Yesuus dabalee, «Addee qooqqanna'aa fi ciillayiisi balleessutti, hattuulle cassitee seentee hattutti, as lafa tana irattti karra teessan hin kuufatina'a. 20 Ammoo addee qooqqanna'aa fi ciillayiisi dande'ee hin balleessine, hattuulle cassitee seentee hatuu hin dandeenne, ol-gubba'atti karra teessan kuufadha'a.

7 Yesuus, «Waqaqi akka isinitti hin murre, isin namatti hin murina'a. 2 Muruma isin namatti murtanuu Waaqille isinitti mura; safaraa isin ittiin namaaf safartanutti isinille'eef safarama. 3 «Huura ila obboleessa keetii keessa jiru maaf ilaalta! Jigeessa ila teeti keessaa maaf hin hubanne? 4 Jigeessi ila teeti keessa adoo jiruu, obboleessa keetii, «Huura ila

teeti keessaa sii fuudha» attam jedhuu dandeetta? 5 isin hin beeku. Isin worra dabaaleyyi'i; ila tiyya Ati nama kijiba'a! Dursitii jigeessa ila teeti keessa duraa deema'al» jedhee ifatti isaanitti hima» jedhe. jiru fudhadhu; achiin duuba huura ila obboleessa 24 Yesuus, «Nami jecha kiyya dhage'ee hujii irra keetii keessa jiru fuudhiisaaf miidhassitee dhagguu oolchu namicha qaroo mana ifii rassaa irratti ijaarratee hin dandeetta. 6 «Waan Waaqaaf male sarootaaf hin tokko fakkaatta. 25 Bokkeenni roobee, lolaan lola'ee, kennina'a; isinitti garagalanee isin ciiniinan. Dooqa bubbeen bubbittiee mana san dhiidde. Manni sun keessan ka gatii guddoo qabulle booyyota dura ammoo rassaa irratti waan ijaarameeruu hin jinne. hin buusina'a; isaan miilaan irra sirban» jedhe. 7 26 «Nami jecha kiyya dhage'ee hujii irra hin oolchne Yesuus itti dabalee, «Gaafadha'a, isiniif hin kennanti; namicha gowwaa mana ifii maansa irratti ijaarratee barbaada'a, hin dhaggattanille'e; balbala dhodhowa'a tokko fakkaata. 27 Bokkeenni roobee, lolaan lola'ee, isiniif hin bananti. 8 Ka gaafatu hin fudhata, ka bubbeen bubbittiee mana san dhiidde. Manni sunille barbaadulle hin dhaggata, ka balbala dhodhowuufille jgee akka malee buttute» jedhe. 28 Yesuus yennaa hin bananti. 9 Isin keessa ilmi isaa daabboo yoo dubbii tana dubbatee fixe, gumiin barsiisa isaatitti gaafate, ka dhakaa kennuuf eennu? 10 Yookiin baaseffatte. 29 Inni akka barsiisota isaanii ta Seera qurxummii yoo gaafate, dhudhuufaa hin kennaaifi? 11 Muuse'ee adoo hin te'in, akka nama baallii qabuu Isin adoo worra hamaa teetanuu, ijollee teessaniif tokko isaan barsiise.

waan dansaa kennuu eega beettanee, Abbaan keessan ka ol-gubbaa jiru, attam caalchisee, worra isa gaafatuuf waan dansaa kennuu dhaba ree! 12 «Waan namooti akka isiniif godhanuuf barbaaddanu isinille akkasuma isaaniiif godha'a: Seerri Muuse'etii fi raagoti kanuma barsiisan. 13 «Karra dhipho'on seena'a! Karaan gara badi'i geessu badha'a; karrille badhoo waan teeteef, worri karra san seenu heddu'u. 14 Karaan gara jiru'uu geessu ammoo qadha'aa; karrille dhiphoo waan teeteef, worri karaa jiru'uu san dhaggatu diqqa'a» jedhe. 15 Yesuus itti dabalee, «Raagota dharaa irraa ifi eeggadha'a; isaan gubbaa irra hoolota fakkaatanee, gara keessan dhufan; keessi isaanii ammoo yayyi isin butattu. 16 Midhaan isaaniitiin isaan beettan. Midhaan woyni'i kom'olcha irraa, midhaan harru'uu waaccuu irraa hin guuranu. 17 Akkasuma, muki dansaan midhaan dansaa, muki hamaan midhaan hamaa buusa. 18 Muki dansaan midhaan hamaa buusuu hin dande'u; yookiin muki hamaalle midhaan dansaa buusuu hin dande'u. 19 Muki midhaan dansaa hin buunne martinuu muramee ibiddatti gatama. 20 Tanaaf midhaan isaaniitiin raagota dharaa beettan» jedhe. 21 Yesuus, «Fedhi Abbaa kiyya ka ol-gubbaa jiruu ka hujutti mootummaa ol-gubba'atitti gala malee, ka, «Gootta'a, Gootta'a» jedhee na waamu marti hin galu. 22 Guyyaa mura'aa san, namooti hedduun, «Gootta'a, Gootta'a! Maqaa keetiin raaga hin dubbannee? Maqaa keetiin durriisota hin baannee? Maqaa keetiin baasota hedduu hin hunyee?» anaan hin jedhan. 23 Ani ammoo, «lijumaa

8 Yesuus yennaa gaara irraa gad bu'e, gumiin hedduun isa hordotte. 2 Namichi dhukkuba goga'aa farrisisa'aan qabameeru tokkolle gara isaa dhufee, isa duratti jilbiiffatee, «Gootta'a, yoo fedha keeti te'e na fayyisuu dandeetta» jedhe. 3 Yesuus harka ifii diriirsee isa qabee, «Hin fedha, fayyi!» jedheen; yennuma san namichi dhukkuba ifii irraa fayye. 4 Achiin duuba Yesuus, «Beekkadhu! Waan kana nama tokkolle'etti hin himin; ammoo dhaqiqiitii, hayyichatti ifi mudhisii; fayyuun keeti nama maraaf akka dhugaa baya te'u, fayyuun keetif qodha Muuseen ajaje dhikeessi!» isaan jedhe. 5 Yesuus yennaa qachaa Qifirnaahoomii seene, ajajaan dhibba tokko dhufee isa kadhathee, 6 «Gootta'a, tajaajilaan kiyya nafa laashowee, dhibamee mana ciisee, rakkataa farriisatti jira» jedhe. 7 Yesuus, «Ani dhufee isa hin fayyisa» jedhe. 8 Ajajaan dhibbaa ammoo, «Gootta'a, ati mana kiyya seenisaaf ani nama malee moti; afaanuma calla'aan ajaji, mucaan kiyya hin fayya. 9 Aninuu worra baalli qabu jala jira, loltoota ifiin jalatti ajajulle qaba. Isaan keessaa tokkochaan, «Deemil» yoo jedheen, innille hin deema; kaanille'en, «Koyl» yoo jedheen, innille hin dhufa; tajaajilaan kiyyaan, «Kana hujil» yoo jedheen, innille hin huja» jedhe. 10 Yesuus yennaa tana dhage'e, baaseffatee worra isa hordofuun, «Ani isinitti hima, Israa'el keessatti dhugeeffannaa guddoo akkasii nama qabu tokkochalle hin dhaggine. 11 Ani isinitti hima, biyya lafa duudii irraa karaa aduu baatuu fi seentuu dhufanee, mootummaa Waaqaa keessatti Abrahaam, Yaaqoobii fi Yisihaq woliin hin nyaatan;

12 worri mootummaa Waaqaa keessa te'uu male bobbaatee dheediisatti jirtiyyu. 31 Maarre durriisoti, ammoo addee itti bowanuu fi ilkaan itti qaranu «Ati yoo gad nu baache, booyyota sanitti nu ergi» gara alaa dukkanatti hin gataman» jedhe. 13 Achiin jedhanee Yesuus kadhatane. 32 Yesuus, «Dhaqa'a!» duuba Yesuus ajajaa dhibbaati, «Deemi; akkuma isaaniin jennaan, jara keessaa bayanee booyyotati dhugeeffanna teetii si'iif teetuu» jedhe. Tajaajilaan galane. Booyyoti sun martinuu roga qile'ee irraa gad ajajaa dhibbaalle saatumaa san fayye. 14 Yesuus gara abbaaya'aa oriitee liqinfante. 33 Worri booyyota yennaa mana Pheexroosii dhaqe, haati sodda'aa tissanu baqtanee qachaa seenanee, waan te'e ta Pheexroosii dhukkuba nafa o'isuun dhibantee maraa fi waan namoota durriisi qabeeru irratti te'e taqee irra irkatiisatti jirtuun dhagge. 15 Inni harka achitti odeessane. 34 Achiin duuba namooti qachaa isi'ii qabee, o'i nafaa isii lakkinaan, isiille ol kaatee keessaa marti Yesuus dhaggiisaaf gad bayane; isaan isaaaf areerte. 16 Aduun seenteen duuba, worra yennaa isa dhaggane, biyya isaanii lakkisee akka durriisotaan qabamane hedduu gara Yesuusii fidane. deemuuf isa kadhatane.

Innille jecha ifitiin durriisotaan baasee, worra dhibame maralle fayyise. 17 Wonni Isaayaasiin raagichi, «Inni dhibee teenna fudhate, dhukkuba keennalle ba'ate» jedhe akka muummottuuf inni tana godhe. 18 Yesuus adaala ifiittti gumii hedduu yennaa dhagge, gara abbaaya'aan gamaa akka bu'anu barattoota ifii ajaje. 19 Barsiisaan Seera Muuse'ee tokko gara isaa dhufee, «Barsiisa'a! Addee ati dhaxxu mara si hordofa» jedheen. 20 Yesuus deebisee, «Jeedalti boolla qaddi; sinbirreelle mana qaddi; Ilmi namaa ammoo addee mataa ifii itti irkfatu hin qabu» jedheen. 21 Baratoota isaa keessaa ka dhibbiin, Yesuusiin, «Gootta'a, dursee dhaggee abbaa kiyya akka awwaaladhu naa eeyyam» jedheen. 22 Yesuus ammoo, «Ati na hordofi! Du'aan du'aa ifii awwaalatuu ti» isaan jedhe. 23 Yennaa Yesuus hoboloo takka yaabe, barattooti isaaalle isa woliin deemane. 24 Dedhuma bubbleen hantuun abbaayaa gubbaa kaatee, hoboloolle danbalii'ini lixiisa geette; Yesuus ammoo rafeeraayyu. 25 Barattooti gara Yesuusii dhaqanee dammassanee, «Gootta'a, nu fayysi! Dhumataarraa!» jedhanee. 26 Yesuus deebisee, «Isin worra dhugeeffannaa diqqo'o, maaf sodaattan?» jedheen. Achiin duuba inni ol ka'ee bubblee fi danbalii ajajee, achitti cadheessi guddaan te'e. 27 Isaan baaseffatanee, «Kun nama attamii ti? Bubbe'ee fi danbalilie hin ajajamaniif!» jedhane. 28 Yesuus abbaaya'aan gamatti bu'ee biyya Gadara'aa yennaa dhufe, namooti durriisi keessa jiru lamaan goda awwaalatii gad itti dhufane; namooti kun haga nami karaa san dabariisa dadhabutti akka malee sodaachisane. 29 Isaan dedhuma, «Yesuus, Ilma Waaqaa, maan nu irraa qadda? Yennaan adoo hin geiyin nu farrisisiisa dhuttee?» jedhaa iyyane. 30 Diqquma isaan irraa fago'otti booyyoti hedduun

9 Yesuus hoboloo yaabee abbaaya'aan gamatti bu'ee gara qachaa ifii dhufe. 2 Jarri tokko achitti namicha nafi isaa laashowee itillee irra irkateeru tokko gara isaa fidde. Yesuus yennaa dhugeeffannaa isaanii dhagge, namicha nafa laashoween, «Ilma kiyi, jabaadhu! Cubbuu teetif aarri kennameera» jedhe. 3 Achiin duuba barsiisoti Seera Muuse'ee gariin, «Namichi kun Waaqa faanshessiisatti jira» jedhanee gadhaa ifii keessatti yaadattane. 4 Yesuus yaada isaanii beekee, «Isin maaf waan hantuukkasi gadhhaa keessan keessatti yaadattan? 5 *Cubbuu teetif aarri kennameera* jechu'u moo yookiin, «Ol ka'iil deem» jechuu irra kamittuu kasoo? 6 Ammoo Ilmi namaa cubbuu araaramiisaaf lafa irratti baallii akka qabu akka beettanu» jedheen, namicha laashoween, «Ol ka'iil! Itillee teeti fudhadhuutii gara mana keetii deem!» jedhe. 7 Namichille ol ka'ee gara mana ifii deeme. 8 Kolbaan yennaa tana dhaggite baaseffattee, Waaqa baallii akkasii kolba'aaf kenne galateeffatte. 9 Yesuus karaa san dabaruun, namicha qaraxa guuru tokko, ka Maatewoos jedhamu, addee gosee qaraxaa tee'eeruun dhaggee, «Na hordofi» jedheen. Innille ol ka'ee isa hordofe. 10 Yesuus mana Maatewoosiititi nyaata irra jiruun, worri qaraxa guuruu fi cubbaaleyyiin hedduun isaa fi barattoota isaa woliin nyaatiisaaf tee'anee. 11 Farisaayoti gariin kana dhagganee, barattoota isatiin, «Barsiisaan keessan worra qaraxa guuruu fi cubbaaleyyi woliin maaf nyaata?» jedhane. 12 Yesuus yennaa kana dhage'e, «Worra dhibameef malee, worra fayyaaleyyi'iif cidheessa hin barbaachisu. 13 Dhaqa'aatii Barreeffama, «Ani marartii barbaada malee ciinca'aa moti» jedhu hiikkaan maan akka te'e qorqora'aatii hubadha'a. Ani cubbaaleyyi waamiisaaf

dhufe malee, balchoota waamiisaaf moti» jedhe. 14 hin himina'a» jedhee jabeessee isaan ajaje. 31 Isaan Achiin duuba barattoot Yohaannisii cuupha'aa gara ammoo achii bayanee oduu marroo Yesususii adaala Yesususii dhufanee, «Nuttii fi Fariisaayoti yennaa mara lafa sanii maraan geyane. 32 Namooti ilti babbanteef maaf laamaa, barattoot teeti ammoo ijumaa maaf akkuma achii bayaneen, jarri takka namicha afaan laamuu dhaban?» jedhanee gaafatane. 15 Yesusus duudeeru ka durrii qabeeru tokko gara Yesususii deebisee, «Waajibichi isaan woliin adoo jiruu jaaloti fadane. 33 Durriisi yennaa keessaa baafame, namichi hin gaddanii? Waawwo'o! Guyyaan waajibichi isaan afaan duudee ture dubbate; kolbaalle baaseffattee, biraa fudhatamu hin dhufa; achiin duuba isaan hin «Waan akkasii kana Israa'el keessatti nuuti ijumaa laaman. 16 «Eennulle woyaa haareya woyaa dullatti'iti dhagginee hin beenul!» jette. 34 Fariisaayoti ammoo, hin erbu; sababille woyaan haaretti shunturachiitiee «Inni hunna mooticha durriisotaatiin durriisota baasa» qowa duriituu ka caalu gooti. 17 Akkasuma daadhii jedhane. 35 Yesusus Mana Waaqonfanna Yihudootaa woyn'i'i ta hin bayin qalqalluu dulloometti eennulle hin keessatti barsiisa, Oduu Gammadaa ta mootummaa naqu; sababille qalqallun hin dho'a, daadhiin hin jiddi, Waqaqa lallabaa, kolbaa dhukkubaa fi dhibee mara qalqallulle hin bada; daadhiin hin bayin qalqallu irraa fayyisa qachootaa fi olloota mara keessa haareyatti naqamu malte; daadhiille, qalqallulle hin deddeeme. 36 Inni akka hoolota tissee hin qannee badanu» isaaniin jedhe. 18 Yesusus adoo tana isaanitti kolbaa rakkatee fi qarqaarsa hin qanne yennaa dubbatii satti jiruu, bulchaan Mana Waaqonfanna dhagge nayeef. 37 Yennaa san inni barattoota Yihudootaa gara isaa dhufee, isa durattti jilbiiffatee, ifiitiin, «Midhaan haamamu gudda'a; worri haamu «Intalti tiyya ammuma na duraa duute; ati ammoo ammoo diqqa'a. 38 Tanaaf abbaan midhaanii worra koyiittii harka keeti isii irra keyi; isiille deebitee hin miidaan haamu gara midhaan haamamu akka ergu jiraatti» jedhe. 19 Yesusus ka'ee barattoota ifii woliin isa daadimadha'a» jedhe.

faana dhaqe. 20 Dubartiin woggaa kudhanii lamaaf dhiigii isii'ii dhaabbatuu didee rakkataa turte takka isa duubaan dhettee handaara woyaan Yesususii tuxxe. 21 Isiin gadhaa ifiittii, «Yoo woyaa isaa callaa tuqe, ani hin fayya» jettee yaadatte. 22 Yesusus garagalee isii dhaggee, «Intala tiyya, jabaadhu! Dhugeeffannaan teeti si fayyitteerti» jedheen; dubarttiilie yoosuma fayyite. 23 Achiin Yesusus gara mana bulchaa Mana Waaqonfanna Yihudootaa yennaa dhaqe, worra suusullee gaddaa afuuufu fi gumii caakkitee boottu dhaggee, 24 «Asii gad baya'l! Intalti rafisatti jirti malee hin duune» jedhe. Isaan ammoo itti kollane. 25 Gumiin gad baateen duuba, Yesusus gara addee intalti jirtuu seenee harka isii'ii qabe; intalti ol kaate. 26 Oduun marroo waan kanaa adaala san mara geette. 27 Yesusus achii ka'ee adoo dabariisatti jiruu, namooti ballaan lamaan isa hordofanee, «Ilma Daawitii, nu marari!» jedhaa iyyane. 28 Inni yennaa mana seene, namooti balooti sun gara isaa dhikaatane; Yesuuusille, «Akka ani kana godhhu dande'u hin dhugeeffattanii?» jedhee isaan gaafate. Isaanille, «Ee, Gootta'a!» jedhaneen. 29 Achiin duuba Yesusus ila isaanii qaqqabee, «Akkuma dhugeeffanna teessanii isinii teetuu til!» jedhe; 30 ilti isaanilie banante. Achiin duuba Yesusus, «Beekkadha'a, waan kana nama tokkolle'etti

10 Yesusus barattoota ifii kudhanii lamaan gara ifii waamee ayyaanota hamoota akka baasanu, dhukkubaa fi dhibee mara akka fayyisanu baallii isaanifiif kenne. 2 Maqaan ergantoota kudhanii lamaanii asii gad jira: ka matoomaa, Simoon ka «Pheexroos» jedhamee fi obboleessa isaa Indiryas; ilmaan Zabdewoosii, Yaaqoobii fi obboleessa isaa Yohaannis; 3 Filiphoo, Bartolomewoos, Toomaas, Maatewoosii qaraxa guuru, Yaaqoobii ilma Alfewoosii, Taadewoos; 4 Simoonii hinaatticha, Yihudaa nama biyya keriyootii, ka dabarsee Yesusus kenne. 5 Yesusus worra kudhanii lamaan kana erge; qajeelfama asii gad jirulle itti kennee, «Gara worra Yihudoota hin te'inii hin dhaqina'a, yookiin qachoota Samaariyya'aa hin seenina'a. 6 Addee akkasii, Worra akka hoolota bade gara kolbaa Israa'elii dhaqa'a. 7 Akkuma dhaxxaneen, «Mootummaan Waqaqa dhikaatteerti» jedhaa lallaba'a. 8 Dhibamaa fayyisa'a, du'aa kaasa'a, worra dhukkuba goga'aa farrisisa'aan qabameeru fayyisa'a, durriisota baasa'a. Gatii malee fudhattaneertan, gatii malee kenna'a. 9 Marxoo keessatti worqii, meetii yookiin sibiila diimaa hin qabatina'a. 10 Ideemiisa kara'atiif korjoo, qoloo lama, yookiin kophee lama, ulee lama hin qabatina'a. Hojjattootaaf wonni isaan barbaachisu kennamuufii malte. 11 Isin gara qachaa yookiin

olla tokkoo yennaa seentane, nama isin fudhatiisa **caalaa, qilee keessatti lamaanuu foonii fi lubbuulle ka te'u tokko barbaada'a, haga addee san lakkitanutti balleessuu dande'u Waaqa sodaadha'a.** (Geenna g1067) isa bira tura'a. 12 Yennaa mana tokko seentanu, 29 Sinbirrooti didiqoon lamaan saantimii tokkotti «Nageenni isinii te'u jedha'a. 13 Worri mana sanii yoo hin gurguramanii motii? Fedhii Abbaa keessan ka isin fudhate, nageenni keessan isaanii te'u; yoo isaan ol-gubbaa jiruuti malee sinbirroota san keessaa isin hin fudhatin ammoo, nageenni keessan isinii takkaalle lafa hin buutu. 30 Isin rifeensi mataa deebi'u. 14 Eennulle yoo isin fudhatuu dhabe yookiin keessaniituu marti laakkowameera. 31 Maarre hin dubbii teessan dhage'uu dhabe, mana san yookiin sodaatina'a; isin sinbirroota didiqqoo hedduu caalaa qachaa san lakkitanee yennaa baatanu bukuu miila gatti qaddan» jedhe. 32 Yesuus itti dabalee, «Nama keessanii dhodhowadha'a. 15 Ani dhugaa isinitti durattti ka dhugaa naa bayu duudi'iif, anille Abbaa hima, guyyaa mura'aa worra qachaa sanii irra worra kiyya ka ol-gubba'a durattti dhugaa isaaaf baya. 33 Sodoomii fi Gomora'aatiif irra kasoo hin teeti» jedhe. Ka nama durattti na mormatu duudii ammoo, anille 16 Yesuus itti dabalee, «Ani akka hoolotaa odduu Abbaa kiyya ka ol-gubba'a durattti isa hin mormadha» yayyl'iil isin erga; maarre akka bofaa qarolee, akka jedhe. 34 Yesuus itti dabalee, «Ani gara biyya lafaa saphaliisaad gadhi-laafeyyi te'a. 17 Namoota irraa ifi nageya fidiisaaf waan dhufe isinitti hin fakkaatin. Ani eeggadha'a; isaan gara kora mura'aa dabarsanee isin shallaagaa malee, nageya fidiisaaf hin dhunne. 35 hin kennan, mana itti wolitti qabamanu keessatti isin Ani ilma abba'aan, intala haadha ifitiin, niittii ilmaa hin dhaanan. 18 Sababa kiyyaaf akka isinitti muranu haadha dhirsa isi'iitiin gargar baasiisaaf dhufeera. gara bulchitootaa fi moototaa waan geeffantanuu, 36 Diinoti keessan maatuma teessan keessaa hin isaanii fi worra Yihudoota hin te'in durattti dhugaa te'a. 37 «Nami abbaa ifii yookiin haadha ifii na caalaa baatota tiyya hin teetan. 19 Yennaa isaan dabarsanee jaalatu naaf ka malee moti; nami ilma ifii yookiin intala isin kennanu ammoo, maan akka jettanu yookiin ifii na caalaa jaalatu naaf ka malee moti. 38 Nami attam akka dubbattanu hin yaadina'a; yennuma san fannoo ifii ba'atee na hin hordonne naaf ka malee wonni dubbattanu isiniif hin kennanti. 20 Ayyaana moti. 39 Nami jiruu ifii fayyifatuu barbaadu hin dhaba, Abbaa keessan ka ol-gubba'aatitti isin keessa jiraatee nami naaf jedhee jiruu ifii dhabu hin fayyifata. 40 dubbata malee, isinii moti. 21 «Obboleessi obboleessa «Ka isin fudhatu na fudhata; ka ana fudhatu ka ana ifii, abbaalle ilma ifii du'atti dabarsee hin kenna; erge fudhata. 41 Ka raagaa tokko waan inni raagaa ijoollelle worra ifii irratti hin kaati; hin ijjeesiittile'e. te'eef fudhatu, gatti raagichaa hin dhaggata. Ka nama 22 Sababa kiyyaaf nami marti isin jibba. Nami haga balchaa waan inni nama balchaa te'eef fudhatu, gatti muumme'eetti ossu ammoo hin fayya. 23 Yennaa balcha'aa hin dhaggata. 42 Dhugaa isiniin jedha, isaan qachaa tokko keessatti isin miidhane, gara ka eennulle worra didiqqaanu na hordofu kana keessaa dhibili baqadha'a. Ani dhugumaan isinitti hima, Ilmi tokkoof, waan inni barataa kiyya te'eef, bisaan unto'o Namaa adoo hin dhufiniin dura qachoota Israa'elii qabbanawaa xuuxxoo tokkolle yoo kenne, gatti hin mara keessa deentanee hin fixxanu. 24 «Barataan fudhata» jedhe.

barsiisa ifii hin caalu, hojjataan hojjaichiisa ifii hin caalu. 25 Barataan akka barsiisa ifii te'uun, hojjataan akka hojjaichiisa ifii te'uun hin geya. Isaan yoo abbaa manaa, **«Bi'el Zebul»** jedhanee waamane worra mana isaa maqaa irra caalaa badaa attamiiitiin waamu'uun jiran ree!

26 Maarre nama hin sodaatina'a. Wonni gollame mudhatuu hin ooltu; wonni dhoffame beekkamuu hin ooltu. 27 Waan ani dukkana keessatti isinitti himu, isin ifa guyya'aatiin dubbadha'a. Waan hasaasa'aan dhageettane guutuu manaa irraa lallaba'a. 28 Worra foon namaa ijjeesu, ammoo ka lubbuu ijjeesuu hin dandeenne hin sodaatina'a; irraa

11 Yesuus barattoota ifii kudhanii lamaan ajaja itti kennee hobbaaseen duuba, addee san lakkisee qachaa adaala sanii keessa lallabiisaaf fi barsiisiisaaf dhage. 2 Yohaannisiin cuuphaan adoo mana hidha'a keessa jiruu, waan Kiristoos hujisatti jiru dhage'ee, barattoota ifii keessaa garii ergee, 3 «Ka hin dhufa jedhame sun si'iyyu moo ka dhibii eeganna?» jedheen. 4 Yesuus deebisee, «Deebi'aatiif waan dhageettanee fi waan dhaggitanee Yohaannisiitti hima'a: 5 Ballaan hin dhaggaa, naafi hin ideema, ka dhukkuba goga'aa farrisiiisa'aan

qabameeru hin fayya, duudaan hin dhage'a, du'an hin guyyaa mura'aa isin caalaa Xiiroosii fi Sidooniif irra ka'a, Oduun Gammadaalle hiyyeeyyiif hin lallabanti. 6 Nami marroo tiyya mama hin qabaanne attam attam kasoo teeti. 23 Atille Qifirnaahoom, haga gubba'aa gammada» jedheen. 7 Barattoot Yohaannisi akkuma ideemaneen, Yesuus marroo Yohaannisi kolba'atti akkana dubbatee, «Goomolee keessatti yennaa gara Yohaannisi dhaxxane, isin maan ilaaliisaaf baatane? Shonboooqqa qilleensi daassuu? 8 Maan ilaaliisaaf baatane? Nama uffana dansaa uffatee? Worri uffana dadansaa uffatu mana moototaa keessa jiran! 9 Maan mara beekkole'ee fi qarolee dhossitee, ijoollota ilaaliisaaf baatane ree? Raagaa tokko ilaaliisaafii? 10 Inniin kun, ka Barreeffam kiyya waan Mara dabarse natti kenneera; Abbaa Woyyichi, «Karaa keeti akka si'iin duratt qopheessu, qofattu beeka malee, Ilma ka beeku tokkolle hin jiru, ani ergamaa kiyya si'iin dura erga» jedhee dubbateeru. 11 «Ani dhugaa isinitti hima, nama lafa irratti dhalate keessaa, ka Yohaannisi cuuphaa caaleeru eennulle jedhe. 12 Bara Yohaannisiin cuuphaan barsiisuu jalqabe irraa ka'ee Yohaannisiin cuuphaan barsiisuu jalqabe irraa ka'ee 13 Raagoti duudi'i fi seerri Muuse'ee fudhatan. 14 Yoo dubbii isaanii fudhatiisa feetane, Yohaannisiin kun, Eliyaasii hin dhufa jedhame san. 15 Nami gurra qabu dhage'uuti. 16 «Dhaloota kana maaniin wol fakkeessina? Isaan akka ijoolle lafa dikko'oo keessa teteetee woliin, 17 «Suusullee isinii afunne, isin hin sirbine; faaruu awwaalaa isinii faarsine, isin hin gaddine» jedhanu fakkaattan. 18 Yohaannis adoo sagalee hin nyaatinii fi daadhii woynili hin unin yennaa dhufe, «Inni durriisa qaba» jedhane. 19 Ilmi Namaa nyaataa unaa yennaa dhufe, isaan «llaa, gadhito'oo fi machowaa, lansa worra qaraxa guuruutii fi cubbaaleyi'i ti» jedhaneen. Te'u malee, qarummaan Waqaqa, hujii ifitiin mirkanootteerti» jedhe. 20 Achiin duuba Yesuus worra qachoota bilbaasota ifii inni irra caalaa keessatti huje keessa le'anu, waan isaan cubbuu irraa deebi'uudidaneef komate. 21 «Aanne'e si'iif, Koraaziin! Aanne'e si'iif, Betsayida'a! Bilbaasoti isin keessatti tolfaame, adoo Xiiroosii fi Sidoon keessatti godhamee jiraatee, silaa kolbaan achii yoosuu uffana gaddaa uffattee, daadhaa ifi irratti firfiffattee bara dheera'aan durattu cubbuu irraa deebiteertiiyu. 22 Ani ammoo isinitti hima,

guyyaa mura'aa isin caalaa Xiiroosii fi Sidooniif irra ka'a, Oduun Gammadaalle hiyyeeyyiif hin lallabanti. 23 Atille Qifirnaahoom, haga gubba'aa olifi fuudhuu barbaaddee? Gara qile'ee gad buuta. Bilbaasoti si keessatti godhame, adoo Sodoom keessatti godhamee jiraatee, isin haga guyyaa adhaa hin turtiyyu. (Hadës g86) 24 Maarre ani sitti hima, guyyaa mura'aa san si caalaa worra Sodoomiitif irra kasoo teeti» jedhe. 25 Yennaa san Yesuus, «Abba'a, Goottaa ol-gubba'aa fi lafaa! Waan kana mara beekkole'ee fi qarolee dhossitee, ijoollota akasuma Ilma isaatii fi worra Ilmi isaa itti mudhisutti 26 Ee, ani isinitti hima, isin ammoo ka guddoo raagaa Ee, Abba'a, waan kanatti gammaddeerta. 27 Abbaan caalu dhaggitane. 28 «Isin worri ba'aa ulfaattuu ba'atee dadhabee hin jiru; Mootummaa ol-gubba'aa keessatti ammoo, marti, gara kiyya kowa'a, ani isin foorfachiisa. 29 ka Mara caalaa diqqaatu isa hin caala. 30 Waanjoo kiyya dhiibatisatti jirti; worri itti galisaaf dhiibatu hin kas'o, ba'aan tiyya sallo'o» jedhe.

12 Yennaa san guyyaa Sanbataatiin Yesuus fichaa qamadi'i keessa dabare; barattootisaalle waan beelotaneeranuuf, shawwee qamadi'i kukkutanee nyaatiisa jalqabane. 2 Worri Fariisaayotaa yennaa tana dhagge, «llaa, barattoot teeti Guyyaa Sanbataatiin waan seerri hin eeyyanne godhiisatti jirti» Yesuusiin jedhane. 3 Yesuus deebisee, «Daawitii fi worri isa woliin jiru yennaa beelowane waan inni godhe isin hin dubbinnee? 4 Inni gara mana Waaqaa seenee, daabboo Waaqa dura dhikaattu, hayyoota qofa malee, inni yookiin worri isa woliin jiru nyaatiisaaf ta Seerri dhooggu nyaate. 5 Yookiin hayyooti Guyyaa Sanbataatiin Galma Waaqaa keessatti hujji yoo hujane, yakkaa te'ee akka itti hin laakkowanee, Seera Muuse'ee keessatti isin hin dubbinnee? 6 Ani isinitti hima, ka Galma Waaqaa caalu as jira. 7 Isin ammoo, «Ani marartii barbaada malee, ciinca'aa moti» jechuun maan akka te'e adoo beettanee jiraattanee, worra yakkaa hin qannetti yakkaa itti hin murtanuuyyu. 8 Ilmi Namaa Sanbata irralle'etti Gootta'a» isaaniin jedhe. 9 Yesuus addee san lakkisee Mana Waaqonfannaa Yihudootaa seene; 10 namichi harka laashowere tokko achi jiraayyu; jarri Yesuus himatiisaaf barbaadde

takka, «Guyyaa Sanbataatiin fayyisiis seerumaa?» jaba'aa san seenee karra isaa saamuu dande'a? jettee isa gaafattee. 11 Yesuus deebisee, «Isin keessaa Eega isa hidhe mana isaa saamuu dande'a. 30 nami hoolee takkaa qabu, guyyaa Sanbataatiin yoo Eennulle ka golii tiyya hin te'in na moroma, nami na isiin boolla buute, achi keessaa fuudhee alatti hin woliin wolitti hin qanne hin bittinneessa. 31 Tanaaf baasuu? 12 Nami hoolee caalaa gatii guddoo hin ani isinitti hima, Waaqa faanshessiisaaf fi cubbuu qabaatuu ree! Tanaaf guyyaa Sanbataatiin dansaa maraaf nami araara hin dhaggata, nami Ayyaana hujun Seeruma» jedhe. 13 Achiin duuba Yesuus Woyyicha faanshessu ammoo araara hin dhaggatu. namicha harka laashoween, «Harka keeti diriirsii» 32 Nami Ilma Namaatiin moromee wo jedhu araara hin jedheen. Namichille yennaan harka diriifate, harki dhaggata, nami Ayyaana Woyyichaan moromee wo fayyee, akkuma harka fayyaalessa kaanii te'e. 14 jedhu ammoo, bara kanalle'etti te'ee bara dhufu'u Fariisaayoti ammoo gad bayanee, attamiin akka isaa jirulle'etti araara hin dhaggatu. (aiōn g165) 33 «Muki ijjeesanu mala isatti dhowane. 15 Yesuus yennaan tana midhaan isaaatiin waan beekkamuuf, midhaan dansaa beeke, addee san lakkisee deeme. Gumiin hedduulle akka qabaattanuuuf, muka dansaa qabaadha'a; muka isaa hordotte, innille worra dhibame mara fayyisee, 16 badaa yoo qabaattane midhaan badaa hin qabaattan. marroo isaa eennulle'etti akka hin dubbanne isaan 34 Isin ilmaan buuti'i! Isin hamoolee adoo teetanuu, ajaje. 17 Kunille ka raagicha Isaayaasiin raagame akka attamiin waan dansaa dubbatisa dandeettan? Waan muummowuuf te'e. 18 Wonni raagamelle, «Kunoo, gadhaa guute afaan dubbata. 35 Nami dansaan tajaajilaan kiyya, ka ani filadhe, jaalatamaa kiyya, waan dansaa gadhaa ifii keessaa waan dansaa ka lubbuu tiyya guddoo itti gammadde. Ayyaana baasa; nami hamaalle waan hantuu gadhaa ifii kiyya isaa gubbaa hin keya, innille worra Yihudoota hin keessaa waan hantuu baasa. 36 Ani isinitti hima, te'iniif muraa dhuga'a hin lassa. 19 Inni hin moromu guyyaa mura'aa dubbii gadhee afaan keessanii baatee yookiin hin iyuu, yookiin eennulle karaa keessatti maraaf deebii kennitan; 37 Dubbuma teessaniin qoonqoo isaa hin dhage'u. 20 Inni haga muraa isiniif muranti, dubbuma teessaniin isinitti muranti» dhuga'a inifachiisutti leemmee caddee haanxottelle jedhe. 38 Achiin duuba barsiisot Seera Muuse'eetii hin cassu; yookiin ifa kululu hin dhaanfu. 21 Worri fi Fariisaayoti gariin, «Barsiisa'a, nuuti akka ati Yihudoota hin te'inille addii isatti hin godhatan» beessisa nu dhaggisiittu barbaanna» jedhaneen. jedhe. 22 Achiin duuba namicha ballaa dubbatee hin 39 Yesuus ammoo deebisee, «Dhalooti hama'aa fi dandeenne ka ayyaanni hamaan qabeeru tokko gara gaarayyeefataan beessisa gaafata, ammoo beessisa Yesuusii fidane; Yesuus isaa fayyise, maarre namicha Yoonaasiin raagichaa malee beessisi dhibiin hin dubbatisa fi dhaggiisa dande'e. 23 Gumiin marti kennamuuf. 40 Akkuma Yoonaasiin raagichi halkan baaseffattee, «Inni Ilma Daawitii te'innaa?» jette. 24 sadii fi guyyaa sadiin gadhaa qurxummii guddichaa Worri Fariisaayotaa ammoo yennaan tana dhage'ane, keessa ture; maarre Ilmi Namaalle halkan sadii fi «Inni hunna Bi'el Zebulii mooticha durriisotaa calla'an guyyaa sadiin awwaala keessa hin tura. 41 Kolbaan durriisota baasa» jedhane. 25 Yesuus yaada isaanii qachaa Nanawwe'ee guyyaa mura'aa dhaloota kana beekee, «Mootummaan takka gargar ifi qoqooddee woliin kaatee itti murti, sababille lallaba Yoonaasiitii ta wol loltu yoo teete hin jiddi, qachaan yookiin cubbuu irraa deebiteerti; kunoo, ka Yoonaas caalu maatiin takka gargar ifi qoqooddee ta wol loltu yoo as jira! 42 Mootittiin kibbaa qaccee biyya lafaatii teete hin dhaabbatu. 26 Seexannille Seexana yoo qarummaa soloomoonii caqasiisaaf waan dhutteef, baase, inni ifi qoqooda; mootummaan isaa attamiin guyyaa mura'aa dhaloota kana woliin kaatee itti murti, dhaabbatti ree? 27 Ani hunna Bi'el Zebuliiin yoo kunoo ka Soloomoon caalu as jira!» jedhe. 43 Yesuus, durriisa baase, hordofattoot teessan hunna eennuutiin «Ayyaanni hamaan nama keessaa yennaan bayu, durriisota baasan? Tanaaf hordofattoot teessanuu addee itti foorfatu barbaadatisaaf lafa bisaan hin isinitti hin muran. 28 Ani ammoo Ayyaana Waaqaatiin jirre keessa deddeebi'a, ammoo hin dhaggatu. 44 yoo durriisa baase, mootummaan Waaqaa gara Achiin duuba, «Ani mana kiyya ka keessaa bayetti keessan dhutteerti. 29 «Yookiin namicha jabaa dursee deebi'a; jedha. Yennaan deebi'u, manni duwwaa te'ee, hidhu malee, attamiin nami tokko mana namicha haxowamee, qophoweeruun dhagga. 45 Achiin duuba

Ayyaanni hamaan sun Ayyaanota hamoota torba ka hin hubattanu, ilaaliisa hinuma ilaaltan, ammoo ijumaa isa caalaa hamoota te'ane dhaqee fida; isaanille itti hin dhaggitanu, **15** qalbiin isaanii waan sigiddeef, gurri galanee achi le'an; haalli nama sanii ka durii caalaa isaanii hin dhage'u, itti isaanii dunuunfatteerti, maarre ka duubarraa kun itti hammaata. Maarre dhaloota isaan ila isaaniitiin hin ilaalanu, gurra isaaniille'en hamaa kana irralleetti akkanuma hin te'a» jedhe. **16** hin caqasanu, qalbiisaanii'lle'en hin hubatanu, Adoo Yesuu gumii'tti dubbatissati jiruu, haadhaa fi hin deebi'anulle'e, anille silaa isaan hin fayyisaayyu obboleeyyan isaa, isa dubbisiisaaf barbaadanee ala jedhe. **17** «Ammoo itti teessan waan dhaggituuf, dhaabbataneeraniiyu. [**18** Yennaa san nami tokko gurri keessanille waan dhage'uuf isin ka badhaatane. Yesuuksiin, «Kunoo, haati teetii fi obboleeyyan teeti si **19** Ani dhugaa isinitti hima, raagoti heddu'u fi dubbisiisaaf barbaadanee ala dhaabbatissati jiran» kolbaan balchooti hedduun waan isin dhaggitanu jedheen.] **20** Yesuu deebisee, «Haati tiyyaa eennu, dhaggiisaaf halchanee, ammoo hin dhaggine, waan obboleeyyan tiyyalle eennu fa'a?» jedheen. **21** Achiin isin dhageettane dhage'iisaaf halchanee, ammoo duuba gara barattoota ifii harkaan akeekhee, «Kunoo hin dhageenne» jedheen. **22** Yesuu itti dabalee, ti! Haati tiyyaa fi obboleeyyan tiyya! **23** Nami fedhii «Hiikkaa namicha sanyii facaasuu maan akka te'e Abbaa kiyya ka ol-gubba'aa godhu marti obboleessaa dhage'a'a. **24** Nami jecha mootummaa Waaqaa fi obboleetti tiyya, haadha tiyyalle'e» jedhe.

13 Guyyuma san Yesuu manaa bayee dhaqee abbaayaa Galii'a'aa bira tee'e. **2** Gumiin hedduun isa biratti wolitti qabannaan, inni hoboloo takka keessa seenee barsiisiisaaf tee'e; kolbaan hedduulle qarqara abbaaya'aa dhaabbatteertiyyu. **3** Inni mammaassaan waan hedduu isaanitti himiisaaf ka'ee, «Caqasa'a! Nami tokko sanyii facaasiisaaf baye. **4** Inni adoo facaasuu, sanyiin gariin karaa keessa harcaate, sinbirreelle dhuttee qocattee nyaatte. **5** Sanyiin dhibiin lafa dhakittii, addee biyyee guddoo hin qannee irra buute; biyyee gad fago'oo waan hin qanneef arifattee muute. **6** Yennaa aduuun itti baate ammoo qoorte; hidda gad fagaate waan hin qanneef godde. **7** Sanyiin gariin qoree keessa buute, qoreelle guddattee isii huute. **8** Sanyiin dhibiin biyyee dansaa irra buute, gariin midhaan dhibba, gariin midhaan jaatama, gariin midhaan soddoma buutte. **9** Nami gurra qabu dhage'uut!» jedhe. **10** Achiin duuba barattootii gara Yesuuusii dhufanee, «Ati maaf mammaassaan kolbaatti dubbat?» jedhane gaafatane. **11** Yesuu deebisee, «Dhossaa mootummaa Waaqaa akka beettanu isiniif kennanteerti, isaaniif ammoo hin kennanne. **12** Ka qabuuf, itti dabalancee hin kennantif, bacaalle hin qabaata; ka wo hin qanne ammoo, wonni inni qabuuyuu isa irraa hin fudhatanti. **13** Wonni ani mammaassaan isaanitti dubbadhuuf, isaan adoo ilaalanuu hin dhagganu, adoo caqasanuu hin dhage'anu, yookiin hin hubatanu. **14** Maarre raagi Isaayaas dubbatte isaan irratti muummowereera; wonni raagamelle, «Isin caqasiisa hinuma caqattan, ammoo

dhage'ee hin hubatin, akka sanyii karaa keessatti facaafantee ti. Hamaalessi dhufee waan gadhaa isaa keessatti facaafame butata. **20** Sanyiin lafa dhakittii irratti facaafante, nama jecha dhage'ee yoosuma gammadaan fudhatu; **21** Te'uu malee inni hidda hin qabu, yennaa qofaaf jabaata malee, sababa jechaatifiif yennaa rakkoon yookiin miidhaan kaatu, inni yoosuma gufata. **22** Sanyiin qoreelee odduu buute sun nama jecha dhage'u, ammoo yaaddoon lafa tanaatii fi jaallalli durumma'aa jecha hudha, midhaanille hin buusu. (**a10**) **23** Sanyiin biyyee dansaa irra buute ammoo, sun nama jecha dhage'ee hubatu, ka dhugumaan midhaan buusu, tokkochi midhaan dhibba, ka dhibiin midhaan jaatama, ka dhibiille midhaan soddoma buusan» jedhe. **24** Yesuu mammaassa dhibii isaanitti mammaakee, «Mootummaan ol-gubba'aa nama fichaa ifii keessatti sanyii dansaa facaase tokkoon wol fakkaatti. **25** Yennaa nami marti rafe ammoo, diinni dhufee odduu qamadi'iititti jigidaa facaasee deeme. **26** Yennaa qamadiin lattee midhaan buutte, jigidaalle mudhate. **27** Tajaajiltooti abbaa fichaaalle dhufanee, «Gootta'a, fichaa keeti keessatti sanyii dansaa hin facaannee? Jigidaan kun eessaa dhufe ree?» jedhaneen. **28** Inni deebisee, «Kana ka godhe diina» jedhe. Tajaajiltooti deebisanee, «Nuti dhandhee akka bubuqqinnu barbaaddaa ree?» jedhaneen. **29** Inni ammoo deebisee, «Waawwo'o; jigidaa buqqisiisa irratti qamadii woliin buqqittan. **30** Haga yennaa haamma'aatitti jigida'aaf fi qamadiille wolumaan guddatanuu ti; yennaa haamma'aa, ani worra haamuun, akka gubamuuf dursa'aatii jigidaa

buqqisa'aa laddee ladde'een hidha'a, qamadii ammoo guutte, isaan gara cina'aa harkisanee, gad tee'anee, gootaraa kiyyatti galcha'a jedhaan» jedhe. 31 Qurxummii dadansaa saaxaraa keessa keyatanee, Yesuuus mammaassa dhibii isaanitti mammaakee, «Mootummaan Waqaqa midhaan sanaafici'i ka nami tokko fuudhee fichaa ifii keessatti facaaase fakkaatti; 32 midhaan isi'ii midhaan mara caalaa diqqaata, yennaa guddattee ammoo waan ficha'atti facaaafame mara caaltee muka teetee, sinbirreen dhuttee dameelee 33 Yesuuus gaafate. Isaan deebisanee, «Ee» jedhane. 52 Innile ammalle mammaassa dhibii isaanitti mammaakee, isaaniin, «Tanaaf barsiisaan Seeraa ka mootummaa «Mootummaan Waqaqa uukoo dubartiin takka fuutee ol-gubba'aatiif leenji'e, abbaa manaa ka meya mana bullaa safartuu sadin wolitti mattee, bullaa san mara ifii keessaa waan haareyaa fi waan dullattii gad baasu bukeessitu fakkaatti» jedhe. 34 Yesuuus mammaassaan fakkaata» jedhe. 53 Yesuuus yennaa mammaassa waan kana mara gumi'itti dubbate; mammaassaan kana fixate, addee san lakkisee deeme. 54 Innile gara male waan tokkolle isaanitti hin dubbanne. 35 Wonni biyya ifii dhufee Mana Waaqonfannaa Yihudootaa raagaan, «Mammaassaan afaan saaqadha; dadama keessatti barsiise. Worri isa dhage'elle baaseffatanee, biyya lafaatii jalqabee waan dhokate dubbadha» jedhe «Namichi kun qarummaa tana eessaa dhaggate, tanaan muummotte. 36 Achiin duuba Yesuuus gumii bilbaasi kunille maan?» jedhane. 55 Kun ilma namicha lakkisee mana seene. Barattootlisaalle gara isaa muka bocuutti motii? Haati isaa Maariyaam jedhantii dhikaatanee, «Mammaassa jigidaa fichaa qamadi'i motii? Obboleeyyan isaaalle Yaaqoobii fi Yoseef, keessaa nuu hiiki» jedhaneen. 37 Yesuuus deebisee, Simoonii fi Yihuda'aa motii? 56 Obboleettoti isaaalle «Ka sanyii dansaa facaasu Ilma Namaa ti; 38 fichaan martinuu nu woliin jiranii motii? Innile waan kana mara biyya lafaa ti; sanyin dansaan ijoolee mootummaa eessaa dhaggate? 57 Tanaaf isaaan isa tuffatane. Waaqaa ti; jigidaan ijoolee hamaleessa ti; 39 diinichi jigidaa facaase Seexana; haammaan muummee biyya lafaa ti; worri haamu ergantoota Waaqaa ti. (aiōn g165) 40 Akkuma jigidaan wolitti qabamee ibiddaan gubamu, muummee biyya lafaalle'etti akkasuma hin teeti. (aiōn g165) 41 Ilmi Namaa ergantoota ifii hin erga; isaanille worra sababa cubbu'u te'ee fi worra hantuu huju mara mootummaa isaa keessaa wolitti qabanee, 42 addee isaaan bowaa ilkaan itti qaranu, qilee ibiddatitti isaaan gatan. 43 Balchoot ammoo mootummaa Abbaa isaanii keessatti akka adu'uun hin ifan. Nami gurra qabu dhage'uu til!» jedheen. 44 Yesuuus, «Mootummaan ol-gubba'aa karra fichaa keessatti dhoffante, ta nami tokko dhaggee deebisee dhosse fakkaatti; achiin duuba gammadaan deemee waan qabu mara gurguree fichaa san bitate. 45 «Ammalle, mootummaan ol-gubba'aa daldalticha dooqa dansaa bitatiisaaf barbaadu fakkaatti; 46 daldaltichi dooqa gati gudda'aa tokko yennaa dhagge, dhaggee waan qabu mara gurguree dooqa san bitate. 47 «Ammalle, mootummaan ol-gubba'aa cacoon qurxummi'i ta abbaaya'atti afanee qurxummi adda addaa duudii qadde fakkaatti; 48 cacoon yennaa

babadduu ammoo gatane. 49 Yennaa muummee biyya lafaalle akkasuma hin teeti. Ergantooti Waaqaa dhuttee worra hamoota worra balchoota irraa gargar baattee, (aiōn g165) 50 addee isaaan bowaa ilkaan itti qaranu, qilee ibiddatitti hin qolaansan» jedhe. 51 Yesuuus, «Kana mara hubattaneertani?» jedhee isaaan 52 Innile, «Ee» jedhane. 53 Yesuuus yennaa mammaassa kana fixate, addee san lakkisee deeme. 54 Innile gara male waan tokkolle isaanitti hin dubbanne. 55 Kun ilma namicha lakkisee mana seene. Barattootlisaalle gara isaa muka bocuutti motii? Haati isaa Maariyaam jedhantii dhikaatanee, «Mammaassa jigidaa fichaa qamadi'i motii? Obboleeyyan isaaalle Yaaqoobii fi Yoseef, keessaa nuu hiiki» jedhaneen. 56 Obboleettoti isaaalle «Namichi kun qarummaa tana eessaa dhaggate, tanaan muummotte. 57 Tanaaf isaaan isa tuffatane. Yesuuus ammoo isaaniin, «Raagaan tokko addee dhibi'itti malee, biyya ifiitii fi mana ifii keessatti ulfinna hin dhaggattu» jedhe. 58 Sababa dhugeeffatiisa dhaba isaanitiif, inni bilbaasota hedduu achitti hin hunye.

14 Yennaa san Heroodisiin bulchaan biyya Galiila'a, gurra Yesuuus dhage'ee, 2 tajaajilttoota ifiitiin, «Kun Yohaannisii cuupha'a; isatti du'a keessaa ka'eera, kanaaf hujjin bilbaasaa tun isaan hujamiisatti jirti» jedhe. 3 Heroodis sababa Heroodiyaasiit niittii obboleessa ifii ta Filipoosiitif jedhee, Yohaannis qassiisee mana hidha'aatitti hiisiseeraayyu. 4 Yohaannis Heroodisiin, «Niittii obboleessa keetii fuudhuun sii seeraa moti» jedheeraayyu. 5 Heroodis, Yohaannis ijjeesiisaaf barbaade, ammoo kolbaan akka raaga'aatitti waan ilaalteertuuf sodaate. 6 Guyyaan dhaloota Heroodisi ulfeeffamuu yennaa geye ammoo, intalti Heroodiyaasiit keessummoota duratti sirbitee, Heroodis guddoo gammachiitte. 7 Tanaaf Heroodis isi'iin, «Waan ati na gaafattu mara si'iif hin kenna» jedhee waadaa galeef. 8 Isiin Haadha ifiitiin gorfanteet, «Ammuma mataa Yohaannisii cuupha'a qori'itti

naa kenni» jette. 9 Mootichi gadde; te'uun malee jedheen. 29 Yesuus deebisee, «Koy!» jedhe. Maarre kakuu ifitii fi keessummaa ifii duratti waadaa galeef Pheexroos hoboloo keessaa bayee, gara Yesuusi, jedhee, mataan Yohaannisii akka isi'iif kennamu bisaan gubbaa ideemiisa jalqabe. 30 Qilleensa ajaje; 10 Ittelle ergee, mana hidha'aa keessatti mataa jabaa yennaa dhagge ammoo, sodaatee, lixiisaafille Yohaannisii irraa kuchisiise. 11 Mataan sun qori'itti jalqabee jennaan, «Gootta'a, na fayyisi!» jedhee iyee. fidamee intalaaf kennname; isii gara haadha ifii 31 Yesuus yennuma san harka ifii diriirsee, isa qabee, fidde. 12 Barattoot Yohaannisii dhufanee reeffa «Ati nama dhugeeffanna diqqa'o! Maaf mante?» isaa fuudhanee awwaalane; achiin duuba dhaqanee jedheen. 32 Yennaa Yesuusi fi Pheexroos hoboloo Yesuusittu himane. 13 Yesuus du'a Yohaannisii yennaa yaabane, qilleensi cadhise. 33 Worri hoboloo keessaa, dhage'e, addee san lakkisee qofuu hobolo'on addee «Dhugumaan ati Ilma Waqaqaa ti» jedhee Yesuusiif qoommi'iif dhaqe. Kolbaan deemuu isaa yennaa sagade. 34 Yesuusi fi barattoot isaa yennaa gamatti dhageetee ammoo, qachaa keessaa baatee miilaan bu'an, lafa Genesaarex jedhantu geyane. 35 Kolbaan isa hordotte. 14 Yesuus qarqara abbaaya'aatitti lafa sanii Yesuus beetteneen duuba, adaala san mara hoboloo irraa bayee, yennaa gumii guddoo dhagge, keessa ergaa ergitee worra dhibameeru mara gara isaaniif nayee dhibamoota isaaniilie fayyise. 15 isaa ficheesiittee, 36 handaaruma woyaa isaaalle akka Yennaa latti galgalotte, barattoot dhufanee, «Addeen isaan tuqanu kadhatte; worri tuqe martinuu fayye.

tun urma, lattile dhiiteerti; gumiin tun gara ollootaa dhaxxee sagalee akka bitattu gumii tana gad lakkisi!» jedhaneen. 16 Yesuus ammoo, «Dhaquu isaan hin barbaachisu; isinuu waan nyaatanu kenna'aaf!» jedhe. 17 Isaan deebisanee, «Nuuti xaltaa shanii fi qurxumii lama qofa asii qanna» jedhane. 18 Yesuus, «Sanuma gara kiyya as fida'a!» jedhe. 19 Achiin duuba inni gumiin marra irra akka teettu ajaje. Xaltaa shanii fi qurxumii lama fuudhee, gara ol-gubba'aa ilaalee, galateeffatee xaltaa caccassee, barattootatti kennee, barattootille gumi'iif kennane. 20 Isaan martinuu nyaatanee quufane; hambaa irraa hatte, kollonjoo kudhanii lama guutuu fuudhane. 21 Worri nyaate dubarti'iif fi ijoolleent adoo hin laakkowamin, dhiirtti gara kuma shanii ti. 22 Yennuma san inni adoo gumii geegessuu barattoot hoboloo yaabbatanee abbaaya gamatti isaan dura akka bu'anu godhe. 23 Yesuus gumii geegesseen duuba, daadimiatisaaf qofuu gara gaaraa ol baye. Yennaa galgalotte, inni qofuu achi jiraayyu; 24 yennaa san hoboloon ammoo, qilleensi waan itti dhowuuf, qarqara irraa fagaattee, danball'iin asii fi achi dadarbante. 25 Halkan gara iyya lukku'uun ta lammeesso'oottiti Yesuus bisaan gubbaa ideemaa gara barattoota ifii dhufe. 26 Barattoot yennaa bisaan gubbaa ideemuun isaa dhaggite ammoo, bararaxxee, «Kun ekera'a» jettee soda'aan iyyite. 27 Yennuma san ammoo Yesuus, «Jabaadha'a! Wonni anaa, hin sodaatin'aal!» jedhee dubbate. 28 Pheexroos deebisee, «Gootta'a, yoo si teete, bisaan gubbaa gara keeti akka dhufu na ajaji»

15 Achiin duuba Fariisaayotaa fi barsiisoti Seera Muuse'ee Yerusaalemii gara Yesuusiif dhufanee, 2 «Barattoot teeti maaf aadaa maanguddo'oo ulfeessuu dhaban? Isaan nyaatiisaan dura harka ifii hin dhiqatanu!» jedhaneen. 3 Yesuus deebisee, «Isin aadaa teessaniif jettanee maaf Seera Waqaqa ulfeessuu dhaddan? 4 Waaqi, «Abbaa keetii fi haadha teeti ulfeessi», «Nami Abbaa yookiin haadhaa abaaru dhugumaan du'u qaba» jedhee ajajeera. 5 Isin ammoo nami tokko abba'aan yookiin haadhaan, «Qarqaarsi isin na biraa dhaggataa turtane Waqaqaaf kennameera» yoo jedheen, 6 inni «Abba'a fi [haadha ifii] ulfeessuu hin barbaachisu» jettan, aadaa teessaniif jettanee, Seera Waqaqa balleessitan. 7 Isin kijiboole'e! Isaayaas marroo teessaniif raagee, 8 ««Kolbaan tun afaaaniin na ulfeessiti, gadhaan isii'li narraa fago'o. 9 Kolbaan tun ajaja namaa akka seera Waqaatitti barsiisaa, akkasumaan na waqaonsiti» ta jedhe dhuga'a» jedhe. 10 Achiin duuba Yesuus gumii gara ifii waamee, «Caqasa'atii hubadha'a: 11 wonni nama batteessu waan afaan namaa keessaa bawu malee, waan gara afaan namaa seenuu moti» jedheen. 12 Achiin duuba barattoot itti dhikaattee, «Worri Fariisaayotaa waan ati jette yennaa dhage'ane akka gufatane beetta?» jedhaneen. 13 Yesuus deebisee, «Wonni Abbaan kiyya ka ol-gubba'aa hin dhaabin marti hin buqqaati. 14 Waan isaanii lakkisa'a; isaan ballaa ballaa sooresu. Ballaan yoo ballaa sooresse, lamaanuu boolla keessa bu'an» jedhe. 15 Pheexroos ammoo deebisee, «Mammaassa kana

nuuf hiiki» jedheen. 16 Achiin duuba inni, «Isinille jedhee gaafate. Isaan, «Xaltaa torbaa fi qurxummii
haga ammaa hin hubatin jirtani? 17 Wonni afaaaniid diiqqoo diqqoo takka qanna» jedhaneen. 35 Maare
seenu martinuu, gadha'atti dabaree, nafa namaa Yesuus akka gumiin lafa irra gad teteettu ajaje. 36
keessaa akka bawu isin hin hubattanuu? 18 Wonni Achiin duuba xaltaa torbaa fi qurxummii fuudhee,
afaan namaatii bawu ammoo gadhaa irraa dhufa, Waaqa galateeefateen duuba, caccassee barattootatti
wonni nama batteessulle kana. 19 Sababille Yaadi kenne; barattootille kolba'aaf kennane. 37 Isaan
hamaan, ijjeesuun, gaarayyeeffatuun, sagaagaluun, martinuu nyaatanee quufane; barattooti hambaa hatte
hatuun, dharaan dhugaa bawuun, maqaa namaa kollonjoo torba guutuu fuudhane. 38 Worri sagalee san
balleessuun gadhaa namaa keessaa baya. 20 Wonni nyaate, dubartootaa fi ijooleen adoo hin laakkowamin
nama batteessu kana malee, harka hin dhiqatiniin dhiira kuma afur. 39 Yesuus gumii san geegesseen
nyaatiis nama hin batteessu» jedheen. 21 Yesuus duuba, hoboloo yaabee gara lafa Magadaan jedhantu
addee san lakkisee gara qachoota Xiroosiitii fi dhage.

Sidoonii dhaqe. 22 Achiin duuba dubartiin biyya Kana'anii takka adaala sanii dhuttee, «Ilma Daawitiit,
Gootta'a! Intalti tiyya durriisaan qabantee farriisatti jirtii, naa marari» jedhaa iyite. 23 Inni ammoo womaa
isi'iif hin deebinne. Barattooti isaaalle dhufanee, «Isiin iyaa nu gula waan deentuuf, isii ifi irraa geegessi!»
jedhaa isa kadhatane. 24 Yesuus deebisee, «Ani worra akka hoole'ee bade kolbaa Israa'elii qofaaf
ergame» jedheen. 25 Dubartiiin ammoo dhuttee isa duratti jilbiiffattee, «Gootta'a, na gargaar» jetteen.
26 Yesuus deebisee, «Sagalee ijoolle'ee fuudhanee sare'eef qolaansuun sirri'i moti» jedheen. 27 Isiin
deebittee, «Ee, Gootta'a, te'u malee sareelle woma qorii goottaa isaanii irraa harca'u nyaatti» jette.
28 Achiin duuba Yesuus deebisee, «Dubartii tana, dhugeeffannaan teeti guddo'o! Akkuma halchaa teetii
sii teetuu» jedheen. Intalti isi'iille yoosuma fayyite. 29 Yesuus achii deemeen duuba, cinaa abbaayaa
Galiila'aatiin dabaree, gaaratti ol bayee achi tee'e. 30 Gumiin guddoon worra fafowe, worra ballaa, worra
naafa, worra dubbatuu hin dandeennee fi worra dhibii hedduu fiddee gara isaa dhuttee, miila Yesuus
jala keette. Innille isaan fayyise. 31 Maare gumiin worra dubbatee hin dandeenne dubbatuun, fafooti
fayyanuun, naafoti ideemanuun, ballooti dhagganuun yennaa dhaggite baaseffatte. Waaqa Israa'elii
galateeefatte. 32 Achiin duuba Yesuus barattoota ifii gara ifii waamee, «Kolbaan tun guyyaa sadiin waan
na woliin turteef, waan nyaattulle waan hin qanneef nayeeraaf; karaa irratti waan gaggaaduuf, beelaan
jirauun isaan geegessuu hin barbaadu» jedheen. 33 Barattooti, «Lafa goomole'ee tana keessatti sagalee
gumii guddoo tana areriisaaf geetu eessaa fuuna?» jedhaneen. 34 Yesuus, «Xaltaa meeqa qaddan?»

16 Worri Fariisaayotaatii fi worri Saduqootaa dhufanee, Yesuus haga ilaaliisaaf beessisa
tokko ol-gubbaa irraa akka itti mudhisu isa gaafatane. 2 Inni deebisee, «Yennaa galgalaa, «Gubbaan waan
diimatteertuuf, haalli qilleensaa dansa'a» jettan; 3 bariile, «Gubbaan waan diimattee dukkudhooteertuuf,
adha hin rooba» jettan. Bifa gubba'aalilaaltanee attam akka te'u himuu hin beettan, beessisa baraa
ammoo attam akka te'u himuu hin dandeettanu. 4 Dhalooti hama'aa fi Waqaaf hin addatanne
beessisa barbaada; ammoo beessisa Yoonaasiimalee, beessisi hin kennamuuf» isaaniin jedhe. Achiin
duuba Yesuus isaan lakkisee deeme. 5 Barattooti yennaa abbaaya'aan gamatti bu'anee, daabboo tokkolle
fidatiisa dedhaneeran. 6 Yesuus, «Ilaalladha'a! Uukoo worra Fariisaayotaatii fi Saduqootaa irraa
ifi eegadha'a» isaaniin jedhe. 7 Isaan wol woliin, «Waan nuuti daabboo fidatiisa dhanneef akkas jedha»
jedhane. 8 Yesuus yaada isaanii beekee, «Isin worra dhugeeffannaan diqquo'oo, marroo daabboo fidatiisa
dhabiisaa maaf dudubbattan? 9 Isin ammalle hin hubattanuu? Xaltaa shanan namoota kuma shanii
geyee, hambaa kollonjoo meeqa akka fuutane hin qaabattanuu? 10 Yookiin xaltaa torba namoota kuma
afuriif geyee kollonjoo meeqa akka fuutane hin qaabattanuu? 11 Marroo daabbo'o akka ani hin
dubbatin attam hubatuu dhaddan? Uukoo worra Fariisaayotaatii fi Saduqootaa irraa ifi eeggachiise
Fariisaayotaatii fi Saduqootaa irraa ifi eeggachiise hubatane. 13 Yesuus gara lafa qachaa Qiisaariyaa
Filiphoosii bira yennaa dhaqe, barattoota ifitiin,

«Kolbaan Ilma Namaatiin eennu jetti?» jedhee gaafate. fudhatee, gara gaara dheeraa tokkoo qofitti ol isaan 14 Isaan deebisanee, «Gariin, *Yohaannisii cuupha'a* baase. 2 Innille isaan duratti bifa *jijiiramee*, fuulli si'iin jedhan, worri dhibiin ammoo, *Eliyaas* si'iin isaaalle akka adu'u ifee, woyaan isaaalle adii calalaxxuu jedhan, worri dhibiille, *Ermyiaas yookiin raagota teete*. 3 Dedhuma Muuse'ee fi Eliyaas Yesuus woliin keessaa tokko» si'iin jedhan» jedhaneen. 15 Inni dubbatanuun dhaggane. 4 Achiin duuba Pheexoos deebisee, «Isin hoo eennu anaan jettan?» isaaniin Yesuusiin, «Gootta'a, asitti dhaggamuun keenna jedhe. 16 Simum Pheexoos deebisee, «Ati Masiihii, nu'uuf dansa'a! Yoo fedhii keeti te'e, gossee sadiin, Ilma Waaqa jiraata'aa ti» jedhe. 17 Yesuusille takkattii si'iif, takkattii Muuse'eef, takkattii Eliyasiif deebisee, «Ilma Yoona'aa Simum, ati ka badhaat! ijaarraa» jedhe. 5 Adoo inni tana dubbatiisatti jiruu, Kana Abbaa kiyya ka ol-gubbaa jirutti sitti mudhise dedhuma duumensi ifaalessi isaan golle; duumensa malee, namaa moti. 18 Maarre Pheexoos, ani san keessalle'ee qoonqoon takka, «Kun Ilma kiyya sitti hima, ati rassa'a; rassaa kana irratti wolde'a ka ani jaaladhu, isa dhage'a'al!» jette. 6 Barattoot kiristaanaa kiyya hin ijaara; hunna du'aalle wolde'a yennaa tana dhage'ane, rifatanee lafa irratti fuulaan kiristaanaa kana hin injifattu. (Hadēs g86) 19 Ani furtuu gad jigane. 7 Yesuus ammoo isaanitti dhikaatee mootummaa ol-gubbaa si'iif hin kenna, wonni ati lafa harkaan isaan qaqqabee, «Ka'aa, hin sodaatin'a'al» irratti hiite, ol-gubbaalle'etti ka hidhame te'a, wonni ati jedheen. 8 Isaan yennaa ol jedhanee ilaalanee, Yesuus lafa irratti hiittelle ol-gubbaalle'etti ka hiikame te'a» malee nama tokkolle hin dhaggine. 9 Isaan gaara jedhe. 20 Achiin duuba Yesuus Masiihii akka te'e irraa adoo gad bu'isatti jiranuu, Yesuus, «Ilmi Namaa eennulle'etti akka hin hinne jabeessee barattoota ifii du'aa haga ka'utti waan dhaggittane kana nama ajaje. 21 Yennaa sanii jalqabee Yesuus barattoota tokkolle'etti hin himina'a» jedhee barattoota ifii ajaje. ifiitiin, «Ani gara Yerusaalemii dhaquu qaba; achitti 10 Barattoot Isaalle, «Barsiisoti seera Muuse'ee, harka jaarsole'eetitti, harka sooreyyii hayyootaati fi *Eliyaasitti* dursee dhufuu qaba» maaf jedhan ree?» barsiisota Seera Muuse'eetitti guddoo hin rakkadha, jedhanee isa gaafatane. 11 Inni deebisee, «Eliyaas hin ijjeefamalle'e; guyyaa sadeesso'oo ammoo hin waan mara adde'etti deebisiisaaf dhugumaan hin ka'a» jedhu'utti ka'e. 22 Pheexoos cina'atti isa dhufa; 12 Ani ammoo isinittti hima Eliyaas duruu baasee, «Gootta'a, Waaqi si hanqisu! Wonni kun dhufeera, kolbaan isa hin hubanne, akkuma fedhane ijumaa si hin dhaqqabin» jedhaa isa xixuu jalqabe. isa godhane. Maarre Ilmi Namaalle harka isaaniittti 23 Inni ifi irra garagalee, Pheexoosiin, «Seexana, ana hin rakkata» jedheen. 13 Achiin duuba barattoot irraa bayyadhu! Qalbiin teeti waan namaa malee, akka inni marroo Yohaannisii cuupha'a isaanitti waan Waaqaa waan hin yaadaneef, ati naaf gufu'u» dubbatiisatti jiru hubatane. 14 Yennaa Yesuusii fi jedheen. 24 Achiin duuba Yesuus barattoota ifiitiin, barattoot isaa sadiin gara gumi'ii deebi'anee, namichi «Nami yoo na hordofuu barbaade ifi mormatee, tokko dhufee, Yesuus duratti jilbiffatee, 15 «Gootta'a, fanno ifii ba'atee na hordofuu ti. 25 Nami jiruu ifii mucaa kiyya mararfadhu, inni dhukkuba gaggaddu'uuy fayyifattu barbaadu hin dhaba; nami naaf jedhee jiruu waan qabuuf guddoo rakkatisatti jira; inni yennaa ifii dhabu, hin dhaggata. 26 Nami waan lafa tanaa hedduu ibiddaa fi bisaan keessatti jiga. 16 Ani mara qabaatee lubbuu ifii ammoo yoo dhabe maan gara barattoota teetii isa fidee, isaan ammoo isa isaa baati? Yookiin nami wodoo lubbuu ifiitiif gatii fayyisuu hin dandeenne» jedhe. 17 Yesuus deebisee, maan kaffalu'uuy dande'a ree? 27 Ilmi Namaa ulfinna «Isin dhaloota hin dhugeeffannee fi dabaaleessa! Abbaa ifiitiin ergantoota ifii woliin hin dhufa; achiin Haga yoomii isin woliin jiraadha? Haga yoomii isin duuba tokko tokkoofuu akka hujji isaatitti gatii hin ossadha? Mucaa gara kiyya fida'al!» jedhe. 18 kennaaf. 28 Ani dhugumaan isinittti hima, worra as Yesuus ayyaana hamaa san xixee, mucaa keessaa dhaabbatanu keessaa, Ilmi Namaa mootummaa ifiitiin baase; mucaalle yoosuma fayye. 19 Achiin duuba dhufuun haga dhagganutti, namooti hin duune jiran» barattoot qofuu gara Yesuusii dhufanee, «Nuuti jedhe. maaf ayyaana hamaa san baasuu dadhanne?»

17 Guyyaa jaan duuba, Yesuus Pheexoosiif jedhanee isa gaafatane. 20 Yesuus deebisee, «Waan dhugeeffannaan teessan diqqaatteef re! Yaaqoob, Yohaannisii obboleessa Yaaqoobille

Ani dhugumaan isinitti hima, dhugeeffannaag haga midhaan sanaafici'i adoo qabaattanee, gaara kanaan, «Asii ka'lii achi deemi!» yoo jettane, innille hin deema; wonni isiniif hin dande'anne hin jirtu. [21 Ka akkanaa kun daadimataa fi laamaan malee hin bawu » isaaniin jedhe.] 22 Yennaa barattoot isaa Galilila keessatti wolitti qabamane, Yesuu isaanii, «Ilmi Namaa harka namootaatitti dabarfamee hin kennama, 23 isaanille isa hin ijjeesan, inni ammoo guyaa sadeesso'oottiti du'a hin ka'a » isaaniin jedhe. Isaanille guddoo gaddane. 24 Yesuuusii fi barattoot isaa yennaa Qifirnaahoom geyane, worri gibira didiqqaan kana keessaa tokkocha akka hin tuffanne ifi Galma Waaqaa guuru gara pheexroosii dhufanee, eegadha'a. [11 Ilmi Namaa worra bade fayysiisaaf «Barsisaan keessan gibira Galma Waaqaa hin dhufe.] 12 Maan isinitti fakkaati? Nami tokko hoolota kaffaluu? » jedhaneen. 25 Pheexroos, «Ee, hin kaffala» dhibba qabaatee, isaan keessaa takkattiin yoo badde, jedheen. Pheexroos gara manaa dhufee adoo isatti sagaltamii sagal gaara irratti lakkisee ta badde san hin dubbatinuu, Yesuu dursee, «Simoon, maan hin barbaaduu? 13 Ani dhugumaan isinitti hima, inni sitti fakkaata? Moototi biyya lafaa qaraxa yookiin yoo isii dhagge, ta hin badin sagaltamii sagal caalaa gibira eennu irraa guuran? Nama biyya ifii irraa itti gammada. 14 Akkasuma worra didiqqaan kana moo nama biyya dhibi'i irraa guuran? » jedhee isaa keessaa tokkolle akka badu fedhii Abbaa keessan gaafate. 26 Pheexroos deebisee, «Nama biyya dhibi'i ka ol-gubba'atii moti. 15 «Obboleessi keeti yoo si irraa guuran» jedheen. Yesuu deebisee, «Nami yakke, dhaqii lafa isin lamaan qofi jirtanutti yakkaa biyya isaanii bilisa ree! 27 Te'uun malee, nuuti gafuu isaa itti himi. Inni yoo si dhage'e, ati deebittee akka isaanitti hin teene, gara abbaaya'aa dhaqitii obboleessa keeti isa godhatta. 16 Inni yoo si hin malxaqqo bisaanitti darbadhu; qurxummii qara baatu dhage'in ammoo, dubbiin marti dhugaa baya nama fuutee, afaan isi'li yoo bante, beesee keessatti hin lamaatiin yookiin sadiitiin waan mirkanoottuuf, nama dhaggita; beesee san fuudhiitii naaf, ifille'eef kaffali! » dhibii tokko yookiin lama fudhadhuu dhaqi. 17 Inni jedheen.

18 Yennaa san barattoot gara Yesuuusii dhufanee, «Mootummaa Waaqaa keessatti ka caalu eennu? » jedhaneen. 2 Inni daa'ima tokko waamee, isaan dura dhaabbachiisee, 3 «Ani dhugumaan isinitti hima, yoo hin jijjiiraminii fi deebitanee akka daa'immaanii hin te'in, isin ijumaa mootummaa ol-gubba'atitti hin galtanu. 4 Eennulle ka akka daa'ima kanaa ifi gad qabu mootummaa ol-gubba'aa keessatti mara ka caalu te'a. 5 Eennulle daa'ima akkasi maqaa kiyyaan ka fudhatu na fudhata. 6 «Isin keessaa nami tokko worra didiqqaan natti dhugeeffatu kana keessaa tokkotti gafuu yoo te'e, dhakaan daaku'uun guddaan morma isaatitti hidhamee qilee abbaaya'atitti adoo gatamee liqinfamee isaa woyya. 7 Sababa waan kolbaa gufachiisuttiif biyya lafaatiif aanne'e! Wonni gufachiisuuf aanne'e! 8 Harki keeti yookiin miili

keeti akka cubbuu tolchitu yoo si gufachiise, kutii gati; harka lamaan yookiin miila lamaan qabaattee ibidda bara baraattiti gatamiisaa mannaa, fafoottee yookiin naafattee gara jiruu bara baraa galiisa si'iif woyya. (aiōnios g166) 9 Ilti teetille yoo si gufachiitie, ifi keessaa baasii gati; ila lamaan qabaattee qilee ibiddaatitti gatamiisaa mannaa, ila takkaa qabaattee gara jiruu bara baraa galiisa si'iif woyya» jedhe. (Geenna g1067) 10 Yesuu, «Ani isinitti hima, ergantooti Waaqaa ol-gubbaa jirtu, ta isaan eeddu yennaa mara fuula Abbaa kiyya ka ol-gubbaa jiruu waan ilaaltuuf, worra 11 Ilmi Namaa worra bade fayysiisaaf «Barsisaan keessan gibira Galma Waaqaa hin dhufe.] 12 Maan isinitti fakkaati? Nami tokko hoolota kaffaluu? » jedhaneen. 13 Ani dhugumaan isinitti hima, inni sitti fakkaata? Moototi biyya lafa isin lamaan qofi jirtanutti yakkaa biyya isaanii bilisa ree! 14 Akkasuma worra didiqqaan kana moo nama biyya dhibi'i irraa guuran? » jedhee isaa itti himi. Inni yoo si dhage'e, ati deebittee akka isaanitti hin teene, gara abbaaya'aa dhaqitii obboleessa keeti isa godhatta. 15 Inni yoo si hin malxaqqo bisaanitti darbadhu; qurxummii qara baatu dhage'in ammoo, dubbiin marti dhugaa baya nama fuutee, afaan isi'li yoo bante, beesee keessatti hin lamaatiin yookiin sadiitiin waan mirkanoottuuf, nama dhaggita; beesee san fuudhiitii naaf, ifille'eef kaffali! » dhibii tokko yookiin lama fudhadhuu dhaqi. 16 Inni yoo isaan dhage'uu dide, wolde'a kiristaanaatitti himi; wolde'a kiristaanaalle yoo dhage'uu dide, akka worra Yihudoota hin te'iniitii fi guurtuu qaraxaatitti laakkow. 17 «Ani dhuguma isinitti hima, wonni isin lafa irratti hiitane ol-gubbaalle'etti ka hidhame te'a; wonni isin lafa irratti hiittanelle ol-gubbaalle'etti ka hiikame te'a. 18 «Ani dhuguma isinitti hima, wonni isin lafa irratti hiitane ol-gubbaalle'etti ka hidhame te'a; wonni isin lafa irratti hiittanelle ol-gubbaalle'etti ka hiikame te'a. 19 Ammalle, ani isinitti hima, isin keessa nami lama, biyya lafaa irratti marroo waan tokkoo wolii galee yoo daadimate, Abbaan kiyya ka ol-gubbaa jiru waan isaan daadimatane san isaanii hin godha. 20 Addee namooti lama yookiin sad maqaa kiyyaan wolitti qabamanutti, ani isaan woliin jira» jedhe. 21 Achiin duuba Pheexroos gara Yesuuusii dhikaatee, «Gootta'a, obboleessi kiyya yoo na yakke, yennaa meeqa aaraaramaa? Yennaa torbaa? » jedheen. 22 Yesuu deebisee, «Ani haga yennaa torbaatamii torbaa ti malee, haga yennaa torbaati si'iin hin jedhu. 23 «Waan kanaaf mootummaan ol-gubba'aa mootii herrega hojattoota isaa irra jiru herregatiisaaf barbaade tokko

fakkaatti. 24 Inni yennaa herreguu jalqabe, nama Muuseen maaf ajaje ree?» jedhaneen. 8 Yesuus inni beenyaa beesee iraa qabu tokko itti fidane. 25 deebisee, «Sababa mataa-jabeenna keessaniitiif Innille kaffaluu dadhabee jennaan, goottaan isaa akka Muuseen akka isin haadhotii manaa teessan lakkitanu inni niitii ifii, ijoollee ifiitiif fi waan qabu mara woliin isinii eeyyame malee, jalqaba irratti akkasii moti. 9 gurguramee beenyaa kaffalamu ajaje. 26 Maarre Anille isiniin jedha, yoo isii gaarayyeeffatte malee, hojjataan sun miila isaatitti jigee, «Naa ossadhu, nami haadha manaa ifii lakkisee ta dhibii fuudhu, anille waan maraa sii hin kaffala» jedhee kadhate. 27 hin gaarayyeeffata» isaaniin jedhe. 10 Barattoot Goottaalle isaaf nayee, beenyaa isaalle lakkiseefii, isaa deebisanee, «Wonni abbaa manaatii fi haadha akka deemuuf gad lakkise. 28 Hojjataan sun ammoo, manaa yoo akkas teete, fuudhuu dhabuu woyya» akkuma gad bayeen, hojjatumaa akka isaa meetii jedhaneen. 11 Yesuus deebisee, «Worra kennanteef dhibba tokko beenyaa iraa qabutti bayee, hudheelle malee, barsiisa kana nami marti dande'ee hin fudhatu. Isa qabee, «Beenyaa kiyya naaf deebis» jedheen. 12 Worri guneessa te'anee dhalatane jiran, worri harka 29 Achiin duuba hojjataan akka isaa sun gad jigee, namaatiin guneessa te'anelle jiran, worri mootummaa «Naa ossadhu, ani sii kaffala» jedhee isa magannifate. Waqaqaatiif jedhanee guneessa ifi godhaneelle jiran. 30 Inni ammoo dide; achiin duuba qabee dhagee Nami kana fudhatiisa dande'u fudhatuu ti» isaaniin haga inni beenyaa isaa kaffalutti mana hidha'aatitti jedhe. 13 Achiin duuba akka Yesuus harka ifiitiin galchisiise. 31 Hojjattoot akka isaa worri dhibii qaqqabee daadimatuuf ijoollee didiqqoo gara isaa yennaa waan te'e kana dhaggane, guddoo gaddanee, fidane. Barattoot isaa ammoo worra ijoollee fide waan te'e san mara goottaa isaaniitittimane. 32 xixane; 14 Yesuus ammoo, «Mootummaan Waaqaa Achiin duuba goottaan isa waansisee, «Ati hojjataa ta worra akkasii waan teetee, ijoollee lakkisa'a, hamaalessa! Waan na magannifattef ani beenyaa gara kiyya dhuttutii hin dhooggina'a» jedhe. 15 san mara sii lakkise. 33 Akkuma ani si mararfadhe, Innille harka ifiitiin ijoollee qaqqabee achii ka'ee atille hojjataa akka keetii mararfatu'uu hin mallee deeme. 16 Achiin duuba namichi tokko gara Yesuusii dhufee, «Barsiisa'a, jiruu bara baraa dhaggatiisaaf, hujji dansaa maan hujjuu qaba?» jedheen. (aiōnios 916) 17 Yesuus deebisee, «Marroo hujji dansa'aa dabarsee kenne. 35 «Maarre isinille gadhaa tokkoon obboleessa keessaniif yoo hin araaramin, tokkoo tokkoo keessan Abbaan kiyya ka ol-gubbaa jirulle akkasuma hin godha» jedhe.

19 Yesuus yennaa dubbi tana dubbatee fixe, Galiilaa lakkisee laga Yordaanosiitin gama gara lafa Yihuda'aah dhaqe. 2 Gumiin guddoon isa hordottee, innille achitti isaan fayyiise. 3 Worri Fariisaayota gariin gara Yesuusii dhufanee, haga isa ilaalisaaF barbaadanee, «Nami tokko Sababuma fedheefuu haadha manaa ifii lakkisuun seeraa?» jedhanee isa gaafatane. 4 Yesuus deebisee, «Waaqi jalqaba, *<dhiraat fi dubartii>* tolchee akka isaan dade hin dubbinnee?» jedhe. 5 Itti dabaleelle, «Waan kanaaf nami haadhaa fi abbaa ifii hin lakkisa, haadha manaa ifiitiin wolitti maxxana; lamaanuu foon tokko hin te'an. 6 Maarre isaan haganaa achi foon tokko malee, lamaa moti. Tanaaf waan Waaqi wolitti qassiise nami gargar hin baasin» jedhe. 7 Fariisaayoti, «Abbaan manaa woraqata lakteessaa kenneefii akka isii lakkisu,

deeme. 16 Achiin duuba namichi tokko gara Yesuusii dhufee, «Barsiisa'a, jiruu bara baraa dhaggatiisaaf, hujji dansaa maan hujjuu qaba?» jedheen. (aiōnios 916) 17 Yesuus deebisee, «Marroo hujji dansa'aa maaf na gaafatta? Dansaan Waaqa tokkocha qofa. Jiru'utti galiisaaf yoo feete, ajajoota Waaqaa eegadhu» jedheen. 18 Namichi dargaggeessi, «Ajajooti kam inni?» jedheen. Yesuus deebise, «Hin ijjeesin; hin gaarayyeeffatin; hin hatin; dharaan dhugaa hin bayin; 19 haadhaa fi abbaa keetif ulfinna kenni; ammalle, ollaa keeti akka mataa keetii jaaladhu ka jedhu» jedheen. 20 Dargaggeessille deebisee, «Ani ajajoota kana eegadheera; ammaa wonni narraa dhidhateeru maan?» jedhe. 21 Yesuus deebisee, «Ka dhidhuu hin qanne te'uu yoo feete, dhaqii, waan qaddu mara gurgurii beesee hiyyeyyi'iif kenni; ol-gubba'atti karra hin qabaatta; achiin duuba koyiiti, na hordofi» jedheen. 22 Dargaggeessi sun tana yennaa dhage'e, karra guddoo waan qabuuf, gaddaa achii deeme. 23 Achiin duuba Yesuus barattoota ifiitiin, «Ani dhuguma isinitti hima, nami dureessi mootummaa ol-gubba'atitii galiisi guddoo rakkisa'a. 24 Ammale ani isinitti hima, nami dureessi tokko mootummaa Waaqaatitti galiisa irra gaalli qowa limmo'oo keessa

hulluuqiisatti irra kas'o'» jedhe. 25 Barattootii isaa Isaan yennaa beesee fudhatanelle, abbaa fichaa yennaa tana dhage'ane, guddoo maalalanee, «Eentu woyn'iirrattii gungumane, 12 «Hojjattootii duubarra fayyuu dande'a ree?» jedhane. 26 Yesuus ammoo gara qaxaramane saatii tokko qofa hujane, ati ammoo nu isaanii ilaalee, «Wonni kun namaaf hin dande'antu, worra adu'utti woxalamaa guyyaa guutuu dadhabaa Waqaaf ammoo wonni marti hin dande'anti» jedhe. oolle isaan woliin nu qixxeessite» jedhane. 13 Inni 27 Achiin duuba Pheexroos deebisee, «llaa, nuuti deebisee isaan keessaa tokkochaan, *Jaali*, ani waan mara lakinnee si hordonneerra. Nuuti maan womaa si hin balleessine; ati guyya'atti mindaa dhaggatu'uu jirra ree?» jedhe. 28 Yesuus deebisee, guyyaa tokkootiin motii ka anaan woli galte? 14 «Ani dhuguma isinitti hima, biyya lafaa haareya Kaffaltii teeti fudhadhuu deemi; haguma si'lif kenne dhuttutti, Ilmi Namaa barcumaa mootummaa ulfinna namicha duubarra qaxarame kanaafille kenniisa ifii gubbaa yennaa tee'u, isin worri na hordottanelle fedha. 15 Beesee tiyyaan waan fedhe godhui barcumaa mootumma'aakudhanii lama gubbaa hin dande'uu? Yookiin ati waan ani arjoomeef teettanee, gosa Israaelii kudhanii lamatti murtan. 29 hinaattaa?» jedhe» jedhe. 16 Achiin duuba Yesuus, Nami naaf jedhee mana yookiin obboleessa yookiin obboleetti yookiin abbaa yookiin haadha yookiin ijoollee yookiin fichaa lakkise, dachaa dhibba hin fudhata; jiruu bara baraalle hin dhaggata. (aiōnios g166) 30 Ammoo worri hedduun amma dura jiru worra duuba jiru hin te'a; worri duuba jirulle worra dura jiru hin te'a» isaanii jedhe.

20 «Mootummaan ol-gubba'aa nama fichaa woyn'iirrattii

qabu, ka barii halkaniin addee woynii ifiitif hojjattoota qaxaru'uuf baye tokko fakkaatti. 2 Beesee mindaa guyyaa tokkootiin hojjattootaan wolii galeen duuba, gara fichaa woynii ifiititi isaan erge. 3 Gara saatii sadiittti inni yennaa gad bawu, worra dhibii addee dikko'oo hujii malee dhaabbatiisatti jiranu dhagge; 4 innille isaanil, «Isinille gara fichaa woyn'iirrattii dhaqa'aa huja'a; anille kaffaltii malte isinii kaffala» jedheen. 5 Maarre isaanille dhaqane. Gara saatii jaatii fi gara saatii sagalilie'tti inni bayee akkasuma godhe. 6 Gara saatii kudhanii tokkoole'eetti inni bayee worra dhibii adaala san dhaabbateeruu dhaggee, «Guyyaa guutuu hujii malee maaf as dhaabbattan?» jedheen. 7 Isaanille, «Nama nu qaxaru waan dhanneef as dhaabbanna» jedhaneen. Inni, «Isinille gara fichaa woyn'iirrattii dhaqa'aa huja'a» jedheen. 8 Yennaa galgalootte, abbaan fichaa woyn'iirrattii toowataa hojjattootaatiin, «Hojjattoota waamiitii, worra duubarra qaxarameen jalqabii haga worra dursee qaxarameettti, kaffaltii isaanii kenniif» jedheen. 9 Worri gara saatii kudhanii tokkootiit qaxaramane dhufanee, tokko tokkoon isaaniiutu mindaa guyyaa tokkoo fudhatane. 10 Worri dursee qaxarame yennaa dhufe, isaan caalaa waan fudhatanu seyanee; isaanille ammoo minduma guyyaa tokkoo fudhatane. 11

namaan duraa te'uu fedhu garbicha keessan te'uu worra Galma Waaqaa keessatti bitatuu fi gurguratu ti; 28 Ilmi Namaalle tajaajiliisa fi kolbaa heddu'uuf mara gad yaase; inni xarapheessaa worra beesee jiruu ifii wodoo godhee kenniisaaf dhufe malee, akka jijjiiratuutii fi barcumaa worra saphaliisa gurguratuu isa tajaajilanuu hin dhunne» jedhe. 29 Yesuusii garagaggalchee, 13 «Manni kiyya mana daadimataa fi barattootii isaa Yeriko'oo bayanee deemanuu, jedhamee hin waamama; jedhantee barreffanteerte; gumii guddoon Yesuus hordotte. 30 Namooti ballaan isin ammoo goda saantu'uuf gootane» isaaniin jedhe. lamaan achi karaa cinaa tetee'anee jiraniiyuu. Akka 14 Naafii fi ballaan Galma Waaqaa keessatti gara Yesuus karaa san dabariisatti jiru yennaa dhage'aane, Yesuusii dhufane; innille isaan fayyise. 15 Sooreyyiin iyyane, «Gootta'a, Ilma Daawitii, nuu marari!» jedhaa hayyootaati fi barsiisoti Seeraa waan baasaa ka iyyane. 31 Gumiin akka isaan cadhisanu xixxe; isaan inni godhe yennaa dhagganee fi ijoollee Galma ammoo ittuma caalchisanee qoonqoo guddo'on, Waaqaa keessatti, «Hosaa'innaa Ilma Daawitiitiif» «Gootta'a, Ilma Daawitii, nuu marari!» jedhaa iyyane. jedhaa iyyitu yennaa dhaggane aarane. 16 Tanaaf 32 Yesuus dhaabbatee isaan waamee, «Maan akka Yesuusiin, «Ati waan ijoolleen tun jettu dhageettaa?» ani isiniif godhu barbaaddan?» jedheen. 33 Isaan jedhane. Yesuus, «Ee hin dhage'a; isin ijumaa, deebisanee, «Gootta'a, ilti teenna akka banantu «Afaan ijolle'eetti fi daalimmaan hootuutiin galata barbaanna» jedhaneen. 34 Yesuus isaanii nayee ila ifiif qopheeffatte» ka jedhu hin dubbinnee?» isaaniin isaanii qaqqabe; yoosuma ilti isaanii banantee, isaan jedhe. 17 Achiin duuba Yesuus isaan lakkisee, isa hordofane.

21 Yesuusii fi barattootii isaa yennaa Yerusaalemitti dhikaataneeranu, gaara Ejersaatitti, addee Betfaagee jedhantu geyaneeranuun, Yesuus barattoota lamaan ergee, 2 «Gara olla isiniin dura jiruu dhaqa'a, yoosuma harree hidhanteertu takka, ta ilmayyoo woliin jirtu hin dhaggitan; hiika'aattii naa fida'a. 3 Eennulle yoo waan tokko isiniin jedhe, «Gootta'atti isaan barbaada, inni adoo hin turin hin deebisa» jedha'aan» isaaniin jedhe. 4 Wonni raagaan raage akka muummottuuf tun teete; 5 wonni raagaan raagelle, «Qachaa Xiyooniitiin, «Kunoo, mootiin keeti gad ifi qabee, harre'ee fi ilmayyoo harre'ee irra tee'ee, gara keeti dhufaarav jedha'aan» ka jedhu. 6 Barattootii dhaqanee akkuma Yesuus isaan ajaje godhane; 7 Isaan harree sanii fi ilmayyoo harre'ee san fidane, woyaa ifii irra keyanee, innille irra tee'e. 8 Gumiin guddoon woyaa ifii karaa irratti atte; worri dhibiille dameelee baalaa muka irraa caccassanee karaa irratti firfirsane. 9 Gumiin isa dura deentuu fi isa faana deentu iyyitee, «Hosaa'innaa Ilma Daawitiitiif! Maqaa Gootta'aatiin ka dhufu ka eebbfame! Hosaa'innaa olii ol-gubba'aatitii!» jette. 10 Yesuus yennaa Yerusaalem seene, qachaan duudiin raaafamee, «Inni kun eennu?» jedhane. 11 Gumiin isa woliin ideentu, «Kun Yesuusii raagicha qachaa Naaziretiik ka lafa Galiila'aa keessatti dhaggamuu dhufe» jette. 12 Achiin Yesuus Galma Waaqaa seenee,

gachaa keessaa bayee, ollaa Bitaaniyaa jedhamuu dhaqee achi bule. 18 Yesuus barii ganama, yennaa gara qacha'aa deebi'u beelote. 19 Muka harru'uu tokko karaa cinaatti dhaggee, yennaa itti gore baala malee womaa irratti hin dhaggine. Achiin duuba inni harru'uun, «Ijjumaa deebi'ee midhaan si irraa hin dhaggamin» jedheen. Yoosuma muki harru'uu sun goge. (aiōn g165) 20 Barattootii yennaa muka harru'uu san dhaggane, baaseffatanee, «Yoosuma muki harru'uu attam goge?» jedhane. 21 Yesuus deebisee, «Ani dhuguma isinitti hima, isin yoo dhugeeffannaa qabaattane, mamuulle yoo dhaddane, waan muka harru'uu irratti te'e qofaa hin gootanu; isin gaara kanalle'en, «Asii ka'ii abbaaya'atti darbami» yoo jettanneeyyuu, hin teeti. 22 Dhugeeffannaalan daadimattanee waan gaafattanu mara, hin fudhattan» isaaniin jedhe. 23 Yesuus yennaa Galma Waaqaa seenee adoo barsiisissatti jiruu, sooreyyiin hayyootaati fi jaarsoleen kolba'aa gara isaa dhufanee, «Ati baallii maaniitiin waan kana goota? Baallii tana eentu sii kenne?» jedhaneen. 24 Yesuus deebisee, «Anille gaaffii tokko isin gaafadha; isin yoo deebii naa deebittane, achiin duuba anille baallii maaniitiin waan kana akka godhu isinitti hima. 25 Cuuphaan Yohaannis cuuphe Waaqa irraa dhutte moo, yookiin nama irraa dhutte?» isaaniin jedhe. Isaanille wol mormanee, «Waaqa irraa dhutte» yoo jenne, inni, «Isin maaf isa hin dhugeeffatinaa ree?» nuun jedha; 26 Ammoo yoo nuuti, «Nama irraa» jenne, martinuu akka

raaga'aatitti waan Yohaannis fudhatanuuf, kolbaa «Isin Barreeffama Woyyicha keessatti, «Dhakaan sodaanna» jedhane. 27 Maaree isaan deebisanee, worri mana ijaaru tuffate, dhakaa dhakaa maraa «Nuuti hin beennu» Yesuusiin jedhane. Yesuusille, caalaa barbaadamu te'e; tana Gootta'atti godhe, ila «Baallii maaniitiin waan kana akka godhu anille isinitti teennalle'etti waan baasaa til» ka jedhu ijumaa hin hin himu» isaanii jedhe. 28 Yesuu isaanii, «Maan dubbinnee? 43 «Tanaaf, ani isinitti hima, mootummaa isinitti fakkaati? Nami tokko ijoollee lama qabaayyu; Waqaqa isin irraa fuudhantee kolbaa midhaan buutuu inni gara angafichaa dhaqee, «Ilma kiyya, adha addee hin kennanti. [44 Nami dhakaa kana irratti jigu hin woyni'i dhaqii hujjedheen. 29 Inni deebisee, «Ani hin caccaba; Nami dhakaan kun irratti jigu ammoo hin dhaqu] jedhe; eegas ammoo yaada jijiiratee dhaqe. 30 bututa» isaanii jedhe.] 45 Sooreyyii hayyootaatiif fi Abbaan gara ilma lammeesso'olle dhaqee akkasuma Fariisaayot yennaa mammaassa isaa dhage'aane, jedhe; ilmi, «Hin dhaqa, abbayyool» jedhe; ammoo akka inni marroo isaanii dubbatissati jiru beekane. hin dhandhe. 31 Isaan lamaan kana keessaam kamitti 46 Isaan isa qabiisaaf barbaadane, ammoo waan waan abbaan barbaade tolche?» jedheen. Isaan, gumii akka raaga'aatitti Yesuu fudhatteef, isaan «Angaficha» jedhane. Yesuu, «Ani dhugumaan isinitti sodaatane.

hima, worri dabaan qaraxa guuruu fi sagaagalooti mootummaa Waqaatitti galisa isin dursan. 32

Yohaannisiin cuuphaan karaa balchumma'aa isinitti dhufee jennaan isin isa hin dhugeeffanne; worri dabaan qaraxa guuruu fi sagaagalooti ammoo isa dhugeefftane; isin eeguma kana dhaggitanelle, yaada keessaan jijiirattanee isa hin dhugeeffanne» isaanii jedhe. 33 Yesuu ammalle, «Mammaassa dhibii dhage'a! Namichi tokko muka woyni'i dhaabee, dalleya itti marsee ijaaree, boolla midhaan isi'i itti cunfu qotee, xelleephoo irra tee'anee eeganu ijaare. Achiin duuba inni qonnaan bultootaaf kiressee, gara biyya dhibi'i deeme. 34 Yennaan midhaan woyni'i guuranu geennaan, inni qooda midhaan ifii fudhatiisaaf tajaajitoota ifii gara qonnaan bultoota sanii erge. 35 Qonnaan bultooti sun ammoo tajaajitoota isaa qabanee, tokko dhaananee, kaan ijjeesanee, kaanille dhakalaan tumane. 36 Inni ammalle tajaajitoota worra qaraa laakkossaan caalanu ka dhibii itti erge; isaan akkuma worra duraa kaan isaan godhane. 37 Dhuma irratti inni, «Isaan ilma kiyya hin ulfeessan jedhaa ilma ifii gara isaanii erge. 38 Qonnaan bultooti ammoo yennaan ilma san dhaggane, «Ka dhaalu kana; kowa'a, isa ijjeennee dhaala isaa fudhannaa; woliin jedhane. 39 Maaree isaan isa qabanee, addee woyni'iitii alatti darbanee baasanee ijjeesane. 40 Amma abbaan addee woyni'i yennaan dhufe, qonnaan bultoota san maan godhinna laati?» isaanii jedhe. 41 Isaan deebisanee, «Inni worra hamaaleyyii san du'a farraamettii hin ijjeesa. Addee woyni'iilie qonnaan bultoota worra yennaan midhaan woyni'i guuramu qooda isaaaf kennuuf kireessa» jedhane. 42 Yesuu,

22 Yesuu ammalle mammaassaan isaanitti dubbatee, 2 «Mootummaan Waqaqa mooticha

tokko ka ilma ifitiif jila fuudhaa fi heerumaa jilise fakkaati. 3 Worri gara jila fuudhaa fi heerumaa waamame akka dhufu itti himiisaaf, Mootichi tajaajitoota ifii erge; isaan ammoo hin dhunne.

4 Inni ammalle tajaajitoota dhibii ergee, «Worra waamameerun: Kunoo, jila tiyya ta fuudhaa fi heerumaa qopheesseera, sangootaa fi dardarooti cocooma qalamaneeran, wonni martille qophootteerti; gara jila fuudhaa fi heerumaa kowa'a jedha'atii itti hima'a» jedhe. 5 Worri waamame ammoo tuffatee, tokko gara fichaa ifii, kuun gara daldala ifii deeme;

6 worri kuun tajaajitoota isaa qabee, akka malee tolchee, ijjeese. 7 Mootichi guddoo aaree, loltoota ifii ergee, worra tajaajitoota isaa ijjeese san balleessee, qachaa isaanille gube. 8 Achiin duuba inni tajaajitoota ifitiin, «Jilti fuudhaa fi heerumaa qophootteerti, worri waamame ammoo ka jila tanaaf male hin teene. 9 Tanaaf gara woldeennaa karaa gugurda'aa dhaqa'atii, namuma dhaggitanee mara gara jila fuudhaa fi heeruma tanaa waama'a!» jedhe. 10

Tajaajitoota sun gara karaa gugurda'aa bayanee nama dhaggane mara bada'aa fi dansaalle guurane; maaree manni jila fuudhaa fi heerumaa sun keessummootaan guutame. 11 «Mootichi keessumoota ilaaliisaaf yennaa ol seene ammoo, nama woyaa jila fuudhaa fi heerumaa hin uffatin tokko dhagge. 12 Namichaan, «Jaali, woyaa jila fuudhaa fi heerumaa malee attamiin mana seente?» jedheen. Namichi waan dubbatu dhabee. 13 Achiin duuba mootichi worra achi keessa

ergamuun, «Harkaa fi miila isaa hidha'atii, dukkanmaalee, Waaqa worra du'a'atii moti» isaaniin jedhe. alaatitti gata'a. Achitti ilkaan qariisaa fi bowiis hin 33 Gumiin yennaa tana dhageette, barsiisa isaa te'a» jedhe. 14 Worri waamame heddu'u, worri baaseffatte. 34 Yesuus worra Saduqootaa akka filame ammoo diqqa'a» jedhe. 15 Achiin duuba worri cadhisiise yennaa dhage'ane, worri Fariisaayotaa Fariisaayotaa dhaqanee waanuma inni dubbateen wolitti dacha'ane. 35 Isaan keessaalle'ee, barsiisaan Yesuus xaqaru'uuf mari'atane. 16 Maarre isaan Seeraa tokko, Yesuus haga ilaaliisaaf, 36 «Barsiisa'a, barattoota ifii golii Heroodisii woliin gara isaa erganee, Seera keessaa ajaji guddichi kam?» jedhee isa «Barsiisa'a, akka ati dhugaamessa nuuti hin beenna; gaafate. 37 Yesuus deebisee, «Waaqa Goottaa keeti, karaa Waaqaa dhugumaan barsiitta, ati nama hin gadhaa keeti tokkochaan, lubbuu teeti takkatti'iin, sodaattu, nama tokkolle wol hin caalchittu. 17 Maan qalbii teeti takkatti'iin jaaladhu». 38 Ajaji guddichi sitti fakkaata? Mootii moototaa biyya Rooma'atiiif duraa isaa kana. 39 Lammeessoolle isuma fakkaata: gibira kaffaluun seera moo seeraa moti? Nutti himi «Ollaa keeti akka mataa keeti jaaladhu». 40 Ajaja ree!» jedhaneen. 18 Yesuus ammoo, hammeenna lamaan kana irratte Seerri Muuse'eetii fi barsiisi isaanii beekee, «Isin kijiboole'e! Maaf haga na raagotaa marti hundeffamaneeran» jedhe. 41 ilaaltan? 19 Beesee ittiin gabbartanu me natti Fariisaayotaa wolitti dacha'aneeranuun, Yesuus, 42 mudhisa'a?» jedhe. Isaanille beesee san takka itti «Marroo Masiihii maan isiniti fakkaata? Inni ilma fidane. 20 Achiin duuba inni, «Fakki'i fi maqaan eennuu ti?» jedhee isaan gaafate. Isaan, «Ilma kun ka eennuu ti?» jedhee isaan gaafate. 21 Isaan Daawitii ti» jedhaneen. 43 Yesuus, «Attamiin Daawiti deebisanee, «Ka mootii moototaa biyya Rooma'aa hunna Ayyaana Woyyichaatiin sooreffamee «Goottaa» ti» jedhaneen. Achiin duuba inni, «Tanaaf, waan jedhää isaa waamaa, 44 «Waaqi Goottaa kiyyaan, mootii moototaa moototi moototaatiif, waan Waaqaalle haga ani diinota keeti miila keeti jala si'iif galchutti, Waaqaaf kenna'a» isaaniin jedhe. 22 Isaan yennaa Midda kiyatti tee'i» jedheen ree? 45 Daawiti yoo, waan kana dhage'ane baaseffatanee, isa lakkisanee «Goottaa» jedhee isaa waame, Masihiin attamiin ilma deemanee. 23 Gaafasuma Saduqooti, worri du'aa isaa te'uudande'a?» isaaniin jedhe. 46 Nami tokkolle ka'lis hin jiru jedhu, gara Yesuusii dhufanee, 24 deebii isaaaf deebisuu hin dandeenne. Guyyaa sanii «Barsiisa'a, Muuseen, «Nami tokko adoo hin uumatin jalqabee nami tokkolle gaaffii tokkolle isaa gaafatiisaaf yoo du'e, obboleessi isaa niitti obboleessa du'ee itti hin gamne.

san dhaalee, sanyii obboleessa ifiitiif dabarsuu ti» jedheera. 25 Amma obboleeyyan torba tokkotti odduu teenna jiraayyu; angafichi fuudhee, ijoollee adoo hin uumatin irraa du'e; tanaaf obboleessi isaa haadha hiyyeessaa san dhaale. 26 Ka lammeesso'olle, ka sadeesso'olle, haga torbeesso'ootitti isuma dhaalanee ijoollee adoo hin uumatin irraa du'anee. 27 Mara isaaniitiin duuba, isiilie duute. 28 Gaafa worri du'anee ka'anu, marti isaaniituu waan isii fuudhaneeranuuf, isaan torba keessaa isiin kamiif niitti teeti?» jedhanee isaa gaafatane. 29 Yesuus deebisee, «Barreffama Woyyicha fi hunna Waaqaa waan hin beeneef, isin hin dokonkortan. 30 Yennaa worri du'anee ka'anu, isaan ol-gubba'atti akka ergantoota Waaqaa te'an malee, hin fuudhanu, hin heerumanu. 31 Marroo worra du'aa ka'iisa worra du'ee, waan Waaqi isiniin jedhe isin hin dubbinnee? 32 Inni, «Ani Waaqa Abrahaamii, Waaqa Yisihaqii, Waaqa Yaaqoobii ti» jedheera. Inni Waaqa worra jiraata'aa ti

23 Achiin duuba Yesuus gumi'iif fi barattoota ifiitiif dubbatee, 2 «Barsiisoti Seera Muuse'eetii fi Fariisaayoti barcumaa Muuse'ee irra te'aneeran. 3 Maarre waan isaan isin barsiisanu godha'a, hordofa'alle'e; te'uud male, isaan waan barsiisanu waan hujii irra hin oolchineef, akka isaan hujanu hin hujina'a. 4 Isaan ba'aa ulfaattuu, ba'atiisaaf hin dande'ane hidhanee gurmuu worra dhibili'iirra keyan; ifiif ammoo quballe'een tuquu hin fedhanu. 5 Isaan hujii ifi mara worri dhibiin akka isaan dhaggu hujan; qudhaama Jechooti Barreffama Woyyicha keessaa jiru, ka addaa fi irree ifiif irratte hidhatanu babadhisanee qudhaammatan; handaara woyaa uffatanee daadimatanuu dheereffatan. 6 Lafa jilaatitti addee ulfinnaa, Mana Waaqonfannaa Yihudoottaa keessatti barcumaa duraa, 7 addee dikko'olle'etti nageya ulfinnaa akka isaan fuudhanuu fi kolbaan «Barsiisa'a» jettee akka isaan waantu

jaalatan. 8 Isin barsiisaa tokko waan qaddanuu fi isin wonni kun waan isin godhu'uuf maltane. 24 Isin martinuu obboleeyyan waan teetaneef «Barsiisa'a» sooreyyii balloota! Isin bookee waan untanu keessaa jedhantanee hin waamamina'a. 9 Isin Abbaa tokkocha dhimbiiddanee baachan, gaala ammoo hin liqinsitan. ol-gubba'atti waan qaddanuu, biyya lafaa irratti 25 «Barsiisota Seeraatii fi Fariisaayotaa kijiboole'e! eennulle'en «Abbaa» jettanee hin waammina'a. 10 Isiniif aanne'e! Muduunu'uu fi qorii dudda gubbaa Sooressi keessan Kiristoos tokkocha waan te'eef, qulqulleessitan, keessi ammoo joljolumma'aa fi ifi «Sooressa» jedhantanee hin waamamina'a. 11 Odduu jaallatiisaan guutameera. 26 Fariisaayicha balla'a! teessanitti isin mara ka caalu tajaajilaa keessan te'uu Dursiitii muduunuu keessa qulqulleessi, yennaa ti. 12 Nami ol ifi qabu gad hin qabama, nami gad ifi qabu san duddi gubbaalle qulqulluu te'a. 27 «Barsiisota ol hin qabama» jedhe. 13 Yesuus, «Barsiisota Seera Seeraatii fi Fariisaayota kijiboole'e! Isin gubba'aan Muuse'eetii fi Fariisaayota kijiboole'e! Isin balbala dansa'a, keessaan ammoo akka irreensa biyeye adii'in mootummaa ol-gubba'aa kolbaa duratti cuttamuuf, hallamee, lafeelee nama du'eetii fi waan battii maraan isiniif aanne'e! Isin iifiif hin galtanu, worra galiisaaf guutamee ti. 28 Akkasuma isinille gubba'aan worra barbaadulle, hin dhooggitan. [14 Barsiisota Seeraatii dhibi'itti balchoota fakkaattan, ammoo keessi keessan fi Fariisaayota kijiboole'e! Isiniif aanne'e! Isin mana kijibaa fi cubbu'uun guutameera. 29 «Barsiisota haadhotii hiyyeesaa sossiisaaf jettanee itti aalatiisaaf Seeraatii fi Fariisaayota kijiboole'e! Isiniif aanne'e! dheeressitanee daadimattan; tanaaf yakkaa guddo'otti Isin irreensa raagotaa ijaartan; soodduu balchootaalle isinitti murama.] 15 «Barsiisota Seera Muuse'eetii hin seettan. 30 Isin, «Bara abbootii teennaa adoo fi Fariisaayota kijiboole'e! Isiniif aanne'e! Nama jiraannee, nuuti dhiiga raagotaa jissiisa isaaniille hin tokko dhugeeffannaa Yihudootaa fudhachiisiisaaf qarqaarruuyyu» jettan. 31 Akkasiin isin ilmaan worra abbaaya'aan fi lafa irra asii fi achi deddeentan, isin raagota ijeesee akka teetane ifi irratti dhugaa baatan. nama fudhate san dachaa lama isin caalaa ilma qile'ee 32 Waan abbootii teessan jalqadde, ittuma guuta'aan isa gootan. (Geenna g1067) 16 «Sooreyyii balloota, isiniif fixaa ree! 33 Isin dhudhuufa'a, isin ijoollee buuti'i aanne'e! Isin, «Nami tokko yoo Galma Waaqaatiin ti! Muraa qile'ee jalaa attamiin baatan ree? (Geenna kakate, kakuun sun isa hin geettu, nami tokko yoo g1067) 34 Tanaaf ani raagota, qaroole'ee fi barsiisota worqii Galma Waaqaatiin kakate, kakuun sun isa isinii erga; isin isaan keessaa garii hin iijeettan, geetti» jettan. 17 Isin gowwoota balla'a! Worqi'i moo kaan hin fannittan, worra dhibii mana Yihudooti itti Galma Waaqaa ka worqii woyyoonsutti caala? 18 wolitti qabamanu keessatti dhaantanee qachaa irraa Isin, «Nami yoo addee ciinca'aatiin kakate, kakuun gara qacha'aa ariitan. 35 Maarre tanaaf isin dhiiga sun isa hin geettu; ammoo yoo nami kennansa balchootaa ka lafa irratti jissitane, dhiiga Abeelii addee ciinca'a irra jiruun kakate, kakuun sun isa balchichaa irraa jalqabee, haga dhiiga Zakaariyaasi geetti» jettan. 19 Isin ballaa attamiiti! Kennansa ilma Baaraakiya'aa, ka addee ciinca'aati fi Galma moo addee ciinca'a ta kennansa woyyoonsutti Waaqaa oddu'utti ijeettaneettti itti gaafatantan. 36 caala? 20 Maarre nami addee ciinca'aatiin kakatu Ani dhugumaan isinitti hima, adabam waan kana marti, addee ciinca'aati fi waan isiii irra jiru maraan maraa dhaloota kanatti hin dhufa» isaaniin jedhe. kakata; 21 nami Galma Waaqaatiin kakanlulle, Galma 37 Yesuus ammallle, «E! Yerusaalem, Yerusaalem, Waaqaati fi Waaqa achi keessa jiruun kakata; 22 qachaa raagota ijeettuu fi worra gara keeti ergame nami ol-gubba'aan kakanlulle, barcumaa Waaqaati dhaka'aan tuntu! Akka lukkuu cuucottii ifii koola ifii fi ka barcumaa san irra tee'eroon kakata. 23 jalatti wolitti qabattu, anille ijoollee teeti wolitti qabiisaaf «Barsiisota Seeraatii fi Fariisaayota kijiboole'e! yennaa meeqa barbaade; isin ammoo diddane. 38 Isinii aanne'e! Isin baala uddowaa adda addaa, Kunoo, manni keessan ona te'ee hafe. 39 Ani isinitti waan akka bassobil'a, diinbilaalaati fi onkooshe'e, hima, «Ka maqaa Gootta'atiin dhufu, ka eebbfame» kudhan keessaa tokko Waaqaaf hin kennitan, haga jettanuti deebitanee na hin dhaggitanu» jedhe. ammoo barsiisa Seeraa ka irra caalaa barbaachisu, waan akka muraa dhuga'a, mararti'i fi addatamaa 24 Yesuus Galma Waaqaati bayee adoo deemiisatti lakkittaneertan. Isin waan saniille adoo hin lakkisin,

isatti mudhiisaaf dhufane. 2 Achiin duuba inni, «Eennulle isiniin **Kunoo!** Masihiin as jira!» yookiin, «Isin waan kana mara hin dhaggitanii moti? Ani **Inni achi jira!**» yoo jedhe itti hin dhugeeffatina'a. dhugaa isinitti hima, dhakaan tokkochi wol irratti hin 24 Masihiooti dharaatii fi raagoti dharaa hin ka'an; hafu; isaan maraa hin diigaman» jedhe. 3 Yesuuus isaan yoo dande'ane, kolbaa Waaqi filateeyyuu, gaara ejersaa gubbaa tee'iisatti jiruun, barattootii isaa dokonkorsiisaaf baasaa fi bilbaasa hin hujan. 25 qofuu gara isaa dhufanee, «Nuttii himi, kun yoom **Kunoo** ani duraan dursee tana isinitti himeera. 26 te'a, dhufa teetii fi dhuma biyyaa lafaatiif beeessisi Maarre isaan, **Kunoo!** Inni lafa goomole'ee keessa maan?» jedhane. (aiōn g165) 4 Yesuuus deebisee, **jira** yoo isiniin jedhane gad hin bayina'a; yookiin, «Eennulle akka isin hin dokonkorsine ifi eeggadha'a! **Kunoo!** Inni kolloo keessa **jira** yoo isiniin jedhane hin 5 Worri hedduun, **Ani Masihii!** jedhaa maqaa kiyyaan dhugeeffatina'a. 27 Akkuma balaqqeettiin gara baya-hin dhufan. Worra hedduulle hin dokonkorsan. 6 adu'uutitti balaqpittee haga gara seensa-adu'uutitti Woraanaa fi oduu woraanaa hin dhageettan; akka issitu, dhufiis Ilma Namaalle akkasuma hin te'a. 28 hin rifanne ilaalladha'a; wonni akkasii kun te'u Addee reeffi jirutti allaattiin yaati» jedhe. 29 Yesuuus itti qaban, ammoo ammalle muummeen hin geenne. dabalee, «Guyyoota rakkinnaa saniin duuba yoosuma 7 Gosi gosatti, mootummaalle mootummaalattii hin aduun hin dukkanotti, jiinille ifa ifii hin kennu; urjooti kaati; beellii fi tacho'i lafaa addee add'eetti hin ol-gubbaa irraa harcaati, hunni ol-gubba'aalle hin te'an. 8 Kun marti ammoo ciniinsuu jalqabaa ti. 9 raafanti. 30 Achiin duuba beeessisi Ilma Namaa ol-«Achiin duuba isaan akka rakkattanuu fi ijjeefantau gubba'atti hin mudhata, yennaa san gosi biyya lafaa dabarsanee isin hin kennan, sababa maqaa kiyyatiif marti hin bootti; Ilmi Namaa duumensa gubba'atiin gosa maraan hin jibbatant. 10 Yennaa san namooti hunnaa fi ulfinna gudda'aan dhufuun hin dhaggan. 31 hedduun dhugeeffannaa irraa hin jigan, isaan wol Inni ergantoota ifii qoonqoo tultullaa gudda'aa woliiin dabarsanee hin kennan, wolilie hin jibban. 11 Raagoti hin erga. Isaanille maddii arfan lafaa dhaqanee, worra dharaa hedduulle hin ka'an, worra hedduulle hin Waqaaf filame ka qaccee ol-gubba'attii haga qaccee dokonkorsan. 12 Waan hammeenni fakkauuf, jaalalli taanii jiru wolitti qaban» jedhe. 32 Yesuuus ammalle, nama heddu'u qabbanowaa deema. 13 Nami haga «Muka harru'u irraa barumsa baradha'a! Yennaa muumme'ee ciniinnatee ossatu ammoo hin fayya. dameeleen isi'ii quunxituu fi baala baattu, bonni akka 14 Gosa maraaf dhugaa baya akka teetu, Oduun dhikaate beettan. 33 Maarre akkasuma, waan kana Gammadaa ta mootummaa Waqaqa, biyya lafaa mara yennaa dhaggitanee akka Ilmi Namaa balbalatti maratti hin lallabanti. Achiin duuballe muummeen dhikaate beeka'a. 34 Ani dhugumaan isinitti hima, hin dhutti» jedhe. 15 Yesuuus itti dabalee, «Akkuma wonni kun marti haga teetutti dhalooti kun hin dabaru. raagaan Daani'el dubbate, **Farra badi'i!** addee 35 Lafaa fi ol-gubbaan hin dabaran, jechi kiyya ammoo woyyittii dhaabbattuun yennaa dhaggitanu, ka kana hin dabaru» jedhe. 36 Yesuuus itti dabalee, «Marroo dubbisu hubatuu ti! 16 Yennaa san worri biyyaa guyyaa saniitii fi saatii sanii Abbaa malee, ergantooti Yihuda'aa keessa jiru gara gaarotaa baqatuu ti. 17 Waqaqa ta ol-gubba'aalle, Ilmille, eennulle hin beeku. Nami heellicho manaa gubbaa jiru waan mana 37 Akkuma bara Nohiittti te'e, dhufi Ilma Namaalle keessa fudhatiisaaf gad hin bu'in. 18 Nami fichaa akkasuma hin te'a. 38 Bara san bisaan badi'itiin dura, keessa jiru woyaa fudhatiisaaf gara manaa hin haga Nohi hoboloo guddittii seenetti, namooti nyaataa, deebi'in. 19 Guyyoota san dubartoota ulfaatii fi unaa, fuudhaa, heerumaalle turane; 39 haga bisaan hoosisaatiif aanne'e! 20 Baqi keessan ganna yookiin badi'i dhufree mara isaanii haree deemetti isaan guyyaa Sanbataa akka hin teene daadimadha'a! womaa hin beenne. Maarre dhufiis Ilma Namaalle 21 Yennaa san rakkinni guddaan hin te'a, rakkinni akkasuma hin te'a. 40 Yennaa san nami lamaan akkasii haga biyyi lafaa dadanteen jalqabee haga fichaa keessa hin hujata; tokkochi hin fudhatama, ammaatitti te'ee hin beeku, ijumaa deebi'eelle hin tokkochi hin hafa. 41 Dubartooti lamaan woliiin daakuu te'u. 22 Guyyooti sun adoo gabaabbatuu dhabaatee, daakan; takkattiin hufhatanti, takkattiin hufhatanti. nami tokkooyyuu silaa hin fayyuuyyu; sababa worra 42 Tanaaf, guyyaa Gootaan keessan dhufu waan hin filameetiif ammoo guyyooti sun hin gabaabbatan. 23 beenneef, dammaqa'aa eegadha'a. 43 Waan kana

ammoo hubadha'a: abbaan manaa halkan keessa hin beenneef dammaqa'aa eegadha'a!» jedhe. 14 yennaa hattuun itti dhuttu adoo beekee, inni silaa Yesuus itti dabalee, «Mootummaan ol-gubba'aa akka dammaqee hin eegataayyu, manni isaa akka cabu nama biyya fago'oo dhaqiisaaf ka'ee, tajaajiltoota itti hin lakkisuyyu. 14 Tanaaf Ilmi Namaalle yennaa ifii waamee, karra qabu magannee isaanitti kennate isin itti hin yaadanetti waan dhufuu, maarre isinille tokko fakkaatti; 15 Inni akkuma dandeettii isaaniittiti qophowa'aa le'a'a» jedhe. 15 Yesuus itti dabalee, tokkoof beesee saantimii worqi'ii kuma shan, kaaniif «Tajaajilaan addatama'aa fi qaroon, ka goottaan kuma lama, kaanille'eef kuma tokko kennee gara isaa akka inni tajaajiltoota isaatiif sagalee yenna'aan biyya fago'oo deeme. 16 Namichi beesee saantimii kennuuf, maatii ifii irratti itti gaafatamaa godhu kam worqi'ii kuma shan fudhate yoosuma ittiin daddallee, ree? 16 Tajaajilaan goottaan isaa yennaa deebi'u beesee saantimii worqi'ii kuma shan keessaa buufate. hujiisumatti jiruun dhaggu sun ka badhaadhe. 17 Ani 17 Akkuma san, namichi beesee saantimii worqi'ii dhugumaan isinitti hima, goottaan isaa qabeenna ifii kuma lama fudhatelle kuma lama keessaa baafate. 18 mara irratti itti gaafatamaa isa godha. 18 Tajaajilaan Namichi beesee saantimii worqi'ii kuma tokko fudhate hamaan sun ammoo yaada ifii keessatti, «Goottaan ammoo, dhaqee boolla qotee beesee gootta'aa san kiyya hin tura» yoo jedhee, 19 tajaajiltoota dhibii awwaale. 19 «Yennaa dheertu'un duuba goottaan dhaaniisa, worra machowanu woliin nyaatiisaa fi tajaajiltoota sanii dhufee isaan woliin herregate. 20 uniisa yoo jalqabe, 20 goottaan tajaajilaa sanii guyyaa Namichi beesee saantimii worqi'ii kuma shan fudhate, inni isa itti hin yaadanee fi yennaa inni hin beennettii ta dhibii kuma shan fidee dhufee, «Gootta'a, ati hin dhufa. 21 Inni tajaajilaa san hin ciccira qooda beesee saantimii worqi'ii kuma shan natti kenniteeyyu; isaalle worra kijboolee woliin godha, achitti bowaa kunoo, ani ta dhibii kuma shan keessaa buuseera» ilkaan qara» jedhe.

25 Yesuus itti aansee, «Yennaa san mootummaan ol-gubba'aa durroota kudhan ta issaa ifii qabatanee waajibicha fudhatiisaaf bayane fakkaatti. 2 Durroota san keessaa shanan gowwoole'e, shanan qaroolle'e. 3 Worri gowwooleen issaa ifii qabatane malee zaytii issa'atti naqatanu hin qabanne. 4 Worri qaroolleen ammoo issaa ifii woliin zaytii okkote'etti qabatane. 5 Waajibichi adoo hin dhufin turraan, marti isaaniituu muganee rafane. 6 «Halkan wodhakkaa ammoo qoonqoo guddo'oon, «Waajibichi Kunoo ti! Isa fudhatiisaaf bay'a'l» waamichi jedhu dhage'ame. 7 Yennaa san durrooti sun marti dammaxxee issaa ifii mimmidhaaffatte. 8 Durri gowwooleen sun worra qaroolle'en, «issaan keenna waan dhaamaaruuf, zaytii teessan irraa diqqoo nuu kenna'a» jedhaneen. 9 Durri qaroolleen deebisanee, «Waawwo'o! Nu'u fi isiniif ta geettu hin jirtu. Worra gurguru bira dhaqa'aatiif bitadha'a» jedhaneen. 10 Adoo isaan bitatiisaaf dhaqaneeranuu, waajibichi dhufe; durri qophootteertu sun isa woliin gara mana jila fuudhaa fi heerumaa san ol seenanee, balbali cufante. 11 «Durrooti worri hafanelle turanee dhufanee, «Gootta'a, Gootta'a! Nuu bani!» jedhaneen. 12 Inni ammoo deebisee, «Ani dhugumaan isinitti hima, ani isin hin beeku jedheen. 13 Tanaaf, guyyaa san yookiin saatii waan

jedhe. 21 Goottaan isaa, «Dansaa goote, ati tajaajilaa addatamaa dansa'a; waan diqqo'oon addatanteerta, ani waan guddo'otti itti gaafatamaa si godha; koy gara gammada goottaa keetii galil» jedheen. 22 Namichi beesee saantimii worqi'ii kuma lama fudhatelle dhufee, «Gootta'a» jedhee, «Ati beesee saantimii worqi'ii kuma lama natti kenniteeyyu; kunoo, ani ta dhibii kuma lama keessaa buuseera» jedheen. 23 Goottaan isaa, «Dansaa goote, ati tajaajilaa addatamaa dansa'a; waan diqqo'oon addatanteerta, ani waan guddo'otti itti gaafatamaa si godha; koy gara gammada goottaa keetii galil» jedheen. 24 Achiin duuba namichi beesee saantimii worqi'ii kuma tokko fudhatelle dhufee, «Gootta'a, ati nama hamaa addee hin dhaabinii galfattu, addee hin facaasinii haammattu akka teete si beeka; 25 tanaaf ani sodaadhee, dhaqee beesee teeti boollatti awwaale. Beeseen teeti kunoo ti» jedheen. 26 «Goottaan isaa ammoo, «Ati tajaajilaa hamaa'aa fi booseya! Addee hin dhaabinii akka galfadhu, addee hin facaasinii akka haammadhu beetteertaa motii? 27 Ati beesee tiyya worra dhalaan fudhatu bira naaf kewluu malte; ani yennaa deebi'e silaa beesee tiyya dhala woliin fudhadhaayyu. 28 Maarre beesee san isa irraa fuudha'aatiif, namicha beesee saantimii worqi'ii kuma kudhan qabuuf kenna'a. 29 Nama qabu maraafti dabalancee hin kennantif, hin bacattifille'e; nama

womaa hin qanne ammoo, wonni inni qabuuuyyuu **26** Yesuus dubbi tana mara dubbatee fixeen duuba, irraa hin fudhatanti. **30** Tajaajilaat gatii hin qanne kana, barattoota ifiitiin, **2** «Guyyaa lamaan duuba Jilti dukkana alaatitti gad gata'a, achitti bowaa ilkaan Irra Dabaramaa akka dhuttu isin hin beettan, Ilmi qara» jedhe» isaaniin jedhe. **31** Yesuus ammalle, Namaalle fannfamiisaaf dabarfamee hin kennama» «Ilmi Namaa ulfinna ifiiti fi ergantoota Waaqaa mara jedhe. **3** Achiin duuba sooreyyiin hayyootaatii fi jaarsoti woliin yennaa dhufu, barcumaa ulfinna ifii gubbaa kolba'aa mana hayyicha gudda'aa ka Qayyaaffaa hin tee'a. **32** Gosi marti isa duratti wolitti hin qabanti; jedhamuutti wolitti qabamanee, **4** dhossa'aan Yesuus akkuma tisseen hoolota re'ee irraa gargar fowu, qabiisa fi ijjeesiisaaf mari'atane. **5** Isaan ammoo, innille kolbaa san gargar fowee, **33** hoolota midda «Kolbaa oddu'utti raafam hin ka'a fa'aa, yennaa ifiiti, re'oota bitaa ifiiti dhaabbachiisa. **34** Achiin jilaa hin tolchinu» jedhane. **6** Yesuus Bitaaniya'atti duuba mootichi worra midda ifiiti, «sin worra Abbaa mana Simoonii dur dhukkuba goga'aa farrisisa'aan kiyyaan eebbitantane, kowa'al! Mootummaa dadama qabameeruu adoo jiruu, **7** dubartiin takka fiqree gatii biyyi lafaatii jalqaddee isiniif qophootte dhaala'a; guddo'oo, duloo dhakaa albaasaaxarri jedhamu irraa **35** sababille ani beelowee na nyaachittaneertan; hojjatame tokkoon fiddee gara isaa dhuttee, isaa qorii dheebodhee na obaattaneertan; keessummaa te'ee bira tee'eru, fiqree san mataa isaatitti naxxe. **8** na fudhattaneertan; **36** daaree na uffittaneertan; Barattootii isaa yennaa dhaggane ammoo, aaranee, dhibamee na gaafattaneertan; hidhameelle na «Tun maaf lafatti baddi? **9** Fiqireen tun karra guddo'otti gaafattaneertan» jedhe. **37** Yennaa san balchooleen, gurgurantee, beeseen sun worra hiyyeyyi'if silaa hin «Gootta'a, nuuti yoom beelotteertuun dhagginee si kennamaayyu» jedhane. **10** Yesuus ammoo waan nyaachinne? Yookiin dheebuu teeti dhagginee yoom kana beekee, «Dubartii tana maaf rakkittan? Isiin si obaanne? **38** «Nuuti keessummaa teeteertuun waan dansaa naaf goote. **11** Hiyyeyyiin yennaa dhagginee yoom si fudhanne, yookiin daarteertuun mara isin woliin jiran, ani ammoo yennaa mara dhagginee yoom sitti uffinne? **39** Nuuti yoom isin woliin hin jiraadhu. **12** Isiin fiqiree tana nafa dhibanteertuun yookiin hidhanteertuun dhagginee si kiyyatti naqisaan awwaalaaf na qopheessite. **13** Ani gaafanne? jedhaneen. **40** Mootichi deebisee, «Ani dhugumaan isinitti hima, biyya lafaa duudii keessatti, dhugumaan isinitti hima, obboleeyyan tiyya worra addee wongeelli kun itti lallabame maratti, wonni mara caalaa didiqqa'aa kana keessaa tokkoof ka isii goote qaabbii isi'iitif hin dubbatama» isaaniin gootane, naaf gootanel» isaaniin jedhe. **41** «Achiin jedhe. **14** Yennaa san Yihudaan nami biyya keriyyotii, duuba inni worra bitaa ifiiti, «sin worra abaarame na barattoota kudhanii lamaan keessaa tokko ka te'e, biraa fagaadha'a; gara ibidda bara baraa ka Seexanaa gara sooreyyi hayyootaa dhaqee, **15** «Ani yoo isa fi ergantoota Seexanaatiif qophowee deema'a; (aiōnios dabarsee isinitti kenne, isin maan naaf kennitan?» **g166** **42** ani beelowee na hin nyaachinne; dheebodhee isaaniin jedhe; isaan meetii soddoma isaaaf kaffalane. na hin obaanne; **43** keessummaa te'eelle na hin **16** Yihudaalle yennaa sanii jalqabee isa dabarsee fudhanne; daareelle na hin uffinne; dhibameelle, kennisaaf daguu barbaadate. **17** Guyyaa jalqaba hidhameelle isin na hin gaafanne» hin jedha. **44** Jila Daabboo Uukoo hin qanneetitti, barattootii gara «Achiin duuba isaanille deebisanee, «Gootta'a, Yesuusii dhufanee, «Sagalee Jila Irra Dabaramaa akka beelotteertuun, yookiin dhebotteertuun, yookiin nyaattuuf eessatti akka si'iif qopheessinu barbaadda?» keessummaa teeteertuun, yookiin daarteertuun, jedhanee isa gaafatane. **18** Inni deebisee, «Qachaa yookiin dhibanteertuun, yookiin hidhanteertuun keessa gara mana nama tokkoo dhaqa'atii, namicha dhagginee yoom si qarqaaru dhanne? hin jedhaniin. sanii, «Yennaan tiyya dhikaatteerti; ani Jila Irra **45** Mootichi deebisee, «Ani dhugumaan isinitti hima, Dabaramaa barattoota tiyya woliin mana keetitti worra mara caalaa didiqqa'aa kana keessaa tokkoof jilifadha, jedha barsiisaan» jedha'aan» isaaniin jedhe. waan hin godhiniif, analle'eef hin goone» isaaniin **19** Barattootii akkuma Yesuus isaan ajaje, sagalee hin jedha. **46** Worri kun gara muraa bara baraa, Jila Irra Dabaramaa qopheessane. **20** Yennaa worri balchooleen ammoo gara jiruu bara baraa hin galgalootte, Yesuus barattoota ifii kudhanii lamaan deeman» jedhe. (aiōnios g166)

Yesuus, «Ani dhugumaan isinitti hima, isin keessaa keetii malee, akka fedha kiyaa hin te'in» jedhe. nami tokko dabarsee na hin keenna» jedhe. 22 40 Achiin duuba inni gara barattoota sadii deebi'ee Barattooti akka malee gaddanee, badoo bado'oon, dhufee, rafisatti jiranuun dhagge; inni Pheexoosiin, «Gootta'a, dhugumaan ana te'innaa?» isaan jedhiisa «Maarre, isin saatii tokkolle na woliin dammaxxanee jalqabane. 23 Yesuus deebisee, «Ka na woliin harka turuu hin dandeennee? 41 Akka ataabe'etti hin qorii keyetti dabarsee na kenna. 24 Ilmi Namaa gallega daadimadha'a; ayaanni dhugumaan fedha akkuma marroo isatiif barreefante hin du'a, ammoo qaba, foon ammoo dadhaba'a» jedheen. 42 Yesuus nama Ilma Namaa dabarsee kennuuf aanne'e! Nami ammalle yennaa lammeesso'o isaan irraa hiiqee, sun silaa adoo dhalatuu dhabee isaaaf woyya» jedhe. «Abbaa kiyya, muduunuun rakkoo'oo tun adoo hin unin 25 Yihudaan, ka isa dabarsee kennaaru, «Barsiisa'a, narra dabariisa ka hin dande'anne yoo teete, fedhiin dhugumaan ana te'innaa?» jedhe. Yesuus deebisee, teeti muummottuu ti» jedhee daadimate. 43 Yesuus «Atuu jette» jedheen. 26 Isaan adoo nyaatiisatti ammalle dhufee ilti isaanii waan dunquuqotteef, jiranuu, Yesuus xaltaa daabbo'oo fuudhee, Waaqaaf rafisatti jiranuun dhagge. 44 Maarre ammalle isaan galata galchee, barattootaaf kennee, «Fudhadha'aa, lakkisee, irraa hiiqee yennaa sadeesso'o, jechootuma nyaadha'a; kun foon kiyya» jedhe. 27 Inni muduunuulle duraan jedhe kaan jedhaa daadimate. 45 Achiin duuba fuudhee, Waaqaaf galata galcheen duuba, isaaniif inni gara barattoota deebi'ee dhufee, «Ilsin haga kennee, «Ilsin martinuu, itti una'a; 28 kun dhiiga ammaa rafaa, foorfatiisatti jirtanii? Kunoo, saatiin Ilmi kiyya, ka Gondooroo haareyaa, ka araara cubbuu Namaa harka cubbaaleyyi'iititi dabarfamee kennamu kolbaa heddu'uutiiif dhangala'e. 29 Ani isinitti hima, geetteerti. 46 Ka'aa deennaa! Kunoo, ka dabarsee na mootummaa Abbaa kiyaa keessatti isin woliin kennu dhikaateera» isaaniin jedhe. 47 Adoo Yesuus haga guyyaa daadhii woyni'i hin unuu» isaaniin jedhe. 30 tokko ka te'e Yihudaan dhufe; gumiiin guddoon ulee-Achiin duuba isaan faaruu faarsanee, gara gaara jirmaa fi shallaagaa qabatteertu, sooreyyii hayyootaati ejersaa ol bayane. 31 Achiin duuba Yesuus, «Ilsin fi jaarsolee kolba'aa biraa ta erganteertu isa woliin martinuu edana na lakkitanee hin baqattan; sababille, jirtiyyu. 48 Yihudaan Yesuus dabarsee kennu, ««Ani tissee hin ijjeesa, hoolotille hin xexeeraman» «Nama ani sunqadhu, isa qaba'a» jedhee duraanuu jedhantee barreefanteerti. 32 Du'aa ka'een duuba beessisa isaaniif kenneera. 49 Yihudaan akkuma ammoo, isiniin dura gara Galilaa'aa deema» isaaniin gara Yesuusii dhufeen, «Barsiisa'a, attam nageyaa!» jedhe. 33 Pheexoos, isaan, «Isaan martinuu si jedhee sunqate. 50 Yesuus deebisee, «Jaali, waan lakkisanee baqatanulle, ani ijumaa si lakkisee huijisaaif dhutte huj» jedheen. Achiin duuba isaan hin baqadhu» jedheen. 34 Yesuus, isaan, «Ani dhufanee Yesuus jabeessanee qabane. 51 Dedhuma, dhugumaan sitti hima, edanuma, iyya lukku'uutiiin dura, worra Yesuus woliin jiru keessaa tokkochi shallaagaa ati yennaa sad na mormatta» jedheen. 35 Pheexoos, buqqifatee, garbicha hayyicha gudda'aa dhowee, isaan, «Si woliin du'uun yoo na barbaachiselle, gurra isaa irraa kute. 52 Achiin duuba Yesuus, ani ijumaa si hin mormadhu» jedheen. Barattooti «Shallaagaa keeti gonofa'atti deebifadhu; worri martinuu akkasuma jedhane. 36 Achiin duuba Yesuus shallaagaa buqqifatu martinuu shallaaga'aan bada. barattoota ifii woliin gara addee Getesemaanee 53 Ani Abbaa kiyya yoo gaafadhe, Inni yoosuma jedhantu dhaqee; inni barattoota ifiitiin, «Haga ani ergantoota duula kudhanii lama caalu naa erguu achi dhaqee daadimadhu, isin as tee'a'al» jedheen. hin dande'u sitti fakkataa? 54 Ammoo Barreeffam 37 Inni Pheexoosii fi ilmaan Zabdewoosii lamaan Woyyichi karaa kanaan te'uun qaddi ka jedhu, silaa fudhatee dhaqee, gaddaa fi laaleffata jalqabe. 38 attamiin muummowa ree?» jedheen. 55 Yennuma Achiin duuba inni, isaaniin, «Ani qixkee du'aatitti, san Yesuus gumiiin, «Akka ani yakkaamessaai, guddoo gadde; isin as tura'a, na woliin dammaqa'a shallaaga'aai fi ulee-jirma qabattanee na qabiisaaf tee'a'al» jedheen. 39 Haga diqqaa irraa hiiqee, lafatti dhuttanee? Ani guyyuma guyya'aan Galma Waaqaajigee, «Abbaa kiyya, yoo dande'ame, muduunuun keessa tee'ee barsiisaaf ture, isinille na hin qanne. rakkinnaa tun narra dabartuuti; te'uun male akka fedha 56 Ammoo wonni raagoti Barreeffama Woyyicha

keessatti barreessite akka muummottuuf, tun marti teete» jedhee. Yennaa san barattootii isaa martinuu ifi abaaraa kakatiisatti ka'e. Yennuma san lukkuun isa lakkisanee baqatane. 57 Worri Yesuus qabane iyyite. 75 Achiin duuba Pheexroos waan Yesuus, sun, mana barsiisoti Seera Muuse'etii fi jaarsoti kolba'aa itti wolitti qabamaneeranutti, gara Qayyaaffaa hayyicha gudda'aa isa geessane. 58 Pheexroos ammoo irraa fagaatee haga badhinna dalleya hayyicha gudda'aa Yesuus hordofe; keessalle seenee, wonni kun attam akka teetu ilaaliisaaf, eeddota woliin tee'e. 59 Sooreyyiin hayyootaatii fi korri mura'aa duudiin Yesuus ijjeesiisaaaf dhugaa baatota dharaa itti barbaadane. 60 Dhugaa baatoti dharaa hedduun itti dhikaattulle, ammoo dhugaa bayu du'a itti mursiisu tokkolle hin dhaggine; dhuma irratti namooti lamaan dhufanee, 61 «Namichi kun, «Ani Galma Waaqaa diigee guyyaa saditti ijaaruu dande'a» jedheera» jedhane. 62 Hayyichi guddaan ol ka'ee, «Waan isaan si irratti dhugaa bayanu kanaaf ati deebii tokkolle hin qadduu?» jedhe. 63 Yesuus ammoo cadhise. Achiin duuba hayyichi guddaan, «Magannee Waaqa jiraata'aa, ati Masihi, Ilma Waaqaa yoo teete nutti himi» jedheen. 64 Yesuus deebissee, «Maarre atinuu jette. Ani ammoo isinitti hima, ammaa jalqabee Ilmi Namaa midda Waaqa hunnaamessaa tee'uun, duumensa ol-gubba'atilleen dhufuun hin dhaggitan» isaan jedhe. 65 Yennaa san hayyichi guddaan woyaa ifii tarsaasee, «Inni Waaqa faanshesseera! Dhugaa dhibii maaf barbaanna? Waaqa faanshessuun isinuu dhageettane. 66 Maan isinitti fakkata?» jedhe. Isaan deebisanee, «Inni du'u qaba» jedhane. 67 Yennaa san isaan fuula isaatitti tufanee tuntumane; worri gariin kabalanee, 68 «Masihii! Eentu si dhowe? Nuu raagi» jedhaneen. 69 Adoo Pheexroos ala badhinna dalleyaa keessa tee'iisatti jiruu, durrittiin tajaajiltuun takka gara isaa dhuttee, «Atille Yesuusii worra Galiila'aa woliin jiraayyu!» jetteen. 70 Inni ammoo, «Waan ati dubbatii satti jirtuuyyuu ani hin beeku» jedhee isaan mara duratti mormate. 71 Yennaa inni gara seensuma karraa dhaqe, durrittiin tajaajiltuun dhibiin isa dhaggitee, worra achi dhaabbateeruun, «Namichi kun Yesuusii nama Naaziretti woliin jiraayyu» jette. 72 Pheexroos ammalie, «Ani namicha hin beeku» jedhee kakatee mormate. 73 Yennaa diqqa'o'on duuba worri achi dhaabbataneeranu dhufanee, Pheexroosiin, «Akki ati dubbatuuyyuu hin beessisa, dhugumaan atille isaan keessaa nama tokko» jedhaneen. 74 Yennaa san inni, «Ani namicha hin beeku» jedhee ifi abaaraa kakatiisatti ka'e. Yennuma san lukkuun «lyya lukku'uutiin dura, ati yennaa sad na mormatta» kolba'aa itti wolitti qabamaneeranutti, gara Qayyaaffaa jedhee qaabatee, gad bayee laaleffatee bowe.

27 Barii halkaniin sooreyyiin hayyootaatii fi jaarsoleen kolba'aa marti Yesuus ijjeesiisaaaf mari'atane.

2 Isaan Yesuus hidhanee, geessanee, Philaaxoosii bulchaa biyyatitti dabarsanee kennane. 3 Yihudaan isa dabarsee kenne, akka Yesuusitti murame yennaa dhagge, gaabbee meetii soddoma san sooreyyiin hayyootaatii fi jaarsolee kolba'atiif deebissee fidee,

4 «Nama yakkaa hin qanne dabarsee keniisaan yakkeera» isaaniin jedhe. Isaan ammoo, «Maanti nu dhibe ree? Haajaa keetil!» jedhane. 5 Yihudaan beesee san Galma Waaqaa keessatti qolaansee gatee, isaan biraan deemee, dhaqee ifi fannise. 6 Sooreyyiin hayyootaa ammoo, beesee san fuudhanee, «Beeseen tun gatii dhiiga nammaa waan teeteef, karra Galma Waaqaatitti makuun seeraa moti» jedhane. 7 Mari'ataneen duuba, addee awwaala worra ormaa akka teetu, namicha faara dhowu irraa lafa ittiin bitane. 8 Sababa kanaaf latti sun haga adhaa, «Lafa dhiigaa» jedhantee waamanti. 9 Wonni Ermiyaasiin raagichi, «Isaan meetii soddoma akka gatii isaa teetuuf, ijooleen Israa'elii herreddee fudhatte; 10 akkuma Goottaalle na ajajetti gatii lafaa namicha faara dhowuu kennane» jedhee dubbate muummotte.

11 Yesuus Philaaxoosii bulcha biyyaa dura dhaabbate; Philaaxoosille, «Ati mootii Yihudootaatii?» jedhee isa gaafate. Yesuus, «Maarre atuu jette» jedheen.

12 Inni ammoo yennaa sooreyyiin hayyootaatii fi jaarsolee kolba'atiin himatame, deebii hin kennine.

13 Achiin duuba Philaaxoos, «Waan hedduu isaan si himatanu ati hin dhageettuu?» jedheen. 14 Inni ammoo jechuma tokkolle hin deebinne; tanaaf bulchaan biyyaa Philaaxoos guddoo baaseffate. 15 Yennaa Jila Irra Dabaramaa, bulchaan biyyaa Philaaxoos worra hidhamane keessaa nama tokkocha, ka kolbaan gaafatte aadaa hiiku qaba. 16 Yennaa san namichi hantuu hujiisaan beekkame tokko, ka Barabbaa jedhamu, hidhaa keessa jiraayyu. 17 Maarre isaan wolitti qabamaneen duuba, Philaaxoos, «Eennu akka ani isiniif hiiku barbaaddan? Barabbaa moo yookiin Yesuus ka Masihi jedhame» isaaniin jedhe. 18 Philaaxoos akka isaan waan hinaattolee te'aneef

dabarsanee isa kennane beekeera. 19 Philaaxoos tee'anee isa eegane. 37 Isaan barreeffama isa ittiin barcumaa mura'aa gubbaa tee'eruun, haati manaa himatane, «Kun mooticha Yihudootaa, Yesuus» ka isaa, «Namicha balchaa san waan tokkolle hin jedhu, mataa isaatii gubbaa keyane. 38 Yennaa san godhin! Ani eda halkan marroo isaa ooju'uun guddoo isaan alagaltoota lamaan, tokko midda isaatitti tokko rakkadhe» jettee ergaa itti ergite. 20 Sooreyyiin bitaa isaatitti, isa woliin fannisane. 39 Worri achiin hayyootaati fi jaarsoleen Barabbaan akka isaanii dabaranu mataa ifii raasaa, 40 «Ati ka Galma Waaqaa hiiikamuu fi Yesuus akka ijeefamu gumiiin akka diiddee guyyaa saditti deebittee ijaartu, ifi fayysi gaafattuuf yaada fudhachiisane. 21 Bulchaan biyyaa me! Ati yoo Ilma Waaqaa teete, fannoo irraa gad Philaaxoos ammalle, «Isaan lamaan keessaa eennu bu'il» jedhaa isa arrassane. 41 Akkasuma sooreyyii akka ani isiniif hiiku barbaaddan?» jedhee isaan hayyootaa, barsiisoti Seeraatti fi jaarsolee woliin itti gaafate. Isaanille, «Barabbaa nuuf hiiki!» jedhane. 22 taphatanee, 42 «Inni worra dhibii fayyiseera; mataa Philaaxoos, «Yesuus ka Masiihii jedhame maan godhu ifii fayyisuu hin dande'u. Inni mootii Isra'aellii yoo ree?» isaa niif jedhe. Isaan martinuu, «Inni fannifamuu te'e, me amma fannoo irraa gad bu'u ti; nuutile ti!» jedhane. 23 Achiin duuba inni, «Maaf? Inni yakkaa isatti hin dhugeeffanna. 43 Inni Waaqattti addatee, maan hujeera?» jedhee isaan gaafate. Isaan ammoo, «Ani Ilma Waaqaa ti waan jedheef, Waaqi yoo «Inni fannifamuu ti!» jedhanee iyyanee hogisane. 24 barbaade, me amma isa fayyisuu ti» jedhane. 44 Maarre Philaaxoos irra caalaa nageya boressiisa Akkasuma alagaltooti isa woliin fannifamanelle isa malee, waan tokkolle godhoo akka hin dandeenne arrassane. 45 Orraa saatii jaan jalqabee haga saatii yennaa dhagge, bisaan fuudhee, gumii duratti harka sagalii latti duudiin dukkanootte. 46 Gara saatii ifii dhiqatee, «Ani dhiiga nama kanaa irratti yakkaa hin sagalititi Yesuus, «Elo'iil, Elo'iil, lamaa sabaktanii?» qabu; isinitti itti gaafatama!» jedhe. 25 Achiin duuba jedhee qoonqoo guddo'oон iyee; akkas jechuun, kolbaan duudiinuu, «Dhiiga isaatiff, nuutii fi ijoollee «Waaqa kiyya, Waaqa kiyya, maaf na lakkitte?» teenna itti gaafattannuu ti» jedhanee deebisane. 26 jechu'u. 47 Worra achi dhaabbatanu keessaa gariin Maarre inni Barabbaa isaa niif hiike; liche'en Yesuus yennaa tana dhage'aane, «Namichi kun Eliyas dhaansiseen duuba, akka fannifamuuf dabarsee waamiisatti jira» jedhane. 48 Yoosuma isaan keessaa kenne. 27 Achiin duuba loltooti bulchaa biyyaa tokkochi fiigee, ispoonjii fuudhee, daadhii woyni''ii Yesuus gara mana mootumma'atittu fuudhanee dhangaggottu'utti cuuphee, qaccee ule'eetitti keyee, geessane; loltoota duudii adaala Yesuusiititi wolitti akka inni unuuf isaaaf kenne. 49 Worri dhibiin ammoo, qabane. 28 Isaan woyaa isaa irraa baasanee woyaa «Eegi me! Eliyas dhufee akka isa fayyisuu hin ilaalla!» diintuu itti uffisanee, 29 dameelee qore'eetiin kallacha jedhane. 50 Achiin duuba Yesuus ammalle qoonqoo hujanee mataa isaatitti keyane. Ulee harka isaa guddo'oон iyee du'e. 51 Yennuma san gollaan middichatti qabachiisane, isa duratti jilbiiifatanee, Galma Waaqaa keessaa gubba'aahaga gadii addee «Mootii Yihudootaa, jiraadhu!» jedhaa itti taphatane. Iamatti tarsa'e. Latti tachoote, rassaalle dadaya'a. 30 Isaan itti tufanee, uleelle irraa fuudhanee mataa isaa 52 Irreensotille banamanee, kolbaan Waaqaa ta dhowane. 31 Itti taphataneen duuba, isaan woyaa san duute keessaa worri hedduun ka'anee. 53 Isaan irraa baasanee woyaa isaa deebisane itti uffisanee. irreensa keessaa bayanee, Yesuus du'aan ka'een Achiin duuba fannisiisaaf isa geessane. 32 Isaan duuba, gara qachaa woyyichaa gara Yerusaalemii yennaa gad bayane, namicha biyya Qareena'aa tokko, galanee, worra heddu'utti mudhatane. 54 Ajajaan ka Simumon jedhamu dhagganee, fannoo Yesuusii dhibbaatii fi worri isa woliin Yesuus eegaa turane, akka ba'atu hunnaan tolchane. 33 Isaan addee tacho'a lafaatii fi waan te'e yennaa dhaggane, guddoo Golgoottaa jedhantu dhufane; «Golgootaa» jechuun sodaatanee, «Dhugumaan nami kun Ilma Waaqaa ti» «Addee buqqii mata'aa» jechu'u. 34 Isaan daadhii jedhane. 55 Dubartooti hedduun, irraa fagaatanee woyni''ii hadhoottu'un makanee, akka unuuf Yesuusiiilaalaa, Galilaa irraa jalqabanee Yesuus hordofaa isaa kennane. Inni afaaaniin qabe malee, hin unne. 35 tajaajilane achi jiraniyyu. 56 Isaan keessa Maariyaamii Yesuus fannisaneen duuba hixaa buufatiisaan woyaa qachaa Magdalaa'aa, Maariyaamii haadha Yaaqoobiitii isaa qoqoodamane. 36 Achiin duuba isaan achi fi Yoseefii, haadha ijoollee Zabdewoosii fa'atti jira.

57 Yennaa galgalootte, namichi dureessi qachaa «Nageenni isiniif te'ul» isaaniin jedhe. Isaanille itti Armaatiya'a, ka Yoseef jedhamu tokko, achi dhufe; hiiqanee, miila isaa qabatanee, isaaf sagadane. 10 innille barataa Yesuusiitiyyu. 58 Inni gara Philaaxoosii Achiin duuba Yesuus, «Hin sodaatina'a; gara Galiiila'aa dhaqee reefa Yesuus gaafate; achiin duuba akka dhaqanu obboleeyyan tiyyatti dhaqa'aa hima'a; Philaaxoos reeffi akka kennamuuf ajaje. 59 Maarre isaan achitti na dhaggan» isaaniin jedhe. 11 Dubartooti Yoseef reefa fudhatee, woyaa qoolaa qulqullu'uun adoo karaa irra jiranuu, worra boolla awwaalaa eegu maree, 60 goda awwaalaa haareya ta ififi rassaa keessaa gariin gara qacha'aa dhaqanee waan te'e keessatti bocate keessa keye. Achiin duuba dhakaa mara sooreyyii hayyootaatitti himane. 12 Sooreyyiin guddaa balbala goda awwaalaatitti gangalchee, achiin hayyootaa jaarsolee kolba'aa woliiin wolitti dacha'anee deeme. 61 Maariyaamiin qachaa Magdala'atii fi mari'atanee, beesee guddoo loltootaaf kennanee, 13 Maariyaamiin tuun goda awwaalaa fula dura tee'iisatti «Isin, *«Barattootii isaa adoo nuuti raffisatti jirruu halkan jiraniiyu.* 62 Boruyaa, guyyaa qophi'itiin duuba, dhufanee reefa isaa hatanee deemanee» jedha'aa guyyaa Sanbataa sooreyyii hayyootatii fi Fariisaayoti kolba'atti hima'a. 14 Bulchaan biyyaa yoo dubbii Philaaxoos duratti wolitti qabamanee, 63 «Gootta'a, tana dhage'e, nuuti itti hinnee dubbii nyaachinnee, sobaalessi sun adoo jiruu, *«Guyyaa sadiin duuba akka isin hin rakkannelle goona»* jedhaneen. 15 deebi'ee ka'a> waan inni jedhe nuuti hin qaabanna. Maarre isaan beesee fudhatanee akkuma isaan 64 Tanaaf haga guyyaa sadiiittti godi awwaalaa akka jedhane godhane. Dubbiin tun haga guyyaa adhaatitti eegamu ajaji; kun te'uu dhabaannaan, barattootii isaa Yihudoota oddu'utti odeeeffanti. 16 Barattootii kudhanii dhaqqanee reefa hatanee fa'a, kolba'aan, *«Inni du'a tokko gara gaara Yesuus isaanitti akeekaa, ka Galiiila keessaa ka'eera»* hin jedhan; sobi duuba irraa ka keessa jiruu dhaqane. 17 Isaan yennaa isa dhaggane, duraa caalaa hamaa te'a» jedhaneen. 65 Philaaxoos, isaaf sagadane; worri gariin mamane. 18 Yesuus «Worra eegu fudhadha'aa dhaqa'atii, akka beettanutti gara isaanii dhufee, *«Baalliiin duudiin ol-gubba'aa fi eegachiifadha'a»* isaaniin jedhe. 66 Maarre isaan lafa irratti naaf kennanteerti. 19 Tanaaf gara gosa worra eegu woliiin dhaqanee dhaka'atti chaappaa biyya adda addaa deema'atii maqaa Abba'aa, dhowanee, goda awwaalaa san eegisisane.

28 Sanbati dabareen duuba, Dilbata barii halkaniin, Maariyaamiin qachaa magdala'atii fi Maariyaamiin tuun boolla awwaalaa ilaaliisaaf dhaqane. 2 Ergamaan Gootta'aa ol-gubbaa irraa gad bu'ee, dhufee dhakaa boolla awwaalaa irraa gangalchee waan irra tee'eef, dedhuma tacho'i lafaa guddaa te'e. 3 Bifi isaa akka balaqqeetti'i, woyaan isaa adii akka dhakaa roobaa ti. 4 Worri eegu ergamaa Gootta'aa waan sodaateef hollatanee akka nama du'ee te'ane. 5 Ergamaan Gootta'aa ammoo dubartootaan, «Hin sodaatina'a; isin ka fannifame Yesuus akka barbaaddanu ani hin beeka. 6 Inni as hin jiru; akkuma duraan dubbate du'aa ka'eera. Addee reeffi isaa keyame kowa'aa ilaala'a. 7 Amma ariifadha'atii deema'atii, *«Inni du'aa ka'eera, amma isiniin dura gara Galiiila'aa dhaqa; isin achitti isa hin dhaggitan»* jedha'atii barattoota isaatitti hima'a. Kunoo, ani isinitti himeera» jedhe. 8 Maarre dubartooti soda'aa fi gammada gudda'aan ariifatanee boolla awwaalaa keessaa bayanee, barattoota isaatitti himiisaaf rukkisane. 9 Dedhuma Yesuus isaaniin wolde'ee,

maqaa Ilmaatiif fi maqaa Ayyaana Woyyichaatiisaan cuuphaa, barattoota tiyya godha'a. 20 Waan ani isin ajaje maralle akka eegatanu barsiisa'a. Anille yennaa mara haga muummee biyya lafaa isin woliiin jira» isaaniin jedhe. (aiōn g165)

Maarqoosii

1 Jalgabi Oduu Gammadaa ka Yesuus Kiristoosii

Ilma Waqaqa kana. 2 Kitaaba Isaayaasii raagichaa keessatti, «Kunoo, Ani ergamaa kiyya ka karaa si'iif qopheessu si'iin dura erga. 3 Lafa goomole'ee keessatti nami tokko, «Karaa Gootta'aa qopheessa'a; daandii inni irra ideemu qajeelcha'a!» jedhaa iyya» jedhantee akkuma barreefante. 4 Yohaannisiin cuuphaan lafa goomole'ee keessatti, «Cubuu teessan irraa deebi'aatii, cuuphama'a! Waaqille cubuu teessan isiniif hin araarama» jedhaa lallabaa dhufe. 5 Kolbaan biyya Yihuda'aatii fi qachaa Yerusaalemii martinuu gara Yohaannisiidhaqanee, cubuu ifii dhugaa baasanee, laga Yordaanosiiittiti harka isaatitti cuuphamane. 6 Yohaannis uffana rifeensa gaalaatiin dhowame uffatee, hidha ifiille teephaan hidhatee, awwaannisa fi damma hollaa nyaataa ture. 7 Inni, «Ka na caalu na duubaan dhufaara; ani gad jedhee hidhaa kophee isaalle hiiku'uuf nama te'uun moti. 8 Ani bisaaniin isin cuupha; inni ammoo Ayyaana Woyyichaan isin cuupha» jedhee lasse. 9 Eegi san adoo hin turin Yesuus, qachaa Naaziretii ka Galiiila keessatti dhaggamuu dhufee, laga Yordaanosiiittiti harka Yohaannisiittiti cuuphame. 10 Akkuma Yesuus bisaan keessaa bayeen, ol-gubbaan saaqantee, Ayyaanni Woyyichi saphaliisa fakkaatee dhufee isa irra bu'uun dhagge. 11 Ol-gubbaa irraa, «Ati Ilma kiyya ka ani jaaladhu; ani si'itti gammadeera» qoonqoon jettu dhage'ante. 12 Yennuma san Ayyaanni Waaqaa akka Yesuus gara lafa goomole'ee dhaqu tolche. 13 Yesuus lafa goomole'ee keessa guyyaa afurtama Seexanaan ataabamaa ture. Achitti bineensota woliin ture; ergantooti Waqaalisa tajaajilane. 14 Yohaannisiin cuuphaan gara mana hidha'aa dabarfamee kennameen duuba, Yesuus gara Galiiila'aa dhufee, Oduu Gammadaa ta Waaqa irraa dhutte lallabe. 15 Inni, «Barri muummaweeda, mootummaan waqaqa dhikaatteerti, cubuu irraa deebi'aatii Oduu Gammadaatitti dhugeeffadha'a!» jedhe. 16 Yesuus Abbaayaa Galiiila'aa qarqaraan adoo dabaruu, guurtuu qurxummi'i ka te'ane Simumonii fi Indiryasiin obboleessi Simumonii caccoo tiyyoo Abbaaya'atti afanuuun dhagge. 17 Inni isaaniin, «Ana faana kowa'a! Ani guurtuu namaa isin tolcha» jedhe. 18 Isaanille yennuma san caccoota ifii achitti dhiiisanee,

isa faana deemane. 19 Yesuus haga diqqoo ideemee, ilmaan Zabdewoosii Yaaqoobii fi Yohaannis, hoboloo ifii keessatti caccoota ifii mimmidhaffatanuun dhagge. 20 Inni akkuma dhaggeen isaan waame; isaanille abbaa ifii Zabdewoos hoijattoota woliin hoboloo keessatti lakkisanee Yesuus faana deemane. 21 Yesuusii fi barattooti isaa gara qachaa Qifirnaahoomii dhaqane; guyyaa Sanbata itti aanuu Yesuus Mana Waaqonfanna Yihudootaa seenee barsiise. 22 Yesuus akka barsiisota Seera Muuse'ee adoo hin te'in, akka nama baallii qabuu waan isaan barsiise worri barsiisiisa isaa dhage'ane maraa akka inni itti barsiise seenee, 24 «Yesuusii nama Naaziretii, haajaa maan nu woliin qadda? Nu balleessiisaaf dhuttee? Ani ebeluu jajane. 23 Yennuma san namichi ayyaana hama'aan qabameeru tokko Mana Waaqonfanna Yihudootaa seenee, 24 «Yesuusii nama Naaziretii, haajaa maan nu bayi» jedhee xixe. 26 Ayyaanni hamaan sun namicha bayi» jedhee xixe. 26 Ayyaanni hamaan sun namicha gajassiise, qoonqoo guddo'oон iyeee keessaa baye. 27 Kolbaan martinuu guddoo maadefattee, «Wonni akkasii kun maan? Kun barnoota haareya! Inni ayyaanota hamoota ajajiisaafle baallii qaba; isaanille isaaaf hin ajajaman» jettee wol woliin dudubbatte. 28 Gurri isaa adoo hin turin lafa Galiiila'aa duudii keessatti addee maratti dhage'ame. 29 Yesuus Mana Waaqonfanna Yihudootaatii akkuma bayeen, Yaaqoobii fi Yohaannis woliin mana Simumonii fi Indiryasiin dhaqe. 30 Yennaa inni achi gewu haatsoddha'aa ta Simumonii dhukkuba nafa o'isuun dhibantee irkatteerti; yoosuma dhibee is'iili tana isatti himane. 31 Yesuus itti dhikaattee, harka isili qabee ol isii kaase; dhukkubi nafa o'isu sun isii lakkise; isiliisaanii areerte. 32 Galgala san aduuun seenteen duuba, worra dhibamanee fi worra durriisotaan qabamane maraa gara isaa fidane. 33 Kolbaan qachaa sanii martinuu balbala duratti wolitti qabante. 34 Yesuus kolbaa hedduu ka dhukkuba addaatiin dhibante fayyise. Inni durriisota hedduulle baase; ammoo durriisoti ebeluu isaa waan beekaneef, akka isaan waan tokkolle hin dubbanne dhoogge. 35 Barii halkaniin, boruun adoo hin diimatin Yesuus ka'ee, manaa gad bayee addee nami hin jirre dhaqee, achitti daadimate. 36 Simumonii fi worri isa woliin turane ammoo Yesuus barbaassa bayane. 37 Isaan yennaa isa dhaggane, «Namooti martinuu si barbaadiisatti jiran» jedhaneen.

38 Yesuuus ammoo, «Wonni Ani dhufef lallabiisaaf namaa lafa irratti baallii cubbuu namaaf araaramu waan te'eef, ka'aa gara olloota nu'utti aananuu akka qabu akka beettanu» jedhee, namicha nafa dhandha, ani achille'etti lallabu'u male» isaaniin laashoween, **11** «Ani si'iin jedha, ol ka'i! Itilee jedhe. **39** Maarre, Yesuuus lafa Galiila'aa maraa keessa teeti fudhadhuutii gara mana keetii deemi» jedhe. deddeemee, manoota waqaqfannaa Yihudoottaa **12** Adoo isaan maraa dhagganuu, yennuma san keessatti lallabee, durriisotalle baase. **40** Namichi namichi ol ka'ee itilee ifii fudhatee gad bayee dhukkuba goga'aa farrisiisa'an qabameeru tokko deeme. Isaan martinuu guddoo baaseffatanee, «Waan gara Yesuuus dhufee, miilatti jigee, «Yoo fedha keetiakkanaa kana ijumaa dhagginee hin beennu» jedhaa te'e na fayyisuu hin dandeetta» jedhee isa gaafate. **41** Waqaq leellisane. **13** Ammalle Yesuuus gara qarqara Yesuuus isaaf gaddee harka diriirfatee isa qabee, «Hin abbaayaa Galiila'aa dhaqe. Gumiin guddoon gara fedha, fayyi!» isaan jedhe. **42** Yennuma san dhukkubi isaa dhuttee, inni isaan barsiise. **14** Inni karaa saniin goga'aa farrisiisaan namicha lakkisee, namichi fayye. adoo dabaruu, Lewwii ilma Alfewoosii addee gosee **43** Achiin duuba Yesuuus namichaan, **44** «Beekkadhu! qaraxaa tee'eruun dhaggee, «Na hordofsi» jedheen. Waan kana nama tokkolle'etti hin himin; ammoo Innlle ka'ee isa hordofsi. **15** Eega san Yesuuus mana dhaqitiit hayyichatti ifi mudhis; akka ati fayyite, nami Lewwi'iittti sagalee areerratiisatti jiraayyu. Namooti mara akka beekuuf, fayyuu keetiif, qodha Muuseen hedduun waan isa hordofaneeranuuf, worri qaraxa ajaje kenni!» jedhee, jabeessee, seeree, isa erge. guuruu fi cubbaaleyii hedduun Yesuuus fi barattoota **45** Namichi ammoo achii deemee, akkuma dhabge isaa woliin sagalee areerratiisaaq qori'itti hiiqanee haasowee oduu biyyaan geye. Kanaaf Yesuuus addee teteetee'aneraniiyuu. **16** Worra Fariisaayota keessaa qoommi'iittti ture malee, qaaleyaan gara qacha'aa barsiisota Seera Muuse'ee ka te'ane, Yesuuus worra seenu'uuf hin dandeenne. Kolbaan ammoo addee qaraxa guuruu fi cubbaaleyii woliin areerratuun dhagganee, «Maaf inni worra qaraxa guuruu fi cubbaaleyii woliin areerrata?» jedhanee barattoota isaa gaafatane. **17** Yesuuus waan kana dhage'ee, «Namootaan fayyaa hin qanneef malee, fayyaleyyi'iif ogeessi hin barbaachisu. Ani cubbaaleyii waamiisaaf malee, balchoota waamiisaaf hin dhunne» isaaniin jedhe. **18** Guyyaa tokko barattooti Yohaannisiitii fi Fariisaayoti yennaa laamanu, jarri tokko gara Yesuuus dhufanee, «Barattooti Yohaannisiitii fi barattooti Fariisaayotaa hin laaman. Barattooti teeti ammoo maaf laamuu dhaban?» jedhanee isa gaafatane. **19** Yesuuus ammoo deebisee, «Jaaloti waajibaa, adoo inni isaan woliin jiru hin laamanii? Haga inni isaan woliin jiru hin laamanu. **20** Ammoo guyyaa waajibichi isaan biraafudhatamu hin dhufa; isaan guyyaa san laaman. **21** «Woyaa dullatti'itti erbee haareya eennulle hin erbu; yoo erbe, erbeen haaretti sun woyaa dullattii san shuntuurachiitie hin tarsaatti; tarsa'iisi isi'ilie ka qaraa ka caalu te'a. **22** Akkasuma daadhii Woyni'ii ta hin bayin qalqalluu dulloometti eennulle hin naqu; yoo naqe daadhiin sun qalqalluu san hin dhoochii; daadhi'iif qalqalluulle hin badan. Tanaa mannaa daadhiin hin bayin qalqalluu haareyatti naqamuu qaddi» isaaniin jedhe. **23** Guyyaa Sanbataa tokko Yesuuus fichaa qamadi'i keessa dabaruun, barattooti

2 Guyyaa diqqa'aaan duuba Yesuuus Qifirnaahoomitti deebi'ee gale; kolbaan akka inni galee mana jiru dhageette. **2** Kolbaan hedduun haga manni dhiphatee, balbala duraan woliin addee dhabanuttii wolitti qabante. Adoo Yesuuus jecha Waaqaa isaan barsiisattii jiruu, **3** jarri takka nama afur te'ane, namicha nafa laashoween tokko ba'atanee gara Yesuuus fidanee dhufane. **4** Kolbaan waan heddatteef gara Yesuuus dhiyeessuu dadhabanee, addee inni jiru gubba'aan heellichoo manaa xaranee qowa baasanee, itilee woliinuu gad buusane. **5** Yesuuus dhugeeffannaa isaanii dhaggee, namicha nafa laashoween, «Ilma kiyya, cubbuu teeti maraaf aaraari kennameera» jedhe. **6** Barsiisoti Seera Muuse'ee ka achi teteetee'aneranuuf tokko tokko, **7** «Namichi kun attam akkana dubbat? Kun Waaqa faanshessiisa! Waaqa tokkocha malee eennutti cubbuu namaaf aaraaramuu dande'a?» jedhanee gadhaa ifii keessatti yaadatane. **8** Yesuuus yennuma san waan isaan yaadatane nyaba'aan beekee, «Isin maaf waan akkanaa kana yaadattan? **9** Namicha nafa laashoween, «Cubbuu teetiif aaraari kennameera» jechu'u moo yookiin, «Ol ka'i, itilee teeti fudhadhuutii deemi» jechu'utti kas'o? **10** Ani Ilmi

isaa adoo isa woliin ideemanuu qamadii bubuqqifatiisa hamooti akka ebeluu isaa eennulle'etti hin hinne jalqabane. 24 Fariisaayoti Yesuusiiin «llaali, barattootii jabeesee ajaje. 13 Yesuus gara gaaraa ol bayee, teeti guyyaa Sanbataatiin akka hin tolchine Seeraan worra barbaade gara ifii waame; isaanille gara isaa waan dhooggame maaf tolchan?» jedhane. 25 Yesuus dhufane. 14 Achiin duuba Inni akka isaan Isa woliin deebisee, «Daawiti waan nyaatu dhabee, yennaa te'anu, Oduu Gammadaa lallabiisaaf akka ergamanu, innii fi worri isaa woliin jiranu beelowane, waan inni 15 durriisota baasiisaafille baallii akka qabaatanu tolche isin ijumaa hin dubbinnee? 26 Bara Abiyaataar namoota kudhanii lamaan filatee, «Ergantoota» Hayyicha Guddaa te'erutti, mana Waaqaa seenee jedhee moggaase. 16 Worri kudhanii lamaan Inni daabboo Waaqa dura dhikaattu, hayyoota qofaaf ka filatelle, Simoonii Inni «Pheexroos» jedhee moggaase, Seerri kenuu nyaatee, worra isa woliin jiranuufille 17 Yaaqoobii fi Yohaannisii ilmaan Zabdewoosii, kenne» isaanii jedhe. 27 Achiin duuba Yesuus worra Inni «Bo'anerges» jedhee moggaase; akkas «Sanbatattuu namaaf dadame malee, nami Sanbataaf jechuulle, «Ilmaan Mandisu'u» jechu'u. 18 Indiryas, hin dadanne. 28 Maarre Ani Ilmi Namaa Sanbataafille Filipoos, Bartolomewoos, Maatewoos, Toomaas, Gootta'a» isaanii jedhe.

3 Achiin duuba Yesuus deebi'ee gara Mana

Waaqonfannaa Yihudootaa dhaqe; namichi harki isaa naafateeru tokko achi jiraayyu. 2 Jarri Yesuus himachuu fedhanee, guyyaa Sanbataatiin akka inni isa fayisu gaadanu tokkolle achi jiraniyyu. 3 Yesuus namicha harka naafateeruu, «Ka'iittii nama dura dhaabbadhu!» jedhe. 4 Achiin duuba jaralle'een, «Seerri keenna guyyaa Sanbataatiin dansaa moo hantuu tolchuu, yookiin lubbuu fayyisuu moo ijeesuu nu ajaja?» jedhe. Isaan ammoo cadhisane. 5 Yesuus worra cinaa isaa marseeru ila aari'iittiin ilaale; ammoo mataa jabeenna isaaniiitifille gadde. Achiin duuba namichaan, «Harka keeti diriifadhu!» jedhe. Yennaa namichi harka ifii diriifrate, harkille deebi'ee fayye. 6 Maarre worri Fariisaayotaa gad bayanee, yennuma san golii Heroodisii woliin attamii akka isaa ijjeesanu mari'atane. 7 Yesuus barattoota ifii woliin gara cinaa abbaayaa Galiiila'aa deeme. Gumiin guddoon Galiiila'aa, biyya Yihuda'aatii, 8 qachaa Yerusaalemiitii, biyya Edoomiya'aatii, biyya Yordaanoosiin gamaa ta gara aduun baatuutii, adaala qachoota Xiroosiitii fi Sidooniitii, waan Yesuus hujaa ture mara dhageetee gara isaa dhuutte. 9 Gumiin guddoon sun akka isaa cifan neef, akka hoboloo isaa qopheessanu barattoota ifiitii hime. 10 Inni kolbaa hedduu waan fayyiseeruu, worri dhukkuba gara garaa qabanu maraa isaa harkaan qabatiisaaf gara isaa wol dadarbane. 11 Ayyaanoti hamooti namoota keessa jiranu yennuma isa dhaggane maraa, fuula isaa durattii jiganee, «Ati Ilma Waaqaa ti» jedhanee iyyane. 12 Yesuus ammoo ayyaanoti

Yaaqoobii ilma Alfewoosii, Taadewoos, Simoonii «Hinaatticha» jedhamee beekkamee fi 19 Yihudaa nama qachaa keriyootii, ka isa dabarsee kenne. 20 Achiin duuba Yesuus gara manaa yennaa gale, haga innii fi barattootii isaa sagaleelle nyaachuu dadhabanuti gumiin ammallle wolitti qabante. 21 Kolbaan, «Inni maraateera» waan jetteef, firoottan isaa kana dhage'anee isa qabiisaaf dhufane. 22 Barsiisoti Seeraa worri Yerusaalemii dhufane ammoo, «Bi'l Zebul isa keessa jira! Inni hunna mooticha durriisotaatiin durriisota baasa» Yesuusii jedhane. 23 Jennaan Yesuus gara ifii isaan waamee, «Attamiin Seexanni Seexana baasuu dande'a? 24 Mootummaan takka yoo ifi falmitee gargar ifi qoodde, mootummaan sun hin diiganti. 25 Maatiin takka yoo ifi falmitee gargar ifi qoodde, maatiin sun hin xexeeranti. 26 Maarre Seexannille ifi falmee, yoo ifi gargar qoode, sun badii isaa ti malee dhaabbachu'uuf hin dande'u. 27 «Eennulle duraan dursee namicha jabaa yoo hidhe malee, mana nama jabaa tokkoo seenee meya isaa saamu'uuf hin dande'u; hidheen duuba ammoo mana isaa saamu'uuf hin dande'a. 28 «Ani dhugumaan isinitti hima, cubbuun maraa fi dubbiin arrabaa marti afaan namaa keessaa yoo baate, ilmaan namaatiif aaraari hin kennama. 29 Eennulle Ayyaana Woyyichaan mormee dubbi arrabaa yoo dubbate ammoo, yakkaamessa cubbuu bara baraa te'a malee, ijumaa araara hin dhaggatu» jedhee isaanitti mammaake. (aiōn g165, aiōnios g166) 30 Yesuus sababa kolbaan, «Inni ayyaana hamaa qaba» jetteertuuf akkana jedhe. 31 Achiin duuba haati Yesuusii fi obboleeyyan isaa dhufanee ala dhaabbatanee, itti erganee isa waansisane. 32 Gumiin cinaa isaa marsitee teetteertu Yesuusii,

«Kunoo, haati teetii fi obboleeyyan teeti ta dhiraatii jecha Waaqaa akkuma dhage'aneen gammadaan fi ta durraa alaa si barbaadiisatti jiran» jedhane. 33 fudhatanuu ti. 17 «Ammoo isaan hidda gad fago'oo Yesuuus deebisee, «Haati tiyyaa fi obboleeyyan tiyya hin qabanu; yenna'aaf hin dhaabbatan; sababa jecha eennu fa'a?» isaanin jedhe. 34 Inni gara worra isa Waaqaatiif rakkinni yookiin miidhaan yennaa ka'u marsee te'eeru midhatee, «Kunoo, haati tiyyaa fi yoosuma jigan. 18 Midhaan daggala qore'ee keessatti obboleeyyan tiyya worra as jiranu kana! 35 Fedhi Waaqaa ka muummessu eennuuyyu obboleessa kiyya, obboleettii tiyya, haadha tiyyalle'e» jedhe.

4 Yesuuus cinaa abbaayaa Galila'aatitti ammalle barsiisuu jalqabe. Gumiin sonaan guddo'oo isa biratti wolitti qabantee jennaan, Yesuuus hoboloo yaabee Abbaayaa gubba'atti keessa tee'e. Gumiin sun maraa ammoo lafa irra qarqara abbaayaa sanii dhaabbatteertiyyu. 2 Yesuuus waan hedduu isaan barsiisisaaf itti mammaakee: 3 «Caqasa'a! Namichi tokko midhaan facaausuuf baye. 4 Adoo inni facaausu, midhaan gariin karaa qarqara harca'e; sinbirreelle dhuttee qocattee nyatte. 5 Gariin ammoo lafa dhakittii, lafa biyee guddoo hin qanne irra harca'e; lafi inni irra harca'e biyee gad fageenna waan hin qanneef ariifatee mudhe. 6 Yennaa aduuu itti baate ammoo qoore; hidda gad fago'oo waan hin qanneef goge. 7 Gariin qoree keessa harca'e; qoreelle guddattee isa huute; innille midhaan hin buune. 8 Gariin ammoo biyee dansaa keessa harca'e; innille mudhee, guddatee, midhaan buuse: gariin midhaan soddoma, gariin midhaan jaatama, gariin midhaan dhibba buuse!» jedhe. 9 Achiin duuba Yesuuus, «Gurra dhage'u ka qabu dhage'uut ti» jedhe. 10 Yennaa Yesuuus qofii jiru, worri adaala isaa jiranu fi barattootii kudhanii lamaan waan mammaassa kanaa isa gaafatane. 11 Yesuuus deebisee, «Dhossaan mootummaa Waaqaa isiniif kennanteerti; worra ala jiruuf ammoo wonni maraa mammaassaan himama. 12 Wonni himamuufille, «Isaan ilaalanee ilaalaneelle, ijumaa akka hin dhaginne; dhage'anee dhage'aneelle, ijumaa akka hin hubanne; gara Waaqaa deeb'i'anee innille isaanif akka hin araaranneefii» isaanin jedhe. 13 Achiin duuba Yesuuus isaanin, «Mammaassi kun isiniif hin galuu? Eegasuu attamiin mammaassa dhibbi hubattan ree? 14 Namichi facaausu jecha Waaqaa facaasa. 15 Midhaan karaa qarqara harca'e, fakkeenna worra jecha Waaqaa akkuma dhage'aneen, Seexanni dhufee jecha dhage'ane san isaan keessaa fudhatuu ti. 16 Midhaan lafa dhakiti'itti harca'e, fakkeenna worra

harca'e, fakkeenna worra jecha Waaqaa caqasuu ti. 19 Ammoo yaaddoon waan lafa tanaa, badhaadhi durumma'aa, halchaan waan adda addaa itti seentee, jecha Waaqaa huitee midhaan adoo hin buusin hafan. (aiōn g165) 20 Midhaan lafa dansaa keessatti harca'e ammoo, fakkeenna worra jecha Waaqaa dhage'ane fudhatanee, gariin midhaan soddoma, gariin midhaan jaatama, gariin midhaan dhibba buusanuu ti» jedhe. 21 Yesuuus itti aansee, «Nami ifa fidee qorii jala yookiin taqee jala hin keyaa? Addee mudhatutti fannisaa motii? 22 Wonni dhokatteertu yoo jiraatte, gara mudhattutti hin baati; wonni dhossa'aa yoo jiraatte, gara ifaatitti hin baati. 23 Nami gurra dhage'u qabu dhage'uut ti» isaanin jedhe. 24 Yesuuus itti dabalee, «Waan dhageettanu qalbeeffadha'a! Waan namaaf ittiin safartanutti isinille'eef hin safarama; caalchifameelle isiniif hin kennama. 25 Nama wo qabuuf, itti dabalamee hin kennamaaf; nama womaa hin qanne ammoo, ka inni qabuuyyuu isa irraa hin fudhatama» isaanin jedhe. 26 Yesuuus itti aansee, «Mootummaan Waaqaa nama ficha'atti midhaan facaasee fakkaatti. 27 Namichi galee halkan hin rafa, guyyaa hin ka'a; midhaan sun ammoo adoo inni hin beekin mudhee guddata. 28 Biyyeen ifumaan akka midhaan latee guddatu gooti; dursee mudhee obba, itti aansee daraara, achiin duuba midhaan buusa. 29 Yennaa midhaan sun bilchaate, haammaan waan geetteef, yennuma san inni haantu'un haama» jedhe. 30 Yesuuus ammalle, «Mootummaan Waaqaa maaniin wol fakkeessina? Yookiin mammaassa kamiin isii hinna? 31 Isiin akka midhaan Sanaafici'i ti. Midhaan isi'i yennaa lafatti facaafamu midhaan biyya lafaa maraa irra hin diqqaata. 32 Inni yennaa facaafame, latee hin guddata; waan ficha'atti facaafame maraa irra ka caalu te'a; dameelee gugurdoon hin baasa. Sinbirreen dhuttee gaaddisa damee isaa jalatti mana ijaarratti» jedhe. 33 Yesuuus mammaassa hedduu ka kana fakkaatuun haga hubantii isaanittii jecha isaanittii hime. 34 Inni mammaassaan malee isaanittii hin dubbanne; ammoo yennaa barattoota ifii woliin qofii jiru, waan maraa isaanii hiike. 35 Yesuuus gaaafuma san

galgala barattoota ifitiin, «Ka'aa, gara abbaaya'aan jedhanee Yesuus kadhatane. 13 Innille akka isaan gamaa buunaa» jedhe. 36 Barattooti isaa gumii itti galanuu eeyyame. Ayyaanoti hamooti namicha achi jirtu lakkisanee, akkuma inni duraanuu hoboloo keessa bayanee booyyota sanitti galane. Booyyoti keessa tee'eruun Yesuus fuudhanee deemane; hedduun ta haga kuma lamaaniittti laakkowantu hobolooti dhibiille woliin deemane. 37 Dedhuma sun, roga qile'ee irraa gad gara abbaaya'aa oriitee bubbleen babbitee, danbaliin bisaanii hobolo'otti liqinfante. 14 Worri booyyee tissanu baqatanee, dhangalaatee guutiisa geette. 38 Yesuus hoboloo oduu tana worra qachaa keessaatii fi worra adaala san keessa gara duubaatiin boraafatee rafeeraayyu. saniittti odeessane. Namooti waan te'e kana ilaalu'uuf Barattooti isaa isa dammassanee, «Barsiisa! Yoo nu dhufane. 15 Yesuus bira yennaa geyane, namichi dhumannu womaa si hin dhibuu!» jedhane. 39 Yesuus duula ayyaana hama'attiin qabamee ture sun woyaa dammaqee bubblee saniin, «Cadhisil!» jedhee xixe. uffatee, qalbiin deebitee achi te'eruun dhagganee Danbalii bisaaniittile'een, «Sarmi!» jedhe. Bubbleen sodaatane. 16 Worri dhaggane sun, waan namichi cadhinnaan, cadheessi guddaan te'e. 40 Achiin duuba ayyaanni hamaan keessa ture sunii fi booyyoti barattoota ifitiin, «Maaf guddoo sodaattane? Haga maan akka te'ane kolba'atti odeessane. 17 Achiin ammaa dhugeeffannaan hin qaddanuu?» jedhe. 41 duuba isaan akka Yesuus adaala biyya isaaniittii Isaan ammoo guddoo sodaatane, «Ka bubblee fi deemuuf gaafatane. 18 Yesuus achii deemiisaaf adoo danbalii isaaajajamanu kun eennu inni?» woliin hoboloo yaabiisatti jiruu, namichi ayyaana hama'aan qabameeru sun, «Ani si woliin deema» jedhee isaa kadhate. 19 Yesuus ammoo didee, «Gara manaa keetti deebi'iili gali; waan guddoo attamii Goottaan akka si'iif godhe, attam akka inni si'iif arjoome worra keetiif himi!» isaan jedhe. 20 Maare namichi deeme, biyya qachoota kudhan jedhantu keessatti, waan guddoo Yesuus isaaaf godhe maraa odesse. Worri dhage'anee martinuu jajane. 21 Yesuus deebi'ee hobolo'oongara abbaaya'aan gamaa qaxxaamure. Yennaa inni qarqara abbaaya'aa jiru, gumiin guddoon isa biratti wolitti qabante. 22 Bulchitoota Mana Waaqonfannaa Yihudootaa keessaan namichi tokko, ka maqaan isaa Yaayiroos jedhamu dhufee, yennaa Yesuus dhagge, miila isaatitti gad jigee, 23 «Intalti tiyya diqqayyittiin dhukkuffattee du'lisa geetteerti. Akka isiiin fayyiutu maganne'ee koyitii harka keeti isii irra keyil!» jedhee jabeessee kadhate. 24 Achiin duuba Yesuus Yaayiroos woliin deeme. Namooti hedduun isa gula deemanee gara maraanuu isa dhiphisane. 25 Dubartiin woggaa kudhanii lamaa dhiigi isi'ili jigaa rakkattu takkalle achi jirtiiyyu. 26 Ogeessaan adoo cidhommattuu guddoo rakkattee, waan qaddu maraa kanuma irratti fixxe. Dhiveen ammoo ittuma hammaatte malee hin goonne. 27 Gurra Yesuusii yennaa dhageette, gumii san odduu, dudda isaa duubaan dhutte woyaa isaa tuxxe. 28 Isiin, «Woyuma isaaalle yoo tuqe ani hin fayya» jedhaa gadhaa ifiititi yaadataa turte. 29 Yennuma san dhiigisi'ili lola'u lakkisee, dhibee ifiirralle'ee akka fayyite itti dhage'ame. 30 Yesuus yennuma san hunni fayyite

5 Yesuusii fi barattooti isaa Abbaayaa Galiila'attiin gama, gara biyya Gergeesa'aa dhufane. 2 Akkuma Yesuus hoboloo irraa bu'een, namichi ayyaanni hamaan qabeeru tokko addee goda awwaalaa keessa bayee gara isaa dhufe. 3 Namichi kun irreensota odduu le'eera; eennulle wodaroo sibiliatiile'een isa hidhuu hin daneenne. 4 Inni yennaa hedduu wodaroo sibiliatiif sibiila miiilaatiin hidhamaa ture; ammoo wodaroo sibiilaa ifi irraa kulkuttaa, sibiila miiilaalle butuchaa ture. Kanaaf nami tokkolle gad isa qabuu hin daneenne. 5 Namichi yennaa maraa halkanii fi guyyaa odduu irreensotaattii yookiin gaara gubbaa dhaquee iyaa, dhakaalle'een ifi duguugaa ture. 6 Inni fago'otti Yesuus dhaggee, gara isaa fiigee, duratti jilbiiffatee, 7 iyee lallabee, «E! Yesuus Ilma Waaqa Ol Aana'aa! Maan na irraa qadda? Ani si kadhadhaa, magannee Waqaan na hin rakkisin!» jedhe. 8 Yesuus isaan, «Ati ayyaana hama'a, namicha kana keessa bayil!» waan jedheeruuf, inni akkana jedhe. 9 Yesuus, «Maqaan keeti eennu?» jedhee isaa gaafate. Innille, «Maqaan kiyya duula; nuuti bac'a'a» jedhee deebise. 10 Ammalle inni ayyaana hamaa bacaa san adaala godina saniittii akka hin baanneef, jabeessee Yesuus kadhate. 11 Yennaa san, adaala san roga gaaraa irra, booyyeen hedduun bobbaatee dheediisatti jirtiiyyu. 12 Maare ayyaanoti hamooti sun, «Booyyota sanitii akka galluuf itti nu ergi!»

isa keessaa akka baate beekee, gumii oddu'utti ifi irra fudhatiisa didane. 4 Yesuus ammoo, «Raagaan garagalee, «Eentu woyaa tiyya tuqe?» jedhee gaafate. tokko, addee dhibi'itti malee, biyya ifii, firoottan ifiitii 31 Barattootii isaa, «Akka gumiin si dhiibiisatti jirtu fi maatii ifii keessatti ulfinna hin qabu» isaaniin adoo dhaggituu, «Eentu na tuqe?» jettee gaafattaa?» jedhe. 5 Yesuus worra dhibameeru diqqaa tokko isaan jedhane. 32 Yesuus ammoo nama isa tuqe irra harka ifii keyee fayyise malee, baasota dhibii dhaggiisaaf cinaa ifii ilaale. 33 Dubarttiin waan isi'iif achitti hujjiisaaf hin dadeenue. 6 Dhugeeffannaa godhame hubattee, sodaataa hollataa dhuttee miila dhabuun kolba'aa isa maadefachiit. Yesuus olloota Yesuuusittii jiddee, dhugaa jirtu maraa isatti hinte. 34 adaala sanii mara keessa dhagee barsiise. 7 Achiin Yesuus isi'iin, «Ee intala tiyya, dhugeeffannaan teeti duuba inni ergantoota kudhanii lamaan gara ifii si fayyitteerti; nageyan deemi; dhibee teeti irralle'ee waameey ayaanota hamoota irratti baallii isaaniif fayyi» jedhe. 35 Adoo Yesuus kana dubbatiiisatti kennee, lamaan lamaaniin isaan erge. 8 Inni isaaniin, jiruu, hamooti gariin mana Yaayiroosii bulchaa Mana «Ideemiisa kara'aatiif ulee malee, galaa, subba, Waaqonfannaa Yihudoottaatii dhufanee, «Intalti teeti beesee marxo'otti, waan tokkolle hin qabatina'a. duuteerti. Yoona maaf barsiisaa rakkitta?» isaan 9 Kophee keyadha'a; woyaa uffatane malee ta jedhane. 36 Yesuus ammoo, waan dubbatame san dhibii hin qabatina'a. 10 Yennaa keessumnummaa tuffatee, bulchaa Mana Waaqonfannaa Yihudoottaa manatti isin fudhatane, haga qachaa sanii deentanutti saniiin, «Hin sodaatin, dhugeeffadhu maleel!» jedhe. manuma san keessa tura'a. 11 Yoo qachaa kolbaan 37 Yesuus: Pheexroos, Yaaqoobii fi Yohaannisii isin hin fudhanne yookiin isin hin dhageenne obboleessa Yaaqoobii malee, nami tokkolle isa gula dhaxxane, akka beessisa isaanitti teetu yennaa achii mana namichaa akka dhaquuf hin barbaanne. 38 deentanu bukuu miila keessanii dhodhowadha'a» Gara mana bulchaa sanii yennaa geyane, Yesuus jedhe. 12 Maarrre ergantooti deemanee, kolbaan namoota caancanuu fi bowaa wiicifatanu dhagge. cubbuu irraa akka deebitu himiisa jalqabane. 13 39 Inni mana seenee, «Maaf caancitanee boottan? Isaan ayaanota hamoota hedduu baasanee, worra Intalti rafisatti jirtu malee, hin duune» isaaniin jedhe. dhibamaa hedduulle zayitii issanee fayyisane. 14 40 Isaan ammoo itti kollane. Achiin duuba inni isaan Gurri Yesuusii addee maratti waan beekkameeruuf, maraa gara alaa yaasee, abbaa, haadha intalaatii fi Heroodisiin mootichi waan isaa dhage'e. Worri barattoota ifii sadiin fudhatee, addee intalti jirtu seene. gariin, «Yohaannisii cuupha'atti ka'eera; hujjin baasaa 41 Harka isi'i qabee, «Xaliitaa quumii!» jedheen; tun isaan hujanti» jedhane. 15 Worri kuun, «Inni akkas jechuun «Intala diqqayyo! Ol ka'il!» jechu'u. Eliyas» jedhane; kuun ammoo, «Inni raagichuma 42 Intaltille yoosuma kaatee asii fi achi deente. Isiin akka raagota durii ti» jedhane. 16 Heroodis gurra intala woggaa kudhanii lamaa ti. Yennaa san isaan Yesuusii yennaa dhage'e ammoo, «Yohaannisii ani akka malee baaseffatane. 43 Yesuus ammoo, akka morma isaa mursiisettuu du'aa ka'e» jedhe. 17 isaan eennulle'etti hin hinne jabeessee seere. Achiin Heroodis wosoo ifii Heroodiyaas niittii Filiphooisii duuba «Waan nyaattu isi'iif kenna'a!» jedhe.

6 Yesuus addee san lakkisee, gara qachaa ifii itti guddatee barattoota ifii woliiin dhage. 2 Guyyaa Sanbataa, Mana Waaqonfannaa Yihudoottatitti barsiisuu jalqabe. Namooti hedduun achi jiranu, yennaa isa dhage'e jajanee, «Wonna kana mara inni attam dande'ee huja? Baasota kana huju'uuf qarumma'a fi hunna akkasii inni eessaa dhaggate? 3 Inni ilma Maariyaami'iil ka muka bocuu motii? Obboleeyyan isaalie Yaaqoob, Yoseef, Yihuda'aa fi Simoon fa'aa motii? Qachaa keenna keessa ammaa tanalle le'anii motii?» jedhanee isa tuffatanee, isa Heroodis ifii Heroodiyaas qassiisee mana hidha'aatitti hiiise. 19 Heroodiyaas Yohaannisittii haloonfattee, isa ijjeesiisaaaf barbaadde. Yohaannis nama balcha'aa fi woyyuu akka te'e beekee, Heroodis isaa sodaatee waan eessisaat tureef, isiin ammoo isa ijjeesiisu'uuf hin dandeenne. Heroodis yennaa dubbiif Yohaannisii dhage'e gadhaa lama te'e. Te'ulle inni yennaa hedduu gammadaan isa caqasaa ture. 21 Heroodis guyyaa jila qaabbii dhaloota ifiitif jedhee gondaaltota gugurdo biyya ifii, dura aantota worra woraanaatii fi Galiliala keessatti worra beekkameeef

waamicha godhe irratti, Heroodiyaas karaa dhaggatte. Isaan meeqa akka teete beekaneen duuba, «Daabboo 22 Intalti Heroodiyaasi ol seentee yennaa sirbite, xaltaa lama» jedhaneen. 39 Yesuus akka isaan Heroodisii fi keessummoota isaa gammachiitte. namoota maraa cinna cinnaan marra bisilee irra Heroodisille intalaan, «Waan barbaadde mara na teessisanu barattoota ifititti hime. 40 Isaanille cinna gaafadhu; ani si'iif hin kennaal!» jedhe. 23 Ammalle, dhibba dhibbaan, shantama shantamaan tee'ane. 41 «Wol qixxee mootummaa tiyyaalle, waan ati na Yesuus xaltaa shanii fi qurxummii lamaan fuudhee gaafatte mara si'iif hin kenna» jedhee kakate. 24 gara ol-gubba'aa ilaalee eebbise. Achiin duuba xaltaa Maarre intalti gad baatee, «Maan gaafadha?» jettee daabbo'oo san caccassee, kolba'aaf akka qoodanu haadha ifii gaafatte. Haati ammoo, «Mataa Yohaannisi barattoota ifiittti kekenne. Inni qurxummii lamaan cuupha'aa» jettee deebiteef. 25 Yennuma san intalti saniile akka nama mara geettuuf kukkan. 42 Nami gara Heroodisii ariifattee deebitee, «Ammuma tana maraayyu nyaatee quufe. 43 Barattooti isaa hambaa mataa Yohaannisi cuupha'aa qoriitti akka ati naaf daabbo'ootii fi qurxummi'i kollonjoo kudhanii lama kennitu barbaada» jetteen. 26 Waan kanaaf Heroodis mijuu fuudhane. 44 Kolbaan sagalee san nyaatte akka malee gadde; ammoo keessummoota ifii duratti dhiirti callaanuu kuma shan. 45 Yennuma san, Yesuus kakuu waan galeef jedhee, dubbii isi'ii diduu hin adoo kolbaa ifi irraa geegessiisatti jiruu, barattooti isaa barbaanne. 27 Yennuma san Heroodis eedduu hoboloo yaabaneesaa isaan dura abbaaya'an gama gara keessaa lolticha tokko ergee, mataa Yohaannisi Betsayida'aa akka deebi'anee bu'anu tolche. 46 Inni akka fiduuf ajaje. Loltichi sun dhagee mana hidha'aa kolbaa saniin nageyatti jedheen duuba daadimiisaaf keessatti mataa Yohaannisi irraa kute. 28 Achiin gara gaaraa ol baye. 47 Yennaa galgalaaalle inni qofuu duuba mataa isaa san qorii keessa keyee fidee intalatti achi jiraayyu; hoboloon ammoo odduu abbaaya'aa jirti. kenne; intalille haadha ifiittti kennite. 29 Barattooti 48 Bubbeen gara isaanii waan bubbiteef, shaffisa'aan isaa waan kana yennaa dhage'ane reeffa isaa bisaan gurduummataa rakkataa akka turane dhagge. fuudhanee awwaalane. 30 Ergantooti gara Yesuusii Halkan gara iyya lukku'u ta lammeesso'ootitti yennaa deebi'anee, waan hujanee fi waan barsiisane Yesuus bisaan gubbaa ideemaa gara isaanii dhufee, mara isatti himane. 31 Namooti hedduun kuun dhufaa cinaa isaanii akka dabaruut te'e. 49 Yesuus bisaan kuun deemaa waan jiranuuf, Yesuusii fi barattooti isaa gubbaa ideemuun barattooti yennaa dhaggane, yennaa areeratanulle dhabane. Tanaaf inni isaaniin, ekeraa seyanee iyyane. 50 Isaan maraa yennaa «Ka'aa me takkaa addee qoommi'iititi baaneen isa dhaggane bararaqane. Yesuus ammoo yennuma foorfattanii» jedhe. 32 Maarre isaan hobolo'oona qofuu san, «Jabaadha'a! Wonni Ana; hin sodaatina'a!» addee qoommi'i dhaqane. 33 Namooti hedduun isaaniin jedhe. 51 Inni hoboloo isaanii yaabee ammoo isaan deemaaranuun dhagganee hubatane; jennaan, bubbeen cadhitte. Barattooti akka malee worri qachoota mara keessaa dhufane miiilaan fiiganee baaseffatane. 52 Qalbiin isaanii waan duuddeertuuf, isaaniin dura achi geyane. 34 Yesuus qarqara isaan baasa inni daabbo'oona hojjateeyyu hubatuu bisaaniititi hoboloo keessaa yennaa baye, gumii hin dandeenne. 53 Yesuusii fi barattooti yennaa guddoo ta akka hoolota tissee hin qannee fakkaattu hobolo'oona abbaaya'an gamatti qaxxaamuranee, dhaggee isi'ii gadde. Maarre inni waan hedduu Genesaarexitte lafatti bayane, qarqara bisaaniititi isaan barsiisiisa jalqabe. 35 Yennaa latti galgalotte hoboloo hidhatane. 54 Akkuma isaan hoboloo keessaa barattooti isaa gara isaa dhufanee, «Addeen tun urma, bayaneen, kolbaan Yesuus akka te'e beette. 55 lattille dhiitteerti. 36 Gumiin tun gara olla'aa fi oorruu Maarre isaan adaala godina sanii duudii keessa as aananuu kana dhaqanee, waan nyaatanu akka fiiganee, addee inni achi jira jechuu dhage'ane maratti, bitatanuuf gad lakkisi!» jedhane. 37 Yesuus deebisee, worra dhibamane rare'en gara isaa fidane. 56 «Isin waan nyaatanu isaanif kenna'al» jedhe. Isaan Addee Yesuus dhaqe, olloota, qachoota, oorruu ammoo, «Dhandhee mindaa gara woggaa tokkootti yookiin lafa dikko'oo maratti, worra dhibamaa gara dhikaatuun daabboo binnee isaanii kenninaa ree?» lafa qaaleyaa yaasanee, handaaruma woyaa isaa jedhanee gaafatane. 38 Jennaan inni, «Daabboo tuqisaaf isa kadhatane. Worri handaara woyaa isaa meeqa qaddan? Dhaqa'aatii ilaala'al» isaaniin jedhe. tuqane maraayyu fayyane.

7 Fariisaayotaa fi barsiisoti seera Muuse'ee ka hin dandeenne isin hin hubattanuu? **19** Sagaleen

Yerusaalemii dhufane gariin, Yesuus biratti wolitti gara qalbii nammaa hin seentu; gara gadhaa nammaa qabamane. **2** Barattooti Yesuusii gariin, akka seera seentee nafa keessaa baati» isaaniin jedhe. Tana isaaniittti, harka dhiqachu'un adoo ifi hin qulleessin jechu'uun sagaleen martinuu nyaataaf qullittii akka harka xuri'iitiin sagalee nyaatanuu dhaggane. **3** Worri teete beessise. **20** Yesuus itti aansee, «Waan Fariisaayotaa fi Yihudoota te'ane maraayyuu, aadaa qalbii nammaa keessaa bawutti nama batteessa. **21** maanguddoota isaanii waan ulfeessanuu, harka Wonni qalbii nammaa keessaa bawu: yaada hamaa, ifii miidhassanee adoo hin dhiqatin hin nyaatanu. sagaagaluu, hatuu, ijjeesuu, **22** gaarayyeeffatuu, **4** Yennaa dikko'oo galanu adoo dhiqatanee ifi hin joljoluu, hammeenna, sobuu, fariisaa, hinaaffaa, qulleessin hin nyaatanu. Seerri abbootii isaanii ka maqaa balleessuu, kooru'u fi gowwu'u. **23** Wonni isaan ulfeessanu ka dhibiille heddu'utti jira; meya hantuun tun mara qalbii nammaa keessaa baatee itti unanu, meya bisaanii, meya sibila diimaa irraa nama batteessiti» jedhe. **24** Yesuus achii deemee hojjatame, [taqeelle] hin dhiqan. **5** Tanaaf Fariisaayotii gara biyya Xiiroosittii fi Sidoonii dhaqee, mana tokko fi barsiisoti Seera Muuse'ee, «Barattooti teeti aadaa seene. Akka inni achi jiru eennulle akka beekuuf maanguddoota teennaa ulfeessuu didanee harka hin barbaanne; ammoo dhokatiisaaf hin dandeenne. xuri'iitiin maaf sagalee nyaatan?» jedhanee Yesuus **25** Dubarttin takka, ta intalti isi'ii ayyana hama'aan gaafatane. **6** Yesuus deebisee, «Isin kijiboole'e! qabanteertu, gurra Yesuusii dhageetee, dhuttee miila Isaayaas marroo teessaniif: *Kolbaan tun afaaniin na isaatitti jidde.* **26** Dubarttiini tun nama Girikii ti; isiin ulfeessiti; gadhaan isi'ii ammoo na irraa fago'oo. **7** lafa Finiqee jedhantu ta biyya Sooriya'aa keessatti Aadaa nammaa akka seera Waqaatittti barsiisaa, na dhalatte. Isiin akka durriisa intala isi'ii keessaa waaqonfatuun isaanii gatii hin qabu» jedhee ka raage baasuuf Yesuus kadhatte. **27** Yesuus ammoo, «Me dhuga'a. **8** «Isin ajaja Waaqaa ulfeessuu diddanee, qara ijoolleen nyaattee quuttuu ti; sagalee ijolle'ee aadaa nammaa ulfeessitan» isaanii jedhe. **9** Yesuus fuudhanee sare'eef qolaansuu dansa'aa moti» isi'ii in itti aansee, «Aadaa teessan hordofiisaaf jettanee jedhe. **28** Isiin ammoo deebittee, «Goottaa kiyya, ajaja Waaqaa didu'uuf mala dansaa qaddan. **10** sareelle harcaa qorii ijolle'ee keessaa harcaate Muuseen, «Haadhaa fi abbaa keeti ulfeessi!», «Abbaa nyaatti» jetteen. **29** Yesuus deebisee, «Waan akkas ifiitii fi haadha ifii ka abaaru ijeefamuu ti» jedhee dubbatteef, durriisi intala teeti keessaa bayeera; gara ajajeera. **11** Isin ammoo nami abba'aa fi haadha ifii mana keetii deemi» isi'ii jedhe. **30** Dubarttiini gara gargaaru'uuf male tokko, isaaniin, wonni silaa isiniif manaa deebitee galtee, intala isi'ii keessaa durriisi kenuu, *Qurbaana te'eera* akkas jechuun Waaqaa bayee, taqee irra irkatteertuu dhaggite. **31** Achiin kennameera yoo jedhe, **12** duuba inni deebi'ee abbaa duuba Yesuus biyya adaala qachaa Xiiroosittii ka'ee, ifiitii fi haadha ifiitii waan tokkolle akka godhuuf karaa Sidooniitiin dabaree, biyya qachoota kudhan hin eeyyantuu. **13** Aadaa teessan ta wol wolitti jedhantu keessa bayee, gara abbaayaa Galiila'aa daddabarsitane hordofu'uuf jecha Waaqaa lakkittane. dhage. **32** Jarri takka, namicha gurra duuda'aa ka Isin waan hedduulle ta tana fakkaattu tolchitan» gikkisu tokko, gara Yesuusii fiddee, akka inni harka isaanii jedhe. **14** Ammaalle Yesuus gumii gara ifii ifii isa irra kewuuf kadhatte. **33** Yesuus namicha waamee, «Isin martinuu waan ani jedhu caqasa'aatii san gumii keessaa qofitti baasee, quba ifii gurra hubadha'a! **15** Wonni alaa gara afaan nammaa seenu isaa keessa keyee, tufee arraba namichaa tuqe; **34** tokkolle nama hin batteessu; wonni afaan nammaa gara ol-gubba'aa ol ilaalee hafuura gabbaa baafatee, keessaa bawu ammoo nama batteessa. [**16** Gurra «Efaataa» isaan jedhe. Akkas jechuun, «Banamil» dhage'u nami qabu dhage'uun ti]» isaaniin jedhe. **17** jechu'u. **35** Yennuma san, gurri namichaa banamee, Yennaa Yesuus gumii dhiisee gara manaa seene, arrabi isaalle hiikamee akka dansaa dubbate. **36** barattooti isaa akka inni mammaassa kana hiiku isa Yesuus waan kana nama tokkolle'etti akka hin hinne gaafatane. **18** Inni ammoo, «Isinille akkuma worra isaan seere; isaan ammoo adoo inni isaan seeruu, kaanii adoo hin hubatin jirtanii? Wonni alaa gara ittuma caalchisanee odeessane. **37** Worri dhage'ane gadhaa nammaa galu maraa nama batteessiisa akka mara waan kana akka malee jajanee, «Wonni inni

tolchu marti dansa'a! Worri gurra duude akka dhage'u, shaniif caccasse, hambaa hatte kollonjoo guutuu worri afaan duude akka dubbatu hin tolcha» jedhane.

8 Gaafa tokko gumiin guddoon dhibiiin Yesuus biratti wolitti qabante. Isaan waan nyaatanu dhabanee jennaan Yesuus barattoota ifii waamee, 2 «Kolbaan tun guyyaa sadiin na woliin terteerti; sagaleelle waan hin qanneef, ani isaaniif hin naya. 3 Isaan keessaa lafa fago'ootii worri dhufane waan jiranuuf, adoo isaanii womaa hin areerin gara manaa gala'aa yoo jedhe, kara'atti hin gaggaban» jedhe. 4 Barattooti isaa deebisanee, «Lafa goomole'ee tana keessatti sagalee kolbaa haganaa areeriisaaf geettu eessaa fuuna?» jedhaneen. 5 Yesuus, «Daabboo xaltaa meeqa qaddan?» jedhee gaafannaan, isaan, «Xaltaa torba» jedhaneen. 6 Inni gumiin sun lafa irra akka teettu ajajee, xaltaa torba san fuudhee, Waaqaaf galata galchee, caccassee, gumii saniif akka qoodanu barattoota ifiititti kenne; isaanille gumii saniif qoodane. 7 Isaan qurxummii diqqoo tokkolle qaban. Yesuus qurxummii saniifille Waaqaaf galata galchee, akka qoodanu barattoota ifiititti hime. 8 Gumiin haga namoota kuma afuui sun martinuu nyaattuee quuttee, hambaa hatte kollonjoo gugurduo torba guutuu fuudhane. Yesuus akkuma kolbaa ifi irraa galcheen, 10 barattoota woliin hoboloo yaabbatee gara aanaa Dalmaanuta'aa dhage. 11 Fariisaayoti gara Yesuus dhufanee, isa woliin mormiisa jalqabane. Isaan isaa haga ilaaluu fedhanee, beessisa ol-gubba'aa akka isaanitti mudhisuuf gaafatane. 12 Inni ammoo hafuura gabbaa baafatee, «Dhalooti kun maaf beessisa gaafata? Ani dhugumaan isiniin jedha, dhaloota kanaaf beessisi hin kennamu!» jedhe. 13 Achiin duuba inni isaan lakkisee, ammalle hoboloo yaabbatee, gara abbaayaan gamaa bu'e. 14 Barattooti sagalee fidatiisa dedhanee, hoboloo keessatti xaltaa tokko callaa qaban. 15 Yesuus isaanin, «Ilaalladha'a! Uukoo worra Fariisaayotaati fi Heroodisii irraa ifi eegadha'al» jedhee ifi eeggachiise. 16 Isaan wol woliin, «Inni waan nuuti sagalee hin qanneefakkana jedha» jedhanee dudubbataane. 17 Yesuus yaada isaanii beekee, «Maaf waan dhaba sagalee teessanii dudubbattan? Isin haga ammaa hin beennee? Qalbii hin qaddanuu? 18 Adoo ila qaddanuu hin dhaggitanuu? Adoo gurra qaddanuu hin dhageettanuu? Isin hin qalbeeffattanuu? 19 Yennaa ani daabboo xaltaa shanan namoota kuma

shaniif caccasse, hambaa hatte kollonjoo guutuu meeqa fuutane?» jedhee gaafate. Isaanille, «Kudhanii lama» jedhanee deebisane. 20 Yesuus itti aansee, «Yennaa xaltaa torba nama kuma afuriif caccasse, hambaa hatte kollonjoo guutuu meeqa fuutane?» jedhee gaafate. Isaanille, «Torba» jedhaneen. 21 «Isin ammalle hin hubattanuu?» jedhee gaafate. 22 Yesuus fi barattooti isaa gara Betsayida'aa dhufane. Jarri takka achitti namicha ballaa tokko gara Yesuusii fiddee, akka inni namicha harkaan tuquuf kadhatte. 23 Yesuus namicha ballaa san harkaan qabee, ollaa keessaa diidatti baasee, ila namichaattiti tufee, harka ifii irra keyee, «Wo dhaggita?» jedhee gaafate. 24 Namichi midhatee ilaalee, «Ee, namoota dhaggara; ammoo akka muka ideemuu natti fakkaatan» jedhe. 25 Yesuus ammalle harka ifii ila namichaa irra keye. Yennaa tana namichi hubatee ilaale. Ilti isaa fayyitee waan maraa miidhassee dhagge. 26 Kanaan duuba Yesuus, «Olla'atti hin deebi'in» jedhee namicha gara mana isaa galche. 27 Yesuus fi barattooti isaa gara olloota adaala Qiisaariyya Filiphooisii dhaqane. Inni adoo ideemanuu kara'atti, «Namooti eennu anaan jedhan?» jedhee isaan gaafate. 28 Isaanille, «Gariin Yohaannisii cuupha'a si'iin jedhan; gariin Eliyas si'iin jedhan; kuun ammoo raagota keessaa tokko si'iin jedhan» jedhanee deebisaneef. 29 Yesuus, «Isin hoo, eennu anaan jettan?» jedhee isaan gaafate. Pheexoos deebisee, «Ati Kiristoos» jedheen. 30 Yesuus waan isaa eennulle'etti akka hin hinne jabeessee isaan seere. 31 Yesuus, «Ilmi namaa jaarsolee biyyaa, sooreyyii hayyootaatii fi barsiisota Seera Muuse'eetiin guddoo hin rakkata. Inni jibbarne hin ijjeefama; guyyaa sadiin duuba ammoo hin ka'a» jedhee barattoota ifii barsiise. 32 Inni dubbi tana isaanii ifa tolchee dubbate. Pheexoos ammoo Yesuus cina'atti fuudhee, waan akka sanii san akka hin dubbanne dhoogge. 33 Inni ammoo garagalee barattoota ifii ilaalee, Pheexoosiin, «Seexana, na irraa bayyadhu! Ati akka namaa malee, akka Waaqaaf hin yaadattu» jedhee xixe. 34 Achiin duuba Yesuus gumii fi barattoota gara ifii waamee, «Eennulle na hordofisaaf yoo barbaade, waan ifii lakkisee, fannooh ifiilie ba'atee, na hordofuu ti. 35 Nami jiruu ifii fayyifatiisa fedhu hin dhaba; nami anaa fi Oodu Gammadaatiif jedhee jiruu ifii dhabu ammoo, jiruu ifii hin fayyifata. 36 Nami yoo waan lafa tanaa duudii

qabaatee, jiruu ifii yoo dhabe ammoo maan isaa baati? wol morontanu maan inni?» jedhee isaan gaafate. 37 Nami wodoo lubbuu ifiitiif maan kennuu dande'a? 38 17 Gumii san keessaa namichi tokko deebisee, Nama dhaloota gaarayyeeffata'aa fi cubbamaa kana «Barsiisa'a! Mucaan kiyya durriisa afaan duuchuun keessatti, anaa fi dubbiit tiyatti fokkifatutti, Ilmi namaa qabameerun gara keeti fideera. 18 Yennaa durriisi ulfinna Abbaa ifiitiin, ergantoota Waaqaa woyyoota itti ka'u mara lafatti isa dhowa; afaan hoomacheessa, woliin yennaa dhufu itti hin fokkifata» jedhe.

9 Yesuus itti dabalee, «Dhugumaan isinitti hima; namoota as dhaabbataneeranu kana keessaa, adoo hin du'in mootummaan Waaqaa, hunnaan dhutteertuun worri dhaggu jira» jedhe. 2 Yesuus guyyaa jaan duuba, Pheexroos, Yaaqoobii fi Yohaannis fudhatee, ol gara gaara tokkoo qofitti baase. Achitti inni isaan duratti jijiiramee, 3 woyaan isaa eennulle nami lafa irraa ka woyaa borcu tokko dande'ee haga addeessuun caalaa adii calkii teete. 4 Achiin duuba barattooti sadiin Eliyaasii fi Muuseen Yesuus woliin haasowanuun dhaggane. 5 Pheexroos Yesuusiin, «Barsiisa'a! Asitti dhaggamuun keennaa nu'uuf dansa'a! Kowa'a gosee sadiin, takkattii si'iif, takkattii Muuse'eef, takkattii Eliyaasiif ijaarraa» jedheen. 6 Isaan akka malee waan sodaataneranuuf, Pheexroos waan dubbateeyyuu hin beenne. 7 Achiin duuba duumensi dhufee gaaddisa ifiitiin isaan golle. Duumensa keessaa qoonqoon, «Kun Ilma kiyya ka an jaaladhu, isa dhage'aal!» jette. 8 Yennuma san yennaa isaan adaala ifii ilaalanu Yesuus qofa ifi biratti dhaggane malee, nama dhibii eennulle hin dhaggine. 9 Yesuusi fi barattooti isaa gaara irraa adoo gad bu'iisatti jiranuu, «Ilmi namaa haga du'aa ka'utti waan dhaggitanee, nama tokkolle'etti hin himina'a» jedhee barattoota ifii seere. 10 Isaan dubbiit isaa fudhatane; ammoo, «Du'aa ka'iis kun maan inni?» jedhanee wol gagaafatane. 11 Barattooti isaa, «Maaf barsiisot seeraa, *Eliyaasitti dursee dhufa* jedhan?» jedhanee Yesuus gaafatane. 12 Yesuus deebisee, «Akka waan mara miidhassuuf dhugumaan Eliyaas hin dhufa; ammoo Ilmi Namaa akka guddoo rakkatuu fi jibbamuu ta barreeffante ho ree? 13 Ani ammoo isinitti hima; Eliyaas dhufeera; akkuma waan isaatif barreeffantetti, namooti waanuma fedhane isa tolchane» jedhe. 14 Yesuusi fi barattooti sadiin, gara barattoota taanii yennaa deebi'anee dhufane, gumiiin guddoon isaan marsitee, barsiisot Seera Muuse'eef isaan woliin moromanuun dhaggane. 15 Gumiin sun yennaa Yesuus dhaggite, akka malee maadeffattee, gara isaa rukkittee nageya fuute. 16 Yesuus, «Wonni isin irratti

ilkaan qarsiisa, nafi isaaalle sooree goga. Ani akka barattooti teeti durriisa kana baasanuuf gaafannaan, isaan ammoo hin dandeenne» jedhe. 19 Yesuus deebisee, «E! Isin dhaloota hin dhugeeffanne! Haga yoomii isin bira jiraadha? Haga yoomii isin ossadha? Mucaa gara kiyya fida'al» isaaniin jedhe. 20 Isaanille mucaa san gara Yesuusi fidane. Durriisi akkuma Yesuus dhaggeen, mucaa gajassiisee, lafatti dhowee, gangalachiisee, hoomacha afaanii yaasisiise. 21 Yesuus, «Haga yoomiitii as akkana te'a?» jedhee abbaa muca'aa gaafate. Abbaan muca'aa deebisee, «ljoolluma'aan jalqabee ti. 22 Yennaa hedduu ibiddaa fi bisaan keessa buusaa isa ijjeesiisaaf wodhaaneera. Ati ammoo yoo dandeette, maganne'ee nu'uuf nayiitii nu gargaar» jedhe. 23 Yesuus, «Maaf *Yoo dandeette* jetta? Nama dhugeeffannaa qabuuf wonni marti hin dande'anti» jedhee deebise. 24 Yennuma san abbaan muca'aa, «Ani dhugeeffannaa hin qaba. Ammoo ta caalte akka qabaadhuuf na gargaar!» jedheen. 25 Yesuus gumiin ariifattee itti dachaatuun yennaa dhagge, ayyaana hama'aan, «Ati ayyaana afaanii fi surra duuda'a! Ani si ajajaa isa keessaa bayi; deebiteelle itti hin deebi'in» jedhee isa xixe. 26 Ayyaanni mucaa iyysiisee, gajassiisee keessaa baye. Mucaa akka reeffaa teenaan, namooti hedduun, «Du'eera» jedhane. 27 Yesuus ammoo mucaa harka qabee lafaa ol kaase; innille ol ka'ee dhaabbate. 28 Yesuus gara manaa seeneen duuba, barattooti isaa, «Nuuti ayyaana hamaa san maaf baasuu dadhanne?» jedhanee qofitti isa gaafatane. 29 Inni ammoo deebisee, «Ka akkanaa kun daadimataa fi laamaan malee hin bawu» isaaniin jedhe. 30 Yesuusi fi barattooti isaa addee san lakkisanee Galiilaa keessa dabaranee. Yesuus, «Ilmi Namaa harka worra isa ijjeesutitti dabarfamee hin kennama; isaanille isa hin ijjeesan; guyyaa sadiin duuba ammoo hin ka'a» jedhaa barattoota ifii waan barsiisitii jiruuf, eennulle addee inni jiru akka beekuuf hin barbaanne. 32 Isaan ammoo wonna inni barsiise kana hin hubanne; isa gaafachu'uufille sodaatane. 33 Yesuusi fi barattooti isaa Qifirnaahoom dhaqanee, mana geyaneeranuun

duubatti Yesuus, «Kara'atti wonni isin irratti wol qabaadha'a; wolii keessaniifille nageya qabaadha'a!» morontane maan inni?» jedhee isaan gaafate. 34 jedhe.

Isaan ammoo, «Nu keessaa ka caalu eennu laati?» jedhanee waan wol moromaneeranuuf cadhisane. 35 Yesuus tee'en duuba barattoota kudhanii lamaan gara ifii waamee, «Nami caalaa namaa te'iisaaf barbaadu, gadee namaa te'ee, tajaajilaa nama maraa te'uun ti» jedhe. 36 Achiin duuba Yesuus daalima tokko fuudhee isaan dura dhaabbachiise. Inni isa habbaaratee, 37 «Eennulle ka daa'ima diqqaa akkanaa kana maqaa kiyyaan fudhatu, na fudhata; eennulle ka ana fudhatu, ka na ergelle fudhata malee na calla'aa moti» isaan jedhe. 38 Yohaannis Yesuusiin, «Barsiisa'a, namicha tokko, ka maqaa keetiin durriisota baasu dhagginee, waan inni golii teenna te'uun dhabeef, nuuti ammoo isa dhooggine» jedheen. 39 Yesuus ammoo, «Nami maqaa kiyyaan baasa hojjatee deebi'ee ammoo, dafee hantuu tiyya dubbatu waan hin jirreef, isa hin dhooggina'a. 40 Nami nu'uun hin mormine golii teenna. 41 Ani dhugumaan isiniin jedha, isin kiyya waan teetaneef, maqaa kiyyaan nami bisaan unto'oo xuuxxoo tokko isinii kennu gatii qaba. 42 «Eennulle worra didiqqaa na hordofu kana keessaa tokkochi akka cubbuu tolchanuuf ataabiisa mannaa, dhakaan daaku'uun guddaan morma isaatitti hidhamee abbaayaa guddo'otti adoo gatamee isaa woyya. 43 Harki keeti akka cubbuu tolchituuf, yoo si ataabe ifi irraa kuti; harka lamaan qabaattee gara qilee ibidda hin dhaannee galiisa mannaa, fafoottee gara jiru'uun galiisa si'iif woyya. [(Geenna g1067) 44 Qilee san keessaa corroxxi nama nyaattu hin duutu; ibiddille hin dhaamu.] 45 Miili keeti akka cubbuu tolchituuf, yoo si ataabe ifi irraa kuti; miila lamaan qabaattee gara qile'e gatamu'uun mannaa, fafoottee gara jiru'uun galiisa si'iif woyya. [(Geenna g1067) 46 Qilee san keessaa corroxxi nama nyaattu hin duutu; ibiddille hin dhaamu.] 47 Ilti teeti akka cubbuu tolchituuf yoo si ataadde ifi keessaa baasi; ila lamaan qabaattee gara qile'e gatamu'uun mannaa, ila takkattii callaa qabaattee mootummaa Waaqaa galuu si'iif woyya. (Geenna g1067) 48 Qilee san keessaa corroxxi nama nyaattu hin duutu; ibiddille hin dhaamu. 49 Nami martinuu ibiddaan kurowa. 50 «Sooddi waan dansa'a; ammoo yoo inni kuraa ifi keessaa dhabe, maaniin isa deebittanee kureessitan ree? «Soodda ifi keessatti

10 Yesuus addee sanii ka'ee gara biyya Yihuda'atii fi laga Yordaanosiiitiin gama dhaqe. Ammalle gumiiin guddoon gara isaa dachaanaan, inni akkuma aadaa ifii isaan barsiise. 2 Worri Fariisaayotaa tokko tokko Yesuus dubbi'iin xaqaarisaa fedhanee, gara isaa dhufanee, «Nami tokko ibidda ifii baasuun seeraa?» jedhanee gaafatane. 3 Yesuus deebisee, «Seeri Muuse'ee maan jedha?» isaaniin jedhe. 4 Isaan deebisanee, «Muuseen «Nami tokko woraqata lakkeessaa barreesee akka lakkisuuf eeyyameera» jedhane. 5 Yesuus deebisee, «Muuseen sababa mataa jabeenna keessaniiftiif seera kana isinii barreesse. 6 Jalqabatti yennaa dadi dadantu, «Waaqi dhiiraa fi dubartii dade;» 7 «Waan kanaaf nami tokko abba'aai fi haadha ifii lakkisee ibidda ifii woliin wol qabatan. 8 Isaan lachuu tokko te'an.» Maarre yonna isaan foon tokko malee lamaanii moti. 9 Waan Waaqi wolitti qassiise nami gargar hin baasin!» isaaniin jedhe. 10 Yennaa deebi'anee galane, manatti barattooti isaa dubbi tana isa gaafatane. 11 Inni deebisee, «Eennulle ka ibidda ifii lakkisee dubartii dhibii fuudhu, ibidda ifii dassee gaarayyeeffata. 12 Akkasuma dubartiin abbaa manaa ifii jalaa baatee, nama dhibii heerumtu takka hin gaarayyeeffatti» isaaniin jedhe. 13 Namooti gariin akka Yesuus harka ifiitiin qaqqabee eebbisuuf, ijoolee didiqqoo gara isaa fidane. Barattooti ammoo isaan dheekkamane. 14 Yesuus yennaa waan kana dhagge aaree, «Mootummaa Waaqaa waan ta worra akka ijoolee tanaa teeteef, ijooleen gara kiyya dhuttutii, hin dhooggina'a lakkisa'a! 15 Ani dhugumaan isinitti hima; eennulle mootummaa Waaqaa akka ijooleen takka fudhattutti ka hin fudhanne, itti hin galu» jedhe. 16 Achiin duuba ijoolee habbaaratee harka ifiitiin qaqqabee, isaan eebbise. 17 Yesuus ideemiisaaf ka'ee kara'atti bayeeroon, namichi tokko gara isaa fiigee, isa duratti jilbiffatee, «Barsiisa dansa'a! Jiruu bara baraatitti galiisaaf ani maan tolchu'uun male?» jedhee gaafate. (aiōnios g166) 18 Yesuus deebisee, «Maaf barsiisa dansa'a naan jetta? Waaqa tokkocha malee, nami dansaan tokkolle hin jiru. 19 Ati seera «Hin ijjeesin, hin gaarayyeeffatin, hin hatin, dharaan nama irratti dhugaa hin bayin, hin sobin, abbaa keetii fi haadha teetifiif ulfinna kenni» jedhu hin beetta» jedheen.

²⁰ Namichi deebisee, «Barsiisa'a! Ani seera kana mara Zabdewoosii Yaaqoobii fi Yohaannis gara Yesusii jjoollumma'aanuu jalqabee eegadheera» jedheen. ²¹ dhufanee, «Barsiisa'a! Nuuti akka ati nuuf tolchituuf Yesus Isa hubatee ilaalee jaalatee, «Waan tokko waan barbaannutti jira» jedhaneen. ³⁶ Yesus, «Akka calla'atti si irraa dhidhate. Dhaqii, waan qaddu ani isinii tolchuuf wonni isin barbaaddanu maan gurguriit, worra hiyyeyyi'iif kenni, ol-gubba'atti hin isiin?» isaaniin jedhe. ³⁷ Isaan deebisanee, «Yennaa duroontaa; achiin duuba koyittii na hordofil!» jedheen. barcumaa keetti ka mootummaa ulfinnaa irra teette, ²² Namichi yennaa dubbi tana dhage'ee karra guddoo tokko midda keetitti, tokko bitaa keetitti akka teennu waan qabuuf, fuula ifii gurraachessee, gaddee achi barbaanna» jedhaneen. ³⁸ Yesus ammoo, «Isin deeme. ²³ Yesus adaala ifii ilaalee barattoota waan gaafattanu hin beettanu! Muduunuu rakko'oo ifiitiin, «Worra dureeyyi'iif mootummaa Waqaatitii ta ani itti unutti unuu hin dandeettanii? Akka ani galuun attam rakkisa'a!» jedhe. ²⁴ Barattooti dubbi cuuphamu cuuphamuu hin dandeettanii?» isaaniin tana rifatane. Yesus ammoo ammalle, «Ijoollee jedhe. ³⁹ Isaan, «Hin dandeenna» jedhaneen. Yesus, tiyya mootummaa Waqaatitii galiisi attam attam «Isin dhugumaan muduunuu ani itti unutti unuu rakko'o! ²⁵ Nami dureessi tokko mootummaa hin dandeettan, akka ani cuuphamu cuuphamuu Waqaatitii galiisaan irra gaalli qowa limmo'oo keessa hin dandeettan. ⁴⁰ Middaa fi bitaa kiyyatti filee hulluuqiisatti kasoo'oo» isaaniin jedhe. ²⁶ Barattooti ka teessisu ammoo anaa moti; addee tana worra Yesusii akka malee dubbi tana baaseffatanee, qophootteertuuf ka kennu Waaqa» isaaniin jedhe. ⁴¹ «Yoona eennutti fayyuu dande'a ree?» jedhanee wol Barattooti kudhan hafane kuun yennaa waan kana gagaafatane. ²⁷ Yesus gara isaanii ilaalee, «Tun dhage'ane, Yaaqoobii fi Yohaannisitti aarane. ⁴² Waqaaf malee namaaf hin dande'antu; Waqaaf Yesus ammoo gara ifii isaan waamee, «Mootoleen wonni maraa hin dande'anti» jedhe. ²⁸ Jennaan worra Yihudoota hin te'inii, worra mowanu hunnaan Pheexroos, «Kunoo, nuuti waan maraa lakkinne akka mowanu, bulchooti isaanille baallii guutu'uun si hordonneerra» jedheen. ²⁹ Yesus deebisee, akka bulchanu isinuu hin beettan. ⁴³ Isin oddu'utti «Dhugumaan isinitti hima; eennulle mana yookiin ammoo akkas hin te'u; eennulle isin keessaa nama obboleeyyan yookiin obboleettota yookiin haadha guddaa te'iisaaf ka barbaadu, tajaajila keessan te'u yookiin abbaa yookiin ijoolle yookiin fichaa anaa fi ti. ⁴⁴ Eennulle isin keessaa nama namaan duraa Oduu Gammadaatiif jedhee ka lakkise, ³⁰ lafuma te'iisaaf ka barbaadu, garbicha nama maraa te'u ti. ⁴⁵ tanatti manoota, obboleeyyan, obboleettota, haadhotii, Ilmi nama tajaajiliisaaf, namoota hedduulle wodiisaaf ijolle'ee fi fichoota harka dhibbaan caalaa miidhaa lubbuu ifii kenniisaaf dhufe malee, tajaajiliisaaf woliin hin fudhata; lafa dhuttulle'etti jiruu bara baraa hin dhunne» jedhe. ⁴⁶ Yesusii fi barattooti isaa hin qabaata. (aiōn g165, aiōnios g166) ³¹ Ammoo worri Yerikoo dhaqane. Isaan gumii guddo'oon woliin hedduun amma dura jiranu, worra duubaan hin te'an; yennaa Yerikoo lakkisanee bayane, namichi ila worri hedduun amma duuba jiranu worra duraa hin balla'aa kadhatichi tokko ka Barxiimewoos jedhamu, te'an» jedhe. ³² Yesusii fi barattooti isaa Yerusaalem ilmi Ximeewoosii karaa qarqara tee'eera. ⁴⁷ Inni dhaqisaaf kara'atti bayanee ol qabatanuun, Yesus Yesus nama biyya Naaziretii akka te'e yennaa isaaniin dura ideemuun, barattooti maadeffatanee, dhage'e, «Yesus! Ilma Daawitii naaf nayi!» jedhee worri duubaan hordofiisatti jirulle sodaatane. Inni iyye. ⁴⁸ Namooti hedduun isa cadhisiiisaaf xixane; ammoo worra kudhanii lamaan ammalle maddi'itti inni ammoo ittuma caalchisee qoonqoo guddo'oon, baasee, waan isatti dhufu'uuf jiru isaanitti hime. ³³ Inni «Ilma Daawitii, naaf nayi» jedhee iyye. ⁴⁹ Yesus isaaniin «Kunoo, gara Yerusaalemii ol bayaarra; Ilmi dhaabbatee, «Isa as waama'al» jedhe. Jennaan Namaa harka sooreyyii hayyootaatii fi barsiisota Seera isaan namicha waamanee, «Inni si waamiiisatti Muuse'eetitti dabarfamee hin kennama. Isaan du'a itti jira, jabaadhu! Ka'il!» jedhaneen. ⁵⁰ Maarde inni muranee, worra Yihudoota hin te'initti dabarsanee geelaa ifi irraa gatee, utaalee ka'ee, gara Yesusii Isa hin kennan; ³⁴ isaan Isa hin ceeggatan, itti dhufe. ⁵¹ Yesus, «Maan akka ani si'iif godhu hin tufan, dhaananee hin ijjeesan; ammoo guyyaa barbaadda?» jedhee Isa gaafate. Namichi ballaan sadiin duuba du'aa hin ka'a» jedhe. ³⁵ Ilmaan deebisee, «Barsiisa'a! Ani dhaggiisaaf barbaada»

qedheen. 52 Yesuuusille isaan, «Dhugeeffannaan teeti si fayyicheerti deemil!» jedhe.

11 Isaan akkuma Yerusaalemitti dhikaataneen, Betfaage'ee fi Bitaaniya'atti, gaara Ejersaa bira geyane. Yesuuus barattoota ifii keessaa nama lamaaniin, 2 «Gara ollaa isiniin dura jiruu dhaqa'a; akkuma achi geettaneen ilmayyoo harre'ee mandiida hidhameeruuun hin dhaggitan; hiika'atii as fida'a. 3 Eennulle ‹Maaf hiittan?› jedhee yoo isin gaafate, ‹Gootta'atti barbaada; inni adoo hin turin hin deebisa-jedha'aan› jedhee erge. 4 Maarre isaan dhaqanee, ilmayyoo harre'ee balbala takka duratti, karaa qarqaratti hidhameeruuun dhaggane. Adoo isaan hiikiisatti jiranuu, 5 worra achi dhaabbataneeranu keessaa namooti gariin, «Maaf ilmayyoo harre'ee hiittan?› jedhanee isaan gaafatane. 6 Barattootille waan Yesuuus jedhe isaanitti himane; isaanille lakkisane. 7 Barattoot ilmayyoo harre'ee gara Yesuuus fidanee, woyaa ifii harree irra buusane; innille irra tee'e. 8 Nami hedduun uffana ifii, worri dhibiin dameelee baalaa raaqaa caccassanee karaa irratti afane. 9 Worri dura ideemanuu fi worri duubaan hordofanu, «Hosaa'inaa! maqaa Gootta'atiin ka dhufu ka eebbfame! 10 Mootummaan abbaa keenna Daawitii ta dhuttu ta eebbfante! Ol-gubba'atti Hosaa'inaa!› qoonqoo guddo'oон jedhane. 11 Yesuuus Yerusaalem geyee, Galma Waaqaa dhaqee, waan adaala sanii mara ilale. Ammoo waan dhiiteertuuf barattoota ifii kudhanii lamaan wolii gara Bitaaniya'aa dhaqe. 12 Guyyyaa lammeesso'oо yennaa isaan Bitaaniya'aa deebi'anu Yesuuus beelaye. 13 Inni harruu urruuba takka fago'otti dhaggee, midhaan irraa dhaggadhaa laati jedhee, ilaaliisaaf dhaqe. Ammoo inni yennaa isii bira geye, yennaan sun yennaa harruun midhaan buuttu waan te'uun dhabeef, baala malee waan tokkolle irraa dhabe. 14 Maarre Yesuuus harruu saniin, «Eennulle ijumaa deebi'ee midhaan si irraa hin nyaatin!» jedhe. Barattooti isaalalle waan inni jedhe kana dhage'ane. (aiōn g165) 15 Yennaa isaan Yerusaalem geyane, Yesuuus gara Galma Waaqaa dhaqee, worra Galma Waaqaa keessatti wo bituu fi gurguratu mara gad yaase. Inni Xarapheessaa worra birrii jjijiiratuutii fi barcumaa worra saphaliisa gurguratuu garaggaggalchee, 16 eennulle dalleya Galma Waaqaa keessa meya tokkolle ba'atee akka

hin qaxxaamurre dhoogge. 17 Achiin duuba inni, «Manni kiyya gosa maraafuu mana daadimataa te'a» jedhamee barreeffameera. Isin ammoo goda hattuun itti dhokattu tolchitane» jedhee kolbaa barsiise. 18 Sooreyyiin hayyootaatiif barsiisot Seera Muuse'ee, waan Yesuuus jedhe dhage'anee, mala isa ittiin ijeesanu barbaadiisatti ka'ane. Waan gumiin barsiisa issaa akka malee baaseffatteertuuf, isaan issa sodaatane. 19 Galgala san, Yesuuus fi barattooti issa qacha'a bayane. 20 Guyyyaa lammeesso'oо ganama, adoo karaa san dabaranuu, harruun hidda isi'i mara wolii goddeertuun dhaggane. 21 Pheexroos waan Yesuuus harru'uun jedheeru qaabatee, «Barsiisa'a, ilaali! Harruun ati abaarte goddeerti» Yesuuusin jedhe. 22 Yesuuusille deebisee, «Waaqatti dhugeeffadha'a. 23 Dhugumaan isiniin jedha; eennulle gadhaa ifiittii adoo hin mamin gaara kanaan, ‹Asii ka'littii, gara abbaaya'aa ifi darbil› yoo jedhe, wonni inni jedhulle akka teetuuf yoo dhugeeffate, wonni sun isaaf hin teeti. 24 Tanaaf ani isinitti hima; yennaa daadimattanuu fi waan tokko gaafattanu, akka fudhattaneetitti dhugeeffadha'a; wonni gaafattanu mara isiniif hin kennama. 25 «Yennaa daadimiisaaf kaatanee dhaabbattanu, abbaan keessan ka ol-gubbaa jiru yakkaa keessan akka isinii araaramu, eennulle irratti quuqaa yoo qabaattane araarama'a. [26 Ammoo yoo isin namaa araaramuu diddane, abbaan keessan ka ol-gubbaa jiru yakkaa keessan isinii hin araaramu]» jedhe. 27 Isaan ammalle Yerusaalemitti deebi'anee. Yesuuus Galma Waaqaa keessa adoo deddeemuu, sooreyyiin hayyootaa, barsiisot Seera Muuse'etii fi jaarsoleen gara issaa dhufanee, 28 «Waan kana mara tolchiisaaf baallii maanii qadda? Waan kana mara akka tolchituuf eennutti baallii tana si'iif kennef?» jedhane. 29 Yesuuus deebisee, «Ani waan tokko isin gaafadha; yoo naaf deebittane, anille baallii maaniiitiin waan kana mara akka tolchu isinitti hima. 30 Yohaannis akka cuuphuuf baallii eennutti kennef? Waaqa mo'o nama? Me naaf deebisa'a!» isaaniin jedhe. 31 Isaan wol mormaneen, «Waaqa yoo jenne, ‹Maaf dubbi Yohaannisii dhugeeffata diddane ree?› nu'uun jedha; 32 ‹Nama jennuu ree?›» jedhane. Nami mara Yohaannis akka dhugumaan raagichaatitti waan fudhateeruuf, kolbaa sodaatane. 33 Tanaaf isaan Yesuuusin, «Nuuti hin beennu» jedhane. Yesuuus

deebisee, «Maarre anille baallii maaniitiin waan kana mara akka tolchu isinitti hin himu» isaaniin jedhe.

12 Achiin duuba Yesuus isaanitti mammaakee, «Namichi tokko muka woyni'iifichaa ifiittiti dhaabee, dalleya itti marsee ijaaree, boolla midhaan isii'itti cunfu qotee, xelleephoo irra tee'anee eeganu ijaare. Achiin duuba qonnaan bultootatti kiresesee, biyya san lakkisee deeme. 2 Yennaan midhaan muka woyni'iifguuranu geennaan, midhaan fudhatiisaaf hojjataa tokko gara qonnaan bultoota ifii erge. 3 Qonnaan bultooti sun isa qabanee, dhaananee harka duwwaa ari'anee. 4 Abbaan muka woyni'iifammalle hojjataa dhibii gara isaanii erge; qonnaan bultooti mataa isaa dachaanee qanessane. 5 Abbaan muka woyni'iifammalle hojjataa dhibii gara isaanii erge; isalle ijjeesane; worra dhibiille akkuma kana kaan dhaananee, kaan ijjeesane. 6 Abbaan muka woyni'iifilma guddoo jaalatu tokko qaba. Muummee irratti, «Ilma kiyya hin ulfeessan» jedhee, isa gara isaanii erge. 7 Qonnaan bultooti sun ammoo, «Ka abbaa fichaa muka woyni'iifhaalu isaa kana; kowa'a isa ijjeennaa, dhaalli nu'uuf hin te'a woliin jedhane. 8 Maarre isaan ilma abbaa fichaa muka woyni'iifqabanee ijjeesanee, fichaa woyni'iifkeessaa alatti qolaansane. 9 «Yoona abbaan fichaa muka woyni'iifmaan godha ree? Inni hin dhufa; qonnaan bultoota san hin ijjeesa; fichaa muka woyni'iifsan, worra dhibi'itihin kennata. 10 Isin Barreeffama Woyyicha keessatti «Dhakaan worri mana ijaaru tuffate, dhakaa dhakaa mara caalaa barbaadamu te'e. 11 Wonni kun waan Goottaan tolche; ila teennalleetti waan baasaa ti; ta jettu hin dubbinnee?» jedhee gaafate. 12 Bulchitooti Yihudootaa mammaassa kana akka Yesuus isaaniif mammaakee beekanee, isa qabiisaaf barbaadane; ammoo gumii waan sodaataneef isa lakkisanee deemanee. 13 Isaan waan inni dubbatuun isa xaqaaru'uuf jedhanee, worra Fariisaayotaatiif golii Heroodisii keessaa jara tokko Yesuusitti ergane. 14 Worri ergamane dhufanee, «Barsiisa'a! Akka ati dhugaa dubbattu nuuti hin beenna; nama tokkolle hin sodaattu; karaa Waaqaa dhuga'aan barsiitta malee, nama wol hin caalchittu. Mooticha mootota worra Roomaaatiif gibira kaffaluun seera moo seeraa moti? Hin kaffalla moo hin kaffallu?» jedhaneen. 15 Inni ammoo kijiba isaanii beekee, «Isin maaf na

xaqariisaaf wodhaantan? Me hin ilaala, beesee san fida'a!» jedheen. 16 Isaan beesee itti finnaan, «Fakkii fi maqaan irra jiru kun ka eennuut?» jedhee gaafate. Isaanille, «Ka mooticha mootota worra Roomaaatiif jedhaneen. 17 Maarre Yesuus isaanii, «Ka mooticha mootichaaf, ka Waaqaa Waaqaaf kenna'al» jedhe; isaanille isa baaseffatane. 18 Saduqooti gariin, worri du'aa ka'iis hin jiru jedhanu gara Yesuusii dhufanee, 19 «Barsiisa'a! Muuseen, «Nami tokko niitti fuudhee adoo hin uumatin yoo isii irraa du'e, obboleessiisaadubartii san dhaalee sanyi'obboleessa ifiitif dabarsuu til» jedhee Seera keessatti nu'uuf barreesseera. 20 Obboleeyyan torbaan tokko jiran; angafichi isaanii niitti fuudhee ijoolee adoo hin uumatin du'e. 21 Obboleessi isatti aanulle dubartuma san dhaalee, ijoolee adoo hin uumatin du'e; obboleessi sadeesso'olle akkasuma isii dhaalee irraa du'e. 22 Isaan torbaanuu dubartuma san fuudhanee, ammoo ijoolee adoo hin uumatin irraa du'ane. Muummee irratti dubartiin sunille duute. 23 Isaan torbaanuu niitummaaan isii fuudhaneeranii, guyyaa worri du'ane ka'anu isaan keessaa kamiif niitti teeti?» jedhanee isa gaafatane. 24 Yesuus isaanii, «Isin akka malee dokonkortane! Maaf akka teete beettanii? Wonniakkana teeteef, isin Barreeffama Woyyicha yookiin hunna Waaqaa hin beettanu. 25 Yennaa worri du'ane ka'anu, isaan akka ergantoota ol-gubba'aa te'an malee, hin fuudhanu, hin heerumanulle'e. 26 Marroo ka'iisa worra du'anee: Kitaaba Muuse'ee keessatti addee waan tusee gubattu dubbattu hin dubbinnee? Achitti ta barreeffante, Waaqi Muuse'en, «Ani Waaqa Abraamii, Waaqa Yisihaqiitii fi Waaqa Yaqaqoobiit jedhe. 27 Inni Waaqa worra jira'aa ti malee, Waaqa worra du'a'atii moti. Isin akka malee dokonkortane» jedhe. 28 Barsiisota Seera Muuse'ee keessaa tokko yennaa isaan wol mormanu achi jira. Yesuus deebii dansaa akka deebiseef dhaggee, gara isaa dhufee, «Ajaja mara keessaa guddichi kam?» jedhee Yesuus gaafate. 29 Yesuus, «Ajaji guddichi, «Israa'el, dhage'i! Goottaan Waaqi keenna Goottaatokkocha. 30 Goottaan Waaqa keeti gadhaa keeti tokkochaan, lubbuu teeti takkatti'iin, qalbii teeti takkatti'iin, hunna teeti takkatti'iin jaaladhu. 31 Ajaji guddichi lammeesso'o, «Nama mara akka mataa keeti jaaladhu» ka jedhu kana. Ajaji guddichi isaan lamaan kana caalu ka dhibiin hin jiru» jedhe. 32

Barsiisaan Seera Muuse'ee Yesuusiin, «Barsiisa'a! hin diigaman; tokkochi isaaniille wol irratti hin Dansaa dubbatte; »Goottaa Waqa tokkocha malee, hafanu» jedheen. 3 Yesuu gaara Ejersaa gubba'aa Waaqi dhibiin hin jiru jettee ka dubbate dhuga'a. gara Galma Waqaqaa gamatti garagalee tee'uun 33 Waqaq gadhaa tokkochaan, qalpii takkatti'iin, Pheeeroos, Yaaqoob, Yohaannisiif Indriyaas qofitti hunna takkatti'iin jaalatiisii fi ollea ifii akka mataa gara isaa dhufanee, 4 «Nuttu himi, wonni kun ifii jaalatiis, woreega ciinca'aattii fi woreega dhibii yoom teeti? Wonni kun mara te'lisaaf beessisi Waqaaf dhiyeessuu caala» jedhe. 34 Yesuuus akka te'uuf jiru maan?» jedhanee gaafatane. 5 Yesuuus inni qarumma'an deebise dhaggee, «Ati mootummaa isaaniin, «Eennulle akka isin hin dokonkorsine ifi Waqaqa irraa fagoo hin jirtu» jedheen. Eegii san nami eeggadha'a! 6 Namooti hedduun, «Ani Kiroostos» tokkolle gaaffii dhibii isa gaafatisaaf itti hin gamne. jedhaa maqaa kiyaan hin dhufan; namoota hedduule 35 Adoo Galma waqaqaa keessatti barsiisiisatti jiruu, hin dokonkorsan. 7 Woraanaa fi oodu woraanaa «Attamiin barsiisoti Seera Muuse'ee, «Mesiihiin ilma yennaqaa dhageettane, hin sodaatina'a. Wonni akkasii Daawitii ti jechuu dande'an? 36 Ayyaanni Woyyichi kun te'u qaddi; kun ammoo muumume'e moti. akka Daawiti, «Waaqi Goottaa kiyaan, diinota keeti 8 Gosi gosatti, mootummaan mootumma'atti hin miila keeti jalatti, haga Ani si'lif kewutti, midda kiyattii kaati; latti addee heddu'un hin tachooti; beeltille tee'i» jedhu'uuf akeekere. 37 Daawiti ifiifuu, «Goottaa hin teeti. Ammoo kun akka ciniinsuu jalqabaa ti. 9 kiyaa» jedhee yoo isa waame, attamiin Mesiihiin ilma «Isin ifi eeggachuu qaddan. Qabanee gara mura'aa Daawitii te'u dande'a?» jedhee gaafate. Gumiin isin hin geessan; Mana Waaqonfannaa Yihudootaa guddoon gammadaan isaa dhageette. 38 Yesuuus keessatti isin hin dhaanan. Akka naaf dhugaa adoo isaan barsiisu, «Barsiisota Seera Muuse'ee, ka teetanu, naaf jettanee bulchitootaa fi mootota dura woyaa dheertuu uffatanee asii fi achi deemaa, addee hin dhaabbattan. 10 Ammoo muumumeen dhufiisaan dikko'otitti akka nageya ulfinnaa isaan fuudhanu dura, Oduun Gammadaa kolbaa maraaf lallabamuu jaalatanu, 39 Mana Waaqonfannaa Yihudootaa qaddi. 11 «Yennaa qabanee gara mura'aa isin keessatti barcumaa duraa, lafa jilaatitti addee ulfinnaa, geessane, «Maan dubbanna laati?» jedhaa dursitanee worra filatu irraa ifi eeggadha'a! 40 Isaan daadimata hin yaadina'a. Ammoo waanuma yennaqaa san isinii dheertuu daadimatatu mudhisiisaan, mana haadhotii kennname dubbadha'a; dubbi isin dubbattanu ka hiyyeessaa sossanee itti aalatiisaaf dheeressanee dubbatu Ayyaana Woyyicha malee isinii moti. 12 daadimatan» jedhe. 41 Yesuuus Galma Waqaqaa Obboleessi obboleessa, abbaalle ilma gara du'aa keessatti cinaa subba kennansa keessa buusanuu dabarsee hin kenna. Ijoolleen worra ifiittiti kaatee tee'ee, akka kolbaan beesee ifii keessa buutti ilaale. hin ijjeesisisitti. 13 Nami martinuu sababa kiyyaaf isin Dureeyyiin hedduun beesee guddoo keessa buutte; jibba. Haga muumume'e ka ossatu ammoo hin fayaa. 42 achiin duuba haati hiyyeessaa hiyyettiin takka 14 «Isin, «Farru badii» addee dhaabbatu'uun hin malle dhuttee beesee sibiila diima'aa didiqqoo lamaan, dhaabbatuun hin dhaggittan; kana ka dubbisu hubatu ta gatiin isi'ii akka malee diqqo'o keessa buutte. ti. Worri Yihudaa keessa jiru gara gaarotaa baqatuu ti. 43 Yesuuus barattoota ifii waamee, «Ani dhugumaan 15 Nami mana gubbaa jiru, gad bu'ee mana seenee, isinitti hima! Haati hiyyeessaa hiyyettiin tun worra wo fudhatiisaaf yennaqaa hin dabarsin. 16 Nami fichaa dhibii mara caalaa subba kennansa keessa buutte keessa jiru, woya'aaf gara manaa hin deebi'in. 17 jedhe. 44 Worri dhibiin qabeenna guddaa qabanu Guyyooti sun dubartoota ulfaatiif fi hoosisaatif attam irraa ka hafe subba keessa buusane; isin ammoo sodaachisa'a! 18 Wonni kun ganna keessa akka adoo hiyyeetti'iituu, waan qaddu mara ka ittiin bultu hin teene daadimadha'a! 19 Guyyooti sun guyyoota subba san keessa buutte» jedhe.

13 Adoo Yesuuus Galma Waqaatii bayiisatti jiruu, barattoota isaa keessaa tokkochi isaan, «Barsiisa'a, ilaali! Dhakooti gugurdaan kunii fi ijaarsi gugurdaan kun attam dansa'a!» jedhe. 2 Yesuuus, «Ati ijaarsa gugurdaa kana dhaggita? Isaan maraa

rakkinni hamaan itti te'u. Rakkinni akkasii yennaqaa biyyaa lafaa dadeen jalqabee haga ammaatitti ijumaa te'ee hin beeku. Deebi'eelle hin te'u. 20 Adoo Goottaan guyyaa san gabaassuu dhabaatee, nami tokkolle hin hafu. Kolbaa ifii filateef jedhee, inni guyyaa san gabaasse. 21 «Yennaa san eennulle

isiniin, «llaala'a! Kiristoos as jira!» yookiin «llaala'a! duloo san cassitee fiqiree san mataa Yesuusiititti Achi jira!» yoo jedhe itti hin dhugeeffatina'a. 22 naxxe. 4 Nami gariin ammoo aaree, «Fiqireen tun Masihooti dharaatii fi raagoti dharaa hin ka'an. Isaan maaf akkanaan baddi? 5 Fiqireen tun silaa mindaa yoo dande'ane kolbaa Waaqi filatelle dokonkorisaaf woggaa tokkoo caala'atti gurgurantee, beeseen sun baasaa fi bilbaasa hujan. 23 If eeggadha'a! Ani hiyyeyyi'iif hin kennamaayyu» woliin jedhanee, dursee waan maraa isinii himeera. 24 «Guyootuma hincinnayanee isii malchane. 6 Yesuus ammoo, san keessa, yennaa rakkoo'oo saniin duuba, aduun «Isii lakkisa'a! Isin maaf isii rakkittan? Isiin waan hin dukkanti; jiinille deebi'ee hin ifu. 25 Urjooti ol- dansaa naaf gooteerti. 7 Hiyyeyyi'iif yennaa maraa gubbaa irraa hin harcaati; hunni ol-gubba'aa hin isiniin woliin jiran; yennuma feetane isin isaan raafanti. 26 Achiin duuba Ilmi Namaa, hunna guddo'oo qarqaaruu hin dandeettan. Ani ammoo yennaa mara fi ulfinnaan duumensa keessa dhufuun dhaggitan. isin woliin hin jiraadhu. 8 Isiin waan dandeette 27 Inni ergantoota Waaqaa maddii arfan lafaatitti goote; duraan dursitee nafa kiyatti fiqiree naxxee ergee, kolbaa Waaqi filate qaccee biyya lafaa mara awwalaaf qopheessite. 9 Ani dhugumaan isinitti irraa wolitti qaban. 28 «Muka harru'u irraa barumsa hima, biyyaa lafaa irratti Oduun Gammadaa addee baradha'a. Yennaa dameeleen isi'lii quunxituu fi baala lallabantu maratti wonni isin goote kun qaabbii isi'lii baattu, bonni akka dhiyaate beettan. 29 Akkasuma te'ee himama» jedhe. 10 Achiin duuba Yihudaan isinille wonni kun teetuun yoo dhaggitane, akka inni nami biyya Keriyotii barattoota kudhanii lamaan balbalatti dhiyaate hin beettan. 30 Ani dhugumaan keessaa tokko ka te'e, Yesuus dabarsee keniisaaf isinitti hima; wonni kun maraa haga teetutti dhalooti gara sooreyyii hayyootaa dhaqe. 11 Isaan waan amma jiru kun hin taru. 31 Ol-gubba'aa fi latti hin kana yennaa dhage'ane, gammadanee, beesee isaa taran; jechi kiyya ammoo ijumaa hin taru. 32 «Guyaa keniisaaf addachiisane. Maarre Yihudaan Yesuus san yookiin yennaa san eennulle hin beeku. Abbaa dabarsee keniisaaf yennaa dagu'uun barbaadate. 12 malee, ergantooti ol-gubba'aalle hin beekanu; Ilmille Guyaa jalqaba Jila Daabboo Uukoo Hin Qanneetitti, hin beeku. 33 Yennaan yoom akka teete isin waan yennaa hooleen Jila Irra Dabaramaa qalame, hin beenneef ifi eeggadha'a! Dammaqa'a. 34 Wonni barattooti, «Sagalee Jila Irra Dabaramaa eessatti kun akka nami mana ifii lakkisee bayyatee deemu akka si'iif qopheessinu barbaadda?» jedhanee Yesuus tokko, itti gaafatamummaa hojjatoota ifiitiif kennuu gaafatane. 13 Yesuus barattoota ifii lamaaniin, «Gara fakkaatti. Inni tokko tokkoofuu waan hujanu kennee, qacha'aa deema'a! Nama tokko ka okkotee bisaanii eeddoon balbala eegu dammaqee akka eeguuf ajaja. kaafateeru dhaggitan. Isa faana deema'atii, 14 abbaa 35 Maarre, abbaan manaa galgala yookiin halkan mana inni seenutiin, «Kolloon keessumma'a ta ani hoxxeessa, yookiin iyya lukku'u, yookiin barii dhufuu barattoota tiyya woliin sagalee Jila Irra Dabaramaa isin waan hin beenneef dammaqa'a! 36 Dedhuma yoo keessatti nyaadhu eessa jirti? Si'iin jedha barsiisaan» dhufe rattaneertanuu me isin dhagguu ti. 37 Ani waan jedha'a. 15 Achiin duuba inni kolloo mana irraa isiniin jedhu nama maraanuu jedha. Dammaqa'a!» badhoo, ta meya manaatiin guutantee afante takka isinitti hin mudhisa. Achitti nu'uuf qopheessa'a» jedhee erge. 16 Barattooti sun ka'anee gara qachaa gudda'aa dhaqanee, waan maraa akkuma inni isaanitti hime dhaggane; sagalee Jila Irra Dabaramaal qopheessane. 17 Yennaan latti galgalootte Yesuus barattoota ifii kudhanii lamaan woliin dhufe. 18 Adoo isaan qori'itti hiiqanee nyaatisatti jiranuu, Yesuus, «Ani dhugumaan isinitti hima; isin keessaa nami tokko, ka na woliin nyaatisatti jiru dabarsee ana hin kenna» jedhe. 19 Barattooti laaleffatanee, «Dhugumaan anaan jechuu keetii moti! Jechuu keetii?» jedhanee badoo bado'oon isa gaafatane. 20 Yesuus isaaniin, dhakaa albaasaaxarii irraa hujame guutuu fidde;

14 Amma, Jila Irra Dabaramaatii fi Jila Daabboo Uukoo Hin Qanneetiif guyaa lamatti hafeera. Sooreyyiin hayyootatii fi barsiisot Seera Muuse'ee Yesuus attamiin akka qabanee ijjeesanu dhokaataan mari'atane. 2 Isaan, «Kolbaan waan raafantuuf yennaa jilaa tana hin tolchinu» jedhanee. 3 Yesuus Bitaaniya'atti mana Simoonii dhukkuba goga'aa farrisisa'aan dur qabameerutitti adoo areerratisatti jiruu, dubartii takka fiqiree makaa hin qanne ta hidda muka naardoosii irraa hujante, ta gatii guddo'oo, duloo, dhakaa albaasaaxarii irraa hujame guutuu fidde;

«Inni isin nama kudhanii lamaan keessaa tokko, ka na 39 Inni ammalle achi dhaqee, akkuma angafa jedhe woliin qorii tanatti cuuphataa nyaataaru. 21 Ilmi namaa jedhaa daadimate. 40 Yesuus gara barattootaa yennaa akkuma marroo isaatiif barreeffante hin du'a; ammoo deebi'ee dhufe, ilti isaanii waan dunquuqotteertuuuf nama Ilma Namaa dabarsee kennuuf aanne'e! Inni rafaneeranuu dhagge; isaan waan deefffatanulle adoo ijumaa dhalatiisa dhabee jiraatee isaa woyyal» wollaalan. 41 Inni sadeessoo, yennaa deebi'ee gara jedhe. 22 Adoo nyaatiisatti jiranuu, Yesuus xaltaa isaanii dhufe, «lsin ammalle rattanee foorfatiisatti daabbo'oo fuudhee, eebbisee, caccassee, barattoota jirtanii? Yoona geetteerti! Saatin geetteerti! Kunoo, ifiitif kennee, «Fudhadha'a; kun foon kiyya!» jedhe. 23 Ilmi namaa harka cubbaaleyyi'iititi dabarfamee Achiin duuba Inni muduunuu fuudhee, Waaqaaf galata kennamaara. 42 Ka'aa, deemnaa! Kunoo ka ana galchee, isaaniif kenne; isaan maraa muduunuu dabarsee kennu dhikaateera» isaaniin jedhe. 43 keessaa unane. 24 Yesuus «Kun dhiiga kiyya, Adoo Yesuus tana dubbatiiisatti jiruu, barattoota isaa ka kolbaa heddu'uuf dhangala'e, ka Waaqi ittiin kudhanii lamaan keessaa tokko ka te'e Yihudaan gondoore. 25 Ani dhugumaan isinitti hima; mootummaa dhufee biraan baye. Gumiin shallaaga'aa fi ulee-Waaqaa keessaatitti haga guyyaa daadhii Woynii'h jirma qabatteertu, sooreyyii hayyootaa, barsiisots haareya unutti ijumaa deebi'ee daadhii Woynii'h hin Seera Muuse'eetii fi maanguddootaan ta ergante isa unu» isaaniin jedhe. 26 Achiin duuba isaan faaruu woliin dhutte. 44 Yihudaan, «Nami ani sunqadhu ka faarsanee, gara gaara ejersaa ol bayane. 27 Yesuus isin barbaaddanu. Isa qabaatii eegaa fuudha'aa isaaniin, «Barreeffam Woyyichi, *Ani tissee hin dhowa; deema'a!* jedhee isaaniif beessisa kenneera. 45 hoolotille hin xexeeraman», waan jedhuu isin martinuu Yihudaan akkuma achi geyeen, gara Yesuusii na lakkittanee hin baqattan. 28 Ani ammoo du'aa dhaqee, «Barsiisa'a!» jedhee isa sunqate. 46 Maarre ka'een duuba isiniin dura gara Galili'a'aa dhaqa» jedhe. isaan Yesuus qabanee hidhane. 47 Worra achi 29 Pheexroos Yesuusiin, «Isaan martinuu si lakkisanee dhaabbataneeranu keessaa tokkochi shallaagaa yoo baqtanelle ani ijumaa si lakkisee hin baqadhu» buqqifatee, garbicha hayyicha gudda'aa dhowee, gurra jedhe. 30 Yesuus Pheexroosiin, «Ani dhugumaan irraa kute. 48 Achiin duuba Yesuus isaaniin, «Akka ani si'iin jedha; halkanuma kana adoo lukkuun yennaa yakkaamessaa shallaaga'aa fi ulee-jirma qabattanee lamaan hin iyyin ati yennaa sadiin na mormatta» na qabiisaaf dhuttanee? 49 Guyyuma guyya'aan jedhe. 31 Pheexroos ammoo afaan guutatee «Ani Galma Waaqaa keessatti barsiisaa isinuma woliin ture; si woliin du'uuf yoo barbaachiselle, ijumaa si hin isin na hin qanne. Ammoo Barreeffam Woyyichi wonni mormadhu» jedhe. Isaan martinuu akkasuma jedhane. jedhuummowwiisaaf malte» jedhe. 50 Achiin duuba 32 Yesuusii fi barattooti isaa addee Getesemaanee barattooti martinuu Yesuus lakkisanee baqtanee. jedhantu takka dhaqanee, inni isaaniin «Haga Ani 51 Dargaggeessi tokko, ka woyaa qoola quncee daadimadhu asi tee'a'a» jedhe. 33 Inni Pheexroos, talba'aa irraa hujante callaa uffateeru isa hordofe. Yaaqoobii fi Yohaannis ifi biratti fuudhee, gaddee Yennaa isaan isa qabane, 52 inni woyaa itti mulqatee, laaleffatee, 34 isaaniin, «Ani qixxee du'aatitti guddoo muxuqatee qullaa dheete. 53 Achiin duuba gara mana gadde. Isin as tura'a; dammaqa'a» jedhe. 35 Yesuus hayyicha gudda'aa, addee sooreyyiin hayyootaa, haga diqqoo irraa hiiqee lafatti jige, yoo dande'ame maanguddootii fi barsiisoti Seera Muuse'ee wolitti yennaan rakkinnaa sun akka isa irra dabartu, «Abbaa qabamanu Yesuus geessane. 54 Pheexroos Yesuus kiyya wonni mara si'iif hin dande'ama; muduunuu irraa fagaatee, haga badhinna dalleya hayyicha rakkinnaa kana na irraa dabarsi! Ammoo akka fedha gudda'aa seenutti hordofee, gula deeme. Achitti keetii teetuu malee, akka fedha kiyyaa hin te'in» inni eeddota woliin tee'ee, ibidda qanqaammate. jedhee daadimate. 37 Achiin duuba inni deebi'ee 55 Sooreyyiin hayyootatii fi korri murti'ii duudiinuu, dhufee, barattooti sadiin sun rafaneeranuu dhaggee, Yesuus ijjeesisiisaaf, nama yakkaa isaa himatu Pheexroosiin, «Simoon rateertaa? Saatuma takkaalle barbaadane. Ammoo nama isa himatu tokkolle hin dammaxxee tee'iisaaf hin dandeennee? 38 Akka hin dhaggine. 56 Nami hedduun dharaan Yesuus himate; ataabanne, dammaqa'aatii daadimadha'a! Ayyaanni ammoo afaan isaanii tokko hin teene. 57 Achiin namaa hin halcha; foon ammoo dadhaba'a» jedhe. duuba nami gariin ol ka'anee, «Ani Galma Waaqaa

ka harka namaatiin ijaarame kana diigee, guyyaa Yihudootaa tii?» jedhee isa gaafate. Yesuus, «Maarre saditti ka dhibii ka harka namaatiin hin ijaaranne atuu jette» jedhee deebise. 3 Sooreyyiin hayyootaa ijaara, jedhuun dhageenneerra» jedhanee dharaan itti waan heddu'uun isa himatane. 4 Philaaxoos ammalle, dhugaa bayane. 59 Ammoo teetuu malee wonni isaan «Me waan heddu si himatane kana ilaal! Ati jedhane afaan tokko hin teene. 60 Hayyichi guddaan womaa hin deebittuu?» jedhee Yesuus gaafate. kora murti'i duratti ol ka'ee, Yesuusiin, «Waan isaan 5 Yesuus ammoo, ammalle womaa hin deebinne; si himatane kanaaf ati deebii hin qadduu?» jedhee Philaaxoos waan kana baaseffate. 6 Yennaa Jila gaafate. 61 Inni cadhise malee womaa hin dubbanne. Irra Dabaramaa, Philaaxoos worra hidhamane Ammalle hayyichi guddaan isaan, «Masiihiin, Ilmi keessaa nama tokkocha, ka kolbaan gaafatte aadaa Waaqa ulfaata'a si'i?» jedhee gaafate. 62 Yesuus, hiiku qaba. 7 Yennaa san worra alagalaa nageya «Ee ana; Ilmi namaa midda Waaqaa waan mara boressisaan nama ijeesanee hidhamane keessaa godhuu dande'u tee'ee ol-gubba'aa duumensaan namichi Barabbaa jedhamu tokko jira. 8 Gumiin dhufuun hin dhaggitan» jedhe. 63 Hayyichi guddaan wolitti qabantee, Philaaxoos akkuma qara tolchu akka woyaa ifii tarsaasee, «Dhugaa dhibii maaf barbaanna? tolchuuf yennaa gaafatte, 9 inni, «lsin akka ani mootii 64 Inni Waaqa faanshessuuun isinuu dhageettane. Yihudootaa isinii hiikuuf barbaaddanii?» jedhee isaan Murtiin teessan maan ree?» jedhe. Isaan martinuu gaafate. 10 Inni sooreyyiin hayyootaa akka Yesuus afaan tokko te'anee, ijjeefamu'uu male jedhanee itti hinaaffa'an dabarsanee isatti kennane beekeera. 11 murane. 65 Namooti gariin Yesuusitti tufanee, ila isaaalle Sooreyyiin hayyootaa ammoo, Philaaxoos addee isaa hidhanee, «Eentu si dhowe? Me raagii himi?» jedhaa Barabbaa akka isaanii lakkisu gumiin akka gaafattuuf tuntummu'uun isa dhowane. Worri eegulle fuudhee isa tirtirsane. 12 Philaaxoos ammalle, «Namicha isin kakkabale. 66 Pheexroos ammalle badhinna dalleyaa Mootii Yihudootaa jettanu maan tolcha ree?» jedhee keessa adoo jiruu, durroota hayyicha gudda'aaf gumii gaafate. 13 Isaan, «Isa fannisi!» jedhanee tajaajiltu keessaa takkaan dhuttee biraan baate. hogisane. 14 Philaaxoos, «Maafakkana jettan? Maan 67 Isiin Pheexroos ibidda qanqaammatuun yennaa yakke?» jedhee gaafate. Isaan ammoo, «Isa fannisi!» dhaggite, isa hubattee ilaaltee, «Atille Yesuusi biyya jedhanee guddisanee hogisane. 15 Philaaxoos gumii Naaziretii woliin jirtaayyu» jetteen. 68 Inni ammoo, gammachiisu'uf barbaadee, Barabbaa isaanif hiike. «Waawwo'o! Wonni ati dubbatisatti jirtu kun naaf Achiin duuba inni Yesuus liche'een dhaansisee akka hin galu» jedhee mormate. Achiin duuba akkuma fannifamuuf dabarsee kenne. 16 Loltooti Yesuus inni gara hulaa karraa bayeen lukkuun iyiyte. 69 gara moonaa galma mooti'i keessa geessanee, Ammalle durrittu tajaajiltiitun isa dhaggitee worra loltoota san keessaa worra hafanelle waamanee achi dhaabbateeruu, «Namichi kun nama isaanii wolitti qabane. 17 Isaan woyaa dhiillie itti uffisane, til» jette. 70 Pheexroos ammoo ammalle mormate. dameelee qore'eetiin kallacha hujanee mataa isaatitti Yennaa diqqo'oonee duuba worri achi dhaabbateeru keyane. 18 Achiin duuba isaan, «Mootii Yihudootaa Pheexroosiin, «Ati nama Galil'a'aa waan teeteef, jiraadhu!» jedhaa isa nageya fuudhane. 19 Isaan dhugumaan ati nama isaanii ti» jedhane. 71 Inni mataa Yesuusii ule'een dhaananee, hancufa itti ammoo, «Namicha isin jettanu kana ani hin beeku» tufanee, akka waan isa ulfeessanuu sobanee duratti jedhee ifi abaaraa kakatiisatti ka'e. 72 Yennuma san jilbiiffatanee, isaa sagadane. 20 Isaan itti taphataneen lukkuun lammeessoo iyiyte. Achiin duuba Pheexroos duuba woyaa dhiillie san irraa baasanee, woyaa isaa dubbi Yesuus, «Adoo lukkuun yennaa lamaan hin deebisanee itti uffisane. Achiin duuba gad baasanee iyiyin ati yennaa sadiin na mormatta» isaan jedhe fannisiisaaf isa geessane. 21 Isaan namicha biyya qaabatee, laallefatee bowe.

Qareena'aa tokko, ka Simoon jedhamu, abbaan Iskindrosiitii fi Ruufoosii, ficha'aa gara qacha'aa adoo dhufuu qabanee fannoo Yesuusii akka ba'atu hunnaan tolchane. 22 Isaan Yesuus gara Golgoottaa, addee «Buqqii mata'aa» jedhantu geessane. 23 Achitti daadhii woyni'i qumbi'ljin makanees Yesuusif

15 Barii halkaniin sooreyyiin hayyootaa:
 maanguddoota, barsiisota Seera Muuse'eetii fi
 kora mura'aa duudii woliin mari'atane. Achiin duuba
 isaan Yesuus hidhanee, geessanee, Philaaxoositti
 dabarsanee kennane. 2 Philaaxoos, «Ati mootii

kennane; inni ammoo unuu didate. 24 Achiin duuba Yihudootaa keessatti ulfaata'aa fi dhufa mootummaa isaan Yesuus fannisanee, woyaa isaa eennu fa'a Waqaqaa eegatiisatti jiru dhufee, gadhaa jaabeennaan akka geettu beekiisaaf hixaa buufataa qoqoodamane. Philaaxoos dura dhikaatee reefa Yesusii akka 25 Yennaan isaan Yesuus fannisanee sun barii isaa kenuuf gaafate. 44 Philaaxoos akka Yesuus saatii sad. 26 Beessisi yakkaa inni itti himatamee, qaata du'e yennaa dhage'ee maadeffate. Inni ajajaa «Mooticha Yihudootaa» jedha. 27 Isaan alagaltoota dhibbaa waamee akka Yesuus du'eeru isa gaafate. lamaan, tokkocha middaan, tokkocha bita'an Yesuus 45 Philaaxoos ajajaa dhibbaa irraa oduu fuudheen woliin fannisanee. [28 Akka kanaan Barreeffam duuba, reefa Yoseefiif kenne. 46 Yoseef woyaa Woyyichi, «Inni yakkaameyyii woliin laakkowame» qoola bitee reefa Yesusii fannoo irraa buusee, jedhu muummowe.] 29 Worri achiin dabaranu, itti maree, boolla awwaalaa ka dhakaa keessatti mataa ifi raasaa, «Hay! Ati Galma Waqaqaa diiddee bocamee qophowerutti awwaale. Achiin duuba guyyaa saditti deebittee ka ijaartu! 30 Me ifi fayyisiti dhakaa guddaa gangalchee afaan boollaa duuche. fannoo irraa gad bu'i!» jedhaa Yesuus arrassane. 47 Maariyaamiin qachaa Magdala'atii fi Maariyaamiin 31 Akkasuma sooreyyiin hayyootaatii fi barsiisoti haati Yoseefii addee reefi Yesusii itti awwaalam Seera Muuse'ee Yesuusitti taphatane. Isaan wol hubatanee dhaggane.

woliin, «Inni worra dhibii fayyiseera, mataa ifi ammoo fayysiisa hin dande'u! 32 Inni Masiihii, Mootii Israa'el yoo te'e, fannoo irraa ifi buusuu ti! Achiin duuba nuutille dhagginee isatti dhugeeffanna!» jedhane. Jarri lamaan Yesuus woliin fannifamanelle isa arrassane. 33 Orraa saatii jaan jalqabee, haga saatii sagalii latti duudiin dukkanootte. 34 Saatii sagalitti Yesuus, «Elo'i, Elo'i, lamaa sabaktanii?» jedhee qoonqoo guddo'oон iyee; akkas jechuun, «Waaqa Kiyya, Waaqa Kiyya, maaf na lakkitee?» jechu'u. 35 Worra achi dhaabbataneeranu keessaa gariin kana dhage'anee, «Dhage'aa, inni Eliyas waamiisatti jira» jedhane. 36 Isaan keessaa tokkochi fiigee, ispoonjii daadhii woyni'i dhangaggoottu'utti cuuphee, qaccee ule'eetitti keyee, akka unuu ol Yesuusitti qabee, «Eegi me! Eliyas dhufee fannoo irraa akka isa buusu ilaallaal!» jedhe. 37 Yesuus qoonqoo guddo'oон iyee du'e. 38 Gollaan Galma Waqaqaa keessatti gollaneeranu gubbaa haga gadii addee lamatti tarsa'e. 39 Ajajaan dhibbaa, ka achi fannoo Yesuusii dura dhaabbeeteeru, akka inni itti du'e dhage'ee, «Dhugumaan, nami kun Ilma Waqaqa ti» jedhe. 40 Dubartooti gariin fagaatanee ilaaliisatti jiraniiyu. Isaan keessaa Maaryamii Magdalaa, Maaryamii haadha Yaaqoobii maandhichaati fi Yoose'e, Salomeelle achi jiran. 41 Isaan yennaa inni Galiliala jiru isa hordofanee, isa tajaajilane. Dubartooti dhibiin ta isa woliin gara Yerusaalemii dhufanelle achi jiran. 42 Guyyaa, guyyaa Sanbataatiin duraa, gaafa qopheeffata Yihudootaa gara galgalaa, 43 Yoseefiif qachaa Armaatiya'aa ka miseensa kora murtii

16 Guyyaan Sanbataa dabareeruun duuba, Maariyaamiin qachaa Magdala'aa, Maariyaamiin haati Yaaqoobii, Salomeelle dhaqanee nafa Yesusii issiisaaf fiqiree bitane. 2 Isaan guyyaa Dilbataa barii halkaniin, yennaa aduuun baatu, gara boolla awwaalaa dhaqane. 3 Isaan kara'atti, «Eennutti afaan boolla awwaalaa irraa dhakaa nu'uuf gangalchaa?» woliin jedhane. 4 Ammoo yennaa itti hiiqanee ilaalanee dhakaan guddaan bineensi sun duruu irraa garagalfameeruun dhaggane. 5 Isaan boolla awwaalaa keessa yennaa seenane dargaggeessi tokko, woyaa adii uffatee gara middaattiti tee'eeruun dhagganee rifatane. 6 Inni ammoo, «Hin rifatina'a! Isin Yesusii Naaziretti ka fannifame barbaaddan. Inni ka'era; as hin jiru. Addee isa keyane kunoo ilaala'a! 7 Amma deema'atii, barattoota isaatii fi Pheexroositti, «Inni isiniin dura Galiliala dhaqa; akkuma isinitti hime achitti isa hin dhaggitan» jedha'a hima'a!» isaanitt jedhe. 8 Maarre dubartooti naasu'uun bararaqanee, boolla awwaalaa keessaa bayanee baqatane. Isaan waan sodaataneeranuuf eennulle'etti womaa hin dubbanne. [9 (note: The most reliable and earliest manuscripts do not include Mark 16:9-20.) Yesuus Dilbata ganama du'aa ka'een duuba, dursee Maariyaamii qachaa Magdala'aa, ta inni ayyaanota hamoota torba keessaa baaseerutti mudhate. 10 Isiin gara worra duri isa woliin jiranuu, ka guddoo bowiisatti jiranuu dhaxxee hinte. 11 Isaan Yesuus hin jira jechuu isi'iitii fi akka isa dhaggitelle yennaa dhage'ane hin dhugeeffanne. 12 Eegii san Yesuus, barattooti lamaan qachaa keessaa bayanee addoo ideemiiisatti jiranuu

akka dhibi'iin itti mudhate. **13** Isaan deebi'anee worra kaanitti waan kana yennaa himane, isaan ammoo hin dhugeeffanne. **14** Eegii san Yesuus, barattoot kudhanii tokko adoo areerratiisatti jiranuu itti mudhate. Sababa isaan dhugeeffanna dhabanee fi worra du'aa ka'iisa isaa dhaggane dhugeeffatiisa dhabiisaan mataa jabaataneef, inni isaan dheekkame. **15** Achiin duuba inni, «Gara biyya lafaa duudii dhaqa'aatii, kolbaa maratti Oduu Gammadaa lallaba'a. **16** Nami dhugeeffatee cuuphame mara hin fayya; ammoo ka hin dhugeeffanne mara itti murama. **17** Worri natti dhugeeffatu baasota akka tolchuuf hunni hin kennama. Isaan maqaa kiyyaan durriisota hin baasan; afaan haareyaan hin dubbatan; **18** Yoo dhudhuufaa harkaan qabanee ol fuudhane, yookiin yoo waan nama ijjeesu unanelle isaan hin miidhu; worra fayyaa hin qanne irra harka ifii yoo keyane, worri sunille hin fayya» isaaniin jedhe. **19** Goottaan Yesuus isaan woliin dubbateen duuba, gara ol-gubba'aa fudhatamee, mogguu midda Waaqaatitti tee'e. **20** Achiin duuba barattoot bayanee, addee duudii dhaqanee Oduu Gammadaa lallabane; Goottaan isaan woliin hojjatee baasota hojjatanteen lallaba isaanii mirkaneesse.]

Luqaasii

1 Ulfaataa Tewoofiloos! Marroo waan odduu ta yennaa te'u maltetti, te'u jirtu hin dhugeeffanne. teennatti te'ee namooti hedduun barreessiisaaf Waan dhugeeffatiisa dhaddeef haga wonni kun wodhaananeeran. 2 Ergaa tana worri nu'uuf dabarsane teetutti, afaan hin duudda; dubbatiiisle hin dandeettu» worra jalqabaa jalqabanee ila ifiitiin dhagganee fi worra jedhee deebise. 21 Kolbaan yennaa san Zakaariyas dubbii tana lallabane. 3 Maarre anille, waan mara eegatiisatti jirtu, inni Galma Waaqaa keessatti turee jalqabaa jalqabee, akka dansaa waan qoradheeruuf, jennaan maadeffatte. 22 Inni yennaa gad baye, isaan tarre'etti galchee si'iif barreessuun dansaa teetee woliin dubbatiiisa dadhabee jennaan, akka inni Galma natti mudhatte. 4 Wonni ati baratteertu dhugaa akka Waqaqa keessatti mudhii dhaggeeru beekane. Inni teete guutattee akka beettuuf, ani tana godhe. 5 dubbatiiisa dadhabee harka ifiitiin isaaniif beessisa Bara Heroodis mooticha biyya Yihuda'aa te'eerutti, kerne. 23 Yennaan Zakaariyas Galma Waaqaa balbala hayyootaa, gooree Abiyya'aa keessaa hayyichi keessatti tajaajilu hobbaatee jennaan gara mana ifii Zakaariyas jedhamu tokko jira. Niitiin isaalle sanyii deeb'eel gale. 24 Eega san adoo hin turin niitiin isaa Aaronii ti; maqaan isii'ii Elsaabeex jedhama. 6 Isaan Elsaabeex ulfoottee, haga ji'a shanii mana ifii keessatti lamaanuu ajajaa fi seera Gootta'aa maraaf ajajamaa dhokatte. 25 Isiin, «Goottaan tana naaf godhee, fuula Waaqaa durattu le'iin dansaa le'ane. 7 Elsaabeex amma gara duubaatitti ana qaabatee salphinnaa maseena waan teeteef, isaan ijollee hin qabanu. kiyya ka kolbaa oddu'u na irraa dhoogge» jette. Isaan lamaanuu guddoo dulloomaneeran. 8 Gaafa 26 Elsaabeex ulfoottee ji'a jayeesso'oottiti Waaqi tokko, badoon hujji hayyumma'a ta hayyoota gooree erganticha Gabri'eel gara qachaa Naaziretti ka Galilaa Zakaariyasii waan teeteef, Zakaariyas fuula Waaqaa keessatti dhaggamuu, 27 gara durra duuddu'u ta durattu hujji hayyummaa ifii hujisaaf dhikaate. 9 Akka Maariyaam jedhantu takka erge. Isiin nama Yoseef aadaa hayyootaatitti, gara Galma Waaqaa seenee jedhamu ka sanyii Mooticha Daawitii keessaa dhalate hixaana akka aarsuuf carra'aan filame. 10 Yennaa tokkoof kadhataanteerti. 28 Ergantichi Waaqaa gara hixaanni aarfamu san, gumiiin alatti daadimatiisatti isii'ii dhufee, «Ati ta guddoo badhaateertu; nageenni jirti. 11 Ergamaan Waaqaa addee hixaanni itti aarfamu si'iif te'u; Goottaan si woliin jiral» isii'in jedhe. 29 gara middatiin dhaabbatee Zakaariyasitti mudhate. Maariyaamiin dubbii erganticha Waaqaa mantee 12 Zakaariyas yennaa isa dhagge rifatee sodaate. «Kun nageya attamii?» jettee yaadatte. 30 Ergantichi 13 Ergantichi Waaqaa ammoo, «Zakaariyas hin Waaqaa isii'in, «Maariyaam, hin sodaatin! Waaqi si sodaatin! Waaqi daadimata keeti dhage'eera; niitiin teeti Elsaabeex ilma si'iif hin deetti; maqaa isaalle badhaaseera. 31 Ati ulfoottee ilma hin deetta; maqaa Yohaannis jettee baatta. 14 Yennaa inni dhalate ati isaaalle Yesuus jettaan. 32 Inni guddaa hin te'a, Ilma guddoo hin gammadda; kolbaan hedduulle guddoo Waaqa Ol Aana'aalle hin jedhama. Goottaan Waaqi gammaddi. 15 Inni fuula Gootta'aa durattu guddaa hin akkuma abbaa isaa Daawitii isa hin mootonsa. 33 Inni te'a; daadhii woyni'ii yookiin untoo macheessitu iijumaa hin unu; gadaamessa haadha ifiiti jalqabee Ayyaana Woyyichaan hin guutama. 16 Kolbaa Israa'elli hedduu gara Waaqa Goottaa isaanii hin deebisa. 17 Akkuma Eliyaasi raagichaa Ayyaanaa fi hunna qabaatee, yaada abboot'iittii fi ijolle'ee tokko tolchiisaaf, kolbaa hin ajajanne gara yaada balchoole'eetitti deebisiisaaf, kolbaalle Gootta'aaf qopheessiisaaf Gootta'aan dura hin ideema» isaan jedhe. 18 Zakaariyas Erganticha Waaqaatiin, «Wonni kun akka teetu attamii beeka? 19 Ergantichi Waaqaalle, «Ani Gabri'eel, ka fuula jedhante, guddoo dulloontulle, amma ammoo isiinuu ulfoottee kun ji'a jayeesso'o ti. 37 Waaqaaf wonni hin dande'anne hin jirtu» jedhe. 38 Maarre Maariyaam, Anii fi haati manaa tiyyalle dulloonneerra» jedhe. 20 Ati ammoo ergaa tiyya 34 Maariyaam erganticha Waaqaatiin, «Ani durra dudu'u; tun attam te'iisaa dandeetti?» jette. 35 Ergantichi Waaqaalle deebisee, «Ayyaanni Woyyichi si'itti hin dhufa, hunni Waaqa Ol Aana'aalle si irratti hin buuti. Tanaaf daa'inni woyyichi dhalatu Ilma Waaqaa hin jedhama. 36 Firri teeti Elsaabeex ta maseente jedhante, guddoo dulloontulle, amma ammoo isiinuu dandee'anne hin jirtu» jedhe. 38 Maarre Maariyaam, Anii fi haati manaa tiyyalle dulloonneerra» jedhe. 39 Ergantichi Waaqaalle, «Ani tajaajiltuu Gootta'aa ti. Akkuma ati jette naaf teetuutii» jette. Achiin duuba ergantichi Waaqaa isii

biraad deeme. 39 Eega san adoo hin turin Maariyaam hiikamee, dubbatiisa dande'ee, Waaqa galateeffate. kaatee, gara qachaa biyya Yihudaa koobitti'i keessaa 45 Ollaan marti waan te'e kana sodaate. Oduun waan tokko ariifattee dhaxxe. 40 Isiin mana Zakaariyaasi kanaalle biyya Yihuda'aa goorittii keessatti addee seentee, Elsaabeex nageya fuute. 41 Elsaabeex maratti odeeefante. 46 Dhugumaan hunni Gootta'aa nageya Maariyaami'i yennaa dhageette, annuun waan isa woliin jirtuuf, worri waan kana dhage'ane gadaamessa is'i keessa utaale. Elsaabeex Ayyaana martinuu, «Mucaan kun maan te'innalaa?» jedhanee Woyyichaan guutantee, 42 qoonqoo ol qabattee, yaadatane. 47 Achiin duuba abbaan isaa Ayyaana «Ati dubartii mara caalaa ta eebbfante, mucaan ati Woyyichaan guutamee, 48 «Kolbaa ifii gargaaree, deettulle ka eebbfame! 49 Haati Goottaa kiyyaa gara bilisa baasiisaaf waan dhufef, Goottaan Waaqi kiyya dhuttee, akka na dubbittuuf ulfinni akkanaa Israa'elii galatoomuu! 50 Sanyii Daawitii tajaajilaa maaf naa te'e? 44 Akkuma qoonqoo nageya fuuhiisa ifii irraa, fayyisaa jabaa nu'uuf kaaseera. 51 Bara keetii gurri kiyya dhage'een, finni gadaamessa kiyya durii, afaan raagota woyyootaatiin dubbatee, (aiōn keessaa gammadee utaale. 45 Dubbiin Goottaan g165) 52 diinotaa fi harka worra nu jibbuu mara jalaa is'i itti dubbate akka muummottu ta dhugeeffatte ta akka nu fayyisu addii nuuf kenneera. 53 Abbootii badhaate» jette. 46 Maariyaam: «Lubbuu tiyya teennaaf akka mararu addii kennee fi gondooroo Goottaa galateessiti; 47 ayyaanni kiyyalle Waaqa woyyittii ifii qaabate. 53 Bara le'i'ii teennaa mara fayyisaa kiyyatti hin gammada. 48 Inni garbittii ifii fuula isaa durattu woyyumma'aa fi balchumma'an, gad aantuu qaabateera. Ammaa jalqabee dhalooti sodaa malee akka isaaftajaajillu, diinota keenna jalaa duudiin ta badhaate anaan jedha. 49 Waaqi dande'aan akka nu baasu, abbaa keenna Abrahaamii kakuu waan guddoo naaf godhe. Maqaan isaaal le woyyicha. gale. 50 Mucaa kiyya, atille, raagicha Waaqa Ol Marartiin isaa worra isa sodaatuuf dhalootaa Aana'aa hin jedhanta, karaa Gootta'aa qopheessiisaaf haga dhalootaa ti. 51 Inni dandeettuu irree ifii isa dura hin ideenta. 52 Kolbaan Waaqaa araara mudhisee, worra koro yaada gadhaa isaanii woliin cubbu'uun kennamuun, beekkuma fayyinnaa akka firfirse. 53 Mootota jajjaba barcumaa mootummaa dhaggattu hinta. 54 Waaqi keenna marara'aa fi isaanii irraa buusee, worra gad aanaa ol kaase. 55 gadhaa laafa'a. Inni aduu fayyinnaa nu'uuf hin baasa. Worra beelowe waan dansa'aan quussee, dureeyii 56 Maariyaam g165) 57 Elsaabeex yennaan deetuu harka duwwaa gad lakkise. 58 Abbootii teenna Abrahaamii fi sanyii isaa maraaf addii haga bara baraa kenne qaabatee, marartii ifiitiin garbicha ifii Israa'el gargaareera» jette. (aiōn 58) 59 Guyyaa saddeetesso'o annuun haqanqabaa qabiisaaf worri dhufane, annuun maqaa abba'aatiin, Zakaariyas jedhanee baasiisaaf barbaadane. 60 Haati isaa ammoo, «Waawwoo! Maqaan isaa Yohaannis jedhamuu qaba» jette. 61 Isaan is'i in, «Worra keeti keessa maqaa kanaan ka waamameeru tokkolle hin jiru» jedhane. 62 Achiin duuba abbaan isaa eennu jedhee maqaa isaa baasiisaaf akka barbaadu beeessisaan gaafatane. 63 Zakaariyas waan irratti barreessu gaafatee, «Maqaan isaa Yohaannis» jedhee barreesse. Isaan martinuu waan kana baaseffatane. 64 Yennuma san arrabi isaa

2 Yennaan san worri mootummaa worra Rooma'aa jala jiranu mara akka laakkowamanu, mootiin moototaa Awugusxoos ajaja baase. 2 Laakkossi kolba'aa ka matoomaa kun, bara Qereenewos bulchaa biyya Sooriya'aa te'erutti te'e. 3 Maarre nami maraa laakkowamiisaaf gara qachaa ifii dhaqe. 4 Yoseeffille dhalootaan sanyii Daawitii waan te'eef, qachaa Naaziretti ka Galilaa keessatti dhaggamuu bayee, gara qachaa Daawitii, ka biyya Yihuda'aa keessatti dhaggamuu Beeteelam dhaqe. 5 Inni intala kadhateeru, ta ulfa qaddu, Maariyaam woliin laakkowamiisaaf achi dhaqe. 6 Adoo isaan Beeteelam keessa jiranuu, yennaan Maariyaamiin deettu geette. 7 Isiin ilma angaficha deetee, mana keessumma'aa keessaa addee bulii'waan dhabaneef, annuun hoccu'uun martee goongaa keessa irkitte. 8

Dirree adaala biyya saniititti tissitooti halkaniin horii duune Ayyaanni Woyyichi itti mudhise. 27 Maariyaamii tissaa bulanu jiran. 9 Ergamaan waaqaa dedhuma fi Yoseef akka Seera Muuse'eetitti waan barbaachisu isaanitti mudhatee, ulfinni Gootta'aalle isaanitti ifee godhiisaaf daa'ima Yesuuus gara Galma Waaqaa jennaan bararaqane. 10 Ergantichi Waaqaa ammoo, yennaa fidane, Ayyaanni akka Simumon gara Galma «Hin sodaatina'a! Ani oduu gammadaa ta kolbaa Waaqaa deemu itti hime. 28 Simumon daa'ima fuudhee maraaf gammada guddaa teetu isinitti odeessiisaaf habbaarratee, 29 «Amma, Goottaa, addii kennite dhufe. 11 Adha qachaa Daawitiititti fayvisaan isiniif guuteerta, ana tajaajilaa keetille nageyaan addee dhalateera; inni Goottaa Kiristoos. 12 Beessisi isaalle dhuga'aa geessi. 30 Fayysiisa keeti ka ati fulu kolbaa kana: annuu hoccu'uun maramee, goongaa keessa maraa duratti qopheessite, ilti tiyya dhaggeerti. irkateeruu dhaggitan» isaaniin jedhe. 13 Ergantooti 32 Ifi worra Yihudoota hin te'initti mudhisu kun, Waaqaa ta ol-gubba'aa hedduun erganticha Waaqaa kolbaa teeti Israa'eliifille ulfinna hin fida» jedhee san woliin dedhuma mudhatane, 14 «Ulfinni ol Waaqa galateeffate. 33 Abbaa fi haati Yesuuusii waan gubba'atti Waaqaaf te'u, lafalle'etti worra inni jaalatuuf Simumon marroo daa'imaatii dubbate baaseffatane. 34 nageenni te'u» jedhanee Waaqaa galateeffatane. Achiin duuba Simumon isaan eebbisii, Maariyaami'iin, 15 Ergantooti Waaqaa tissitoota lakkisanee gara ol- «Daa'inni kun Israa'el keessatti nama heddu'uuf gubba'aa deebi'aneen duuba, tissitooti, «Ka'aa me, sababa badi'i, nama heddu'uuffile sababa fayyinnaa gara Beeteelemii dhandhee, waan te'e kana, ka akka te'uuf Waqaan filatameera. Inni beessisa Goottaan nu'utti hime ilaallaal» woliin jedhane. 16 Waaqa biraan kennname, ka kolbaan hedduun mormitu Maarre isaan ariifatanee dhaqanee, Maariyaami'i te'ee, 35 yaada isaanii ka dhossa'aa ifatti hin baasa. fi Yoseef, daa'imalle goongaa keessa irkateeruu Gaddi akka shallaagaa qaramee gadhaa keeti hin dhaggane. 17 Tissitooti yennaa isa dhaggane, woraana» jedhe. 36 Raagittiin Haannaa jedhantu, ta waan ergamaan Waaqaa marroo daa'ima kanaatiif gudloo dulloonteertu takka, intalti Faanu'eli, ta gosa dubbate isaanitti odeessane. 18 Worri waan kana Aseerii achi jirti. Isiin heerumtee woggaa torba teetteen dhage'ane maraa, waan tissitooti isaanitti odeessane duuba, dhirsi is'i du'e. 37 Kanaan duuba woggaan baaseffatane. 19 Maariyaamiin ammoo, waan kana is'i saddeettamii afuri haga geettu, isiin Galma mara gadhaa ifii keessatti qabattee itti yaadatte. Waaqaa keessa laamaa fi daadimataan halkanii fi 20 Tissitootiakkuma ergamaan Waaqaa isaanitti guyyaa Waaqa tajaajilte. 38 Haannaa yennumaan san hime teeteertuu waan dhage'anee fi dhagganne dhuttee Waaqa galateeffattee, marroo daa'imaan worra maraaf, Waaqa galateessaa leellisaa deebi'ane. bilisa bayiisa Yerusaalemii eegatu maratti dubbate. 21 Guyyaan saddeetesso'o dabareeruu, mucaa 39 Yoseefii fi Maariyaam waan Seerri Gootta'aa haqanqabaa qabiis yennaa geye, akkuma haati ajaju mara hujanee fixaneen duuba, gara qachaa ifii isaa adoo hin ulfooyin duratti ergamaan Waaqaa Naaziret, ka Galiiiaa keessatti dhaggamuu deebi'ane. maqaa isaa baase «Yesuuus» jedhane. 22 Akka 40 Daa'inni guddatee jabaate; qarummaalle'een ka Seerri Muuse'ee ajajutti, yennaaq qulqulloomiisa guutame te'e; badhaadhi Waqaallelisa irra jira. 41 geennaan, Maariyaami'i fi Yoseef daa'ima Goottaa Abba'aa fi haati Yesuuusii wogguma wogga'an guyyaa duratti dhiyeessiisaaf gara Yerusaalemii geessane. Jila Irra Dabaramaa gara Yerusaalemii dhaqan. 42 23 Seera Gootta'aa keessatti, «Ilmi angafichi maraa Yennaa Yesuuus woggaa kudhanii lama guute, akkuma Gootta'aaf kennamee ka woyyoome te'a» jedhanteer baratametti isaan gara jilaa dhaqane. 43 Yennaa jilti barreefanteerti. 24 Isaan akka seerri Gootta'aa hobbaate, gara manaa deebi'isaaf ka'ane; Yesuuus jedhutti, saphaliisa lamaan yookiin maddoo lamaan ammoo Yerusaalemitti hafe. Abba'aa fi haati isaa woreega dhiyeessiisaaf dhaqane. 25 Yennaa san waan kana hin beenne. 44 Waan inni worra woliin namichi maqaan isaa Simumon jedhamu ka Yerusaalem jiranu woliin jiru seyanee, guyyaa guutuu ideemaneen keessa le'u tokko jira. Inni nama balchaa, ka jiruu duuba firootaa fi jaalota ifii bira iyyafatiisaaf ka'ane. ifii Waaqaaf kenneeru. Inni nama fayyinna Israa'eli 45 Isaan yennaa isa dhabane, barbaadiisaaf gara eeggatisatti jiru; Ayyaanni Woyyichille isa irra jira. Yerusaalemii deebi'ane. 46 Guyyaa sadiin duuba 26 Masihi Gootta'aa adoo hin dhaggin akka inni hin Galma Waaqaa keessatti barsiisota woliin tee'ee,

isaan caqasaa gaaffiille isaan gaafatiisatti jiruun ree?» jettee Yohaannis gaafatte 11 Inni deebisee, dhaggane. 47 Worri isa dhage'ane maraa beeckuma «Nami uffana lamaan qabu ka womaa hin qanneef isaatii fi deebii inni deebise baaseffatane. 48 Abba'aa kennuu ti; ka sagalee qabulle worra hin qanne fi haati isaa yennaa achitti isa dhaggane maalalane. woliin qoodamuut ti» jedhe. 12 Worri qaraxa guuranu Haati isaa, «Ilma kiyya maaf akkana nu tolchite? Anii cuuphamiisaaf dhufanee, «Barsiisa'a, nuuti maan fi abbaan keeti akka malee yaannee si barbaadiisatti tolchinu?» jedhanee isa gaafatane. 13 Yohaannis jirra» isaan jette. 49 Yesuus deebisee, «Isin maaf na isaaniin, «Ka seeraan murame caalchittanee hin barbaaddan? Akka ani mana Abbaa kiyyaa keessa guurina'a» jedhe 14 Loltooti gariin, «Nuuti hore? Maan tee'u male hin beennee?» isaaniin jedhe. 50 Isaan goona?» jedhanee isa gaafatane. Innille isaaniin, ammoo waan inni dubbate hin hubanne. 51 Achiin «Hunnaan namuu iraa beesee hin guurina'a, eennulle duuba Yesuuus worra ifii woliin gara qachaa Naaziretii dharaan hin himatina'a, mindaan keessan isiniif deebi'e, worraafille ajajame. Haati isaa waan te'e gewuu ti» jedhe. 15 Kolbaan hedduun dhufa Kiristoosii san mara gadhaa ifiititi qabatte. 52 Yesuus Waaqaa eegiisatti waan jirtuuf, «Yohaannis Masihiit te'innaa?» fi nama duratti, nafaan, qarumma'a fi gaaro'on jettee mante. 16 Yohaannis, «Ani amma bisaaniin isin cuupha, ka na caalu ammoo na duubaan dhufaara.

3 Xiberyoos mooticha te'e woggaa kudhanii shaneesso'ottitti, Phonxoos Philaaxoos bulchaa biyya Yihuda'aa, Heroodis biyya Galilaa'atitti, obboleessi isaa Filipoos biyya Ixuriya'atii fi Xuraakonix'iititti, Lisaaniyaasille biyya Abiliinya'atitti bulchitoota biyyaa te'anee. 2 Yennaa Haannaasi fi Qayyaaffaan Yihudootaaf hayyoota gugurdo te'aneeranuttii, Yohaannisiin ilmi Zakaariyaasi goomolee keessa jiruun dubbiin Waaqaa itti dhutte. 3 Yohaannis adaala biyya Yordaanosii duudii keessa ideemee, «Cubbuu teessan irraa deebi'atii cuuphama'a; Waaqille cubbuu teessan isiniif hin araarama» jedhee lallabe. 4 Isaayaasiin raagichi marroo Yohaannisiitif, «Nami tokko goomolee keessatti, «Karaa Gootta'aa qopheessa'a; daandii inni irra ideemu qajeelcha'a! 5 «Baleen martinuu guutantuun ti, koobii fi gaarri martinuu diriiruun ti. Karaan daddabaan qajeelee, daandiin kattattaan wol qixxoottuu ti. 6 Nami duudiin fayysiisa Waaqaa hin dhaggaa» jedhee barreesseera. 7 Yohaannis gumii harka isaatitti cuuphamiisaaf gara isaa dhuutteen, «Isin ilmaan buutii! Akka isin mufii Waaqaa ta isinitii dhufaarto jalaa baqattanu eennutti isinitti hime? 8 Cubbuu teessan irraa akka deebitane waan mudhisu tolcha'a. Abbaan keenna Abrahaam jedhiisatti hin ka'ina'a. Waaqi dhakoota kana keessaa fuudhee Abrahaamii ilmaan tolchiisa akka dande'u ani isinitti hima. 9 Agaraan mukoota hiddatti muriisaaf qopheweera. Muki midhaan dansaa hin buunne maraa muramee ibiddatti hin gatama» jedhe. 10 Jennaan kolbaan, «Yoona nuuti maan tolchinu

Ani hidhaa kophee isaa hiikisaafille nama te'uun moti. Inni Ayyaana Woyyichaa fi ibiddaan isin cuupha. 17 Inni eedдуммее ifii keessatti midhaan qulleessiisaaf wobanee harkatti qabateera; midhaan qulleessee gootara'atti hin galcha; huura ammoo ibidda hin dhaanneen guba» jedhe. 18 Yohaannis karaa adda addaa heddu'un gorsa isaaniif kennaa, Oduu Gammadaa isaanitti lallabe. 19 Heroodisiin bulchaan, Heroodiyaas niitii obboleessa ifii fuudhee, waan badduu heddu hibbiile waan hujeeruuf Yohaannis isa xixe. 20 Heroodis waan badduu ittuma dabalee, Yohaannis mana hidha'atitti galche. 21 Kolbaan mara cuuphanteen duuba Yesuuusille cuuphame. Adoo inni daadimatiisatti jiruu ol-gubbaan banantee, 22 Ayyaanni Woyyichi saphaliisa fakkaatee dhufee isira bu'e. Ol-gubbaa irraa, «Ati Ilma kiyya jaalatama'a. Ani siiliti gammadeera» qoonqoon jettu dhage'ante. 23 Yesuus yennaa hujji jalqabu, dhalatee gara woggaa soddomaa ti. Kolbaan, ilma Yoseefii Eli'iisa seete. 24 Elii ka Maataa'aa, Maataan ka Lewwi'i, Lewwiin ka Malki'i, Malkiin ka Yaanaayii, Yaanaayii ka Yoseefii, 25 Yoseef ka Maataatiyaasii, Maataatiyaas ka Amosii, Amos ka Naahomii, Naahom ka Eslii, Esluin ka Naagee, 26 Naageen ka Maa'atii, Maa'aat ka Maataatiyaasii, Maataatiyaas ka Seeme'i, Seeme'i ka Yoose'ee, Yooseen ka Yooda'aa, 27 Yoodaan ka Yo'anaanii, Yo'anaan ka Resaa, Resaan ka Zarubaabelii, Zarubaabel ka Salaati'elii, Salaati'el ka Neerii 28 Neeri ka Melkii, Melkiin ka Adii, Adiin ka Qosaamii, Qosaam ka Elmaadaamii, Elmaadaam ka Eerii, 29 Eer ka Yoshu'aa, Yoshu'aan ka Eli'ezaarii,

Elli'ezaar ka Yoraamii, Yoraam ka Maataatii, Maataat jedhuuf, ati Ilma Waaqaa yoo teete, asi gubba'aa ka Lewwii, 30 Lewwiin ka Simi'oontii, Simi'oont ifi gad darbi» issaan jedhe. 12 Yesuus deebisee, ka Yihuda'aa, Yihudaan ka Yoseefii, Yoseef ka «Barreffam Woyyichi, *«Goottaa Waaqa keeti haga Yoonaamii, Yoonaam ka Eliyaaqimii, 31 Eliyaaqim hin ilaalin»* jedha» jedheen. 13 Seexanni karaa maraan ka Meleyaa, Meleyaan ka Maayinaanii, Maayinaan isa ataabeen duuba haga yenna'aatiif isa bira ka Maaxaataa, Maaxaataan ka Naataanii, Naataan deeme. 14 Achiin duuba Yesuus hunna Ayyana ka Daawitii, 32 Daawiti ka Iseyii, Isey ka Yoobeedii, Woyyichaatiin gara Galilaa'aa deebi'e. Gurri isaa Yoobeed ka Bo'azii, Bo'az ka Salmoonii, Salmoon adaala san maratti odeeoffame. 15 Inni manoota ka Nahasoonii, 33 Nahasoon ka Aminaadaabii, waaqonfanna Yihudootaa keessatti barsiisee, nami Aminaadaab ka Aaramii, Aaram ka Arnii, Arni ka marti isa galateesse. 16 Achiin duuba Yesuus Hesromii, Hesrom ka Faaresii, Faares ka Yihuda'aa, gara lafa itti guddatee, Naaziret dhaquee, guyyaa Yihudaan ka Yaaqoobii, 34 Yaaqoob ka Yisihaqii, Sanbataa akkuma aadaa ifii Mana Waqqonfanna Yisihaq ka Abrahaamii, Abrahaam ka Taara'aa, Yihudootaa dhaque. Yennaan inni Barreffama Woyyicha Taaraan ka Naahorii, Naahor ka Seruugii, 35 Seruug dubbisisaaf ka'e, 17 kitaaba Isaayaasi raagichaa itti ka Raagaawuu, Raagaawu ka Felegii, Feleg ka kennane. Maraa kitaaba sanii diigee, 18 «Ayyaanni Ebeerii, Ebeer ka Shala'aa, Shalaan ka Qayinaanii, Gootta'aa ana irra jira, worra hiyyeyyi'lif Oduu 36 Qayinaan ka Arfaaksaadii, Arfaaksaad ka Seemii, Gammadaa akka himuuf na muudeera. Worra Seem ka Nohii, Nohi ka Laamekii, Laamek ka booj'ameef bilisummaa akka lassuuf, worra ballaa Matusaala'aa, 37 Matusaalaan ka Heenokii, Heenoki ka Yaaredii, Yaared ka Mahalalel, Mahalalel ka Qayinaanii, Qayinaan ka Enoshii, 38 Enoshi ka Sheetii, Sheeti ka Addaamii, Addaam ka Waaqaa ti.

4 Yesuus Ayyaana Woyyichaan guutamee laga

Yordaanosiiyii yennaan deebi'e, Ayyaanni gara goomole'ee isa geesse. 2 Achitti guyyaa afurtama Seexanaan ataabame. Guyyoota san inni womaa hin nyaanne; tanaaf dhuma guyyoota saniittti inni beelow. 3 Seexanni isaan, «Ati Ilma Waaqaa yoo teete, dhakaan kun daabboo akka te'u ajaji» jedhe. 4 Yesuus deebisee, «Barreffam woyyichi, *«Nami sagalee calla'aan hin le'u»* jedha» jedhe. 5 Achiin duuba Seexanni gara addee ol aantuu gubbaa isa geessee, yoosuma mootummaa biyya lafaa irra jirtu mara itti mudhise. 6 Seexanni Yesuusiin, «Ani kana maraa irratti ulfinnaa fi baallii si'iif hin kenna. Kun maraa waan naaf kennameeruuf, ani ka jaaladheef kennuu hin dande'a. 7 Maarre yoo naaf sagadde, kun maraa keeti te'a» jedheen. 8 Yesuus deebisee, «Barreffam Woyyichi, *«Goottaa Waaqa keetiif sagadi; isa calla'aafille tajaajili!»* jedha» jedheen. 9 Achiin duuba Seexanni gara Yerusaalemii isa geessee, guutuu Galma Waqaqaa gubba'attti dhaabbachiisee, «Barreffam Woyyichi, *«Waaqi ergantoota ifii akka si eeganuuf hin ajaja. Isaanille miila keeti dhakaan akka hin miine harka ifiitiin ol si hin qaban»* waan

dhagge. 10 Yesuus kitaaba san maree, namicha eegutti kennee tee'e. Kolbaan Mana Waqqonfanna

Yihudootaa san keessa jirtu marti adoo ila irraa hin caffatin isa ilaalte. 11 Achiin duuba Yesuus isaaniin, «Akuma dubbifamuun dhageettane, Barreffam Woyyichi kun adha muummowe» jedhe. 12 Isaan martinuu marroo isaa waan dansaa dubbatanee, dubbii maso'oo ta inni dubbate baaseffatanee, «Inni ilma Yoseefiitii motii?» jedhane. 13 Yesuus isaaniin, «Isin dhugumaan mammaassa, *«Cidheessa, dursii ifi fayis!»* jedhu natti hin mammaattan. Waan qachaa Qifirnaahoomiititi tolchitelle, ta nuuti dhageenne as qachaa keeti keessattile tolchi hin jettan» jedhe.

14 Itti dabaleelle, «Ani dhugumaan isinitti hima, raagaan tokko biyya ifiititti fudhatama hin qabu. 25 Dhugumaan, bara Eliyaasii raagichaatitti woggaa sadii fi ji'a jaan bokkeenni dhabamee, lafa san duudii keessatti beelti hantuun yennaan galte, biyya Israa'elii keessatti haadhotiin hiyyeessaa hedduun jirti. 26 Eliyaas ammoo gara haadha hiyyeessaa ta biyya Sidoonii keessatti qachaa Saraaphta'aa keessa leetuu takka malee, gara dhibii gara nama tokkoolle hin erganne. 27 Akkasuma bara Elsa'i'i raagichaatitti kolbaan hedduun ta dhukkuba goga'aa farrisisa'aan dhibanteertu jirti; ammoo, isaan keessaa Na'amaanii

namicha biyya Sooriya'aa malee, nami tokkolle Yihuda'aa keessatti dhaggamuu keessatti lallabiisa itti hin fayyine» jedhe. **28** Worri mana waaqonfanna keessa.

Yihudootaa keessa jiranu martinuu yennaa kana dhage'anee, akka malee aarane. **29** Isaan ol ka'anee, Yesuus qachaa keessaa harkisanee baasanee qile'etti gad qolaansiisaaf barbaadanee, gara ededa gooroo qachaanisaanii irratti ijaarameeruutitti isa geessane. **30** Inni ammoo isaanuma oddu'un dabaree kara'atti bayee deeme. **31** Achiin duuba Yesuus gara qachaa Qifirnaahoomii, ka Galilila keessatti dhaggamuu tokko dhaqee, guyya Sanbataa kolbaa barsiise. **32** Waan inni baalli'iin barsiiseef, isaan martinuu barsiisiisa isaa baaseffatane. **33** Namichi Ayyaana hama'aan qabameeru tokko mana waaqonfanna Yihudootaa keessa jiraayyu. Inni qoonqoo guddo'o'on, **34** «Eeyyaa! Yesuusii nama Naaziretii, haajaa maan nu woliin qadda? Nu balleessiisaaf dhuttee? Ani ebeluu keeti hin beeka! Ati Woyyicha Waaqaa ti» jedhee iyee. **35** Yesuus ayyaana hama'aan, «Cadhisi! Keessalle'ee bayil!» jedhee xixe. Ayyaanni hamaan sun fuula isaanii duratti namicha gad jissee, womaa adoo isa hin miidhin keessaa baye. **36** Kolbaan martinuu baaseffatee, «Dubbii akkasii tun maan? Ayyaanota hamootalle baalli'i fi hunnaan xixa; isaanille isaaf hin ajajaman» wol woliin jette. **37** Gurri Yesuusii adaala biyya sanii maratti dhage'ame. **38** Yesuus Mana Waqqonfanna Yihudootaatii bayee gara mana Simoonii dhaqe. Haati sodda'aa ta Simoonii dhukkuba nafa o'isu jaba'aan dhibanteertiyyu; isaanille akka inni isii gargaaruuf itti himane. **39** Maarre Yesuus itti dhikaatee cinaa isi'i dhaabbatee, dhukkuba nafa o'isu san xixee, dhibeen isii lakkite. Yennuma san ol kaatee isaanii areerte. **40** Yennaa aduun seente, worra dhukkuba adda addaatiin dhibamane maraa gara Yesuusii fidane. Inni isaan mara irra harka ifii keyee fayyise. **41** Durriisotille Yesuusiin, «Ati Ilma Waaqaa ti» jedhaa kolbaa hedduu keessaa iyayaa bayane. Ammoo waan isaan akka inni Kiristoos te'e beekaneef, xixee dubbatissa isaan dhoogge. **42** Yennaa latti bariite Yesuus achii bayee, gara addee qoommi'i dhaqe. Kolbaan isa barbaadiisa kaatee, yennaa dhaggite, akka inni isaan lakkisee hin deemne dhooggiisaaf wodhaante. **43** Inni ammoo isaaniin, «Ani Oduu Gammadaa ta mootummaa Waaqaa qachoota dhibiile'etti lallabuu'umale; ani akka tana hujuu ergame» jedhe. **44** Maarre inni manoota waqqonfanna Yihudootaa ka biyya

5 Gaafa tokko Yesuus qarqara abbaayaa Genesaarexii dhaabbateeruun, kolbaan dubbii Waqaqa dhage'iisaaf gara isaa wol dadarbite. **2** Inni hoboloota lamaan qarqara abbaaya'aatitti dhagge; worri qurxummii guuru hoboloota achitti lakkisee caccoota dhiqatisatti jiraayyu. **3** Yesuus hoboloota san keessaa gara takkattii, ta Simoonii seenee, akka inni qarqara abbaayaa irraa diqqoo gara keessaa hiissu isa gaafate. Achiin duuba Yesuus hoboloo keessa tee'ee gumii barsiise. **4** Yennaa dubbii ifii fixate, Simooniin, «Gara ila bisaanii hoboloo hiissiittii, qurxummii qabiisaaf caccoota teessan gad buusa'a» jedhe. **5** Simoonille, «Barsiisa'a, eda halkan duudii guddoo itti dadhabaa bulle, ammoo womaa hin qabanne. Amma ammoo, yoo ati jette anि caccoota hin buusa» jedheen. **6** Isaan caccoota buusanee, haga caccooti isaanii tarso'iisa geettutti qurxummii hedduu qabatane. **7** Isaan lansooti isaanii ka hoboloo dhibii keessa jiranu dhufanee akka isaan gargaaranuuf haatatanee. Isaanille dhufanee hobolooti lamaanuu haga gad lixiisa geettutti qurxummii'iin akka malee guutane. **8** Simoon Pheexroos waan te'e kana yennaa dhagge, fuula Yesuusii duratti jilbiiffatee, «Goottaa kiyya ani cubbicchaa, natti hin dhikaatin!» jedhe. **9** Simoonii fi worri isa woliin jiranu maraa qurxummii hedduu waan guurataneef akka malee baaseffatane. **10** Akkuma worra kaanii, lansoota Simoonii ka te'e, ilmaan Zabdewoosii Yaaqoobii fi Yohaannisille baaseffatane. Yesuus Simooniin, «Hin sodaatin! Haganaa achi kolbaa guurta» jedhe. **11** Isaan hoboloota harkisanee qarqaratti baasanee, waan mara lakkisanee Yesuus hordofane. **12** Gaafa tokko Yesuus qachaa tokko keessa adoo jiruu, namichi dhukkuba goga'aa farrisiisa'an qabameeru ka achi jiru tokko, yennaa isa dhaqee, Yesuus duratti gad jige, «Ee Goottaa, yoo fedha keeti te'e na fayyisi» jedhee kadhate. **13** Yesuus harka ifii diriifatee, isa qabee, «Hin fedha fayyi» jedhe. Yennuma san dhukkubi goga'aa farrisiisaan namicha lakkise. **14** Yesuus namichaan, «Waan kana nama tokkolle'etti hin himin; ammoo dhaqitii hayyichatti ifi mudhisi; akka ati fayyite, nami mara akka beekuuf, fayyuu keetif, qodha Muuseen ajaje kenni!» jedhee seere. **15** Gurri

Yesuusii ammoo addee maratti dhage'amee, gumii Yesuus deebisee, «Worra fayyaa hin qanneef malee, guddoon isa dhage'iisaa fi dhukkuba ifii irralle'ee worra fayyaleyyi*iif* cidheessa hin barbaachisu. 32 Ani fayyiisaaf gara isaa dhutte. 16 Inni ammoo yennaa cubbaaleyyii gara cubbuu iraa deebi*iisaa* waamiisaaf hedduu addee qoommi*ii* dhaqaa daadimate. 17 malee, balchootaaf hin dhunne» isaaniin jedhe. 33 Gaafa tokko Yennaa Yesuus barsiisu, Fariisaayotii Namooti gariin Yesuusiin, «Barattoot Yohaannissii fi barsiisoti Seera Muuse'ee, olloota Galila'a fi yennaa hedduu laamaa daadimatan. Barattoot Yihudaa keessatti dhaggamanu mara keessaa, fariisaayotaalle akkasuma tolchan, barattoot teeti Yerusaalemille'ee dhufaneeranu achi tetee'aneran. ammoo hin nyaatani, hin unan» jedhane. 34 Yesuus Yesuus worra dhibamane akka fayyiisuuf, hunni deebisee, «Worri jila fuudhaa fi heerumaatii waamame Gootta'aa isa woliin jirtiyyu. 18 Jarri tokko namicha adoo waajibichi isaan woliin jiruu, akka laamu isin hin laashooreeru tokko rare'een ba'atanee dhufanee, gara tolchitan? Hin tolchitanu! 35 Yennaan waajibichi isaan manaa seensisanee fuula Yesuusii dura keyyiisaaf biraa fudhatamu ammoo hin dhutti. Isaan yennaa wodhaanane. 19 Ammoo waan kolbaan heddatteef, san laaman» isaaniin jedhe. 36 Yesuus itti aansee, karaa seensisanu dhabanee, mana gubbaa yaabanee, mammaassalle itti mammaakee, «Eennulle woyaa heelichoo manaa saaqanee, rare'eennu woliin kolbaa haareya tarsaasee woyaa dullatti*ii* hin erbu. Yoo oddu'utti, fuula Yesuusii durattu gad buusane. 20akkana tolche, woyaa haareya san hin tarsaasa. Yesuus dhugeeffanna Isaanii yennaa dhagge, Erbeen woyaa haareyaa woyaa dullatti*ii* wol hin namichaan, «Abboo, cubbuu teeti maraaf araarii fuutu. 37 Akkasuma daadhii woyni*ii* ta hin bayiin kennameera» jedhe. 21 Barsiisoti Seera Muuse'etii fi qalqalluu dulloometti eennulle hin naqu. Yooakkana Fariisaayoti, «Namichi Waaqa faanshessu kun eennu tolche, daadhiin sun qalqalluu san hin dhoochi, inni? Waaqa tokkocha malee eentu cubbuu namaaf daadhiin hin jiddi, qalqallulle hin bada. 38 Tanaaf araaramiisaaf dande'a?» jedhaa yaadatane. 22 Yesuus daadhiin hin bayiin qalqalluu haareyatti naqamu'u yaada isaanii beekee, «Isin maaf waan akkanaa kana malte! 39 Nami daadhii woyni*ii* ta baate uneen duuba gadhaa keessan keessatti yaadtattan? 23 «Cubbuu ta hin bayiin uniisaaf barbaadu hin jiru. Inni, «Ta baate teeti maraaf araarii kennameera» jechu'u moo yookiin, woyya» jedha» jedhe.

«Ol ka*ii* ideem» jechu'utti kasoo? 24 Amma ammoo ani Ilmi Namaa cubbuu araaramiisaaf lafa irratti baallii akka qabu akka beettanu» jedhee, namicha laashooreeruun, «Ol ka*ii*! Raree teeti fudhadhuutii gara mana keetii deemi!» jedhe. 25 Yennuma san namichi fuula isaanii durattu ol ka'e, itiliee irra irkataa ture fudhatee, Waaqa galateeffataa gara mana ifii deeme. 26 Isaan martinuu akka malee baaseffatanee, guddoo sodaatanee, «Adha baasa guddaa dhaggine!» jedhaa Waaqa galateeffatae. 27 Kanaan duuba, Yesuus achii deemee, namicha qaraxa guuru ka Lewwi jedhamu tokko, addee gosee qaraxaa tee'eruun dhaggee, «Na hordof!» jedheen. 28 Lewwi ol ka'e, waan mara lakkisee, isa hordofe. 29 Achiin duuba Lewwi mana ifiittti, areertii guddoo Yesuusiif qopheesse. Worri qaraxa guuru hedduu fi worri dhibiliile isaan woliin areeratiisaaf tetee'aneran. 30 Fariisaayotii fi worri golii isaanii te'ane barsiisoti Seera Muuse'ee gariin, «Isin worra qaraxa guuruu fi cubbaaleyyii woliin maaf nyaattan? Maaf untan?» jedhanee barattoota Yesuusiititi gungumane. 31

6 Guyyaa Sanbataa tokko Yesuus fichaa qamadi*ii* keessa dabaruun, barattoot isaa mataa qamadi*ii* kukkutanee, harkaan sukkuumatanee, nyaatane. 2 Fariisaayoti gariin, «Isin waan Seerri keenna guyyaa Sanbataatiin hin tolchina'a jedhu, maaf tolchitan?» jedhanee gaafatane. 3 Yesuus deebisee, «Daawitii fi worri isa woliin jiranu yennaa beelowane, waan inni tolche isin hin dubbinnee? 4 Inni gara mana Waaqaa seenee, daabboo Waaqa dura dhikaattu, ta silaa hayyoota malee nami tokkolle akka hin nyaanne Seerri dhooggu fuudhee nyaatee, worra isa woliin jiranuufille kenne» jedheen. 5 Achiin duuba Yesuus isaanii, «Ilmi Namaa Goottaa Sanbataa ti» jedhe. 6 Guyyaa Sanbataa dhibi*ii* Yesuus gara Mana Waaqonfanna Yihudootaa dhaqee barsiise. Namichi harka middicha laashooreeru tokko achi jira. 7 Barsiisoti Seera Muuse'etii fi Fariisaayoti gariin sababa Yesuus itti himatanu barbaadanee, akka inni guyyaa Sanbataatiin namicha fayyiisu gaadane. 8 Yesuus ammoo yaada isaanii beekee namicha harka laashooreeruun, «Ol ka*ii*, fuula nama maraa dura dhaabbadhu!» jedhe.

Jennaan namichi ol ka'ee achi dhaabbate. 9 Achiin dhageettuuuf hima: Diina keessan jaaladha'a, worra duuba Yesuus isaaniin, «Ani isin gaafadha: Seerri isin jibbuuf waan dansaa godha'a. 28 Worra isin abaaru keenna guyyaa Sanbataatiin maan akka tolchinu nu eebbis'a, worra isin yakkulle'eef daadimadha'a! 29 ajaja? Dansaa moo hamaa tolchuu? Lubbuu namaa Yoo nami boqoo takkaa si dhabanaase, taanille itti fayyisuu moo balleessuu?» jedhe. 10 Yesuus adaala garagalchi; yoo nami kootii teeti fudhate, shaamisiilie isaanii mara ilaaleen duuba, «Namichaan harka keeti hin dhooggatin! 30 Nama si kadhatu maraaf kenni, diriirfadhu» jedhe. Jennaan, inni harka diriirfatee, nami tokko yoo waan keeti fudhate, akka inni si'iif harki isaa deebi'ee fayye. 11 Isaan akka malee deebisu hin gaafatin. 31 Waan namooti dhibiin akka aaranee Yesuus maan akka tolchanu mari'atane. 12 isinii godhanuuf barbaaddanu isinille isaanii godha'a. Gaafa tokko Yesuus gara gaaraa ol bayee halkan 32 «Worra isin jaalatu callaa yoo jaalattane, eeba san duudii Waaqa daadimataa bule. 13 Yennaa latti maan dhaggattan ree? Cubbaaleyyiinuu worruma bariite barattoota ifii gara ifii waamee, isaan keessaa isaan jaalatu jaalatan. 33 Worra waan dansaa worra kudhanii lamaan filatee, «Ergantoota» jedhee isinii godhu calla'aaf yoo dansaa gootane, eeba moggaase. 14 Isaanille, Simoon ka inni Pheexroos maan dhaggattan ree? Cubbaaleyyiinuu akkuma jedhee moggaase, Indiryasii obboleessa Pheexroosii, san godhan. 34 Worra akka isinii deebisu addattanu Yaaqob, Yohaannis, Filiphooos, Bartolomewoos, 15 calla'aaf yoo liqeessitane, eeba maan dhaggatan Maatewoos, Toomaas, Yaaqobii ilma Alfewoosii, ree? Waan liqeessane san deebi'anee fudhatisaaf, Simoon ka, «Hinaatticha» jedhamee beekkame, 16 cubbaaleyyiinuu cubbaaleyyi'iif hin liqeessan. 35 Isin Yihudaa ilma Yaaqoobiitii fi Yihudaa nama biyya ammoo diinota keessan jaaladha'a, waan dansaalle keriyootii, ka Yesuus dabarsee kenne fa'a. 17 isaanii godha'a. Nu'uuf deebisan jettanee adoo hin Yesuus ergantoota woliin gaara irraa yennaa gad yaadin liqeessa'a. Tana yoo gootane gatii guddoo hin bu'e, barattoota ifii worra laakkossaan heddu'uuh dhaggattan, ijoollee Waaqa Ol Aana'aalle hin teetan. tokko woliin addee dirree takka dhaabbate. Gumiin Inni worra galata hin qannee fi dabaaleyyi'iifille arja'a. hedduun ta Yihudaa keessaa mara, Yerusaalem 36 Abbaan keessan ka ol-gubba'aa ka namaaf mararu keessaa, qachoota cinaa abbaaya Xiiroosiitii fi akka te'e, isinille namaaf marara'a. 37 «Nammatti hin Sidoon keessalle'ee achi jirti; 18 isaan isa dhage'iisaa murina'a, Waaqille isinitti hin muru; yakkaa nammatti hin fi dhukkuba ifiille fayyiisaaf dhufane. Worri ayyaana murina'a, Waaqille yakkaa isinitti hin muru; namaaf hama'an rakkatanelle fayyane. 19 Hunni fayyittu araarama'a, Waaqille isiniif hin araarama. 38 Namaaf isa irraa bayaa isaan mara waan fayyisiisatti jirtuuf, kenna'a, Waaqille isiniif hin kenna. Safaraa dansa'aan, kolbaan marti harka ifiitiin isa tuqiisaaf wodhaante. gad miicamee, gingilfamee, irraan danbalaafamee 20 Ahiin duuba Yesuus barattoota ifii ilaalee, «Isin isinii hin kennama. Safaraa isin worra dhibi'iif itti worri amma hiyyeyyiin gammada'a; mootummaan safartanetti Waaqille isiniif safara» jedhe. 39 Yesuus Waqaqa teessan! 21 Isin worri amma beelottanu ittille mammaakee, «Ballaan ballaa sooressiisaaf hin gammada'a; hin quuttan! Isin worri amma boottanu dande'a? Yoo sooresse, isaan lamaanuu bowwaa gammada'a; hin kollitan! 22 «Sababa Ilma Namaatiif, bu'an. 40 Barataan tokko barsiisaa hin caalu; ammoo yennaa kolbaan isin jibbitee, isin fojhee, isin arrassitee nami leenji guutuu fudhate maraa, akka barsiisaa ifii gurra isin balleessite, gammada'a! 23 Gatii guddoo hin te'a. 41 «Huura ila obboleessa keetii keessa jiru ol-gubba'atti waan qaddanuuf yennaa wonni kun maaf ilaalta? Jigeessa ila teeti keessa jiru ammoo teete gammadaan burraaq'a. Abbootiin isaaniille maaf hin hubanne? 42 Jigeessa ila teeti keessa raagota akkasuma tolchite. 24 «Isin worra amma jiruu adoo hin dhaggjin, attamiin obboleessa keetii, dureeyyi'iif aanne'e; ka isin gewu fudhattaneertan! 25 «Obboleessa kiyya, huura ila teeti keessa jiru san sii Isin worra amma quuttaneef aanne'e; hin beelottan! fuudha» jedhuu dandeetta? Ati nama kijiba'a! Dursiitii Isin worra amma kolluuf aanne'e; gadditanee hin jigeessa ila teeti keessa jiru fudhadhu, achiin duuba boottan! 26 «Yennaa kolbaan marti isin saadde huura ila obboleessa keetii keessa jiru fuudhiisaaf isiniif aanne'e; abbootiin isaaniille raagota dharaa miidhassitee dhagguu hin dandeetta» jedhe. 43 «Muki akkasuma tolchite. 27 «Ani ammoo isin worra na dansaan midhaan hamaa hin buusu, muki hamaalle

midhaan dansaa hin buusu. 44 Muki martinuu midhaan dhaggine» isaaniin jedhe. 10 Worri ergamanelle gara buusuun beekkama; midhaan harru'u waaccuu mana ajajaa dhibbaa deebi'anee yennaa dhufane irraa yookiin midhaan woyni'i kom'olcha irraa hin tajaajilaan isaa fayyeerun dhaggane. 11 Eega san guurunu. 45 Nami dansaan dansummaa gadhaa adoo hin turin, Yesuus gara qachaa Naayin jedhamuu ifii keessaa waan dansaa baasa; nami hamaalle tokko dhaqe; barattootii isaatii fi gumii guddoolee isaa hammeenna gadhaa ifii keessaa waan hamaa baasa. woliin deemanee. 12 Yennaa Yesuus seensuma karra Waan gadhaa guute afaan dubbata. 46 «Waan Ani qacha'aa bira geye, namooti reeffa ba'ataneeranu isinitti himu adoo hin tolchin, maaf, ‹Goottaa, Goottaa› itti dhufane. Nami du'eeru sun haadha hiyyeesaa jedhaa na waantan. 47 Nami gara kiyya dhufu, ka takkaaf ilma tokkocha. Gumii guddoon qachaa dubbi tiyyalle dhage'ee hujii irra oolchu, eennu akka sanii isii woliin jirti. 13 Goottaan yennaa isii dhagge, fakkaatu Ani isinitti mudhisa. 48 Inni nama mana ifii nayeefii, «Hin bowin» jedheen. 14 Itti hiiqeelle raree rassaa irratti gad fageessee qotee ijaarrate tokko reeffaan ba'ataneeranu harkaan tuqe. Worri reeffa fakkaata. Yennaa lolaan itti lola'ee mana san darbe ba'ateerulle dhaabbate; Yesuus, «Dargaggeessa! Ani ammoo rassaa irratti waan ijaarameeruu, tachoosuu si'iin jedha ka'il» jedhe. 15 Dargaggeessi du'e sun ol hin dandeenne. 49 Nami dubbi tiyya dhage'ee hujii ka'ee tee'ee dubbatiiisa jalqabe. Achiin duuba Yesuus irra hin oolchine ammoo, nama hundee mana ifii adoo deebisee haadhaaf isa kenne. 16 Isaan martinuu gad fageessee hin dhaabin ijaarrate fakkaata. Lolaan sodaatanee, «Raagaan guddaan nu'uma keessaa dhufee mana san yennaa darbe, takkumaan jigee, ka'era; Waaqi kolbaa ifii fayyisu'uuf dhufeera» akka malee butute» jedhe.

7 Yesuus waan san mara kolba'aan jedheen duuba, gara Qifirnaahoomii deeme. 2 Ajajaan dhibbaa ka worra Rooma'aa tokko achi jiraayyu; tajaajilaan inni guddoo jaalatu akka malee dhibamee du'iisaaf dhikaateeraayyu. 3 Ajajaan dhibbaa gurra Yesuusii yennaa dhage'e, akka inni dhufee tajaajilaa isaa fayyisuuf maanguddooti Yihudootaa gariin akka isa gaafattu itti erge. 4 Isaan gara Yesuusii dhufanee, «Nami kun dhugumaan qarqaarsa keeti dhaggachuu qaba. 5 Inni kolbaa teenna jaalata, Mana Waaqonfannaa Yihudootaalle nu'uuf ijaareera» jedhaa jabeessanee kadhatane. 6 Maarer Yesuus isaan woliin dhaqee, Yennaa gara manaa dhikaate ajajaan dhibbaa jaalota ifii itti ergee, «Goottaa kiyya, ati mana kiyya seeniisaaf ani nama malee moti! Ifi hin rakkisin; 7 maaf jennaan, ani nama gara keeti dhufiisaaf malee moti. Ammoo afaanuma call'aan ajaji, mucaan kiyya hin fayya. 8 Anille nama baallii ol aantuu qabu jala nama jiru, loltoota ifiin jalatti ajajulle qaba. Isaan keessaa nama tokkoon, ‹Deemi› yoo jedhe, innille hin deema; ka dhibi'iin ‹Koy› yoo jedhe, innille hin dhufa; tajaajilaa kiyyalle'een, ‹Kana huji› yoo jedhe hin huja» jedhe. 9 Yesuus tana yennaa dhage'e baasefatee gara worra isa hordofuu midhatee, «Ani isinitti hima, dhugeeffannaa guddoo akkasii Israa'el keessalle'etti ijumaa hin

deebisee haadhaaf isa kenne. 16 Isaan martinuu mara yennaa isatti himane, Yohaannis barattoota ifii keessaa lamaan waamee, 19 «Ka dhufu'u male si'iyyu moo ka dhibii eeganna?» jedhee, akka Goottaa gaafatanuu erge. 20 Worri ergamane yennaa gara Yesuusii dhufane, «Yohaannisiin cuuphaan, ‹Ka dhufu'u male si'iyyu moo ka dhibii eeganna?› jedhee gara keeti nu ergeera» jedhanee. 21 Yennuma san Yesuus kolbaa hedduu dhibee irraa, dhukkuba adda addaa irraa, ayyaanota hamoota irraa fayyisee, worra ila balla'aa hedduulle ila bane. 22 Ergantoota Yohaannisiitilleen, «Deebi'atii, waan dhaggitanee fi waan dhageettane Yohaannisiit hima'a! Ballaan hin dhagga, naafi hin ideema, ka dhukkuba goga'aa farrisisa'aan qabameeru hin fayya, duudaan hin dhage'a, du'aan hin ka'a, Oduun Gammadaa hiyyeyyiif hin lallabanti. 23 Nami mamee anaan hin gufanne ka badhaadhel!» jedhe. 24 Ergantooti Yohaannisiiddeemaneeranuun duuba, Yesuus marroo Yohaannisiitum gumi'itti dubbatiiisa jalqabee: «Maan ilaaliisaaf gara goomole'ee dhaxxane? Shonboooqqoo qilleensi daassuu? 25 Maan ilaaliisaaf baatane? Nama uffana dansaa uffatee? Worri uffata dansaa uffatee fi qananiin mana moototaatitti dhaggaman. 26 Natti hima'a, maan ilaaliisaaf baatane? Raaga'a moo? Eeti, ka Raagaa caalu dhaggitanee. 27 Barreeffam Woyyichi

marroo Yohaannisiitiif, «Ani ergamaa kiyya ka karaa jaalata? 43 Simoon deebisee, «Ka liqaan guddaa keeti qopheessu si'iin dura erga» jedheera. 28 Ani isaa lakkifametti irra jaalata natti fakkaata» jedhe. isiniti hima, nama lafa irratti dhalate keessaa, ka Yesuus, «Dhugaa jette» jedheen. 44 Achiin duuba Yohaannis caalu hin jiru. Ammoo mootummaa Waaqaa gara dubartitti'i garagalee, Simooniin, «Dubartii tana keessatti ka mara caalaa diqqatuu isa caala» jedhe. dhaggitaa? Yennaa ani mana keeti dhufe ati bisaan 29 Kolbaan martinuu, worri qaraxa guurulle adoo miilaa naaf hin kennine. Isiin ammoo imimmaan ifitiin hin hafin, yennaa dubbi Yesuusii dhage'ane, waan miila kiyya dhixxee, rifeensa mataa ifitiin haxxe. 45 harka Yohaannisiitiif cuuphamaneeranuuf, Waaqaaq Ati sunqattee na hin fudhanne, isiin ammoo haga ani dhugaa galchane. 30 Fariisaayotii fi barsiisoti Seeraa dhufee jalqaddee miila kiyya sunqatiisa hin lakinne. ammoo, waan Waaqiisaamii yaadate tuffatanee, harka 46 Ati mataa kiyya zayitiin hin issine, isiin ammoo fiqiree Yohaannisi cuupha'aatiti cuuphamuu didatane. 31 gatii guddo'oo miila kiyya issite. 47 Maarre, ani si'iin Yesuus itti dabalee, «Kolbaa bara kanaa tana maaniin jedha, jaalalli guddaan isiin mudhitte kun, cubbuu is'iil wol fakkeessa? Isaan maan fakkaatan? 32 Isaan hedduu araari akka kenname mirkaneessa. Nami akka ijoollee dikkoo keessa teteetee, «Suusullee isinii araari diqqaan kennameef ammoo, jaalala diqqaaf afuunne, isin ammoo hin sirbine; faaruu awwaalaa callaa mudhisaa» jedhe. 48 Achiin duuba Yesuus isinii faarsine; isin ammoo hin boonne» jedhaa wolitti dubartitti'in «Cubbuu teetif araari kennameera» woccu fakkaatan. 33 Yohaannisi cuuphaan adoo jedhe. 49 Worri dhibiin ka isa woliin nyaatiisatti jiranu sagalee hin nyaatin, daadhii woyn'iille hin unin dhufee gariin, «Ka araara cubbu'uun kenuun kun, eennu inni?» jennaan, «Inni durriisa ifi keessaa qaba» jettane. 34 wol woliin jedhane. 50 Yesuus ammoo dubartitti'in, Ilmi Namaa ammoo, nyaataa unaa dhufee jennaan, «Dhugeeffannaan teeti si fayyitteerti; nageyaan «Nama kana ilaala'a! Inni gadhitoo, machowaa, jaala deemi» jedhe.

worra qaraxa guuruutii fi cubbaaleyi'i ti» jettane.

35 Te'uu malee, qaruun Waaqaa worra isii fudhatu maraan dhugaa akka teete mirkanootteerti» jedhe. 36 Fariisaayichi tokko Yesuus akka isa woliin nyaatuu waamee, Yesuus mana isaa dhaqee nyaatiisaaf tee'e. 37 Qachaa san keessa dubartii cubbaaletti takkatti jira. Maarre isii akka inni mana Fariisaayichaattiti nyaatiisatti jiru dhageetee, fiqiree duloo albaasaaxarii irraa hojjatante guutuu fiddee, 38 Yesuusiin duuba miila isaa bira dhaabbattee, bowaa imimmaaniin miila isaa jiitte. Achiin duuba rifeensa mataa ifitiin miila isaa haxootee, sunqataa fiqiree issite. 39 Fariisaayichi yennaa tana dhagge, «Nami kun dhugumaan raagaa adoo te'ee, dubartii isa qaqqaddu tun dubartii attamii akka teete hin beekaayyu; akka isii cubbaaletti'i hin beekaayyu» jedhee gadhaa ifiittiti yaadate. 40 Yesuus isaan, «Simoon, ani waan si'itti himu qaba» jedhee dubbate. Innille «Barsiisa'a, Maan inni? Natti himi!» jedhe. 41 Namicha beesee liqeessu tokko irraa namooti lamaan ka beesee liqeefataneeranu jiran. Tokkochi mindaa gara woggaa lamaa fi wodhakka'aa dhiyaatu liqeefatee, kuun mindaa gara j'i a sadii dhiyaatu liqeefate. 42 Isaan lamaanuu waan deebisanee kaffalanu dhabanee jennaan, inni akkasumaan isaanif lakkise. Jara lamaan tana keessaa kamitti irra isaa

8 Kanaan duuba adoo hin turin, Yesuus Oodu Gammadaa ta mootummaa Waaqaa lassaa lallabaa qachootaa fi olloota keessa ideeme. Barattootii isaa kudhanii lamaanii, 2 fi dubartooti gariin ta ayyana hama'aa fi dhukkuba irraa fayyanelle isa woliin jiraniyyu. Isaan san keessalle'ee Maariyaamii Magdalaa ta jedhantu, ta durriisoti torba keessaa baafame, 3 Yo'anaa niitii Kuuzaa mana Heroodisii toowatuu, Susanaa fi dubartooti hedduun dhibiin ta karra ifitiin Yesuusii fi barattoota isaa qarqaaranee. 4 Yennaa gumiin hedduun qachaa adda addaatii Yesuus biratti wolitti qabante, inni itti mammaakee: 5 «Namichi tokko sanyii facaasiisaaf baye. Adoo inni facaasuu sanyii gariin irga kara'aa buutee, irra iijatante; sinbirrootile qocattee nyaate. 6 Sanyii dhibiin lafa dhakittii irra buutee, yennaa mudhiisa jalqadde, biyyeen jiidha waan hin qanneef godde. 7 Sanyii dhibiin qoree keessa buutee, qoreen woliin guddattee huute. 8 Sanyii gariin biyyee dansaa keessa buute; lattee guddattee, tokkoon tokkoon is'iil midhaan dachaa dhibba buutte» jedhe. Yesuus yennaa dubbi tana dabbatee fixe, «Gurra dhage'u ka qabu dhage'utii!» jedhe. 9 Barattootii Yesuusii hiikkaa mammaassa kanaa isa gaafatane. 10 Inni deebisee, «Dhossaa mootummaa Waaqaa akka

beettanu isiniif kennanteerti; worra kaaniif ammoo teessan meet?» jedheen. Isaan ammoo sodaatanee adoo ilaalanuu akka hin dhagchine, adoo dhagganuu baaseffatanee, wol woliin, «Nami kun eennu? Inni akka hin hubanne, mammaassaan kennanti. 11 bubbe'ee fi danbalii hin ajaja, isaanille isaaft hin «Hiikkaan mammaassaa kunoo kana: Sanyiin dubbii ajajaman!» jedhane. 26 Yesuusii fi barattootii isaa Waaqaa ti. 12 Sanyiin karaa irga buute, worra dubbii Abbaayaa Galiiila'atiin gama, gara biyya Gergeesa'aa Waaqaa dhage'ee, durriisi ammoo dhufee akka isaan hobolo'oон bu'an. 27 Akkuma Yesuus qarqara dhugeeffatanee ittiin hin fayyine, dubbii san gadhaa bisaaniiittti bu'een, namichi qachaa sanii, ka durriisaan isaanii keessaa fudhatu. 13 Sanyiin lafa dhakittii irra qabameeru tokko itti dhufe. Namichi kun yennaa buute, worra dubbii Waaqaa dhage'ee gammadaan hedduu woyaa hin uffatu, manalle hin le'u, ammoo fudhatu. Ammoo hidda waan hin qanneef, yennaa yennaa hedduu goda awwaala keessa le'a. 28 qofaaf dhugeeffatan; yennaan haga ilalichaa yoo Inni yennaa Yesuus dhalge, miila isaa duratti jigee, dhutte ammoo hin jigan. 14 Sanyiin qoree keessa guddisee iyee, «Ee Yesuus, Ilma Waaqa Ol Aana'aa! buute, worra dhage'u; akkuma bulanee oolantuun Maan na irraa qadda? Ani si kadhadhaa, na hin ammoo yaaddoon, karraa fi gammachuu jiruu lafa rakkisin!» jedhe. 29 Waan Yesuus akka ayyaanni tanaa isaan huutee, midhaan isaanii ijumaa hin hamaan namicha keessaa bayu ajajeeruuf, inni sibu. 15 Sanyiin biyyee dansaa keessa buute, worra akkana jedhe. Yennaa hedduu ayyaanni hamaan dubbii dhage'ee gadhaa qajeela'aa fi dansa'aan waan itti ka'uuf, wodaroo sibiilaatii fi sibiila miilaatiin jabeessee qabatee, ciniinnatee ossiisaan midhaan hidhamaa eegamulle, hidhaa san kukkutaa, hunna buusu. 16 «Eennulle ifa issee, gonbisaa jala yookiin ayyaana hama'atiin gara goomole'ee oofamaa taqee jala hin keyu; worri gara manaa seenu ture. 30 Yesuus, «Maqaan keeti eennu?» jedhee isaa akka ifa dhagguuuf waan issaan irra keyamu irra gaafannaan, durriisoti bacaan waan itti galaneeranuuf, keya. 17 «Wonni dhokate ka hin mudhanne hin jiru, inni deebisee, «Maqaan kiyya duula» jedhe. 31 wonni buqame ka hin beekkannee fi gara ifaa hin Durriisoti gara bowwaa qile'ee akka isaan hin ergine baane hin jiru. 18 Tanaaf akka itti dhageettanu ifi Yesuus kadhatane. (Abyssos g12) 32 Roga gooroo sanii eeggadha'a! Ka qabuu ede'antee kennanti, ka hin gubbaa, booyyoti hedduun bobbaatee dheediisatti qanne ammoo wonni inni hin qaba jedhee yaadatu jirtiyuu. Maarre durriisoti gara booyyotaa akka diqqoon sunuu irraa fudhatanti» jedhe. 19 Haatii fi galanuuf, Yesuus akka eeyyamu kadhatane; innille obboleeyyan Yesuusii gara isaa dhufane; ammoo isaaniif eeyyame. 33 Durriisoti namicha keessaa sababa gumi'litiif isa bira geyiisa hin dadeenne. 20 bayanee booyyotattii galane. Booyyoti sun martinuu Nami tokko Yesuusiin, «Haati teetii fi obboleeyyan roga qile'ee irraa gad gara abbaaya'aai oriitee teeti si dhaggiisaaf barbaadanee ala dhaabbatan» liqinfante. 34 Worri booyyee tissanu yennaa waan jedhe. 21 Yesuus ammoo deebisee, «Haati tiyyaa fi te'e kana dhaggane, baqatanee worra qacha'atii fi obboleeyyan tiyya worra dubbii Waaqaa dhage'ee biyya saniiittti odeessane. 35 Kolbaan waan te'e san hujii irra oolchu» isaaniin jedhe. 22 Gaafa tokko dhaggiisaaf, yennaa gara Yesuusii dhalte, namichi Yesuus barattoota ifii woliin hobolo yaabee isaaniin, durriisi keessaa baye woyaa uffatee qalbiin itti «Ka'aa gara abbaaya'aan gamaa buunaa» jedhe. deebitee, miila Yesuusii bira tee'eruun dhaggite Maarre isaan deemiisaaf ka'ane. 23 Adoo isaan martinuu sodaatte. 36 Namichi attam akka itti hobolo'oон bu'iisatti jiranuu, Yesuus rafe. Dedhuma fayye worri dhaggane kolba'atti himane. 37 Achiin bubbleen gara abbaaya'aai gad bubbitee, hoboloon duuba kolbaan biyya Gergeesa'aa martinuu akka bisaaniin guutamiisa jalqaddee jennaan, buuto malee waan sodaatteef, Yesuus akka isaan lakkisee hantuu afaan bu'an. 24 Barattootii gara Yesuusii deemuuf gaafatte. Maarre Yesuus hobolo yaabee dhaqanee dammassanee, «Barsiisa, barsiisa! achii deeme. 38 Namichi durriisoti keessaa bayane, Kunoo dhumataarr!» jedhaneen. Inni dammaqee «Si woliin deemuu?» jedhee Yesuus kadhat. Yesuus bubbe'ee fi danbalii xixe; bubbe'ee fi danbalii ammoo, 39 «Gara mana keetii deebi'i, waan Waaqi bisaaniille cadhisanee, cadheessi guddaa te'e. 25 si'iif godhe himi» jedhee isa erge. Namichi waan Achiin duuba inni barattootaan, «Dhugeeffannaan guddoo Yesuus isaaft godhe himaa, qachaa keessa

deeme. 40 Yennaa Yesuuus gara abbaaya'aan gamaa 9 Yesuuus ergantoota kudhanii lamaan wolitti deeb'e, isaan martinuu waan isa eegiisatti jiranuuf, waamee, akka dhukkuba fayyisanuu fi durriisota kolbaan isa fudhatte. 41 Achiin duuba namichi baasanu hunnaa fi baallii isaaniif kenne. 2 Achiin Yaayiroos jedhamu, bulchaan mana Waaqonfannaa duuba mootummaa Waaqaa akka lallabanuu fi worra Yihudoota tokko dhufee, miila Yesuuusii jalatti jigee dhibamaa akka fayyisanu erge. 3 Inni isaaniin, akka inni gara mana isaa dhaquuuf kadhate. 42 «Ideeemiisa kara'atiif womaa hin qabatina'a: ulee Sababille intalti isaa takkattiin inni qabu, ta woggaa yookiin korojoo, galaa yookiin beesee, woyaa uffattane kudhanii lamaa, du'lisa geetteertiyyu. Adoo Yesuuus malee ta dhibii hin qabatina'a. 4 Mana seentanu dhaqiisaaf karraa irra jiruu, kolbaan gara maraan isa maratti, qachaa sanii baatanee haga deentanutti dhiphitte. 43 Dubartittiin woggaa kudhanii lamaaf achuma tura'a. 5 Yoo kolbaan isin fudhatiisa dhadde, dhiigi dhaabbatuu didee rakkataa turte takka achi akka beessisa isaanitti teetu bukuu miila keessanii jirti; waan qaddu maraa cidheeyyi'itti fixxe; eennulle hargufadha'aatti qachaa sanii deema'a» jedhe. 6 ammoo isii fayyisu'uuf hin dandeeneen. 44 Isiin duuba Maarre ergantooti achii bayanee olloota maraa keessa Yesuuusiitii dhuttee handaara woyaa isaa tuxxee, Oduu Gammadaa lallabaa, kolbaa fayyisa deemanee. dhiigi isi'i kaa jigu yoosuma dhaabbate. 45 Yesuuus, 7 Kolbaan gariin Yohaannisiin Cuuphaan du'aa «Ka ana tuqe eennu?» jedhee gaafate. Nami martinuu ka'eera jedhiisatti waan jirtuuf, bulchaan Galiila'aam mormannaan, Pheexroos, «Barsiisa'a, kolbaan marti Heroodis, waan te'lissatti jiru mara dhage'e, guddoo si dhiphitee, si dhiibiisatti jirti» jedhe. 46 Yesuuus mame. 8 Worri dhibiiin Eliyaas mudhateera, worri ammoo, «Hunni fayyittu na keessaa akka baate ani dhibiille raagota durii keessaa tokkochatti du'aa waan beekuuf, nami tokko na tuqeera» jedhe. 47 ka'eera jedhane. 9 Heroodis, «Ani morma Yohaannisiin Dubartittiin akka dhokattee hafaa hin jirre dhaggitee, mureeraayyu; nami ani waan isaa dhage'u kun ammoo rorommaa dhuttee miila Yesuuisiititi jidde. Achiin eennu inni?» jedhe. Isa dhaggiisaafille barbaade. 10 duuba maaf akka isa tuxxee fi yoosuma attam akka Ergantooti deebi'anee waan hujane mara Yesuuisitti fayyite kolbaa duratti itti hinte. 48 Yesuuus isi'iin, himane. Achiin duuba inni isaan qofa fudhatee, gara «Intala tiyya dhugeeffannaan teeti si fayyiteerti; qachaa Betsayidaa jedhamuu tokko dhage. 11 Kolbaan nageyan deemi» jedhe. 49 Adoo Yesuuus tana marroo waan kanaa yennaa dhageette, isa hordotte. dubbatissatti jiruu, nami tokko mana Yaayiroosii Innille isaan fudhatee, marroo mootummaa Waaqaa bulchaa Mana Waqqonfannaa Yihudoataati dhufee, barsiisee, worra dhibee irraa fayyiisi barbaachiselle «Intalti teeti duuteerti. Yoona barsiisa hin rakkisin» fayyise. 12 Yennaa latti galgalootte, barattooti kudhanii jedhe. 50 Yesuuus ammoo yennaa waan kana dhage'e lamaan gara Yesuuusii dhufanee, «Adddeen nuuti Yaayiroosiin, «Hin sodaatin; dhugeeffadhu malee, jirru tun lafa qoommii waan teeteef, gara olla'aa fi intalti teeti hin fayyiti» jedhe. 51 Yesuuus mana oorruu adaala kanaa dhaqanee waan nyaatanuu fi Yaayiroosii bira yennaa geye, Pheexroos, Yohaannisiin, addee buli'i akka barbaadatanu kolbaa tana gad Yaaqoob, abba'aa fi haadha intalaa malee eennulle lakkisi» jedhane. 13 Yesuuus ammoo, «Isinuu waan isa woliin akka seenuuf hin eeyyanne. 52 Namooti achi isaan nyaatanu kenna'aaf» isaaniin jedhe. Isaan jiranu martinuu intalaaf bowanee wiiccifatane. Yesuuus ammoo, «Yoo dhandhee sagalee kolbaa tana duudi'iif ammoo, «Hin bowina'a; intalti rafisatti jirti malee, geettu binne malee, nuuti daabboo xaltaa shanii fi hin duune» jedhe. 53 Isaan akka intalti duuteerti qurxummii lama qofa qanna» jedhane. 14 Dhiirti waan beekanuuf, marti isaaniituu itti kollane. 54 gara kuma shanii achi jirtiyyu. Yesuuus barattoota Yesuuus ammoo harka isi'i qabee, «Intala, ka'l!» ifiitiin, «Akka namooti cinna shantama shantamaan jedhee waame. 55 Lubbuun isi'i itti deebitee, yoosuma tee'anu tolcha'a» jedhe. 15 Barattooti akkuma inni ol kaate; Yesuuus ammoo waan nyaattu akka isi'iif jedhe nama maraa teessisane. 16 Yesuuus daabboo kennanu isaan ajaje. 56 Worri isi'i maalalfatane; xaltaa shanii fi qurxummii lama fuudhee, gara ol Yesuuus ammoo waan te'e kana eennulle'etti akka hin gubba'aa ilaalee, Waaqaaf galata galchee, caccassee, hinne isaan ajaje. 17 kolba'aaf akka goodanu barattootatti kekenne. 17 Isaan martinuu nyaatanee quufanee, hambaa irraa

hatte barattooti kollonjoo kudhanii lama fuudhane. 18 dubbatiiisatti jiruuyyuu hin beenne. 34 Adoo inni Gaafa tokko yennaa Yesuus qofii ifii daadimatiisatti dubbatisatti jiruu, duumensi dhufee gaaddisa ifitiin jiru, barattooti isaa gara isaa dhufane. Inni, «Namooti isaan golle; barattootille duumensa keessa yennaa eennu anaan jedhan?» jedhee isaan gaafate. 19 seenane sodaatane. 35 Duumensa keessaa, «Kun Isaanilie, «Gariin Yohaannisii cuupha'a si'iin jedhan; Ilma kiyya, ka anि filadhe; isa dhage'aa!» qoonqoon gariin Eliyas si'iin jedhan; worri dhibiin raagota jettu dhage'ante. 36 Qoonqoon dhage'anteen duuba, durii keessaa tokkochatti du'aa ka'eera si'iin jedhan» Yesuus qofi jiruun dhaggane. Barattootille cadhisane jedhanee deebisane. 20 Yesuus, «Isin hoo eennu malee, waan yennaa san dhaggane mara nama anaan jettan?» jedhee isaan gaafate. Pheexroos tokkolle'etti hin hinne. 37 Guyyaa itti aaru Yesuusii deebissee, «Ati Masihi Waaqaa ti» jedheen. 21 Achiin fi barattooti isaa sadiin yennaa gaara irraa gad duuba Yesuus waan kana eennulle'etti akka hin bu'anu, gumiiin guddoon Yesuusiin wol dhaggite. hinne jabeessee isaan ajaje. 22 Inni itti dabalee, 38 Gumii keessaa nami tokko qoonqoo guddo'oone, «Ilmi namaajaarsolee biyyaa, sooreyyii hayyootaatii «Barsiisa'a! Akka ati ilma tokkocha kiyya naa laaltuuf, fi barsiisota seeraatiin tuffatamee guddoo rakkata, si kadhadha. 39 Ayaanni hamaan dedhuma itti ka'aa hin ijjeefama, guyyaa sadiin duuba ammoo hin iyyisiisa, lafatti isa dhowee wixirachiisee, afaan isa ka'a» jedhee isaanitti hime. 23 Achiin duuba isaan hoomacheessa; miidhaa tureen duuba farra jaddu'uun maraan, «Nami na hordofisaa barbaadu yoo jiraate, ifi gad lakkisa. 40 Ani akka barattooti teeti baasanuuf mormatuu ti, guyyuma guyya'aan fannoof ifii ba'atee, kadhadhe; isaan ammoo hin dandeenne» jedhe. 41 na hordofuu ti. 24 Nami jiruu ifii fayyifatiisaaf barbaadu Yesuus deebissee, «Isin dhaloota dhugeeffannaa hin jiruu ifii hin balleessa, ammoo yoo naaf jedhee qannee fi jalliyee kana! Haga yoomii isin woliin jiruu ifii balleesse jiruu ifii hin fayyifata. 25 Nami jiraadha? Haga yoomii isin ossadha? Me mucaa biyya lafaa duuddi qabaatee jiruu ifii yoo balleesse keeti as fid» jedhe. 42 Adoo mucaan gara Yesuusii yookiin dhidhise maan isaa baati? 26 Nama anaa fi dhufiisatti jiruu, ayaanni hamaan lafatti isa dhowee dubbiitiiyatti fokkifatu, Ilmi Namaa ulfinna ifii, ulfinna wixirachiise. Yesuus ammoo ayaana hamaa san abbaa ifitiif ergantoota woyyootatiin yennaa dhufu xilee, mucaa fayyisee, abbaa isaatif deebissee kenne. itti hin fokkifata. 27 Ani dhugumaan isinitti hima, 43 Kolbaan marti guddinna hunna Waaqaa baaseffatte. namoota as dhaabbataneeranu kana keessaa adoo Kolbaan martinuu waan Yesuus hoijate maraa adoo hin du'in, Mootummaa Waaqaa ka dhagganu hin maalalfattuu, inni barattoota ifitiin, 44 «Dubbii ani jiran» jedhe. 28 Yesuus waan kana dubbatee, gara isinitti himu tana gurratti fudhadha'a! Ilmi namaajayyaa saddeetiitiin duuba Pheexroos, Yohaannisii dabarfamee harka ilmaan namootaatit hin kennama» fi Yaaqoob fudhatee daadimatiisaaf gara gaaraa ol jedhe. 45 Barattooti ammoo dubbiit tana hin hubanne. baye. 29 Adoo inni daadimatiisatti jiruu bifii fuula Hiikkaan isaan duraa waan dhokatteertuuf hubatuu hin isaa jijiiramee woyaan isaaalle adii calalaxxu teete. dandeenne; dubbiit tana isa gaafatiisalle sodaatane. 30 Dedhuma namooti lamaan Muuse'ee fi Eliyas 46 Barattoota oddu'utti isaan keessaa ka caalu eennu isa woliin dubbatiiisatti jiranuun dhaggane. 31 Isaan akka te'e wol mormiin kaate. 47 Yesuus yaada ulfinna ol-gubba'aatiin mudhatanee marroo waan isaanii beekee, daalima tokko fuudhee, cinaa ifii Yesuus du'iisaan Yerusaalemitti muummessu'u dhaabbachiisee, 48 isaanii, «Daa'ima kana maqaa jiruu dubbatiiisatti jiraniiyu. 32 Pheexroosii fi worri kiyyaan ka fudhatu na fudhatu; ka ana fudhatu, isa woliin jiranu dunquuqquu hirriiba irra jiran; ka na ergelle fudhatu. Nami isin maraa keessaa yennaa dammaqane ammoo ulfinna Yesuusiitii gade'ee isin maraa caala» jedhe. 49 Yohaannis fi namoota lamaan ka isa woliin dhaabbiisatti deebissee, «Barsiisa'a, namichi tokko maqaa keetiin jiranu dhaggane. 33 Akkuma namooti lamaan durrisota baasun dhagginee, waan inni golii teenna Yesuus lakkisanee deemanee, Pheexroos Yesuusiin, te'uun dhabeef, isa dhooggine» Yesuusiin jedhe. 50 «Barsiisa'a! Asitti dhaggamuun keenna waan dansa'a; Yesuus ammoo, «Ka isiniin hin mormine mara golii gosee sadiin, takkattii si'iif, takkattii Muuse'eef, teessan waan te'eef, isa hin dhooggina'a!» jedhe. takkattii Eliyaasiif ijaarra» jedhe; Pheexroos waan 51 Yennaan Yesuus gara ol-gubba'aa fudhatamu

dhikaannaan, gara Yerusaalemii deemiisaaf muratee manaa hin labina'a! 8 Yennaa gara qachaa tokkoo ka'e. 52 Gara ollaa Samaariya'aa dhaqanee waan seentanee isin fudhatane maraa, waan isiniif kennanu mara akka isaaf qopheessanuuf, inni ergantoota ifiin sooradha'a; 9 qachaa san keessatti dhibamaa dura erge. 53 Kolbaan ollaa sanii ammoo akka inni fayyisa'a; kolbaa achi jirtulle'een, «Mootummaan gara Yerusaalemii deemiisatti jiru waan beetteef, Waaqaa isinitti dhikaateerte» jedha'a. 10 Ammoo isa fudhatiisa didde. 54 Barattootii isaa Yaaqobii fi yennaa gara qachaa tokkoo seentanee isin fudhatiisa Yohaannis waan kana yennaa dhaggane, «Gootta'a, dhabane mara, kara'atti bayaaatii, 11 isaniin «Bukuu ibiddi ol-gubbaa irraa bu'ee akka isaan balleessu akka qachaa keessanii ka miila keennatti qabattelle ifi irraa ajanyu hin eeyyantaa?» jedhane. 55 Yesuus ammoo hin haxowanna; ammoo mootummaan Waqaqa akka garagalee isaan xixee, [«Isin ayyaana attamii irraa dhikaatte beeka'al»] jedha'a. 12 Ani isinitti hima, guyyaa akka teetane hin beettanu; Ilmi Namaa lubbuu namaa mura'aa worra qachaa saniitiirra worra Sodoomiitii fayyisiisaaf malee balleessisaaf hin dhunne»] jedhe. 13 Yesuus ede'ee, «Aannee si'iif, 56 Achiin duuba isaan gara ollaa dhibi'i ka'anee Koraaziin! Aannee si'iif, Betsayida'a! Bilbaasi Waqaqa deemanee. 57 Adoo isaan karaa ideemiisatti jiranuu, ka si keessatti godhame, adoo Xiiroosii fi Sidoonaa namichi tokko Yesuusiin, «Addee ati dhaxxu mara keessatti godhamee jiraatee, silaa kolbaan uffana ani si faana dhaqa» jedhe. 58 Yesuus deebisee, gaddaa uffattee, daadhaa keessa teetee duruu araara «Jeedalti boolla qaddi; sinbirreelle mana qaddi; Ilmi galteertiiyyu. 14 Guyyaa mura'aa isin caalaa Xiiroosii namaa ammoo addee mataa ifii itti irkifatu hin qabu» fi Sidooniif kasoo teeti. 15 Qifirnaahoom ati haga jedhe. 59 Nama dhibi'iin, «Na hordofii» jedhe. Nami sun ammoo, «Goottaa, dursee dhaqee abbaa kiyya ol-gubba'aa ifi ol qabuu barbaaddaa? Maarre gara boolla qile'ee gad gatanta. (Hadēs g86) 16 «Ka isin awwaaladha naa eeyyam» jedhe. 60 Yesuus deebisee, dhage'u na dhage'a; ka isin didu na dida; ka ana didu «Du'aan du'aa ifii awwaalatuu ti. Ati ammoo dhaqiiii ka ana erge dida» jedhe. 17 Worri torbaatamii lamaan mootummaa Waqaqa lallabi» jedhe. 61 Achiin duuba gammada gudda'aan deebi'anee dhufanee, «Goottaa, ammalle nami dhibiin, «Gootta'a, ani si hordofa; yennaa nuuti maqaa keetiin ajajne durrisotille ammoo dursee dhaqee maatii tiyyatiit nageya akka nu'uuf ajajamane» jedhaneen. 18 Yesuus deebisee, dhaamuuf naa eeyyami» jedhe. 62 Yesuus isaan, «Seexanni akka balaqqeetti'i ol-gubba'aa bu'uun «Nami qottoo harkatti qabatee, ifiin duuba ilaalu dhagge. 19 Ani akka isin dhuduufaa fi makka irra mootummaa Waqaatiif hin te'u» jedhe.

10 Kanaan duuba Goottaan nama torbaatamii lamaan dhibii filatee, gara qacha'aa fi addee ifii dhaqu'uuf jiruu mara lamaan lamaaniin ifiin dura erge. 2 Inni isaniin, «Midhaan haamamu gudda'aa, worri haamu ammoo diqqa'a; abbaan midhaanii worra haamu gara ficha'aa akka erguuf daadimadha'a. 3 Amma beena'a! Kunoo ani akka ilmoolee hoole'ee yayyii odduu isin erga. 4 Korojoo yookiin subba yookiin kophee hin qabatina'a; eennulle nageya fuudhiisaaf kara'atti hin dhaabbatina'a. 5 Mana tokko yennaa seentane duraan dursa'atii, «Nageenni mana kanaaf te'u!» jedha'a. 6 Yoo nami nageya jaalatu achi jiraate, nageenni keessan nama saniif te'uut ti; yoo hin jiraanne, nageenni keessan isiniif deebi'a. 7 Manuma san keessa tura'a; hojataa tokkoof mindaan barbaachisaa waan te'eef, waan isaan isiniif kennanu maraa nyaadha'aa una'a. Maaan gara

ideentanu, hunna diinotaa maralle akka injifattanu baallii isiniif kenneera; womaa isin hin miidhu. 20 Te'u malee, maqaan keessan ol-gubba'atti waan barreeffameef gammada'a malee, ayyaanni hamaan waan isiniif ajajameef hin gammadina'a» isaniin jedhe. 21 Yennuma sanitii, Yesuus gammada Ayyaana Woyyichaatiin guutamee, «Abbaa kiyya, Goottaa ol-gubba'atii fi lafaa! Waan kana worra qarole'ee fi beettota dhossitee worra wo hin beenneef waan mudhitteef si galateeffadha. Ee, Abbaa, wonni sun akka teetuuf waan ati itti gammadde. 22 «Abbaan kiyya waan mara dabarsee natti kenneera. Abbaa isaa qofattuu beeka malee, ilmi eennu akka te'e ka beeku hin jiru; Ilma isaatii fi worra Ilmi isaa itti mudhisuu barbaadettuu abbaa beeka malee, abbaan eennu akka te'e ka beeku hin jiru» jedhe. 23 Achiin duuba gara barattoota ifii garagalee qofii isaniitii, «Itti waan isin dhaggitanu dhaggitu ta eebbfante. 24 Raagotaa fi moototi hedduun waan isin dhaggitanu

dhaggiisaaf, waan isin dhageettane dhage'iisaaf Muuse'ee tokko Yesuus waan jedhu ilaaliisaaf ol ka'ee, «Barsiisa'a, jiruu bara baraa dhaggatiisaaf maan godhuu na barbaachisa?» jedhe. (aōnios g166)

26 Yesuus deebisee, «Seera Muuse'ee keessatti maanti barreeffameera? Attamitti dubbittee hiitta?» jedhe. 27 Namichille, «Goottaa Waaqa keeti gadhaa keeti tokkochaan, lubbuu teeti takkatti'iin, hunna teeti takkatti'iin, qalbii teeti takkatti'iin jaaladhu; akkuma ifi jaalattu ollaa keetille jaaladhu» jedhe. 28 Yesuus, «Sirriitti deebiteerta; yoo tana goote jiruu bara baraa hin dhaggatta» jedhe. 29 Beekkichi Seera Muuse'ee ammoo akka waan nama balchaa te'ee ifi mudhisisa barbaadee, «Ollaan kiyya kam inni?» jedhee gaafate. 30 Yesuus deebisee, «Nami tokko Yerusaaleemi gara Yeriko'oo adoo gad deemuu worri nama saamu isa lolee, waan inni qabu mara irraa mulqee, dikee, lubbuu qofa keessatti lakkisee biraa deeme. 31 Hayyuun tokko karaa san adoo dabaruu, yennaa namicha dhagge ammoo, irraa goree dabare. 32 Nami gosa Lewwi'ii tokkolle karuma san achi dhufee, yennaa namicha dhagge, irraa goree dabare. 33 Nami Samaariya'aa tokko ammoo, ka karaa san deemu irra dhufee, yennaa isa dhagge nayeef. 34 Itti hiiqee, madaa isaatitti zayiti'ii fi daadhii woyni'ii naqee hidheef; achiin duuba geejibaa ifii gubbaa teessisee, gara mana keessummaan bultuu isa geessee, achitti qarqaare. 35 Guyyaa itti aanu dinaara lama fuudhee namicha mana keessumma'aa eegutti kennee, «Ittiin qarqaar; yennaa karaa kana deebi'u, kana caalaalle yoo baatteef, si'iif hin kenna» jedheen» jedhe. 36 Achiin duuba Yesuus, «Jara sadiin kana keessaa, akka ollaa tokkootitti namicha jara nama saantu afaan bu'e san ka qarqaare kam sitti fakkaata?» jedheen. 37 Beekaan Seera Muuse'ee, «Ka marareef» jedhee deebise. Yesuus isaan, «Atille dhaqii, akkasuma tolchi» jedhe. 38 Yesuus barattoota ifii woliin ideemaatuma gara ollaa tokkoo yennaa dhufe, dubartiin Maartaa jedhantu takka mana ifiititti isa fudhate. 39 Isiin obboleetti Maariyaam jedhantu takka qaddi; Maariyaamiin sun miila Yesuusii jala teetee dubbii isaa caqasiisatti jirtiyyu. 40 Maartaan ammoo hujjiin mana keessaa waan itti heddatteef, gara isaa dhuttee, «Gootta'a, obboleettiin tiyya akka ani callaan hujjuuf yennaa isiin

qofuu na lakkittu cadhittee ilaalta? Akka isiin dhuttee na gargaarttuuf itti himi» jette. 41 Goottaan deebisee «Maarta'a, Maarta'a! Ati waan hedduu yaadaa rakkata, 42 ka barbaachisu ammoo waan tokkocha calla'a. Maariyaamiin waan dansaa filatteerti, isii irralle'ee hin fudhatamu» isi'iin jedhe.

11 Gaafa tokko Yesuus addee takkatti daadimatiisatti jiraayy; yennaa inni daadimatee ka'e, barattoota isaa keessaa tokkochi isaan, «Gootta'a, Yohaannis barattoota ifii daadimatiisa akkuma barsiise, atille daadimatiisa nu barsiisi» jedhe. 2 Yesuus isaaniin, «Yennaa daadimattanu tana jedha'a: «Abbaa keenna, [ka ol-gubbaa jirtu] Maqaan keeti woyyoomu; Mootummaan teeti dhuttu. [Fedihiin teeti akkuma ol-gubba atti teete, lafa irralle'etti teetu.] 3 Sagalee nuu barbaachittu guyyuma guyya'an nuu kenni. 4 Akkuma nuuti worra nu yakkuu araaranu, cubbuu teenna nuu araarami; [hantuu irraa nu eegi maleei], ataabe'etti nu hin galchin!» jedha'a» jedhe. 5 Achiin duuba Yesuus ede'ee «Isin keessaa nami tokko lansa yoo qabaate, halkan wodhakkaa gara lansa ifii dhaqee «Lansa kiyya, daabboo xaltaa sad naa liqeessi. 6 Lansi kiyya karaa deemaa ammuma tana natti goree waan itti kenuu dhabeera» yoo jedheen, 7 lansi isaa sun mana keessa tee'ee, isaan «Ana hin rakkisin! Balbalti cufantee, ijooleen tiyyalle na woliin taqee irra ratteerti. Ani ka'ee womaa si'iif kennisa hin dande'u» hin jedhaa? 8 Ani isinitti hima, lansa isaa waan te'eef ka'ee womaa isaaft kenuu dhabulle, adoo hin fokkafatin itti deddeebisee waan isa kadhateef, ka'ee waan isaa barbaachisu mara hin kenna. 9 «Maarre ani isiniin jedha: gaafadha'a isiniif hin kennanti; barbaada'a hin dhaggattani; dhodhowa'a balbalti isiniif hin bananti. 10 Ka gaafatu maraa hin fudhata; ka barbaadu maraa hin dhaggata; ka dhodhowu maraaf balbalti hin bananti. 11 Isin keessaa abbaa ka te'e, ilmi isaa [daabboo yoo gaafate dhakaa ka kennuuf eennu?] Qurxummi yoo gaafate dhudhuufaa ka kennuuf eennu? 12 Yookiin yoo inni quuphaa gaafate qaaqibbuu hin kennaafii? 13 Isin adoo hamoota teetanuu, waan dansaa ijooleen teessaniif kennisa yoo beettane, Abbaan keessan ka ol-gubbaa jiru, attam caalchisee worra isa gaafatuuf Ayyaana Woyyicha kennuu dhabal!» jedhe. 14 Yesuus durriisa duudaa tokko baase. Yennaa durriisi baye, namichi dubbatii jalqabe; namootille baaseffatane.

15 Namooti gariin ammoo, «Inni hunna Bi'el Zebulii qaccee biyya lafaatii qaruu Soloomoonii caqasiisaaf mooticha durriisotaati durriisota baasa» jedhane. 16 dhutte; amma kunoo ka Solomoon caalu as jira. Worri dhibiin Yesuu haaga ilaaliisaaf barbaadanee, 32 Kolbaan qachaa Nanawwe'ee guyyaa mura'aa beessisa tokko ol-gubbaa irraa akka isaanitti mudhisu dhaloota kana woliin kaatee isinitti hin murti; kolbaan gaafatan. 17 Yesuu ammoo waan isaan yaadatane Nanawwe'ee lallaba Yoonaasii dhageettee cubbuu beekee, isaaniin, «Mootummaan takka wol mormitee irraa deebiteerti. Kunoo ka Yoonaas caalu as jira. 33 yoo gargar ifi qoodde, mootummaan sun hin baddi; «Eennulle ifa issee, addee hin mudhannetti yookiin maatiin takka yoo gargar ifi qoodde, manni sun hin qorii jala ka keyu hin jiru; namooti yennaa mana diigama. 18 Maarre Seexanni wol mormee yoo gargar seenanu akka dhagganu addee mudhatu keya. 34 Ilti ifi qode, mootummaan isaa attamiin dhaabbatuu teeti ifa nafa keetii ti; ilti teeti fayyaa yoo teete, nafi dandeetti? Waan isin anaan, «Inni hunna Bi'el keeti duudiin ifaa te'a; ammoo ilti teeti dhukkudduu Zebuliitiin durriisota baasa» jettaneef tana jedhe. 19 yoo teete nafi keeti duudiin dukkanowaa te'a. 35 Yoo ani hunna Bi'el Zebuliitiin isaan baase, ijooleen Tanaaf ifi si keessa jiru akka hin dukkanoonne ifi teessan eennuun baasan? Tanaaf ijooleen teessanuu eegadhu. 36 Nafi keeti duudiin ifa yoo qabaate, isinitti murti. 20 Yoo ani hunna Waaqaatiin durriisota maddiin takkaalle dukkana keessa yoo hin jiraatin, ka baasu te'ee, akka mootummaan Waaqaa gara akkuma yennaa ifi ifa ifii sitti issu te'u, nafi keeti keessan dhutteertu beeka'a. 21 «Nami jabaan tokko, duudiin ifaalessa te'a» jedhe. 37 Yesuu yennaa meya woraanaa mara hidhatee, mana ifii yennaa dubbatee ka'e, Fariisaayichi tokko sagalee nyaatiisaaf eeggatu, qabeenni isaa marti hin eegamaaf. 22 gara mana ifii isa waame; maarre inni nyaatiisaaf Ammoo ka isa caalaa jabaatu yennaa isa loloo gara mana isaa dhaqee tee'e. 38 Fariisaayichi sun injifate, meya lolaa ka inni addatu maraayuu irraa Yesuu adoo harka hin dhiqatin nyaataaf akka tee'e fudhata, karra dannabe sanille hin qooda. 23 Eennulle yennaa dhagge maalalfate. 39 Maarre Goottaan ka golii tiyya hin te'in na morma; eennulle ka na isaan, «Isin Fariisaayoti muduunu itti untanuu fi qorii woliin wolitti hin qanne hin bittinneessa. 24 «Ayyaanni itti nyaattanu gubbaa qulleessitan, keessi keessan hamaan nama keessaa yennaa bawu, addee itti ammoo joljolumnaa fi hammeennaan gutameera. foorfatu barbaadatiisaaf, lafa bisaan hin jirre keessa 40 Gowwoole'e! Waaqi gubbaa dade keessa hin deddeebi'a; addee barbaadatee yoo dhagguu dhabe, dannee? 41 Ammoo waan muduunu uu fi qorii keessa «Mana kiyya ka keessaa bayetti deebi'a» jedha. 25 jiru hiyyeyyi'iif kenna'a, wonni duudiilie isiniif hin Yennaa deebi'u, manni haxowamee qulqulloreeruu qulqulloonti. 42 «Isin Fariisaayotaaf aanne'e! Isin dhagga. 26 Achiin duuba ayyaanota hamoota torba ashuuda'aa fi sugattee irraa, akkasuma waan ficha'atti ka isa caalaa hamaa te'ane dhaqee fida; isaanille dhaabattane duudii irraa kudhan keessaa tokko dhufanee achi le'an. Jireenni namichaa ka duubaa Waaqaaf kennitan, dhuga'aa fi jaalala waaqaa ammoo ka duraa caalaa ka hammaate te'a» jedhe. 27 hin lakkitan. San adoo gootanuu tanalle worra dhibi'iif Yesuu adoo tana dubbatissati jiruu, gumii keessaa godhiisa lakkisuun hin malle. 43 Isin Fariisaayotaaf dubariin takka qoonqoo ol qabattee, «Gadaamessi si aanne'e! Isin Mana Waaqonfannaa Yihudootaa ba'atee fi harmi ati hoote ka badhaadhane» jette. keessatti barcumaa ulfinnaa, addee dikko'ootille'etti 28 Inni ammoo deebisee, «Worri jecha Waaqaa nageya ulfinnaa akka isin fuudhanu jaalattan. 44 dhage'e ajajamuuf caalaa ka badhaadhe!» jedhe. 29 Isin irreensa beessisa hin qanne ka namooti adoo Kolbaan hedduun gara isaa dachaateertuun, Yesuu, hin beekin irra deemanu waan fakkaattanuu isiniif «Dhalooti kun dhaloota hama'a; isaan beessisa aanne'e!» jedhe. 45 Beekaan Seera Muuse'ee tokko, gaafatan, ammoo beessisa Yoonaasii raagichaa «Barsiisaa, ati yennaa tana dubbattu be nu'ulle malee ka dhibiin tokkolle hin kennamuuf. 30 Raagichi arrassaarta» jedheen. 46 Yesuu deebisee, «Isin Yoonaas kolbaa Nanawwe'etifi beessisa akka te'e beekkolee Seera Muuse'etifi aanne'e! Isin ba'aa ilmi namaalle dhaloota adhaa kanaaf beessisa hin ulfaattuu dudda kolba'atitii feetan, ifii ammoo te'a. 31 Mootittiin kibbaa guyyaa mura'aa dhaloota quballe'een hin tuuxsanu. 47 Isin raagota abbootiin adhaa kana woliin kaatee, isaanitti hin murti. Isiin teessan ijjeetteef irreensa waan ijaartanuu, isiniif

aanne'e! 48 Isin waan abbootiin teessan hujjetti ka dubbatu araara hin dhaggata; ammoo eennulle wolii galtane; isaan raagota ijjeesanee, isin irreensa Ayyaana Woyyicha mormee ka faanshessu araara hin isaanii ijaartanee mirkaneessitane. 49 Marroo tanaaf dhaggatu. 11 «Yennaa isaan Mana Waaqonfannaa beekkumsi Waaqaa, «Ani raagotaa fi ergantoota Yihudootaatitti, bulchitoota fi worra baallii qabu duratti, isaanitti erga; isaan garii hin ijjeesan kaan hin ari'an murtii'if isin geessane, attam akka falmattanu yookiin jedha. 50 Maarre haga latti dadanteen jalqabee maan akka dubbattanu hin yaadina'a. 12 Yennuma dhiiga raagota maraa ka jigeef dhalooti kun hin san Ayyaanni Woyyichi waan isin dubbatu'uuf maltane gaafatama. 51 Dhiiga Abeeliitiin jalqabee haga dhiiga isin barsiisa» jedhe. 13 Gumii keessaa nami tokko, Zakaariyaasi wodhakka addee ciinca'atii fi Galma Yesuusiin, «Barsiisa'a, dhaala abbaa keennaa, akka Waqaatitii ijjeesanee, ani dhugumaan isinitti hima, naaf qoodu obboleessa kiyatti himi» jedheen. 14 dhiiga isaan maraatiif dhalooti kun hin gaafatama. Yesuuus deebisee, «Jaali, akka ani isin irratti abbaa 52 Isin beekkoleen Seera Muuse'ee, furtuu balbala mura'aa yookiin qoodduu dhaalaa te'u eentu na beekkumsaa kolbaa duraa waan fuutaneertanuu, fowe?» jedhe. 15 Itti aansee inni isaan maraanuu, isiniif aanne'e! Isin ififi hin seenne, worra seenisaaf «Jireenni namaa baceenna karraatiini moti; tanaaf barbaadulle hin dhooggitan» jedhe. 53 Yesuuus ilaalladha'a, joljolummaa maraa irraa ifi eegadha'a» yennaa achii deeme, barsiisoti Seera Muuse'eetii fi jedhe. 16 Achiin duuba Yesuuus isaanitti mammaakee, Fariisaayoti guddoo moromanee, gaaffii marroo waan «Namichi dureessi ka fichaa midhaan hedduu baase heddu'uuf isa gaafatanee, 54 dubbiin inni dubbattanu qabu tokko jira. 17 Inni *«Addee midhaan kiyya kana mara itti galchu hin qabu. Maan godha?»* jedhee yaadate. 18 «Akkana godha» ififi jedhe; *«Gootaraa kiyya maraa diigee ka dhibii gugurdaa ijaara, achitti midhaan kiyaa fi meya kiyya ka dhibii maralle galfadha. 19 Achiin duuba anififi, Waan dansaa wogga heddu'uuf sii barbaachisu mara hin qadda; foofadhu, nyaadhu, uni, ifi gammachiisi!»* jedha. 20 Waaqi ammoo isaan, *«Ati gowwa'a! Edanuma tana lubbuun teeti fudhatanti; waan ati ififi kuufatteertu kana mara eentu fudhata?»* jedhe. 21 «Nami lafa tana irratti ififi karra kuufatu, Waqa durattu ammoo ka dureessa hin te'in akkasuma te'a» jedhe. 22 Yesuuus barattoota ifiitiin, «Maarre ani isinitti hima, jireenna keessaniif maan nyaanna yookiin nafa keessanitti maan uffanna jettanee hin yaadina'a. 23 Jireenni nyaata caalaa, nafi woyaa caalaa guddoo barbaachisa'a. 24 Me harraaqessoota ilaala'a: isaan midhaan hin facaasanu yookiin haamanee hin galchanu; addee midhaan itti galchanu yookiin gootaraa hin qabanu; Waqqi isaan nyaachisa. Isin guddoo sinbirroota caaltan! 25 Isin keessaa nami tokko haga fedhe itti yaadee le'ii ififi diqqumalle ka dheereffattu dande'u eennu? 26 Yoo waan diqqoo akkanaa kanaayyuu dandeettanee hin goone, maaf marroo waan dhibi'iitif yaaddan ree? 27 Daraaroti attam akka guddatanu ilaala'a: Isaan hin hujatanu yookiin woyaa ififi hin dhowatanu. Ammoo ani isinitti hima, Soloomooniin mootichinuu ufinna ififi maraan woyaa akka daraarota sanii dansittii

12 Yennaa san gumiin kuma heddu'utti laakkowantu haga wol irra ijjattutti yennaa wolitti qabante, Yesuuus dursee barattoota ifiitiin, «Uukoo worra Fariisaayotaa, jechuun kijiba isaanii irraa ifi eegadha'a. 2 Wonni gollaa jiru maraa hin mudhata, wonni dhossaa jiru maraa hin beekkama. 3 Tanaaf wonni isin dukkana keessatti dubbattane, ifa guyya'atitti bayee hin dhage'ama, wonni isin diinqa cufamaa keessatti qofuu haasottane guutuu manaa irratti hin lallabama» jedhe. 4 «Jaalota tiyya, ani isinitti hima; worra isin ijjeesee ammoo waan badduu dhibii tana caalaa hujuu hin dandeenne hin sodaatin'a. 5 Ani ka sodaatiisaa maltane isinitti mudhisa: Ka ijjeeseen duuba, ibidda bara baraatitti gatiisaaf baallii qabu, Waqaq sodaadha'a. Ee, ani isinitti hima isa callaa sodaadha'a! (Geenna g1067) 6 «Sinbirrooti didiqqoon shanan saantimii lamaanitti gurgurantii motii? Te'u malee isaan san keessaa takkattiin Waqaq durattu dedhantee hin jirtu. 7 Rifeensi mataa keessaniiitu maraa laakkowameera. Maarre hin sodaatin'a; isin sinbirroota didiqqoo san caalaa gatii guddoo qaddan. 8 «Ani isinitti hima, eennulle nama dhibii duratti ka naaf dhugaa bayu, Ilmi Namaalle ergantoota Waqqaa duratti akkasuma isaaf dhugaa bayu. 9 Ammoo nama duratti ka na mormatu, ergantoota Waqqaa duratti hin mormatama. 10 Eennulle Ilma Namaa mormee dubbi

hin uffanne. 28 Waaqi marra adha mudhatee, boru isaa guyyaa inni hin eennee fi saatii inni hin beennetti ibiddatti gatamu yoo akkas seesee itti uffise, isin deebi'ee hin dhufa, isa hin ciccira, qooda isaaalle fa'a attam caalchisee uffisu dhaba. E, isin worra worra hin dhugeeffanne woliin godha. 47 «Fedhii dhugeeffanna diqqo'o! 29 «Tanaaf «Maan nyaanna? goottaa ifii adoo beekuu tajaajilaan hin qopheeffanne, Maan unna?» jedhaa yaadaan hin rakkatina'a. 30 yookiin ajaja goottaa ifii hin muummessine akka Kolbaan lafa tanaalle waan kana dhaggatiisaaf itti malee hin dhaanama. 48 Ammoo tajaajilaan fedhii yaadaa rakkatti. Tun marti akka isini barbaachittu goottaa ifii beekuu dhabiisaan, waan isa dhaansisu Abbaan keessan ka ol-gubba'aa hin beeka. 31 yoo huje, diqquma dhaanama. Nama wonni guddoon Addee tanaa, mootummaa Waaqaa barbaada'a, itti kennante irraa waan guddo'otti barbaadama; nama tun marti isiniif hin dabalanti. 32 «Gumii diqqo'o, maganneen guddoon itti kennante irraa ka caalu hin Abbaan keessan mootummaa ifii isini kenniisaaf barbaadama» jedhe. 49 «Ani ibidda lafatti buusiisaaf waan jaalateeruuf, hin sodaatina'a. 33 Waan qaddanu dhufe, adoo duruu bobeeffamee jiraate ani attam mara gurgura'atii beesee worra hiyyeyyi'iif kenna'a. halchaayyu! 50 Ani cuuphama cuuphamaaru tokko Subba beese'e ka hin dulloonne qopheeffadha'atii qaba, haga inni muummowutti ani attam rakkadha! beesee teessan addlee hattuun hin dhaqqanee fi 51 Biyya lafaatifi nageya buusiisaaf waan dhufe na biliin hin balleessine ol-gubba'atti maffadha'a. 34 seetanii? Waawwoo, gargar bayiisa malee nageyaa Addee beeseen teessan jirtu gadhaan keessanille moti. 52 Ammaa jalqabanee maatiin mana tokkoo hin jiraata» jedhe. 35 Yesuus itti aansee, «Huji'iif shanan, sadiin lamaaniin wol mormanee lamaan hidhadha'atii qophowa'a, ifa keessanille iffadha'a! 36 sadiiniin wol mormanee gargar hin bayan. 53 Abbootiin Tajaajiltoota goottaan isaanii jila fuudhaatii deebi'u ijoollee ifii, ijoolleen abbootii ifii, haati intala ifii, intaltille eegatanu fakkaadha'a. Yennaa inni dhufee balbala haadha ifii, haati sodda'aa niitii ilma isi'i, niitiin ilma dhodhowe, isaan yoosuma hin banan. 37 Tajaajiltooti isi'i haadha sodda'aa woliin mormanee gargar bayan» goottaan isaanii yennaa deebi'u dammaqaneeranuun jedhe. 54 Yesuus kolba'an, «Isin yennaa duumensi dhaggu, ka eebbfamane. Ani dhugumaan isiniin karaa aduuu seentuun dhufe, yennuma san bokkeenni jedha, inni woyaa ifii caccaffatee, addee nyaataa isaan roobaara jettan; hin rooballe'e. 55 Yennaa qilleensi teessisee hin areera. 38 Halkan wodhakkaa yookiin gara gadii dhowu dhaggituu, o'i dhufaara jettan; fullee bari'iif yoo dhufelle, worri qophowaneeranuun akkasuma te'a. 56 Isin kijiboolle'e! Waan lafaatii fi inni dhaggu ka eebbfamane! 39 Ammoo tana duumensa ilaaltanee himuu hin dandeettan; maaf beeka'a: abbaan manaa saatii hattuun itti dhuttu adoo waan bara kanaa hin beekin ree? 57 «Isin waan beekee, hattuun mana isaa cassitee akka seentuuf dhugaa te'e ifumaa maaf hin murre? 58 Nami tokko si hin lakkisu. 40 Ilmi Namaalle saatii isin isa hin eennetti himatee gara abbaa seeraa si geessiisaaf yoo ka'e, waan dhufuuf, isiniile qophowa'atii eegadha'al!» adoo abbaa seeraa dura hin geyin karaattuu isa woliin jedhe. 41 Pheexroos, «Gootta'a, mammaassa kana woliin galiisaaf wodhaan. Yoo hin wodhaanin gara nu'uuf dubbatta moo yookiin nama maraafuu?» abbaa seeraa harkisee si geessa, abbaan seeraalle jedhee gaaafate. 42 Goottaan deebisee, «Tajaajilaan bulchaa mana hidha'atitti dabarsee si hin kenna, addatama'a fi qaroon, ka goottaan isaa akka inni innille gara mana hidha'aa si galcha. 59 Ani sitti hima, maatii isaa sirri'itti bulchuu fi tajaajiltoota isaatifi saantimiin cadduulle adoo hin hafin haga kaffaltutti sagalee yenna'aan akka kenuuf itti gaafatatumummaa ijumaa hin baatu» jedhe.

kenu kam ree? 43 Tajaajilaan goottaan isaa yennaa deebi'ee dhufu akkanuma hojjatisatti jiruun dhaggu sun ka eebbfame! 44 Dhugumaan isiniin jedha, goottaan tajaajilaan karra ifii mara irratti itti gaafatamaa hin godha. 45 Ammoo tajaajilaan sun, «Goottaan kiyya dafee hin dhufu hin tura» jedhee yaadatee, nyaataa unaa, machowaa tajaajiltoota dhiiraatii fi dubarti'iif dhaaniisatti yoo ka'e, 46 goottaan

13 Yennaa san namooti gariin gara Yesuusii dhufanee, marroo worra Galiila'a ka adoo Waaqaaf woreega woreegiisatti jiranuu, Philaaxoos iijeesisee dhiiga isaanii woreega isaanii woliin makee itti himane. 2 Yesuus deebisee, «Worri Galiila'aakun, worra Galiila'a kaan mara caalaa cubbaaleyii waan te'aneef akkas rakkatane isinitti fakkaataa?

3 Waawwoo! Ani isinitti hima, isin martinuu yoo fichaa ifii keessatti dhaabeen guddattee muka guddaa cubbuu teessan irraa deebi'uu dhaddane, akkuma teetee, sinbirreen dhuttee dameelee isi'ii irratti mana isaanii hin baddan. 4 Yookiin worri kudhanii saddeeti ijaarrattuu fakkaatti» jedhe. 20 Yesuus ammalle, ka Siilo'amitti xelleephoon dhaka'aa dheeertun itti «Mootummaa Waaqaa maaniin wol fakkeessa? 21 Isiin jiddee fixxe, worra Yerusaalem keessa le'u mara akka uukoo dubartiin takka fuutee bullaa guddo'on caalaa yakkaameyyii isinitti fakkaataa? 5 Waawwo'o! mattee, uukoon sun isii mara bukeessituu fakkaatti» Ani isinitti hima; isinille cubbuu teessan irraa yoo jedhe. 22 Yesuus gara Yerusaalemii adoo dhaquu, deebitane malee, isin martinuu akkuma isaanii hin qachootaa fi olloota keessatti kolbaa barsiisaa dabare. baddan» isaaniin jedhe. 6 Achiin duuba Yesuus 23 Nami tokko, «Gootta'a, ka fayyu kolbaa diqqo'oo?» mammaassa kana isaanitti mammaakee, «Namichi jedhee gaafate. 24 Yesuus deebisee, «Balbal fichaa ifii keessatti muka harru'uu dhaabbateeru dhipho'on seeniisaaf mixiixxadh'a; ani isinitti hima; tokko jira. Inni midhaan isii irraa barbaadatiisaaf namooti hedduun seeniisaaf wodhaanan; ammoo hin dhaqee womaa irraa dhabe. 7 Maarre inni namicha dande'anu. 25 Abbaan manaa ka'ee balbala cufeen fichaa isaa hujun, «lla, ani muka harru'uu kana duuba, isin ala dhaabbatanee balbala dhodhowaa, irraa midhaan barbaadatiisaaf woggaa sad dhufeera; «Goottaa keenna balbala nu'uuf banil» jettanee hin ammoo haga ammaa womaa irraa hin dhagganne. waantan; inni ammoo deebisee, «Isin eessaa akka Isii muri, maaf lafa balleessiti?» jedhe. 8 Namichi dhuttane ani hin beeku» isiniin jedha. 26 «Achiin sun ammoo deebisee, «Gootta'a, me woggaa tanaaf duuba isin deebittanee, «Si wolin nyaannee unneerra; lakkis; jala qotee kosii jalatti naqa. 9 Bara dhufu karaa keenna irralle'etti barsiitteerta» jettan. 27 Inni midhaan yoo buutte dansa'a! Ammoo yoo buusuu ammoo, «Eessaa akka isin dhuttane ani hin beeku; dhadde hin murtal» jedheen» jedhe. 10 Yesuus isin dabaaleyyiin martinuu ila tiyya duraa deema'a! Guyyaa Sanbataa Mana Waaqonfanna Yihudootaa jedha. 28 Mootummaa Waaqaa keessatti, Abrahaam, keessatti barsiisiisatti jiraayyu. 11 Dubartiin woggaa Yisihaq, Yaaqoobii fi raagota mara dhaggitanee, isin kudhanii saddeeti ayyaanni hamaan gugguussiseeru alatti yennaa gatantane, achitti bowaa ilkaan qartan. takkalle achi jirtiyyu. Isiin akka malee gugguuttee 29 Kolbaan gara aduun baatuu fi aduun seentun, olii qajeeltee dhaabbatuu hin dandeenne. 12 Yesuus fi gadiin dhuttee mootummaa Waaqaa keessa teettee yennaa isii dhagge gara ifii isii waamee, «Dubarti'i, hin nyaatti. 30 Worri amma duuba jiru, worra duraa ati dhibee teeti irraa fayyiteerta» jedhe. 13 Harka hin te'a; worri amma dura jiru worra duubaa hin te'a» ifiille isii irra keyee, isii yennuma san qajeeltee jedhe. 31 Yennaa san worra Fariisaayotaa keessa dhaabbattee Waaqa galateeffatte. 14 Sooressi mana namooti gariin gara Yesuusii dhufanee, «Heroodis Waaqonfanna Yihudootaa waan Yesuus guyyaa waan si ijjeesiisaaf barbaaduuf asii deemi, addee dhibii Sanbataatiin fayyisef aaree, kolbaalan, «Guyyooti dhaqil» jedhaneen. 32 Yesuus deebisee, «Dhaqalatii huji'ii jaan jiran. Maarre guyyoota san kowa'atii jeedala saniin, Ani adhaa fi boru durriisota hin baasa, fayyifama'a malee, guyyaa Sanbataatiinii moti» jedhe. worra dhibamaalle hin fayyisa, guyyaa sadeesso'ootitti 15 Goottaan deebisee, «Isin kijiboolle'e, isin keessaa hujii tiyya hin hobbaasa. 33 Te'u malee, ani adhaa fi guyyaa Sanbataatiin qotiyoo yookiin harree addee boru, ittaanille garuma duraa deemuu male; sababille hidha'atii hiikee geessee ka bisaan hin obaanne raagaan tokko Yerusaalem keessatti malee, addee eennu? 16 Amma dubartiin sanyii Abrahaamii teetu tun, dhibi'itti ijjeefamuu hin malle» isaaniin jedhe. 34 ta woggaa kudhanii saddeeti Seexanaan hidhantee «E! Yerusaalem, Yerusaalem! Ati raagota ka ijjeetu, turte, guyyaa Sanbataatiin hiikamu'uu hin mallee ergantoota gara keeti ergante ka dhaka'aan tuntu! ree?» jedheen. 17 Dubpii tana yennaa inni dubbate, Akka lukkuun cuucotii ifii koola ifii jalatti wolitti qabattu, worri isa mormu mara qaanowe; kolbaan ammoo anilie ijoollee teeti wolitti qabiisaaf yennaa meeqa kancira inni huje maratti gammadde. 18 Achiin duuba barbaade, isin ammoo didattane. 35 Ilaa,manni Yesuus ««Mootummaan Waaqaa maan fakkaatti? keessan ona hin te'a. Ani isinitti hima, «Ka maqaa Maaniin isii wol fakkeessina?» jedhee gaafate. 19 Gootta'atiiin dhufu, ka eebbfame» haga jettanutti Isiin akka sanyii sanaafici'ii ta nami tokko fuudhee deebitanee na hin dhaggitanu» jedhe.

14 Guyyaa Sanbataa tokko, Yesuu sagalee ilaalu'uu male; maganne'e na hin kajeelin!» jedheen. **19**

nyaatiisaaf, gara mana sooreyyii Fariisaayota Kuun, «Qotiyoo ximmaadii shan bitadheera, qotiiisa keessaa tokkochaa dhaqe; worri achi jiranu isa fi qotisa dhabuu isaanii ilaaliisaaf kunoo kara'atti gaadiisatti jiraniyyu. **2** Namichi nafi isaa ittoweeru bayeera; maganne'e na hin kajeelin!» jedheen. **20** tokko fuula isaa dura jiraayyu. **3** Yesuu, «Guyyaa Ka dhibiin, «Ani waajiba waan te'eef, dhaqqabee Sanbataatiin fayyisuun seeraa moo seera moti?» hin dhufu» jedheen. **21** Maarre tajaajilaan galee jedhee barsiisota Seeraatii fi Fariisaayota gaafate. goottaa ifiititi waan kana hime. Abbaan jilaa aaree **4** Isaan ammoo cadhisane. Yesuu namicha qabee tajaajilaan ifiitiin, «Ariifadhuu gara karaa gugurda'aattii fayyisee galche. **5** Achiin duuba Yesuu isaaniin, fi xurree qachaa keessaa dhaqittii worra hiyyeessa, «lsin keessaa nami tokko, ilmi isaa yookiin qotiyoon worra naafa, worra balla'aa fi worra hokkolaa fidil» isaa yoo boolla keessa bu'e, yennuma san guyyaa jedhe. **22** Tajaajilaan, «Gootta'a, waan ati ajajje Sanbataatiin ka hin baanne eennu?» jedhe. **6** Isaan maraa muummesseera, ammoo ammalle addeen ammoo tanaafille deebii kennuu hin dandeenne. **7** hin jirtil» jedheen. **23** Maarre goottaan tajaajila'aan, Yesuu keessumooti addee ulfinnaa filattuun yennaa «Gara kara'aattii fi xurre'ee dhaqittii, akka manni kiyya dhagge, itti mammaakee, **8** «Yennaa nami tokko guutuuf kolbaan akka dhuttu tolchi! **24** Ani isinitti gara jila fuudhaa fi heerumaa si waame, addee hima, worra duraan waamame keessaa tokkolle ulfinnaa hin tee'in, nami si caalu waamameera fa sagalee tiyya ta galgalaa afaaniin hin qabu!» jedhe» te'a. **9** Abbaan isin lamaanuu waame sun dhufee, jedheen. **25** Gumiin guddoon adoo isa woliin ideentuu, «Addee tana namicha kanaaf lakkisi» yoo si'iin jedhe, Yesuu itti garagalee, **26** «Nami gara kiyya dhufu, qaanowaa addee namichaaf lakkitee, addee gadee abba'aa fi haadha ifii, haadha manaatii fi ijoollee ifii, dhaxxee hin teetta. **10** Ati ammoo yennaa waamante, obboleeyyanii fi obboleettotta ifii, jiruu ifillle na caalaa abbaan si waame sun dhufee, Jaala kiyya, as addee ka jaalatu yoo te'e, barataa kiyya te'iisaaf hin dande'u. tanatti ol dabar» akka si'iin jedhuuf, dhaqittii addee **27** Fannoo ifii ba'atee ka na hin hordonne, barataa gadee tee'i. Yennaa san worra waamame san mara kiyya te'iisaaf hin dande'u. **28** «lsin keessaa nami duratti ulfinna hin dhaggatta. **11** Nami ifi guddisu mana dhaka'aa ijaaruu barbaadu, duraan dursee maraa hin diqqaata, nami ifi diqqeessu maraa hin beesee itti ijaaree fixu akka qabu beekiisaaf, tee'ee guddata» jedhe. **12** Achiin duuba Yesuu namicha isa ka gatii hin herrenne eennu? **29** Yoo akkas hin te'in, keessummeessu'uuf waameen, «Sagalee guyya'aa hundee buusee fixiisa ammoo yoo dadhabe, worri yookiin sagalee galgalaa yennaa gootu, jaalolee teeti kana dhaggu maraa itti kolla; **30** «Ilaa, namichi kun yookiin obboleeyyan teeti yookiin firottan keetti yookiin ijaarsa jalqabee fixiisa ammoo dadhabe» jedha. **31** dureeyyi ollaa keetti hin waamin; yoo waante, isaanille Yookiin mootiin loltoota kuma kudhan qabu, mootii deebisanee si waamanee, deebittee hin kaffalta. **13** loltoota kuma diddama qabu woliin lolisaaf ka duulu Ati ammoo yennaa jila gootu, worra hiyyeessa, worra tokko, duraan dursee gad tee'ee ka hin mari'anne naafa, worra hokkolaa'aa fi worra ballaa waami! **14** Ati kam? **32** Yoo hin dandeenne te'e, mootichi isa lolisaaf hin eebbfanta; isaan waan si'iif deebisanu hin qabanu, ka'e sun adoo fagoo jiruu ergantoota ifii itti ergee Waaqi ammoo guyyaa du'aa ka'a balchoole'eetitti nageya buusiisaaf hin gaafata. **33** Akkasuma, eennulle si'iif hin deebisa» jedhe. **15** Keessummoota qoriitti isin keessaa qabeenna ifii mara ka hin lakinne hiiqanee tee'anee keessaa tokkochi, kana yennaa barataa kiyya te'iisaaf hin dande'u» jedhe. **34** «Sooddi dhage'e Yesuu, «Mootummaa Waaqaatitti jilaaf waan dansa'a, ammoo yoo kuraa ifi keessaa dhabe, ka tee'u ka badhaadhel!» jedhe. **16** Yesuu isaan, attamiin deebi'ee kurowa ree? **35** Lafaa yookiin kosii «Namichi tokko jila guddoo godhee keessummoota tuulantuufille hin te'u; alatti hin gatama. Gurra dhage'u hedduu waame. **17** Yennaan jilaa yennaa geette, ka qabu dhage'utii!» jedhe.

«Wonnii maraa qophoweera, kowa'a!» jedhee worra waamametti akka himuu tajaajilaan ifii itti erge. **18** Isaan martinuu ammoo waan itti aalatanu himatiisatti ka'anee. Ka matoomaa, «Lafa bitadheera, dhaqee

15 Gaafa tokko worri qaraxa guuruu fi cubbaaleyyiin dubbi Yesuuusii dhage'iisaaf gara isaa dhufane.

2 Fariisaayotaa fi barsiisoti Seeraa ammoo, «Namichi

kun cubbaaleyii hin fudhata, isaan wolille'een nyaata» sunqate. 21 «Ilmi isaa ammoo, «Abbaa kiyya, ani jedhanee itti gungumane. 3 Tanaaf Yesuus itti Waqaqa fi si yakkeera. Haganaa achi ani ilma keeti mammaakee, 4 «lsin keessaa hoolee dhibba ka jedhamiisaaf hin malle» jedheen. 22 «Abbaan isaa qabu, dhibba san keessaa hooleen takkattiin yoo ammoo tajaajiltoota ifiitiin, «Ariifadha'aatii, woyaa, duraa badde, sagaltamii sagali diidatti lakkisee hoolee woya mara caaltu fida'aatii itti uffisa'a; qubee qubatti, badde san haga dhaggetti barbaadiisaaf ka hin baane kopheelle miilatti keya'a! 23 Achiin duuba dardara eennu? 5 Yennaa dhagge gammadee gurmuu ifii coomaa fida'aatii qala'a, nyaataa jilifanna. 24 Ilmi irratti kaafatee, 6 gara mana ifii gala. Achiin duuba kiyya kun du'eeraayyu, amma ammoo jiraateera, lansootaa fi olloota ifii waamee, «Hoolee tiyya ta badde badeeraayyu amma ammoo dhaggameera» jedhe. waan dhaggeef na woliin gammada'a!» hin jedha. 7 Maarre isaan jilifachuu jalqabane. 25 «Yennaa tana Ani isinitti hima, akkuma kana, balchoota sagaltamii ilmi angafichi fichaa keessa jiraayyu. Yennaa deebi'ee sagali ka cubbuu irraa deebi'iisi hin barbaachinne manatti dhikaate weeddu'u fi sirba dhage'e. 26 Maarre caalaa, cubbichi tokko cubbuu ifii irraa yoo deebi'e inni tajaajiltoota keessaa tokko gara ifii waamee, ol gubba'atti gammadi guddaan hin te'a» jedhe. 8 «Maanti maan te'e?» jedhee gaafate. 27 Tajaajilaan Yesuus itti aansee, «Dubartiin saantii maallaqaa deebisee, «Obboleessa keetittuu deebi'ee gale; waan kudhan qaddu takka kudhan san keessaa takkaan yoo inni nageyaa fi fayya'aan galeef, abbaan keeti badde, ifa issitee, mana ifii harte haga dhaggitutti dardara coomaa qalchiise» jedheen. 28 Ilmi angafichi miidhassitee hin barbaaddii motii? 9 Yennaa dhaggite aaree mana seenuu dide; maarre abbaan gad itti lansootaa fi olloota ifii waantee, «Saantii Maallaqaa bayee, akka inni mana seenuuf isa magannifate. tiyya, ta na duraa badde waan dhaggeef na woliin 29 Inni ammoo deebisee abbaa ifiitiin, «Ilaa, ani gammada'a!» isaaniin hin jetti. 10 Ani isinitti hima; woggoota kana duudii akka garbichaa si'iif hujaa ture, akkuma kana cubbichi tokko cubbuu ifii irraa yennaa ajaja keetille ijumaa didee hin beeku; ati ammoo deebi'u ergantooti Waqaqa hin gammadan» jedhe. 11 akka ani lansoota tiyya woliin gammaduuf buruusoo Yesuus itti aansee, «Namichi tokko ilmaan lamaan re'e'elie ijumaa naaf kennitee hin beettu! 30 Amma qaba. 12 Maandhich abba'aan «Abbaa kiyya, karra ammoo ilmi keeti kun karra teeti sagaagltoota woliin teeti keessaa qooda na gewu naaf kenni!» jedhe. fixee, deebi'ee dhufee jennaan, dardara coomaa Maarre abbaan karra ifii isaaniif qoode. 13 Guyyoota isaaq qalte!» jedhe. 31 Abbaan deebisee, «Ilma diqqa'aan duuba ilmi maandhich karra isa geette kiyya, ati yennaa mara na woliin as jirta, wonni ani mara wolitti qabatee gara biyya fago'oo deeme; achitti qabulle maraa teeti. 32 Obboleessi keeti kun ammoo le'iib adduu le'iisaan karra ifii mara bittinnesse. 14 du'eeraayyu, amma ammoo jiraateera; badeeraayyu Waan qabu maraa fixateen duuba, beelti jadduun amma ammoo dhaggameera; waan kanaaf nuuti biyya sanitti gallaan rakkate. 15 Maarre worra biyya jilifannee gammaduu qanna» jedheen» jedhe.

sanii keessaa namicha tokkoof huijisaaf itti gale; namichille akka inni booyee isaa tissuuf gara fichaa ifii erge. 16 Inni qollofa booyyeen nyaattu nyaatee gadhaa guutatiisaaf kajjele, ammoo namuu wo itti hin kennine. 17 «Duuba inni gara yaada ifii deebi'ee, «Hojjattooti abbaa kiyyaa ta sagalee nyaatteet hambaa hambittu meeqa? Ani ammoo asitti beelaan du'aara. 18 Ka'ee gara mana abbaa kiyyaa dhaqee, abbaa kiyyaan: Ani Waqaqa fi si yakkeera; 19 haganaa achi ani ilma keeti jedhamiisaaf hin malle; hojjattoota teeti keessaa akka hojjataa tokkoo na godhadhu jedhaan» jedhe. 20 «Maarre inni ka'ee gara abbaa ifii deebi'e. Abbaan isaa ammoo, adoo inni fagoo jiruu isa dhaggee, nayeefii itti fiigee hanqafatee

16 Yesuus barattoota ifiitiin, «Namichi dureessi tokko, toowataa mana isaa toowatu qabaayyu. Toowataan kun akka karra isaa balleessaaru dureessichatti himane. 2 Maarre namichi dureessichi toowataa san waamee, «Marroo teeti wonni ani dhage'u kun maan? Ati haganaa achi toowataa kiyyaa waan hin teeneef, herrega toowatumma'aan itti hujje natti kenni» jedheen. 3 Toowataan sun gadhaa ifii keessatti, «Amma goottaan kiyya toowatummaa tana na irraa fuudhaara, maan godhu naa woyya? Hin qotadha'atti hin dande'u, hin kadhadha'atti hin fokkifadha. 4 Yennaa toowatummaa irraa ari'amé akka namooti gara mana ifii na fudhatanuu, ani

waan godhu hin beekal› jedhe. 5 Achiin duuba worra guddo'oo uffataa, guyaa mara qananumma'aan le'u liqaa goottaa isaa qabu tokko tokkoon waamee, tokko jira. 20 Namichi hiyyeesi tokko, ka Alaazar ka duraatiin, «Liqaa goottaa kiyaa meeqa ifi iraa jedhamu, ka nafi isaa duudiin mammadaayeeru qadda?» jennaan, 6 namichi deebisee, «Zayitii ejersaa balbala namicha dureessichaa durairkateeraayyu. 21 okkottee dhibba? jedhe. Maarre toowataan, «Galmee Inni waan qorii namicha dureessichaa irraa harca'e keeti hoo'; ariifadhuu shantama jedhii barreessi». 7 nyaatiisaaf halcha. Sareelle dhuttee madaa isaa Ammalle toowataan, nama liqaa goottaa isaa qabu arraabatti. 22 Namichi hiyyeesi duunaan, ergantooti dhibi'iin, «Liqaa gootta'aa meeqa qadda?» jedhee Waaqaa fuudhanee cinaa Abrahaamii geessane. gaafate. Namichille deebisee, «Qamadii daawullaa shantama» jedhe. Toowataan, «Galmee keeti hoo'; dhibba saddeeti jedhii barreessi» jedheen. 8 Goottaan, toowataa hin addatanne san mala inni dhowateef jaje. Kun ijoolleen lafa tanaa ijolleef ifaa caalaa worra isaan fakkaatu wolii wolitti dhikeenna qabuuun malaameyyii akka te'ane mudhisa. (aiōn g165) 9 Ani isinitti hima, yennaa karri teessan hobbaate, akka isaan gara mana bara baaan itti leetanuu isin fudhatanu, karra dabaa ta lafa tanaatiin fira baafadha! (aiōnios g166) 10 «Nami waan diqquo'on dhaggaattee akka gammadde qaabadhu; Alaazar addatamaa te'e waan guddoolle'en addatamaa ammoo rakkataa ture. Amma inni gammadiisatti jira, hin te'a. Nami waan diqquo'on hin addatanne, ati ammoo guddoo rakkatiisatti jirta. 26 Tana maraa waan guddoolle'en hin addatamu. 11 Yoo isin irratti, akka worri asii gara keessan, worri achiile as karra biyya lafaa tanaan hin addatamin, eentu gara keenna hin qaxxaamurre, bowwaan guddaan addatee karra dhuga'aa isinitti kenna ree? 12 Isin nu wodhakkaa jira? jedheen. 27 Namichi dureessichi karra worra dhibiliitiin yoo hin addatamin, karra ammoo, «Abrahaam, yoona akka Alaazar gara mana isiniif teetu eentu isiniif kenna ree? 13 «Nami abbaa kiyyaa ergitu si kadhadha. 28 Ani obboleeyyan tokko garba goottaa lamaa te'iisaaf hin dande'u, shan waan qabuuf, isaanille as addee rakkinnaa tana tokkocha jibbee, kaan hin jaalata; yookiin tokkocha akka hin dhunne dhaqee ifi eeggachiisu ti? jedhe. ulfeessee kaan hin tuffata. Akkasuma Waaqaa fi 29 «Abrahaam deebisee, «Isaan Muuse'ee fi raagota beesee tajaajiliisaaf hin dandeettanu» jedhe. 14 qaban, dubbiisaanii dhage'anuu ti? jedhe. 30 Achiin Fariisaayoti worri beesee jaalatanu yennaa waan duuba namichi dureessichi, «Waawwoo, abbaa kiyya Yesuu dubbate kana dhage'ane isa ceeggatane. Abrahaam, nami tokko du'aa ka'ee adoo dhaqee 15 Yesuu ammoo isaaniin, «Isin yennaa maraa isaanitti himee ammoo cubbuu ifii iraa hin deebi'an balchoota ifi gootanee ilaaltan, Waaqi ammoo waan jedhe. 31 Abrahaam ammoo, «Isaan Muuse'ee fi gadhaa keessan keessa jiru dhagga, wonni nama raagota dhage'u yoo dhabane, yoo nami tokko du'aa durattu ulfaataa fakkaatee mudhatu, Waaqa durattu ka'elle hin dhugeeffatanu» jedheen» jedhe.

17 Yesuu barattoota ifiitiin, «Wonni kolbaa gufachiisu dhufuu hin dhaddu; ammoo nama gufachiisu saniif aanne'e! 2 Worra didiqqa kana keessaa tokkocha gufachiisu'u mannaa, dhakaan daaku'u morma isaatitti hidhamee abbaaya'atti adoo gatamee isaaaf woyya. 3 Maarre isin ifi eeggadha'a; obboleessi keeti yoo si yakke, jabeessii gorsi; yoo inni yakkaa ifii iraa deebi'e isaaaf araaram. 4 Guyya'atti yennaa torba si yakkee, guyya'atti yennaa torba deebi'ee gara keeti dhufee, «Ani yakkaa irraa

deebi'eera» yoo si'in jedhe isaaaf araaram» jedhe. 5 ammoo hin dhaqina'a; faanalle hin fiigina'a! 24 Ergantooti Gootta'aan, «Dhugeeffanna teenna ede'i» Akkuma balaqqeettiin gubba'aa balaqqittee gara jedhane. 6 Goottaan deebisee, «Dhugeeffanna tokkoo haga gara kaaniittti issitu, guyyaa Ilmi Namaa haga midhaan sanaafici'i geettu adoo qabaattanee, dhufu akkasuma hin te'a. 25 Ammoo kanaan dura, qilxaa kanaan, «Hiddaan buqqa'ii abbaayaa keessatti Ilmi Namaa dhaloota kanaan guddoo rakkatu'u fi dhaabami!» yoo jettane, innile isiniif hin ajajama» jibbamuu qaba. 26 «Bara Nohiittti akkuma te'ee, bara jedheen. 7 Yesuus, «Isin keessaa nami tokko Ilma Namaatittile akkasuma hin te'a. 27 Haga guyyaa tajaajilaq qotii qotu yookiin hoolee tissu yoo qabaate, Nohi hoboloo guddo'otti galuutitti, kolbaan nyaataa tajaajilaan sun addee huji'iittii yennaa galu, «Koy unaa, fuudhaa heerumaa turte, bisaan badi'iille dhufee as tee'i sagalee nyaadhu!» hin jedhanii? 8 Addee isaan maraa balleesse. 28 Bara Looxillle akkuma tana jedhu, «Sagalee naaf qopheessii, haga ani kana te'e; kolbaan nyaataa unaa, bitataa gurgurataa, nyaadhee unutti woyaa teeti marxfadhuu naaf midhaan dhaabaa, ijaarrataa turte. 29 Guyyaa Loox ergami! Achiin duuba atille hin nyaata hin unta» Sodoomii baye ammoo, ibiddii fi dhakaan bob'e ol-hin jedhanii motii? 9 Inni, tajaajilaan kana waan inni gubba'aa roobee isaan maraa fixe. 30 Guyyaa Ilmi isa ajaje waan muummesseef hin galateeffataa? Namaa mudhatuttille akkasuma hin te'a. 31 «Guyyaa 10 Maarre isinille waan ajajantane maraa yennaa san nami mana gubbaa jiru, ka mey isaa mana muummessitane, «Nuuti tajaajiltoota woy hin baane; keessa jiru, fudhatiisaaf gad bu'ee gara manaa hin nuuti waan tolchu'uun malle callaa tolchine» jedha'al» deebi'in. 32 Haadha manaa ta Looxii qaabadha'a! isaaniin jedhe. 11 Yesuus adoo Yerusaalem dhaquu, 33 Nami jiruu ifii fayyifatiisaaf barbaadu jiruu ifii hin meessaa Samaariya'aatii fi Galiila'aattiin dabare. dhaba; nami jiruu ifii dhabu ammoo jiruu ifii hin 12 Adoo inni gara ollaa tokkoo seeniisatti jiruu, fayyifata. 34 Ani isinitti hima, halkan san nami lamaan namooti kudhan ka dhukkuba goga'aa farrisisa'aan taqee takkattii irra hin rafa, tokkochi hin fudhatama, dhibamaneeranu tokko itti dhufane. Isaan fagoo kuun ammoo hin hafa. 35 Dubartiin lamaan woliin dhaabbatanee, 13 qoonqoo guddo'oone, «Yesuus! daakuu daatti, takkattii hin fudhatanti, tuun ammoo Gootta'a! Nuu nayi!» jedhaneen. 14 Yesuus yennaa hin hatti. 36 [Nami lamaan fichaa tokko keessa hin isaan dhagge, isaaniin, «Dhaqa'aatii hayyootatti ifi jiraata, tokkochi hin fudhatama, kuun ammoo hin mudhis'a'a!» jedhe. Isaan adoo dhaqiisatti jiranuu hafa]» jedhe. 37 Barattootii isaa, «Gootta'a, eessatti?» fayyane. 15 Isaan keessaa tokkochi akka fayye yennaa jedhanee gaafatane. Yesuus deebisee, «Addee reefi dhagge, qoonqoo guddo'oone Waaqa galateessaa, jirutti allaatiin yaati» jedhe.

deebi'ee dhufe. 16 Miila Yesuusiittti jigee isa galateeffate; inni nama Samaariya'aa ti. 17 Yesuus, «Namooti kudhanuu fayyanee motii? Nami sagali meet ree? 18 Namicha orma kana malee, nami Waaqa galateeffatiisaaf deebi'e hin jiruu?» jedhee gaafate. 19 Achiin duuba Yesuus namichaan, «Ol ka'ii deemi; dhugeeffannaan teeti si fayyiteerti» jedhe. 20 Worri Fariisaayotaa gariin mootummaan Waaqaa yoom akka dhuttu Yesuus gaafatane. Inni deebisee, «Mootummaan Waaqaa karaa nami eeguun hin dhuttu. 21 Eennulle, «Ilaa, as jirti!» yookiin, «Achi jirti!» hin jedhu; sababille, mootummaan Waaqaa isin keessa jirti» jedhe. 22 Achiin duuba inni barattoota ifiitiin, «Yennaan isin guyyoota Ilma Namaa keessaa, guyyaa tokko dhaggiisaaf halchitanu hin dhutti, ammoo hin dhaggitanu. 23 Namooti isiniin, «Kuunnoo achi jirti!» yookiin «Kunoo asi jirti!» hin jedhan. Isin

18 Achiin duuba Yesuus barattooti isaa yennaa mara akka daadimatanuu fi daadimiatisa akka hin dadhanne barsiisiisaaf mammaassa itti mammaakee: 2 «Abbaan mura'aa ka Waaqa hin sodaanne, ka namalle hin ulfeessine tokko qachaa tokko keessa jira. 3 Haati hiyyeesaa ta yennaa yennaan gara isaa deddeebi'a, «Falmataa kiyya irratti muraa qajelaa naaf muri» jedhaa itti boottu takkalle qachaa san keessa jirti. 4 Abbaan mura'aa yennaa hedduu wo godhuu dide; duuba ammoo, «Waaqa sodaa yookiin nama ulfeessuu yoo dhabelle, 5 haati hiyyeesaa tun ittuma waan na rakkittuuf, akka isiin yennaa mara dhufaa na hin hifachiinne isi'iif hin mura» jedhee ifiin dubbate» jedhe. 6 Goottaan, «Waan abbaan mura'aa jallaamessi sun jedhe dhage'aai! 7 Waaqille worra isaaaf filame ka halkanii fi guyyaa gara

isaa iyyuuf hin muruu ree? Isaan qarqaariisaaf hin dhaggee, «Worra dureeyyi'iif mootummaa Waaqaatitti hancaaraa? 8 Ani isintti hima, dafee isaanif hin mura. galuun attam attam rakkisa'al! 25 Dhugumaan, nami Te'uu malee, Ilmi Namaa yennaa dhufu dhugeeffannaa dureessi tokko mootummaa Waaqaatitti galisaan lafa irratti hinuma dhaggaa laati?» jedhe. 9 Yesuus irra, gaalli qowa limmo'oo keessa hulluuqjisatti irra namoota garii ka balchoolee ifi seyanee, worra kas'o» jedhe. 26 Worri kana dhage'e, «Yoona kaan tuffatanutti, mammaakee: 10 «Nami lamaan eentu fayyu dande'a ree?» jedhee gaafate. 27 daadimatiisaaf gara Galma Waaqaa dhaqe: tokkochi Yesuus deebisee, «Wonni namaaf hin dande'ane Fariisaayicha, kuun namicha qaraxa guuru. 11 Waqaaf hin dande'anti» jedhe. 28 Achiin duuba Fariisaayicha qofuu dhaabbatee, «Waaqa, ani akka Pheexroos, «Kunoo, nuuti q'ee teenna lakkinne worra dhibii'i: saantuu, jallaamessa, gaarayyeffataa, si hordonneerra» jedhe. 29 Yesuus deebisee, «Ani yookiin keessattu akka namicha qaraxa guuru dhugumaan isintti hima, nami mootummaa Waaqaatiif kanaa, waan te'uu dhabeef si galateeffadha. 12 jedhee, mana yookiin obboleeyyan yookiin haadhaa Torbaan keessatti yennaa lamaan laama; waan fi abbaa yookiin ijoollee ifi lakkise, 30 bara jiruu dhaggadhu mara keessalle'ee kudhan keessaa tokko tanaatitti dachaa hedduu caalchisee hin fudhata; bara si'iif kenna» jedhee daadimate. 13 Namichi qaraxa jiruu dhuttuutitille jiru bara baraa hin fudhata» isaanii guuru sun ammoo, fagaatee dhaabbatee, gara ol- jedhe. (aiōn g165, aiōnios g166) 31 Yesuus barattoota gubba'aalle adoo hin ilaalin, qoma dhodhowataa, kudhanii lamaan maddiitti fuudhee, «Kunoo gara «Waaqa, na cubbicha marari!» jedhe. 14 Ani isintti Yerusaalemii ol bayaarra, marroo Ilma Namaatiif ta hima, Fariisaayicha saniin irra namichi qaraxa guuru raagotaan barreefante maraa hin muummotti. 32 kun Waaqa duratti balchoomee gara mana ifii deeme. Inni harka worra Yihudoota hin te'iniititi dabarfamee Nami ifi guddisu hin diqqaata, nami ifi diqqeessu hin hin kennama. Isaan itti hin taphatan, hin arrassan, guddata» jedhe. 15 Yesuus harka ifiitii qaqqabee ittille hin tufan. 33 Dhaananeen duuba hin ijeesan, akka eebbisuuf namooti garii daa'immaan gara guyyaa sadiin duuba ammoo du'aa hin ka'a» isaanii isaa fidane. Barattootii isaa yennaa tana dhaggane, jedhe. 34 Barattootii ammoo waan kana keessaa xixanee isaan dhooggane. 16 Yesuus ammoo ijoollee womaa hin hubanne. Hiikkaan dubbi saniis isaan gara ifii waamee, «Mootummaa Waaqaa ta worra duraa waan dhokatteertuuf waan Yesuus dubbate akka kanaa waan teeteef, lakkisa'a, ijolleen gara hubatiisaaf hin dandeenne. 35 Yesuus Yeriko'otti kiyya dhuttuu ti, hin dhooggina'a. 17 Ani dhugumaan yennaa dhikaate, namichi ballaan tokko karaa qarqara isintti hima, eennulle ka mootummaa Waaqaa akka tee'ee kadhatiisattti jiraayyu. 36 Gumiin cinaa isatiin daa'imaan hin fudhanne, ijumaa itti hin galu» jedhe. dabartuun dhage'e, waan te'iisatti jiru gaafate. 37 18 Bulchaan Yihudootaa tokko, «Barsiisaa dansaa, Isaan, «Yesuusii nama Naaziretiittti asiin dabariisatti jiruu bara baraa dhaggaatisaaf ani maan godhuu jira» jedhane itti himane. 38 Maarre inni, «Yesuus, male?» jedhee Yesuus gaafate. (aiōnios g166) 19 Ilma Daawitii na marari!» jedhee iyye. 39 Worri Yesuus deebisee, «Maaf dansaa anaan jetta? Waaqa dura ideemu cadhisiiisaaf isa xixe; inni ammoo tokkocha malee, nami dansaan tokkolle hin jiru. ittuma caalchisee, «Ilma Daawitii, na marari!» jedhee 20 Ati ajaja, «Hin gaarayyeffatin, hin ijjeesin, hin iyye. 40 Yesuus dhaabbatee, namicha ballaa san hatin, dharaan dhugaa hin bayin, abba'aa fi haadha gara isaa akka fidanuuf ajaje. Yennaa inni itti teetiif ulfinna kenni!» jedhu hin beetta» jedhe. 21 dhikaate, 41 Yesuus «Maan akka ani si'iif godhu Namichi deebisee, «Kana maraa ijoollumma'aan barbaadda?» jedhee isa gaafate. Inni deebisee, jalqabee eeggadheera» jedhe. 22 Yesuus yennaa «Goottaa kiyya, ani akka dhaggu barbaada» jedhe. kana dhage'e namichaan, «Ammalle wonni godhu 42 Yesuus deebisee, «Dhaggi! Dhugeeffannaan teeti malte tokkochi hafeera. Waan qaddu duudii gurguriitti si fayiltteerti» jedheen. 43 Yennuma san dhaggee, hiyyeyyi'iif quodi, ol-gubba'atti hin duroonta; achiin Waaqa galateeffataa Yesuus hordofe. Gumiin sun duuba koyiitii na hordof!» jedhe. 23 Namichi ammoo martinuu yennaa tana dhaggite, Waaqa galateessite. yennaa tana dhage'e, guddoo dureessa waan te'eef, 19 Yesuus Yerikoo dhaqee keessa dabare. 2 guddoo gadde. 24 Yesuus akka namichi gadde Namichi Zakkewoos jedhamu tokko achi

jiraayyu. Inni mootii worra qaraxa guuruutii fi nama waan teeteef ani si sodaadhe. Ati waan hin kuufatin dureessa. 3 Yesuus kam akka te'e beekiisaaf fudhata, waan hin facaasinille haammatta jedhe. 22 barbaadee, hojjaan isaa ammoo gabaadduu waan Goottaan isaa, isaan, «Tajaajila hama'a! Waanuma teeteef, gumii waan heddatteef Yesuus dhaggiisaaf ati dubbatteen sitti mura. Ani nama hamaa akka hin dandeenne. 4 Yesuus karaa sanii waan te'e, waan hin kuufatin ka fudhadhu, waan hin dabaraaruuf, isa dhaggiisaaf jedhee gumiiin dura facaasin ka haammadhu akka te'e eega beettee, fiigee qilxaa tokko yaabe. 5 Yesuus addee san 23 beesee tiyya worra dhalaan liqeeffatutti maaf hin yennaa geye, ol ilaalee, «Zakkewoos, adha mana kennine ree? Silaa yennaa deebi'e, dhala woliin hin keeti ooluun waan naa maleef, dafii gad bu'i» fudhadhaayyu» jedhe. 24 Achiin duuba inni worra jedheen. 6 Maarre inni dafee gad bu'ee gammadaan achi dhaabbateeruun, «Saantimii worqi'i san isa irraa Yesuus fudhate. 7 Worri kana dhagge maraa, fuudha'atii tajaajila saantimii worqi'i kudhan qabuuf «Inni keessummuuma'aaf mana cubbichaa dhaqe» kenna'al» jedhe. 25 Isaan ammoo, «Gootta'a, inni duruu jedhee gungume. 8 Zakkewoos ol ka'ee dhaabbatee kudhan qabaal» jedhaneen. 26 Mootichi deebisee, Gootta'an, «Gootta'a! Ani wol qixxee karra tiyyaa «Ani isinitti hima, nama qabuuf itti dabalamee hin hiyyeyyi'iif hin qooda, eennulle irraa sobee yoo wo kennama; nama hin qanne ammoo ka inni qabuuyu fudhadhee jiraadhe, harka afur hin deebisaaf» jedhe. irraa hin fudhatama. 27 Amma ammoo diinota kiyya 9 Yesuus isaan, «Namichi kuniilma Abrahaamii ka akka ani isaan irratti hin teene barbaadane, waan te'eef, adha fayyinni mana kanaaf dhufeera. 10 as fida'atii ila tiyya duratti gorra'a'al» jedheen» Ilmi Namaa ka bade barbaadee fayyisiisaaf dhufeera» jedhe. 28 Yesuus tana dubbateen duuba isaaniin jedhe. 11 Adoo isaan tana dhage'iisatti jiranuu, dura garuma duraa gara Yerusaalemii ol deeme. 29 Yesuus Yerusaalemitti waan dhikaateeruuf, sababa Yennaa addee gaara ejersaa jedhantutti, Betfaage'ee kolbaan mootummaan Waaqaa yennuma san waan fi Bitaaniya'atti dhikaate, barattoota ifii keessaa mudhattu seeteertuuf, itti mammaakee, 12 «Nami lamaaniin, 30 «Gara olloota isiniin duraa dhaqa'a; ulfinnaa tokko mootii te'e deebi'iisaaf, biyya fago'oo akkuma achi geettaneen ilmayyoo harre'ee mandiida dhaqe. 13 Inni tajaajiltoota ifii keessaa kudhan hidhameeruun hin dhaggitan. Hiika'atii as fida'a. 31 waamee, saantimii worqi'i kudhan itti kennee, «Haga Eennulle, «Maaf hiittan?» jedhee yoo isin gaafate, ani deebi'utti daddala'atii bu'aa buusa'a» jedhe. 14 «Gootta'atti barbaada» jedha'aan» jedhe. 32 Maarre Kolbaan biyya isaa ammoo isa jibbitee, «Namichi worri ergamane dhaqanee, akkuma Yesuus isaanitti kun akka mootii keenna te'u nuuti hin barbaannu» hime teeteen dhaggane. 33 Adoo isaan ilmayyoo jettee ergantoota isa faana ergite. 15 «Nami ulfinnaa harre'ee san hiikiisatti jiranuu, worri harre'ee, «Maaf sun mootii te'en duuba deebi'ee dhufe. Achiin ilmayyoo harre'ee hiittan?» jedhee isaan gaafate. 34 duuba, beesee inni kenneen daddalanee, bu'aa Isaan deebisanee, «Gootta'atti barbaada» jedhane. 35 isaan buufatane beekiisaaf tajaajiltoota ifii waansise. Achiin duuba isaan harree san gara Yesuus fidanee, 16 Tajaajilaan duraa dhufee, «Gootta'a, saantimii woyaa ifii irra buusanee Yesuus irra teessisane. 36 worqi'i ta ati natti kenniteen, saantimii worqi'i harka Adoo Yesuus yaabbatee ideemuu, kolbaan woyaa kudhan buufadheera» jedheen. 17 Mootichi isaan, ifii kara'atti atte. 37 Yennaa inni karaa gaara ejersaa «Tajaajila kiyya dansa'a, dansaa goote! Waan akka irraa gad buusutti dhikaate, gumii barattoota isaa malee diqqoo irratti waan addatanteef, ani qachoota duudiin, hujji bilbaasaa dhaggite maraaf gammaddee, gugurdoor kudhan irratti itti gaafatatummaa si'iif hin qoonqoo guddo'oон, 38 «Mootiin maqaa Gootta'atii kenna: jedhe. 18 Tajaajilaan lammesso'oolle dhufee, dhufu ka eebbfame! Ol-gubba'atti nageenni, olii ol-«Gootta'a, saantimii worqi'i ta ati natti kenniteen gubba'atille ulfinni te'u!» jedhaa Waaqa galateeffat. harka shan buufadheera» jedhe. 19 Mootichi isaan, 39 Gumii san keessaa Farisaayoti gariin, «Barsiisa'a, «Atille, qachoota gugurdaa shan irratti itti gaafatamaa barattooti teeti akka cadhisanuu xixi!» Yesuusiin hin teeta» jedhe. 20 Achiin duuba tajaajilaan dhibiin jedhane. 40 Yesuus ammoo deebisee, «Ani isinitti dhufee, «Gootta'a, saantimii worqi'i teeti kunoo ti; hima, yoo isaan cadhisane, dhakooti hin iyyan» jedhe. hoccu'uun maree dhosseera. 21 Ati nama hamaa 41 Yesuus itti dhikaatee qachaa Yerusaalemii yennaa

dhagge, boweefii, 42 «Adhumalle waan nageya si'ii Inni ammalle garbicha sadeesso'oo itti erge; isaan fidu adoo beetee jiraattaa! Amma ammoo ila teeti isaalle madeessanee alatti darbane. 13 Achiin duuba duraa dhokateera! 43 Guyyooti diinoti keeti dalleya abbaan muka woyni'ii, «Ani maan godhu? Ilma kiyya marsanee sitti ijaaranee, si marsanee, karaa maraan jaalatamaa itti erga; isa hin ulfeessan fa te'a jedhe. sitti cufanu hin dhufa. 44 Bara Waaqi itti si fayysiisaaf 14 Qonnaan bultooti ammoo yennaa isa dhaggane, dhufe waan hin beenneef, si'ii fi ijoollee teeti ta dalleya «Kun ka dhaalu; akka dhaalli nu'uuf te'u, kowaa isa keeti keessa jirtu ijumaa hin balleessan. Dhakaa ijjeennaal» jedhanee mari'atane. 15 Maarre isaan tokkochalle wol irratti si'if hin lakkisanu» jedhe. 45 fichaa muka woyni'ii keessaa alatti isa darbanee Achiin duuba Yesius Galma Waaqaa seenee, worra ijjeesane. «Yoonaa abbaan fichaa muka woyni'ii maan achitti wo gurguratu alatti yaase. 46 Inni isaaniin, isaan godha laati? 16 Inni hin dhufa, qonnaan «Manni kiyya mana daadimataa te'a jedhantee bultoota san hin ijeesa, fichaa muka woyni'ille worra barreeffanteerti; isin ammoo goda saantu'u gooatanee» dhibi'itti hin kemnata» jedhe. Kolbaan tana yennaa jedhe. 47 Yesuuus guyyaa mara Galma Waaqaa dhageette, «Hanjisil» jette. 17 Yesuuus ammoo isaan keessatti barsiise. Sooreyyiin hayyootaa, barsiisoti laalee, «Dhakaan worri mana ijaaru tuffate, dhakaa Seeraatii fi sooreessitooti kolba'aaiisaaf dhakaa maraa caalaa barbaadamu te'e» jedhante ta barbaadane. 48 Te'u malee, kolbaan martinuu yaada barreeffante maan jechu'u ree? 18 Nami dhakaa san guutu'un dubbii isaa dhage'iisatti waan jirtuuf isa wo irratti jigu maraa hin caccaba; nami dhakaan sun irratti godhiisaaf karaa hin dhagganne.

20 Gaafa tokko Yesuuus Galma Waaqaa keessatti kolbaa barsiisiisa fi Oduu Gammadaa lallabiisatti adoo jiruu, sooreyyiin hayyootatii fi barsiisoti Seera Muuse'ee, maanguddoota woliin gara isaa dhufanee, 2 «Baallii maaniitiin waan kana goota? Euntu baallii tana si'if kenne? Nutti himi!» jedhaneen. 3 Inni deebisee, «Ahille gaaffii tokko isin gaafadha; 4 cuuphaan Yohaannis cuuphe Waaqa irraa moo, nama irraa dhutte? Natti hima'al» jedhe. 5 Isaan waan kana irratti mari'atanee, «Waaqa irraa» yoo jenne, «Maaf dubbii isaa hin dhugeeffatin ree?» nuun jedha. 6 «Nama irraa» yoo jenne ammoo, kolbaan martinuu akka raagaa tokkootitti Yohaannis waan dhugeeffatteertuuf, dhaka'an nu tunti» woliin jedhane. 7 Maarre isaan, «Eessaa akka dhutte nuuti hin beennu» jedhanee deebisane. 8 Yesuuus deebisee, «Anille baallii maaniitiin waan kana akka godhu isinitti hin himu» isaaniin jedhe. 9 Yesuuus itti aansee mammaassa kana kolba'atti mammaakee, «Namichi tokko muka woyni'ii fichaa ifiititi dhaabee, qonnaan bultootaaf kiressee, biyya fago'oo dhaqee achi ture. 10 Yennaan guuranu geennaan, qooda midhaan woyni'ii ka isa gewu akka itti kennanuu garbicha ifii tokko gara qonnaan bultootaa erge. Isaan ammoo isa dhaananee harka duwwaa ari'ane. 11 Maarre inni garbicha dhibi'itti erge; isaan isalle dhaananee salphisanee harka duwwaa ari'ane. 12

barreeffante maan jechu'u ree? 18 Nami dhakaa san irratti jigu maraa hin caccaba; nami dhakaan sun irratti jigu ammoo hin bututa» jedhe. 19 Barsiisoti Seera Muuse'eetii fi sooreyyiin hayyootaa akka Yesuuus mammaassa kana marroo isaaniiftiif mammaake beekanee, yennuma san isa qabiisaaf barbaadane; ammoo kolbaa sodaatane. 20 Isaan Yesuuus baallii'ii fi hunna bulchaa worra Rooma'atitt dabarsanee kenniisaaf, waan inni dubbatuun qaxafiisaaf isa gaadane; maarre dootuu nama balchaa ifi fakkeessitu itti ergane. 21 Maarre dootuun, «Barsiisa'a, wonni ati dubbattuu fi barsiittu dhugaa akka teete nuuti hin beenna; nama adoo wol hin caalchisin karaa Waaqaa dhuga'an hin barsiitta. 22 Mootii worra Rooma'atifi gibira gabbaruun seera moo seeraa moti?» jettee isa gaafatte. 23 Yesuuus ammoo maltummaa isaanii dhaggee, 24 «Beesee ittiin bitaa gurgurattanu takka natti mudhisa'a; Fakki'ii fi barreeffama eennuutitti irra jira?» isaaniin jedhe. Jennaan, «Ka mooticha worra Rooma'atii» jedhane. 25 Maarre Yesuuus isaaniin, «Ka mootichaa mootichaaf, ka Waaqaa Waaqaaf kenna'al» jedhe. 26 Isaan kolbaa san duratti waan inni dubbatteen isa qaxafiisaaf hin dandeenie. Deebii isaa baaseffatanee cadhisane. 27 Saduqooti gariin, worri du'aakal'iis hin jiru jedhanu, gara Yesuuus dhufanee, 28 «Barsiisa'a, Muuseen, «Nami tokko niitiif fuudhee ijoollee adoo hin uumatim isii irraa yoo du'e, obboleessi isaa haadha hiyyeessaa san dhaalee sanyii obboleessa ifiitifiif dabarsuut» jedhee nu'uuf barreesseera. 29 Obboleeyyan torba, tokko jiran. Angafichi isaanii niitii fuudhee ijoollee adoo hin

uumatin du'e. 30 Obboleessi isatti aanulle, haadhuma hiyyeessaa hiyyeettiin takkalle saantimii sibiila hiyyeessaa san dhaalee ijoollee adoo hin uumatin diima'aa didiqqoo lamaan keessa buuttuu dhagge. 3 du'e; 31 achiin duuba obboleessi sadeesso'olle Inni, «Ani dhugumaan isinitti hima, haati hiyyeessaa isii dhaale. Akkasuma obboleeyyan torbaanuu adoo hiyyeettiin tun isaan mara caalaa keessa buutte. 4 isii irraa ijoollee hin uumatin duute. 32 Muummee Isaan martinuu qabeenna isaan geyee hafe irraa irratti dubartitille duute. 33 Amma, isaan torbaanuu keessa buusane; isii ammoo adoo hiyyeetti'iituu, niitumma'aan isii waan fuudhaneeranuuf, guyyaa kama ittiin bultu maraa keessa buutte» jedhe. 5 du'aa ka'iisaa isii eennuuf haadha manaa teeti Barattooti gariin Galmi Waaqaa dhakoota dadansa'aa ree?» jettee gaafattee. 34 Yesuuus deebisee, «Worri fi kennansa Waaqaaf kennameen attam akka seefame biyya lafa tanaa hin fuudha, hin heerumalle'e; (aiōn g165) 35 worri du'aa ka'iisaa fi biyya lafaa ta dhuttu dubbatane. Yesuuus ammoo, 6 «Wonni isin dhaggitanu keessatti le'iisaaf malane ammoo, hin fuudhanu, hin kun maraa, dhakaan tokkolle wol irratti hin hafu; yennaan inni itti diigamu hin dhutti» jedhe. 7 Isaan, heerumanulle'e. (aiōn g165) 36 Isaan akka ergantoota «Barsiisaa, kun yoom te'a? Wonni kun te'iisaaf Waaqaa waan te'aneef, deebi'anee hin du'anu; akka dhikaate beeikiisaaf beessisi te'uuf jiru maan?» waan du'aa ka'aneeranuufille ijoollee Waaqaa hin jedhanee gaafatane. 8 Yesuuus deebisee, «Akka te'an. 37 Muuseenuu, dabarsii marroo tusee gubattuu hin sobanne ifi eeggadha'a! Namooti hedduun, *«Ani keessatti, Gootta'aan, Waaqa Abrahaamii, Waaqa Kiristoos, Yennaalle dhikaateerti!»* jedhaa maqaa Yisihaqii, Waaqa Yaaqoobii» jedhee waan waameef, kiyyaan hin dhufan. Isin ammoo isaan hin hordofinala! worri du'ane akka du'aa ka'anu mudhiseera. 38 9 Woraanaa fi worraaqaa kolba'aa yennaa dhageettane Martinuu isaaf jiraataa waan te'aneef, inni Waaqa hin sodaatina'a! Wonni akkasii kun dursee te'uuy worra jiraata'a ti malee Waaqa du'ootaaati moti» male; ammoo muummeen yoosuma hin teetu» jedhe. isaanii jedhe. 39 Barsiisoti Seera Muuse'ee gariin 10 Inni itti aansee, «Gosi gosatti, mootummaan deebisanee, «Barsiisaa, dansaa dubbatte» jedhane. mootumma'atti hin kaati; 11 tacho'i lafaa guddaan, 40 Achiin duuba isaan deebi'anee gaaffii dhibii beetlii fi dhukkubi hamaan addee adde'etti hin te'an; isa gaafatiisaaf itti hin gamne. 41 Achiin duuba wonni sodaachisuu fi beessisi gugurdaalle ol-gubbbaa Yesuuus, «Attamiin isaan, *«Masihiin Ilma Daawitiit ti»* irraa hin mudhatan. 12 Wonni kun maraa adoo hin jechu'uu dande'an?» jedhee isaan gaafate. 42 Daawiti te'in dura, isaan isin hin qaban, hin miidhan; gara ifiifuu kitaaba faaru'uu keessatti, *«Goottaa Goottaa mana waaqonfannaa Yihudoataati fi mana hidha'aa kiyyaan, «Haga ani diinota keeti ejjata miila keetii dabarsanee isin hin kennan; sababa kiyyaaf fuula jala kewutti, midda kiyyatti tee'i»* jedheera» jedhe. moototaati fi bulchitootaa dura isin hin geessan. 44 Daawiti, *«Goottaa kiyya»* jedhee yoo isa waame, 13 Kunille karaa dhugaa naa ittiin baatanu isiniif attamiin Masihiin ilma isaa te'a ree?» jedhe. 45 hin te'a. 14 *«Maan jennee falmanna»* jettanee akka Kolbaan martinuu adoo dhage'iisatti jirtuu, Yesuuus hin yaanneef gadha'atti qabadha'a! 15 Worri isiniif baratoota ifiitiin, 46 «Barsiisota Seera Muuse'ee, ka falmu tokkolle, isin dura dhaababiisaaf, yookiin isiniif woyaa dhedheertuu uffatanee asii fi achi ideemuu mormiisaaf ka hin dandeenne, waan dubbattanuu fi jaalatanu, addee dikko'oottiti nageya ulfinnaa akka qarummaa, aninuu isiniif hin kenna. 16 Haadhoti'ii fi isaan fuudhanu jaalatanu, Mana Waaqonfannaa abbootiin, obboleeyyan, firoottanii fi lansooti teessanuu Yihudoataa keessatti barcumaa dansaa, lafa jilaatittile dabarsanee isin hin kennan; isin keessaa garii addee ulfinnaa filatanu irraa ifi eegadha'a! 47 Isaan hin ijjeesan. 17 Nami martinuu sababa kiyyaaf mana haadhotii hiyyeessaa sossanee, itti aalatiisaaf isin hin jibba. 18 Ammoo rifeensi mataa keessanii dheeressanee daadimatan. Muraa hantu'utti isaanitti tokkolle hin badu. 19 Isin ciniinnattanee ossatiisaan murama» jedhe.

21 Galma Waaqaa keessatti dureeyyiin subba kennansi itti kuufamu keessa, kennansa ifi buuttuu, Yesuuus midhatee dhagge. 2 Haati

keessa jiranulle keessaa bayanuu ti, worri baadiyyaa barattoota kudhanii lamaan keessaa tokko ka te'e, jiranulle qacha'atti hin deebi'in. 22 Guyyooti kun, ta Yihudaa nama biyya Keriyootii seene. 4 Maarre barreeffante maraa akka muummottuuuf, guyyoota Yihudaan dhaqee sooreyyii hayyootaatii fi qondaaltota adabbi'i ti. 23 Guyyoota sanitti dubartoota ulfaatii fi eedduu Galma Waaqaa wolii attamiin akka Yesuus hoosisaatiif aanne'e! Lafa tana irratti rakkinni hamaan, dabarsee isaaniif kennu mari'ate. 5 Isaan guddoo kolbaa tana irrattile mufiin hin dhutti. 24 Gariin gammadanee beesee isaf kenniisaaf wolii galane. shallaga'aan hin du'an, kuun gara biyya maraa hin 6 Maarre Yihudaan wolii galee, addee gumiihin booji'am. Worri Yihudoota hin te'in haga yennaan jirretti Yesuus dabarsee isaaniif kenniisaaf, yennaanisaanii muummottutti, Yerusaalem irra hin ejjatan» daguu'uu barbaadatisatti ka'e. 7 Achiin duuba guyyaan jedhe. 25 Yesuus itti aansee, «Beessisi aduu, ji'aa Jila Daabboo Uukoo Hin Qannee, ka hooleen fi urjoota irratti hin te'a. Bulpheessa abbaaya'atii fi Jila Irra Dabaramaa itti qalamuu qabu geye. 8 danbalii'iin ka ka'e lafa irratti gosi duudiin sodaattee, Yesuus Pheexroosii fi Yohaannisiin, «Sagalee Jila waan gootu wollaalti. 26 Hunnooti ol-gubba'aa waan Irra Dabaramaa akka nyaannuuf, dhaqa'atii nu'uuf raafamanuuf, kolbaan waan biyya lafaa irratti dhufaaru qopheessa'a!» jedhee erge. 9 Isaan, «Eessatti sodaattee eegatiisaan hin gaggaddi. 27 Achiin duuba akka qopheessiuuf barbaadda?» jehanee isa Ilmi Namaa hunnaa fi ulfinna gudda'aan duumensa gaafatane. 10 Inni deebisee, «Yennaa gara qacha'aa keessa dhufuun hin dhaggan. 28 Kun maraa te'iisa dhaxxanee seentane, nami tokko okkotee bisaanii yennaaljalqabu, fayyinni keessan waan dhikaateeruuf, ba'atee isin hin wolde'a; isa gula gara mana inni ka'aa dhaabbadha'aatii mataa keessan ol qabdh'a» itti galuu dhaqa'a. 11 Abbaa manaatiin, «Kolloon jedhe. 29 Achiin duuba Yesuus isaanitti mammaakee, keessumma'a ta ani barattoota tiyya wolii sagalee «Muka harru'utii fi mukoota maraa ilaala'a. 30 Jila Irra Dabaramaa keessatti nyaadhu eessa jirti? Yennaa baallii isaanii quunxuun dhaggitane, bonni Si'iin jedha barsiisaan» jedha'a. 12 Inni kolloo mana akka dhikaate beettan. 31 Maarre isinille, tun maraa irraa badhoo, ta afantee meya manaatiin qophootte teetuu yennaan dhaggitane, mootummaan Waaqaa takka isinitti hin mudhisa. Achitti nu'uuf qopheessa'a!» akka dhikaatte beeka'a. 32 Ani dhugumaan isinitti jedheen. 13 Maarre isaan dhaqanee wonni maraa hima, tun maraa haga muummottutti dhalooti kun akkuma inni isaanitti hime teeteertuun dhagganee, hin taru. 33 Ol-gubba'aa fi latti hin taran, Jechi kiyya sagalee Jila Irra Dabaramaa qopheessane. 14 ammoo ijumaa hin taru» jedhe. 34 Yesuus itti aansee, Saatiin geennaan, Yesuus ergantoota ifii wolii «Akka malee nyaataa fi machi'iin yookiin jireenna lafa qori'itti hiiqee tee'e. 15 Inni isaaniin, «Ani adoo hin tanaatiif yaadaa, yennaan teessan balleessitanuun, rakkatin dura sagalee Jila Irra Dabaramaa isin wolii guyyaan sun akka tiyyo'oo dedhuma akka isin hin nyaatiisaaf guddoo halcheera. 16 Ani isinitti hima, haga qanne ifi eegadha'a! 35 Guyyaan sun kolbaa lafa mootummaa Waaqaa keessatti muummottutti, ani duudii irra leetu maraa irratti hin dhufa. 36 Waan deebi'ee sagalee Jila Irra Dabaramaa hin nyaadhu» te'uuf jiru maraa jalaa bayiisaa fi Ilma Namaa dura jedhe. 17 Achiin duuba Yesuus muduunuu fuudhee, dhaabbiisaaf akka dandeettanu, ifi eegadha'a, Waaqaaf galata galchee, «Hoo'aa, qoodama'a! 18 Ani yennaan mara daadimadha'a!» jedhe. 37 Yesuus isinitti hima, ammaan jalqabee haga mootummaan guyyaa guyyaa Galma Waaqaa keessatti barsiisee, Waaqaa dhuttutti midhaan woyni'iirraa hin unu» halkan halkan gara gaara ejersaa jedhamu gubbaa jedhe. 19 Xaltaa daabbo'olle fuudhee, Waaqaaf dhaqee bule. 38 Kolbaan martinuu dubpii isaa galata galchee, cassee, «Kun foon kiyya, ka isiniif caqasiisaaf barii halkaniin kaatee gara Galma Waaqaa kennname; kana qaabbii tiyyaaf godhadha'a!» jedhaa dhaqaa turte.

isaanitti kenne. 20 Akkasuma, sagalee galgalatiin duuba muduunuu fuudhee, «Muduunuun tun dhiiga kiyya ka isinii dhangala'een, gondooroo haareya. 21 Ammoo kunoo, harki nama na dabarsee kennuu na wolii qorii keessa jira! 22 Ilmi Namaa akkuma murtoottetti hin du'a; ammoo nama isa dabarsee

22 Jilti Daabboo Uukoo Hin Qannee, ta Jila Irra Dabarama jedhantu dhikaatteertiyyu.

2 Sooreyyiin hayyootaatii fi barsiisoti Seera Muuse'ee kolbaa waan sodaataneeranuuf, karaa Yesuus ittiin ijjeesanu barbaadane. 3 Achiin duuba Seexanni,

kennu saniif aanne'el» jedhe. 23 Achiin duuba isaan, keeti te'e, muduunuu rakkinnaa tana na irraa fuudhi; isaan keessaa waan kana ka godhu eennu akka te'e ammoo akka fedha kiyaa adoo hin te'in, akka fedha wol gagaafatane. 24 Isaan keessalle'e eentu akka keetii te'uut!» jedhee daadimate. 43 Achiin duuba caalu odduu isaaniittti wol mormiin kaate. 25 Yesuus ergamaan ol-gubba'aa mudhatee isa jajabeesee. isaaniin, «Moototi worra Yihudoota hin te'inii kolbaa 44 Muddama ifii guddaa keessatti ittuma jabeesee ifii hin mowan; bulchitooti isaaniille, «Bu'aa buuttuu daadimate; danfi isaalle akka coccopha dhiigaa kolba'aa» ifii jedhan. 26 Isin keessatti ammoo akkas lafatti gad roobe. 45 Daadimata irraa ka'ee gara hin te'in; isin keessaa caalaan akka maandhichaa barattootaa yennaa deebi'ee dhaqe, gaddaan waan te'uut; sooreessille akka tajaajila'a te'uut. 27 Ka bututaneeranuuf rafaneeranuun dhagge. 46 Inni caalu eennu? Ka sagalee areerratiisaaf tee'u moo, ka isaaniin, «Maaf rattan? Akka ataabe'etti hin galle areeru? Ka areerratiisaaf tee'u motii? Ani ammoo ka'a'atii daadimadha'a!» jedhe. 47 Adoo Yesuus isin odduutti akka areertuut. 28 Isin worra rakkinaa tana dubbatissatti jiruu, gumiin dhuttee biraan baate; kiyaa keessatti na woliin turtane. 29 Akkuma abbaan barattoota kudhanii lama keessaa Yihudaa ka kiyaa ana mootonse, anille isin hin mootonsa. 30 jedhamu isaan fidee, Yesuus sunqatiisaaf itti dhikaate. Mootummaa tiyya keessatti qorii tiyya keessaa hin 48 Yesuus ammoo, «Yihuda'a, sunqatiisaan Ilma nyaattan, hin untan, barcumaa mootumma'a irra Namaa dabarsitee kennitaa?» jedheen. 49 Worri teettanee gosa Israa'elii kudhanii lama irrattille hin Yesuus woliin jiranu waan te'aaru yennaa dhaggane, murtan» jedhe. 31 Yesuus, «Simoon, Simoon, dhage'i! «Gootta'a, shallaaga'aan dhoonnuu?» jedhane. 50 Seexanni isin maraa akka qamadi'i wobansiisaaf Isaan keessaa tokkochi, tajaajila hayyicha gudda'aa gaafateera. 32 Ani ammoo dhugeeffannaan teeti akka dhowee, gurra middaa irraa kute. 51 Yesuus hin banne si'iif daadimadheera. Atille yennaa gara ammoo, «Lakkisa'a! Tun hin dabalamin» jedhee kiyaa deebite, obboleeyyan teeti jajabeesil» jedhe. gurra namichaa qaqqabee fayyise. 52 Achiin duuba 33 Pheexroos ammoo, «Gootta'a, ani si woliin gara Yesuus sooreyyii hayyootaa, qondaaltota eedduu mana hidha'aa dhaqiisaa fi du'iisaafille qophoweera» Galma Waaqaatii fi maanguddoota worra isa qabiisaaf jedhe. 34 Yesuus deebisee, «Pheexroos, ani sitti dhufaneen, «Akka ani alagalaa shallaaga'aai ullehima, edanuma adoo lukkuun hin iyyin yennaa sadiin jirma qabattanee na qabiisaaf dhuttanee? 53 Guyyuma si hin beeku jettee na hin mormatta» jedheen. 35 guyya'aan isinuma woliin yennaa ani Galma Waaqaa Achiin duuba Yesuus, «Korojoo, subba yookiin kophee keessa jiru, isin na hin qanne. Amma ammoo, saatii adoo hin qabatin yennaa ani isin erge, wonni isinii tun teessanii fi ta hunni dukkanaa itti mootu» jedhe. 54 dhidhatte jirti?» jedhee barattoota ifii gaafate. Isaan Achiin duuba Yesuus qabanee, fuudhanee deemanee deebisanee, «Womaa hin dhidhanne!» jedhane. 36 gara mana hayyicha gudda'aa geessane. Pheexroos Yesuus isaaniin, «Amma ammoo, nami korojoo, ammoo fagaatee isa hordofe. 55 Yennaa isaan yookiin subba qabu qabatuut; nami shallaagaa hin badhinna dalleyaa wodhakka'atti ibidda gabbisanee qanne woyaa ifii gurguree shallaagaa bitatuut. 37 wolitti dacha'anee tee'ane, Pheexroosille isaan woliin Ani isinitti hima, Barreeffam Woyyichi, «Yakkaameyyii tee'e. 56 Intalti tajaajiltuun takka, ifa ibiddaa qarqara woliin laakkowame» ka jedhu, na irratti muummowiisa tee'eeriun isa dhaggitee, hubattee, «Namichi kunille qaba; dhugumaan marroo tiyyaaf ta barreeffantelle isa woliin jiraayyu» jette. 57 Inni ammoo, «Intaa, ani muummowiisatti jirti» jedhe. 38 Barattooti, «llaa, isa hin beeku» jedhee mormate. 58 Yennaa diqquo'on Gootta'a, shallaagaan lamaan as jira» jedhane. duuba nami dhibiin isa dhaggee, «Ati isaan keessaa Jennaan inni deebisee, «Hin geya!» jedhe. 39 Yesuus tokko» jedhe. Pheexroos ammoo, «Namicha, anaa qachaa keessaa bayee, akkuma aadaa ifii gara moti!» jedhe. 59 Gara saatii takka'aatiin duuba nami Gaara Ejersaa dhaqe; barattooti isaalle isa woliin dhibiin, «Nama Galili'a waan te'eef, dhugumaan dhaqane. 40 Addee san yennaa geye, isaaniin, namichi kunille isaan woliin jiraayyu» jedhee itti «Ataabamiiisatti akka hin galle daadimadha'a!» jedhe. jabeesee. 60 Pheexroos ammoo, «Namicha, waan 41 Achiin duuba haga qolaansaa dhaka'aa isaan ati dubbatissatti jirtu kana ani hin beeku!» jedhe. irraa fagaatee jilbiiffatee, 42 «Abba'a, yoo fedha Adoo inni tana dubbatissatti jiruu, lukkuun iyyite. 61

Goottaan garagalee Pheexoos ilaale. Achiin duuba dansaa itti uffisanee gara Philaaxoosii deebisanee Pheexoos Jecha Gootta'aa, ka duri inni isaan, ergane. 12 Heroodisii fi Philaaxoos ka duraan wolii «Edanuma adoo lukkuun hin iyin yennaa sadii diina te'anee turane, gaafuma san wolii jaalomane. na hin mormatta» jedhe qaabatee, 62 gad bayee 13 Philaaxoos sooreyyii hayyootaa, sooreessitootaa fi laaleffatee bowe. 63 Worri Yesuu qabanee eegiisatti kolbaa waamee, 14 «Namichi kun kolbaa jallisiisa jiranu itti taphatanee dhaanane. 64 Ila isaa hidhanee, jettanee, qaddanee gara kiyya fiddane; anille isinuma «Eentu si dhowe? Raagi me!» jedhaa isa gaafatane. duratti isa qoree, waan isin isa himattane keessaa 65 Waan hedduu jedhaa isa arrassane. 66 Yennaa latti yakkaa tokkolle isa irratti hin dhaggine. 15 Heroodisille bariite maanguddooti kolba'aa, sooreyyii hayyootaatii waan yakkaa isa irraa dhabeef deebisee nutti ergeera; fi barsiisoti Seera Muuse'ee wolitti qabamanee,akkuma dhaggitanu, waan muraa du'aatiin isa gewu Yesuu kora murtii duratti dhikeessane. 67 Isaan, tokkolle hujee hin jiru. 16 Tanaaf dhaansissee isa gad «Masihii s'i? Nutti himi!» jedhane. Inni ammoo, lakkisa» jedhe. 17 [Philaaxoos wogguma wogga'aan «Yoo ani isinitti hime, hin dhugeeffattanu; 68 yoo ani yennaa Jila Irra Dabaramaa worra hidhamane keessaa isin gaafadhelle naaf hin deebittanu. 69 Ammoo Ilmi nama tokkocha kolba'aaf hiiku'u male.] 18 Gumiin Namaa ammaa jalqabee, midda Waaqa waan mara duudiin, «Namicha kana balleessil Barabbaa nu'uuf dande'uutitti hin tee'a» jedheen. 70 Isaan martinuu, hiiki» jettee itti hogitte. 19 Barabbaan qachaa keessatti «Ati Ilma Waaqaatii ree?» jedhane. Inni deebisee, waan nageya booresseeruu fi nama ijeeseruuuf «Te'uu kiyya isinuu jettane» jedhe. 71 Jennaan isaan, mana hidha'aatitti hidhamee ture. 20 Philaaxoos «Nuutuu afaan isaa irraa dhageennee, dhugaa dhibii Yesuu hiikisaaf fedhee, ammalle gumii'in dubbate. maaf barbaanna?» jedhane.

23 Achiin duuba worri kora murtii san keessa jiranu

duudiin ol ka'anee, Yesuu Philaaxoos dura dhikeessane. 2 Isaan, «Namichi kun kolbaa teenna jallisiissee, mootii worra Rooma'aatiif gibira gabbaruu dhooggee, ari Masihiit mootii ifiin jedhuun qanneerra» jedhaa isa himatisatti ka'ane. 3 Philaaxoos, «Mootiin Yihudoottaa s'i?» jedhee isa gaafate. Yesuu deebisee, «Maarre attuu jette» jedhe. 4 Achiin duuba Philaaxoos sooreyyii hayyootaatii fi gumi'iin, «Ani nama kana irratti yakkaa tokkolle hin dhaggine» jedhe. 5 Isaan ammoo, «Inni biyya Yihuda'aa mara keessatti, Galiila'aa jalqabee haga asitiittille barsiisaa kolbaa teenna raasiisatti jira» jedhanee itti jabeessane. 6 Philaaxoos tana yennaa dhage'e, nama Galiila'aa te'uu isaa gaafate. 7 Yesuu biyya Heroodis bulchu keessaa akka te'e yennaa hubate, gara Heroodisii isa erge; yennaa san Heroodis biyya Yerusaalemii keessa jira. 8 Heroodis yennaa hedduu dhaggiisaaf waan barbaadaa tureeruu, yennaa Yesuu dhagge guddoo gammade. Marroo isaa waan dhage'eeruu, bilbaasa garii inni hujun dhaggiisaaf addateera. 9 Heroodis gaaffii hedduu isa gaafate, inni ammoo womaa hin deebinne. 10 Sooreyyii hayyootaatii fi barsiisoti Seera Muuse'ee achi dhaabbatanee, jabeessanee isa himatane. 11 Heroodisii fi loltootii isaa Yesuu salphisanee itti taphatanee. Achiin duuba woyaa

21 Isaan ammoo, «Isa fannisi! Isa fannisi!» jedhanee ittuma hogisane. 22 Philaaxoos sadeessoo, «Maaf? Maan balleesse? Yakkaa muraa du'aatiin isa geettu isa irratti ani hin dhaggine. Tanaaf dhaansissee isa hiika» isaaniin jedhe. 23 Isaan ammoo, akka inni fannifamuuf qoonqoo guddo'oон ittuma jabeessanee kadhatane; hogaan isaaniille milkowe. 24 Maarre gaaffii isaaniitiif deebii kenniisaaf, Philaaxoos muraa kenne. 25 Namicha nageya booresiisaaf fi nama ijeesiisaan hidhameeru, ka kolbaan gaafatte hiikkee, akka fedha isaanii Yesuu dabarsee isaanitti kenne. 26 Adoo Yesuu geessanuu, nama biyya Qareena'aa ka Simoon jedhamu tokko baadiyya'aa galuun qabanee, muka fanno'oo ba'atee Yesuu faana akka deemuuf irra keyane. 27 Gumiin guddoon Yesuu hordotte; gumiin san keessa dubartooti qoma dhowataa isaaf boottulle jirti. 28 Yesuu ammoo gara isaanii garagalee, «Dubartii Yerusalemii, ifii fi ijoolee teessaniiif bowa'a malee, naaf hin bowina'a! 29 Sababille guyyooti isaan, «Maseenni, gadaamessi ijumaa hin deynii fi harmi hin hoosisin ka badhaadhane» jedhanu hin dhufan. 30 Yennaa san isaan gaarotaan, «Nu irratti jiga'al» koobotalle'een, «Nu dhossa'al» hin jedhan. 31 Adoo muki bisile'eetuu yooakkasi godhane, yennaa muki goge attam godhan ree?» jedhe. 32 Namoota yakkaameyyii lamaan dhibiille, ijjeesiisaaf Yesuu woliin geessane. 33 Addee «Buqqii Mata'aa»

jedhantu yennaa geyane, achitti Yesuus fannisane; hin awwaalamin keessatti awwaale. 54 Guyyaan sun yakkaameyyiille tokkocha midda isaatitti, kaan bitaa guyyaa Qophi'ii ti, Sanbatille seeniisaaf dhikaateera. isaatitti fannisane. 34 Yesuus ammoo, «Abba'a, isaan 55 Dubartooti Galilila irraa Yesuus woliin dhufane, waan godhiisatti jiranu waan hin beenneef, isaaniif Yoseef faana deemanee addee awwalaatii fi akka araarami!» jedhe. Isaan carraa buufatiisaan woyaa reefi Yesuusii itti awwalame dhaggane. 56 Achiin isaa qoodamane. 35 Kolbaan achi dhaabbattee duuba gara manaa deebi'anee uddowa'aa fi fiqire ilaliisatti jirtiyyu; bulchitootille itti taphatanee, «Inni qopheessane. Guyyaa Sanbataa akka Seerri ajajutti worra dhibii fayyiseera; Masiihii Waaqi filate yoo te'e foorfatane.

ifi fayyisuu ti!» jedhane. 36 Loltootille itti taphatanee, daadhii woyni'i dhangaggoottuu isaaaf kennanee, 37 «Ati mootii Yihudootaa yoo teete, ifi fayysi!» jedhane. 38 Barreeffam, «Kun Mootii Yihudootaa ti» jedhu mataa isaaatiin gubbaa jiraayyu. 39 Yakkaameyyi achitti fannifamane keessaa tokkochi, «Ati Masiihii motii? Ifi fayysi, nulle fayysi!» jedhee isa arrasse. 40 Yakkaamessi kuun ammoo, «Atille akkuma namicha kanaa muraa fudhateerta, Waaqumalle hin sodaattuu ree?» jedhee isa xixe. 41 Achiin duuba, «Nuuti waan hunyeeif waan dhaggatiisaaf malle waan dhaggataarruuf, dhuguma nutti murame; inni ammoo womaa hin yakkine!» jedheen. 42 Achiin duuba Yesuusiin, «Yesuus, mootummaa teetiin yennaa dhuttu na qaabadhu!» jedhe. 43 Yesuus deebisee, «Dhugumaan ani sitti hima, adhuma na woliin addee gammadaa keessa hin jiraatta» jedheen. 44 Orraa gara saatii jaatitti aduun ifa waan dhaddeef, latti duudiin dukkanoottee, haga saatii sagalii turte. Gollaan Galma Waaqaalle addee lamatti tarsa'e. 46 Yesuus qoonqoo guddo'on, «Abbaa kiyya, ani ayyaana kiyya harka keetitti kennadhal!» jedhe. Inni kana jedhee du'e. 47 Ajajaan dhibbaa waan te'e kana yennaa dhagge, «Namichi kun dhugumaan nama balcha'a» jedhee Waaqa galateeffate. 48 Gumiin ilaaliisaaf achitti wolitti qabanteerta maraa waan te'e yennaa dhaggite, gaddaan qoma ifii dhodhowataa gara mana ifii galte. 49 Worri isa beekanu maraa fi dubartooti Galilila irraa isa hordofane ammoo fagoo dhaabbatane, waan kana ilaaliisatti jiraniyyu. 50 Namichi dansa'aa fi balchaan, ka mootummaa Waaqaa eeggatisatti jiru, ka biyya Yihudootaa qachaa Armaatiya'aa keessaa dhufe, ka Yoseef jedhamu tokko jira. Inni miseensa kora murti'i te'ulle mura'aa fi hujji isaamiittti woliin hin galin ture. 52 Inni gara Philaaxoosii dhaqee reefa Yesuusii gaafate. 53 Achiin duuba reefa gad buusee woyaa qoolaan maree, boolla awwaalaa ka dhakaa keessatti bocamee qophoweeru, ka nami ijumaa itti

24 Guyyaa Dilbataa barii halkaniin dubartooti sun uddowaa qopheessiteertu qabattee gara boolla awwaalaa dhaxxe. 2 Dhakaan afaan boolla awwaalaa irraa gangalfameeruu dhaggane. 3 Boolla awwaalaa keessa yennaa seenane ammoo, reefa Goottaa Yesuusii hin dhaggine. 4 Isaan waan kana mamiisatti jiranuun, nami lamaan woyaa caccalaqqitti uffateed dedhuma cinaa isaanii dhaabbate. 5 Dubartooti guddoo sodaatanee gad lafa ilaalanee; namooti sun ammoo, «Maaf jiraataa worra du'eero odduu barbaaddan? 6 Inni as hin jiru, ka'eera. Galilila adoo jiruu waan inni isintti hime qaabadha'a! 7 «Ilmi namaa harka cubbaalleyyi'iititi kennamee, fannifamee, guyyaa sadeesso'ottiti du'aa ka'u male» jedhe» jedhaneen. 8 Achiin duuba waan Yesuus jedhe qaabatane. 9 Addee awwalaatii yennaa deebi'anee, waan kana maraa ergantoota kudhanii tokkoo fi worra kaan maratti himane. 10 Worri waan kana ergantootatti himane, Maariyaamii qachaa Magdalaa, Yo'anee, Maariyaamii haadha Yaaqobii fi dubartoota dhibi'i. 11 Ergantooti ammoo dubbii hin teene seyanee, dubbii isaanii hin dhugeeffanne. 12 Pheexoos ammoo ka'eer gara boolla awwaalaa rukkise. Gad jedhee boolla awwaalaa keessa ilaalee, woyaa itti marane malee womaa hin dhaggine. Achiin duuba waan te'e kana baaseffataa gara manaa deebi'e. 13 Gaafuma san isaan keessaa nami lamaan gara ollaan Yerusaalemii irraa kiiloo meetira kudha tokko fagaatu, ka Emahuus jedhamuu dhaqisatti jiraniyyu. 14 Isaan marroo waan te'e kana maraa haasowiisatti jiraniyyu. 15 Adoo isaan waan kana haasowaa mari'atanuu, Yesuus ifumaafuu dhufee biraan bayee, isaan woliin ideeme. 16 Ammoo akka isaan isa hin hubanne, ilti isaanii qabanteerti. 17 Yesuus isaaniin, «Wonni isin haasowaa ideentanu kun maan inni?» jedhe. Isaan fulua gaddaatiin achuma dhaabbatane. 18 Achiin duuba isaan keessaa Qileyophaa ka jedhamu tokko

deebisee, «Yerusaalem keessatti nami keessummaan casse attam akka isa beekane himane. 36 Adoo jarri ka waan dhikoo tana achitti te'e hin beenne, si'uma lamaan sun waan kana himiisatti jiranuu, Yesuus calla'aa?» jedhe. 19 Inni, «Maan inni?» jedhee ifumaafuu isaan odduu dhaabbatee, «Nageenni isiniif gaafate. Isaan deebisanee, «Marroo Yesuusii nama te'u!» isaaniin jedhe. 37 Isaan waan ekeraa dhaggane Naaziretii, ka waan godhee fi waan dubbateen seyanee, sodaatanee bararaqane. 38 Yesuus ammoo, Waaqaa fi kolbaa mara duratti raagaa jabaa, 20 «Maaf sodaattan? Gadhaa keessan keessatti maaf ka sooreyyiin hayyootaati fi bulchitooti teenna mantan? 39 Harka kiyyaa fi miila kiyya ilaala'a, akka du'u fi fannifamu itti muranee dabarsanee anumaayyu dhagga'a. Qaqqaba'aatii na ilaala'a; kennane. 21 Nuuti ammoo ka Israael wodu isa jennee ekeraan foonii fi lafee hin qaddu, akkuma dhaggitanu addii itti godhanneerra. Kana maraa irratti, wonni ani hin qaba» jedhe. 40 Yesuus tana jedhee harkaa kun maraaga teeteen adhi guyyaa sadeesso'oo fi miila ifii isaanitti mudhise. 41 Isaan gammadaa ti. 22 Dabalamaan, dubartooti golii teennaa nu fi baaseffataan waan guutamaneeranuuf ammalle maalalchaneeran; isaan adha barii halkaniin gara dhugeeffatiisa dhabanee jennaan, «Waan nyaataa asii boolla awwaalaa dhaqaneeran; 23 ammoo reeffa isaa qaddanii?» jedhee isaan gaafate. 42 Isaan qurxummii hin dhaggine. Achii deebi'anee, ergantoota Waaqaa woddante diqqoo takka itti kennane; 43 innile fuudheetta, «Inni hin jira» isaaniin jette akka mudhi'iin dhaggane fuula isaanii duratti nyaate. 44 Achiin duuba Yesuus nutti himane. 24 «Worra nu woliin jiranu keessaa isaaniin, «Yennaa isin woliin jiru, Seera Muuse'ee, gariin gara boolla awwaalaa dhaqanee, akkuma Kitaaba Raagotaati fi Kitaaba Faaru'u keessatti dubartooti sun jedhane teeteertuun dhaggane; isa marroo tiyyaaf ta barreeffante maraa muummowu'u ammoo hin dhaggine» jedhanee itti himane. 25 Achiin malte, jedhee ta ani isinitti hime tana» jedhe. 45 Achiin duuba Yesuus isaaniin, «Isin attam attam gowwoole'e, duuba inni Barreeffama Woyyicha akka hubatanuuf waan raagoti jedhane maraa dhugeeffatiisafile qalbiisaanii bare. 46 Inni isaaniin, «Masihiiin akka yaadi gadhaa keessanii attam attam hancaara'a! rakkatuu fi guyyaa sadeesso'oo du'aa akka ka'u, 47 26 Masihiiin rakkinnan kana maraa fudhatee ulfinna cubbuu irraa deebi'iisaa fi araari cubbu'u maqaa ifiittiti galiisi, barbaachisa'aa motii ree?» jedhe. 27 isaatiin Yerusaalemii jalqabee gosa maraaf akka Yesuus achiin duuba kitaaba Muuse'etii jalqabee lallabamu barreeffameera. 48 Isin waan kanaaf kitaabota raagotaa mara keessatti, marroo isaatiif dhugaa-baatota. 49 Kunoo, waan Abbaan kiyya addii waan Barreeffam Woyyichi dubbatu maraa isaanii isinii kenne ani isinii hin erga; ammoo haga hunna hiike. 28 Gara ollaa itti dhaqiisatti jiranuu yennaa gubbaa irraa dhaggattanutti qachaa Yerusaalemii dhikaatane, Yesuus akka waan dabaree ideemuu te'e. keessa tura'a» jedhe. 50 Achiin duuba Yesuus 29 Isaan ammoo, «Latti galgaloottee, waan dhiyiisatti qachaa keessaa baasee, haga Bitaaniya'a issaan jirtuuf, nu woliin buli!» jedhanee jabeessanee isa geesse; achitti harka ifii lamaanuu ol kaasee issaan kadhatane. Maarre inni issaan woliin bulisaaf gara eebbise. 51 Adoo issaan eebbisiiisatti jiruu, issaan manaa seene. 30 Isaan woliin qori'itti hiiqee yennaa irraa gargar bayee gara ol-gubba'aa fudhatame. 52 tee'e, daabboo fuudhee eebbisee, cassee issaanii Isaan issaaf sagadanee, gammachuu gudda'an gara kenne. 31 Achiin duuba ilti issaanii banantee, isa Yerusaalemii deebi'anee, 53 yennaa mara Galma hubatane; inni ammoo ila issaanii duraa miliqe. 32 Waaqaa keessatti Waaqa galateeffataa turane. Isaan wol woliin, «Yennaa inni kara'atti nu woliin haasowee fi Barreeffama Woyyicha nu'uuf hiike, gadhaan keenna hin gubannee?» jedhane. 33 Isaan yennuma san ka'anee gara Yerusaalemii deebi'ane. Achitti barattoota kudhanii tokkoo fi worra issaan woliin jiranu wolitti qabamaneeranuun dhagganee, 34 «Gootaan dhugumaan du'aa ka'eera, Simoonille'etti mudhateera!» jedhane. 35 Achiin duuba jarri lamaan waan kara'atti te'e maraa fi yennaa Gootaan daabboo

Yohaannisii

1 Biyyi lafaa dadamiisaan duraayyuu, Jechi jira; Jechille Waaqa woliin jira; Jechinuu Waaqumaayyu.

2 Inni jalqabumaa Waaqa woliin jira. **3** Waaqi karaa isaatiin waan maraa dade; dada maraa keessaa tokkolle isaan malee hin dadanne. **4** Isa keessa jiru'utti jira; jiruun sun ifa namootaa ti. **5** Ifi dukkanatti ifa; dukkanji ijjumaa ifa hin injifattu. **6** Nami Waaqa biraa ergame, ka Yohaannis jedhamu tokko jiraayyu. **7** Inni nami martinuu dubbiisaa dhage'ee akka dhugeeffatu, marroo ifa sanii kolba'atti himisaaf dhufe. **8** Inni marroo ifa sanii himisaaf dhufe malee, ifiif ifaa moti. **9** Ifi gara biyya lafaa dhufee nama maraaf issu sun ifa dhuga'a ti. **10** Inni biyya lafaa keessa jiraayyu; Waaqi karaa isaatiin biyya lafaa dade; biyyi lafaa ammoo isa hin beenne. **11** Inni gara biyya ifii dhufe; kolbaan isaa ammoo isa hin fudhanne. **12** Te'uun malee, worra isa fudhatee itti dhugeeffate maraaf, akka ijoollee Waaqaa te'anuu midda kenne. **13** Isaan Waaqa irraa dhalatane malee, fedha dhiiraa irraa yookiin fedha foonii irraa yookiin fedha dhiiggaan irraa hin dhalanne. **14** Jechi nama te'ee, badhaadhaa fi dhuga'aan guutamee, odduu teenna le'e. Nuuti ulfinna inni akka Ilma Abba'aaf tokkochaatitti fudhate dhaggine. **15** Yohaannis, «Ka ana duubaan dhufu, adoo ani hin dhalatinuu waan jiruuf, inni guddoo na caala» jedhee ka ani dubbadhe isa» jedhee iyee dhugaa baye. **16** Guutummaa badhaadhaa ifii irraa inni nu maraa eebbisee, eebba irratti eebba dhibii dabalee nuu kenne. **17** Waaqi karaa Muuse'etiiin seera kenne; badhaadhaa fi dhugaan ammoo karaa Yesuus Kiristoosii dhutte. **18** Ka Waaqa dhaggeeru tokkolle ijjumaa hin jiru. Ilmi tokkochi isaa Waaqi, ka cinaa Abba'aa jirutti isa mudhise. **19** Yihudootti baallii qabunu hayyootaa fi Lewwoota garii, «Ati eennuu?» jedhanee akka isa gaafatanu Yerusaalem irraa gara Yohaannisii ergane. **20** Yohaannis, «Ati Masiihii moti» jedhee dubbatee dhugaa baase malee, deebisiisaaf hin didanne. **21** Isaan, «Ati eennu ree? Ati Eliyaasi» jedhanee isa gaafatane. Yohaannis, «Waawwoo ani isaa moti» jedhee deebisee. Isaan, «Ati Raagichaa ree» jedhanee gaafatane. Inni, «Waawwoo» jedhee deebisee. **22** Isaan, «Ati eennu ree? Worra nu ergeef deebii deebinnee himuu qanna. Ati eennu ifiin jetta?» jedhanee. **23** Yohaannis deebisee, «Ilsaayaasiin raagichi akkuma dubbate, ani Qoonqoo nama daandii Goottaan irra ideemu qajeelcha'a» jedhaa, lafa goomole'ee keessaa iyyuu ti» jedhe. **24** Ergantooti Fariisaayotaan ergamane, **25** «Ati Masiihii yookiin Eliyaas yookiin Raagicha yoo hin te'in maaf cuuxxa ree?» jedhanee Yohaannis gaafatane. **26** Yohaannis, «Ani bisaaniin isin cuupha, jira; ka isin hin beenne ammoo odduu teessan dhaabbata. **27** Inni na duubaan dhufaara; ani hidhaa kophee isaa hiiku'uufille nama malee moti» jedhee deebisee. **28** Wonni kun marti laga Yordaanositiini gama karaa aduu baatu Bittaaniya'atti, addee Yohaannis itti cuuphiisatti jirutti teete. **29** Boruyyaa Yohaannis, Yesuus gara isaa dhufuun dhaggee, «Kunoo! Hooleen Waqaqa, ka cubbuu biyya lafaa balleessu. **30** Ka ani, «Ka ana duubaan dhufu, adoo ani hin dhalatinuu waan jiruuf, inni na caala» ka ani jedhe isaa kana. **31** Aninuu inni eennu akka te'u hin beenne; ammoo akka inni kolbaa Israa'eliitii mudhatuuf, ani bisaaniin cuuphaa dhufe» jedhe. **32** Yohaannis dhugaa bayee, «Ayyaanni Woyyichi akka saphaliisa ol-gubba'aa gad dhufee isa irra bu'ee hafuun dhaggeera. **33** Aninuu isa hin beenne, Waaqi akka ani bisaaniin cuuphuuf na erga ammoo, «Ka Ayyaana Woyyichaan cuupha, Ka Ayyaanni Woyyichi isa irra bu'ee hafuun ati dhaggitu» anaan jedheera. **34** Anille waan kana dhaggeera, inni Ilma Waaqaa akka te'e isinitti hima» jedhe. **35** Guyyaa itti aanu Yohaannis ammalle barattoota ifii lamaan woliin dhaabbiisatti jiruun, **36** yennaa Yesuus Yohaannisii tana dhage'anee, Yesuus hordofane. **38** Yesuus garagalee, isaan isa hordofanuun dhaggee, «Maan barbaaddan?» jedhee isaan gaafate. Isaan ammoo, «Rabbii, eessa leeta?» jedhanee; «Rabbii» jechuun, «Barsiisaa» jechu'u. **39** Yesuus, «Kowa'atii ilaala'al» isaaniin jedhe. Maarre isaan dhaqanee addee Yesuus le'u dhagganee, guyyaa san isa bira oolane; yennaa sun saafowa gara saatii kudhanii ti. **40** Barattoota dubbiisaa Yohaannis dubbatee dhage'anee Yesuus hordofane keessaa tokkochi, Indiryasii obboleessa Simumon Pheexroosii ti. **41** Indiryasii dursee obboleessa ifii Simumon dhaggee, «Masiihii dhaggineerra» jedhee itti hime; «Masiihii» jechuun, «Kiristoos» jechu'u. **42** Achiin duuba Indiryasii Simumon gara Yesuusii geesse. Yesuus isa ilaalee, «Ati Simumonii

ilma Yohaannisii ti; ammoo haganaa achi, «Keefaa» guutane. 8 Achiin duuba inni isaaniin, «Amma jedhantee waamanta» jedheen; «Keefaa» jechuun budduussa'aatii, itti gaafatamaa jilaatitti geessa'a» afaan Giriikitiin, «Pheexroos» jechu'u; Pheexroos jedhe. Isaanille isaaf geessane. 9 Itti gaafatamaan jechuun, «Rassaa» jechu'u. 43 Guyaa itti aanu jilaalle bisaan daadhii woyni'ii te'e san fiixisee Yesuu Galiiila dhagiisaaf murteeffate. Inni Filipoos ilaa. Tajaajiltooti worri bisaan buddusse beekanuu dhaggee, «Ana hordof!» jedheen. 44 Filipoos malee, inni daadhiin woyni'ii tun eessaa akka dhuutte akkuma Indiryasitii fi Pheexroosii, nama qachaa hin beenne; maarre inni waajibicha waamee, 10 Betsayda'aa ti. 45 Filipoos Naataanaa'el dhaggee, «Nami marti dursee daadhii dansaa namaa kennee, «Nuuti ka Muuseen kitaaba seeraa keessatti marroo keessummooti untee quutteen duuba daadhii calcalaa isaa barreesse, ka raagotille marroo isaa barreessane namaa kenna. Ati ammoo daadhii dansittii haga dhaggineerra. Inni nama biyya Naaziretii, Yesuuusii ammaa tursitel!» jedheen. 11 Yesuuus qachaa Qaana'aa ilma Yoseefii ti» jedheen. 46 Naataanaa'el, «Naaziret ka lafa Galiiila'aa keessatti bilbaasa qaraa kana keessaa wonni dansaan dhaggamuun dandeettii?» huje; achitti ulfinna ifii mudhisee, barattootii isaaalle jedhee Filipoos gaafate. Filipoos, «Koyiitii ilaali!» isatti dhugeeffatane. 12 Kanaan duuba, Yesuuus jedhee deebise. 47 Yesuuus yennaa Naataanaa'el gara haadha ifii, obboleeyyanii fi barattoota ifii woliin isaa dhufuu dhagge, «Kunoo, nami dhugumaan gara Qifirnaahoomii dhaqe; isaan guyyoota diqqaa Israa'elichi, ka dharti tokkolle isa keessa hin jirre!» achi turane. 13 Guyyaan Jila Irra Dabaramaa jedhee marroo isaa dubbate. 48 Naataanaa'el, dhikaateeruun, Yesuuus gara Yerusaalemii dhaqe. 14 «Eessatti na beetta?» jedhee gaafate. Yesuuus, Achitti inni Galma Waaqaa keessatti kolbaa loon, «Filipoos adoo si hin waaminuu, muka harru'u hoole'ee fi saphaliisa gurgurattu, worra beesee jala jirtuunuu si dhagge» jedheen. 49 Naataanaa'el, jijiiratulle xarapheessaa isaanii bira tee'iisatti jiranuun «Barsiisa'a, ati Ilma Waaqaa ti! Ati mootii Israa'elii ti!» dhagge. 15 Maarre inni lichee wodaro'oo dhowatee, jedhee deebise. 50 Yesuuus, «Yennaa ati muka harru'u isaan maraa, hoole'ee fi loon, horii maraayyu Galma jala jirtuu si dhagge waan ani jedheef dhugeeffataa? Waqaqa keessaa gad oofe; inni xarapheessaa worra Ati waan guddoo kana caaluu hin dhaggita» jedhe. beesee jijiiratuun garaggaggalchee beesee isaanille 51 Yesuuus itti dabalee, «Dhugaa isinitti hima: Ol- bittinneesse. 16 Worra saphaliisa gurguratu saniin, gubbaan banantee, ergantooti Waaqaa Ilma Namaa irra ol bayaa gad buutuun hin dhaggitan» jedheen. kiyyaa addee dikko'oo hin godhina'al!» jedhee ajaje. 17 Barattootii isaa, «Hinaaffaan mana keetii, akka ibiddaa na guddi» jedhantee ta barreeffante san qaabatanee. 18 Yihudooti baallii qabanu, «Ati waan kana godhiisaaf baallii akka qaddu nu'utti mudhisiisaaf bilbaasa maan godhhu dandeetta?» jedhanee isa gaafatane. 19 Yesuuus, «Galma Waaqaa kana diiga'a! Ani guyyaa sad keessatti deebisee hin ijaaraa» jedhee deebise. 20 Yihudooti baallii qabanu, «Galma kana ijariisaaf woggaa afurtamii jaa fixeera, ati guyyaa sad keessatti deebitteet ijaartaa?» jedhanee isa gaafatane. 21 Galmi Waaqaa ka Yesuuus dubbate sun nafuma Yesuuusii ti. 22 Maarre inni du'aa ka'een duuba, barattootii isaa akka inni tana dubbate qaabatanee, Barreeffama Woyyichaa fi waan Yesuuus dubbate dhugeeffatane. 23 Yennaa Jila Irra Dabaramaa Yesuuus Yerusaalem keessa jiruun, namooti hedduun bilbaasa inni godhe dhagganee isatti dhugeeffatane. 24 Yesuuus ammoo namoota maraa waan beekuuf, isaan hin addanne.

25 Inni ifiifuu waan gadhaa namaa keessa jiru waan muruuf Waaqi Ilma ifii gara biyya lafaa hin ergine. 18 beekuuf, marroo namootaa akka isatti himu nami «Ka Ilma isaatitti dhugeeffatutti hin murantu; ka isati tokkolle hin barbaachinne.

3 Gosa Fariisaayotaa keessaa sooreessi Yihudootaa, ka Niqoodemoos jedhamu tokko jiraayyu. 2 Inni halkan tokko gara Yesuusii dhaqee, «Barsiisa'a, akka ati barsiisaa Waaqa biraa ergame teete beenneerra. Yoo Waaqi isa woliin jiraate malee bilbaasa ati hujattu kana eennulle dande'ee hin huju» jedheen. 3 Yesuus, «Ani dhugaa sitti hima; eennulle yoo lammeessoo hin dhalatin mootummaa Waaqaa dhagguu hin dande'u» jedhee deebise. 4 Niqoodemoos, «Nami guddateen duuba attam dhalatuu dande'a? Lammeessoo gadaamessa haadha ifii seenee dhalatuu hin dande'a?» jedhee Yesuus gaafate. 5 Yesuus deebisee, «Ani dhugaa sitti hima, eennulle bisaanii fi Ayyaana Woyyichaan yoo hin dhalatin, mootummaa Waqaatitii galuu hin dande'u. 6 Nama foonii irraa ka dhalate foon; ka Ayyaana irraa dhalate ammoo Ayyaana. 7 Waan ani, «Lammeessoo dhalatuu qaddan» si'iin jedheef hin masoonfatin. 8 Bubbeen gara feete bubbitti; ati bubbisiisa isi'iin hin dhageetta, ammoo eessaa akka dhuttu yookiin eessa akka deentu hin beettu. Ayyaana irraa ka dhalate maraayyu akkasuma» jedhee deebise. 9 Niqoodemoos, «Kun attam te'u dande'a?» jedhee Yesuus gaafate. 10 Yesuus, «Ati barsiisaa Israa'ellii teetee waan kana hin beettu? 11 Ani dhugaa si'itti hima: Nuuti waan beennu dubbanna; waan dhaggine dhugaa baana; isin ammoo dhugaa bayiisa keenna hin fudhattanu. 12 Yennaa ani marroo waan biyya lafa tanaa isiniti himu yoo hin dhugeeffatin, yennaa ani marroo waan ol-gubba'aa isiniti himu attamiin dhugeeffattan ree? 13 Ilma Namaa ka ol-gubba'aa gad dhufe malee, ka gara ol-gubba'aa ol baye eennulle hin jiru. 14 «Akkuma Muuseen lafa goomole'e keessatti dhudhuufaa sageettuu dongoraa irratti ol fuudhe rarraase, akkasuma Ilmi Namaalle ol fuudhamee rarraafamuu qaba. 15 Kunille ka isatti dhugeeffatu maraa jiruu bara baraa akka qabaatuuf. (aiōnios g166) 16 Nami isatti dhugeeffatu maraa jiruu bara baraa akka qabaatu malee akka hin banneef, Waaqi biyya lafaa guddoo waan jaalatuuf Ilma ifii tokkochuma san kenne. (aiōnios g166) 17 Biyya lafaa karaa isaatiin akka fayisuuf malee, akka itti tokkochatti hin dhugeeffatunniif, ammumaayyu itti muranteerti. 19 Muraalleen kunoo tana: Ifi gara biyya lafaa dhufe, namooti ammoo hujjiin isaanii hantuu waan teeteef, ifa caalaa dukkana jaalatane. 20 Ka waan hantuu godhu marti ifa jibba; hujjiin isaa hantun akka hin mudhanneef gara ifaa hin dhufu. 21 Ka waan dhuga'aa godhu marti ammoo hujjiin inni Waaqaaf ajajamiisaan huje san akka ifi mudhisuuf gara ifaa dhufa» jedheen. 22 Kanaan duuba Yesuusii fi barattootii isaa gara lafa Yihuda'aa dhaqane; inni isaan woliin diqqoo achi bubblee, kolbaalle cuuphe. 23 Addee Enon jedhantu ta Saalemitti dhiko'oo, bisaan guddaa waan jiruuf Yohaannis achille'etti cuuphe. Kolbaalle gara isaa dhaqaa cuuphamaa turte. 24 Yennaa san Yohaannis hidhamee hin jiru. 25 Barattootii Yohaannisii garii marroo aadaa qulqulloomiisaan Yihudicha tokko woliin wol mormiisatti ka'anee. 26 Maarre isaan gara Yohaannisii dhaqanee, «Barsiisa'a, namichi Yordaanosiin gamatti si woliin jiru, ka ati marroo isaa dhugaa baate, kunoo amma cuuphiisatti jira; nami marti gara isaa dhaqisatti jira!» jedhanee itti himane. 27 Yohaannis deebisee, «Waaqi yoo kenneef malee, eennulle waan tokkolle hin qabaatu. 28 «Ani Kiristoosii moti; ammoo isaan dura ergameeraa» akka ani jedhe isinuu dhugaa tiyya. 29 Ka waajibittii qabu waajibicha; jaallii waajibichaa, ka isa bira dhaabbatee qoonqoo isaa caqasu ammoo, yennaa qoonqoo waajibichaa dhage'u hin gammada. Gammadi sun kiyaa; inni amma muummowe. 30 Inni guddaa te'e, ani diqqaa te'u qaba. 31 «Ka ol-gubba'aa dhufu mara caala. Ka lafa tanaa kama lafa tanaa ti; waan lafaalle dubbata; ka ol-gubba'aa dhufu ammoo mara caala. 32 Inni waan dhaggee fi waan dhage'e dhugaa baya; ammoo dhugaa baya isaa ka fudhatu hin jiru. 33 Nami dhugaa baya isaa fudhate ammoo, Waaqi dhugaamnessa akka te'e kanaan mirkaneesse. 34 Waaqi Ayyaana ifii safara male waan kennuuf, ka Waaqi erge dubbi Waaqaa dubbata. 35 Abbaan Ilma jaalata; waan maralle harka isaatitti kenneera. 36 Ka Ilmatti dhugeeffatu mara jiruu bara baraa qaba; ka Ilma Waaqaatiif hin ajajanne ammoo mufii Waaqaa jala jiraata malee, jiruu hin qabaatu» jedhe. (aiōnios g166)

4 Yesuus Yohaannis caalaa barattoota akka Yesuus, «Dubartii tana, gaara kana gubba'atti
dabalatiisatti jiruu fi cuuphiisatti jiru worri yookin Yerusaalemitti yennaan kolbaan Abbaa hin
Fariisaayttaa dhage'ane. 2 Te'uun malee, ka cuuphe waaqonfanne akka dhufaartu na dhugeeffadhu. 22
barattoota isaa ti malee, Yesuusii moti. 3 Maarre Isin worri Samaariya'aa waan waaqonfattanu hin
Yesuus waan jedhamiisatti jiru yennaan dhage'e, biyya beettanu; nuuti ammoo Yihudootti fayyinni Yihudoota
Yihuda'aa lakkisee deebi'ee gara Galiila'aa dhaqe. 4 keessaa waan dhufuuf, waan waaqonfannu beenna.
Inni Yennaan achi dhaqu Samaariyaa keessa dabaruu 23 Yennaan worri dhuga'aan waaqonfatu, Ayyaanaa
qabaayyu. 5 Maarre Samaariyaa keessatti inni gara fi dhuga'aan Abbaa waaqonfattu ammoo hin dhutti;
qachaa Siikaar jedhamuu, ka fichaa Yaaqoob ilma ammumaayyuu dhutteerti. Inni worra akkas dhuga'aan
ifii Yoseefifi kennetti dhikaatuu tokko dhufe. 6 Boolli isa waqqonfattanu barbaada. 24 Waaqi Ayyaanaa;
bisaanii ta Yaaqoobii achi jirtiyyu; Yesuus ideemiisaan worri isa waqqonfatulle Ayyaanaa fi dhuga'aan isa
dadhabee boolla bisaanii bira tee'e. Yennaan sun waqqonfattu qaba» jedheen. 25 Dubartittuun isaan,
orraa gara saatii jaa ti. 7 Dubartiin Samaariya'aa «Masihiin Kiristoos jedhamu akka dhufu hin beeka;
takka bisaan woraabbiisaaf yennaan dhutte, Yesuus inni yennaan dhufe waan mara nu'utti hima» jetteen.
isi'iin, «Bisaan uni'ii naa kenni!» jedheen. 8 Yennaan 26 Yesuus deebisee, «Ani ka si woliin dubbatiiisatti
san barattootu isaa sagalee bitisaaf gara qacha'aa jiruuyyuu isa» jedheen. 27 Yennuma san barattootu
dhaqaneeran. 9 Dubartiin sun, «Ati nama Yihudi'ii Yesuusii deebi'anee dhufane; Yesuus dubartii woliin
teetee ana dubartii samaariya'aa attam bisaan uni'ii dubbatiiisatti jiruun dhagganee masoonfatane; ammoo
gaafatta?» jetteen. Yihudootti muduunu'u fi qorii isaan keessaa nami tokkolle, «Maan barbaadde?»
samaariyooti itti sooratanutti hin sooratanu. 10 Yesuus yookiin, «Maaf isii woliin dubbatta?» ka jedhe hin
deebisee, «Kennansa Waqaatii fi ka bisaan uni'ii si jiru. 28 Achiin duuba dubartittuun okkotee ifii ta bisaanii
gaafatiisatti jiru kun eennu akka te'e adoo beetee achitti lakkitee, gara qacha'aa deebitee dhaxxee,
jiraattee, atinuu silaa isa gaafattee, inni bisaan jiru'u kolba'aan, 29 «Namicha waan ani godhe mara
si'iif kennaayyu» jedhe. 11 Dubartittuun, «Goottaa kiyya, natti hime kowa'atii ilaala'a. Inni Masihiit te'innaa?»
ati waan ittiin woraabattu hin qaddu; boollille qile'e; jette. 30 Maarre isaan qachaa keessaa bayanee
bisaan jiru'u san eessaa fidda ree? 12 Ati abbaa gara Yesuusii yaa'anee. 31 Yennuma san keessatti
keenna Yaaqoob ka boolla tana nu'uuf kenne, ka innii barattooti, «Barsiisa'a, woy nyaadhu!» jedhanee isa
fi ijoolleen isaa, horin isaa maraayyuu keessaa unane, kadhatane. 32 Inni ammoo, «Ani sagalee nyaadhu ta
hin caaltaa?» jetteen. 13 Yesuus deebisee, «Bisaan isin hin beenne qaba» jedhe. 33 Maarre barattooti,
kana ka unu marti deebi'ee hin dheeobotu; 14 bisaan «Nami woyii sagalee isaa fidee jiraatinnaa?» jedhanee
ani isaaaf kenuu ka unu ammoo ijumaa deebi'ee hin wol gagaafatane. 34 Yesuus isaaniin, «Sagaleen tiyya,
dheeobotu. Bisaan ani isaaaf kenuu sun isa keessatti fedhii ka na ergee godhu'u fi hujji isaa muummessu'u.
madda jiruu bara baraa burqu te'a» jedhe. (aiōn g165, 35 Isin, *Ji'a afuritti hafeera; achii duuba haammaan*
aiōnios g166) 15 Dubartittuun, «Goottaa kiyya, akka ani hin geetti jettanii motii? Ani ammoo isinitti hima; me
ijumaa hin dheebonnee fi bisaan woraabbiisaaf akka fichaa keessan miidhassa'aa ilaala'a; ammumaayyu
ani as hin deebine, bisaan kana naaf kenni» jetteen. midhaan bilchaatee haamma'aaf geyera! 36 Worri
16 Yesuus, «Dhaqiti, abbaa manaa keeti waamii koy» haamu ammumaayyuu gatii fudhatiisatti jira; midhaalle
jedheen. 17 Dubartittuun, «Ani abbaa manaa hin qabu» jiruu bara baraatifi wolitti qabiisatti jira; kunille ka
jetteen. Yesuus, «Abbaa manaa hin qabu» jedhiis facaasuu fi ka haamu akka woliin gammaduuf
keeti dhuga'a. 18 Ati nama shan heerumteerta; namichi te'a. (aiōnios g166) 37 Maarre mammaassi, «Tokko
ati amma woliin jirtu abbaa manaa keetii moti. Wonni hin facaasa, kuun hin haama» jedhu dhuga'a. 38
ati jette dhuga'a» jedheen. 19 Dubartittuun, «Goottaa Ani waan hin elowin akka haammattanu isin erge;
kiyya, akka ati raagaa teete dhagga. 20 Abbootiin worri dhibiin elowee, isin eloo isaanii irraa bu'aa
teenna gaara kana irratti Waaqa waqqonfatane; isin dhaggattane» isaaniin jedhe. 39 Dubartittuun, «Waan
ammoo Yihudootti addeen Waaqa itti waqqonfannu ani godhe mara natti hime» jettee waan dhugaa
Yerusaalem te'uun qaba jettan» jetteen. 21 baateef worri Samaariya'aa ka qachaa san keessaa

hedduun isatti dhugeeffatane. 40 Maarre worri seensuma gaaddisa qabu san keessa irkatanee samaariya'aa yennaa gara isaa dhufane, isaan woliin [tacho]iisa bisaanii eegatiisatti jiraniyyu. 4 Ergamaan akka turuuf isaa gaafatanee, Yesuus guyyaa lamaan Waaqaa yennaa tokko tokko haroo keessa gad isaan woliin achi ture. 41 Sababa dubbii isataifi bu'ee bisaan tachooosa. Bisaan tacho'eeruu duuba namooti hedduun dhibiille dhugeeffatane; 42 isaan nami dhibamaan dursee haroo keessa gad bu'e, dubartitti'iin, «Yoona nuuti wonni dhugeeffannuuf, dhukkuba isa qabeeru mara irraa hin fayyaayyu.] waan ati jette calla'aaf adoo hin te'in, nuutinuu isa 5 Namichi woggaa soddomii saddeeti dhibamaa dhageenneerra; inni dhugumaan fayyisaa biyya lafaa tureeru tokko achi jiraayyu. 6 Yesuus isaa achi akka te'e beenneerra» jedhane. 43 Guyyaa lamaan irkatiisatti jiru dhaggee, yennaa hedduu akka inni duuba, Yesuus ka'ee gara Galiila'aa dhaqe. 44 akkas dhibamaa ture beekee, «Fayyuu barbaaddaa?» Inninuu, «Raagaan tokko biyya ifiittti hin ulfaatu» jedhee isa gaafate. 7 Namichi dhibamaan sun, jedheera. 45 Worri Galiila'aa Jila Irra Dabaramaatif «Gootta'a, bisaan yennaa tacho'u nama haroo keessa gara Yerusaalemii dhaqaneeranuun, yennaa jilaa na buusu hin qabu; adoo anि seeniisaaf wodhaanuu, sanitti waan inni godhe mara waan dhagganeeranuuf, nami dhibiin anaan dura seena» jedhee deebise. 8 yennaa inni Galiila geye isa fudhatane. 46 Achiin Yesuus, «Ka'i, itillee teeti fudhadhuu, deemi» jedheen. duuba Yesuus, addee bisaan gara daadhii woyni'i 9 Namichi yoosuma fayyee, itillee ifiille fudhatee itti jijjiire, gara qachaa Qaana'aa ka lafa Galiila'aa deeme. Guyyaan wonni sun teete sanbata. 10 Maarre keessaa, deebi'ee dhaqe. Qondaalli mootumma'aa Yihudooti, namicha fayye saniin, «Adhi sanbata; itillee ka Qifirnaahoommitti ilmi isaa dhibameeru tokko achi teeti ba'attiisa seerri keenna si dhoogga» jedhane. 11 jiraayyu. 47 Yesuus Yihudaa irraa gara Galiila'aa akka Inni deebisee, «Namicha na fayyisetti, itillee teeti dhufeeru yennaa dhage'e, gara isaa dhaqee akka fudhadhuu deemi!» anaan jedhe» isaaniin jedhe. inni Qifirnaahoom deemee, ilma isaa ka dhibamee 12 Isaan, «Namichi, itillee teeti fudhadhuu deemii» du'lisa geyeeru fayyisuuf isa gaafate. 48 Yesuus siin jedhe eennu inni?» jedhanee isa gaafatane. 13 isaan, «lsin bilbaasaa fi baasa dhaggitanu malee Gumii addee sanitti waan heddatteertuu fi Yesuusil ijjumaa hin dhugeeffattanu» jedheen. 49 Qondaaltichi achii waan deemeeruu, namicha fayye sun Yesuus mootumma'aalle, «Goottaa kiyya, ilmi kiyya adoo hin eennu akka te'e hin beenne. 14 Achiin duuba Yesuus du'in maganne'ee koy!» jedheen. 50 Yesuus isaan, Galma Waqaqaa keessatti isa dhaggee, «Kunoo, amma «Gali; ilmi keeti hin jiraata!» jedheen. Namichille fayyiteerta; maarre wonni kana caalu akka sitti hin dubbii Yesuus dubbate dhugeeffatee deeme. 51 dhunne, haganaa achi cubbuu hin hujin» jedheen. 15 Adoo inni galisatti jiruu, tajaajiltooti isaa karaa irratti Achiin duuba namichi deemee, ka isa fayyise Yesuus dhagganee, ilmi isaa akka jiru itti himane. 52 Inni akka te'e, Yihudootatti hime. 16 Maarre sababa saatii mucaan isaa itti goome isaan gaafatee jennaan, Yesuus sanbataan fayyiseef, Yihudooti isa miidhiisa isaan, «Kalee saatii torbatti dhibeen nafa o'itu sun isa jalqabane. 17 Yesuus, «Abbaan kiyya yennaa mara lakkitte» jedhanee deebisane. 53 Achiin duuba abbaan hujisatti jira; anille hujuu qaba» isaaniin jedhe. 18 muca'aa saatii Yesuus, «Ilmi keeti hin jiraata» jedhetti Yesuus seera sanbataa balleessuu qofaa adoo hin akka teete hubate. Tanaaf innii fi maatiin isaa maraa te'in, Waaqi abbaan kiyya jedhee Waaqaan waan ifi dhugeeffatane. 54 Bilbaasi kun ka Yesuus Yihudaa qixxeesseef, Yihudooti isa ijjeesiisaaf jabeessane irraa gara Galiila'aa deebi'ee dhufee, lammeessoo barbaadane. 19 Maarre Yesuus deebisee, «Ani dhugaa isinitti hima, Ilmi ifuma ifiittti womaa godhhu hin dande'u; inni woma Abbaan isaa godhnu dhagge qofaa godha. Woma Abbaan godhu, Ilmille godha. 20 Abbaan Ilma waan jaalatuuf, waan ifii godhu mara isatti hin mudhisa. Akka isin masoonfattanuuf, waan kana caaluuyyu isatti hin mudhisa. 21 Akkuma Abbaan worra du'ane kaasee jiruu isaanii kennu, akkasuma Ilmille ka ifii fedheef jiruu kenna. 22

5 Kanaan duuba, Yesuus jila worra Yihudootaatiif gara Yerusaalemii dhaqe. 2 Yerusaalem keessa karra hoolotaa bira haroon seensuma gaaddisa qabu shan qaddu takka jirtiyyu; afaan Hibrootaatiin «Betzataa» jedhanti. 3 Kolbaan hedduun dhibanteertu, ballooleen, naafole'ee fi worri nafa laashowe

Abbaan eennulle'etti hin muru, ammoo akka muruuuf 42 Ammoo akka isin jaalala Waaqaa hin qanne ani baallii guutuu Ilmaaf kenneera; 23 Nami martinuu hin beeka. 43 Ani maqaa Abbaa kiyyatiin dhufee, akkuma abbaa ulfeessu Ilmalle akka ulfeessuuf inni isin ammoo na hin fudhanne; nami dhibiin yoo tana godhe. Ka Ilma hin ulfeessine martinuu, Abbaa maqaa ifitiin dhufe, isin ammoo isa hin fudhattan. 44 Isa ergelle hin ulfeessu. 24 «Ani dhugaa isinitti Isin ulfinna wolii irraa dhaggatuu ka barbaaddanu, hima; nami jecha kiyya dhage'u ka na ergelle'etti ka ulfinna Waaqa tokkocha irraa dhufu ammoo ka hin dhugeeffatu jiruu bara baraa qaba; inni du'a irraa gara barbaanne, attam natti dhugeeffatiisa dandeettan jiruu tareera; isatti hin murantu. (aiōnios g166) 25 Ani ree? 45 Ani Abbaa kiyya duratti waan isin himadhu dhugaa isinitti hima, yennaan worri du'anee qoonqoo hin seyina'a. Muusee isin addii itti godhattanettuu Ilma Waaqaa dhage'anu dhufaarti; ammumaayyu isin himata. 46 Adoo Muuse'etti dhugeeffattanee dhetteerti; worri isii dhage'u jiru'un le'a. 26 Akkuma jiraattane, inni waan marroo tiyyaaf barreesseef Abbaan madda jiru'u te'e, Ilma ifiile madda jiru'u natti hin dhugeeffattaniyyu. 47 Ammoo waan inni akka te'u godheera. 27 Inni Ilma Namaa waan te'eef, barreesse yoo hin dhugeeffatin, waan ani jedhu attam muraa akka kenu, Abbaan baallii isaaaf kenneera. dhugeeffatuu dandeettan?» jedhe.

28 Waan kana hin masoonfatina'a; yennaan worri du'e marti qoonqoo isaa dhage'u hin dhutti; 29 awwala ifii keessaal'e hin bayan; worri dansaa hujeeru jiruu dhaggatiisaaf ka'an; worri hantuu hujeeru akka itti murantuuf ka'an. 30 «Ani baallii tiyyaan womaa godhuu hin dande'u. Akkuma Abbaa kiyya irraa dhage'e mura; waan ka na erge fedhu qofa malee, waan ifii fedhu waan hin gooneef, muraan tiyya dhuga'a. 31 «Ani yoo waan kiyya dhugaa baye, dhugaa bayiisi kiyya akka dhuga'aatitti hin fudhatamu. 32 Ammoo ka anaaf dhugaa bayu ka dhibiin hin jira, wonni inni marroo tiyyaaf dhugaa baye sun dhugaa akka teete ani hin beeka. 33 Isin ergantoota teessan gara Yohaannisii ergitan; inni dhuga'aaf dhugaa baye. 34 Akka isin fayyitanu tana jedhe malee, ani dhugaa bayiisa namaa hin fudhadhu. 35 Yohaannis akka xassaa bob'e ifuu ti; isin yenna'aaf ifa isaatitti gammadu'uuf barbaaddane. 36 Ani ammoo dhugaa baya Yohaannisiituu caalaa dhugaa baya qaba; hujjin akka ani muummessuuf Abbaan kiyya naa kennee, hujjisatti jiru tun, akka Abbaan kiyya na erge dhugaa baati. 37 Abbaan kiyya ka na ergeeyyuu dhugaa naaf bayeera. Isin ijumaa qoonqoo isaa hin dhageenne yookiin akka akki isaa jiru ijumaa hin dhaggine; 38 ka inni ergetti waan hin dhugeeffatiif, jecha isaa gadhaa keessanitti hin qabanne. 39 Isin Barreeffama Woyyootaan waan jiruu bara baraa dhaggattanu seetanee, Barreeffama Woyyoota qorqortan. Barreeffam Woyyooti kunuu marroo tiyya dhugaa bayan! (aiōnios g166) 40 Isin ammoo jiruu dhaggatiisaaf gara kiyya dhufiisa hin feetanu! 41 «Ani ulfinna nama irraa hin barbaadu.

6 Achiin duuba Yesuus gara Abbaayaa Galila'aata Xiberiyaas jedhantuun gamatti bu'e. 2 Gumiin hedduun baasa inni worra dhibamaa fayysiisaan tolche waan dhaggiteef isa hordotte. 3 Yesuus gara gaara tokkoo ol bayee, barattoota ifii woliin tee'e. 4 Yennaan san Jilti Irra Dabaramaa ta Yihudootaa dhikaatteertiiyyu. 5 Yesuus adaala ifii ilaalee, gumiin hedduun gara isaa dhufiisatti jirtuun dhaggee, Filipoosiin, «Sagalee kolbaan tun nyaattu eessaa binna?» jedhe. 6 Inni waan Filipoos jedhu ilaaliisaaf tana jedhe malee, maan akka godhu hin beekaayu. 7 Filipoos, «Daabboon mindaa ji'a saddeetiille diqquma diqqoolle'een isaan mara hin geettu» jedhe. 8 Barattoota isaa keessaa, Indiryasiin obboleessi Simoon Pheexroosii, 9 «Mucaan tokko ka daabboo garbu'uux xaltaa shanii fi qurxummiil lama qabu as jira. Tun ammoo kolbaa tana maraaf hin geettu» jedheen. 10 Yesuus isaaniin, «Kolbaa teessisa'a» jedhe. Marra gudda'atti achi jiraayyu; maarre dhiirti gara kuma shanii gad teteette. 11 Yesuus xaltaa fuudhee, Waaqa galateeffatee, kolbaa achi tee'iisatti jirtuuf haga isaan barbaadane quofe; qurxummiil akkasuma tolche. 12 Isaan mara yennaan quufane, inni barattoota ifitiin, «Hambaraa hatte irraa wonni tokkolle akka hin banne wolitti qaba'a» jedhe. 13 Maarre isaan xaltaa daabboo garbu'uux shanan kolbaan nyaatteertuun, hambaraa hatte wolitti qabanee kollonjoo kudhanii lama guutane. 14 Kolbaan yennaan bilbaasa Yesuus huje kana dhaggite, «Kun dhugumaan raagicha gara biyya lafaa dhufu'u jiruuyyu!» jette. 15 Yesuus akka isaan hunnaan isaa qabanee, mootii isa godhachu'uuf dhufaararu beekee,

qofii ifii ammalle gara gaaraa deeme. 16 Yennaa latti biyya lafaatiif kennu» jedheen. 34 Isaan, «Gootta'a, galgalootte, barattooti Yesusii gara abbaaya'aa gad sagalee tana yennaa mara nu'uuf kennu» jedhaneen. bu'anee, 17 hoboloo takka seenanee, abbaaya'aan 35 Yesus isaamiin, «Sagaleen jiru'u ana; ka gara gama gara Qifrinaahomii bu'iisaaf ka'ane. Latti kiyya dhufu ijumaa hin beelotu; ka natti dhugeeffatu dukkanoottelle'een Yesus gara isaanii hin dhunne. ijumaa hin dheebotu. 36 Akkuma ani isinitti hime, 18 Bubbeen waan bubbisiisatti jirtuuf bisaan raafame. isin na dhaggitanertan; ammoo hin dhugeeffanne. 19 Haga kii loomeetira shanii yookiin jaa shaffisa'aan 37 Ka Abbaan kiyya naaf kennu mara gara kiyya laaqaneeranuu, Yesus bisaan gubbaa ideemaa, hin dhufa. Ka gara kiyya dhufu ani ijumaa ifi irraa gara hobolo'oo dhufee dhikaatiisatti jiruun dhagganee hin ari'u. 38 Wonni ani ol-gubbaa irraa gad dhufef, bararaqane. 20 Yesus ammoo, «Wonni anaa, hin fedha ka na ergee godhiisaaf malee, fedha kiyya bararaqina'a!» isaaniin jedhe. 21 Achiin duuba isaan godhiisaafii moti. 39 Fedhiin ka na ergee, worri inni gara hobolo'oo isa fudhatiisa barbaadane; hoboloon naaf kenne mara guyyaa muumme'ee akka jiru'uuf ammoo yoosuma lafa dhaqisiisatti jiranu geette. 22 isaan kaasu malee, isaan keessaa tokkolle akka ani Guyyaa lammeesso'oo kolbaan abbaaya'aan gamatti balleessuufii moti. 40 Fedhiin Abbaa kiyyaa, nami Ilma hatte, hoboloon takkattiu callaan akka achi jirtu isaa dhaggee itti dhugeeffatu mara jiruu bara baraa hubatte. Yesus barattoota ifii woliin hobolo'on akka qabaatu. Anille guyyaa muumme'ee jiru'uuf isa akka hin deemin, barattooti ammoo qofuu akka kaasa» jedhe. (aiōnios g166) 41 Worri Yihudootaa waan deemaneranu kolbaan sun beette. 23 Hobolooti inni, «Sagaleen ol-gubbaa irraa gad dhutte ana» dhibiin, Xiberiyaas irraa, gara lafa addee Goottaan jedheef itti gungumiisatti ka'ane. 42 Maare isaan, galata galcheeruu, kolbaan daabboo itti nyaatteen «Namichi kun Yesusii ilma Yoseefitii moti? Abba'aah dhikaattuu dhufane. 24 Kolbaan, Yesusii fi barattooti fi haadha isaa hin beenna. Amma inni attamii, «Oliisaakka achi hin jirre yennaa dhaggite, hoboloota san gubba'aa gad bu'e» jedha ree?» jedhane. 43 Yesus seentee Yesus barbaadiisaaf, gara Qifrinaahomii deebisee, «Wolitti gungumiisa lakkisa'a. 44 Abbaan dhaxxe. 25 Kolbaan abbaaya'aan gamatti yennaa na erge yoo isa harkise malee, eennulla gara kiyya Yesus dhaggite, «Barsiisa'a, yoom as dhutte?» dhufisa hin dande'u; anille guyyaa muumme'ee du'aajetteen. 26 Yesus deebisee, «Ani dhuguma isinitti isa hin kaasa. 45 Raagoleen, «Nami martinuu ka hima; isin waan sagalee nyaattanee quuttaneef Waaqi barsiise hin te'a» jedhanee barreessaneeran. na barbaadiisatti jirtan malee, bilbaasa kiyya waan Ka Abbaa dhage'u fi ka isa irraa baratu marti gara dhaggitaneeffii moti. 27 Sagalee badduuf hin hujina'a; sagalee jiruu bara baraaftiif jiraattuuf ammoo hujia'a. Waaqi Abbaan, chaappaa ifii ka ittiin mirkaneessu waan isa irratti godheeruu, Ilmi Namaa sagalee san isiniif hin kenna» jedhe. (aiōnios g166) 28 Maare isaan, «Hujii Waaqi akka hunyuuf barbaadu hujiiisaaf maan goona?» jedhaneen. 29 Yesus deebisee, «Wonni 50 Sagaleen nami akka hin duuneef akka nyaatu, ol-akka isin gootanu Waaqi barbaadu, ka inni ergetti gubbaa irraa gad buutu ammoo tana. 51 Sagaleen dhugeeffatiisa» jedhe. 30 Isaan, «Akka dhagginee jiraattuun ol-gubbaa irraa gad buute ana. Eennulle si'itti dhugeeffannu bilbaasa maan goota? Maan hujia? 31 Akkuma Barreeffam Woyyichi, «Inni sagalee Sagaleen akka biyya lafaatiif jiruu teetuuf, ani kennu ol-gubbaa irraa akka nyaatanu isaaniiif kenne» jedhu, tun, foon kiyya» isaaniin jedhe. (aiōn g165) 52 Yihudooti, Abbootiin teenna lafa goomole'ee keessatti sagalee «Namichi kun attam foon isaa akka nyaannu nu'uu mannaa jedhantu nyaatte» jedhaneen. 32 Yesuus, kenniisa dande'a?» jedhanee wol mormiisatti ka'ane. «Ani dhuguma isinitti hima; ka sagalee ol-gubbaa irraa 53 Yesus isaaniin, «Ani dhuguma isinitti hima: isin yoo isiniif kenne Muuse'e moti; ka sagalee dhuga'aa ol-foon Ilma Namaa hin nyaatin, dhiiga isaalle yoo hin gubbaa irraa isiniif kenu Abbaa kiyya. 33 Sagaleen unin, jiruu ifi keessaa hin qaddanu. 54 Nami foon kiyya Waaqi kenu sun, ka ol-gubbaa irraa gad dhufee, jiruu nyaatuu fi dhiiga kiyya unu jiruu bara baraa qaba;

Ani guyyaa muumme'ee du'a keessaa isa hin kaasa. **dhikaatteertuun, 3 obboleeyyan Yesusii isaan, (aiōnios g166) 55** Foon kiyya sagalee dhuga'a ti; dhiigi «Barattoot teeti hujii ati hujisatti jirtu akka dhagganu, kiyalle unii dhuga'a ti. 56 Ka foon kiyya nyaatuu fi addee tana lakkisii gara lafa Yihuda'aa deemi. 4 dhiiga kiyya uno anaan jiraata; Anille isaan jiraadha. Eennulle guddoo beekkamuu yoo barbaade, waan 57 Abbaan jiraataan akkuma na erge, Anille sababa hujatisatti jiru hin dhossu. Ati hujii tana eega hujjee, Abba'aa akkuma jiraadhu, nami na nyaatulle sababa biyya lafaatitti ifi mudhis» jedhaneen. 5 Obboleeyyan kiyya hin jiraata. 58 Sagaleen ol-gubba'aa gad buute isaattu isatti hin dhugeeffanne. 6 Yesuus isaaniin, sun tana ree; isiin ta akka abbootiin teessan nyaattee, «Yennaan tiyya ta anaaf teetu ammalle hin geenne. ammoo achiin duuba duuteetii moti. Sagalee tana Yennaan martinuu isiniif ta teetu. 7 Biyyi lafaa isin ka nyaatuu haga bara baraa hin jiraata» jedhe. (aiōn jibbiisa hin dandeettu; ani ammoo hujjin isii' badduu g165) 59 Yesuus Qifirnaahoomitti Mana Waaqonfannaakka teete waan himiisatti jiruuf na jibbiti. 8 Isin gara Yihudoottaa keessatti yennaan barsiisiisatti jiru tana jilaa dhaqa'a. Yennaan naaf teetu waan hin geyiniif, dubbate. 60 Barattoot isaa hedduun kana dhage'anee, ani gara jila tanaa hin dhaqu» jedhe. 9 Inni tana «Barsiisi kun guddoo jabaata. Eennutti isa fudhatiisa jedheen duuba lafa Galiila'atittu hafe. 10 Obboleeyyan dande'a?» jedhane. 61 Yesuus akka barattoot marroo isaa gara jilaa deemaneeranuun duuba, Yesuusille waan kanaa gungumiisatti jiranu beekee, «Wonnii mudhi'iin adoo hin te'in dhokaataan dhage. 11 Jila kun isin gufachiisa? 62 Ilmi Namaa addee dur jirutti irratti Yihudootti baallii qabanu isa barbaadanee, «Inni deebi'ee ol bayiisatti jiruun yoo dhaggitane maan eessa jira?» jedhanee gaafatane. 12 Gumii keessatti jettan ree? 63 Ayyaanni Waaqaa jiruu kenna; hunni marroo isaa guddoo hasaasane. Worri gariin, «Inni namaa womaa bu'aa hin qaddu. Jechi ani isinitti nama dansa'a» jedhe. Worri dhibiin, «Waawwo'o, dubbadhe Ayyaana Waaqaa ti; jiruulle'e. 64 Ammoo inni kolbaa dokonkorsiisatti jira» jedhe. 13 Ammoo isin keessaa worri hin dhugeeffanne gariin jiran» Yihudoottaa baallii qabanu waan sodaataneef, eennulle isaaniin jedhe. Yesuus ka isa hin dhugeeffannee fi ka marroo isaa mudhi'iin hin dubbanne. 14 Jilti wodhakkaa isa dabarsee kenuu eennu akka te'e duuru beekeera. geetteertuun, Yesuus gara Galma Waaqaa dhaqee 65 Yesuus ede'ee, «Ani waan kanaaf ka Abbaan kiyya barsiisu jalqabe. 15 Yihudootti baallii qabanu guddoo akka gara kiyya dhufu godhe malee, eennulle gara maalalanee, «Namichi kun adoo hin baratin attam kiyya dhufiisa hin dande'u isiniin jedhe» jedhe. 66 akka malee wo beeka?» jedhane. 16 Yesuus deebisee, Waan kanaaf, barattoota isaa keessaa hedduun gara «Wonnii ani barsiisu ka na erge biraah dhattu malee, duubaa deebi'anee; eega san isa woliin hin deenne. barsiisa kiyyaa moti. 17 Nami fedhii Waaqaa godhiisa 67 Maarre Yesuus barattoota kudhanii lamaaniin, barbaadu marti, wonni ani barsiisu Waaqa irraa «Isinille deemuu barbaaddanii?» jedhee gaafate. 68 akka dhattu yookiin anummaan ifi keessaa fuudhee Simoon Pheexoos, «Gootta'a, gara eennuu deenna? akka dubbadhu hin beeka. 18 Nami ifi keessaa Ati Jecha jiruu bara baraa kenuu qaddu. (aiōnios fuudhee dubbatu, ulfinna ifii waan barbaaduuf tana g166) 69 Ati Woyyicha Tokkocha Waaqaa akka teete godha. Nami ulfinna ka isa ergeetif hujii ammoo dhugeeffanneerra; beenneerralle'e» jedhaneen. 70 dhugaamessa; dharti takkaalle isa keessa hin jirtu. 19 Yesuus deebisee, «Isin kudhanii lamaan ka file anaa Muuseen seera isinii kenneeraa motii? Isin keessaa motii? Te'uun malee isin keessaa tokko Seexana» tokkolle ammoo ka seera eegu hin jiru. Isin maaf na jedhe. 71 Inni marroo Yihudaa ilma Simooniin nama ijjeesiisaaf barbaaddan?» jedhe. 20 Gumiin deebithee, biyya keriyootii, ka barattoota kudhanii lamaan «Ati durriisa ifi keessaa qadda! Eentu si ijjeesiisaaf keessaa tokko te'ulle, isa dabarsee kennaaruu barbaadiisatti jira?» jetteen. 21 Yesuus, «Ani baasa tokko hujee jennaan, isin maraayyuu maalalfattane. 22 Muuseen akka isin ilmaan teessan haqanqabaa qaddanu isin ajaje; haqanqabaa kana ka jalqabe Muusee adoo hin te'in abbooti teessan teetulle, isin Sanbatalle'en ilma haqanqabaa qaddan. 23 Seerri Muuse'ee akka hin banneef, guyyaa Sanbataatiin ilma

7 Kanaan duuba, Yihudootti baallii qabanu lafa
Yihuda'aa keessa jiranu, isa ijjeesiisaaf waan barbaadaneef, Yesuus Galiila keessa deddeebi'e malee, Yihudaa keessa deddeebi'uu hin barbaanne.
2 Jilti Yihudoottaa ta jila Gose'ee jedhantu

tokko haqanqabaa yoo ka qabanu te'e, maaf guyyaa dhage'anee, «Namichi kun dhugumaan raagicha» Sanbataatiin ani nama tokko guutuma guutu'utti jedhane. 41 Worri dhibii, «Inni Masihi» jedhane. waan fayyiseef natti aartan? 24 Muraa dhuga'aa Worri dhibii ammoo, «Masihiin Galilaa irraa hin mura'a malee, fuula ilaaltanee muruu lakkisa'a» jedhe. dhufaa? 42 Barreeffam Woyyichi, Masihiin sanyii 25 Kolbaan Yerusaalemii garii, «Namichi kun ka mooticha Daawitii keessaa, qachaa Daawiti le'e, isaan ijjeesiisaaf barbaadanuu motii? 26 Ilaala'a! Inni Beeteelem keessatti dhalata jedhaa motii?» jedhane. badhinumatti dubbatii satti jira; isaan isa mormanee 43 Maarre sababa Yesuusiitif gumiin gargar qoodante. womaa hin jenne! Worri baallii qabu akka inni Masihi 44 Worri garii isa qabiisaaf barbaade, ammoo te'e dhugumaan beekanee jiraatanuu? 27 Yennaa eennulla isa harkaan hin tundhe. 45 Eedduun Galma Masihiin dhufu, inni eessaa akka dhufu eennulla hin Waqaqa gara sooreyyii hayyootaatii fi Fariisaayota beeku. Namichi kun ammoo eessaa akka dhufe hin yennaa deebi'anee dhaqane, «Isin maaf isa fidiisa beenna» jedhane. 28 Yesuus adoo Galma Waqaqa dhaddane?» jedhanee eedduun Galma Waqaqa keessatti barsiisuu qoonqoo ol qabatee, «Isin ana gaafatane. 46 Eedduun Galma Waqaqa, «Akka hin beettan; eessaa akka dhufelle hin beettan. Ani namichi kun dubbate eennulla ijumaa dubbattee hin baalluma tiyyaan hin dhunne. Te'uun malee, ka na beeku» jedhanee deebisane. 47 Worri Fariisaayotaa, erge dhugaamessa. Isin isa hin beettanu; 29 ani «Isinille sobantane? 48 Worra baallii qabu yookiin ammoo isa biraa waan dhufee fi inni waan na ergeef Fariisaayota keessaa nami isatti dhugeeffateeru jira? isa hin beeka» jedhe. 30 Achiin duuba isaan isa 49 Gumiin seera Muuse'ee hin beenne tun, abaarsa qabiisaaf barbaadane; ammoo yennaan isaa waan Waqaqa jala jirti!» jedhaneeen. 50 Namichi duraan hin geyiniif eennulla harkaan isa hin tundhe. 31 gara Yesuusii dhaqueeru, ka Fariisaayota keessaa Gumii san keessaa hedduun isatti dhugeeffatanee, tokko te'e Niqoodemoos, 51 «Akka seera keennaatitti «Masihiin yennaa dhufu, bilbaasa namichi kun godhe nama tokko dhage'anee waan inni godheeru adoo hin caalaa inni bilbaasa hin godhaa laati?» jedhane. dhaggin itti muruun hin dande'amaa?» jedhee gaafate. 32 Fariisaayoti gumiin waan kana marroo Yesuusii 52 Isaan, «Atille nama Galilaa'atii? Barreeffama hasaasanuu dhageettee, sooreyyii hayyootaatii fi Woyyicha qorqori ilaali; raagaan Galilaa keessaa Fariisaayoti Yesuus qabiisaaf eedduun Galma Waqaqa akka ijumaa hin kaane hin dhaggita» jedhaneeen. [53 itti ergane. 33 Yesuus, «Ani yennaa gabaadduu Achiin duuba marti isaaniituu gara mana ifii deemanee. calla'aaf isin woliin jiraadhee, achiin duuba gara ka na ergee hin deema. 34 Isin na hin barbaaddan; ammoo na hin dhaggitanu; addee ani jirulle, isin dhufuu hin dandeettanu» jedhe. 35 Yihudooti baallii qabanu, «Addee nuuti isa hin dhaggine inni eessa dhaqaara? Inni addee kolbaan teenna leetu gara qachoota Giriikii'ii dhaqee, Giriikoota barsiisiisaafii? 36 «Isin na hin barbaaddan; ammoo na hin dhaggitanu; addee ani jirulle, isin dhufuu hin dandeettanu» jechuun maan jechuu isaa ti?» jedhane. 37 Guyyaa muummefata jilaa, guyyaa guddaa Yesuus ol ka'ee qoonqoo guutto'oone, «Nami dheebole yoo jiraate gara kiyya dhufee unuu ti. 38 Akkuma barrreeffam Woyyichi jedhe, «Ka natti dhugeeffatu, maddi bisaan jiru'u isaa keessaa burqa»» jedhe. 39 Yesuus marroo Ayyaana Woyyicha worri isatti dhugeeffatu fudhatuutif tana jedhe; Yesuus gara ulfinnaa ol waan hin fudhataminif, yennaa san Ayyaanni Woyyichi kennamee hin jiru. 40 Gumii san keessaa namooti garii jecha isaa kana

8 Yesuus ammoo gara gaara Ejersaa deeme. 2

Boruyyaa ganama inni gara Galma Waqaqa deebi'e. Kolbaan marti isa biratti wolitti qabantee, inni gad tee'ee isaan barsiisuu jalqabe. 3 Barsiisoti Seeraatii fi Fariisaayoti dubartii gaarayyeeffata irratti qabante takka ol seensisanee, fuula isaan maraa dura dhaabbachiisanee, 4 Yesuusii, «Barsiisa'a, dubartiin tun gaarayyeeffata irratti qabanteerti. 5 Muuseen Seera keessatti dubartiin akkasii tun dhaka'aan tumantee akka duutu ajajeera. Ati amma maan jetta?» jedhane. 6 Isaan sababa ittiin isaa himatanu dhaggatiisaaf, Yesuus xaqariisaaf tana jedhane. Inni ammoo gad jedhee qubaan lafa irratti barreesuu jalqabe. 7 Isaan ittuma deddeebi'anee gaafannaan, inni ol jedhee isaaniin, «Isin keessaa ka cubbuu hin qanne, dursee dhakaa isi'itti qolaansuu ti» jedhe. 8 Achiin duuba inni ammalle gad jedhee lafa irratti barreesse. 9 Isaan yennaa tana

dhage'ane, jaarsole'een jalqabanee, tokko tokkoon, isinitti muru hedduu qaba. Teetuu malee, ka na erge isaan martinuu bayanee deemane. Yesuus dubartitti dhugaamessa; anille waan isa irraa dhage'e qofa achi dhaabbatiisatti jirtu woliin qofuu hafe. 10 Inni ol biyya lafaatitti dubbadha» jedhe. 27 Isaan marroo jedhee isi'iin, «Dubartii tana, meet isaan? Nami sitti Abba'aakka Yesuus isaanitti dubbatiiisatti jiru hin mure tokkolle hin jiruu?» jedhe. 11 Isiin deebittee, hubanne. 28 Maarre inni isaaniin, «Isin yennaa Ilma «Gootta'a, nami tokkolle hin jiru» jette. Yesuus, «Anille Namaa muka irratti ol fuitane, ani eennu akka te'e si'itti hin muru. Deemi; ammoo deebitee cubbuu hin hin beettan; achiin duuba baallii tiyyaan womaa akka hujin» jedhe.] 12 Yesuus ammalle isaaniin, «Ani ifa ani hin goone hin beettan; ammoo waan Abbaan biyya lafaa ti; ka na hordofu marti ifa jiru'u hin akka ani jedhu na barsiise qofaa jedha. 29 Ka qabaata malee, ijumaa dukkana keessa hin ideemu» na erge na woliin jira; ani yennaa mara waan isa jedhee dubbate. 13 Worri Fariisaayotaa, «Ati amma gammachiisu waan hujuf, inni qofii tiyya ana hin ifii keetif dhugaa bayiisatti jirta; dhugaa bayisi keeti lakkinne» jedhe. 30 Akkuma Yesuus tana dubbateen fudhatama hin qabu» jedhaneen. 14 Yesuus deebisee, worri hedduun isatti dhugeeffate. 31 Maarre Yesuus «Ani ifii kiyyaaf yoo dhugaa bayelle, ani eessaa akka Yihudoota worra isatti dhugeeffateen, «Isin barsiisa dhufee fi eessa akka deemu waan beekuuf, dhugaa kiyyaaf yoo ajantane, dhugumaan barattoota tiyya; bayi kiyya dhuga'a. Isin ammoo eessaa akka ani 32 isin dhugaa hin beettan; dhugaalle bilisa isin hin dhufe yookiin eessa akka ani deemu hin beettanu. 15 baatti» jedhe. 33 Isaan deebisanee, «Nuuti sanyii Isin yaada namumma'aatiin murtan; ani nama tokko Abrahaamii ti; ijumaa ennulle'eef garboolee teenee irralle'etti hin muru. 16 Ani ammoo yoo murelle, ka hin beennu. Ati, «Bilisa baatan» jechuun keeti maan na erge Abbaan na woliin jira; qofii tiyya waan hin jechu'u ree?» jedhane. 34 Yesuus deebisee, «Ani murreef, muraan tiyya dhuga'a. 17 Dhugaa bayi nama dhugaa isinitti hima; ka cubbuu huju martinuu garbicha lamaa, fudhatama qaba jedhantee Seera keessan cubbu'u ti. 35 Garbichi yennaa mara maatii goottaa keessatti barreeffanteerti. 18 Ani ifii kiyyaaf dhugaa ifii woliin hin le'u; ilmi ammoo yennaa mara maatii baya; Abbaan na ergelle naaf dhugaa baya» isaaniin san woliin le'a. (aiōn g165) 36 Ilmi yoo bilisa isin jedhe. 19 Achiin duuba isaan, «Abbaan keeti eessa baase, isin dhugumaan bilisa hin baatan. 37 Akka isin jira?» jedhanee isa gaafatane. Yesuus deebisee, sanyii Abrahaamii teetane ani hin beeka. Te'u malee «Isin analle, Abbaa kiyyaalle hin beettanu; adoo na isin jecha kiyya waan hin fudhatiniif, na ijjeesiisaaf beettanee Abbaa kiyyaalle hin beettaniyyu» isaaniin barbaaddan. 38 Ani waan Abbaa kiyya biratti dhagge jedhe. 20 Yesuus Galma Waaqaa keessatti, addee dubbadha; isin ammoo waan abbaa keessan irraa subbi kennasaa keyamuun biratti adoo barsiisuus dhageettane gootan» jedhe. 39 Isaan deebisanee, jecha kana mara dubbate. Te'u malee yennaan isaa «Abbaan keenna Abrahaam» jedhaneen. Yesuus waan hin geyiniif ennulle isa hin qanne. 21 Yesuus deebisee, «Isin dhugumaan ijoollee Abrahaamii ede'eelle, «Ani hin deema; isin na hin barbaaddan; adoo teetanee, hujii Abrahaam huje hin hujjaniyyu. ammoo cubbuu teessaniin hin duutan. Addee ani 40 Isin ana nama dhugaa Waaqa irraa dhage'ee dhaqu isin dhaqiisa hin dandeettanu» isaaniin jedhe. isinitti hime ijjeesiisaaf barbaaddan. Abrahaam waan 22 Maarre Yihudooti, «Inni *«Addee ani dhaqu isinakkanaa hin goone.* 41 Isin waan abbaan keessan dhaqiisa hin dandeettanu» jedha. Wonniakkanaa huju hujatiisatti jirtan» jedhe. Isaan deebisanee, jedhuu inni ifi ijjeesaaraa laati?» jedhane. 23 Yesuus «Nuuti ijoollee abbeera'aati moti; Abbaan nuuti deebisee, «Isin worra jalaa ti; ani ammoo ka gubba'aan qannu Waaqa tokkocha qofa» jedhane. 42 Yesuus ti. Isin ka biyya lafa tanaa ti; ani ammoo ka biyya isaaniin, «Waaqi dhugumaan Abbaa keessan adoo lafaatii moti. 24 Ani *«Ana»* akka te'e beettanee yoo te'e, ani waan Waaqa biraam dhufee amma as jiruuf, hin dhugeeffatin, cubbuu teessaniin waan duutanuuf, na hin jaalattaniyyu. Isatti na erge malee, ani baallii isin cubbuu teessaniin hin duutan jedhe» jedheen. 25 tiyyaan hin dhunne. 43 Waan ani jedhu isin maaf Isaan, «Ati eennu?» jedhanee isa gaafatane. Yesuus hin hubanne? Wonni hubatiisa dhaddanuuf, Jecha deebisee, «Kama ani jalqaba irraa kaasee isinitti kiyya dhage'iisaaf hin dandeettanu. 44 Isin ka abbaa hime. 26 Ani marroo teessan waan jedhuu fi waan keessan Seexanaa ti; halchaa isaalle godhiisaaf

barbaaddan. Inni jalqabumaa kaasee ka nama ijeesu; isa irratti akka mudhattuuf, inni ballaa te'e. 4 Adoo dhugaan isa keessa waan hin jirreef, dhugaa irra guyya'aattu, hujii ka ana ergee hujuu qanna; halkan hin jiru. Inni dharaamessaa fi abbaa dharaa waan nami tokkolle itti hujisa hin dandeenne hin dhufa. te'eef, yennaa dhara dubbatu, dharuma ifi keessaa 5 Ani biyya lafaa keessa haga jiru, ifa biyya lafaa dubbata. 45 Ani ammoo waan dhugaa dubbadhuuf, ti» isaanii jedhe. 6 Yesuus tana jedheen duuba, isin natti hin dhugeeffattanu. 46 Isin keessaa nami lafatti tufee hancufaan dhoqqeesse; dhoqqee san ila yakkaa cubbu'uu natti muru eennu? Ani dhugaa yoo namichaatitti dibee, 7 «Dhaqitii haroo Siilo'aamiiittti dubbadhu, isin maaf ana hin dhugeeffanne ree? dhiqadhu» jedhe; «Siilo'aam» jechuun ka ergame 47 Ka Waaqaa ka te'e, jecha Waaqaa hin dhage'a. jechu'u. Maarre namichi dhaqee, dhiqatee, dhagga Te'uu malee, isin ka Waaqaa waan hin te'iiniif, hin deebee dhufe. 8 Ollooti isaatii fi kolbaan tanaan dhageettanu» jedhe. 48 Yihudootti deebisanee, «Ati dura isaa kadhatuun dhaggiteertu, «Namichi kun ka nama samaariya'aa ti; durriisalle ifi keessaa qadda tee'ee kadhatuu motii?» jedhanee gaafatane. 9 Gariin, jechuun keenna dhuga'aa motii?» Yesuusiin jedhane. «Isuma» jedhane; ka dhibiin ammoo, «Waawwo'o, isa 49 Yesuus deebisee, «Ani durriisa ifi keessaa hin fakkaata malee, isaa moti» jedhane. Namichi ammoo, qabu. Ani abbaa kiyya ulfeessa; isin ammoo na hin «Ani isuma» jedhe. 10 Isaan, «Itti teeti attamiin banante ulfeessitanu. 50 Ani ulfinna ifiif hin barbaadu. Ka ree?» jedhanee isa gaafatane. 11 Inni deebisee, ulfinna naaf barbaadu ammoo hin jira; ka murulle «Namicha Yesuus jedhamutti biyyee dhoqqeessee, isa. 51 Ani dhugumaan isinitti hima; nami jecha kiyya ila tiyyatti dibee, akka ani gara haroo Siilo'aamii eegatu marti ijumaa hin du'u» jedhe. (aiōn g165) 52 dhaqee dhiqadhu natti hime. Maarre anille dhaqee Yihudootti isaan, «Nuuti amma dhugumaan akka ati dhiqadhee, dhagguu dande'e» jedhe. 12 Isaan, «Inni durriisa ifi keessaa qaddu beenneerra! Abrahaam amma eessa jira?» jedhanee isa gaafatane. Inni du'eera; raagotille du'aneeran; ati ammoo, «Nami 53 isaan namicha dur balla'aa kaan gara Fariisaayotaa Ati abbaa keenna Abrahaam hin caaltaa? Inni du'eera; geessane. 14 Guyyaan Yesuus biyyee dhoqqeessee raagotille du'aneeran. Ati eennu ifi seeta?» jedhane. ila namicha balla'aa fayyise sun guyyaa Sanbataa ti. 54 Yesuus deebisee, «Ani yoo ifi ulfeesse, ulfinni sun 15 Fariisaayotille attam akka inni dhagguu dande'e gatii hin qabu. Ka ana ulfeessu Abbaa kiyya, ka isin namicha gaafatane. Namichi deebisee, «Yesuus Waaqa keenna jettanu. 55 Te'uu malee isin isa hin dhoqqee ila tiyya dibe; ani dhiqadhee, amma dhagguu beettanu; ani ammoo isa hin beeka. Ani yoo isa hin dande'e!» jedhe. 16 Fariisaayotii gariin, «Namichi beeku jedhe,akkuma keessan dharaamessa te'a. kun Sanbataa waan hin ulfeessineef, Waaqa biraan Ami ammoo isa beeka, jecha isaa hin eegadha. ka dhufe te'iisa hin dande'u» jedhane. Worri kuun 56 Abbaan keessan Abrahaam guyyaa dhufa tiyyaa ammoo, «Nami cubbaalessi attamiin bilbaasota akkasi dhaggiisaaf gammade; dhaggeelle gammade» jedhe. hujuu dande'a?» jedhanee odduu isaaniittti gargar 57 Yihudootti isaan, «Ati woggaa shantamaayyuu adoo qoqoodam te'e. 17 Maarre Fariisaayotii namicha dur hin geyin, Abrahaam dhaggitee?» jedhane. 58 Yesuus balla'aa kaaniin, «Marroo namicha ila tiyya bane jettu deebisee, «Ani dhugaa isinitti hima; Abrahaam adoo kanaa, maan jettu?» jedhanee gaafatane. Namichi hin dhalatinuu Ani «Ana» jedhe. 59 Maarre isaan deebisee, «Inni raaga'a» jedhe. 18 Yihudootti baallii isa tumiisaaf dhakaa fudhatane; Yesuus ammoo ifi qabuu, namichi kun akka dur ballaa te'eruu fi amma dhossee Galma Waaqaatii bayee deeme.

9 Yesuus adoo ideemaa dabaruu, namicha ballaa te'e dhalateeru tokko dhagge. 2 Barattooti isaa, «Barsiisa'a, akka namichi kun ballaa te'e dhalatu ka cubbuu huje eennu? Isuma mo'o worra isaa ti?» jedhanee isa gaafatane. 3 Yesuus deebisee, «Inni yookiin worri isaa cubbuu hin hunye. Hujin Waaqaa keessan, ka isin ballaa te'e dhalate jettanu kanaa? Amma inni attam dhagguu dande'e ree?» jedhanee gaafatane. 20 Worri isaa deebisee, «Akka inni ilma keenna te'e, ballaa te'eelle akka dhalate hin beenna. 21 Amma ammoo attamiin akka inni dhagguu dande'e, yookiin eennu ila isaa akka bane nuuti hin beennu. Inni

nama gudda'a, ifumaafuu dubbatuu hin dande'a; isa baloota jechuu keetii ree?» jedhanee isa gaafatane. gaafadha'a!» jedhane. 22 Nami akka Yesuus Masihi 41 Yesuus isaaniin, «Isin baloota adoo teetanee, te'e dhugaa baasee dubbatu, Mana Waaqonfannaa silaa yakkaa hin qaddanuuyyu; amma ammoo hin Yihudoottaa keessaa akka ari'amu Yihudootti baallii dhaggina waan jettuuuf, isin yakkaameyyi'i» jedhe. qabanu waan wolii galaneeranuuf, worri isaa isaan sodaatee tana jedhe. 23 Waan kanaaf worri isaa, «Inni nama gudda'a; isa gaafadha'a!» jedhane. 24 Isaan namicha dur ballaa te'ee dhalate lammeessoo waamanee, «Ati Waaqa ulfeessi dhugaa dubbadhu! Namichi kun akka cubbaalessaa nuuti hin beenna» jedhanee. 25 Namichi deebisee, «Inni cubbaalessa te'uu yookiin te'uu dhabuu ani hin beeku; waan tokko qofaa beeka: Ani ballaa te'ee ture, amma ammoo hin dhagga» jedhe. 26 Isaan, «Inni maan sii godhe? Inni attamiin ila teeti bane?» jedhanee gaafatane. 27 Inni deebisee, «Ani duruu isinitti himeera, isin hin caqanne. Maaf ammaalle dhage'uu barbaaddan? Isinille barattoota isaa te'uu feetanii?» jedhe. 28 Isaan isa arrassanee, «Si'ittuu barataa isaa ti; nuuti ammoo barattoota Muuse'ee ti. 29 Nuuti akka Waaqi Muuse'etti dubbateeru hin beenna; namichi kun ammoo, inni eessaa akka dhufeyyuu hin beennu!» jedhanee. 30 Namichi deebisee, «Wonnii kanciraa, inni eessaa akka dhufe isin hin beettanu! Inni ammoo ila tiyya bane! 31 Waaqi cubbaaleyyi'iif akka hin dhageenne nuuti hin beenna; inni worra isa ulfeessuu fi fedhiis isaa muummessuuf dhage'a. 32 Nama ballaa te'ee dhalate tokko ka ila bane jira jedhamuun, haga biyyi lafaa dadantee ijumaa dhage'antee hin beettu. (aiōn g165) 33 Nami kun Waaqa biraa adoo dhufuu dhabaaatee, waan tokkolle godhuu hin dande'uuyyu» isaaniin jedhe. 34 Isaan, «Ati cubbu'uun guutantee dhalattee nu barsiisiisaaf wodhaantaa?» jedhanee gussanee gad isa baasane. 35 Yesuus akka isaan namicha gussanee gad baasane dhage'ee, yennaa isa dhagge, «Ilma Namaatitti hin dhugeeffattaa?» jedhee isa gaafate. 36 Namichi deebisee, «Goottaa kiyya, kam inni? natti himi, itti dhugeeffadha!» jedheen. 37 Yesuus isaan, «Ati duruu isa dhaggiteerta, ka amma si woliin dubbatissatti jiruuyyu isaa» jedhe. 38 Namichi, «Goottaa kiyya! Ani hin dhugeeffadha» jedhee isaa sagade. 39 Yesuus, «Worri ballaan akka dhagguu fi worri dhaggu ballaa akka te'u, muriisaaf ani gara biyya lafaa tana dhufe» jedhe. 40 Worra Fariisaayotaa ka isa woliin achi jiranu keessaa garii isaa tana jedhu dhage'anee, «Dhugumaan nuutilleen

baloota jechuu keetii ree?» jedhanee isa gaafatane. silaa yakkaa hin qaddanuuyyu; amma ammoo hin dhaggina waan jettuuuf, isin yakkaameyyi'i» jedhe.

10 Yesuus, «Ani dhugaa isinitti hima, nami gara gooree hoolotaa balbalaa adoo hin te'in, karaa dhibi'iin yaabee seenu, hattu'uu fi saamtu'u. 2 Nami gara gooree hoolotaa balbalaa seenu ammoo, tissee hoolotaa ti. 3 Ka balbala eegu balbala isaaaf hin bana. Hoolotille qoonqoo isaa hin dhage'an. Inni hoolota ifii maqa'aan waamaa, dura deemaa gad baasa. 4 Inni hoolota ifii mara yennaa gad baase, isaaniin dura deema; hoolotille qoonqoo isaa waan beekanuuf isa hordofan. 5 Isaan qoonqoo ormaa waan hin beenneef, irraa baqatan malee, isa hin hordofanu» jedhe. 6 Yesuus mammaassa kana isaanitti hime, isaan ammoo waan inni jedhe hin hubanne. 7 Yesuus ammalle, «Ani dhugaa isinitti hima: balbalti hoolotaa ana. 8 Worri dhibiin ka anaan dura dhufe marti hattu'uu fi saantu'u, hooloti ammoo isaan hin dhageettu. 9 Balbalti ana. Ka anaan seenu hin fayya; ol hin seena, gad hin baya, dheedalle hin dhaggata. 10 Hattuun hatisaaf, iijeesiisaa fi balleessiisa qofaaf dhutti. Ani ammoo hooloti jiruu akka dhaggattuu fi jiruu firinxixuu akka qabaattuuuf dhufereera» jedhe. 11 Yesuus, «Tisseen dansaan ana. Tisseen dansaan hoolota ifitiif lubbuu ifii dabarsee kenna. 12 Tisseen adoo hin te'in, ka qaxaramee tissu, hooloti ta isaa waan hin te'iniif, yayyiin dhuttuun yennaa dhagge, inni hoolota lakkisee dheeta; maarre yayyiin buttee hoolota bittinneessiti. 13 Namichi qaxaramee tissu, waan qaxaramee tissuuf, hoolotaafille waan hin rakkaneef lakkisee dheeta. 14 Tisseen dansaan ana. Akkuma Abbaan na beeku, anilleen isa beeka; akkuma ani hoolota tiyya beeku, isaanille na beekan. Anille isaaniif lubbuu tiyya dabarsee kenna. 16 Ani hoolota dhibii ta gooree tana keessa hin jirre qaba; ani isaanille fiduu qaba. Isaan qoonqoo tiyya hin dhage'an, gooree takkaa hin te'an, tisseelle tokkocha. 17 «Ani lubbuu tiyya deebisee fudhatu'uuf dabarsee waan kennuuf, Abbaan na jaalata. 18 Ani lubbuu tiyya fedha kiyyaan dabarsee kenna malee eennulle narraa hin fudhatu. Ani lubbuu tiyya dabarsee kenniisaa fi deebisee fudhatisaaf baallii qaba. Ani ajaja kana Abbaa irraa fudhadhe» jedhe. 19 Sababa jecha kanaatiif ammalle

Yihudooti yaadaan gargar qoqoodante. 20 Isaan inni ammoo isaan harkaa miliqe. 40 Achiin duuba keessaa nami hedduun, «Inni durriisa ifi keessaa Yesuus ammalle Yordaanosiin gama addee Yohaannis qaba! Inni maraata'a! Isin maaf isa dhageettan?» duraan itti cuuphaa ture deebi'ee dhafee, achi jedhane. 21 Worri dhibii ammoo, «Tun dubbiif nama bubbule. 41 Namooti hedduun gara isaa dhufane. durriisa ifi keessaa qabuutii moti! Durriisi ballaa Isaan, «Yohaannis bilbaasa tokkolle hin goone, ila banuu dande'aa?» jedhane. 22 Yennaa san jilti ammoo marroo namicha kanaa wonni inni dubbate eeba Galma Waaqaa ka haareffamee Yerusaalem marti dhuga'a» jedhane. 42 Namooti hedduun achi keessatti jilfamiisatti jirtiyyu; yennaan sun ganna. 23 jiranu Yesuusitti dhugeeffatane.

Yesuus dalleya Galma Waaqaa keessatti sissaabii Soloomoon jala deddeebi'u keessa ideemiisatti jiruun, 24 Yihudooti isa marsitee, «Ati haga yoomii gadhaa keenna rarraacha? Ifatti baasii nutti himi: Ati Masihi?» jedhanee gaafatane. 25 Yesuus deebisee, «Ani duruu isinnti himeera, isin ammoo ana hin dhugeeffattanu. Hujjin ani maqaa Abbaa kiyyatiin huju naaf dhugaa baati; 26 isin ammoo hoolee tiyya waan hin te'iniif, hin dhugeeffattanu. 27 Hooloti tiyya qoonqoo tiyya dhageetti; ani isaan beeka, isaanille na hordofan. 28 Ani jiruu bara baraa isaaniif kenna, isaanille ijumaa hin badanu, eennulle harka kiyya keessaa isaan butuu hin dande'u. (aiōn g165, aiōnios g166) 29 Abbaan kiyya, ka isaan naaf kenne waan mara caala, eennulle dande'ee harka Abba'aatii isaan hin butu. 30 Abba'a fi Ani tokko» isaaniin jedhe. 31 Achiin duuba Yihudooti dhaka'aan isa tumiisaaf ammalle dhakaa fudhatte. 32 Yesuus deebisee, «Ani hujji dansaa hedduu Abbaan natti kenne hujee isinnti mudhiseera; isaan kana keessaa kamiif dhaka'aan na tumiisaaf barbaaddan?» jedhe. 33 Yihudooti deebisanee, «Wonni nuuti dhaka'aan si tumiisaaf barbaannuuf, waan ati Waaqa faanshessiteef malee, hujji dansaa keessaa takkaalle'eefii moti, ati addoo namuma teeteertuu Waaqa ifi goota» jedhanee. 34 Yesuus deebisee, «Seera keessan keessatti Waaqi isiniin <isin waaqota> ka jedhe barreeffanteertii motii? 35 Worra jechi Waaqaa isaaniif dhufeen, <isin waaqota> yoo jedhe, Barreeffam Woyyichi ka hin diiganne yoo te'e, 36 <Ani Ilma Waaqaa ti> waan jedheef, ana ka Abbaan na filatee gara biyya lafaa na ergeen, isin <Waaqa faanshessita> attam jettan ree? 37 Yoo ani hujji Abbaa kiyyaa hin hunye te'e, natti hin dhugeeffatina'a. 38 Yoo ani huju te'e ammoo, natti dhugeeffatuu dhaddanulle, Abbaan na keessa, Anille Abbaa keessa akka jiru akka beettanuu fi akka hubattanu, hujji tiyyatti dhugeeffadha'a> isaaniiin jedhe. 39 Isaan ammalle isa qabiisaaf barbaadane;

11 Namichi Alaazar jedhamu tokko, ka Bitaaniyaa keessa le'u dhibame. Bitaaniyaa qachaa Maariyaamii fi obboleettiin isi'i Maartaan le'anu. 2 Maariyaamii tun ta fiqiree miila Gootta'aatitti naxxee, rifeensa mataa ifiitiin miila isaa haxxe; Alaazariin dhibame sunille obboleessa isi'i ti. 3 Obboleettoti Alaazarii: «Gootta'a, nami ati jaalattu dhibameera» jedhanee Yesuusitti ergane. 4 Yesuus yennaa tana dhage'e, «Dhibeen tun, ulfinni Waaqaa akka mudhatuuf, Ilmi Waaqaalle akka ittiin ulfaatuuf teete malee, Alaazar du'ee akka hafuufii moti» jedhe. 5 Yesuus Maartaa, obboleettiin isi'i Maariyaamii fi Alaazar hin jaalataayyu. 6 Akka Alaazar dhibame dhage'ulle, addee jiru san guyyaa lama oole. 7 Achiin duuba inni barattoota ifiitiin, «Me gara biyya Yihuda'aa deebinee dhandha» jedhe. 8 Barattooti isaan, «Barsiisa'a, dhikoo tana Yihudooti dhaka'aan si tumiisaaf barbaadaneeran; ati ammalle achi dhaqiisaaf yaadattaa?» jedhanee. 9 Yesuus deebisee, «Guyyaan tokko saati kudhanii lama qabaa motii? Maarre nami guyya'aan ideemu, ifa biyya lafaa tana waan dhagguuf hin gufatu. 10 Nami halkaniin ideeme ammoo, sababa ifa hin qanneef hin gufata» jedhe. 11 Yesuus tana jedheen duuba dabalee, «Alaazar jaalli keenna rafeera, ani ammoo dhafee isa hin dammassa» jedhe. 12 Barattooti isaan deebisanee, «Gootta'a, inni yoo rafee jiraate, hin fayya» jedhane. 13 Yesuus akka Alaazar du'eeru dubbate; isaan ammoo marroo hirriibaabu seyanee. 14 Maarre Yesuus ifa tolchee, «Alaazar du'eera; 15 ammoo akka isin dhugeeffattanuuf, ani achi waan hin jiraatinif gammadeera. Amma ammoo ka'aa gara isaa dhandhaal» isaaniiin jedhe. 16 Toomaasiin Didimoos jedhamu barattoota dhibi'iin, «Kowaa me nuutille dhandhee, barsiisaa wolii duunaal» jedhe. 17 Yesuus yennaa achi geye, Alaazar haga awwaalamee guyyaa afur akka te'e dhagge.

18 Bitaaniyaan Yerusaalem irraa gara kiiloometira Yesuuus isi'iin, «Yoo dhugeeffatte ulfinna Waqaqa akka sadii fagaatti; **19** Yihudooti hedduun Maarta'aa fi dhaggitu, ani sitti hin hinnee?» jedhe. **41** Maarre isaan Maariyaam marroo du'a obboleessa isaaniitiif isaan dhakaa irraa kaasane. Achiin duuba Yesuuus ol ilaalee, jajjabeessiisaaf dhufaneeran. **20** Maartaan dhufa «Ee Abba'a, waan na dhageetteef, si galateeffadha. Yesuuusii yennaa dhageette, gad itti baate; Maariyaam **42** Akka ati yennaa mara naa dhageettu ani hin beeka; ammoo manumatti hatte. **21** Maartaan Yesuuusi, ammoo kolbaan as dhaabbattu tun akka ati ana «Gootta'a, adoo ati as jiraattee, obboleessi kiyya silaa ergite akka dhugeeffattuuf tana jedhe» jedhe. **43** Tana hin du'uuyyu! **22** Ammoo, ammalle waan ati gaafatte jedheen duuba, Yesuuus, «Alaazar, as bayil!» jedhee mara Waqaqi akka sii kenuu ani hin beeka» jette. qoonqoo guddo'o'on waame. **44** Alaazarille harkii fi **23** Yesuuus, isi'iin, «Obboleessi keeti du'aa hin ka'a» miili isaa woyaa awwaalaatiin xaxamee, fuulli isaalle jedhe. **24** Maartaan deebittee, «Guyyaa muumme'ee woya'aan maramee, gad baye. Yesuuus, «Hiika'atii yennaa du'aa ka'iisaa, akka inni du'aa ka'u ani hin lakkisa'a, deemuutii» isaaniin jedhe. **45** Yihudoota beeka» jette. **25** Yesuuus, «Du'aa ka'iisaa fi jiruun ana. gara Maariyaamii dhufaneeranu keessaa hedduun Ka natti dhugeeffatu, du'ulle jiru'un hin le'a; **26** Ka waan Yesuuus huje dhagganee, isatti dhugeeffatane. jiru'un le'uun fi natti dhugeeffatu marti hin du'u. Ati **46** Isaan keessaa gariin ammoo gara Fariisaayotaa kana hin dhugeeffattaa?» isi'iin jedhe. (aiōn g165) **27** dhaqanee waan Yesuuus huje itti himane. **47** Maarre Isiin, «Ee Gootta'a, ati Ilma Waqaqa, Masiihii gara sooreyyiin hayyootaatii fi Fariisaayoti kora murtii biyya lafaa dhufaaru akka teete ani hin dhugeeffadha» waamanee, «Bilbaasota namichi kun huijisatti jiru jetteen. **28** Maartaan kana jetteen duuba, dhaxxee mara ilaala'a! Maan goona? **48** Akkanumaan yoo obboleettiif Maariyaam qofuu waantee, «Barsiisaan isa lakinne, nami maraa isatti hin dhugeeffata; as jira, si'ille waamiisatti jira» jetteen. **29** Maariyaamiin worri Rooma'aalle dhufee Galma Waqaqa keennaa yennaa tana dhageette, arifattee isa dhaggiisaaf fi kolbaa teenna hin balleessa» jedhane. **49** Isaan kaatee baatee gara isa dhaxxe. **30** Yesuuus adduma keessaa nami tokko, ka Qayyaaffaa jedhamu, ka Maartaan isa itti dhaggite jiraayyu malee, yennaa woggaan hayyuu guddaa te'eru, «Isin ijumaa wo san ollaa keessa hin seenneeyyu. **31** Yihudooti isii hin beettanu; **50** kolbaan duudiin badu'uun mannaa, jajjabeessiisaaf isii woliin mana keessa jiranu, yennaa nami tokko kolba'aaf du'uun isiniif woyya; isin ijumaa Maariyaamiin arifattee kaatee baatuun dhaggane, tana hin hubattanuu?» isaaniin jedhe. **51** Inni ifi waan addee awwaalaa dhaxxee boottu seyanee, keessaa fuudhee tana hin jenne; woggaan hayyuu isii gula ka'anee. **32** Maariyaam addee Yesuuus jiru guddaa waan te'eef, Yesuuus kolbaa Yihudi'litiif akka geettee, akkuma isa dhaggiteen, miila isaatitti jiddee, du'aaru raage. **52** Isaan qofaaf adoo hin te'in, kolbaa «Gootta'a! Adoo ati as jiraattee, obboleessi kiyya Waqaqa ta bittinnootte maralle wolitti rariisaaf du'a. silaa hin du'u» jetteen. **33** Yesuuus bowiisa isi'iiti fi **53** Guyyaa sanii jalqabanee Yihudooti baallii qabanu kolbaan isii woliin jirtulle attam akka bowiisatti jirtu Yesuuus ijjeesiisaaf mala dhowane. **54** Tanaaf Yesuuus yennaa dhagge, gadhaan isaalle gaddee, guddisee Yihudaa keessa ifaataan deddeemuun hin dandeenne; laaleffatee, **34** «Eessatti awwaaltane?» jedhee isaan ammoo achi lakkisee gara qachaa Efrem jedhamuu, gaafate. Isaan, «Gootta'a, koyii ilaali» jedhanee ka goomole'en dhikoo jiruu dhaqee, barattoota ifii deebisane. **35** Yesuuus bowe. **36** Yihudooti, «Attam woliin achi bubble. **55** Yennaan Jila Irra Dabarama akka inni isa jaalate ilaala'a!» jette. **37** Isaan keessaa Yihudootaa dhikaatteertiyyu; biyya keessaa namooti gariin ammoo, «Inni nama ballaa fayyiseera, silaa akka hedduun jilaan dura akka aadaa dhugeeffannaa Alaazar hin duune dhoogguu hin dande'uuyyu?» isaaniittiti ifi qulqulleessu'uuf gara Yerusaalemii ol jedhane. **38** Yesuuus ammalle guddisee laaleffatee, bayane. **56** Isaan Yesuuus barbaadiisatti waan jiranuuf, gara boolla awwaalaa dhaqe. Boolii awwaalaa sun Galma Waqaqa keessa dhaabbatanee, «Maan isinitti goda dhakaan afaan irra keyameeru. **39** Yesuuus, fakkaatti? Inni gara jilaan hin dhufu, hin dhufaa?» «Dhakaa irraa kaasa'a!» jedhee ajaje. Maartaan, jedhanee wol gaafatane. **57** Sooreyyiin hayyootaatii obboleettiin nama du'ee, «Gootta'a, inni haga du'ee fi Fariisaayoti akka isa qabiisa dande'anu, nami guyyaa afur tureera. Amma ajoweera!» jetteen. **40**

addee Yesuuus jiru beeku yoo jiraate, akka himu ajaja kennaneeran.

12 Jila Irra Dabaramaatif guyyaan jaan hafeeruu, Yesuuus addee Alaazarii inni du'a kaase le'u, Bitaaniyaa dhage. 2 Isaan achitti irbaata isaaf qopheessanee, Maartaan areerte; worra Yesuuus woliin achi addee nyaataa tetee'aneeranu keessaa tokkochi Alaazar. 3 Achiin duuba Maariyaam fiqireen gati guddo'oo ta Naardoos qofa irraa hujante ta litirii takkaa hidha geettu fuutee, miila Yesuuusii lamaanittuu naxxee, rifeensa mataa ifiitiin haxxe. Fiqqeessi fiqire'e mana duudii guute. 4 Barattoota Yesuuusii keessaa tokko ka te'e, Yihudaan nami biyya Keriyotii, ka isa dabarsee kennaaru, 5 «Fiqireen tun mindaa gara woggaa tokkootti dhikaatu gurgurantee maaf hiyyeyyi'iif hin kennamin?» jedhe. 6 Inni waan hattuu te'eef, tana jedhe malee, marroo hiyyeyyi'iitif jedheetii moti. Inni korojoo beese'e ba'ata; beesee korojoo keessaalle fudhataa ture. 7 Yesuuus ammoo, «Isiin guyyaa awwala kiyyaatiif qophii goote waan te'eef, isii dhiisa'a. 8 Namooti Hiyyeyyi'in yennaa maraa isin woliin jiran, ani ammoo yennaa maraa isin woliin hin jiraadhu» jedhe. 9 Worra Yihudootaa keessaa Kolbaan hedduun Yesuuus Bitaaniyaa akka jiru beette; maarre Yesuuus qofaaf adoo hin te'in Alaazarii inni du'a kaaselle dhaggiisaaf achi dhaxxe. 10 Sooreyyi'in hayyootaa ammoo Alaazarille ijjeesiisaaf itti malane; 11 sababille Yihudooti hedduun sababa Alaazariitif isaan lakkisanee Yesuuusitti waan dhugeeffataneef. 12 Boruyyaa Gumiin guddoon Jila Irra Dabaramaatif dhutteertu Yesuuus gara Yerusaalemii akka dhufisatti jiru dhageette. 13 Maarre dameelee meexxi'i'i qabattee, qoonqoo guddo'oон, «Hosaa'inaa! Mootiin Israa'elii ka maqaa Gootta'atiin dhufu ka eebbfame!» jedhaa isa fudhatiisaaf baate. 14 Yesuuus ilmayyoo harre'ee tokko dhaggee irra tee'e. Kunille akkuma Barreeffam Woyyichi, 15 «Kolbaa Yerusaalemii, hin sodaatina'a! Mootiin keessan kunoo ilmayyoo harre'ee irra tee'e dhufa» jedhu. 16 Barattooti isaa jalqaba irratti kana hin hubanne; Yesuuus gara ulfinnaa ol fudhatameen duuba ammoo, isaan Barreeffam Woyyichi marroo isaatiif akka kana jedhee fi isaanille kanuma akka isaaf godhane qaabatane. 17 Kolbaan yennaa inni Alaazar awwala keessaa waamee du'a kaasu Yesuuus woliin jirtu waan te'e dhugaa bayaa turtu. 18

Bilbaasa kana akka inni tolche waan dhageetteertuuf gumiin isa fudhatiisaaf baate. 19 Kanaaf Fariisaayoti, «Ilaala'a, nuuti womaa godhuu hin dandeenne! Kunoo, biyyi lafaa duudiin isa hordofaart!» woliin jedhane. 20 Worra yennaa jilaa waqaonfatiisaaf gara Yerusaalemii dhaqaneeranu keessaa gariin Giriikoota. 21 Isaan gara nama Betsayidaa Galilaa keessa jirtuu, gara Filiphooisii dhaqanee, «Gootta'a, nuuti Yesuuus dhaggiisaaf barbaanna» jedhaneen. 22 Filiphoois dhagee Indiryasitti hime; Filiphooisii fi Indiryas lamaaniin dhaqanee Yesuuusitti himane. 23 Yesuuus deebisee, «Yennaan Ilmi Namaa ulfaatu amma geeteerti. 24 Ani dhugaa isiniti hima: Midhaan qamadi'iyo lafa bu'ee du'e malee, tokkochuma te'e hafa. Yoo du'e ammoo, midhaan hedduu buusa. 25 Nami jiruu ifii jaalatu jiruu ifii hin dhaba; nami biyya lafaa tana keessatti jiruu ifii jibbu ammoo jiruu bara baraatiif isii eegata. (aiōnios g166) 26 Nami na tajaajilu barbaadu na hordofuu ti; tanaaf tajaajilaan kiyalle na woliin addee ani jiru hin jiraata. Nama na tajaajilu Abbaan kiyalle hin ulfeessa» jedhe. 27 Yesuuus itti dabalee, «Amma lubbuun tiyya rakkatteerti, ari maan jedha? Abba'a, yennaan tun akka natti hin dhunne oolchi jedha moo?» Akkas akka hin jenne yennaa rakkinnaa tanaaf dhufe. 28 Abba'a, maqaa keeti ulfeessi!» jedhe. Achiin duuba qoonqoon ol gubba'aa dhuttee, «Ulfeesseera, ammallae hin ulfeessa» jette. 29 Gumiin achi dhaabbattee qoonqoo tana dhageette keessaa garii, «Wonni mandiisu'u» jette; worri kuun, «Ergamaa Waqaatitti isatti dubbatte» jedhe. 30 Yesuuus ammoo isaaniin, «Qoonqoon tun isiniif jettee dubbatte malee, anaafii moti. 31 Yennaan biyya lafaa tanatti murantu amma; bulchaan biyya lafa tanaa Seexanni amma hin gatama. 32 Ani Yennaan lafa tana irraa ol kaafame, nama maraa gara kiyya harkisa» jedhe. 33 Yesuuus du'a attamii akka du'uuf jiru mudhisiisaaf tana jedhe. 34 Gumiin deebittee, «Masiihiin haga bara baraa akka jiraatu seera keenna irraa dhageenneerra. Ati attamiin Masiihiin ol kaafamuu qaba jette ree? Ilmi namaa kun eennu inni?» jetteen. (aiōn g165) 35 Yesuuus deebisee, «Ifi yennaa gabaaddu'uuf isin woliin hin jiraata. Dukkanti akka isin hin dhaqqanne, ifa adoo qaddanuu ideema'a; nami dukkanaan deemu eessa akka deemiisatti jiru hin beeku. 36 Ijoollee ifaa akka teetanuu, adoo ifa qaddanuu, ifatti dhugeeffadha'a» jedheen. Yesuuus

tana dubbateen duuba, biraa ideemee isaan duralle'ee inni irbaata irraa ka'ee, woyaa lafa keyatee, fooxaa ifi dhosse. 37 Yesuus addee isaan jiranutti bilbaasota ittiin haxowanu hidha ifiititti marate. 5 Achiin duuba inni kana mara hujulle, isaan isatti hin dhugeeffanne. bisaan qorii itti dhiqatanutti cossee, miila barattoota 38 Dubbiin raagichi Isaayaas, «Gootta'a, eennutti ifii dhiquee fooxaa hidha ifiititti marateeruu haxowe. waan nuuti itti hinne dhugeeffate? Hunni Gootta'aa 6 Simumon Pheexroos bira geyee jennaan, Simumon eennutti mudhatte?» ka jedhe akka muummottuuf Pheexroos, «Gootta'a, sitti miila kiyya dhiqaa?» tun teete. 39 Maarre isaan dhugeeffatisa hin jedheen. 7 Yesuus isaan, «Waan ani hujisatti jiru dandeenne, sababille Isaayaas addee dhibiillette, ati amma hin beettu, duubarra ammoo hin hubatta» 40 «Itti isaanii akka hin dhaggine, gadhaan isaaniille jedhe. 8 Phexroos deebisee, «Ati ijumaa miila kiyya akka hin hubanne, gara isaalde debi'anee akka keeti hin dhiqin, na bira qooda hin qaddu» jedheen. isaaniille jabeesseera jedha» jedheera. 41 Isaayaas (aiōn 9165) 9 Simumon Pheexroos deebisee, «Gootta'a, ulfinna Yesuusii waan dhaggeef tana jedhee marroo eegasuu, miila kiyya qofaa motii, harkaa fi mataa isaa dubbate. 42 Te'uun malee, Yihudooti worri baallii kiyyalle dhiqi!» jedheen. 10 Yesuus deebisee, «Nami qabanu hedduun Yesuusitti dhugeeffatane; ammoo nafa dhiqate, nafi isaa duudiin qulqullu waan te'eef, Mana Waaqonfannaa Yihudootaa keessaa nu baasan miila ifii malee, nafa dhiqachuu hin barbaachisu. Isin jedhanee, Fariisaayota waan sodaataneef, isatti qulqullu'u; te'uun malee, isin marti qulqullu'u moti» dhugeeffatuu isaanii ifa baasanee hin dubbanne. 43 jedheen. 11 Yesuus duraanuu ka isa dabarsee kennu Isaan ulfinna Waqa irraa dhaggachuu caalaa ulfinna waan beekeeruuf, «Isin marti qulqullu'u moti» jedhe. nama irraa dhaggachuu jaalatane. 44 Yesuus quoonqoo 12 Yesuus miila isaanii dhiqueen duuba, woyaa fudhatee guddo'on, «Nami natti dhugeeffatu ka na ergelle'etti uffatee, addee ifiititti deebi'ee tee'ee, «Waan ani isinii dhugeeffata malee na qofatti hin dhugeeffatu. 45 godhe hubattane?» jedhee gaafate. 13 Barsiisa'a, Nami na dhaggu ka na ergelle hin dhagga. 46 Ka Goottaalle» jettanee na waantan; akkas jechuun natti dhugeeffatu marti dukkana keessatti akka hin keessan dhuguma; sababilleen aninuu akkuma san. hanneef, ani ifa te'ee gara biyya lafaa dhufereera. 47 14 Ani, Goottaan keessanii fi barsiisaan keessan, Nama jecha kiyya dhage'ee hin eeganetti ka muru miila keessan eega dhiquee, isinille miila wolii dhiquu anaa moti; ani biyya lafaa fayysiisaaf dhufe malee, qaddan. 15 Akkuma ani isinif godhe isinille akka itti muriisaaf hin dhunne. 48 Nama na didee Jecha gootanu, fakkeenna isinii te'eera. 16 Ani dhugaa isinitti kiyya hin fudhannetti ka muru hin jira. Jecha ani hima: Garbichi goottaa ifii hin caalu, ergantichille ka dubbahdettuu gaafa guyyaa dhumaa itti mura. 49 isa erge hin caalu. 17 Isin dhugaa tana beettanee, hujii Ani baallii tiyyaan hin dubbanne; ammoo Abbaa na irra yoo oolchitane ka badhaatane. 18 «Ani marroo ergetti waan ani jedhee dubbahdu na ajaje. 50 Ajaji isin maraatif dubbatisatti hin jiru; ani worra filadheeru isin akka Ani Isa te'e akka dhugeeffattanuuf, adoo inni hin te'in dura amma ani tana isinitti hima. 20 Ani dhugaa isinitti hima: Nami ka ani erge fudhata na fudhata; nami na fudhatulle ka na erge fudhata» isainiaan jedhe. 21 Yesuus tana dubbateeruu duuba, yaada ifiititin rakkatee, «Ani dhugaa isinitti hima: Isin keessaa tokkochi dabarsee na hin kenna» jedhee ifa tolchee dubbate. 22 Barattooti marroo eennuutif akka inni dubbate wollaalanee, wol ilaalanee. 23 Barattoota keessaa tokko, ka Yesuus isa jaalatu, Yesuusitti aaneetee'eraayyu. 24 Simumon Pheexroos,

13 Guyyaa Jila Irra Dabaramatiin dura, Yesuus

biyya lafaa tana lakkisee yennaan gara Abba'aademeu akka geetteertu beeke. Inni biyya lafaa tana keessatti worra ka isaa te'ane yennaa mara jaalateeraayyu; haga muumme'eetitille isaan jaalate. 2 Yesuusii fi barattooti isaa irbaata irra jiraniiyyu. Seexanni duraanuu Yihudaan ilma Simumonii ka nama biyya Keriyootii, akka Yesuus dabarsee kenuuf, yaada isa keessa keyeera. 3 Yesuus akka Abbaan baallii guutuu isaa kenneeru beeke; akka Waqa biraan dhufereera fi gara Waqaalle akka deemu beeke. 4 Maarre

barataa sanitti qiphifatee, «Marroo eennuutii akka isiniif qopheesseeruun duuba, addee ani jiru akka Yesuus dubbatissatti jiru gaafadhu» jedheen. 25 leetanuuf, deebi'ee dhufee isin fudhadha. 4 Karaa Maarre tanaaf barataan sun ittuma Yesuusitti hiiqee, addee ani dhaqaaru geessu san isin hin beettan» «Gootta'a, eennu inni?» jedhee gaafate. 26 Yesuus jedhe. 5 Toomaas isaan, «Gootta'a, addee ati deebisee, «Ka ani cassaa daabbo'oo tana unata dhaqaartu nuuti hin beennu; maarre nuuti attamiin keessa cuuphee tuuqachiisiisa» jedheen; maarre inni karaa achi geessu beekuu dandeenna?» jedhe. 6 cassaa daabbo'oo fuudhee, ilma Simumoonee, Yihudaa Yesuus deebisee, «Karaan, dhuga'aa fi jiruun ana; nama biyya keriyootii tuuqachiise. 27 Yihudaan anaan malee, eennulle gara Abba'aa hin dhufu. 7 akkuma cassaa daabbo'oo fudhateen, Seexanni Adoo na beettanee jiraattanee Abbaa kiyalle hin isatti gale; Yesuus isaan, «Waan hujaartu daffi hujil» beettaniiyuu. Ammaan jalqaddanee isa hin beettan, jedheen. 28 Worra irbaata irra jiru san keessaa isalle dhaggitaneeertan» jedheen. 8 Filipoos isaan, Yesuus maaf tana akka isaan jedhe nami tokkolle ka «Gootta'a, Abbaa nu'utti mudhisi; sun nu geetti» beeke hin jiru. 29 Yihudaan beesee waan qabatuuf, jedheen. 9 Yesuus deebisee, «Isin mara woliin ani barattooti gariin jilaaf waan isaanii barbaachisu yennaa dheertuu tee'eera; Filipoos! Ati haga ammaa dhaqee akka bitu, yookiin hiyyeyyi'iif waan tokko na hin beettuu? Ka ana dhangge Abbaa dhaggeera. Ati akka kennuuf, Yesuus itti hime seyane. 30 Yihudaan maaf, «Abbaa nu'utti mudhisi» jetta ree? 10 Filipoos! cassaa daabbo'oo fudhatee yoosuma gad baye. Akka ani Abba'aan jiru, Abbaalle anaan jiru ati hin Yennaan sun halkan. 31 Yihudaan gad bayeen duuba, dhugeeffattuu? Ani Jecha isinitti dubbashu, baallii Yesuus, «Ilmi Namaa amma ulfaateera; Waaqille tiyyaan hin dubbashu. Abbaa, na keessa jiraatuttuu, isaan ulfaateera. 32 Waaqi isaan yoo ulfaate, Waaqille hujii ifii huja. 11 Ani Abba'aan, Abbaalle anaan akka isa hin ulfeessa; ariifateelle isa hin ulfeessa. 33 Ijoollee jiru yennaa ani dubbashu na dhugeeffadha'a. Yookiin tiyya, ani yennaa guddoo isin woliin hin jiraadhu. sababa waan Ani hujeetif natti dhugeeffadha'a. 12 Isin na barbaadu'uuf jirtan; ani ammoo, «Addee Ani dhugaa isinitti hima: Nami natti dhugeeffattu waan ani dhaqisatti jiru isin dhaqisa hin dandeettan» ani huju hin huja; ani gara Abba'aa waan deemuuf jedhee waanuma Yihudoota baallii qabanutti hime inni waan kana caaluuyuu hin huja. 13 Abbaan amma isinitti hima. 34 Ani ajaja haareya isinii kenna: karaa Ilmaatiin akka ulfaatuuf, waan isin maqaa Wol jaaladha'a. Akka ani isin jaaladhe, isinille wol kiyyaan gaafattane mara, ani hin godha. 14 Waan jaaladha'a. 35 Isin wol yoo jaalattane, namooti marti mara maqaa kiyyaan yoo na gaafattane, ani hin akka isin barattoota tiyya teetane hin beekan» jedhe. godha» jedhe. 15 Yesuus deebisee, «Isin yoo na 36 Simumoonee, «Gootta'a, eessa dhaqaarta?» jaalattane, ajaja kiyya hin eeggattan. 16 Ani Abbaa jedhee isa gaafate. Yesuus deebisee, «Addee ani hin gaafadha, innille Jajjabeessaa dhibii, ka haga dhaqaaru amma na hordottee hin dandeettu; duuba bara baraa isin woliin jiraatu isiniif hin kenna. (ai) ammoo ana hin hordotta» jedheen. 37 Pheexroos, 9165 17 Inni Ayyaana dhuga'aa ti. Biyyi lafaa waan «Gootta'a, amma si hordofisa maaf hin dandeenie? isin dhaggineef yookiin isin beenneef, isin Ani lubbuu tiyyalle si'lif dabarsee hin kenna» jedheen. 38 Yesuus deebisee, «Ati dhugumaan lubbuu teeti woliin jiraatuuf, isin beettan. 18 «Akka ijoollee naaf dabarsitee hin kennitaa? Ani dhugaa sitti hima: haadhaa fi abbaa hin qannee qofi isin hin lakkisu; Adoo lukkuun hin iyyin ati yennaa sadiaan na mormatta» ani deebi'ee gara keessan hin dhufa. 19 Yennaan diqqo'on duuba biyyi lafaa deebitee na hin dhaggiti; isin ammoo na hin dhaggitan; ani jiraataa waan te'eef, isinille hin jiraattan. 20 Ani Abbaa kiyyaan, isin anaan, anille isiniin akka jiru, guyyaa san hin beettan. 21 «Nami na jaalatu, nama ajaja kiyya fudhatee eegatu. Abbaan kiyya ka ana jaalatu hin jaalata; anille isa hin jaaladha, ifille isatti hin mudhisi» jedhe. 22 Yihudaan nama biyya Keriyootii adoo hin te'in, Yihudaan dhibiin,

14 Yesuus barattoota ifiitiin, «Gadhaan keessan hin raafamin, Waaqatti dhugeeffadha'a; analle etti dhugeeffadha'a! 2 Mana Abbaa kiyyaa keessa addeen leeto'oo heddu'utti jira; anille addee isiniif qopheessiisaaf deemaara. Adoo isin hin jirre teetee ani silaa tana isinitti hin himuuyu. 3 Dhaqee addee

«Gootta'a, biyya lafaatitti adoo hin te'in, attamiin yoo gaafattane hin dhaggattan. 8 Midhaan hedduu nu'utti ifi mudhitta?» jedhe. 23 Yesuus deebisee, isin buuttanuu Abbaan kiyya ulfaata; barattoota «Nami na jaalatu Jecha kiyya hin eegata. Abbaan tiyya te'uun keessanille mudhittan. 9 Akkuma Abbaan kiyya isa hin jaalata; anii fi Abbaa kiyya gara isaa kiyya na jaalate anille isin jaaladhe; jaalala kiyyaan dhunnee woliin hin leena. 24 Nami na hin jaalanne jiraadha'a. 10 Akkuma ani ajaja Abbaa kiyyaa eegadhe Jecha kiyya hin eegatu. Jechi isin dhageettanu kun, jaalala isatiin jiraadhu, isinille ajaja kiyya yoo ka Abbaa na ergeeti malee, kiyyaa moti. 25 «Ani eegattane, jaalala kiyyaan hin jiraattan. 11 «Gammadi amma adoo isin woliin jiruu tana isinitti himeera. kiyya isin keessa akka jiraatuuf, gammadi keessanille 26 Jajjabeessaan Ayyaanni Woyyichi, ka Abbaan guutuu akka te'uuf tana dubbadhe. 12 Ajaji kiyya maqaa kiyyaan ergu, waan mara isin hin barsiisa; kana: akkuma ani isin jaaladhe, isinille wol jaaladha'a. waan ani isinitti hime maralle isin hin qaabachiisa. 13 Nami tokko jiruu ifii jaalota ifitiif dabarsee kennisa 27 «Nageya isin bira keya; nageya kiyyalle isiniif irra caalaa, jaalala caalu hin qabu. 14 Waan ani isin hin kenna. Nageenni ani isinii kenuu, nageya akka ajaje yoo gootane isin jaalota tiyya. 15 Haganaa achi biyyi lafaa isinii kenniutti moti. Gadhaan keessan garboota tiyya isiniin hin jedhu, sababille garbichi hin raafamin; hin sodaatinille'e. 28 «Ani deemaara, waan goottaan isaa godhu hin beeku. Ani waan Abbaa ammoo deebi'ee gara keessan hin dhufa» akka isinii kiyya irraa dhage'e Mara waan isinitti himeeruuf, jedhe dhageettaneertan; adoo na jaalattanu teetee, jaalota tiyya isiniin jedheera. 16 Anatti isin filate Abbaan na waan caaluuf, gara Abba'aam deemuu malee, isin na hin filanne. Isin dhaxxanee midhaan kiyyatti silaa hin gammaddaniyyu. 29 Tun yennaa jiraatu hedduu akka buuttanu, ani isin muudeera. teete akka dhugeeffattanuu, duraan dursee adoo Maarre waan maqaa kiyyaan gaafattane mara Abbaan tun mara hin te'in, amma isinitti himeera. 30 Ka kiyya isinii hin kenna. 17 Eegasuu ani akka isin wol biyya lafaa tana bulchu Seexanni waan dhufisatti jaalattanuu isin ajaja» jedhe. 18 «Biyyi lafaa yoo jiruuf, kanatti dabalee yoona guddoo isin woliin hin isin jibbite, isiniin duraa akka na jibbiteertu beeka'a. dubbadhu. Inni na irratti hunna hin qabu; 31 ammoo 19 Isin ka biyya lafaa adoo teetanee, biyyi lafaa ka akka ani Abbaa jaaladhu biyyi lafaa akka beettuuf, isi'i ka te'e silaa hin jaalattiyyu. Isin ka biyya lafaa waan Abbaan na ajaje Mara huja; ka'aa me addee waan hin te'inii fi waan ani biyya lafaa tana keessaa tanaa deennaa» jedhe.

15 Yesuus, «Muki woyni'lii dhugichi Ana; ka dhaabee guddisu Abbaa kiyya. 2 Damee natti jirtu ta midhaan hin buunne Mara inni muree hin gata; dameen midhaan buuttu ammoo caalchitte akka midhaan buuttuuf, qaccee kutee qulqulleessa. 3 Jecha ani isinitti dubbadheen isin ammumaayyu qulqulloontaneertan. 4 Anaan jiraadha'a, anille isinii hin jiraadha. Dameeleen ifumaan midhaan buuttee hin dandeettu; muka woyni'iititi yoo jiraatte qofa midhaan buutti. Akkasuma isinille yoo anaan hin jiraatin midhaan buusuu hin dandeettanu. 5 «Ani muka woyni'lii ti, isin dameele'e. Ka anaan jiraatu, ka anille isaan jiraadhu, inni midhaan hedduu hin buusa; anaan malee womaa godhhu hin dandeettanu. 6 Ka anaan hin jiraanne Mara akka dameele'e gatamee goga; dameeleen akkasii wolitti qabantee ibiddatti gatantee gubanti. 7 Isin yoo anaan jiraattane, jechi kiyyalle isin keessa yoo jiraate, waan feetane mara isin filadheef biyyi lafaa isin jibbiti. 20 Jecha ani, «Garbichi goottaa ifii hin caalu» jedhee isinitti hime qaabadha'a. Na miidhanee yoo jiraatane, isinille hin miidhan; Jecha kiyyaaf ajajamanee yoo jiraatane, jecha keessanille'eef hin ajajaman. 21 Isaan ka na erge waan hin beenneef, isinille kiyya waan teetaneef, kana mara isin irratti godhan. 22 Adoo ani dhufee isaanitti hin dubbatin te'e, silaa cubbuu isaanitti hin teetuuyyu. Amma ammoo cubbuu ifitiif sababa dhikeeffatanu hin qabanu. 23 Nami na jibbu Abbaa kiyyalle hin jibba. 24 Adoo hujii nami dhibiin ijumaa hujee hin beenne odduu isaanittti hin hujatin te'e, silaa cubbuu isaanitti hin teetuuyyu; amma ammoo isaan waan ani huje adoo dhagganeeranuu, anaa fi Abbaa kiyyalle jibbane. 25 Kunille, «Sababuma malee na jibbane» jedhamee jechi Seera isaanii keessatti barreefame akka muummowuuf te'e. 26 «Ani Ayyaana dhuga'a Jajjabeessaan, ka Abbaa biraa dhufu, isiniif hin erga. Inni naaf dhugaa hin baya. 27

Isinille jalqabaa jalqaddanee na woliin waan jirtanuuuf, deebi'anee, ««Yennaa diqqoo» jechuun kun maan? dhugaa hin baatan» jedhe.

16 Yesuus, «Dhugeeffannaa teessan irraa akka isin hin gufanneeef, ani tana maraa isinitti hime.

2 Mana Waaqonfannaa Yihudootaa keessaa isin baasan; nami isin ijjees tokko, waan Waaqaaf tajaajilu yennaan itti fakkattu hin dhutti. 3 Isaan waan Abbaa yookiin na hin beenneef waan kana mara isin irratti godhan. 4 Waan kana godhiisaaf yennaan isaanii yoo geette, waan ani isinitti hime akka qaabattanuu tana isinitti hime. «Ani isin woliin waan jiruuf, jalqaba irratti dubbi tana isinitti hin hinne» jedhe. 5 Yesuus, «Ani ammoo amma gara ka ana ergee deemaara; isin keessaa nami tokkolle, «Eessa dhaqaarta?» jedhee na hin gaafatu. 6 Ani waan tana isinitti himeef ammoo, gadhaan keessan gaddaan guutameera. 7 Ani ammoo dhugaa isinitti hima: ani yoo deeme isinii woyya; sababille ani yoo hin deemin, Jajjabeessaan gara keessan hin dhufu. Ani yoo deeme ammoo, isa gara keessan hin erga. 8 Inni yennaan dhufe, marroo cubbu'uu, marroo balchumma'aatii fi marroo mura'aa kolbaa biyya lafaatitti hin mudhisa. 9 Isaan waan natti hin dhugeeffatiniif, marroo cubbu'uu inni isaanitti hin mudhisa; 10 Ani gara Abba'aa waan deemuuf, isinille deebitanee waan na hin dhaggineef, inni marroo balchumma'aa hin mudhisa. 11 Bulchaa lafa tanaatitti waan duruu muranteertuuf, inni marroo mura'aa mudhisa. 12 «Ani waan hedduu isinitti himu qaba, amma ammoo qalbeeffatiisa hin dandeettanu. 13 Ayyanni dhuga'aa yennaan dhufe, inni gara dhuga'aa mara isin hin geessa. Inni ifirraa fuudhee hin dubbatu, ammoo waan dhage'ee fi waan dhufu'uu jiru dubbata. 14 Inni waanuma ani jedhu fuudhee waan isinitti himuuf, ulfinna naaf hin kenna. 15 Wonni Abbaan qabu martinuu tiyya; tanaaf ani, «Ayyanni Woyyichi waanuma ani jedhe fuudhee isinitti hima» jedhee isinitti dubbadhe. 16 «Yennaa diqqo'oonee duuba na hin dhaggitanu, ammalle yennaan diqqo'oonee duuba deebitanee na hin dhaggitan» jedhe. 17 Barattoota isaa keessaa gariin, ««Yennaa diqqo'oonee duuba na hin dhaggitanu, ammalle yennaan diqqo'oonee duuba deebitanee na hin dhaggitan; akkasuma inni ani gara Abba'aalle waan deemuuf nu'un jechuun isaa kun maan?» jedhanee wol gagaafatane. 18 Ittuma

Marroo maanii akka inni dubbatissati jiru nuuti hin beennu» jedhane. 19 Yesuus akka isaan isa gaafatiisa barbaadane beekee, ««Yennaa diqqo'oonee duuba na hin dhaggitanu, ammalle yennaan diqqo'oonee duuba deebitanee na hin dhaggitan» waan ani jedheef, isin wol gagaafattanii? 20 Ani dhugaa isinitti hima: isin waacittanee boottan, biyyi lafaa ammoo hin gammaddi; isin hin gadditan, gaddi keessan ammoo gara gammadaa hin jijjiirama. 21 Dubartiin takka yennaan deyiisa geettu, yennaan ciniinsuu waan geetteef hin gadditi; yennaan daa'iimi dhalate ammoo, daa'iimi gara biyya lafaa waan dhufuef gammaddee, rakkina ifii deeti. 22 Isin amma gaddiisatti jirtan; ani ammoo deebi'ee isin hin dhagga; gadhaan keessan hin gammada; gammada keessan eennulle isin irraa hin fudhatu. 23 «Guyyaa san, isin womaa na hin gaafattanu. Ani dhugaa isinitti hima: Waan isin maqaa kiyyaan Abbaa gaafattanu mara Abbaan isiniif hin kenna. 24 Haga ammaa maqaa kiyyaan waan tokkolle hin gaafanne; gammadi keessan guutuu akka te'uuf, gaafadha'a hin fudhattan» isaaniin jedhe. 25 Yesuus, «Kana mara isinitti himiisaaf fakkeennaan dubbadheera. Yennaan ani fakkeennaan hin dubbanne hin dhutti; marroo Abba'aa ammoo ifa tolchee isinitti hima. 26 Guyyaa san, isin maqaa kiyyaan hin gaafattan; ani Abbaa isiniif gaafadha isiniin hin jedhu. 27 Isin waan ana jaalattaneef, akka ani Waaqa biraa dhufelle waan dhugeeffattaneef, Abbaanuu isin hin jaalata. 28 Ani Abbaa biraa bayee gara biyya lafaa dhufe; amma biyya lafaa lakkisee deebi'ee gara Abba'aa deemaara» jedhe. 29 Achii duuba barattooti isaa, «Ati amma fakkeenna malee, ifa tolchitee dubbatissati jirta. 30 Amma akka ati waan mara beettu, gaaffii nami qabu adoo inni si hin gaafatinille akka beettu nuuti beenneerra. Tanaaf akka ati Waaqa biraa dhutte nuuti hin dhugeeffanna» jedhanee. 31 Yesuus deebisee, ««Isin amma dhugeeffattaneertanii? 32 Yennaan isin qofii na lakkitanee namuu gara mana ifii bittinnowu dhufuisatti jirti; ammaayyuu dhutteerti; ani qofii tiyya hin hafa. Abbaan na woliin waan jiruuf, ani ammoo qofii hin jiru. 33 Anaan nageenni akka isinii te'uuf ani tana isinitti himeera. Biyyi lafaa isin hin rakkitti; ammoo jabaadha'a! Ani biyya lafaa injifadheera» jedhe.

17 Dubbii tana dubbateen duuba, Yesuus gara ol-
gubba'aa ol ilaalee, «Abba'a, yennaan geetteerti.
Ilmi keeti ulfinna akka sii kennuuf, Ilma keeti ulfeessi.

2 Sababille worra ati isaaf kennite maraaf, jiruu bara
baraa akka kennuuf, ati kolbaa mara irratti baallii
isaaf kenniteerta. (aiōnios g166) **3** Jiruu bara baraa
jechuun si Waaqa tokkocha dhugaamessa fi Yesuus
Kiristoosii ati ergite beekiisa. (aiōnios g166) **4** Hujii ati
akka ani hujuu natti kennite muummessiisaan lafa
irratti ani si ulfesseera. **5** Abba'a! Ulfinnuma adoo
biyyi lafaa hin dadamin dura ani si biratti qabu san,
amma ifi biratti naaf kenni. **6** «Biyya lafaa keessaa
worra ati naaf kenniteef maqaa keeti beessiseera.
Isaan keetiyu, ati ammoo naaf kennite. Isaan jecha
keeti eegataneeran; **7** amma isaan wonni ati naaf
kennite maraa si biraakka dhutte beekaneeran. **8** barbaada.
Jecha ati naaf kennite ansiisaanif kenneera; isaanille
nuuti tokko teene, worri ati naaf kennitelle tokko
akka te'anuuf, maqaa keeti ka anaaf kenniteen,
isaan eegi. **12** Yennaa isaan woliin jiru, maqaa keeti
ka ati naaf kenniteen ansiisaan eegeera; ansiisaan
tisseera; Barreeffam Woyyichi akka muummowuuf,
isaan keessaa ilma badilii malee, tokkolle ka bade
hin jiru. **13** Ani amma gara keeti dhufaara; isaan
gammada kiyya guutuu akka qabaatanuuuf, dubbii
tana biyya lafaa keessatti dubbadha. **14** Ani dubbii
teeti isaanii kenneera; akkuma ani ka biyya lafaa hin
tel'in, isaanille ka biyya lafaa waan hin tel'iniif, biyyi
lafaalle isaan jibbite. **15** Ani akka ati hamaalessa
irraa isaan eedduuf si gaafadha malee, akka ati
biyya lafaa keessaa isaan baattuuf si hin gaafadhu.
16 Akkuma ani ka biyya lafaa hin tel'in, isaanille ka
biyya lafaatii moti. **17** Jechi keeti dhuga'a; dhuga'aan
isaan woyyoonsi. **18** Akkuma ati gara biyya lafaa
ana ergite, anille gara biyya lafaa isaan ergeera. **19**
Isaan dhuga'aan ka woyyoomane akka te'anu, ansiisaanif
jedhee ifi woyyoonsa. **20** «Worra dubbii isaanii
dhage'ee natti dhugeeffatuufile gaafadha malee,
isaan calla'aaf hin gaafadhu. **21** Ani akka isaan
maraa tokko te'anu daadimadha. Abba'a! Akkuma ati
anaan jirtu anille akkuma si'iin jiru, isaanille nu'uun
akka jiraatanu, akka ati na ergitelle biyyi lafaa akka
dhugeeffatuuf daadimadha. **22** Akkuma ati fi ani
tokko teene, isaanille tokko akka te'anuuf, ulfinnuma
Kiristoosii ati ergite beekiisa. (aiōnios g166) **23** Ani isaanii,
atille anaan akkuma jirtu, isaanille ijumaa tokko akka
biyyi lafaa hin dadamin dura ansiisaanif kenne. **24** «Abba'a! Ati isaan naaf kenniteerta;
worra ati naaf kenniteef maqaa keeti beessiseera. addee ansi jiru na woliin akka isaan jiraatanu, biyyi
Isaan keetiyu, ati ammoo naaf kennite. Isaan jecha lafaa adoo hin dadamin dura waan na jaalatteef,
keeti eegataneeran; **7** amma isaan wonni ati naaf ulfinna ati naaf kennite, akka isaan dhagganuuuf
kennite maraa si biraakka dhutte beekaneeran. **8** barbaada. **25** Abbaa balcha'a! Biyyi lafaa si hin
godheera; jaalalli ati na jaalatte isaan keessa akka
9 «Ani isaanii daadimadha; worri ati naaf kennite
jiraatuuf, anille isaan keessa akka jiraadhu, ammalle
keeti waan te'aneef, isaanii daadimadha malee, biyya
ittuma akka beekanu hin godha» jedhe.
lafaatii hin daadimadhu. **10** Ka ansi qabu maraa keeti,
ka atille qaddu maraa kiyya; ulfinni kiyya isaanii
mudhata. **11** Ani amma gara keeti dhufaara; haganaa
achi biyya lafaa keessa hin jiraadhu; isaan ammoo
biyya lafaa keessa jiran. Abbaa woyyu'u! Akkuma
nuuti tokko teene, worri ati naaf kennitelle tokko
akka te'anuuf, maqaa keeti ka anaaf kenniteen,
isaan eegi. **12** Yennaa isaan woliin jiru, maqaa keeti
ka ati naaf kenniteen ansiisaan eegeera; ansiisaan
tisseera; Barreeffam Woyyichi akka muummowuuf,
isaan keessaa ilma badilii malee, tokkolle ka bade
hin jiru. **13** Ani amma gara keeti dhufaara; isaan
gammada kiyya guutuu akka qabaatanuuuf, dubbii
tana biyya lafaa keessatti dubbadha. **14** Ani dubbii
teeti isaanii kenneera; akkuma ani ka biyya lafaa hin
tel'in, isaanille ka biyya lafaa waan hin tel'iniif, biyyi
lafaalle isaan jibbite. **15** Ani akka ati hamaalessa
irraa isaan eedduuf si gaafadha malee, akka ati
biyya lafaa keessaa isaan baattuuf si hin gaafadhu.
16 Akkuma ani ka biyya lafaa hin tel'in, isaanille ka
biyya lafaatii moti. **17** Jechi keeti dhuga'a; dhuga'aan
isaan woyyoonsi. **18** Akkuma ati gara biyya lafaa
ana ergite, anille gara biyya lafaa isaan ergeera. **19**
Isaan dhuga'aan ka woyyoomane akka te'anu, ansiisaanif
jedhee ifi woyyoonsa. **20** «Worra dubbii isaanii
barattoota ifii woliin dhooga Qedirooniitiin
gama dhaqe. Addee san oorru'utti jira. Yesuusii
fi barattooti isaa oorruu san seenane. **2** Yesuusii
fi barattooti isaa yennaa hedduu achitti waan
wol dhagganuuuf, Yihudaan dabarsee isa kenne
addee san hin beekaayyu. **3** Maarre Yihudaan
loltoota worra Rooma'aa, eeddota Galma Waqaqa
ka sooreyyii hayyootaatiin ergamanee fi Fariisaayota
guuratee gara addee oorru'uun san dhaqe; isaan
meya woraanaa hidhatanee faanosi'ilii fi xassaa
qabataneeran. **4** Yesuus waan itti dhufaaru beekee,
gara duraa itti deemee, «Eennu barbaaddan?»
isanii jedhe. **5** Isaan deebisanee, «Yesuusii biyya
Naaziretti ti» jedhane. Inni, «Aninuu isa» isaanii
jedhe. Yihudaan isa dabarsee kennelle isaan woliin
achi dhaabbateeraayyu. **6** Yennaa Yesuus, «Aninuu
isa» jedhe gara duubaa sissiqanee lafatti jigane.
7 Ammalle Yesuus, «Eennu barbaaddan?» jedhee
isan gaafate. Isaan, «Yesuusii Naaziretti ti» jedhane.
8 Yesuus deebissee, ««Aninuu isa» jedhee isinitti
himeera. Isin, na yoo barbaadiisatti jiraattane, worra
kana lakkisa'a deemanuu ti» jedhe. **9** Dubbiin inni
tanaan dura, «Abba'a, worra ati naaf kennite keessaa
tokkolle hin ganne» jedhe akka muummottuuf tana

dubbate. 10 Simoon Pheexroos, shallaagaa qabateeru isaan, «Atille barattoota isaa keessaa tokkoo motii?» buqqifatee, garbicha hayyicha gudda'aa dhowee, gurra isaan jedhane. Pheexroos ammoo, «Waawwo'o, isaa middicha irraa kute. Maqaan garbicha saniilie anaa moti» jedhee mormate. 26 Garboota hayyicha Maalkoos. 11 Yesuuus Pheexroosiin, «Shallaagaa keeti gudda'aa keessaa tokko, firri namicha Pheexroos gonofa'atti deebisi! Muduunuu rakko'oo ta Abbaan gurra irraa kutee, «Isa woliin oorruu keessatti ani si kiyya akka ani unuuuf naaf kenne ani hin unuu?» hin dhagginee?» jedhee isa gaafate. 27 Pheexroos jedhe. 12 Achiin duuba loltooti worra Rooma'aa worra ammalle mormate; yoosuma lukkuun iyyite. 28 isaan ajajuu fi Yihudoota Galma Waqaqaa eeganu Barii halkaniin Yesuuus mana Qayyaaffaa'tiit gara woliin Yesuuus qabanee, hidhanee, 13 matooma gara galma bulchaa biyyaa geessane. Yihudooti baalli Haannaas isa geessane. Haannaas abbaa-soddaa qabanu nyaata Jila Irra Dabaramaa nyaatiisaaf akka Qayyaaffaa ti; Qayyaaffaan bara san Hayyicha dande'anu, qulqullinna aadaa dhugeeffannaa isaanii Guddaa te'eeraayu. 14 Qayyaaffaan kuniile, nami eegatisaaf waan barbaadaneef, galma bulchaa biyyaa tokko kolbaa maraaf yoo du'e woyya jedhee Yihudoota hin seenne. 29 Tanaaf Philaaxoos gara isaanii gad baallii qabanu ka gorse. 15 Simoon Pheexroosii bayee, «Wonni isin namicha kana ittiin himattanu fi barataan dhibiin Yesuuus hordofane. Barataan maan?» jedheen. 30 Isaan deebisanee, «Adoo dhibiin sun Hayyicha Guddaa biratti beekkamaa waan inni yakkaa tokko hin hujin nuuti gara keeti isa te'eef, Yesuuus woliin gara dalleya mana hayyicha hin finnuuyyu» jedhaneen. 31 Philaaxoos isaanii, gudda'aa seene. 16 Pheexroos ammoo karra duratti «Isinunti isa fuudha'atii, akka seera keessaniiittiti hafe. Barataan dhibiin, Hayyicha Guddaa biratti itti mura'a» jedhe. Isaan, «Nuuti nama tokkolle beekkame sun gad bayee, durritti karra eedduutti ijjees'uuf seeri ruuf hin kenuu» jedhaneen deebisane. himee, Pheexroos ol seensise. 17 Durrittiin karra 32 Dubbiin Yesuuus du'a attamii akka du'uuf jiru eeddu Pheexroosiin, «Ati barattoota namicha sanii dubbate akka muummottuuf tun teete. 33 Philaaxoos keessaa tokkoo motii?» jette. Pheexroos deebisee, gara galma ifii deebi'ee seenee, Yesuuus waamee, «Waawwo'o, anaa moti» jedhe. 18 Boojiin waan «Ati mootii Yihudootaatii?» jedhee isa gaafate. 34 jirtuuf, tajaajiltootaa fi worri eeddotaa ibidda cile'ee Yesuuus deebisee, «Gaaffii tana si'umatti gaafata gabbisanee, naannoo isaa dhaabbatanee, o'ifatiisatti moo yookiin worra dhibi'itti marroo tiyya sitti hime?» jiran. Pheexroosille isaan woliin dhaqee dhaabbatee jedhe. 35 Philaaxoos deebisee, «Ati nama Yihudi'i o'ifate. 19 Hayyichi guddaan marroo barattoota na seetaa? Kolbuma teetii fi sooreyyii hayyootaatitti isaatii fi marroo barsiisa isaa Yesuuus gaafate. 20 gara kiyya dabarsee si kenne. Ati maan gooteerta?» Yesuuus deebisee, «Ani mudhinnatti nama maratti jedhe. 36 Yesuuus deebisee, «Mootummaan tiyya ta dubbadheera; yennaa mara mana Waaqonfannaa biyya lafa tanaatii moti; adoo mootummaan tiyya ta Yihudootaatii fi Galma Waqaqaa keessatti addee biyya lafa tanaa teetee, akka ani worra Yihudoota kolbaan marti wolitti qabantutti barsiiseera. Ani baallii qabanutti dabarfamee hin kennanne, silaa dhossa'atti waan tokkolle hin dubbanne. 21 Ati maaf hordofattootii tiyya naaf hin lolaniiyu. Mootummaan na gaafatta ree? Kolbaa na dhageette gaafadhu. tiyya ammoo ta biyya lafa tanaatii moti» jedhe. 37 Isaan waan ani jedhe hin beekan» jedheen. 22 Yennaa Maarre Philaaxoos, «Ati mootii Yihudootaatii ree?» Yesuuus tana jedhe, worra eeddotaa ka achi jiranu jedhee isa gaafannaan, Yesuuus deebisee, «Akka keessaa tokko, «Hayyicha gudda'atti attam akkas ani mootii'ii atinuu jette. Ani marroo dhuga'atiiif deebittee dubbatta?» jedhee isa kabale. 23 Yesuuus dhugaa bayiisaaf dhaladhee, gara biyya lafaa dhufe. deebisee, «Yoo ani dokonkora dubbadhee jiraadhe, Ka dhuga'aa ka te'e na hin dhage'a» jedhe. 38 dokonkora san nama as jirutti himi. Yoo ani sirrii Philaaxoos, «Dhugaan maan inni?» jedhee gaafate. dubbadhee jiraadhe ammoo ati maaf na dhootta?» Achiin duuba Philaaxoos gara kolba'aa deebi'ee isaan jedhe. 24 Achiin duuba Haannaas, akkuma gad bayee, «Ani yakkaa isa himachiittu tokkolle isa inni hidhamee jiruun, gara Qayyaaffaa hayyicha irratti hin dhaggu. 39 Ammoo ani yennaa Jila Irra gudda'aa isa erge. 25 Simoon Pheexroos adoo Dabaramaa, yennaa mara nama hidhameeru tokko achi dhaabbatee ibidda o'ifatiisatti jiruu, worri dhibiin akka isinii hiiku barattaneertan. Mootii Yihudootaa

akka ani isiniif hiiku barbaaddanii?» isaaniin jedhe. 40 Sooreyyiin hayyootaaalle, «Nuuti mootii moototaa ka Jennaan isaan, «Waawwo'o, isaa moti! Barabbaa nuu biyya Rooma'aa malee, mootii hin qannu!» jedhanee hiiki!» jedhane itti hogisane; Barabbaan nama nama deebisane. 16 Achiin duuba Philaaxoos akka Yesuus saamaa ture.

19 Achiin duuba Philaaxoos Yesuus fuudhee dhaansise. 2 Worri loltootaa dameelee qore'ee irraa kallacha hujanee mataa isaatitti keyane; achiin duuba woyaa dhiilee itti uffisane. 3 Gara isaal dhufaa, «Mootii Yihudootaa jiraadhu!» jedhaa isa kakkabalane. 4 Philaaxoos ammalle gad bayee gumi'iin, «Waan isa himachiisu tokkolle akka ani hin dhaggin akka ilaaltanu, kunoo, gara keessan gad isa hin baasa» jedhe. 5 Maarre Yesuus kallacha qore'ee keyatee, woyaa dhiileelel uffatee gad baye. Philaaxoos, «Kunoo! Namichi!» isaaniin jedhe. 6 Sooreyyiin hayyootatii fi eeddoti Galma Waaqaa yennaa isa dhaggane, «Fannis! Fannisi!» jedhanee hogisane. Philaaxoos isaaniin, «Isin fuudha'aati, fannisa'a. Ani yakkaa tokkolle isa irratti hin dhaggine» jedhe. 7 Gumiin, «Nuuti seera tokko qanna; inni Ilma Waaqaa ifi godheera, akka seera keennaatitti du'u qaba» jette. 8 Philaaxoos yennaa tana dhage'e, ittuma caalchisee sodaate. 9 Philaaxoos gara galma ifii deebi'ee, «Ati eessaa dhuutte?» jedhee Yesuus gaafate. Yesuus ammoo waan tokkolle hin deebinne. 10 Philaaxoos, «Ati natti hin hintuu? Akka ani si hiikiisaa fi si fannisiisaafille baallii qabu hin beettuu?» isaan jedhe. 11 Yesuus deebisee, «Waan Waqaan baalliin sii kennanteef malee, ati silaa baallii na irratti hin qadduuyyu. Tanaaf nami dabarsee sitti na kenne, yakkaamessa cubbuu cubbuu caaltee ti» jedhe. 12 Philaaxoos yennaa tana dhage'e, karaa Yesuus ittiin hiiku dhaggatiisaaf wodhaane. Gumiin ammoo, «Yoo isa hiiite, ati jaala mootii moototaa, ka biyya Rooma'aati moti; nami mootii tokko ifi godhu marti, mootii moototaa, ka biyya Rooma'aatiin mormee isa lolu» jettee ittuma hogitte. 13 Philaaxoos yennaa dubbii tana dhage'e, Yesuus gad baasee, addee dhakaa baxxicha jedhantutti barcumaa mura'a irra tee'e; addeen sun afaan Ibrootaatiin, «Gabataa» jedhanti. 14 Guyyaan sun ka Jila Irra Dabaramaatifi qophowanu, gara saatii jaa ti. Philaaxoos kolba'aan, «Kunoo, mootin keessan» jedhe. 15 Isaan, «Ijjeesi! Ijjeesi! Fannis!» jedhanee ittuma hogisane. Philaaxoos, «Mootii keessan fannisu?» jedhee isaan gaafate.

Sooreyyiin hayyootaaalle, «Nuuti mootii moototaa ka biyya Rooma'aa malee, mootii hin qannu!» jedhanee deebisane. 16 Achiin duuba Philaaxoos akka Yesuus fannifamuuf dabarsee isaanitti isa kenne. Isaanille Yesuus fuudhanee deemanee. 17 Achiin duuba Yesuus fannoo ifii ba'atee, gara addee, «Buqqii mata'aa» yookiin afaan Ibrootaatiin, «Golgootaa» jedhantu dhage. 18 Isaan achitti isa fannisane; namoota dhibiille lamaan, maddii maddi'itti, Yesuus wodhakkaa isaaniittti fannisane. 19 Philaaxoos waan ittiin beessisu tokko barreessee fanno gubbaa keye. Wonni inni barreesse, «Yesuus nama biyya Naazireti, mootii Yihudootaa» jetti. 20 Addeen Yesuus itti fannifame qachaa bira waan teeteef, barreeffama san kolbaa heddu'utti dubbise. Beessisi sun afaan Ibrootaatiin, afaan Rooma'aati fi afaan Giriikiitiin barreeffame. 21 Sooreyyiin hayyootaa Philaaxoosiin, «Namichi kun, «Ani mootii Yihudootaa ti» jedheera jedhi malee, «Mootii Yihudootaa» jettee hin barreessin» jedhane. 22 Philaaxoos deebisee, «Ani waan barreesse barreesseera» jedhe. 23 Loltooti Yesuus fannisaneeen duuba, woyaa isaa addee afuritti qoodanee, tokko tokkoon qooda ifii fudhatane. Isaan ruufalle fuudhane; ruufi isaa ammoo gubba'aaga jalaatitti dhowameera malee, hodhaa hin qabu. 24 Loltooti, «Ruufa kana hin tarzaannu; hixaa itti buufannee, akka eennu gewu ilaalluu ti!» woliin jedhane. Barreeffam Woyyichi, «Woyaa tiyya qoodamane, ruufa kiyyatti hixaa buufatane» jedhu akka muummowuuf kunte'e. Loltootille kanuma godhane. 25 Fannoo Yesuusii cinaa, haati isaa, obboleettiin haadha isaa, Maariyaamiin niitiin Qilopha'aati fi Maariyaamiin Magdalaa dhaabbataneeraniiyu. 26 Yesuus haadha ifiitii fi barataa ifii ka jaalattu achi dhaabbatanuun yennaa dhagge, haadha ifiitii, «Haadha tiyya, inni ilma keeti» jedheen. 27 Achiin duuba barattichaan, «Isiin haadha teeti» jedheen. Yennaa sanii jalqabee barattichi mana isaa akka leetuuuf gara mana ifii isii fudhate. 28 Yesuus amma wonni marti hobba'iisa beekee, akka Barreeffam Woyyichi muummowuuf, «Ani dheebedhe» jedhe. 29 Qoriin daadhiin woyni'lii dhangagoottu'un guutanteertu takka achi jirtiyyu; maarre isaan ispoonjii daadhi woyni'lii dhangagoottuu xuuxachiisanee, damee muka hisoophi jedhamuu irra keyanee, gara afaan isaa ol qabane. 30 Yesuus daadhi dhangagoottuu san unee, «Hobbaate!»

jedhe. Achiin duuba mataa gad qabatee lubbuu nuuti hin beennu» jettee isaanitti hinte. 3 Achiin duuba ifii dabarsee kenne. 31 Guyyaan sun guyyaa itti Pheexroosii fi barataan kuun gara goda awwaalaa qophowanu guyyaa jimaata waan te'eef, guyyaan itti dhaqane. 4 Isaan lamaanuu woliin rukkisanee, aanulle guyyaa Sanbataa jila guddo'oo waan te'eef, barataan kuun ammoo Pheexroos caalaa ariifatee Yihudooti baallii qabanu reeffi namootaa guyyaa rukkisee, dursee goda awwaalaa bira geye. 5 Sanbataatiin fanno gubbaa akka hin oolleef, miila Inni gad jedhee woyaa qoolaa ta ittiin marante worra fannifameeranuu cassanee, fanno irraa gad achitti dhagge malee, keessa hin seenne. 6 Simoon buusiisaaf, Philaaxoos gaafatane. 32 Maarre loltooti Pheexroos isa duubaan dhufee, boolla awwaalaa dhaqanee miila worra Yesuus woliin fannifameeruu, keessa seenee, woyaa qoolaatiit 7 fi woyaa mataa dursanee miila namicha matoomaa, achiin duuba Yesuusiitii maraneeranulle achitti dhagge. Woyaan miila namicha kaaniille cassane. 33 Isaan yennaa mataa Yesuusiitii maraneeranu, woyaa qoolaa ta gara Yesuusii dhufane ammoo, inni duraanuu akka ittiin marane woliin adoo hin te'in qofuu marantee du'eeru dhagganee, miila isaa hin cassine. 34 Te'u achi jirti. 8 Achiin duuba barataan Pheexroos dursee malee, loltoota keessaa tokkochi, woraana ifitiin goda awwaalaa bira geye kuunille, keessa seenee, cinaacha Yesuusii woraannaan yoosuma dhiigii fi dhaggee dhugeeffate. 9 Isaan Barreeffama Woyyichi, bisaan keessaa jige. 35 Kana ka dhagge, akka «Inni du'aa ka'u qaba» jedhu haga ammaa hin isin dhugeeffattanuu dhugaa bayeera; dhugaan hubanne. 10 Achiin duuba barattooti lamaan sun inni bayelle dhuga'a; wonni inni dubbatulle dhugaa gara manaa deebi'anee galane. 11 Maariyaam goda akka teete hin beeka. 36 Kun Barreeffam Woyyichi, awwalaatiin ala dhaabbattee bowisatti jirtiyyu. Adoo «Lafeen isaa tokkolle hin caddu» ka jedhu akka bowisatti jirtuu, gad jettee goda awwaalaa keessa muummowuuf te'e. 37 Barreeffam Woyyichi dhibiin, ilaaltee, 12 ergantooti Waqaqa lamaan uffana adii «Isaan kama woraanane san hin dhaggan» jedha. uffatanee, addee reeffi Yesuusii dur jiru, tokkochi 38 Kanaan duuba, Yoseefiin biyya Armaatiyaa, gara mata'aatiin, kuun gara miilaatiin tee'aneeranuu ka Yihudoota baallii qaddu sodaatee, dhokaataan dhaggite. 13 Isaan, «Dubartii tana, maaf bootta?» hordofataa Yesuusii te'eeru, reeffa Yesuusii fanno jedhanee isii gaafatane. Isiin deebittee, «Goottaa irraa fuudhiisaaf Philaaxoos gaafate. Philaaxoos kiyya fuudhaneeran; eessa akka isa keyaneeranu ani eeyyamee jennaan, Yoseef dhaqee reeffa Yesuusii hin beekul!» jette. 14 Achiin duuba isiin garagaltee fuudhe. 39 Niqoodemoos, ka duraanuu halkaniin gara Yesuus achi dhaabbateeruu dhaggite; ammoo akka Yesuusii dhufeeru, qumbii fi hargiisa wolitti makame, inni Yesuus te'e hin beenne. 15 Yesuus, «Dubartii gara kiiloogiraama soddomii afurii qabatee, Yoseef tana, maaf bootta? Ati eennu barbaadda?» jedhee isii woliin addee san dhaqe. 40 Namooti lamaan reeffa gaafate. Isiin, nama orruu eegu isa seetee, «Goottaa Yesuusii fuudhanee akka aadaa Yihudooti reeffa kiyya, ati yoo isa asii fuutee jiraatte, eessa akka isa maranutti, fiqiree woliin woyaa qoolaan marane. 41 keette natti himi, ani dhaqee isa fudhadhaa» jetteen. Addee inni itti fannifame san orru'utti jira; orruu san 16 Yesuus, «Maariyaam» isi'iin jedhe. Isiin gara isaa keessa godi awwaalaa haarenni ka nami tokkolle itti garagaltee afaan Ibrootaatiin, «Rabbunii» jetteen; hin awwaalaminitti jira. 42 Guyyaan worri Yihudootaa akkas jechuun, «Barsiisa» jechu'u. 17 Yesuus, «Ana itti qophowanu waan te'eef, godi awwaalalle dhikoo hin qabin! Sababille ani haga ammaa gara Abba'aa ol waan te'eef, reeffa Yesuusii achitti awwalane.

20 Guyyaa dilbataa ganama, barii halkan,

Maariyaamii qachaa Magdala'aa gara goda awwaalaa dhaxxee, dhakaan afaan goda awwaalaa irraa fuudhameerun dhaggite. 2 Isiin gara Simoon Pheexroosiitii fi barataa kaanii, ka Yesuus isa jaalatee, rukkitee dhaxxee, «Goottaa goda awwaalaa keessaa fuudhaneeran; isaan eessa akka isa keyaneeranu

«Ani gara Abbaa kiyyaatii fi Abbaa keessanii, gara Waaqa kiyyaatii fi Waaqa keessanii ol bayaraa-jedhiitti issaanitti himil» jedhee isi'itti hime. 18 Maarré Maariyaamiin gara qachaa Magdala'aa dhaxxee akka Goottaa dhaggiteertuu fi waan inni isi'itti hime barattootatti hinte. 19 Dilbata san galgala, barattooti Yihudoota baallii qabanu waan sodaataneef, wolitti dacha'anee halhala cufataaneeranuun. Yesuus dhufree

odduu isaanii dhaabbatee, «Nageenni isiniif te'u!» aduu baatu, Yesuus qarqara bisaanii dhaabbate; jedhe. 20 Tana jedheen duuba, cinaacha ifiitii fi harka barattoot ammoo akka Yesuus te'e hin beenne. 5 ifii lamaan isaanitti mudhise. Barattooti Goottaa waan Achiin duuba inni isaaniin, «Ijoolle! Qurxummii woyii dhagganeef guddoo gammadane. 21 Yesuus ammalle, qaddanii?» jedhee isaan gaafate. Isaan, «Waawwo'o» «Nageenni isiniif te'u. Akkuma Abbaan na erge, anille jedhanee deebisane. 6 Inni isaaniin, «Hobolo'oon gara isin erga» isaaniin jedhe. 22 Achiin duuba inni hafuura middaatitii cacoo teessan buusa'a, hin guurattan» isaanitti baafatee, «Ayyaana Woyyicha fudhadha'a! jedhe. Isaanille cacoo buusanee qurxummii hedduu 23 Isin yoo cubbuu kolba'aa araarantane, isaan waan qabaneef, harkisuu dadhabane. 7 Barataan araara hin dhaggatan; isin yoo hin araaramin, isaan Yesuus isa jaalate, Pheexroosiin, «Gootta'aa bel!» araara hin dhaggatanu» jedhe. 24 Barattoota kudhanii jedhe. Pheexroos akka inni Goottaa te'e yennaa lamaan keessaa, Toomaas, «Lakkuu» ka jedhame, dhage'e, woyaa facaafatu ta ifi irraa baafateeru uffatee yennaa Yesuus dhufe isaan woliin hin jiru. 25 Maarre gara abbaaya'a'aa utaale. 8 Barattooti kuun gara ciqilee barattooti dhibiin, «Nuuti Goottaa dhaggineerra!» dhibba lamaa callaa lafa irraa waan fagaataneeranuuf, jedhanee itti himane. Toomaas isaaniin, «Madaa cacoo qurxummiin guttue harkisaa, hoboloo keessa misimaaraa harka isaa lamaaniiit duhaggee, quba tee'anee, gara qarqara abbaaya'a aa dhufane. 9 Isaan kiyya yoo keye malee, madaa cinaacha isaa keessalle yennaa qarqaratti bayane, daabbo'oo fi qurxummii harka kiyya yoo keye malee, ani hin dhugeeffadhu» kashila cile'ee irra jirtu achitti dhaggane. 10 Achiin jedhe. 26 Torbaan tokkoon duuba ammalle barattooti duuba Yesuus isaaniin, «Qurxummuma amma isaa wolitti qabamanee mana keessa jiraniyyu; qabattane irraa fid'a'a» jedhe. 11 Simumon Pheexroos Toomaasille isaan woliin jira. Balbalti cufanteertuun, hoboloo yaabee, cacoo qurxummiin gugurdoon Yesuus ammoo dhufee odduu isaanii dhaabbatee, dhibbaa fi shantamii sadii keessa guttue, gara lafaa «Nageenni isiniif te'u» jedhe. 27 Achiin duuba inni harkise; adoo qurxummiin haga kana heddattuu, Toomaasiin, «Quba keeti as fidii irra keyii, harka cacoon hin tarsaane. 12 Yesuus isaaniin, «Kowa'aa kiyya lamaan ilaali; harka keetille diriirsittii madaa diiranteeffadha'a!» jedhe. Isaan Goottaa te'u isaa cinaacha kiyyaa keessa keyi. Dhugeeffadhu malee, waan beekaneef, barattoota keessaa tokkolle, «Ati hin mamin!» jedhe. 28 Toomaas deebisee, «Goottaa eennu?» jedhee gaafatiisaaf ka itti game hin jiru. 13 kiyya, Waaqa kiyyal!» jedhe. 29 Yesuus isaan, «Waan Maarre Yesuus dhufee, daabboo fuudhee, isaaniiif na dhaggiteef dhugeeffattee? Worri adoo ana hin kenne; qurxummiilie akkasuma godhe. 14 Yesuus eega dhaggin dhugeeffatu ka badhaadhel!» jedhe. 30 du'aa ka'e, barattootattu mudhatuun isaa tun yennaa Yesuus bilbaasota hedduu, ka kitaaba kana keessatti sadeesso'oo ti. 15 Diiranteeffatanee ka'aneeranuun hin barreeffamin, barattoota ifii durattu hujeera. 31 duuba, Yesuus Simumon Pheexroosiin, «Simumonii Bilbaasoti kun ammoo akka Yesuus Masiinii te'ee ilma Yohaannisii, worra kana caalaa na jaalattaa?» fi Ilma Waaqaalle te'e, itti dhugeeffatiisaan maqaa jedhe. Inni, «Ee, Goottaa, akka si jaaladhu atuu hin isaatiin jiruu akka dhaggattanu barreeffamane. beetta» jedhee deebise. Yesuus isaan, «Ilmoolee tiyya dheedisiisi» jedhe. 16 Yesuus lammeessoo, «Simumonii ilma Yohaannisii, na jaalattaa?» jedheen. Inni, «Ee, Gootta'a, akka si jaaladhu atuu hin beetta» jedhee deebise. Yesuus, «Buruusoo tiyya tissi» jedheen. 17 Yesuus yennaa sadeesso'oo, «Simumonii ilma Yohaannisii, na jaalatta?» jedhe. Pheexroos waan inni sadeesso, «Ana jaalattaa?» jedhee isa gaafateef gaddee, «Gootta'a, ati waan mara beetta; akka si jaaladhu atuu hin beetta» jedheen; Yesuus, «Hoolee tiyya bobbaasi. 18 Ani dhugaa si'iin jedha: Ati yennaa dargaggeessaa, hidhattee gara barbaadde deentaayyu; yennaa dulloonte ammoo,

21 Kanaan duuba, Yesuus qarqara abbaayaa

Xiberiyaasiititi ammalle barattoota ifiititi mudhate. Akki inni itti mudhatelle akkas: 2 Simumon Pheexroos, Toomaas, «Lakkuu» ka jedhame, Naataanaa'el nami qachaa Qaana'aa ka lafa Galiila'aa, ilmaan Zabdewoosittii fi barattooti Yesuusii ta dhibiin lamaan woliin jiraniyyu. 3 Simumon Pheexroos, «Ani qurxummii guuriisa dhaqaara» isaaniin jedhe. Isaanille, «Nuutille si woliin dhandhaa» jedhanee. Maarre isaan gad bayanee hoboloo yaabane. Halkan san ammoo waan tokko hin qabanne. 4 Yennaa

Inni, «Ee, Gootta'a, akka si jaaladhu atuu hin beetta» jedhee deebise. Yesuus, «Buruusoo tiyya tissi» jedheen. 17 Yesuus yennaa sadeesso'oo, «Simumonii ilma Yohaannisii, na jaalatta?» jedhe. Pheexroos waan inni sadeesso, «Ana jaalattaa?» jedhee isa gaafateef gaddee, «Gootta'a, ati waan mara beetta; akka si jaaladhu atuu hin beetta» jedheen; Yesuus, «Hoolee tiyya bobbaasi. 18 Ani dhugaa si'iin jedha: Ati yennaa dargaggeessaa, hidhattee gara barbaadde deentaayyu; yennaa dulloonte ammoo,

harka keeti diriifatteen, nami dhibiin sitti hidhee gara ati hin jaalanne si geessa» jedheen. 19 Yesuus tana jedhiisaan, Pheexroos du'a attamii du'ee Waaqa akka ulfeessu'uuf jiru mudhise. Achiin duuba Yesuus, «Na hordofil!» isaan jedhe. 20 Pheexroos garagalee barataan Yesuus isa jaalatu kuun Yesuus hordofuun dhagge; barataan kun ka irbaata irratti gara Yesuusii ittuma hiiqee, «Gootta'a, ka dabarsee si kennaaru eennu inni?» jedhee gaafate. 21 Pheexroos yennaa isa dhagge, «Gootta'a, namichi kun maan te'a ree?» jedhee Yesuus gaafate. 22 Yesuus, «Haga ani dhufutti akka inni le'u ani yoo fedhe maanti si dhibe? Na hordofi» jedheen. 23 Maarre oduun, «Barataan kun hin du'u» jettu worra Yesuus hordofu oddu'utti odeeaffante. Yesuus ammoo, «Haga ani dhufutti akka inni le'u ani yoo fedhe maanti si dhibe?» jedhe malee, inni hin du'u hin jenne. 24 Ka waan kana dhugaa bayee fi ka waan kanalle barreesse baratuma kana; nuutille wonni inni dhugaa baye dhugaa akka teete hin beenna. 25 Wonni Yesuus huje dhibiin heddu'utti jira. Marti isi'iituu tokko tokkoon adoo barreeffantee jiraattee, silaafuu biyyi lafaa duudiin kitaabota barreeffamanu kana dandeetee hin ba'attuuyyuu jedhee herrega.

Hujii Ergantootaa

1 Ulfaataa Tewoofiloos! Kitaaba kiyya ka kanaan duraa keessatti marroo waan Yesuus hujeetii fi barsiise duudii barreesseera. Wonni ani barreesselle gaafa Yesuus hujii ifii jalqabeen kaasee, 2 haga guyyaa gara ol gubba'aa bayeetitti waan huje; inni ergantoota filateef, ajaja ifii karaa Ayyaana Woyyichaatiin kenneen duuba gara ol gubba'aa baye. 3 Yesuus du'a ifiitiin duuba akka jiraataa te'e, deddeebi'ee karaa hin mansiinneen mirkaneessaa haga guyyaa afurtamaa isaanitti mudhatee, marroo Mootummaa Waqaalle isaanitti dubbate. 4 Inni isaan woliin adoo jiruu, «Addii Abbaan kiyya isiniif kenne, ta ani isinitti hime san eegadha'a malee, Yerusaalemii hin bayina'a» 6 Yennaa wolitti qabamane ergantooti Yesuusiin, «Gootta'a, ati ammaa tana Isra'a'eliif Mootummaa deebittee kennaartaa?» jettee gaafatte. 7 Yesuus isaaniin, «Yenna'aa fi bara Abbaan kiyya baallii murteesse beekuu hin dandeettanu; 8 ammoo yennaa Ayyaanni Woyyichi isn irattu bu'u, hunna hin uffataneranu cinaa isaanii dhaabbatanee, 11 «Isin namoota Galiila'a, maaf asi dhaabbatanee gara gubba'aa ilaaltan? Yesuusiin isn duraa gara ol- gubba'aa fudhatame kun, gara ol-gubba'aa bayaruun akkuma dhaggitanne akkanuma deebi'ee hin dhufa» jedhane.

12 Achiin duuba ergantooti gaara Ejersaa jedhamu irraa gara Yerusaalemii deebi'ane; gaari Ejersaa Yerusaalem irraa gara kiiloo meetira tokko fagaata. 13 Isaan qachaa guddicha seenanee, gara kolloo mana mana gubba'aa ol bayane. Isaanille Pheexroos, Yohaannis, Yaaqoob, Indiryas, Filipoos, Toomaas, Bartolomewoos, Maatwoos, Yaaqoobii ilma Alfewoosii, Simoonii hinaattichaa fi Yihudaa ilma Yaaqoobii fa'a. 14 Isaan duudiinuu dubartoota, Maariyamii haadha Yesuusiitii fi obboleeyyan

isaa woliin wolitti qabamanee, yaada tokkoon daadimataaraniiyu. 15 Guyyaa diqqa'an duuba, Pheexroos woli geyii dhugeeffattoota gara dhibbaa fi diddamaa geetu tokko keessa dhaabbatee, 16 «Obboleeyyan tiyya, Barreefama woyyicha keessatti, marroo Yihudaa worra Yesuus qabeef sooresaa te'ee, dubbiin Ayyaanni Woyyichi afaan Daawitiitiin dubbateeru muummowuu qaddiyyu. 17 Yihudaan qooda hujii teenaa nu woliin akka qabaatu waan filameeruuf, golii teenna te'eeraayyu. 18 Namichi kun beesee hujii hammeenna ifiitiin dhaggate saniin, fichaa bitate; inni mata'aan lafa dhowee nafi isaa dho'ee, meen gadha'aa jige. 19 Worri Yerusaalem keessa le'anu duudiin waan kana dhage'ane; maarre isaan lafa san afaan ifiitiin «Akeldaamaa» jedhane; akkas jedhee isaan ajajaje. 5 Ede'eelle Yesuus, «Yohaannis bisaaniin isin cuuphe; guyyaa diqqa'an duuba ammoo Ayyaana Woyyichaan cuuphantaa» jedhe. 20 «Kitaaba Faaru'uu jechuulle «Lafa dhiigaa» jechu'u. 21 «Gootta'a, ati ammaa tana Isra'a'eliif Mootummaa deebittee kennaartaa?» jettee gaafatte. 7 Yesuus isaaniin, «Yenna'aa fi bara Abbaan kiyya baallii murteesse beekuu hin dandeettanu; 8 ammoo yennaa Ayyaanni Woyyichi isn irattu bu'u, hunna hin uffataneranu cinaa isaanii dhaabbatanee, 11 «Isin namoota Galiila'a, maaf asi dhaabbatanee gara gubba'aa ilaaltan? Yesuusiin isn duraa gara ol- gubba'aa fudhatame kun, gara ol-gubba'aa bayaruun akkuma dhaggitanne akkanuma deebi'ee hin dhufa» jedhane. 12 Achiin duuba ergantooti gaara Ejersaa jedhamu irraa gara Yerusaalemii deebi'ane; gaari Ejersaa Yerusaalem irraa gara kiiloo meetira tokko fagaata. 13 Isaan qachaa guddicha seenanee, gara kolloo mana mana gubba'aa ol bayane. Isaanille Pheexroos, Yohaannis, Yaaqoob, Indiryas, Filipoos, Toomaas, Bartolomewoos, Maatwoos, Yaaqoobii ilma Alfewoosii, Simoonii hinaattichaa fi Yihudaa ilma Yaaqoobii fa'a. 14 Isaan duudiinuu dubartoota, Maariyamii haadha Yesuusiitii fi obboleeyyan

isaa wolitti qabamanee, yaada tokkoon daadimataaraniiyu. 15 Guyyaa diqqa'an duuba, Pheexroos woli geyii dhugeeffattoota gara dhibbaa fi diddamaa geetu tokko keessa dhaabbatee, 16 «Obboleeyyan tiyya, Barreefama woyyicha keessatti, marroo Yihudaa worra Yesuus qabeef sooresaa te'ee, dubbiin Ayyaanni Woyyichi afaan Daawitiitiin dubbateeru muummowuu qaddiyyu. 17 Yihudaan qooda hujii teenaa nu woliin akka qabaatu waan filameeruuf, golii teenna te'eeraayyu. 18 Namichi kun beesee hujii hammeenna ifiitiin dhaggate saniin, fichaa bitate; inni mata'aan lafa dhowee nafi isaa dho'ee, meen gadha'aa jige. 19 Worri Yerusaalem keessa le'anu duudiin waan kana dhage'ane; maarre isaan lafa san afaan ifiitiin «Akeldaamaa» jedhane; akkas jedhee isaan ajajaje. 5 Ede'eelle Yesuus, «Yohaannis bisaaniin isin cuuphe; guyyaa diqqa'an duuba ammoo Ayyaana Woyyichaan cuuphantaa» jedhe. 20 «Kitaaba Faaru'uu jechuulle «Lafa dhiigaa» jechu'u. 21 «Gootta'a, ati ammaa tana Isra'a'eliif Mootummaa deebittee kennaartaa?» jettee gaafatte. 7 Yesuus isaaniin, «Yenna'aa fi bara Abbaan kiyya baallii murteesse beekuu hin dandeettanu; 8 ammoo yennaa Ayyaanni Woyyichi isn irattu bu'u, hunna hin uffataneranu cinaa isaanii dhaabbatanee, 11 «Isin namoota Galiila'a, maaf asi dhaabbatanee gara gubba'aa ilaaltan? Yesuusiin isn duraa gara ol- gubba'aa fudhatame kun, gara ol-gubba'aa bayaruun akkuma dhaggitanne akkanuma deebi'ee hin dhufa» jedhane. 12 Achiin duuba ergantooti gaara Ejersaa jedhamu irraa gara Yerusaalemii deebi'ane; gaari Ejersaa Yerusaalem irraa gara kiiloo meetira tokko fagaata. 13 Isaan qachaa guddicha seenanee, gara kolloo mana mana gubba'aa ol bayane. Isaanille Pheexroos, Yohaannis, Yaaqoob, Indiryas, Filipoos, Toomaas, Bartolomewoos, Maatwoos, Yaaqoobii ilma Alfewoosii, Simoonii hinaattichaa fi Yihudaa ilma Yaaqoobii fa'a. 14 Isaan duudiinuu dubartoota, Maariyamii haadha Yesuusiitii fi obboleeyyan

2 Jilti guyyaa shantameesso'oo ta «Phenxeqosxee» jedhantu yennaa geette, dhugeeffattooti duudiin addee tokkotti wolitti qabamanneeraniiyu. 2 Dedhuma huuruun akka bubbee guddo'oo fakkaattu ol-gubbaa irraa dhuttee, mana isaan keessa jiranulle guutte. 3 Achiin duuba wonni bobe'a ibiddaa fakkatu isaanitti mudhate; gargar cicciteelle tokko tokkoo isaanii gubba'atti bu'e. 4 Isaan duudiinuu Ayyaana Woyyichaan guutamanee, haga inni isaan dandeessiseti afaan adda addaatiin dubbatuu

jalqabane. 5 Yihudooti Waaqa sodaatanu ka eennummaan Yesusii Naaziretii, hujji gugurdo biyya biyya lafaa keessa jirtu mara irraa dhufane baasaa fi bilbaasota Waaqi karaa isaatiin odduu Yerusaalem keessa jiraniyyu. 6 Yennaa huuruu teessanitti muummessen mirkanotteerti. 23 Nami tana dhage'ane, gumiin guddoon wolitti qabante. kun akka Waaqi dur murteesee fi beekeen, harka Dhugeeffattootii afaan adda addatiin dubbataanu keessanitti dabarfamee kenname; akka inni harka yennaa dhage'ane, isaan maadeffatane. 7 Isaan worra cubbaleyyl'iitiin fannifamee du'u gootane. 24 baaseffataa maadeffataa, «Kunoo worriakkana Waaqi ammoo hunna du'aa jalaa bilisa baasee, du'aa dubbataaranu duudiin worra Galililla'aatii motii? 8 isa kaase; sababille duuti isa qaddee hamburuu Attamiin ree isaan afaan keenna ka dhalootaatiin hin dandeenne. 25 Daawiti marroo isaatiif, «Ani dubbataanuun, tokko tokkoon keenna dhageenna? 9 yennaa mara Waaqa ifiin durattidhagga; Inni midda Nuuti worra biyya Phaarte'ee, Meediya'aa, Elaamii, kiyya waan jiruuf ani hin daaqua. 26 Tanaaf gadhaan Mesophotaamiya'aa, Yihuda'aa, Qaphadoocija'aa, kiyyalle gammadeera; arrabi kiyyalle gammadaan Phanxoosii, Asiya'aa, 10 Firiigiya'aa, Phinfiliya'aa, guutameera. Akkasuma nafi kiyya du'aan addi'iin Gibxiitii fi lafa Liibiya'aa ta adaala qachaa Qereena'aa jiraata. 27 Lubbuu tiyya addee worra du'aneetit jirtu keessa leenu; gariin keenna worra biyya hin lakkittu; ati garbicha addatamaa keeti, addee Roomaa'atii dhunne, 11 worra Yihudi'iitii fi worra awwaalaa keessatti akka tortoree hafu hin lakkittu. Yihudii hin te'in ka dhugeeffanna Yihudi'iititi galle; (Hadēs g86) 28 Ati karaa jiru'u natti mudhitteerta; Ana akkasuma worri Qarxeesiitii fi Arabaa jiran; kunoo woliin jiraatuun keeti gammadaan na guutta jedha. isaan martinuu hujji baasaa ta Waaqi huje afaan 29 «Obboleeyyan tiyya, abbootii teenna ta qaraa keennaan dubbataaranuun dhageenna» jedhane. keessaa marroo mooticha Daawitii ifa godhee isinitti 12 Isaan baaseffataanee, waan jedhanu dhabanee, hima. Inni du'ee awwalameera; awwaallisaalle haga «Wonnii kun maan jechu'u?» jedhaa wol gagaafatane. ammaa asi nu'u bira jira. 30 Daawiti raagicha waan 13 Worri dhibiin ammoo, «Kolbaan tun daadhii woyni'i te'eef, Waaqi sanyii isaa keessaa tokko hin moosisa untee machootteerti!» jedhaa itti murge. 14 Yennaa jedhee kaku'uun waadaa akka galeeruu buekeera. san Pheexroos worra kudha tokko woliin dhaabbatee 31 Tanaaf Daawiti waan Waaqi gara duraa godhu qoonqoo ol qabatee, gumi'iin, «Worri Yihuda'aatii fi isin worri Yerusaalem keessa leetanu duudiin, 32 Waaqi Yesusii kana du'aa kaaseera; waan te'e kana beekiisaaf waan ani isiniin jedhu 33 Inni gara mitta Waqaqaa Abba'aatitti ol fudhatamee, machoottee hin jirtu. 16 Tun ammoo afaan raagicha 34 Daawiti gara ol-gubba'aa hin raagan; dargaggeeyyiin teessan mudhii hin dhaggiti, baane; teetuu malee inninuu, «Goottaan Goottaa Maanguddooti teessanille oojuu hin oojjatan. 18 kiyyaan, haga ani diinota keeti ijjata miila keeti jala Guyyoota san keessatti, garboota dhugeeffatane godhutti, asi maddii mitta kiyyaatitti tee'i» jedhee ta dhiiraatii fi ta dubarti'iirattuu, Ayyaana kiyya dubbateera. 36 «Tanaaf Yesusii isin fannittane, hin buusa; isaanille raaga hin dubbatan. 19 Ani Waaqi Gootta'aa fi Masiihii akka godhe kolbaan ol-gubba'atti baasa, gad lafa irralle'etti bilbaasa Israa'elii duudiin dhugumaan beettuu til!» jedhe. 37 hin mudhisa; Dhiigaa fi ibiddi, hurrantaan aaraalle Kolbaan yennaa waan kana dhageette, wonni kun hin mudhata. 20 Guyyaan Gootta'aa guddichii fi gadhaa isaan nyaatee, Pheexroosii fi ergantoota ulfaataan adoo hin dhufin dura, aduun hin dukkanti; dhibi'iin, «Jarana maan goona?» jette. 38 Pheexroos jiiinille diimaa akka dhiigaa te'a. 21 Nami maqaa isaani, «Cubbuu teessaniiif akka aaraari kennamu, Gootta'aa waamu duudiin hin fayya» jedhe. 22 «Worri tokkoon tokkoon keessan cubbuu teessan irraa Israa'elii dubbii tana dhage'a'a! Akkuma isin beettanu, deebitanee, maqaa Yesus Kiristoosiiin cuuphama'a;

kennansa Waaqaa, Ayyaana Woyyicha hin fudhattan. tee'ee kadhatu kaan akka te'e yennaa beekane, waan 39 Waadaan Waaqi gale isiniif, ijoollee teessaniif, namicha irratti te'e kanatti maalalanee baaseffatane. worra fagoo jiranuu fi worra Goottaan Waaqi keenna 11 Yennaa namichi fayye sun Pheexroosii fi Yohaannis waameefille'eef» jedhee deebise. 40 Pheexroos jecha biraa hafuu dide, gumiin duudiin jajjee gara addee hedduu dhibi'iin dhugaa isaanitti bayee, «Dhaloota «Soroo Soloomoonii» jedhantuu rukkitte. 12 Pheexroos badaa kanatti waan dhufu'uu jiru jalaa ifi baasa'a» gumiif wolitti qabante san dhaggee, «Worra Israa'elii jedhe gorse. 41 Worri hedduun waan inni jedhu maaf waan kana baaseffattan? Maaf nu hubattanee dhugeeffatee cuuphame; gaafas dhugeeffattoot gara ilaaltan? Nuuti hunna teennaan yookiin hujji teenna kuma sadii dabalamane. 42 Isaan guyyaa mara dansa'aan nami kun akka ideemu waan goone barattoota irraa barataa, tokkumma'aan le'aa, sagalee seetanii?» isaaniif jedhe. 13 Waaqi abbootii teenna, woliin areerratiisa fi daadimatiisaan jabaataa turane. ka Abrahaamii, ka Yisihaqii fi ka Yaaqoobi, ilma ifii 43 Baasaa fi bilbaasi hedduun karaa barattootaati Yesuus ulfeesseera. Isin ammoo harka Philaaxoosiititi yennaa san waan hujamiiisatti jiruuf, martinuu soda'aan dabarsitanee kennitane; Philaaxoos isa lakkisiisaaf guutamane. 44 Dhugeeffattoot duudiin addee tokko barbaadulle, isin isa diddane. 14 Isin ammoo Yesuusii woliin jiraniiyu; waan qabanu maralle woliin geyane. Woyyichaa fi balchichaa diddanee, ka nama ijeese 45 Isaan karraa fi meya ifii gurguranee, tokko akka hiikamuuf gaafattane. 15 Isin ka jiruu kenuu tokkoofuu akka barbaachitteti beesee qoqodane. ijeettane; Waaqi ammoo du'aa isa kaase. Nuuti 46 Guyyaa guyya'aan Galma Waaqaa keessatti waan kanaaf dhugaa baatota. 16 Namicha naafa te'e addee tokkotti wolitti qabamaa mana ifii keessalleetti kanaaf hunna jabeennaa ka kenne hunna maqaa daabboo cacccaffataa, gammadaa fi gadhaa qullu'uun Yesuusii ti. Wonni isin dhaggitanuu fi beettanu maqaa areerrataa, 47 Waaqalle leellifataa, nami duudiilie Yesuusiiititi dhugeeffatiisaan teete; akkuma isin isaan ulfeessaayyu. Goottaalle guyyuma guyya'aan duudiin dhaggitanu wonni isa fayyise, dhugeeffanna worra fayyanu isaanitti dabale.

3 Gaafa tokko Pheexroosii fi Yohaannis yennaa daadimataa saafowa saatii sagalitti, gara Galma Waaqaa deemane. 2 Achi «Karra miidhadduu» jedhantu dura, namichi haga dhalatee jalqabee naafa te'e tokko jiraayyu; inni worra Galma keessa seenanu irraa akka beesee kadhatuuf guyyaa mara ba'atanee balbala dura isa keyan. 3 Inni Pheexroosii fi Yohaannis gara keessaa seenaaranuu yennaa dhagge, akka woy isaa kennanuuf kadhate. 4 Pheexroosii fi Yohaannis isa hubatanee ilaalanee, Pheexroos «Ol jedhii nu ilaal» jedheen. 5 Maarre inni isaan irraa waan wo dhaggatu seyee, hubatee isaan ilaale. 6 Pheexroos ammoo, «Ani beesee hin qabu; waan qabu ammoo si'iif hin kenna; maqaa Yesuus Kiristoosii Naazirettiini ka'iideemi» jedhe. 7 Achii duuba inni harka middicha isaa qabee ol kaase; yoosuma miilaa fi gulubiin isaa jabaatte. 8 Inni ol utaalee miilaa ifiitiin dhaabbatee, ideemiisa jalqabe; Galma Waaqaa keessa isaan woliin seenee, asii fi achi deemaa u'utaalaa Waaqa leellifate. 9 Nami duudiin inni ideemaa Waaqa leellifatuun dhaggane. 10 Isaan inni kadhaticha karra «Miidhadduu» jedhantu dura

inni Yesuusitti qabu. 17 «Ammalle obboleeyyan tiyya, waan Yesuus irratti gootane, isinille akkuma bulchitoota teessanii wollaalchaan akka gootane hin beeka. 18 Waaqi bara heddu'un dura Masihiin akka rakkattu afaan raagota maraatiin ka dubbate, karaa kanaan akka muummottu godheera. 19 Maarre akka inni cubbuu teessan isiniif araaramu cubbuu irraa deebi'atii, gara Waaqaa dacha'a'a. 20 Waaqa irralle'ee barri isin itti haareffantanu hin dhufa; Waaqi masihiin dursee isiniif file Yesuus isiniif hin erga. 21 Inni haga yennaan waan duuchi'i hareffamiisa geettutti, akkuma Waaqi karaa raagota woyyootaati woggaa heddu'un dura lallabe ol-gubba'atti turuu qaba. (aiōn g165) 22 Muuseen, «Goottaan Waaqi keessan akkuma amma na kaase, kolbaa teessan keessaa raagaa tokko isiniif hin kaasa; waan inni isinitti himu mara dhage'a'a. 23 Nami raagicha san dhage'uudidu duudiin, kolbaa Waaqaa irraa adda bayee hin bada» jedheera. 24 Raagoti Saamu'eliin jalqabanee ka'anee fi dubbatane duudiinuu, waan bara kanaa dubbataneeran. 25 Isin sanyii raagotaati; akkasuma gondooro Waqqi abbaa keessan Abrahaamiin, «Ani karaa sanyii teetitiin kolbaa lafaa duudii hin eebbisa» jedhee gondoore worra dhaalu. 26 Tanaaf Waaqi

karaa hamaa keessan irraa deebisee isin eebbisu'uuf, tajaajilaa ifii Yesuus filee dursee isiniif erge» jedhe.

4 Pheexroosii fi Yohaannis adoo kolba'atti dubbatiiisatti jiranuu hayyooti, dura buutoti eeddata Galma Waaqaati fi Saduqooti itti dhufane. **2** Ergantooti lamaan akka Yesuus du'aa ka'ee fi worri du'elle akka du'aa ka'u waan kolbaa barsiisaneef, jarri tun isaanitti aarte. **3** Maarre isaan Pheexroosii fi Yohaannis qabanee, latti waan dhiiteertuuf haga bariit mana hidha'aa galchane. **4** Ammoo worra jecha isaanii dhage'e keessaa worri hedduun dhugeeffate; laakkossi worra dhugeeffatee gara kuma shanii guddate. **5** Boruyyaa sooresitooti Yihudootaa, jaarsole'ee fi barsiisoti Seera Muuse'ee Yerusaalem keessatti wolitti qabamane. **6** Worra wolitti qabame san keessa hayyichi guddaan Haannaas, Qayyaaffaan, Yohaannis, Iskindrosii fi maatiin Hayyicha gudda'aalle achi jiran. **7** Isaan Pheexroosii fi Yohaannis ifiin dura dhaabbachiiسانee, «Hunna maaniitiin yookiin maqaa eennuutiin Kana gootane?» jedhanee gaafatane. **8** Pheexroos Ayyaana Woyyichaan guutamee, «Isin bulchitooti kolba'aatii fi jaarsoleen, **9** marroo waan dansaa namicha naafa kanaaf godhamee nu gaafattanii? Ka isa fayyiselle eennu akka te'e nu gaafattanii? **10** Namichi amma fayyee isin dura dhaabbatu kun, maqaa Yesuus Kiristoosii nama Naazirettiini akka fayye, marti keessanii fi kolbaan Israa'elii martinuu beeka'al! Isin Yesuus fannittanee ijeettane; Waaqi ammoo du'a keessaa isa kaase. **11** Inni dhakaa isin worri mana ijaaru tuffattane, ka ammoo dhakaa dhakaa mara caalu ite'e. **12** Fayyinni karaa Yesuus Kiristoosii qofaan malee, karaa dhibi'iin hin jiru; akka nuuti ittiin fayyinuuf, maqaan Waaqi namootaaf kenne, isa qofa malee, biyya lafaa duudii irra ka dhibiin hin jiru» jedhe. **13** Pheexroosii fi Yohaannis sodaa malee akka dubbatane misesensoti koraa yennaa dhaggane, akka isaan barumsa guddaa hin qanne waan beekanuuf, worri kora mura'aa baaseffatane. Teetu malee akka isaan Yesuus woliin turaneneranu isaaniif gale. **14** Ammoo namichi fayye sun, Pheexroosii fi Yohaannis woliin dhaabbateeruu waan dhagganeef waan jedhanu dhabane. **15** Maarre isaan akka Pheexroosii fi Yohaannis mana mura'aa keessaa gad bayanu ajajanee, achiin duuba woliin mari'atiisa jalqabanee, **16** «Jara tana maan

goona? Bilbaasi kun karaa isaaniitiin akka hujame namooti Yerusaalem keessa jiranu duudiin hin beekan, bilbaasi kun hin teene jennee hin dandeennu. **17** Ammoo wonni kun akka hin babadhanne, maqaa Yesuusiitiin ijumaa deebi'anee nama tokkolle'etti akka hin dubbanne, kowa'a isaan seerraa» jedhane. **18** Achiin duuba isaan Pheexroosii fi Yohaannis ammalle gara keessaan deebisanee waamanee maqaa Yesuusiitiin ijumaa akka hin dubbanne yookiin hin barsiinne itti himane. **19** Pheexroosii fi Yohaannis ammoo deebisanee, «Waaqaaf ajajamiisa irra isiniif ajajamiis Waaqa duratti sirri'i? Me isinuu mura'a. **20** Nuuti waan ifii dhagginee fi dhageenne himiisa hin lakkinnu» jedhane. **21** Maarre Korri mura'aa jabeesee isaanitti seeree akkanumaan isaan gad lakkise; kolbaan duudiin sababa bilbaasa te'eetif waan Waaqa leelisiisatti jirtuuf, karaa dande'anee isaan adabanu hin dhaggenne. **22** Namichi bilbaasi kun irratti hujame woggaan isaa afurtama caala. **23** Pheexroosii fi Yohaannis akkuma gad lakkifamaneen, gara jara ifii deebi'anee waan sooreyyiin hayyootatii fi jaarsoleen Yihudootaa isaaniin jedhane itti himane. **24** Isaan tana yennaa dhage'ane, qoonqoo ifii addee tokkotti ol qabatanee daadimataan gara Waaqaa, «Gootta'a, ol-gubbaa, lafa, Abbaaya'aa fi waan isii keessa jiru duudii ka dade si'i. **25** Ayyaana Woyyichaan, afaan garbicha keeti Abbaa abbootii teennaa Daawitiitiin, «Worri Yihudoota hin te'in maaf aarane? Kolbaan mala bu'aa hin qanne maaf dhootte? **26** Moototi lafaa ifi qopheeffatane, bulchitootille wolitti qabamanee, Gootta'aa fi Masiihii isaa irratti ka'ane» ka jette si'i. **27** «Dhugumaan qachaa kana keessatti Heroodisii fi Phonxoos Philaaxoos, worra Yihudoota hin te'inii fi kolbaa Israa'elii woliin, tajaajilaa keeti Woyyicha, ka ati Masiihii goote Yesuusitti ka'ane. **28** Isaan waan ati hunna teetii fi fedhii teetiin akka teetuuf murteertu muummessane. **29** Ammalle Gootta'a, sodaachisaa isaanii tana ilaali, nuuti tajaajiltooti teeti sodaa malee akka dubbannu nu godhi. **30** Karaa maqaa tajaajilaa keeti woyyicha Yesuusitti dhibee irraa akka fayyanu, baasaa fi bilbaasi akka godhamu harka keeti diriirsii» jedhane. **31** Isaan daadimataneen duuba, adddeen isaan itti wolitti qabamane tachoote. Isaan duudiin Ayyaana Woyyichaan guutamanee sodaa malee jecha Waaqaa lallabane. **32** Dhugeeffattootii martinuu yaadaa fi gadhaa tokkoon jiraniiyu. Isaan

keessaa nami tokkolle, «Kun kiyya» waan jedhu hujamane. Dhugeeffattootii duudiin soroo manaa ka hin qabuuyyu; isaan waan qabuu mara wolumaan Soloomoonii jalatti wolitti qabamaniyyu. 13 Worra dhibii qabaniyyu. 33 Ergantootii hunna guddo'oon du'aa keessaa isaanittii makamiisaaf ka itti game tokkolle ka'iisa Goottaa Yesuusii dhugaa bayane. Waaqille hin jiru; te'ulle kolbaan isaan ulfeessitiyyu. 14 Ammoo isaan mara irratti eebba guddaa jisseeraayyu. 34 worri Gootta'atti dhugeeffatane gumii hedduun Isaan keessa rakkataan tokkolle hin jiru. Worri lafa dhiiraa fi dubartiin isaanittii ede'amane. 15 Yennaa yookiin mana qabuu martinuu gurguranees beesee Pheexroos karaa san dabaru gaaddidummaan fidanee, 35 ergantootatti kennaniyyu; ergantootille isaalle isaan keessa tokko tokko akka tuuxuuf, worra akka barbaachisa te'etti beesee tokko tokkoofuu dhibameeru taqe'ee fi itille'een fidanee karaa irra qoqoodaniyyu. 36 Lewwichi tokko, ka Yoseef jedhamu, keyane. 16 Kolbaan qachoota adaala Yerusaalemii Qophiroosittii ka dhalate, ka ergantooti «Baarnaabaas» jiranu, worra dhibameeruu fi worra ayyana hama'aan jettee waantu tokko jiraayyu; akkas jechuun «Ka qabameeru fidane; isaan martinuu fayyane. 17 nama jajjabeessu» jechu'u; 37 inni lafa qabuu gurguree, Achiin duuba Hayyichi gudda'aa fi worri isa woliin beesee fidee ergantootatti kenne.

5 Namichi Anaaniyaa jedhamu tokko jiraayyu; inni

haadha manaa ifii Safiiraa woliin lafa qabuu takka gurgurate. 2 Ammoo haadha manaa ta ifii woliin wolii galisaan beesee irraa hamburatee, taan fidee ergantootatti kenne. 3 Pheexroos isaan, «Anaaniyaa! Akka ati Ayyanaa Woyyicha sodduu fi beesee lafa itti gurguratte akka hambifattu, seexanni yaada keeti akka toowatu maaf itti lakkite? 4 Adoo ati hin gurgurin dura, latti teetumaa motii? Eega gurgurteen duuballe beeseen teetumaa motii? Maaf waan akkasii tolchiisaaf yaadatte ree? Ati Waaqa sodde malee, namaa motii» jedheen. 5 Anaaniyaa akkuma jecha kana dhage'een, jigee du'e; worri marroo waan kanaa dhage'ane duudiilie bararaqane. 6 Dargaggooti dhufanee, reeffa isaa maranee, geessanee awwaalane. 7 Gara saatii sadiitin duubatti, haati manaa isaa waan te'eeru adoo hin beekin dhutte. 8 Pheexroos isi'iin, «Me natti himi, beesee isin lafa teessan itti gurgurattane haguma kanaayyu?» jedhee gaafate; Isiile deebittee, «Eeti, haguma kana» jetteen. 9 Maarre Pheexroos isi'iin, «Atii fi Abbaan manaa keeti Ayyanaa Gootta'aa haga ilaaliisaaf maaf wolii galtane? Namooti Abbaan manaa keeti awwaalane kunoo ammaa balbala dura jiran, isaan si'ille ba'atanee hin baasan» jedhe. 10 Isiin yoosuma miila Pheexroosii jalatti jiddee duute. Dargaggooti yennaa dhufane duuteertuun dhagganee, ba'atanee baasanee abbaa manaa isi'iil biratti awwaalane. 11 Wolde'ooti kiristaanaatii fi worri waan kana dhage'ane duudiin bararaqane. 12 Baasaa fi bilbaasi hedduun kolbaa oddu'utti ergantootaan

jiru, ka isa gargaaranu saduqoota duudii woliin hinaaffa'aan guutamanee ergantoota irratti ka'anee.

18 Isaan ergantoota qabanee mana hidha'aatitti galchane. 19 Halkan san ammoo ergamaan Waaqaa balbala mana hidha'a banee, ergantootaan dura deemaa, gad baasee, isaaniin, 20 «Dhaqa'aatii Galma Waaqaa keessa dhaabbadha'aa, marroo jiru haareya tanaa, kolba'atti hima'a» jedhe. 21 Isaan dubbi tana fudhatanee, akkuma latti bariteen Galma Waaqaa seenanee barsiisuu jalqabane. Hayyichi guddaa worra isa gargaaranu woliin dhufee, misesensota kora mura'aatii fi jaarsota Yihudoottaa wolitti waamee, ergantoota worra hidhamaneeranu san fichiisiisu'uuf gara mana hidha'aana nama erge. 22 Worri ergamane ammoo, barattoota mana hidha'a keessaa dhabanee, gara Kora Mura'aa deebi'anee, 23 «Nuuti yennaa mana hidha'a geenne, balbalti jabeefantaa cufantee, eeddoti balbala dura jiranuun dhaggine; ammoo yennaa balbala banne, namuu keessatti hin dhaggine» jedhane. 24 Sooreyyiin hayyootaatii fi dura bu'aan eeddota Galma Waaqaa yennaa waan kana dhage'ane, waan ergantoota irratti te'e baaseffatanee, waan godhanu wollaalane. 25 Achiin duuba nami tokko dhufee isaaniin, «Dhage'a! Namooti isin mana hidha'a galchitane Galma Waaqaa keessatti, kolbaa barsiisiisatti jiran!» jedhe. 26 Maarre dura bu'aan Galma Waaqaa worra isa woliin huju woliin dhaggee ergantoota fidee dhufe. Isaan kolbaan dhaka'aan nu tunti jedhanee waan sodaatanee, hunnan hin finne. 27 Isaan ergantoota fidanee, Kora Mura'aa dura dhaabbachiisanee, hayyichi guddaa isaan qoree, 28 «Akka isin maqaa Yesuusiihin hin barsiinne, jabeessinee isin seerreerraayyu, ammoo

waan hujjane ilaala'a! Barsiisa keessan Yerusaalem 6 Yennaa diqquo'oон duuba laakkossi baratootaa duudii keessa babadhattaneertan; du'a isaatille'eef akkuma heddataa deemeen, Yihudooti afaan Giriikii worra itti gaafatamu nu godhiisa barbaaddan» jedhe. dubbatanu Yihudoota biyya Yihuda'atitii dhalatane 29 Pheexoosii fi ergantooti worri dhibiin deebisanee, irratti gungumane; haadhotiin hiyyeessaa ta Yihudoota «Nuuti namaaf ajajamuu irra, Waaqaaf ajajamuu afaan Giriikii dubbatanuu, qarqaarsa guyyaa qanna. 30 Waaqi Abbootii teenaa, Yesuuusii isin guyya'atti dhaggataa turane waan dagatamanee muka irratti fannittanee ijeettane du'aa kaaseera. gungumane. 2 Maarre ergantooti kudhanii lama 31 Akka Yesuuus kolbaa Israa'elii cubbuu irraa dhugeeffattoota duudii wolitti waamanee, «Nuuti deebisee araara cubbu'uun kenuuf, Waaqi sooreessa sagalee quodiisaaf jennee Jecha Waaqaa lallabiisa fi fayyisaa godhee midda ifiititi ol isa fuudheera. irraanfatuu nu'uuf hin malle. 3 Maarre obboleeyyan, 32 Nuuti waan kanaaf dhugaa baatota; Ayyaanni namoota hujji tana itti kenninu, worra maqaa Woyyichi, ka Waaqi worra isaaq ajajamuuf kennulle dansaa qabu, ka Ayyaanni Woyyichi fi qarummaan dhugaa baya'a» jedhane. 33 Korri Mura'aa yennaa keessa gutte, odduu teessanii namoota torba waan kana dhage'ane, guddoo aaranee ergantoota fila'a. 4 Nuuti ammoo daadimataa fi hujji Jecha iijeesiisa barbaadane. 34 Isaan keessaa ammoo Waaqaa lallabiisaatiif yennaa teenna mara kennina» Fariisaayichi, barsiisa Seera Muuse'ee te'e, maqaan jedhane. 5 Nami duudiin yaada ergantootaa isaa Gamaali'el ka jedhamu, ka nami duudiin guddoo jaalatee, Isxifaanos ka jedhamu dhugeeffanna'aa fi ulfeessu tokko, Kora Mura'aa keessaa ol ka'ee, Ayyaanni Woyyichi ka keessa guute filane; akkasuma ergantoota san yennaa diqquo ala akka tursiisanu Filiphosii fi Hirokoros, Niqaaroonaa fi Ximoona, ajaje. 35 Achiin duuba inni kora Mura'aatiin, «Kolbaa Pharmena'aa fi Niqolaawosii nama biyya Anxokiya'aa Israa'elii! Waan jara tana gootanu irratti ifi eegadha'a. ka dhugeeffanna Yihudootaa dur fudhateerulle 36 Tanaan dura namichi Toyidaas jedhamu ka'ee, filane. 6 Isaan worra kana duudii ergantoota dura ani nama jaba'a ifiin jedhe; namooti gara dhibba dhaabbachiisane; ergantootille harka ifi isaan irra afurii te'anu isa woliin hujjane. Ammoo inni iijefamee, keyanee daadimatane. 7 Jechi Waaqaa badhataa worri isa woliin hujju duudiin bittinnowanee, wonni deeme, laakkossi dhugeeffattootaa Yerusaalem sun achumatti dhumatte. 37 Akkasuma Yihudaan keessatti guddataa guddataatuma deeme; hayyooti namichi Galiila'aa, bara kolbaan laakkowante ka'ee, hedduulle dhugeeffatane. 8 Isxifaanos badhaadhaa fi namooti hedduun akka isa hordofanu godhe, ammoo hunna Waaqaatiin guutamee baasotaa fi bilbaasotaa innile iijefamee jennaan, hordofattooti isaa duudiin guddaa odduu kolba'atitii huje. 9 Yennaa san bittinnootte. 38 Maarre ammalle, jara tana irratti waan Yihudooti miseensota, «Mana waaqonfannaa worra hantuu tokkolle akka hin goone ani isinitti hima. Isaan bilisa bayee» jedhamuu, worri Qareena'atii fi lakkisa'l! Wonni isaan yaadanee hujjane nama irraa Iskindiriyaa, worri biyya Qiliqiyaa'atii fi Asiya'atii yoo teete, hin baddi; 39 ammoo yoo ta Waaqa irraa dhufane tokko ka'anee Isxifaanositti falmane. 10 dhutte teete, isaan balleessuu hin dandeettanu; isin Te'u malee, qarumma'aa fi Ayyaana Isxifaanos ifiifuu Waaqaan loltanuu ifi dhaggitan» jedheenii ittiin dubbatu mormiisa hin dandeenne. 11 Maarre jennaan, isaanille gorsa Gamaali'elii fudhatane. isaan, «Dubbii Muuse'ee fi Waaqa faanshessitu isaa 40 Isaan ergantoota ol waamanee deebisanee, dubbatu dhageenneerra» akka jedhanuuf namoota dhaanane, lammeessoo maqaa Yesuusiitii akka hin dhossa'aan itti tirtirsane. 12 Akkuma kanaan isaan dubbanne ajajane; achiin duuba gad lakkisane. 41 kolbaa, jaarsole'ee fi barsiisota Seera Muuse'ee Ergantooti Yesuusiif farriisaa fi salphatiisa akka waan itti tirtisanee, Isxifaanos qabanee fuudhanee kora dansa'atitii laakkowanee, gammadaan Kora Mura'aa mura'aa dura dhikeessane. 13 Achiin duuba isaan biraajad bayane. 42 Isaan guyyuma guyya'aan namoota garii ka dharaan dhugaa isa irratti bayanu Galma Waaqaa keessaa fi mana kolba'aa keessatti, fidane. Dhugaa baatoti dharaa tuun, «Namichi kun, Oduu Gammadaa ta Yesuuusii Masiihiicha te'e, Galma Waaqaa woyyicha keennaa fi Seera Muuse'ee barsiisiisa fi lallabiisa hin lakinne. irratti yennaa mara morma. 14 «Yesuusiin nama Naazireti Galma Waaqaa hin diiga, aadaa Muusee

irraa gad nu'uuf dhuttelle duudii hin jijjiira> jedhuun Maarre Yoseef, worri duudiin nami torbaatamii fi dhageenneerra» jedhane. 15 Worri Kora mura'aa shan martinuu, gara biyya Gibxi'ii akka dhufanu, keessa tee'eeru duudiin hubatanee Isxifaanos yennaa abbaa ifii Yaaqoobitti erge. 16 Tanaaf Yaaqoob gara ilaalanu, fuulli isaa akka fuula ergamaa Waaqaa te'ee biyya Gibxi'ii dhaqee, innii fi ilmaan isaalle achitti du'ane. 16 Lafeen isaanii gara lafa Sheekem jedhantu geeffantee, addee awwaalaa lafa Abrahaam beesee ifiitiin gosa Hamoorii irraa bitetti awwaalante. 17 «Waadaan Waaqi Abrahaamif gale muummowisaaf yennaa dhikaate, laakkossi kolbaa teennaa ka biyya Gibxi'ii keessaa heddataa deeme. 18 Muummee irratti, mootichi marroo Yoseefii hin beenne tokko biyya Gibxi'ii bulchiisa jalqabe. 19 Mootichi kun abbootii teennaa gowwoonsee gadhaa itti jabaatee, daa'immaan isaanii akka duutuuf, ala baasanee akka gatanu dirqansiise. 20 Bara san Muuseen dhalate; inni daa'ima shaggicha; haga ji'a sadii mana abbaa ifii keessatti guddate. 21 Inni yennaa alatti gatame, intalti Fara'onii isa fuutee, akka ilma ifiititi guuditte. 22 Muuseen qarooma worra Gibxi'ii duudii baratee dubbi'i fi huijile'een nama jabaa te'e. 23 «Inni woggaa afurtamaa yennaa geye, kolbaan Israa'elii akka itti jirtu ilaaliisaaf yaadate. 24 Muuseen yennaa namichi biyya Gibxi'ii tokko nama Israa'elii tokko miidhuun dhagge rogeefii, namicha biyya Gibxi'ii dhowee ijjeese. 25 Muuseen karuma isaatiin Waaqi bilisa akka isaan baasu, kolbaan waan hubattu seyeyyu; isaan ammoo hin hubanne. 26 Boruyyaa nami lama ka gosa Israa'elii wol lolanuun dhaggee, wolitti araarsiisaaf barbaadee, «Jarana, isin obboleeyyan; maaf wol loltan?» jedheen. 27 Namichi lola kaase ammoo Muusee achi darbee, «Nu'u irratti eentu bulcha'aa fi abbaa mura'aa si godhe? 28 Akkuma kalee namicha Gibxi'ii ijjette, analle ijjeesuu barbaaddaa?» jedheen. 29 Muuseen yennaa tana dhage'e, biyya Gibxi'ii keessaa dheetee, gara lafa Miidiya'aa galee le'e. Achitti ijoollee lama uumate. 30 «Woggaa afurtamaan duuba, lafa goomole'ee keessatti Gaara Siina'aa biratti bobe'a tusee gabbattuu keessatti, ergamaan Waaqaa Muuse'etti mudhate. 31 Muuseen waan kana yennaa dhagge baaseffatee, ilaaliisaaf itti dhikaate. Ammoo inni qoonqoo Gootta'aa, 32 «Ani Waaqa abbootii teetii, Waaqa Abrahaamii, Waaqa Yisihaqiitii fi Yaaqoobii ti» jettu dhage'e. Muuseen soda'aan rorommee, ilaaliisaafille itti hin gamne. 33 Goottaan Muuse'een, «Addeen ati dhaabbatteertu lafa woyyittii waan teeteef, kophee teeti baafadhu. 34 Ani dhugumaan rakkinaa

7 Hayyichi guddaan, «Wonni siin jedhanu kun dhuga'aa?» jedhee Isxifaanos gaafate. 2 Isxifaanosille deebisee, «Obboleeyyanii fi abbootii tiyya, na dhage'a! Abbaan keenna Abrahaam lafa Kaaraanii le'iisaaf adoo hin deemin dura, ulfinni Waaqaa Mesophotaamiyya keessatti isatti mudhatee, 3 «Fira keetii fi biyya teeti lakkisiti gara lafa ani si'itti mudhisuu deemi» jedheen. 4 Achiin duuba inni biyya ifii Kaldiyaa lakkisee, Kaaraan keessa le'iisaaf deeme. Abbaan isaa du'een duuba, Waaqi gara lafa amma isin leetanu tanaa isa fide. 5 Teetuu malee Waaqi lafa haga faana miilalle isaaaf hin kennine; ammoo yennaa san Abrahaam ilma qabaatuu dhabulle, Waaqi lafa san isaa fi sanyii isaatiif akka kennu, waadaa galeeraayyu. 6 Waaqi karaa kanaan Abrahaamiin, «Sanyiin teeti lafa ormaa keessa galtuu teetee hin leeti; achitti garboontee haga woggaa dhibba afurii hin cunqurfanti. 7 Ani ammoo kolbaa isaan garboonsite sanitti hin mura; achiin duuba sanyiin teeti lafa san keessaa baatee asitti na hin waaqonsiti» jedheera. 8 Achiin duuba Waaqi gondooroo haqanqaba'aa Abrahaamiif kenne; maarre Abrahaam ilmi isaa Yisihaq dhalateen duuba, guyyaa saddeetesso'o haqanqabaa qabe; akkasuma Yisihaqille ilma ifii Yaaqoob haqanqabaa qabe; Yaaqoobille abbootii gosa Israa'elii ka te'ane, ilmaan ifii kudhanii lama haqanqabaa qabe. 9 «Ilmaan Yaaqoobii obboleessa ifii Yoseef hinaattee, garba akka te'uuf biyya Gibxiititi isa gurgure; Waaqi ammoo isa woliin jiraayyu; 10 rakkoo mara keessalle'ee isa baase. Yoseef mooticha lafa Gibxi'ii Fara'on dura yennaa dhikaate, Waaqi arnyaa fi qarooma isaaaf kenne; mootichille bulchaa biyya Gibxi'itii fi ajajaa qabeenna mana ifii isa godhe. 11 Bara san biyya Gibxi'itii fi Kana'anii maratti beeleti rakkoo guddoo fidde; abbootii teennalle waan nyaattu dhaggatuu hin dandeenne. 12 Yaaqoobille biyya Gibxi'ii keessa midhaan akka jiru yennaa dhage'e, yennaa jalqabaatiif, abbootii teenna ka te'ane, ilmaan ifii achi erge. 13 Yennaa isaan lammeessoo dhaqane, Yoseef eennummaa ifii obboleeyyan ifiititi hime; mootichi biyya Gibxi'lille maatii Yoseefii beeke. 14

kolbaa tiyyaa ta biyya Gibxi'ii keessaa dhaggeera. Manni isin naaf ijaartanu ka attamii ti ree? Addeen ani Ani iyya isaanii dhage'eera; isaan bilisa baasiisaafille itti foorfadhu eessa ree? 50 Waan san duudii ka hujे gad dhufeera. Amma koy; ani gara biyya Gibxi'ii si anaa motii? jedha Goottaan» jedhe. 51 «Isin worra ergaara» jedhe. 35 «Kolbaan Isra'a'elli Muuse'een, «Nu mataa jabaatu! Gadhaan keessan akka gadhaa worra irratti eentu bulcha'aa fi abbaa mura'aa si godhe?» Waaqa hin dhugeeffanee, gurri keessan akka gurra jettee isa jibbiteertiyyu. Te'u malee Waaqi Muusuma worra Waaqa hin dhageennee ti. Isin akkuma abbootii kana karaa ergamaa Waaqaa ka tusee keessatti itti teessanii yennaa mara Ayyaana Woyyicha mormitan. mudhateetiin, bulcha'aa fi ka bilisa baasu godhee gara 52 Raagaan abbootiin teessan hin miidhin tokkolle isaanii erge. 36 Inni Gibxi'ii fi abbaayaal diintuu irratti hin jiraa? Isaan raagota woggaa heddu'un dura baasaa fi bilbaasa hujaa, kolbaa sooreessa, biyya dhufa balchichaa odeessane ijjeesaneeran. Amma Gibxi'ii keessaa baase. 37 «Waaqi akkuma na kaase, isinille isa dabarsitanee kennitanee ijjeettaneertan. raagaa tokko odduu teessaniinuu isiniif hin kaasa» 53 Isin karaa ergantoota Waaqaatiin seera Waaqaa jedhe ka dubbate Muusuma kana. 38 Inni abbootii fudhattaneertaniyyu; isin ammoo hin ajajanneef» teenna woliin lafa goomolee keessa jiruun, gaara jedhe. 54 Korri Mura'aa waan Isxifaanos jedhe yennaa Siinaa gubba'atti ergamaan Waaqaa ka itti dubbate dhage'ane, aaranee gubatanee, itti ciiniinnatane. 55 isuma; Jecha Waaqaa ka jiru'u ka nu'uuf dabarselle Isxifaanos ammoo, Ayyaana Woyyichaan guutamee, Muusuma kana. 39 «Abbootiin teenna ammoo, isaaq gara ol-gubba'aa ilaalee, ulfinna Waaqaatiif fi Yesuus ajajamuu diddee, gadhaa ifiititi gara biyya Gibxi'ii midda Waaqaa dhaabbateerun dhaggee, 56 «Kunoo, deebi'iisaaf yaadatte. 40 Maarre isaan Aaroniin, ol-gubbaan banantee, Ilmi Namaalle midda Waaqaa «Muuseen biyya Gibxi'ii keessaa nu baase kun waan dhaabbateerun ani dhagge» jedhe. 57 Korri Mura'aa te'e wollaallee, waaqota nu sooreessanu nuu huj» iyeee gurra ifii qabate; achiin duuba isaan martinuu itti jedhane. 41 Yennaa san isaan waaqa dharaa jabbii fiiganee, 58 qachaa keessaa harkisanee baasanee, fakkeessanee hujanee, ciincaa dhikeessaneef; waan dhaka'aan tumane. Dhugaa bayooti woyaa isaanii hujane sanitti gammadane. 42 Waaqi ammoo isaan akka eeguuf dargaggeessa Saa'ol jedhamu tokko irraa garagalee, urjoota ol-gubba'aa akka sagadanuu bira keyatane. 59 Adoo isaan dhaka'aan tumiisatti dabarsee isaan kenne; akkuma kitaaba raagotaa jiranuu, Isxifaanos, «Goottaa Yesuus, ayyaana kiyya keessatti barreeffante, «Ee, kolbaa Isra'a'elli! Woggaa fudhadhu» jedhee daadimate; 60 jilbiiffateelle qoonqoo afurtama goomolee keessatti horii qalmaatii fi ciincaa ol qabatee, «Gootta'a, cubbuu tana isaanitti hin naaf dhikeessitanee ree? 43 Isin dunkaanii waaqa laakkowin» jedhee iyeee, du'e.

molokiittii fi, fakkii urjii waaqa Reefaan jedhamuu, harka keessaniin hujjanee, waaqonsiisaaf ba'attane. Maarre anille biyya Baabilon irraa fagaattutti isin hin dabarsa» jedhe. 44 «Abbootiin teenna goomolee keessatti dunkaanii dhugaa bayaa qaddi. Dunkaanii sun akka Waaqi Muuse'etti mudhisee, «Akkas huj» jedhetti ta hujante. 45 Abbootiin teenna dunkaanii san abbootii ifii irraa fudhatteen duuba, Iyaasuu woliin gara lafa gosa worra Waaqi isaan duraa ari'etti fudhatanee galane; dunkaanii sunille haga bara Daawitii achi turte. 46 Daawiti Waaqa durattu fudhatama dhaggatee, Waaqa Yaaqoobiitif mana ijaarisaaaf gaafate. 47 Ammoo Waaqaaf ka mana ijaare Soloomoon. 48 «Ammoo Waaqi ol aanaan mana harka namaatiin ijaarame keessa hin le'u; kuniille akkuma raagichi, 49 «Ol-gubbaan barcumaa mootummaa tiyyaa ti; lattille ijjata miila kiyyaa ti.

8 Saa'ol ijjeefamuu Isxifaanosiittti wolii gale; guyyuma Isxifaanos du'e san wolde'a kiristaanaa ka Yerusaalem keessaatitti miidhaan guddoon jalqadde. Ergantoota malee, dhugeeffattootii duudiin lafa Yihuda'aatii fi Samaariyaa keessaa duudi'itti bittinnowane. 2 Worri Waaqaaf ifi kenneeru Isxifaanosiif guddoo bowanee, reeffa isaa awwaalane. 3 Saa'ol ammoo wolde'a kiristaanaa balleessiisaaf wodhaanee, mana tokko irraa gara mana kaanii deemaa, dhiiraa fi dubartii gara mana hidha'aa seensise. 4 Dhugeeffattootii bittinnowane addee mara dhaqanee, Oduu Gammadaa lallabane. 5 Filiphoo gara qachaa Samaariyaa dhaqee kolbaa achi jirtuuf marroo Masiihii lallabe. 6 Gumiin waan Filiphoo jedhe yaada tokkoon dhageettee, baasa inni hujelle dhaggitee. 7 Ayyaanni hamaan

kolbaa hedduu keessaa qoonqoo guddo'oон iyhee maganne'ee gara Gootta'aa naaf daadimadha'a» baye; worri laashowee fi worri hokkolu hedduulle jedhe. 25 Pheexroosii fi Yohaannis dhugaa bayanee, fayyane. 8 Tanaaf qachaa san keessatti gammadi Jecha Gootta'aa odeessaneen duuba, ollaa worra guddaan te'e. 9 Qachaa san keessa namichi Simumon Samaariya'aa hedduu keessa Oduu Gammadaa jedhamu tokko jiraayyu; inni hujji xanoo ifiitiin worra lallabaa gara Yerusaalemii deebi'anee. 26 Ergamaan qachaa Samaariya'aa baaseffachiisee, ani nama Waaqaa Filipoosiin, «Ka'iitii, Yerusaalem irraa karaa gudda'a ifiin jedhaa tureera. 10 Worri qachaa kibba goomolee Gaaza'aa geessu dhaqi» jedheen. sanii diqqa'aa fi guddaan duudiin, «Namichi kun, 27 Maarre Filipoos ka'ee dhage; namichi guneessichi hunna Waaqaa ta «Hunna guddoo» jedhantu» jedhaa Itoophiya'aa tokkolle itti dhufe; inni kun qabeenna yaada tokkoon dhage'anee. 11 Isaan, waan Simumon giittitti Itoophiya'aa ta «Kandaakee» jedhantu irratti yennaa hedduu xanoo ifiitiin isaan baaseffachiiseef, qondaala ture; inni Waaqa waaqonfatiisaaf gara yaada tokkoon isa dhage'anee. 12 Isaan ammoo Yerusaalemii dhageera. 28 Inni gara biyya ifii Filipoos marroo oduu gammada Mootummaa yennaa deebi'u garreettaa geejibaan harkifamu irra Waaqaatii fi maqaa Yesuus Kiristoosii yennaa tee'ee, kitaaba raagicha Isaayaasii dubbisaaraayyu. isaanitti lallabe dhage'anee, dhiiraa fi dubartooti 29 Ayyaanni Woyyichi Filipoosiin, «Beenu gara dhugeeffatanee cuuphamane. 13 Simuminuu garreettaa geejibaan harkifamu sanii dhikaadhu» dhugeeffatee cuuphameen duuba, waa'ela Filipoosii jedhe. 30 Filipoosille gara garreettaa fardaan te'ee, baasotaa fi bilbaasota gugurdaua hujame yennaa harkifamu san rukkisee, guneessichi sun kitaaba dhagge baaseffate. 14 Ergantooti Yerusaalem keessa raagicha Isaayaasii keessaa dubbisuun dhage'ee, jiranu, worri Samaariya'aa Jecha Waaqaa akka «Wonni ati dubbittu kun sii galaraa?» jedhee gaafate. fudhate yennaa dhage'anee, Pheexroosii fi Yohaannis 31 Guneessichi deebisee, «Adoo nami tokko naaf issee gara isaanii ergane. 15 Isaan yennaa achi geyane, hin himin attamii hubatiisa dande'a?» jedhe. Maarre Ayyana Woyyicha akka fudhatanu dhugeeffattootaa inni akka Filipoos garreettaa fardaan harkifamu daadimatane. 16 Worri Samaariya'aa maqaa Goottaa san yaabee isa bira tee'uuf waame. 32 Addeen inni Yesuuus qofaan cuuphameera malee, Ayyaanni Barreeffama Woyyicha keessaa dubbisiisatti jiru, Woyyichi isaan keessaa nama tokko irralle'etti bu'ee «Inni akka hoolee qalantuu oofame; akka ilmayyoo hin jiruuyyu. 17 Tanaaf Pheexroosii fi Yohaannis hoole'ee, yennaa nami rifeensa irraa muru cadhittuu, harka ifii isaan irra keyane; isaanille Ayyana Inni waan tokkolle hin dubbanne. 33 Inni ifi gad Woyyicha fudhatane. 18 Yennaa ergantooti harka ifii qabee, muraa dhuga'aa dhabe. Jiruun isaa lafa irraa dhugeeffattoota irra keyane, Simumon akka Ayyaanni waan fudhatanteef, eennuttuu sanyii isaa himuu Woyyicha namootaaf kennname dhagge. Maarre inni dande'a?» ka jedhu. 34 Guneessichi Filipoosiin, Pheexroosii fi Yohaannisiif beesee fidee, 19 «Nami «Raagichi waan kana marroo eennuu dubbataara? ani harka kiyya irra keyu duudiin, akka Ayyana Marroo ifiti moo marroo nama dhibi'i ti? Me natti Woyyicha fudhatu hunna tana analle'eef kenna'a» himi» jedhe. 35 Achiin duuba Filipoos dubbatiisa jedhe. 20 Pheexroos ammoo deebisee, «Ati Kennansa jalqabee, Barreeffama Woyyicha kana irraa kaasee, Waaqaa beeseen bitatiisaaf waan yaaddeef, atii Oduu Gammadaa marroo Yesuus Kiristoosii isatti fi beeseen teetille qile'etti bada'a! 21 Gadhaan hime. 36 Isaan adoo karaa san gad deemanuu, bisaan keeti Waaqa duratti qajeelaa waan hin te'inii, ati tokko bira geyane. Guneessichi, «Bisaan kunoo ti; hirmaannaa yookiin qooda hujji teenna keessaa hin akka ani hin cuuphanne wonni na dhooggaa maan?» qaddu. 22 Tanaaf hammeenna yaada gadhaa keetii jedhe. [37 Filipoos deebisee, «Gadhaa tokkoon kana irraa deebi'i; waanakkana yaadatte kanaaf si'iif yoo dhugeeffatte hin dandeetta» jedhe. Guneessichi araarama fa'a te'a, gara Gootta'aa daadimadhu. 23 deebisee, «Yesuus Kiristoos Ilma Waaqaa akka te'e Ati hinaaffaa hadhoottu'un guutantee, hidhamaa hin dhugeeffadha» jedhe.] 38 Guneessichi garreettaa cubbu'u akka teete dhaggeera» jedhe. 24 Simumon, fardaan harkifamu akka dhaabbatu ajaje; innii fi Pheexroosii fi Yohaannisiin, «Waan isin anaan jettane Filipoos gara lagaa dhaqanee, Filipoosille isa kana keessaa tokkolle akka ana hin dhaqqanne, cuuphe. 39 Isaan bisaan keessaa yennaa bayane,

Ayyaanni Gootta'aa Filipoos butee fuudhee deeme. inni marroo maqaa kiyyaatifiif guddoo rakkatu, aninuu Guneessichi deebei'ee isa hin dhaggine. Teetuu malee isatti hin mudhisa» jedhe. 17 Maare Anaaniyyas karaa ifiititi deebei'ee, gammadaa deeme. 40 Filipoos deemee, mana Saa'ol jiru seene; inni harka ifii Saa'ol ammoo qachaa Azoxonii keessatti dhaggamee, irra keyee, «Obboleessa kiyya Saa'ol, Goottaan Oduu Gammadaa qachoota maraa keessatti lallabaa, Yesuus, as dhufiisatti jirtun karaa irratti ka siitti mudhate, akka ati deebitee dhaggituu fi Ayyana

9 Saa'ol ammalle barattoota Gootta'aa ijjeesiisaaf dhaadataa, gara Hayyicha gudda'aa dhaqe. 2 Worra karaa Gootta'aa hordofu dhiiraa fi dubartiiile yoo dhagge, hidhee gara Yerusaalemii fidiisaaf akka dande'u, xalayaa gara Mana Waaqonfannaa Yihudootaa ka Damaasqo'oo akka isaaft barreessu, Hayyicha Guddaa gaafate. 3 Saa'ol adoo deemuu qachaa Damaasqo'otitti dhikaateeruun, dedhuma ifi ol-gubba'aa irraa adaala isaatitti balaqqise. 4 Inni lafatti jigee qoonqoo, «Saa'ol, Saa'ol maaf na miita?» jettu dhage'e. 5 Saa'olilie, «Gootta'a, ati eennu?» jedhee gaafate. Qoonqoolle, «Ani Yesuusii ati miitu; 6 ammoo, ka'lil gara qacha'aa seen. Wonni ati godhoo qaddu achitti siitti himama» jette. 7 Namooti Saa'ol woliin deemiiisatti jiranu, qoonqoo dhage'ane malee, nama dubbatu hin dhaggine; isaan cadhisanee dhaabbatane. 8 Saa'ol addee jigee ka'ee ila ifii yennaa banate, womaa dhaggiisaaf hin dandeenne. Tanaaf isaan harka isaa qabanee, gara qachaa Damaasqo'oo isa geessane. 9 Inni haga guyyaa sadii womaa dhagguu hin dandeenne; hin nyaannelle'e yookiin hin unnelle'e. 10 Yennaa san barataan Anaaniyyas jedhamu tokko, Damaasqoo keessa jiraayyu. Goottaan mudhi'iin «Anaaniyyas» jedheen. Innille deebisee, «Kunoo ani as jira, Gootta'a» jedhe. 11 Goottaalle, «Qophowiitii, gara karaa *Qajeelaa* jedhamu dhaqitii, mana Yudaasiittti namicha lafa Xarseesii, ka maqaan isaa Saa'ol jedhamu tokko iyyafadhu. Inni amma daadimatisatti jira; 12 Saa'ol mudhi'iin namichi Anaaniyyas jedhamu tokko dhufee, harka ifii isa irra keyee akka fayyu dhaggeera» jedheen. 13 Anaaniyyas deebisee, «Gootta'a, namichi kun kolbaa teeti ta Yerusaalem keessa jirtu waan hantuu akka inni godheeru nami hedduun natti himeera. 14 Inni worra maqaa keeti waammatu mara hidhiisaaf, sooreyyii hayyootaa irraa baallii dhaggateera» jedhe. 15 Goottaan Anaaniyyasiin, «Inni maqaa kiyya worra Yihudoota hin te'iniif, moototaa fi kolbaa Israa'eliitif akka beessisu, tajaajilaat kiyaa ka ani filadhe waan te'eef gara isaa dhaqi. 16 Akka Woyichaan akka guutantuuf ana ergeera» jedhe. 18 Yoosuma wonni akka solloqree qurxummi'iif fakkaattu, ila Saa'olii irraa buutee, deebei'ee dhaggiisaaf dande'e. Inni ol ka'ee cuuphame; 19 sagalee nyaateen duuba jabaate. Saa'ol guyyoota diqqa'aaf lafa Damaasqo'oo keessa barattoota woliin ture. 20 Saa'ol adoo hin turin mana Waaqonfannaa Yihudootaa dhaqee, «Yesuus Ilma Waaqaa ti» jedhee lallabiisa jalqabe. 21 Worri isa dhage'e duudiin baaseffatee, «Inni Yerusaalem keessatti worra maqaa Yesuusii waamu ka balleessaa turee motii? Ammalle inni isaanuma hidhee gara sooreyyii hayyootaa geessiisaaf as hin dhunnee?» jedhane. 22 Saa'ol ammoo lallabi isaa irra caalaa hunna dhaggataa deemee, Yesuus Masihiik akka te'e mirkaneessinaan, Yihudooti Damaasqoo keessa le'anu waan jedhanu wollaalane. 23 Guyyaa heddu'uun duuba Yihudooti, Saa'ol ijjeesiisaaf mala dhowane. 24 Inni ammoo mala isaanii beeke. Isaanille isa ijjeesiisaaf halkaniif fi guyyaa karra qacha'atiitti isa eegane. 25 Hordofattooti Saa'olii ammoo, gaafa tokko halkaniin, Saa'ol xaxxoo keessa keyanee, foddaa dalleya dhaka'atiitin gad buusane. 26 Saa'ol gara Yerusaalemii yennaa dhaqe, barattoottati makamiisaaf wodhaane; isaan ammoo akka inni dhugumaan barataa te'e waan hin dhugeeffatiniif, duudiinuu isa sodaatane. 27 Baarnaabaas ammoo isa fuudhee gara ergantootaa geessee, karaa irratti Goottaan attamiin akka isa dhaggee fi attam akka itti dubbate, akkasuma Damaasqoo keessatti maqaa Yesuusiitiiin sodaa malee akka inni lallabe isaanitti hime. 28 Maare Saa'ol isaan woliin te'ee Yerusaalem duudii keessa dhaqee, sodaa malee maqaa Gootta'atiitin lallabe. 29 Inni Yihudoota afaan Giriki'iif dubbatanu woliin dubbataa itti moromaa ture; isaan ammoo isa ijjeesiisaaf wodhaanane. 30 Dhugeeffattooti waan kana yennaa beekane, gara Qiisaariya'aa geessane; achille'een gara Xarseesii ergane. 31 Achiin duuba wolde'i kiristaanaa ka Yihudaa, Galiilla'aa fi Samaariyaa keessa jiranu duudiin nageya dhaggatanee jabaatane; Goottaalle ulfeessaa,

Ayyaana Woyyichaan jajjabaataa, laakkossaan saatii sagaliititti, ergamaan Waaqaa gara isaa dhufee, heddatane. 32 Pheexoos addee duudii adoo «Qorneelewos» jedhee isa waamuun mudhi'iin deddeemuu, kolbaa Waaqaa ta lafa Liidaa keessa dhagge. 4 Qorneelewosille erganticha Waaqaa leetu ilaaliisaaf dhufe. 33 Inni achitti namicha hubatee ilaalee soda'aan, «Gootta'a, maan?» jedhe. Enyeaas jedhamu, ka nafi isaa laashoweeruu fi haga Ergamaan Waaqaa deebisee, «Waaqi daadimata woggaa saddeetii taqee irraa ka'ee hin dandeenne keeti dhage'eera; hiyyeeyyi qarqaaruu keetille tokko dhagge. 34 Pheexoos, «Enyeaas, Yesuus yaadateera. 5 Ammalle namoota gara qachaa Kiristoos si fayyisa ol ka'iitii, taqee teeti afadhu» Yophe'ee ergiitii, Simoon ka Pheexoos jedhamu tokko jedhe. Yoosuma Enyeaas ol ka'ee dhaabbate. 35 waansisi. 6 Inni abbaayaa cinaa mana Simooni gogaa Kolbaan Liidaa fi Saaron keessa leetu duudiin isa duugutti keessummummaa jira» jedhe. 7 Achiin dhaggitee, gara Gootta'a deeble. 36 Qachaa Yophee duuba ergantichi isatti dubbatee biraa deemeeruu, keessa dubartitiin dhugeeffattuun, Xaabitaa jedhantu Qorneelewos tajaajiltoota ifii keessaa nama lamaa takka jirtiiyu. Maqaan isi'i afaan Giriikiitii Dorqa'a; fi loltoota isaaft addatamanu keessaa nama tokko hiikkaan, «Buddanee» jechu'u. Isiin yennaa mara waamee, 8 waan te'e san duudii isaanitti himeen hujji dansaa hujja, hiyyeeyyi qarqaaraa turte. 37 duuba, gara qachaa Yophe'ee erge. 9 Boruyya worri Yennaa san isiin dhibantee duunaan, reeffa isi'i ergame qachaa Yophe'ee bira geyeeruu, Pheexoos dhiqanee kolloo mana gubba'atti ijaarantee keessa gara saatii jaatitti daadimatiisaaf gara mana mana irkisane. 38 Liidaan Yophe'etti dhikoo waan teeteef, gubba'aa ol baye. 10 Yennaa san Pheexoos dhugeeffattoot Pheexoos Liidaa keessa akka jiru beeloweet waan nyaatu barbaade; adoo sagaleen yennaa dhage'ane, nama lama gara isaa erganee, qophowiisatti jirtuu galaalchee mudhii dhagge. 11 Inni «Maganne'ee ariifadhuutii gara keenna koy» jedhanee ol gubbaan banantee, wonni akka woyaa guddoo kadhatane. 39 Maare Pheexoos ka'ee isaan woliin fakkaattu roga afuriinuu gad bu'aartuun dhagge. 12 deeme; yennaa inni achi geye, gara kolloo mana Woyaa san keessa bineensoti miila afur qabanu, gubbaa jirtuu isa geessane. Haadhotiin hiyyeessaa ka gadha'aan lowanuu fi sinbirrooti koolaan ka'anu duudiin isatti naannowanee, hidho'oo fi uffana Dorqaan duudiin jiran. 13 Yennaa san qoonqoon, «Pheexoos, jiru'un yennaa jirtu hoijatte itti mudhisaa bowane. ka'i; bineensota kana qaladhuutii nyaadhu!» jettu 40 Pheexoos isaan duudii kollo'oon alatti yaasee, dhage'e. 14 Pheexoos ammoo, «Hin teetu, Gootta'a! jilbiiffatee daadimate; achiin duuba gara reefaa Ani waan aadaa dhugeeffanna'aatiin qulqulluu hin gara galee, «Xaabiiataa, ka'il!» jedhe. Isiin ila ifii te'in yookiin waan battii nyaadhee hin beeku» banatee, Pheexoos yennaa dhaggitee ol jettee jedhe. 15 Ammalle qoonqoon deebitee, «Waan teette. 41 Inni harka isii qabee ol kaase. Achiin Waaqi qulqulleesse, ati akka batti'i hin laakkowin» duuba dhugeeffattootaa fi haadhotii hiyyeessaa duudii jetteen. 16 Tun yennaa sad teetee, wonni akka waamee, jirtuu isi'iisaan duratti dhikeesse. 42 Oduun woyaa guddoo fakkaattu sun gara ol-gubba'aa tun Yophee duudii keessatti beekkante; kolbaan fudhatante. 17 Pheexoos mudhiin tun maan jedhee hedduule Gootta'atti dhugeeffatte. 43 Pheexoosille adoo baaseffatiisatti jiruu, namooti Qorneelewos namicha gogaa duugu ka Simoon jedhamu tokko woliin, guyyaa hedduu Yophee keessa ture.

10 Qachaa Qiisaariya'aa keessa namichi
Qorneelewos jedhamu tokko, kutaa woraana worra Rooma'aa ka «Ixaaliqaa» jedhamee waamamuuf ajaja dhibbaa ka ite'e jiraayyu. 2 Inni maatii ifii duudii woliin nama Waaqa waaqonfatuu fi Waqaqa sodaatu. Inni ammalle worra Yihudootaa keessa hiyyeeyyi guddoo qarqaaraa, yennaa mara Waaqa daadimataa ture. 3 Gaafa tokko saafowa gara

dura dhaabbatane. 18 Isaan qoonqoo ol qabatanee, «Keessumtichi Simoon Pheexoos jedhamu tokko as jiraa?» jedhanee gaafatane. 19 Pheexoos ammalle marroo mudhi'i adoo yaadatiisatti jiruu Ayyaanni, «Kuno! Namooti sad si barbaadiisatti jiran. 20 Tanaaf ka'iitii gad bu'i; ka isaan erge ana waan te'eef adoo hin mamin isaan woliin deem» jedhe. 21 Maare Pheexoos gad bu'ee isaaniin, «Nami isin barbaaddanu ana; maaf dhuttane?» jedhe. 22 Isaan deebisanee, «Ajajaa dhibbaa ka te'e, Qorneelewositt

nu erge; inni nama qajeelaa Waaqa waaqonfatuu Yesuusii Naaziretii Ayyaana Woyyichaan muudee fi kolbaan Yihudootaa duudiin ulfeessitu; inni gara hunna akka isaaf kenne, Yesuusille Waaqi isa woliin mana ifii si waansisee, waan ati jettu akka dhage'u, waan jiruuf addee mara dhaqee hujii dansaa hujee, ergamaan Waaqaa woyyichi isatti himeera» jedhane. worra Seexanaan qabame duudii akka fayyise 23 Pheexroosille ol isaan waamee, keessumiisee hin beettan. 39 Nuuti biyya Yihuda'atii fi qachaa bulche. Pheexroos boruyyaa ka'ee isaan woliin Yerusaalemiittiti, waan Yesuus godhe maraaf dhugaa deeme; dhugeeffattootii qachaa Yophee keessaalle baatota; isaan ammoo isa fannoo irratti fannisanee gariin isa woliin deemanee. 24 Guyyaa itti aanu qachaa ijjeesane. 40 Waaqi ammoo guyyaa sadeesso'oo Qiisaariya'aa geyane; Qorneelewosille firootaa fi du'a isa kaasee, akka inni mudhatu godhe. 41 jaalota ifii waammatee, isaan eegate. 25 Pheexroos Mudhatuum isaa nama duudiif adoo hin te'in, nu gara manaa yennaa seene, Qorneelewos isaa worra dhugaa bayoota isaa akka teenuuf filannee, dhaggee, miila isaatiitii jigee sagadeef. 26 Pheexroos du'a ka'a isaatiin duuba isa woliin nyaannee fi unnetti ammoo, «Ka'i! Anille namuma akka keetii ti» jedhe. 27 mudhateera. 42 Waaqi akka nuuti wongeela kolba'aaf Pheexroos isa woliin haasowaa yennaa mana seene, lallannu, worra jiru fi du'e irratti abbaa mura'aa akka kolbaan hedduun wolitti qabanteertuun dhagge. te'uuf akka isa file, akka dhugaa baanuuf nu ajageera. 28 Inni isaaniin, «Nami gosa Yihudi'i tokko, worra 43 Worri isatti dhugeeffattu duudiin, maqaa isaatiin Yihudii hin te'in woliin firoomuu yookiin mana wolii araara cubbu'uu akka dhaggatanu, raagoti duudiin dhaquu seerri dhugeeffanna teennaa akka hin dhugaa bayaneeran» jedhe. 44 Adoo Pheexroos eeyyanne isinuu hin beettan. Waaqi ammoo, akka tana dubbatiiisatti jiruu, Ayyaanni Woyyichi worra ani nama tokkolle'en aadaa dhugeeffanna'atiin dubbii isaa dhage'iisatti jiru duudii irratti bu'e. 45 qulqullu'uu moti yookiin battii akka hin jenne natti Yihudooti dhugeeffataneeranu ka Pheexroos woliin mudhiseera. 29 Tanaaf yennaa isin natti ergitane, dhufane, Waaqi kennansa Ayyaana Woyyichaa worra ani adoo hin mamin dhufe; yoona maaf akka natti Yihudoota hin te'iniifile kennuu isaa dhagganee ergitane beekuu barbaada» jedhe. 30 Qorneelewos baaseffatane. 46 Yihudooti dhugeeffatane, worri deebisee, «Guyyaa afuriin dura yennuma tana Yihudoota hin te'in afaan haareya dubbataa Waqa guyyaa keessa saatii sagalitti, ani mana kiyaa leellifatanuun dhaggane. Achiin duuba Pheexroos, 47 keessatti daadimatiisatti jiruun, dedhuma nami woyaa «Kolbaan tun akkuma keenna Ayyaana Woyyicha calalaxxuu uffateeru tokko na dura dhaabbattee, 31 fudhatteerti. Akka isaan bisaaniin hin cuuphanne <Qorneelewos! Waqa daadimata keeti dhage'eera; eentu dhoogga ree?» jedhe. 48 Maarre Pheexroos hiyyeyyi qarqaaruu keetille yaadateera» jedhe. akka isaan maqaa Yesuus Kiristoosiitii cuuphamanu 32 Nama gara Yophe'ee ergitii namicha Simoon ajaje. Achiin duuba isaan akka Pheexroos guyyaa Pheexroos jedhamu waansisi. Inni abbaayaa cinaa diqqa'aaf isaan woliin turu gaafatane.

mana Simoonii gogaa duuguutitti keessummummaa jira. 33 Tanaaf anille yoosuma sitti erge; atille baga dhutte. Amma nuuti duudiin waan Gootaan sitti hime duudii si irraa dhage'iisaaf, fuula Waaqaa duratti asitti wolitti qabanneerra» jedhe. 34 Pheexroos isaaniin, «Dhugumaan Waaqi akka nama wol hin caalchinne hubadheera. 35 Nama biyya tamiile te'uutii, ka Waaqa sodaatuu fi waan sirrii godhu Waaqa biratti fudhatama qaba. 36 Waaqi Jecha ifii kolbaa Israa'eliitiif erguu isaa, Oduu Gammadaa ta nageyaa, karaa Yesuus Kiristoosii Gootaa nama maraatiin lallabuu isaa hin beettan. 37 Yohaannis marroo cuupha'aa lallabeen duuba, biyya Galilaa'atii jalqabee lafa Yihuda'aa mara keessatti waan te'e hin beettan. 38 Waaqi,

11 Ergantootaa fi dhugeeffattootii biyya Yihuda'aa keessaa, worri Yihudoota hin te'inille Jecha Waaqaa akka fudhatane dhage'anee. 2 Maarre Pheexroos yennaa gara Yerusaalemii ol dhaqe, Yihudooti dhugeeffatane isatti mormanee, 3 «Ati mana worra haqanqabaa hin qabatinii dhaxxee, isaan wolille'en nyaatte» jedhane. 4 Pheexroos ammoo, waan te'e Mara tokko tokkoon isaanitti himuu jalqabee: 5 «Ani qachaa Yophe'ee keessatti adoo daadimatiisatti jiruu, galaalchee mudhii dhagge. Wonni akka woyaa guddo'oo fakkaattu roga afuriinuu ol gubbaa irraa dhuttee, na cinaa buute. 6 Ani hubadhee yennaa ilaale, woyaa san keessa horii

miila afur qabu, bineensota, bineensota gadha'aan yennaa dhagge, gammadee, duudiinuu gadhaa lowanuu fi sinbirroota koolaan ka'anu dhagge. 7 Achiin tokkoon Gootta'aaf addatamanee akka jabaatanu duuba qoonqoo, *<Phexroos, ka'i;* bineensota kana itti gorse. 24 Baarnaabaas nama arjaan Ayyaana qaladhuutii nyaadhu! jettu dhage'e. 8 Ani ammoo, Woyyichaa fi dhugeeffanna'aan guutame waan «Hin teetu, Gootta'a! Wonni aadaa dhugeeffanna'aatiin te'eef, kolbaan hedduun gara Gootta'aa deebite. qulqulluu hin te'in yookiin wonni battiin afaan kiyya 25 Achiin duuba Baarnaabaas Saa'ol barbaadiisaaf seentee hin beettu» jedhe. 9 Ammalle qoonqoon ol- gara Xarseesii dhaqe. 26 Yennaa isa dhagge gara gubbaa irraa, *<Waan Waaqi qulqulleesse,* ati akka Anxokiya'aa isa fidee, woggaa guutuu isaan lamaanuu batti'i hin laakkowin» anaan jette. 10 Tun yennaa wolde'a Kiristaanaa woliin gumii hedduu barsiisane. sad teeteen duuba, wonni sun duudiin gara ol- Dhugeeffattoot qaraa Anxokiya'atti, «Kiristaanota» gubba'a fudhatante. 11 Yennaa san namooti sad jedhamanee waamamane. 27 Yennaa san raagoti ka Qissaariyaa irraa gara kiyya ergamane, gara garin Yerusaaleemii gara Anxokiya'atti gad bu'ane. mana ani turee dhufane. 12 Ayyaanni Woyyichi 28 Isaan keessaa tokkochi Agaabos ka jedhamu akka ani mama malee isaan woliin deemu natti ka'ee, biyya lafaa duudii irratti beelti jadduun akka hime. Dhugeeffattoot jaan ka as na bira jiranulle na bu'aartu, Ayyaana Woyyichaan raaga dubbate; kuniille woliin dhaqanee, duudiin keenna mana Qornelewosii bara Kilaawudiyos mootii te'erutti muummowe. 29 seenne. 13 Qornelewosille, ergamaan Waaqaa Barattoot tokko tokkoonuu akkuma dandeetii ifiittti, mana isaa keessa dhaabbateerun akka dhadgee fi dhugeeffattoota Yihudaa keessa leetu qarqaasiisaaf ergantichi isaan, *<Gara Yophe'ee nama ergiitii, Simoon murteeffatte.* 30 Isaan tana godhanee, achiin duuba ka Phexroos jedhamu waansisi; 14 inni dubbiit attiibeesee karaa Baarnaabaasiitii fi Saa'oliitiin gara fi worri keeti duudiin ittiin fayyitanu hin dubbata» jaarsota wolde'a Kiristaanaa ergane.

akka jedheen nutti hime. 15 Yennaa ani dubbatisa jalqabe, Ayyaanni Woyyichi akkuma jalqaba nu irratti bu'e, isaan irralleetti bu'e. 16 Yennaa san waan Goottaan, *<Yohaannis bisaaniin cuuphe, isin ammoo Ayyaana Woyyichaan cuuphant>* jedhe qaabadhe. 17 Waaqi yennaa nuuti Goottaa Yesuus Kiristoositti dhugeeffanne kennansuma nu'uuf kenne san, isaan worra Yihudoota hin te'inifille eega kenne, ka Waaqa dhooggu ani eennu ree?» jedhe. 18 Isaan yennaa tana dhage'ane, moromaa lakkisanee, «Waaqi worra Yihudoota hin te'inille akka cubbuu irraa deebi'anee jiraatanu carraa kenneera» jedhanee Waaqa leellisane. 19 Miidhaa yennaa Isxifaanos ijjeefame ka'een, dhugeeffattootitittinnowane haga qachaa Finiqee, Qophiroosii fi Anxokiya deemanee, Jecha Waaqaa worra Yihudootaa call'aaf himane. 20 Te'uu malee dhugeeffattootit qachaa Qophiroosittii fi Qareena'aatiit dhufane gariin, gara qachaa Anxokiya'aa yennaa dhufane, worra Giriikootaalle'eef Oduu Gammadaa ta marroo Goottaa Yesuusii himane. 21 Goottaan hunna ifitiin isaan qarqaare; kolbaan hedduule dhugeeffattee gara Gootta'aa deebite. 22 Wolde'i kiristaanaa ka Yerusaalem keessaa oduu tana dhage'ee, Baarnaabaas gara Anxokiya'aa erge. 23 Inni achi geyee, Waaqi attam kolbaa akka badhaase

12 Bara san mootichi Heroodis, miseensota wolde'a kiristaanaa tokko tokko miidhuu jalqabe. 2 Inni Yaaqobii obboleessa Yohaannisii shallaaga'aan ijjeesise. 3 Wonni kun Yihudoota akka gammachiittee yennaa dhagge, itti dabalee Phexroos qassiise; tunille yennaa Jila Daabboo Uukoo hin qannee teete. 4 Heroodis yennaa Phexroos qassiise mana hidha'aatiit galche, afur afur te'anee akka isa eeganu loltoota dabaree afuritti qoodamaneeranutti isa kenne. Jila Irra Dabaramaatiin duuba kolbaa duratti akka isa dhikeessuuf yaadate. 5 Adoo Phexroos mana hidha'aa keessatti eegamuu, wolde'i kiristaanaa ammoo jabaatee gara Waaqaa isaaf daadimate. 6 Halkan bari'een duuba Heroodis silaa Phexroos kolbaa duratti dhikeessu, Phexroos wodaroo sibiilaamaan hidhamee, loltoota lama odduu rafee, eeddoti balbala mana hidha'aa dura dhaabbatanee eegane. 7 Dedhuma ergamaan Gootta'aa achi dhaabbatee, manni hidha'aa keessi ife. Ergantichille cinaacha Phexroosii tuqee, isa dammassee, «Ariifadhuu ka'il!» jedheen. Wodaroon sibiilaalle harka isaa irraa buute. 8 Achiin duuba ergamaan, isaan «Hidhadhu! Kophee teetille keyadhu» jedhe. Phexroosille akkuma inni itti hime tolche. Achiin duuba ergantichi, «Woyaa teeti uffadhuu na gula koy» jedheen. 9 Phexroos

mana hidha'aa keessaa bayee, erganticha gula ifii irra tee'ee, kolba'atti dubbate. 22 Isaan, «Tun deeme; ammoo waan ergamaan Gootta'aa godhe qoonqoo waaqaa ti malee, ta namaatii moti» jedhaa hin beenne; inni waan duudii oojuu seye. 10 Isaan iyyane. 23 Heroodis ulfinna Waaqaaf waan kennuu worra eedduu tokkeesso'ootii fi lammeesso'o irra dhabeef, ergamaan Waaqaa yoosuma isa dhowe; dabaranee duuba, balbala sibilaat gara qacha'aa corroxille isa nyaatteet du'e. 24 Jechi Waaqaa ammoo, bayanu bira geyane; balbaltile ifumaan isaan duraa guddataa badhataa deeme. 25 Baarnaabaasii fi banantee, gad bayane. Karaa tokko gad deemanee, Saa'ol ergaa dhaqaneef muummessanee, Yerusaalem ergamaan dedhuma Pheexroos bira deeme. 11 irraa deebi'anee; Yohaannisi Maqrqoos jedhamulle ifi Pheexroos yennaa bayyanate, «Goottaan ergamaa ifii ergee harka Heroodisii fi waan worri Yihudootaa na irrati yaadane mara jalaa akka ana baase, amma dhugumaan beekeera» jedhe. 12 Pheexroos tana hubateen duuba, addee namooti hedduun wolitti qabamee daadimatisatti jiru, gara mana Maariyaamii haadha Yohaannisi Maqrqoos jedhamuu dhaqe. 13 Pheexroos achi geyee balbala karra alaa yennaa dhodhowe, tajaajilttiin Roodaa jedhantu takka dhutteet owwatte. 14 Isiin qoonqoo Pheexroosii beettee, waan guddoo gammaddeef, balbala adoo hin baniniif rukkittee gara keessaa seentee, «Pheexroos balbala dura dhaabbateera!» jettee odeessite. 15 Isaan, «Ati maraatteertal!» isiin jedhane. Isiin ammoo ittuma deddeebitee, «Lakkii isuma» jette. Achiin duuba isaan, «Ergamaa Waaqaa ka isa eegu te'innaa» jedhane. 16 Pheexroos ammoo balbala dhodhowiisa hin lakkinne; isaan balbala bananee yennaa isa dhaggane baaseffatane. 17 Inni akka isaan cadhisanu harka ifitiin beessisa itti kennee, Goottaan mana hidha'aa keessaa attam akka isa baase isaanitti odeessee, «Dubbii tana Yaqqobii fi dhugeeffattoota dhibiille'etti hima'a» jedhee, bayee addee dhibii dhaqe. 18 Yennaa latti bariite, loltooti, «Pheexroos maan te'e?» jedhane, waan godhanu wollaalanee baaseffatane. 19 Heroodis Pheexroos barbaachisee isa dhagguu dhabee jennaan, eeddota qorateen duuba akka ijjeefamanu ajaje; Achiin duuba Heroodis Yihudaa irraa gara Qiisaariya'atti gad bu'ee achi ture. 20 Heroodis kolbaa Xiroosiitii fi Sidooniititi guddoo aareeraayyu. Maarré isaan wolii galte'en gara isaa dhufanee, Bilaasxosii tajaajilaa addatamaa mana mootichaa, Heroodisitti dhikaatee araara akka isaanifi gaafatuuf, tole jechisiifataneen duuba, mooticha araara gaafatane; isaan biyya mootichi bulchu keessaa sagalee waan dhaggatanuuf tana jedhane. 21 Guyyaa wol dhaggiisaaf qabatane, Heroodis uffana mootummaa ifii uffatee, barcumaa mootummaa

13 Wolde'a kiristaanaa ka Anxokiya'aa keessa raagotaa fi barsiisoti jiraniiyu: isaanille Baarnaabaas, Simoon ka «Gurraacha» jedhamu, Luukyoosii biyya Qareena'aa, Maanaa'enii Heroodisii bulchaa woliin guddatee fi Saa'ol fa'a. 2 Isaan Goottaa tajaajilaa adoo laamanuu Ayyaanni Woyyichi isaanii, «Baarnaabaasii fi Saa'ol hujii ani isaan waameef, isaan naaf fowa'a» jedhe. 3 Isaan laamanee daadimatanee, harka ifii isaan irra keyaneen duuba ergane. 4 Baarnaabaasii fi Saa'ol Ayyaana Woyyichaan ergamanee, gara qachaa seluuqiyaa'atitti gad bu'anee, hobolo'oon gara oddoola Qophiroosii dhaqane. 5 Isaan yennaa qachaa Salaamiisii geyane, Jecha Waaqaa mana waaqonfannaq Yihudootaatitti lallabane. Yohaannisiin Maqrqoos jedhamulle isaan woliin jiraatee isaan qarqaare. 6 Isaan oddoola Qophiroosii keessa qaccee garanaatii haga qaccee taanii qaxxaamuranee, qachaa Phaafoosii yennaa geyane, namicha xanoo xanu Yihudicha Baar-Yesuus jedhamu tokko dhaggane; inni raagicha dharaamessa. 7 Inni lansa bulchaa oddoolaa qalbicha ka Sergiyyosii Phawuloos jedhamuu ti. Bulchaan kun Jecha Waaqaa isaan irraa dhage'iisaaf barbaadee, Baarnaabaasii fi Saa'ol gara ifii waame. 8 Namichi xanoo xanu ka afaan Girikiitiin «Eliimaas» jedhamu ammoo, bulchaan biyya sanii akka hin dhugeeffanne barbaadee, isaanii morme. 9 Achiin duuba Phawuloos ka jedhame Saa'ol Ayyaana Woyyichaan guutamee, namicha xanoo xanu hubatee ilaalee, 10 «Ati ilma Seexanaa ti! Ati diina dhugaa maraa ti! Ati sobaa fi hammeenna duudi'iin guutanteerta; ati yennaa mara dhugaa Gootta'aa gara sobaa jijjiiriisa hin lakkittuu? 11 Ammalé harki Gootta'aa si hin dhowa; ballaa hin teeta; yennaa diqqolle ifa adu'u hin dhaggitu» jennaan, Yoosuma hurri'i fi dukkanti ila isaa qaddee, nama harka qabee isa sooreessu adaala ifii qaqqabatiisa

jalqabe. 12 Bulchaan waan te'e san yennaa dhagge, tun nu duudi'iif ergante. 27 Kolbaan Yersaalemiitii barsiisiisa Gootta'aa guddoo waan baaseffateef fi sooressitooti isaaniille Yesuus fayyisaa akka te'e dhugeeffate. 13 Phawuloosii fi hordofattooti isaa hin beenne; isaan dubbii raagotaa ta Sanbata lafa Phaafoosiitii hobolo'on ka'anee, gara qachaa Sanbataan dubbifantu hubatuu dhabiisaan isatti Pherge'ee ka Phamfiliya keessatti dhaggamuu muranee, dubbiin raagaa akka muummottu godhane. dhaqane; Yohaannisi Maarqoos jedhamu ammoo, 28 Isaan sababa ittiin Yesuus ijjeesisanu dhabanulle, isaan lakkisee gara Yerusaalemii deebi'e. 14 Isaan akka inni ijjeefamuuf Philaaxoos gaafatane. 29 Waan ammoo lafa Pherge'etii ka'anee, gara qachaa Barreeffam Woyyichi marroo isaatifiif jedhu duudii Anxokiya'aa ka lafa Phisiidiya'aa keessatti dhaggamuu muummessaneen duuba, muka irratti fannifame irraa dhaqane; guyyaa Sanbataa mana waqaqnfannaad gad buusanee awwaalane. 30 Waaqi ammoo du'a Yihudoottaa seenanee tee'anee. 15 Kitaab Seera irraa isa kaase. 31 Inni guyyaa hedduu worra isa Muuse'eetii fi Raagotaa dubbifameen duuba, woliin Galilaa irraa gara Yerusaalemii dhufanetti bulchitooti Mana Waqaqnfannaad Yihudoottaa isaanitti mudhate. Amma isaan kolbaa teennaaf dhugaa erganee, «Obboleeyyan, jecha nama jajjabeessu yoo bayoota. 32 «Nuuti waan Waaqi abbootii teennaaf qabaattane dubbadha'a» jedhane. 16 Yoos Phawuloos waadaa gale Oduu Gammadaa isinitti hinna. 33 Inni ka'ee harkaan isaan haataatee: «Kolbaa Israa'elitii fi Yesuus du'a kaasiisaan waadaa isaanifiif gale, nu'u worri Yihudoota hin te'in ka Waaqa waqaonsitanu, ijoolee isaanittif muummesseera. Kunille kitaaba waan ani jedhu dhage'a'a! 17 Waaqi kolbaa Israa'elii, Faaru'u ka lammeesso'o keessatti, «Ati Ilma kiyia; abbootii teenna fowatee, yennaa isaan akka ormaatitti ani adha si uumadheera» jedhantee barreeffanteerti. biyya Gibxii keessa le'ane, gosa guddoo isaan godhe. 34 Akka inni du'a irraa isa kaasee fi tortoree hin Inni hunna guddoo ifiitiin biyya Gibxi'i keessaa isaan jirre Waaqi mirkaneessiisaaf, «Ani eebba woyyichaa baasee, 18 haga woggaa afurtamaa lafa goomole'ee fi addatamaa, ka Daawitif waadaa gale isiniif hin keessatti isaan ossate. 19 Inni lafa Kana'aanii keessaa kenna» jedheera. 35 Tanaaf kitaaba Faaru'u ka dhibii gosa biyya adda addaa torba balleessee, lafa isaanii keessalle'etti, «Ati Woyyichi keeti awwaala keessatti kolbaa ifiitiif kenne. 20 Wonni kun duudiin gara woggaa akka tortoru hin lakkitu jedha. 36 Daawiti bara ifiitiif dhibba afurii fi shantamaa keessatti teete. «Kanaan fedha Waaqaa tajaajilee du'eera; nafi isaalie abbootii duuba Waaqi haga bara Saamu'elii raagichaatitti isaa biratti awwaalamee tortoreera. 37 Ka Waaqi abbootii mura'aa isaanifiif kenne. 21 Yennaa isaan du'a keessaa kaase ammoo, nafi isaa hin tortorre. mootii nu'uuf kensi jedhanee gaafatanetti, Waaqi gosa 38 Tanaaf obboleeyyan tiyya, araari cubbu'u karaa Beniyaaminii keessaa Saa'olii ilma Qiishii isaanifiif Yesuusiiitii akka isinii lallabame beeka'a. 39 Nami isatti kenne; innille woggaa afurtama isaan bulche. 22 dhugeeffatu duudiin, cubbuu seerri karaa Muuse'eetiin Saa'ol mootummaa irraa buuseen duuba, Waaqi kenname bilisa baasiisaaf hin dandeenne duudii Daawiti mooti isaanii godhe. Waaqi marroo isaatifiif jalaa bilisa baya. 40 Tanaaf wonni raagoti, «Ilaala'a, dhugaa bayee, «Ani, Daawitii ilma Iseyii nama akka isin worra shasheessitoota! Baaseffadha'a! Bada'a! gadhaa kiyaa, ka fedhii tiyya duudii muummessu Waan eennulle yoo isinitti hime hin dhugeeffanne, ani dhaggadheera» jedheera. 23 Waaqi akkuma waadaa bara keessanitti hin huja» jedhantee ta dubbatante, galetti, sanyii namicha kanaa keessaa fayyisaa Yesuus akka isin irratti hin muummonne ifi eegadha'a» kolbaa Israa'elitif fideera. 24 Dhufa Yesuusiiitii jedhe. 42 Yennaa Phawuloosii fi Baarnaabaas dura Yohaannis, kolbaan Israa'elii marti cubbuu irraa Mana Waqaqnfannaad Yihudoottaa keessaa bayanee deebitee akka cuuphantuuf lallabeera. 25 Yohaannis deemanu, Sanbata itti aanu dhufanee marroo waan tajaajila ifii fixatisatti adoo jiruu kolba'aan, «sin eennu kanaa akka itti himanuuf namooti isaan kadhatane. na seetan? Ani ka isin eegattanu sanii moti. Ammoo 43 Kolbaan wolde'a Mana Waqaqnfannaad Yihudoottaa ka ani hidhaa kophee isaa hiikiisaafille hin teene, na irraa kaateen duuba, Yihudoottaa heddu'u fi worri duubaan dhufaara» jedheen. 26 «Obboleeyyan tiyya, Yihudoottaa hin te'in ka gara dhugeeffannaad Yihudoottaa isin sanyiin Abrahaamiitii fi worri Yihudoottaa hin te'in deebi'ane, Phawuloosii fi Baarnaabaas hordofane. ka Waaqa waqaonsitanu duudiin, ergaan fayyinnaa Phawuloosii fi Baarnaabaas isaan haasesanee,

badhaadha Waaqaatiin jabaatanee akka jiraatanu Lisxira'aa fi Derbee jedhamanuutii fi biyya adaala isaan gorsane. 44 Sanbata itti aanu worra qachaa sanii baqatane. 7 Isaan achitti Oduu Gammadaa sanii keessa hedduun Jecha Waaqaa dhage'iisaaf lallabane. 8 Qachaa Lisxira'aa keessa namichi wolitti qabamane. 45 Worri Yihudootaa heddummaa miilli isaa naafateeru tokko jiraayyu; inni guyyaa namootaa yennaa dhagge, hinaffa'an guutamanee, dhalateenu jalqabee fafa waan te'eef, miila ifiitii waan Phawuloos jedhu moromanee isa arrassane. 46 Phawuloosii fi Baarnaabaas ammoo sodaa malee, «Jechi Waaqaa dursee isiniif himamuu qabaayyu; isin ammoo fudhatuu diddanee, jiruu bara baraatiitti galiisaaf worra hin malle eega ifiin jettane, nuuti isin lakkinne gara worra Yihudoota hin te'inii dhaqaarra. (aiōnios g166) 47 Goottaan, «Haga qaccee lafaa duudii fayyinna akka fiddu, Ani worra Yihudoota hin te'inii ifa si godheera» jedhee nu ajajeera» jedhane. 48 Worri Yihudoota hin te'in tana yennaa dhage'e, gammadee jecha Waaqalle ulfesse; worri jiruu bara baraatiif filameeru duudiille dhugeeffate. (aiōnios g166) 49 Jechi Gootta'aalle adaala biyya sanii maratti babadhatte. 50 Yihudooti ammoo, dubartoota dureeyyi jehanee moggaasane. 13 Hayyichi, galma Ze'osii ta dhugeeffanna Yihudootaa hordottuu fi worra ka qacha'anala jiru keessa tajajilu, korommi'i fi gugurdaa qachaa sanii, Phawuloosii fi Baarnaabaas iratti miidhaa akka kaasanu godhanee, adaala biyya Phawuloosii fi Baarnaabaasiif ciincaa dhikeessisaaf sanii keessaanisaan baasane. 51 Phawuloosii fi barbaade. 14 Phawuloosii fi Baarnaabaas waan kana Baarnaabaas tana isaanitti mormiisaaf bukuu miila yennaa dhage'ane woyaa ifii tarasaanee, gara odduu isaanii dhodhowatanee, gara qachaa Iqoniyyumi kolba'a rukkisane; qoonqoo ifiille ol qabatanee, deemanee. 52 Dhugeeffattoot qachaa Anxokiya'aa 15 «Jarana, isin maaf waan kana gootan? Nuutile gammadaa fi Ayyana Woyyichaan guutante.

14 Phawuloosii fi Baarnaabaas qachaa Iqoniyyumi keessalle'etti gara Mana Waaqonfannaa Yihudootaa seenanee, akka maltetti waan barsiisanee, Yihudootii fi Giriikooti hedduun dhugeeffatane. 2 Yihudooti hin dhugeeffatin ammoo, worra Yihudoota hin te'in kakkaasanee, dhugeeffattoot akka jibbanu godhane. 3 Tanaaf Phawuloosii fi Baarnaabaas, sodaa malee marroo Gootta'aal dubbataa yennaa hedduu achi turane; Goottaalle akka isaan baasaa fi bilbaasota godhanu hunna isaanii kennee, Jecha badhaadha ifii mirkaneesse. 4 Worri qachaa sanii ammoo, gargar qoqoodamee, garii gara Yihudootaa, garii gara ergantootaa gorane. 5 Worri Yihudoota hin te'inii fi Yihudooti, bulchitoota ifii woliin te'anee, Phawuloosii fi Baarnaabaas rakkisiisaaf fi dhaka'aan tumiisaaf barbaadane. 6 Phawuloosii fi Baarnaabaas yennaa tana beekane, gara qachoota lafa Liqaa'oniya'aa ka

Lisxira'aa fi Derbee jedhamanuutii fi biyya adaala waan Phawuloos jedhu dhage'aa ture. Phawuloos namicha hubatee ilaalee, dhugeeffanna isa fayyitu akka inni qabu yennaa dhagge, 10 «Ka'ii qajeelii, miila keetiin dhaabahdhu» jedhee qoonqoo guddo'oondubbate. Namichille utaalee ka'ee, asii fi achi deemuu jalqabe. 11 Gumiin waan Phawuloos godhe yennaa dhaggite, qoonqoo guddo'oondubbate. 12 Baarnaabaasiif «Ze'os» jedhanee maqaa mootii waaqota ifiitii afaan Liqaa'oniya'atiin dubbatane. 13 Baarnaabaasiif «Ze'os» jedhanee maqaa mootii waaqota ifiitii, «Hermees» moggaasane; Phawuloos ammoo ka guddoo dubbate waan te'eef, akka ergamaa waaqota ifiitii, «Hermees» Phawuloosii fi Baarnaabaasiif ciincaa dhikeessisaaf ka qacha'anala jiru keessa tajajilu, korommi'i fi daraaraa gara karra qacha'aa fidee, kolbaa woliin Phawuloosii fi Baarnaabaasiif ciincaa dhikeessisaaf iratti miidhaa akka kaasanu godhanee, adaala biyya Phawuloosii fi barbaade. 14 Phawuloosii fi Baarnaabaas waan kana Baarnaabaas tana isaanitti mormiisaaf bukuu miila yennaa dhage'ane woyaa ifii tarasaanee, gara odduu isaanii dhodhowatanee, gara qachaa Iqoniyyumi kolba'a rukkisane; qoonqoo ifiille ol qabatanee, deemanee. 15 «Jarana, isin maaf waan kana gootan? Nuutile namuma akka keessanii ti. Nuuti akka isin waan gatii hin qanne irraa fagaattanee, gara Waaqa jiraataa ol-gubbaa, lafa, abbaaya'aa fi waan isii keessa jiru duudii dadee, akka deebitanu Oduu Gammadaa isiniif lallabarra. 16 Bara dhaloota dabareetitti kolbaan duudiin karaa ifii akka deentu Waaqi isaan lakkiseera. 17 Te'u malee bokkeya ol-gubbaa irraa isiniif kennaa, midhaan yennaa ifiitii akka midhaan buusuu godhaa, sagalee isiniif kennaa, gadhaa keessan gammadaa guuttaa, waan dansaa godhiisaan Waaqummaa ifii mudhiseera» jedhane. 18 Ergantooti tana mara dubbatalulle, rakkina jaba'aan ciincaa akka isaaniif hin dhikeessine jara dhooggane. 19 Yihudooti ammoo qachoota Anxokiya'atii fi Iqoniyyumi dhufanee, akka kolbaan yaada isaanii fudhattee Phawuloos iratti kaatu godhanee, dhaka'aan isa tumane; du'eera seyaneele qachaa keessaa harkisanee gad baasane. 20 Te'u malee yennaa dhugeeffattoot dhufanee isatti naannowanee dhaabbatane, Phawuloos lafaa ka'ee gara qachaa'aa ol deebi'e. Boruyyaa Baarnaabaas

woliin gara qachaa Derbe'ee dhaqe. 21 Phawuloosii fi te'in akka haqanqabaa qabatuu fi Seera Muuse'ee Baarnaabaas qachaa Derbe'eetiti Oduu Gammadaa akka eegatu godhuun barbaachisa'a» jedhane. 6 lallabanee, namoota hedduu dhugeeffattoota Ergantootaa fi jaarsoleen dubbii tana ilaaliisaaf wolitti godhaneen duuba, gara qachoota Lixsira'aa, qabamane. 7 Moromaa heddu'un duuba Pheexroos Iqoniiyumi fi Anxokiyaa biyya Phisiidiyya keessatti ol ka'ee, «Obboleeyyan tiyya, worri Yihudoota hin dhaggantuu deebi'anee. 22 Isaan dhugeeffattoota te'in karaa kiyyaan Oduu Gammadaa dhage'ee akka jajabeesaa, dhugeeffannaalle'en akka jabaatanu dhugeeffatuuf, tanaan dura Waaqi isin keessaa gorsaa, «Gara Mootummaa Waaqaa galiisaaf rakkoo akka na file hin beettan. 8 Waaqi gadhaa namaa hedduu keessa qaxxaamuruu qanna» jedhane. beeku, Ayyaana Woyyicha akkuma nu'uuf kenne, 23 Ergantooti wolde'a kiristaanaa tokko tokkottuu isaanille'eef kennee akka isaan fudhate dhugaa jaarsolee filanee, laamanee daadimataneen duuba, bayeef. 9 Inni gadhaa isaanii dhugeeffanna'aan Goottaa itti addatanetti magannee isaan kennatane. waan qulqulleesseef, nu'u fi isaan wodhakka'atti 24 Phawuloosii fi Baarnaabaas biyya Phisiidiyya garaa garummaa hin goone. 10 Yoona ba'aa abbootii keessa dabaranee gara biyya Phamfiliya'aan dhufane. teennaalle te'e nuuti ba'atiisaaf hin dandeenne, 25 Phergeelle'etti Jecha Waaqaa lallabaneen duuba, qaacira dhugeeffattoota irratti feetanee, maaf Waaqa gara qachaa Ataali'iatti gad bu'anee. 26 Achille'ee gara haga ilaaltan? 11 Nuutille akkuma isaanii, badhaadha addee hujji amma muummessane tanaaf, badhaadha Goottaa keenna Yesuus Kiristoosiitiin akka fayyine hin Waaqaatiif itti kennamanee, hoboloo gudditti'iin dhugeeffanna» jedhe. 12 Baarnaabaasi fi Phawuloos Anxokiyaa'atti deebi'anee. 27 Isaan Anxokiyaa yennaa baasaa fi bilbaasota Waaqi karaa isaaniitiin worra geyane, kolbaa wolde'a kiristaanaa wolitti qabanee, Yihudoota hin te'in oddu'utti huje yennaa dubbatanu, waan Waaqi karaa isaaniitiin godhe duudi'i fi worra gumiin duudiin cadhi jettee dhageette. 13 Isaan Yihudoota hin te'iiniif karaa dhugeeffanna'aa attam dubbatanee fixataanen duuba Yaaqoob deebisee, akka bane himane. 28 Achille'etti dhugeeffattoota «Obboleeyyan tiyya, na caqasa'a! 14 Waaqi dursee woliin yennaa hedduu turane.

15 Worri gariin biyya Yihuda'aa irraa gara

Anxokiya'aa dhufee, «Akka Seerri Muuse'ee ajajutti haqanqabaa yoo qabatane malee, fayyuu hin dandeettanu» jedhaa dhugeeffattoota barsisuu jalqabe. 2 Wonni kun akka Phawuloosii fi Baarnaabaas, namoota san woliin falmanuu fi moromanu goote. Tanaaf Phawuloosii fi Baarnaabaas dhugeeffattoota dhibii ka biyya Anxokiya'aa keessa jiranu garii woliin gara Yerusaalemii dhaqanee, waan kana ergantootaa fi jaarsolee wolde'a kiristaanaa woliin akka ilaalanu murteeffame. 3 Tanaaf isaan wolde'a kiristaanatiin ergamanee deemanee; isaan Finiiqe'ee fi Samaariyaa keessa taraa, worri Yihudoota hin te'in gara Waaqaa akka deebi'ee fi dhugeeffate himane. Oduun tunille dhugeeffattoota duudii guddoo gammachiitte. 4 Yennaa isaan Yerusaalem geyane, wolde'i kiristaanaa, ergantootaa fi jaarsoleen isaan fudhatane; worri ergamelle Waaqi isaan woliin jiraatee waan godhe mara itti himane. 5 Golii worra Fariisaayotaa keessaa dhugeeffattooti gariin ammoo ol ka'anee dhaabbatanee, «Worri Yihudoota hin kolbaa maqaa isaatiin waammantu keessaa filatiisaaf, worra Yihudoota hin te'in attam akka ilaale, Simoon nutti himeera. 15 Dubbiin raagotaa yaada kana woliin guutumatti wolii galii; kunille akkuma Barreeffam Woyyichi, 16 «Kanaan duuba ani hin deebi'a; mana Daawitii ka jige hin ijaara; diigama isaaalle deebisee ijaaree, adde'etti hin deebisa. 17 Worri hafe duudiilie gara kiyya akka dhufu, worri Yihudoota hin te'in ka ani maqaa kiyyaan waame duudiin kiyya akka te'uuf, Goottaan tana godhu akkas jedha. 18 Kun duriin jalqabee ka beekkameeru» jedhu. (aiōn g165) 19 «Tanaaf akka yaada kiyyatitti, worra Yihudoota hin te'in ka gara Waaqaa deebi'anu rakkisuun hin qannu. 20 Addee akkasii, sagalee waaqotaaf dhikaatiisan battootte hin nyaatina'a; sagaagalaa irraa fagaadha'a; foon horii hudhamee du'ee akka hin nyaanne, dhiigalle akka hin nyaanne jennee, isaanifi barreessuu qanna. 21 Duriin jalqabee Seerri Muuse'ee sanbata mara Mana Waqaonfannaa Yihudootaatitti dubbifameeraayyu; Jechi isaaalle qachaa duudii keessatti lallabama» jedhe. 22 Achiin duuba ergantootaa fi jaarsoleen, wolde'a kiristaanaa duudii woliin kolbaa keessaa worra garii filanee, Phawuloosii fi Baarnaabaas woliin gara

Anxokiya'aa ergiisaaf murteeffatane. Isaan namoota inni Phamfiliya'atti hafee, gara hujii'lle isaan woliin lama Yihudaa ka Baarnaabaas jedhamuu fi Siiлаas, hin deenne. **39** Tanaaf Phawuloosii fi Baarnaabaas worra dhugeeffattootaan kabajamane filanee ergane. wodhakka'atti wol dhab guddaan ka'ee gargar bayane; **23** Xalayaan barreeffamee isaanitti kennname ka asii Baarnaabaas, Maarqoos ifi faana fudhatee, hoboloo gad jiru: «Nu ergantootaa fi jaarsoleen obboleeyyan gudditi'iin gara Qophiroosii deeme. **40** Phawuloos teessan, isin obboleeyyan teenna dhugeeffattoota ammoo, Siiлаas filate; dhugeeffattootille badhaadha Yihudoota hin te'in ka qachaa Anxokiya'aa, biyya Gootta'aatitti Phawuloos maganee kennataaneen Sooriya'aatii fi Qiliqiya keessa jirtanuuf nageya duuba, inni isaan biraa deeme. **41** Phawuloos wolde'a keenna dhikeessina. **24** Nu keessaa worri gariin adoo kiristaanaa jabeessaa, biyya Sooriya'aatii fi Qiliqiya'aa nuuti isaan hin ajajin, gara keessan dhufanee, dubbi keessa dabare.

isiniti himaneen akka isin rakkisanee fi yaada keessan raasane dhageenneerra. **25** Tanaaf wolitti qabanneen duuba, ifi keessaa namoota foonee, jaalota keenna Baarnaabaasi fi Phawuloos woliin gara keessan ergiisaaf woliin galleerra. **26** Baarnaabaasi fi Phawuloos worra jiruu ifii Goottaa keenna Yesuuus Kiristoosiif dabarsee kenneru. **27** Woma nuuti barreessine, afaan isaaniitiin akka isiniti himanuuf, Yihudaa fi Siiлаas isinii ergineerra. **28** Waan barbaachisaa te'e malee, ba'aa dhibii akka isiniti hin feene, Ayyaana Woyyichaa fi nu'utti dansaa teetee mudhatteerti. Kunille: **29** sagalee waaqtaaf dhikaatte hin nyaatina'a; foon horii hudhamee du'ee hin nyaatina'a; dhiiga isalle hin nyaatina'a; sagaagala irraa fagaadha'a; yoo waan kana duudii irraa ifi eegattane, waan dansaa gootan; nageyaan jiraadha'a.» **30** Worri ergame ka'anee gara Anxokiya'aa gad bu'ane; achitti wolde'a dhugeeffattoota wolitti qabanee, xalayaa san itti kennane. **31** Dhugeeffattooti yennaa xalayaa dubbisane, ergaa jajjabeessitu saniin guddoo gammadane. **32** Yihuda'aa fi Siiлаas raagota waan te'aneef, dubbi heddu'un dhugeeffattoota gorsanee jajjabeessane. **33** Yihuda'aa fi Siiлаas guyyoota diqqaa achi turaneen duuba, dhugeeffattootaan nageya wolitti dhaamanee, gara worra isaan ergee deebi'anee. [**34** Siiлаas ammoo achitti hafiisaaf murteeffate.] **35** Phawuloosii fi Baarnaabaas dhugeeffattoota heddu woliin te'aneef, Jecha Gootta'aa barsiisaa, lallabaalle Anxokiya keessa turane. **36** Guyyoota diqqaa'aan duuba Phawuloos, Baarnaabaasiin, «Koottu deebinee, qachaa Jecha Waaqaa itti lallanne duudii dhandhee, akka dhugeeffattooti dhugeeffanna'aan jajjabaatanee jiranu ilaalla» jedhe. **37** Baarnaabaas ammoo, Yohaannisiin Maarqoos jedhamu isaan faana akka deemu barbaade. **38** Phawuloos ammoo, akka nami kun isaan woliin deemu hin eeyyanne; sababille

16 Phawuloos gara qachaa Derbe'ee dhaqee, qachaa Lisxira'aatitti dabare. Achi dhugeeffataa Ximootewoos jedhamu tokko jiraayyu. Haati isaa Yihuditii kiristaana teeteertu; abbaan isaa ammoo nama Giriikii ti. **2** Ximootewoos dhugeeffattoota qachaa Lisxira'aatii fi Inqoniium keessa jiranu duudii biratti gurra dansaa qabaayyu. **3** Phawuloos akka Ximootewoos isa faana deemu waan barbaadeef, haqanqabaa isa qabe. Sababille Yihudooti achi jiranu duudiin abbaan Ximootewoosii Giriikii akka te'e waan beekaneef tana godhe. **4** Isaan qachoota keessa yennaa dabaranu, murtee ergantootaa fi jaarsoleen Yerusaalem keessatti muraneef dhugeeffattooti akka ajajamanu itti himane. **5** Maarre wolde'ooti Kiristaanaa dhugeeffanna'aan jajjabaatanee, guyyuma guyya'aan laakkossaan heddatane. **6** Phawuloosii fi Siiлаas lafa Asiya'aatitti Jecha Waqaqaa akka hin lallanne Ayyaanni Woyyichi waan dhooggeef lafa Firiigiya'aatii fi Galaatiya'aa keessa dabaranee deemane. **7** Yennaa fuullee lafa Misyaasi geyane godina lafa Bitaaniya'aa, dhaqiisaaf wodhaanane. Ayyaanni Yesuuus ammoo isaaniif hin eeyyanne. **8** Maarre isaan lafa Misyaasi keessa dabaranee, gara Xiiroosii gad bu'ane. **9** Halkan san namichi lafa Meqedooniya'aa tokko dhaabbatee, «Gara lafa Meqedooniya'aa koyilitii nu qarqaar» jedhuun Phawuloos yaadaan dhagge. **10** Phawuloos waan kana yaadaan dhaggeen duuba, akka nuuti Oduu Gammadaa kolbaa Maqedooniya'aatifi lallannu, Waaqi akka nu waame waan hubanneef, yoosuma gara Maqedooniya'aa dhaqiisaaf qophoonne. **11** Qachaa Xiiroosittii hoboloo gudditi'iin kaanee, adoo asii achi hin gorin gara oddoola Samotiraage'eendhe, boruyya gara qachaa Ne'apholiisitti dabarre. **12** Achille'ee qachaa Filiphisiyyusii geenne; qachaa Filiphisiyyusii qachaa guddaa Maqedooniyaa keessatti beekkamu, ka worri Roomaa'aa itti qubateeru;

achille guyyaa hedduu bubbule. 13 Guyyaa Sanbataa te'e; balbalti duudiin takkumaan banante; wodaroon karra qacha'aatiin ala baanee, gara irga lagaa addee sibila namoota hidhamane duudii irraa hiikante. 27 Yihudootti daadimataaf wolitti qabamanuu seenee Namichi mana hidha'aa eegu hirriibaa dammaqee, dhandhe; achi teenneelle dubartoota achitti wolitti balbalti mana hidha'aa bananteertuun yennaa dhagge, qabanteertu Jecha Waaqaa barsiinne. 14 Dubartoota worri hidhameeru isa duraa waan miliqeeru seyee, nu caqasiisatti jirtu keessaa, dubartiin qachaa ifi ijjeesiisaaf shallaagaa buqqifate. 28 Phawuloos Tiyaatira'aatiidhutte, ta woyaa dhiillee gatii guddo'oo ammoo qoonqoo guddo'oon, «Nu martinuu waan as gurgurtu takka jirtiyyu; maqaan isi'i Liidiyaa jedhama. jirruuf, woy ifi hin godhin» jedhaa itti iyye. 29 Yennaa Isiin dubartii Waaqa waaqonsitu; waan Phawuloos kana namichi mana hidha'aa eegu, ifa fichisiifatee jedhu akka caqattuuf, Goottaan qalbii isi'i bane. 15 gara mana hidha'aa ol seenee, rorommaa miila Isi'i fi worri mana isi'i keessa jiru cuuphameen duuba, Phawuloosiitii fi Siilaasittti jige. 30 Achiin duuba inni «Akka ani Goottaatti dhugeeffadhe ka fudhattanu yoo isaan gad yaasee, «Goottota tiyya! Ani fayyiisaaf maan te'e, mana kiyya kowa'aa tura'a» jettee jabeessitee godhhu qaba?» jedhe. 31 Isaan deebisanee, «Goottaa kadhatte. 16 Gaafa tokko gara addee daadimanna'aa Yesuusitti dhugeeffadhu; ati hin fayyita; maatiin teetille adoo deennuu, durrittii garbittii ayaana hamaa waan hin fayyiti» jedhane. 32 Achiin duuba Jecha Waaqaa gara duraa morsiisu qaddu takkaan woldeenne; isiin isaa fi worra mana isaa keessa jiru duudi'iif himane. moriisaan goottota ifitiif beesee hedduu galchaa 33 Halkan saatuma sanitti, namichi mana hidha'aa turte. 17 Isiin, «Namooti kun tajaajiltoota Waaqa Ol- eegu isaan fuudhee madaa isaanii dhiqe; yoma aana'aa ti! Isaan karaa fayyinnaa isinitti lallaban» san innii fi worri mana isaa duudiilie cuuphame. 34 jettee iyaa Phawuloosii fi nu hordotte. 18 Isiin guyyaa Kanaan duuba inni Phawuloosii fi Siilaas gara mana hedduu itti deddeebisaa kana goote. Phawuloos ifii geessee, sagalee isaaniif dhikesse; inni Waaqattti ammoo aaree itti garagalee ayaanni sun isi'i keessaa waan dhugeeffateef, innii fi maatiin isaa guddoo akka bawuuf, «Maqaa Yesuus Kiristoosiiin akka gammadane. 35 Boruyyaa ganama qondaaltoti worra isii keessaa baatu si ajaja» jedhe; ayaanni sun Rooma'aa, «Jara san gad dhiisi!» jedhanee namicha yoosuma isii keessaa baye. 19 Goottoti isi'i, addiin mana hidha'aa eegutti akka himanuuf Poolisoota beesee isaan dhaggatanuu akka irraa hatte yennaa itti ergane. 36 Maarre namichi mana hidha'aa hubatane, Phawuloosii fi Siilaas qabanee harkisaa eegu, «Qondaaltoti worra Rooma'aa akka isin gad gara badhinna dikk'o'oo fidanee, worra baallii qabu lakkifantanu nutti erganeeran; tanaaf gad baya'atii dura dhikeessane. 20 Qondaaltota worra Rooma'aa nageyaan deema'a» jedhee Phawuloosittti hime. 37 duratti isaan fidanee, «Jarri tun Yihudoota; isaan Phawuloos ammoo, «Jarri tun nuuti worra Rooma'aa qachaa keenna raasiisatti jiran. 21 Isaan aadaa nu teenee adoo jirruu, adoo yakkaan nu'utti hin muramin worri Rooma'aa fudhatiisaaf yookiin huijisaaf seeraan kolbaa durati nu dhaananee, mana hidha'atitti nu ala te'e nu barsiisan» jedhane. 22 Gumiin wol qabattee galchane; amma ammoo dhossa'aan gad nu baasanii? Phawuloosii fi Siilaas miidhiisaaf kaate. Achiin duuba Tun hin teetu! Isaanuu dhufanee nu baasanuu ti» qondaaltoti, woyaa Phawuloosittii fi Siilaasii tarusattee jedhe. 38 Poolisooti waan kana qondaaltota worra akka isaan ule'een dikamanu ajajje. 23 Akka malee Rooma'atitti himane; qondaaltoti worra Rooma'aalle dikamaneen duuba gara mana hidha'aa galchisiisane; Phawuloosii fi Siilaas worra Rooma'aa akka te'ane achitti jabeessee akka isaan eeguuf, eeddicha mana yennaa dhage'ane sodaatane. 39 Tanaaf dhufanee hidha'aa ajajane. 24 Eeddichi ajaja kana fudhateen araara isaan gaafatanee, mana hidha'aa keessaa duuba, kolloo mana hidha'aa ta keessaatitti isaan isaan baasane; qachaa keessalle'ee akka bayanuuf galchee, miila isaanii jirma ulfaataa lama wodhakka'atti kadhatane. 40 Phawuloosii fi Siilaasille mana hidha'aa jabeessee hidhe. 25 Gara halkan wodhakka'atitti keessaa bayanee, gara mana Liidiya'aa dhaqane. Phawuloosii fi Siilaas daadimanna'aa fi faaru'uun Achitti dhugeeffattoota dhagganee jajjabeessane; Waaqa leellifataaraniiyyu; worri hidhame dhibiille achiin duuba ka'anee deemanee. Isaan caqasaaraayyu. 26 Dedhuma haga hundeen 17 Phawuloosii fi siilaas qachoota Amfiipholiisiitii fi mana hidha'aa raafantutti tacho'i lafaa guddaan Apholoniya'aa keessa dabaranee, gara qachaa

Tasalonqe'ee dhaqane; achi manni waqaonfanna qachaa Beeriya'aa deebi'an. 16 Phawuloos qachaa Yihudootaa jiraayyu. 2 Phawuloos akkuma yennaa Ateena'aa keessatti Siilaasi fi Ximootewoos adoo mara godhu mana waqaonfanna Yihudootaa eeguu waqaotii qachaa san attam akka guutane seenee, Sanbata sad marroo Barreeffama Woyyichaa yennaa dhagge, gadhaan isaa gubate. 17 Maarre isaan woliin dubbate; 3 inni dubbii isaaniif issee inni Mana Waqaonfanna Yihudootaa keessatti himaa Masihihi rakkatiisa fi du'a ka'uun akka Yihudootaa fi Giriikoota Waaqa waqaonfatanu, worra qabu mirkaneessee, «Yesuusiin ani isinitti lassu addee dikko'oottiti dhaggu wolleen dudubbat. 18 kun Masihihi» jedhe. 4 Isaan keessaa gariin, Worra Ephequriyoosii fi Istoyikos jedhamanu keessaa Giriikoota Waaqa waqaonfatanu heddu'uun fi dubartooti ka waan biyya lafaa qorqoranu isatti falmane; gariin, beekkamane hedduun dubbii isaa fudhatanee, «Funaantichi kun maan jedhuu barbaada?» jennaan, Phawuloosii fi Siilaas woliin wol qabatane. 5 Yihudooti Worri dhibiille waan Phawuloos marroo Yesuusiitii ammoo isa hinaafanee, namoota hujji malee karaa fi du'a ka'a isaa lallabeef, «Inni marroo waqaota irra yaa'anu wolitti qabanee, hammeessanee, nageya ormaa dubbataara fakkaata» jedhane. 19 Maarre booresse; isaan qachaa san duudii raasanee, isaan Phawuloos qabanee kora gaara Aariyophaagos Phawuloosii fi Siilaas kolbaa duratti gad baasiisaaf jedhamuu irratti wolitti qabamu dura geessanee, mana namicha Yaason jedhamuu cassane. 6 Yennaa «Barsiisa haareya ati barsiittu kana maan akka te'e Phawuloosii fi Siilaas dhabane ammoo, Yaasonii fi beekuu dandeennaa? 20 Wonni ati jettuun dhageenne dhugeeffattoota garii harkisanee, bulchitoota qacha'aa gariin haareya nutti teeteerti. Tanaaf wonni kun maan duratti geessanee, «Worri biyya lafaa duudii rakkise akka teete beekuu barbaanna» jedhaneen. 21 Worri kun, amma gara qachaa keennaalle dhufeera. 7 Ateena'aa duudi'i fi ormi achi le'u duudiin waan Yaasonille mana ifiittti isaan fudheera; isaan duudiin, haareya odeessuu fi dhage'uun malee, yennaa ifii «Mootiin dhibiin ka Yesuus jedhamu jira» jedhaa, seera waan dhibii irratti hin dabarsanu. 22 Phawuloos kora mooticha mootota worra Rooma'aa morman» jedhaa mura'aa ka gaara Aariyophaagosii dura dhaabbatee, iyyane. 8 Gumi'i fi bulchitooti qachaa sanii waan kana «Worra Ateena'aa, isin karra maraanuu namoota yennaa dhage'ane raafamane. 9 Worri bulchitoota dhugeeffanna'aa akka teetane dhaggeera. 23 Ani Yaasonii fi worra isa woliin jiranu wobii waansinanee qachaa keessan keessa dabaruun, addee isin Waaqa gad lakkisane. 10 Halkanuma san dhugeeffattooti, waqaonfattanu yennaa ilaale, addee ciinca'aa «Waaqa Phawuloosii fi Siilaas gara qachaa Beeriya'aa ergane. hin beekkanneef jedhamee irratti barreeffame tokko Isaan yennaa achi geyane mana waqaonfanna dhaggeera. Yoona ani Waaqa isin adoo hin beekin Yihudootaa dhaqane. 11 Yihudooti Berii'a jiranu waqaonfattanu kana, isinitti lallaba. 24 Waaqi biyya worra Tasalonqe'ee caalaa yaada dansaa qaban. Ilaafatti fi waan isii keessa jiru mara dade, Goottaan ol-Isaan wonni Phawuloos dubbate dhugaa akka teete gubba'aati fi lafaa, galma harka namaatiin ijaarame beekiisaaf, guyyuma guyya'aan fedhii guddo'on keessa hin le'u. 25 Inni nama duudi'iif jiru'u fi hafuu, Barreeffama Woyyicha qorqorane. 12 Isaan keessaa waan dhibii maralle ka kenuu waan te'eef, wonni worri hedduun, Giriikoota keessalle'ee dubartooti isa irraa dhidhatu hin jiru; qarqaarsi namaalle isiaaf beekkamanee fi dhiirti hedduun dhugeeffatane. hin barbaachisu. 26 Inni sanyii nama duudii nama 13 Yihudooti Tasalonqee keessa jiranu ammoo, tokko irraa dadee, lafa mara irra akka le'anu godhe; Phawuloos Jecha Waaqaa qachaa Beriya'aalle'etti inni bara leetoo isaaniitii fi addee leetoo isaaniille akka lallabe yennaa dhage'ane, achille dhaqanee meessaa itti godhe. 27 Waaqi akka namooti isa kolbaa hammeessanee nageya booresse. 14 barbaadanee qorqoranee, akka dhagganuu tana Yoosuma dhugeeffattooti Phawuloos gara irga godhe. Te'uun malee Waaqi tokko tokkoo keenna irraa abbaaya'aa ergane; Siilaasi fi Ximootewoos ammoo fagoo hin jiru. 28 Nuuti isaan jiruu dhagganu; isaan qachuma Beriya'aatitti hafane. 15 Namooti Phawuloos tachoona; isaan leena. Isin keessaa worri weeddisu geegessane qachaa Ateena'atiisa geyanee, akkuma jedhu, «Nuutille ijollee isaa ti». 29 «Nuuti dhaansa Phawuloos, «Siilaasi fi Ximootewoos ariiti'iin eega ijollee Waaqaa teene «Waaqi fakkii worqii irraa gara kiyya dhufanuu ti» jedhe fuudhanee gara yookiin meetii irraa yookiin dhakaa irraa hojjatame

fakkaata» jennee yaaduu hin qannu. 30 Bara durii gaafa tokko ooju'uun Phawuloositti dubbatee, «Hin waan kolbaan wollaalchaan goote, Waaqi itti hin sodaatin; lallabuma lallabi malee, hin cadhisin. 10 Ani laakkonne; amma ammoo kolbaan addee mara jirtu si woliin jira; ani qachaa kana keessaa kolbaa hedduu duudiin, akka cubbuu irraa deebitu ajaja. 31 Inni karaa waan qabuuf, eennulle si hubiisaaf hin dande'u» nama filateetiin, biyya lafaa maratti guyyaa itti muru jedhe. 11 Maarre Phawuloos woggaa tokkoo fi ji'a murteesseera; nama filate san du'aa kaasiisaan, jaa, Jecha Waaqaa kolbaa barsiisaa ture. 12 Bara waan kana nama maraaf mirkaneesseera» jedhe. 32 Gaali'oон bulcha biyya Akaayya'aa te'etti Yihudooti Phawuloos marroo du'aa ka'lisaa dubbatuun yennaa wolii galanee, Phawuloos qabane; isaan gara mana dhage'anee, worri gariin itti murge; worri dhibiin ammoo, mura'aa isa geessanee, 13 «Nami kun karaa seera «Nuuti marroo waan kanaa ammalle si irraa hin keenna mormuun, kolbaa sossobaa akka Waaqa dhageenna» jedhane. 33 Yennaa san Phawuloos kora Waaqonfattu godha» jedhane. 14 Phawuloos adoo mura'aa lakkisee deeme. 34 Worri gariin ammoo waan dubbatiisaaf jedhuu, bulchaan Gaali'oон Yihudootaan, inni jedhe gula goree dhugeeffate. Worra dhugeeffate «Wonni kun yakkaa hantuu yookiin dokonkora keessaa Diiyoniisiyoos ka jedhamu misesensa kora hojjatame adoo teete, himata keessan silaa hin mura'aa Aariyophaagostii ka te'e, akkasuma dubartii dhage'aayyu. 15 Ammoo wonni kun marroo moromaa Damaariis jedhantu takkaa fi worri dhibiille jiran.

18 Kanaan duuba Phawuloos qachaa Ateena'aa

lakkisee, gara qachaa Qorontoosii dhaqe. 2 Achitti Yihudicha biyya Phonxoosiittti dhalate, ka maqaan isaa Aqilaa jedhamu tokkoon wol dhagge. Kilaawudiyosiin mootichi worra Rooma'aa, Yihudooti duudiin biyya Rooma'aa keessaa akka bayanu waan ajajeef, Aqilaan haadha manaa ifii Pharisiqiilaan wolii dhiko'otti biyya Ixaaliya'aatii dhufeeraayyu. Phawuloos isaan dhaggiisaaf dhaqee, 3 hujjiin isaaalle akkuma isaanii dunkaanii hodhuu waan teeteef, isaan bira tee'ee hojjate. 4 Sanbata Sanbata Phawuloos Mana Waaqonfannaa Yihudootaa dhaqee, Yihudootaa fi Giriikoota dhugeeffachiisu'uuf wodhaane. 5 Siilaasii fi Ximootewoos biyya Maqedooniya'aatii yennaa deebi'ane, Phawuloos yennaa ifii mara jecha Waaqaa lallabaa, Yesuuus Masihi akka te'e Yihudootaaf dhugaa baye. 6 Yihudooti isaa mormanee arrassiinaan, inni bukuu woyaa ifii irraa dhodhowatee, «Dhiigi keessan isinittuu deebi'a; ani itti hin gaafatamu. Ammaa jalqabee gara worra Yihudoota hin te'inii dhaqa» isaanii jedhe. 7 Achiin duuba Phawuloos Mana Waaqonfannaa Yihudootaatiif ka'ee, gara mana namicha Tiitoosii Yusxos jedhamu, ka Waaqa waqaonfatuu dhaqee; manni namicha sanii mana Waaqonfannaa Yihudootaa bira jiraayyu. 8 Kiriisphos ka jedhamu bulchaan mana waqaonfannaa Yihudootaa, nama ifii duudii wolii Gootta'atti dhugeeffate; Qorontoos keessalle'ee kolbaan dhibiin hedduun, waan Phawuloos dubbate dhageetee dhugeeffattee, cuuphante. 9 Goottaan jechootaa, marroo moromaa maqa'atii fi seera keessanii eega teete, isinuu fixadha'a. Ani waan kana irratti hin muru» jedhee, 16 mana mura'aa keessaa isaan ari'e. 17 Yennaa kana isaan martinuu, bulchaa Mana Waaqonfannaa Yihudootaa Sostenees qabane, mana mura'aa duratti tumane. Gaali'oон ammoo waan kana woyittuu hin laakkonne. 18 Phawuloos guyyaa hedduu dhugeeffattoota woliin Qorontoos keessa ture; achiin duuba nageya isaanitti dhaamee, hobolo'oон Phirisqila'aa fi Aqilaa wolii gara Sooriya'aa dhaqe; Phawuloos waadaa Waaqaaf gale waan qabuuf, lafa Kanchire'aa jedhantutti mataa ifii haadate. 19 Qachaa Efesonii yennaa geyane, Pharisiqiila'aa fi Aqilaa achumatti lakkisee, Mana Waaqonfannaa Yihudootaa seenee Yihudoota wolii dubbate. 20 Isaan akka Phawuloos yennaa dheertuu isaan wolii turuuf gaafannaan, inni ammoo hin eeyyanne. 21 Ammoo «Yoo fedha Waaqaa teete deebi'ee hin dhufa» jedhee, nageya isaanitti dhaamee hobolo'oон Efesonii ka'ee deeme. 22 Inni qachaa Qiisaariya'aa yennaa geye, gara Yerusaalemii dhaqee wolde'a kiristaanaatif nageya dhikeessee, achiin duuba gara Anxokiya'aa gad bu'e. 23 Yennaa diqqoo Anxokiyaas tureen duuba ka'ee, biyya Galaatiya'aatii fi Firiigiya'aa keessa dabaree, deddeemee dhugeeffattoota duudii jajjabeesse. 24 Yennaa san Yihudichi Apholoots jedhamu tokko, ka qachaa Iskindriya'atti dhalate gara qachaa Efesonii dhufe. Inni nama Barreeffama Woyyicha miidhassee beekuu fi nama dandeettii dubbi'ii qabu. 25 Inni nama karaa Gootta'aa baratee fi gammada gudda'aan

marroo Yesuusii sirri'itti lallabee barsiise. Te'uuhujii satti jiraayyu. 12 Kanaaf woyaa nafa Phawuloosii malee inni cuuphaa Yohaannisii callaa beeka. 26 tuxxee fi hoccuu inni danfaan haxowatu fuudhanee, Inni sodaa malee Mana Waaqonfanna Yihudootaa worra dhibame yennaa tuqisiisane, worri dhibame keessatti dubbatii jalqabe. Pharisiqilla'aa fi Aqilaan fayye; ayaanni hamaalle keessa baye. 13 Yihudooti dubbiis isaa yennaa dhage'ane, gara mana ifii isa asii fi achi deddeemaa ayaanota hamaa namoota fudhatanee marroo karaa Gootta'aa caalchisane keessa baasanu, «Maqaa Yesuusii Phawuloos sirri'itti itti himane. 27 Apholoos gara Akaayya'aa lallabuutiin akka baatanu isin ajanya» jedhaa, deemiisaaf yennaa barbaade, dhugeeffattootii Efeson ayaanota san baasiisaaf wodhaanane. 14 Ilmaan keessa issa jajabeesanee, dhugeeffattootii Akaayya Iskoyaasii hayyicha Guddaa Yihudootaa torba tana keessaakka isa fudhatanuuf xalayaa barreessaneef. godhaa turte. 15 Ayaanni hamaan ammoo, «Ani Inni yennaa achi geye, worra badhaadha Waqaatiinii Yesuus hin beeka; Phawuloosille hin beeka; isin dhugeeffattootii te'aneef qarqaarsa te'e. 28 Inni Yesuus ammoo eennu?» isaaniin jedhe. 16 Namichi ayaanni Masihiikka akka te'e Barreeffama Woyyicha keessaahamaan qabeeru isaanitti utaalee, isaan duudii isaanififirkaneessaa, kolbaa durattii Yihudootaa injifate; isaanille mammadowanee woyaan irraa mormi'iin injifate.

19 Apholoos Qorontoos keessa adoo jiruu,

Phawuloos biyya koobittii olii keessa dabaree, gara Efesonii dhufe; achitti dhugeeffattootii garii dhaggee, 2 «Isin yennaa dhugeeffattane Ayyaana Woyyicha fudhattaneertanii?» jedhee isaan gaafate. Isaan deebisanee «Hin fudhanne; akka Ayyaanni Woyyichi jiruuyyu nuuti hin dhageenne» jedhane. 3 Phawuloos, «Maarre cuuphaa attamii fudhattane ree?» jedhe. Isaan deebisanee, «Cuuphaa Yohaannisii ti» jedhane. 4 Phawuloos, «Cuuphaan Yohaannisii ka cubbuu irraa deebii'sisaa ti; Yohaannisii ka isaan duuba dhufu, Yesuusitti akka dhugeeffatanu kolbaa Israa'elititti himeera» jedhe. 5 Isaan yennaa tana dhage'ane, maqaa Goottaa Yesuusii cuuphamane. 6 Yennaa Phawuloos harka ifii isaan irra keye, Ayyaanni Woyyichi isaan irra bu'e; isaan afaan haareya hin beekkanneen dubbatanee, raagalle raagane. 7 Isaan wolumatti gara nama kudhanii lamaa ti. 8 Phawuloos gara Mana Waaqonfanna Yihudootaa seenee, sodaa malee haga jira sadii kolbaa woliin dubbatee, marroo mootummaa Waaqaa isaan hubachiisaa ture. 9 Isaan keessa gariin ammoo mataa jabaatanee, marroo karaa Gootta'aa nama durattii waan hantuu jedhaa, dhugeeffatiisa didane. Maarre Phawuloos isaan lakkisee, dhugeeffattootii qofitti fuudhee, guyuma guyya'aan mana barumsa Xiraanosisii keessatti woliin dudubbataa ture. 10 Tun haga woggaa lamaa waan teeteef, kolbaan biyya Asiya'aa keessa jirtu duudiin Yihudootaa fi worri Yihudootaa hin te'in Jecha Gootta'aa dhage'ane. 11 Waaqi bilbaasa te'ee hin beenne karaa Phawuloosiitii

fi biyyi lafaa duudiin waaqonfattu gatii dhabee nageya itti dhaamee, isaan lakkisee gara hafaara; guddinni isi'ille badaara» isaaniin jedhe. Maqedooniya'aa dhaqiisaaf ka'e. 2 Inni lafa 28 Isaan yennaa tana dhage'ane guddoo aaranee, keessa dabaretti dhugeeffattoota gorsa heddu'uun «Arxemiisiin worra Efesonii gudditti'i!» jedhaa jajjabeessaa, gara biyya Girikii deemee, 3 ji'a iyyane. 29 Yoosuma hogaan qachaa duudii keessatti sad achi ture. Inni hobolo'oон Sooriyaa dhaqiisaaf ka'e. Worri hogisu jara lamaan Maqedooniya'aa adoo qophowuu, worri Yihudootaa akka mala itti worra Phawuloos woliin deemaa ture Gaayosii fi dhowe yennaa beeke, karaa Maqedooniya'aatiin Arisxaarkos qabanee harkisanee, gara addee tapha deebi'iisaaf murteeffate. 4 Sophaaxros ilmi Phihirosii itti mudhisanu rukkisane. 50 Phawuloos gumii dura nami biyya Beeriya'aa, Arisxaarkosii fi Sekundos nami bayee dhaabbiisaaf barbaadee, dhugeeffattooti biyya Tasalonqe'ee, Gaayos nami biyya Derbe'ee, ammoo isa dhooggite. 31 Bulchitooti lafa Asiya'aa Ximootewoos, Xikiqosii fi Xirofimoos nami biyya gariin ka lansa Phawuloosii te'ane, akka inni addee Asiya'aa, Phawuloos woliin deemane. 5 Jarri tun tapha itti mudhisanuu hin dhandhe, itti erganee nuun dura dhaxxee Xiro'aasitti nu eedde. 6 Nuuti kadhatane. 32 Gumii wodhakka'atti hogaan guddaam ammoo guyyaan Jila Daabboo Uukoo hin qanne waan jiruuf, tokko waan tokko jedhaa yoo hogisu, kuun dabareen duuba, Filiphisiyuusii irraa hobolo'oон waan dhibii jedhaa hogisaaraayyu; hedduun isaaniille kaanee, guyaa shaniin duuba isaaniin wol dhagginee, maaf akka wolitti qabamane hin beekanuuyyu. 33 torbaan tokko achi turre. 7 Torbaan keessaa guyyaa Yihudooti gariin namicha Iskindir jedhamu kolbaa qaraa, daabboo caccaffatiisaaf wolitti qabannee adoo duratti darbanee baasane; kolbaa keessaa gariin jirruu, Phawuloos boruyaa deemiisaaf waan yaadeef, akka inni isaaniif falmatu itti himane. Iskindirille dubbii ifii dheeresssee haga halkan wodhakka'aa akka kolbaan cadhittu harka ifitiin beessisee, dubbii kolba'atti dubbate. 8 Addee nuuti wolitti qabanne kolloo falmataa dubbatiiisaaf qophowe. 34 Isaan ammoo mana mana gubba'aa keessa ifi hedduun jiraayyu. 9 akka inni Yihudii te'e yennaa beekane, «Arxemiisiin Dargaggeessi Oyxikoos jedhamu tokko foddaa irra Efesonii gudditti'i!» jedhaa isaan martinuu haga saatii tee'eeraayyu; Phawuloos haasowa dheeressinaan, lama iyyane. 35 Barreessaan qachaa sanii gumii muggee dunquuqqayee, mana mana gubba'atiin cadhisiisee, «Worra Efesonii! Worri qachaa Efesonii gubba'aa irraa bu'e; yennaa isaan ol isa fuudhane, galma Arxemiisi gudditti'iit fi fakkii dhakaa isi'ii ka inni du'eera. 10 Phawuloos ammoo gad bu'e, gad ol-gubba'aa bu'e akka eeganu, nami hin beenne itti jedhee hanqafatee, «Hin rifatina'a! Lubbuun isaa jira? 36 Waan kana nami mormu tokkolle waan keessaa jirti» jedhe. 11 Achiin duuba inni gara mana hin jirreef, cadhisa'a malee waan tokkolle godhiisaaf mana gubba'atitti ol deebi'ee, daabboo cassee hin jajjarina'a. 37 Isin adoo jarri tun meya galmaa nyaate; haga latti bariitu isaan woliin dubbateen hin saamin yookiin waaqota keennalle adoo hin duuba deeme. 12 Isaan Dargaggeessa jiraataa te'e faanshessin as fiddaneertan. 38 Demeexroosii fi worri san gara manaa geessanee, guddoo jajjabaatane. 13 meetii baqisiisu ka isa woliin jiru, waan ittiin nama Phawuloos karaa lafa irraa qachaa Asosii dhaqiisaaf himatanu yoo qabaatane, guyyaan mura'aa jira; worri waan yaadateef, nuuti isaan dura qachaa Asosii muraa kennulle jira; achitti wol falmanuu ti. 39 Tana dhandhee, hoboloo akka isa yaabbachiinnu waan malee, wonni isin barbaaddanu yoo jiraatte ammoo, nu ajajeef, tana goone. 14 Asositti wol dhagginee, kora mura'aa ka qacha'atiin ilaallama. 40 Waan isa fudhannee hobolo'oон qachaa Mixleene'eetitti adha te'e kanaaf, hogaa kaattaneertan jedhannee dabarre. 15 Boruyaa hobolo'oон achii kaanee, himatamuu hin dhannu; hogaa kun sababa maaniitiin oddoola Kiiyosii bira geenne. Guyyaa itti aanulle ka'e jedhane yoo nu gaafatane, waan deebinnu hin oddoola Saamosii dhandhee, boruyaa qachaa qannu» jedhe. 41 Tana dubbateen duuba, wol geyin Millexoosii geenne. 16 Phawuloos kutaa biyya Asiya'aa akka deentu godhe.

20 Hogaan qabbanoween duuba, Phawuloos dhugeeffattoota duudii waamee, jajjabeessee, «Phenxeqosxee» jedhantu Yerusaalem geyiisaaf

ariifateeraayyu. 17 Phawuloos qachaa Miilexoosii hujaa, hiyyeyyii qarqaaruu akka malle ani isinitti irraa gara Efesooni nama ergee, Jaarsolee wolde'a mudhiseera» jedhe. 36 Phawuloos tana dubbatee Efesooni gara ifii waansise. 18 Isaan gara isaa fixeen duuba, isaan woliin jilbiiffatee daadimate. yennaa dhufane, inni isaaniin, «Ani guyyaa qara lafa 37 Isaan duudiin bowaa morma isaatitti maratanee Asiya'aa dhufeen jalqabee, yennaa duudii attam akka sunqatane. 38 Keesattuu inni isaaniin, haganaa achii isin woliin jiraadhe isinuu hin beettan. 19 Yihudooti deebitanee na hin dhaggitanu waan jedheef guddoo mala natti dhowanee rakkadhulle, ani waan duudi'iin gaddane; achiin duuba isaan haga hobolo'oo isa ifi gad qabee, imimmaaniin Goottaa tajaajile. 20 woliin deemane.

Waan isiniif te'u mara adoo hin hamburin, wolde'aai fi mana keessan irra deemaa, lallabee akka barsiise isin hin beettan. 21 Cubbuu irraa gara Waqaatittu deebi'anee, Goottaa keenna Yesius Kiristoositi akka dhugeeffatanu, Yihudootaa fi worra Yihudoota hin te'iniif ani dhugaa bayeera. 22 Amma kunoo achitti waan natti dhufu adoo hin beekin, akeettii Ayyaana Woyyichaatiin Yerusaalem dhaqaara. 23 Qachaa ani gewu duudii keessatti hidha'aa fi miidhaan akka ana eegattu, Ayyaanni Woyyichi natti himeera. 24 Te'u malee ergaa tiyya yoo fixee, hujii Goottaan Yesuus natti kenne ta Wongeela badhaadha Waaqaalle yoo lallabee muummesse, jiruu tiyya woyittuu hin laakkowu. 25 «Ani odduu teessan deddeebi'ee, marroo mootummaa Waaqaa lallabeera; amma ammoo, nami tokkolle deebi'ee akka na hin dhaggine hin beeka. 26 Tanaaf isin keessaa nami tokko yoo bade, akka ani itti hin gaafatanne adha isinitti hima. 27 Sababille ani fedhii Waaqaa duudii isinitti himeera malee, waan isin irraa hambure hin qabu. 28 Maarre ifii fi hoolee Waaqaa akka isin eeddantuuf isinitti kennantelle'eef ifi eegadha'a; wolde'a kiristaanaa ka Waaqaa, ka inni dhiiga ilma ifitiin ka ifii godhate tissa'a. 29 Ani deemeen duuba, worri akka yayyi'i odduu teessan akka seenanu ani hin beeka. 30 Yennaan namooti gariin isinuma keessaa, dhugaa dassanee dhugeeffattoota ifi hordofachiisanu hin dhutti. 31 Tanaaf dammaqa'a! Ani woggaa sad halkanii fi guyyaa adoo gargar hin kutin imimmaaniin, tokko tokkoo keessan akka gorse qaabadha'a. 32 «Amma ani eeddo Waaqaatittu, badhaadha ergaa isaa ka isin ijaariisa dande'uu fi eebba Waaqi kolbaa ifii duudi'iif kennutti, isin kenneera. 33 Ani meetii, worqii yookiin uffana eennulle hin kajeelle. 34 Anaa fi worra na woliin jiruuf waan barbaachisu maraa dhaggatiisaaf harka kiyyaan akka huje isinuu hin beettan. 35 Jecha Goottaa Yesuusii, «Ka fudhatu caalaa ka kenuu ka eebbifame» jedhe qaabatiisaan, harka keennaan

21 Nuuti nageya isaanitti dhaannee karaa irraa adoo hin gorin hobolo'on, gara oddoola Qosii deenne; boruyaa oddoola Roodoosii geenne; achiin duuba gara qachaa phaaxara'aa dhandhe. 2 Achitti hoboloo gara Finiqe'ee deentu dhaggine, yaabbannee ittiin deenne. 3 Nuuti Qophiroos ifii duratti dhaggine, bitaa keennatti lakkinne Sooriya'atti dabarree, gara Xiiroosii addee hoboloon guddittiin ba'aa itti buufattu dhandhe. 4 Dhugeeffattoota achi jiranu barbaanee dhaggine, torbaan tokko isaan woliin turre. Isaan Ayyaana Woyyichaan sooreffamanee, akka Phawuloos gara Yerusaalemii hin dhandhe itti himane. 5 Yennaan nuuti isaan biraa deennu geennaan, isaan biraa kaanee deenne. Isaan duudiin haadha manaatii fi ijoollee ifii woliin haga qachaa keessaa baanuttu nu geegessane. Nuuti duudiille irga abbaaya'aa jilbiiffannee daadimanne. 6 Achiin duuba nageya wolitti dhaannee, hoboloo guddittii yaabbannee, isaan gara mana ifii deebi'anee. 7 Xiiroosii kaanee, qachaa Phitoleemesii geennee, dhugeeffattoota nageya fuunee, guyyaa tokko isaan woliin oolle. 8 Boruyaa achii kaanee qachaa Qiisaariya'aa geennee, namoota torba ka ergantoota qarqaariisaaf filamane keessaa tokko ka te'e, gara mana Filiphosii lallabaa Wongelaa dhandhee, isa bira bubble. 9 Inni durra afur ta kennaa raaga dubbatiiisa qaddu qabaayyu. 10 Nuuti guyyaa hedduu Qiisaariya bubbuleen duuba, raagichi Agaabos jedhamu tokko biyya Yihuda'atii dhufe. 11 Inni gara keenna dhikaatee, hiituu Phawuloos ittiin hidhatu fuudhee, miilaa fi harka ifii hidhee, «Yihudooti Yerusaalem keessa jiranu, abbaa hiiituu tanaa, akkana hidhanee worra Yihudoota hin te'initti dabarsanee akka kennanu, Ayyaanni Woyyichi dubbata» jedhe. 12 Tana yennaa dhageenne, nuutii fi kolbaan achi jirtu, akka Phawuloos gara Yerusaalemii hin dhandhe kadhanne. 13 Inni ammoo deebisee, «Maaf boottanee,

guddoo na gaddisiittan? Ani hidhamuu qofa adoo hin Guyyaan torba muummowuu geennaan, Yihudooti ite'in, marroo maqaa Goottaa Yesuusiitiif Yerusaalem garin ka lafa Asiya'aatii dhufane, Phawuloos Galma keessatti du'iisaafille qophoweera» jedhe. 14 Inni gorsa Waaqaa keessatti yennaa dhaggane, gumii duudii keenna dhage'uu dhannaan, «Fedha Gootta'aa te'uun itti kakkaasanee, isa qabanee, 28 «Kolbaa Israa'elii, ti» jennee lakinne. 15 Guyyoota diqqaa achi tureen nu qarqaara'a! Nama keenna, Seera Muuse'eetii fi duuba, qophoonnee gara Yerusaalemii ol baane. 16 Galma kana irratti waan badduu dubbataa, addee Dhugeeffattootii Qiisaariyaa keessa jiranu gariin, nu mara dhaqaa nama duudii ka barsiisaaru nama kana. woliin dhufanee, dhugeeffattoota qaraa keessaa tokko Ammumaayyuu worra Yihudoota hin te'in, gara Galma ka te'e, gara mana Minaasonii nama Qophiroosii Waaqaa fidee, addee woyyittii tana batteesseera» akka turru nu geessane. 17 Nuuti Yerusaalem yennaa jedhaa iyane. 29 Isaan tanaan qara Xirofimoosii nama geenne, dhugeeffattootii gammadaan nu fudhatte. biyya Efesonii isa woliin qachaa keessatti waan 18 Boruyyaa Phawuloos nu woliin gara Yaaqoobii dhagganeef, Phawuloos gara Galma Waaqaa waan ilaaliisaaf dhage; jaarsoleen wolde'a kiristaanaa isa fidee seeneen seyanee, tana jedhane. 30 Qachaan duudiilie achi jirtiyu. 19 Phawuloos nageya isaan sun guutumatti raafame; kolbaalle rukkisaa dhuttee, fuudheen duuba, waan Waaqi worra Yihudoota hin te'in Phawuloos qaddee Galma Waaqaa keessaa harkittee oddu'utti karaa isaatiin godhe duudii, tokko tokkoon baatte; balbalti Galma Waaqaaalle yoosuma cufante. tarre'etti galchee itti hime. 20 Yennaa waan kana 31 Namooti isa ijjeesiisaaf adoo wodhaananuu, dhage'anee, isaan martinuu Waaga lellifatane. Achiin «Qachaan Yerusaalemii guutumatti raafameera» duuba Phawuloosiin, «llaa obboleessa! Yihudooti oduun jettu, ajajaa woraana Rooma'aa dhaqqadde. 32 kuma heddu'utti laakkowamanu akka dhugeeffatanee Tanaaf inni loltootaa fi qondaaltotaa fudhatee, rukkisaa fi isaan duudiin seera Waaqaatiif hinaattolee akka gara kolba'aah dhage; kolbaalle yennaa isaa fi loltoota te'ane hin dhaggita. 21 Yihudooti biyya worra isaa dhaggite, Phawuloos dikuu lakkitte. 33 Ajajaan Yihudoottaa hin te'in keessa le'anu duudiin, ijoolliee kumaa Phawuloositti dhikaatee, isa qabee wodaroo ifii haqanqabaa akka hin qanne yookiin aadaa akka sibilaa lamaan akka hidhamu ajaje. Achiin duuba hin muummessine barsiisiisaan Seera Muuse'ee inni, «Namichi kun eennu? Inni maan balleesse?» akka diiganu godhuun keeti isaanitti himameera. 22 jedhee gaafate. 34 Gumii san keessaa worri gariin Isaan akka ati dhutte hin dhage'an; yoona maan waan tokko, kuun waan dhibii jedhane. Ajajaan godhhu woyya ree? 23 Amma waan nuuti sitti hinnu kumaa hogaa kolba'atiifuu, waan sirii te'e beekiisa godhi! Nu keessa namooti afur ka woreega qabanu waan hin dandeenneef, akka loltooti gara addee jiran. 24 Isaan fuudhii dhaqitii, isaan woliin aadaa quttuma loltootaa isa geessituuf ajaje. 35 Phawuloos dhugeeffanna'atii ifi quleessi; mataa ifiille akka yaabbannoo bira yennaa geye, kolbaan marti haadatanu, gatii isaan ittiin ifi quleessanu kaffaliif. isatti aartee, balaa itti buusisa waan barbaaddeef, Akka kanaan wonni si irratti odee effame duudiin dhara loltooti isa ba'attee deente. 36 Kolbaan isaan gula akka teetee fi atille nama Seera Muuse'eetii ajajamu deentu duudiin, «Ijjeefamuu til» jedhaa iyite. 37 akka teete hin beekan. 25 Worra Yihudoota hin te'in Loltooti gara addee quttii loltoota ifiititti, Phawuloos keessaa worri dhugeeffate ammoo, sagalee waaqota seensiisaaf yennaa dhikaatane, inni ajajaa woraana dharaatiif dhikaatiisaan battootte, dhiigaa fi horii Rooma'atiini, «Wo dubbadhuu?» jedhe. Ajajaalle, hudhamee du'e akka hin nyaanne, gaarayyeefatiisa «Afaan Giriikii beettaa? 38 Ati Gibxicha tanaan irralle'ee akka ifi eegattanu, ka jedhu xalayaa murtee qara nageya booressee, namoota kuma afur ka teennaa barreessinee isaaniif ergineerra» jedhane. lubbuu namaa ijjeesane fuudhee, gara goomole'ee 26 Maare Phawuloos boruyyaa ganama namoota san geessee motii?» jedheen. 39 Phawuloos deebisee, fuudhee, isaan woliin aadaa dhugeeffanna'atii ifi «Ani Yihudicha, qachaa Xarseesii beekkantuuyi biyya qulquleesse; achiin duuba guyyaan qulqulloomiisa Qiliqiyaa'aa keessatti dhaladhe; maganne'ee kolba'atti isaanii yoom akka muummeffamuu fi tokko tokkoo dubbadhuu?» jedheen. 40 Yennaa ajajaan woraana isaanitiifuu, ciincaan guyyaa kamitti akka dhikaatu Rooma'aa eeyyameef, Phawuloos yaabbannoo irra beessisiisaaf gara Galma Waaqaa seene. 27 dhaabbatee, akka kolbaan cadhittu harkaan beessise;

yennaa kolbaan cadhitte, afaan worra Yihudootaatiin isaanitti dubbatuu jalqabe.

22 «Obboleeyyani fi abbootii tiyya! Amma falmata ani isinitti dhikeeffadhu kana naaf dhage'a'al» jedhe. 2 Inni afaan Yihudootaatiin dubbatuu yennaa dhage'ane, irra caalaa cadsisane. Achiin duuba Phawuloos: 3 «Ani Yihudi'i; qachaa Xarseesii biyya Qilliqiyaa keessaatitti dhaladhee, qachaa Yerusaalemiittti guddadhe. Ka na barsiiselle Gamaali'el; ani Seera abbootii teennaa akka maltetti ka baradhee fiakkuma isin adhaa gootanu, anille Waaqaaf hinaafeeraayyu. 4 Ani namoota dhugeeffanna kiristaanaa hordofanu haga du'aattiti miidhaa irra geessiseera; dhiiraa fi dubartii qabee, mana hidha'aatitti galcheera. 5 Tun dhugaa akka teete hayyicha gudda'aa fi korri mura'aa duudiin dhugaa naaf hin bayan. Ani xalayaa eeyyamaa ka gara bulchitoota Yihudoota Damaasqoo jiranutti barreeffame isaanuma irraa fudhadhee, jara achi jirtu qabee adabiisaaf, Damaasqoo dhaqe. 6 «Karaa gubbaa adoo jiruu Damaasqo'otti yennaa dhikaadhe, gara saatii jaatitti dedhuma ifi guddaan gubbaa irraa adaala kiyyatti balaqqise. 7 Ani lalfati jigee qoonqoo, «Saa'ol, Saa'ol! Maaf na miita?» jettu dhage'e. 8 Anille, «Eennu ati Gootta'a?» jedhee gaafadhe. Inni deebisee, «Ani Yesuusii Naaziretii, ka ati miitu» jedhe. 9 Namooti na woliin jiranu ifa dhaggane; ammoo qoonqoo natti dubbattu san hin dhageenne. 10 Ani, «Maan godhu Gootta'a?» jedhee gaafadhe. Goottaalle, «Ka'litti, gara Damaasqo'oo deem; akka ati gootuuf waan Waaqi murteesse mara, achitti sitti himama» anaan jedhe. 11 Balaqqetii ifaa irraa ka ka'e, ilti tiyya dhaggaa waan dadhaddeef, worri na woliin jiru harka na qabee, gara qachaa Damaasqo'oo na geesse. 12 «Qachaa san keessa namichi Anaaniyyas jedhamu tokko, ka Seera Muuse'ee eegatuuf fi Yihudoota Damaasqoo jiranu duudii biralle'etti, ka ulfeeffame tokko jiraayyu. 13 Inni gara kiyya dhufee, na bira dhaabatee, «Obboleessa kiyya Saa'ol, ilti teeti deebitee sii dhaggitul» jedhe. Yoosuma ilti tiyya banantee, isa dhagge. 14 Achiin duuba inni, «Waaqi abbootii teennaa, akka ati fedha isaa beettu, tajaajilaa isaa balchaa akka dhaggituu fi afaanuma isaatiin dubbatuu akka dhageettu, si filateera. 15 Ati waan dhageetee fi dhaggite, nama duudi'iif dhugaa akka baatuuf, inni tana godhe. 16

Amma maan eedda ree? Ol ka'litti, maqaa isaa waamaa cuuphamiiti, cubbuu teeti dhiqadhu» anaan jedhe. 17 «Ani gara Yerusaalemii deebi'ee, Galma Waaqaa keessatti adoo daadimatiisatti jiruu, mudhii dhagge. 18 Mudhii san keessatti Goottaa dhagge. Inni anaan, «Kolbaan asii dhugaa ati naaf baatu waan hin fudhanneef, dafiitii ariifadhuu Yerusaalem keessaa bay» jedhe. 19 Ani deebisee, «Gootta'a, akka ani Mana Waaqonfannaa Yihudoota duudii dhagee, worra si'itti dhugeeffate qabee tume, isaanuu hin beekan. 20 Yennaa Isxifanosii dhugaa bayaan keeti ijeefame, aminuu achi dhaabbadhee, ijeefamuu isaatitti woliil galee, woyaa worra isa ijjeesuu eegiisatti jiraayyu» jedhe. 21 Goottaan anaan, «Ani fagoo gara worra Yihudoota hin te'inii waan si ergeef beenu» anaan jedhe» jedhee isaanitti hime. 22 Gumiin haga Phawuloos tana dubbatu isa dhageette; duuba irra ammoo, qoonqoo ol qabattee, «Nami akkasii lafa irraa baduu ti! Inni jiraatuu hin qabu!» jedhaa iyiyte. 23 Isaan iyaya, woyaa ifii gatanee, aarii guddoo mudhisisaaf bukuu gara ol-gubba'aa facaasane. 24 Ajajaan woraana Rooma'aa, Phawuloos qabanee addee quttii loltoota woraanaa akka geessanuu fi kolbaan maaf akka itti iyitu, dikamaa akka qoratamuu ajaje. 25 Yennaa isaan isa dikiisaaf teephaan hidhane ammoo, Phawuloos ajajaa dhibbaa ka achi dhaabbateen, «Nama Rooma'aa tokko, muraa malee dikiisi keessan seeraa?» jedhe. 26 Ajajaan dhibbaa yennaa waan kana dhage'e, gara ajajaa woraana Rooma'aa deemee, «Maan godhiisatti jirta? Namichi kun nama Rooma'aa ti!» jedheen. 27 Maarre ajajaan woraana Rooma'aa, gara Phawuloosii dhagee, «Anatti himi, ati nama Rooma'aatii?» jedheen. Phawuloos deebisee, «Ee» jedheen. 28 Ajajaan woraana Rooma'aa deebisee, «Ani nama Rooma'aa te'iisaaf, beesee hedduu kaffaleera» jedhe. Phawuloosille, «Ani nama Rooma'aa te'ee dhaladhe» jedhe. 29 Tanaaf worri Phawuloos qorqoriisaaf qophowe sun, isa irraa deebi'e; ajajaan woraana Rooma'aalle, Phawuloos nama Rooma'aa akka te'ee fi wodaroo sibiilaatiin akka hiisiseeru yennaa hubate sodaate. 30 Boruya'a, ajajaan woraana Rooma'aa, worri Yihudoota maaf Phawuloos akka himate, sababa dhuga'aa beekiisaaf barbaade; tanaaf sooreyyiin hayyootaatiif fi miseensoti kora mura'aa duudiin akka wolitti qabamanu ajaje.

Achiin duuba inni Phawuloos hikee, isaan dura 14 Achiin duuba isaan gara sooreyyii hayyootaatii
dhaabbachiise.

23 Phawuloos kora mura'aa hubatee ilaalee
isaaniin, «Obboleeyyan tiyya! Ani haga guyyaad
adhaatitti, wodanaa qullu'uun fuula Waaqaa duratti
jiraadheera» jedhe. 2 Anaaniyaan Hayyichi Guddaan,
worri Phawuloos bira dhaabbateeru, akka afaan
keessa isa dhowu ajaje. 3 Yennaa san Phawuloos
Anaaniya'aan, «Ati dhaaba manaa ka nooraa dibame
fakkaatta! Waaqi si'i hin dhowa! Akka seeraatitti
natti muriisaaf achi teetteerta, ifiif ammoo seera
malee, akka na dhowanuu ajajja?» jedheen. 4 Worri
Phawuloos bira dhaabbateeru, «Ati Hayyicha Guddaa
Waaqaa arrassita?» jedhaneen. 5 Phawuloos
deebisee, «Obboleeyyan tiyya, akka inni Hayyicha
Guddaa te'e ani hin beenne. Barreeffam Woyyichi,
«Bulchaa kolbaa teetii irratti hantuu hin dubbatin»
jedhaa» jedhe. 6 Phawuloos worra san keessaa
gariin Saduqoota, ka dhibiin Fariisaayota akka te'ane
yennaa beeke, kora mura'aa keessatti qoonqoo ol
qabatee, «Obboleeyyan tiyya! Ani Fariisaayii ilma
Fariisaayichaa ti. Worri du'anee hin ka'an jedhee waan
addadheef, ani amma muraa duratti dhikaadheera»
jedhee dubbate. 7 Akkuma inni waan kana jedheen,
Fariisaayotaa fi Saduqoota oddu'utti lolli ka'ee, korri
mura'aa addee lamatti qoodame. 8 Saduqooti, «Du'a
ka'iis hin jiru, ergantooti Waaqaa yookiin ayyaanotti hin
jiranu» jedhan; Fariisaayot ammoo, «Kun duudiin hin
jiran» jedhanee dhugeeffatan. 9 Achiin duuba hogaan
guddaan ka'e; barsiisoti Seeraa ka golii Fariisaayotaa
te'ane gariin ka'anee, «Nuuti yakkaa womaa
nama kana irratti hin dhaggine! Takki ayyaanatti
yookiin ergamaa Waaqaatitti itti dubbateeral!» jedhaa
moromane. 10 Ajajaan woraana Rooma'aa moromaan
waan o'iteef, jarri tun Phawuloos hin caccassan
jedhee sodaate. Tanaaf loltooti dhaqanee, Phawuloos
odduu isaaniitii baasanee, addee qutti loltootaa
akka geessanu ajaje. 11 Halkanuma san Waaqi
Phawuloos bira dhaabbatee, «Hin sodaatin! Ati
Yerusaalemitti akkuma dhugaa naaf baate, akkasuma
qachaa Rooma'aalle'etti dhugaa naaf bawuu qadda»
jedhe. 12 Yennaa latti barii Yihudooti gariin
wolitti qabamanee, «Haga Phawuloos ijjeennutti hin
nyaannu, hin unnu» jedhanee kakatane. 13 Worri
kakuu tana kakatane namoota afurtama caalan.

fi jaarsole'ee dhaqanee, «Nuuti haga Phawuloos
ijjeennutti, hin nyaannu, hin unnu jennee jabeessinee
kakanneerra. 15 Tanaaf akka waan kora mura'aa wolii
wolii galtanee, marroo Phawuloosii caalchittanee
qorqortanuu fakkeessa'aatii, akka Phawuloos gadi
isiniif fidanu, ajaja woraana Rooma'aa gaafadha'a.
Nuuti ammoo adoo inni as hin geyin, isa ijjeesiisaaf
qophoonneerra» jedhaneen. 16 Ilmi obboleettii
Phawuloosii ammoo, mala kana waan dhage'eef,
gara addee qutti loltootaa dhaqee, Phawuloositt
hime. 17 Achiin duuba Phawuloos ajajjoota dhibbaa
keessaa tokko waamee, «Dargaggeessi kun ajaja
woraana Rooma'aatitti waan himu waan qabuuf,
gara isaa geessi» jedheen. 18 Ajajaan dhibbaa isa
fuudhee, gara ajaja woraana Rooma'aa geessee,
«Phawuloosiin hidhameeru na waamee, dargaggeessi
kun waan sitti himu waan qabuuf, gara keeti akka
fiduuf na gaafate» jedhe. 19 Ajajaan woraana
Rooma'aa, dargaggeessa harka qabee, qofitti baasee,
«Wonni ati natti himiisaaf barbaaddu maan?» jedhee
isa gaafate. 20 Dargaggeessille, «Yihudooti akka
waan marroo Phawuloosii caalchisanee qorqoranuu
fakkaatanee, akka ati boru gara kora mura'aa isa
isaaniif dhikeessitu, si gaafatiisaaf wolii galaneeran.
21 Ati ammoo waan isaan jedhanu hin dhage'in.
Namooti afurtama caalanu, haga isa ijjeennutti hin
nyaannu, hin unnu jedhanee kakatanee, riphanee
isa eegiisatti jiran. Isaan amma murtee teeti qofa
eegataaran» jedhe. 22 Ajajaan woraana Rooma'aa,
«Waan natti hinte kana nama tokkolle'etti hin himin»
jedhee itti seeree, dargaggeessa gad lakkise. 23
Achiin duuba ajajaan woraana Rooma'aa, ajajjoota
dhibbaa ta ifii keessaa lama waamee, «Halkan
keessa saatii saditti loltoota dhibba lama, abbootii
fardo'oo nama torbaatamaa fi worra ebo'oo nama
dhibba lama wolii gara Qiisaariya'aa dhaqiisaaf
akka qophowanu godha'a. 24 Phawuloos adoo hin
edderamin irra tee'ee gara bulchaa Feeliksii akka
dhaqu, geejjiba qopheessa'aaf» jedhe. 25 Achiin
duuba xalayaa, 26 «Ana Kilaawudiyyosii Liisiyaasiif
irraa, bulchaa kabajamaa Feeliksii! Nageenni si'iif
te'u. 27 Yihudooti namicha kana qabanee, silaa
ijjeesaaraniiyyu. Ani ammoo akka inni nama Rooma'aa
te'e beekee, loltoota tiyya wolii dhaqee isa hambure.
28 Isaan maaf akka isa himataaranu beekiisaaf

barbaadee, gara kora mura'aa ka isaanii isa geesse. wolii galane. 10 Bulchaan biyyaa akka Phawuloos 29 Himatam isaa marroo seera isaaniituma malee, dubbatu harkaan beessise. Phawuloosille, «Akka yakkaa du'aan yookiin hidha'aan isa geettu, akka ati woggaa heddu'uuf bulchaa kolbaa tanaa teete inni hin qanne qorqoree hubadheera. 30 Yihudooti waan beekuuf, himata na irratti dhikaateef, si duratti namicha kana ijeesisaaf mala akka dhowane, yennaa falmatuu kiyya gammadeera. 11 Ani waqaonfatiisaaf natti himame, yoosuma gara keeti erge. Worri isa gara Yerusaalemii haga ol bayee, guyyaa kudhanii himatulle, himata isa irraa qabu akka si duratti lama akka hin caalin, atinuu mirkanoeffattu dandeetta. dhikeeffatu itti himeera» jedhu barreesseef. 31 Loltooti 12 Galma Waaqaa keessatti, Mana Waaqonfannaa akkuma ajajamanetti, halkanuma gaafasii Phawuloos Yihudootaa keessalle'etti yookiin qachaa keessatti fuudhanee Antiiphaaxriisitti geessane. 32 Boruyyaa eennuuyyuu woliin moromuun yookiin kolbaa raasuun loltooti worri miilaa gara addee quytti loltootaa na dhagganee hin beekanu. 13 Waan amma deebi'e; worri fardo'oo Phawuloos woliin deeme. 33 ittiin na himatanu kanaaf, tokkolle dhugaa sitti Worri fardo'oo Qiisaariya yennaa geyane, xalayaa dhikeeffatuu hin dande'anu. 14 Ammoo waan bulchaa biyyaatitti dhikeessanee, Phawuloosille isatti tokko sitti himadha; ani karaa isaan, «Dhara» dabarsanee kennane. 34 Bulchaan biyyaa sun xalayaa jedhanu san hordofisaan, Waaqa abbootii teennaa dubbisee, Phawuloos nama biyya kamii akka te'e waaqonfadha. Te'u malee waan Seera Muuse'eetii gaafate. Inni nama biyya Qiliqiya'aa akka te'e yennaa fi kitaaba raagotaa keessatti barreeffame duudii hin beeke, 35 «Worri si himate yennaa as geye ani dhugeeffadha. 15 Worri balch'a'aa fi balchaa hin dubbii teeti hin ilala» jedhe. Achiin duuba akka Phawuloos mana mootummaa Heroodisii keessatti anille Waaqatti addii qaba. 16 Ani Waaqaa fi nama eegamu ajaje.

24 Guyyaa shaniin duuba Anaaniyaasiin Hayyichi

Guddaan, jaarsolee gari'i fi beekaa seeraa ka Xerxilos jedhamu tokko woliin, gara Qiisaariya'aa gad bu'e. Isaan Feeliksii bulchaa biyyaa dura dhikaatanee, himannaa Phawuloos irratti qabanu dhikeeffatane. 2 Phawuloos waamamee yennaa dhufe, Xerxilos himata ifii jalqabee, «Kabajamaa Feelksi! Nuuti karaa keetti nageya guddaa dhagganneerra; bulchiinsa dansaa keetille'een, jijiiram kolbaa teennaa dhaggameera. 3 Nuuti waan kana yennaa mara, addee maratti galata gudda'aan fudhanna. 4 Ani tana caalaa si dadhassiiusu hin barbaadu; teetuu malee himata gabaabaa nuuti qannu, gadhi-laafinnaan akka nuuf dhageettu si kadhadha. 5 Namichi kun dhukkuba hamaa nutti te'eera; inni Yihudoota biyya lafaa duudii oddu'utti nageya boressaa, golii worra Naazirettiif sooreessa te'eera. 6 Inni Galma Waaqatuu xureessisaaf wodhaanuu qanneerra; [akka seera keennaatitti isatti muriisaaf yaadanneerra. 7 Liisiyaasiin ajajaan woraana Rooma'aa dhufee, hunnaan harka keennaa isa fuudhee, 8 achiin duuba worri isa himatu gara keeti akka dhufanu ajaje.] Ati namicha kana yoo qorte, atinuu wonni nuuti himannu duudiin dhugaa akka teete hin mirkanoeffatta» jedhe. 9 Yihudooti, «Wonni kun duudiin dhuga'a» jedhanee himata dhikaate irratti

Phawuloos waansisee, marroo Yesuuus Kiristoositti dhaxxa» jedhee itti hime. 13 Guyyoota diqqa'aan dhugeeffatiisa dubbatuun caqase. 25 Phawuloos duuba mootichi Agriipha'aa fi Berniiqueen, Fesxoos marroo balchumma'aa, marroo ifi toowatiisaatii fi dubbisiisaaf gara Qiisaariya'aa dhufane. 14 Isaan marroo muraa dhufu'u jirtuu yennaa dubbate, guyyaa hedduu achi turaneen duuba, Fesxoos Feeliksi sodaatee, «Ammaaf hin geetti; yoo natti waan dubbii Phawuloosii mooticha Agriipha'attii issee tolte aninuu si waama» jedhe. 26 Feeliksi Phawuloos himee, «Nami Feeliksi hidhee lakkisee deeme tokko irraa gubbo fudhatiisa waan barbaadeef, yennaa as jira; 15 ani yennaa gara Yerusaalemii dhaqe, hedduu isa waansisaa haasesse. 27 Woggaan lamaan sooreyyiin hayyootaatii fi jaarsoleen Yihudootaa duuba, Phorkii'os Fesxoos addee Feeliksii bulchaa isa himataanee, akka ani yakkaa isatti muru na te'e. Feeliksi Yihudoota gammachiisuu barbaadee, gaafatane. 16 Ani ammoo, «Nami himataame tokko Phawuloos akkuma hidhametti lakkise.

25 Fesxoos bulchaa te'ee guyyaa sadii duuba,

Qiisaariya'aa ka'ee gara Yerusaalemii dhaqe. 2 Achitti sooreyyiin hayyootaatii fi sooreyyiin Yihudootaa, Phawuloos himataane. 3 Isaan kara'atti riphaneey Phawuloos akka ijjeesanu waan malataanee, isa Yerusaalemitti nuuf ergi jedhanee, Fesxoos gaafatane. 4 Fesxoos deebisee, «Phawuloos Qiisaariya'attii hidhamee eegamiisatti jira; anille dafee achi deebi'aara. 5 Sooressitooti teessan na woliin gara Qiisaariya'aa dhaqanee, wonni Phawuloos yakkeeru yoo jiraatte, achitti isa himatanuu ti» jedhe. 6 Fesxoos guyyaa saddeeti yookiin guyyaa kudhan isaan bira bubbuleen duuba, gara Qiisaariya'aa deeme; boruyyaa barcumaa mura'aa irra tee'ee, akka Phawuloos dhikeessanu ajaje. 7 Phawuloos yennaa dhikaate, Yihudooti Yerusaalemii dhufane isa marsanee, himata jajabaa ka dhugaa hin qanne itti dhikeessane. 8 Phawuloos ammoo, «Ani Seera Yihudootaa irratti yookiin Galma Waqaqa irratti yookiin Mootii Mootota Rooma'aa irratti yakkaa tokkolle hujee hin jiru» jedhee falmate. 9 Fesxoos Yihudoota gammachiisiisaaf barbaadee, Phawuloosiin, «Gara Yerusaalemii dhaxxee, dubbii tanaaf akka ani muraa siif kenuu hin feetaa?» jedhee gaafate. 10 Phawuloos deebisee, «Ammumaayyuu ani addee muraa itti fudhadhu, barcumaa mura'aa ka Mootii Mootota Rooma'aa dura dhaabbadheera. Akkuma ati miidhassitee beettu, ani Yihudoota irratti yakkaa tokkolle hin hunye. 11 Ani yakkee waan du'a natti mursiittu yoo godhee jiraadhe, du'a jalaa bayiisaaf hin gaafadhu. Ammoo himati isaanii yoo dhugaa hin te'in, eennulle isaanitti dabarsee na kennuu hin dande'u. Ani amma Mootii Mootota Rooma'atittii iyadha» jedhe. 12 Fesxoos worra isa gorus woliin mari'atee, «Maarre mootichatti iyadha eega jette, gara mootichaa hin

worra isa himatu dura dhaabbatee, deebii falmataa adoo hin kennin dabarsanee kenniis, aadaa worra Rooma'atii moti» jedhee isaanitti hime. 17 Worri isa himate wolitti qabamee yennaa as dhufe, ani adoo hin turin, boruyyaa barcumaa kora mura'aa irra tee'ee, akka Phawuloos na duratti dhikeessanu ajaje. 18 Worri isa himatu isa himatiisaaf yennaa bira dhaabbatane, inni waan hantuu hujeera jedhee akka ani yaadetti, isaan waan himataan isa gewu tokkolle hin dhikeessine. 19 Moromaan isaan isa woliin qabanu marroo dhugeeffannaa ifiittii fi marroo Yesusii du'eeru, ka Phawuloos ammoo, «Jiraata'a» jedhuu ti. 20 Ani dubbii tana akka itti qorqoru wollaalee, Phawuloosiin, «Gara Yerusaalemii dhaxxee, achitti dubbii tanaaf muraa dhaggatuu feetaa» jedhee isa gaafadhe. 21 Phawuloos ammoo, dubbii tana Mootii Mootota Rooma'atittii iyadha waan jedheef, ani haga achii isa ergutti, mana hidha'aa keessa akka inni turu ajaje» jedhe. 22 Agriiphaan Fesxoosiin, «Aninuu dubbii namicha kanaa dhage'uu barbaada» jedheen. Fesxoos, «Boru isa dhageetta» jedhe. 23 Boruyyaa Agriiphaa fi Berniiqueen, uffana mootummaa ifiit uffatanee, ulfinna gudda'aan dhufanee, sooressitoota loltootaatii fi jaarsolee qacha'aa woliin, mana muraa itti kennanu ol seenane. Ajaja Feesxoositiin, Phawuloos ol seensisane. 24 Fesxoos, «Mootii Agriipha'a! Isinille worra nu woliin as jirtanu duudiin keessan! Namichi isin dhaggitanu kun, jiraatu'uuf hin malle jedhanee, kolbaan Yihudootaa duudiin Yerusaalemii fi asille'etti natti iyataneeran. 25 Ani ammoo yakkaa du'aan isa geessittu tokkolle hin dhaggine. Ammoo waan inni Mootii Moototaa, ka Rooma'atittii iyadha jedheef, achi isa ergiisaaf murteeffadheera. 26 Te'u malee goottaa kiyyaaf barreessiisaaf, waan namicha kanaa waan mirkanaaye hin qabu. Tanaaf isin duuidi duraa fi keessattuu si'i mooticha Agriiphaa duratti, isa

qorqoreen duuba marroo isaa waan barreessu akka ka'iitii miila keetiin dhaabbadhu. Akka ati tajaajilaa qabaadhu, isa asi fideera. 27 Namaa hidhame tokko, kiyya teetu si filatiisaaf, waan kiyya ka adha dhaggitee waan inni itti himatame adoo hin quleessin, Mootii fi ka ani sitti mudhisu'uu jiru, akka dhugaa baatu Mootota Rooma'aatitti ergiisi, sirrii natti hin fakkattu» ani sitti mudhadhe. 17 Worra ani itti si ergaaru kolbaa Israa'eliitii fi worra Yihudoota hin te'in irraa si fayisa. 18 Ati ila isaanii bantee, dukkana irraa gara ifaa, hunna Seexanaa jalaa gara Waaqaa isaan hin deebitta; isaanille natti dhugeeffatiisaan, cubbuu ifiitif araara dhaggatanee, kolbaa Waaqaaf woyyoonte oddu'utti dhaala fudhatan» jedhe. 19 «Maarre mooticha Agriiph'a, ani mudhii ol-gubba'aatiif ajajamuun hin didanne. 20 Jalqaba worra Damaasqoo keessa jiruuf, itti aansee worra Yerusaalemii fi Yihudaa keessa jiru duudi'iif, achiin duuba worri Yihudoota hin te'inille cubbuu irraa deebi'anee, gara Waaqaa akka deebi'anu, cubbuu irraa deebi'uu isaanille waan mudhisu akka hujanu, isaanitti lallabeera. 21 Yihudooti tanaaf Galma Waaqaa keessatti na qabanee, ijjeesiisaaf wodhaanane. 22 Haga guyyaa adhaatiti Waaqi na qarqaaree, anille as dhaabbadhee, diqqa'aa fi guddaa duudi'iif dhugaa bayiisatti jira. Ani waanuma raagotii fi Muuseen hin te'a jedhane malee, waan tokkolle hin dubbanne. 23 Isaan, «Masiihiin rakkatuu qaba; du'a ka'iisaan ka jalqabaa te'ee, ifa fayinnaa kolbaa Israa'eliitii fi worra Yihudoota hin te'inif hin mudhisa» jedhane, jedhee dhugaa isaaniif baye» jedhe. 24 Phawuloosakkana falmatiisatti jiruun, Fesxoos qoonqoo ol qabatee, «Phawuloos! Guddo baratiisi keeti si maraachaara!» jedhe. 25 Phawuloos deebisee, «Kabajamaa Fesxoos! Ani maraata'a moti! Dubbiidhuga'aa qalbi'iin dubbatisatti jira. 26 Mooticha Agriiph'a! Ati waan kana duudi marroo beettuuf, sodaa malee sitti dubbatisa dande'a. Wonni kun cina'atti dhokattee waan hin te'inif, waan duudii akka mootichi hubatu hin addadha. 27 Mooticha Agriiph'a! Ati raagotatti hin dhugeeffattaa motii? Akka ati dhugeeffattu aniuu hin beeka» jedhe. 28 Agriiph'a deebisee, Phawuloosiin, «Yennaa gabaadduu tana keessatti kiristaana waan na gootu seetaa?» jedheen. 29 Phawuloos deebisee, «Yennaan gabaabbattulle yookiin dheerattule, si qofa adoo hin te'in worri adha na dhage'lisatti jiranu duudiin, hidhamiisa kiyya malee, akka kiyya akka ite'anu Waaqa daadimadha» jedhe. 30 Achiin duuba Mootichi, bulchaan biyyaa, Berniiqueen, worri isaan wolii tee'anee ranu duudiille ol ka'anee, 31 yennaa achii deemanu, «Namichi kun du'a yookiin

26 Agriiph'aan Phawuloosiin, «Ifii keetif falmatuu hin dandeetta» jennaan, Phawuloos harka ifii diriirsee falmatee, 2 «Mooticha Agriiph'a! Waan Yihudooti na himatane duudii akka falmadhu adha si duratti dhikaatuu kiyyaan guddoo gammada. 3 Keessumattuu aada'aa fi moromaa Yihudoottaa duudii miidhassitee beetta. Tanaaf ossataan akka naaf dhageettu si kadhadha. 4 «Ijoollummaa tiyyaan jalqabee, biyya tiyya keessaa fi Yerusaalemille'etti attam akka le'e Yihudooti duudiin hin beekan. 5 Isaan yoo naaf dhugaa bayuu fedhane, worra golii Fariisaayotaa ka dhugeeffannaa teenna jabeeffatanu keessaa, ani tokko akka te'e duruuyyu beekan. 6 Amma ammoo, waadaa Waaqi abbootii teennaaf gale, waan addadheef ani asitti himatamiisatti jira. 7 Waadaan sun, ta gosi teenna kudhanii fi lama akka dhaggattuuf addattee, halkanii fi guyyaa Waaqaaf tajaajilte. Mooticha Agriiph'a! Sababa addii tanaatiif, Yihudootti amma na himatiisatti jiran. 8 Waaqi worra du'e akka kaasuu, maaf mantan? 9 «Aniinuu karaa dande'e maraan, maqaa Yesuusii Naazireti kanaan mormuu qaba jedhee, yaadadheeraayu. 10 Ani waanuma kana Yerusaalem keessatti godhe. Ajaja sooreyyii hayyootaa irraa fudhadheen, kolbaa Waaqaa hedduu mana hidha'aatitti galcheera; yennaa isaan ijjeesanalulle, worra ijjeesu wolii wolii galeera. 11 Yennaa hedduu Mana Waaqonfannaa Yihudoottaa keessatti isaan adabee, akka isaan dhugeeffannaa ifi mormatanu godhiisaaf wodhaanee. Isaan irralle'etti aaree, qachaa ormaa keessalle'etti isaan miidheera. 12 «Adoo tana irra jiruu baalli'iif fi ajaja sooreyyii hayyootaa irraa fudhadhe, gara Damaasqo'oo dhage. 13 Mooticha! Orraa gara saatii jaatitti ani karaa gubbaa adoo jiruu, ifi aduu caalaa balaqqisu gubba'aan gadi dhufuu dhagge; ifi sunille adaala kiyyaa fi namoota na wolii deemiisatti jiranuutitti ife. 14 Nuuti duudiin lafatti jinneerruun, afaan worra Yihudoottaa qoonqoo, «Saa'ol! Saa'ol! Ati maaf na miita? Sibiila mutaa yoo dhiitte ifuu miita» jettu dhage'e. 15 Anille, «Gootta'a, ati eennu?» jedhee gaafadhe. Goottaan deebisee, «Ani Yesuusii ati miidhisiisatti jirtu. 16 Ammoo

hidhaa waan isatti mursiisu tokkolle hujee hin jiru» dhi'aa jirti. 13 Qilleensi laafaan karaa kibbaatiin woliin jedhane. 32 Agriphaan, Fesxoosiin, «Nami kun bubbisuu yennaa jalqabe, akkuma isaan hedane <Mootii Mootota Rooma'aatitti iyayadha> adoo jedhuu waan teeteef seyanee, hoboloo guddittii hiikanee irga dhabee jiraate, sila akkanumaan lakkifamaayyu» Qareexisiitii abbaayaa irra deemanee. 14 Ammoo adoo hin turin bubbleen jadduun, «Bubbee kaaba bahaa» jedhantu, oddoola Qareexisiirraa gara abbaaya'aa gad bubbitte. 15 Bubbeen hoboloo guddittii dhoottie, gara duraa deemiisa waan dadhanneef, itti lakinnee bubbleen oofanne. 16 Oddoola diqqayyicha Kaawudaa jedhamu tokko gollaa godhannee yennaa deenne, rakkoo guddo'oon hoboloo, hoboloo guddittii teenatti hidhantee harkifantu san, qilleensa irraa buufatiisa dandeenne. 17 Hoboloo ol harkisanee baasaneen duuba, hoboloon guddittii akka hin diiganneef wodaro'oon xaxanee hidhane. Hoboloon guddittii lafa maansa Sirtis jedhantutti nu duraa dhowanti jedhanee waan sodaataneef, waan laana isii ideensisu gad hiissanee, bubbleen oofamaa deemanee. 18 Bubbeen nutti jabaataa waan deenteef, boruyyaa fe'iisa hoboloo guddittii keessa jiru, gara abbaaya'aa darbuu jalqabane. 19 Guyyaa sadeesso'oo, harkuma ifitiin meya hoboloo guddittii abbaayaa guddittii gatane. 20 Nuuti guyyaa hedduu aduu yookiin urji hin dhaggine; bubbleelle ittuma jabaattee waan nutti bubbleen, hin fayyinu jennee addii kutane. 21 Namooti adoo sagalee hin nyaatin guyyaa hedduu turaneen duuba, Phawuloos odduu isaanii dhaabbatee, «Jarana, waan ani isiniin jedhe dhageettanee Qareexisi adoo ka'uun dhaddane, bala'a fi badiin tun isin hin dhaqqadduuyyu. 22 Amma ammoo, jabaadha'a! Sababille hoboloo guddittii malee, isin keessaa lubbuun nama tokkolle hin baddu. 23 Halkan edaa ergamaan Waaqaa ka Waaqaani ka isaa te'ee fi ka ani waqaafadhuu, na bira dhaabbatee, 24 «Phawuloos, hin sodaatin! Ati Mootii Mootota Rooma'aa dura dhaabbatuu qadda. Waaqille lubbuun worra si woliin jiruu duudii, si'iif jedhee du'a irraa hin hamburæ jedhee natti himeera. 25 Tanaaf, jarana jabaadha'a! Akkuma inni natti hime akka teetu ani Waaqattii hin addadha. 26 Te'uun malee, bubbleen oofannee, oddoola tokko irratti gatamuun hin oollu» jedhe. 27 Gaafa guyyaa kudhanii arfeesso'oo halkan, abbaayaa Adriiya'aa irra bubbleen asii fi achi nu oofaa, gara halkan wodhakka'aa yennaa geenne, worri hoboloo guddittii keessa jiranu, waan lafatti dhikaatane seyane. 28 Isaan waan ulfaatu

27 Akka nuuti hobolo'on gara Ixaaliya'aa dhandhu yennaa murteessane, Phawuloosii fi worra hidhamane ka dhibii, kutaa woraana worra Rooma'aa «Awugusxoos» ka jedhamu keessa ka jiru, ajajaa dhibbaa Yulii'ositti dabarsanee kennane. 2 Hoboloo qachaa Adraamiixiitii kaatee, gara buufata hobolo'oo, ka irga lafa Asiya'aa dhaqiisaaf qophootte, yaabbanee deenne. Arisxaarkosiin, nami biyya Maqedoonya'aa ka Tasalonqe'ee dhufe nu woliin jiraayu. 3 Boruyyaa qachaa Sidoonii geenne; Yulii'os Phawuloosif gadhaa laafee, akka inni gara firoota ifii dhaqee, waan barbaachisu dhaggatu isaaaf eeyyame. 4 Sidoonii kaanee, qilleensi ful-duraan gara keenna waan dhoweef oddoola Qophiroosiitii gollannee hobolo'oon deenne. 5 Achiin duuba abbaayaa Qiliiqiya'atii fi Phamfiliya'aa buuuneen duuba, qachaa Miira'aa ka biyya Liiqiya'aa keessa jiru geenne. 6 Achitti ajajaan dhibbaa, hoboloo biyya Iskindiriya'atii dhuttee, gara biyya Ixaaliya'aa dhaxxu dhaggee, nu yaabbachiise. 7 Guyyaa hedduu laana hobolo'oon deennee, rakkoo guddo'oon qachaa Kiniidoosii bira geenne; bubblelle gara duraa deemiisa yennaa nu dhooggite, oddoola Qareexisiitii gollannee, cinaa Salmooniiitii dabarre. 8 Nuuti rakkoo guddo'oon cinaa abbaaya'aa irra dabarree, gara addee «Buufata hobolo'oo miidhagaa» jedhamu, ka qachaa Lase'atitti dhikaatu bira geenne. 9 Yaasuma keenna irratti guyyaan hedduun dabaree, yennaa laamaalle waan dabarteef, hobolo'oon deemuun rakkisaa waan te'eef, Phawuloos isaanitti gorsee, 10 «Jarana! Haganaa achi hoboloo guddittii in deemiisi keenna kun akka balaa qabu dhagga; fe'iisaa fi hoboloon guddittii baddee, lubbuun namaalle hin dhumatti» jedhe. 11 Ajajaan dhibbaa ammoo, gorsa Phawuloosii caalaa, waan abbaan hobolo'ootii fi ka hoboloo oofu jedhane dhugeeffate. 12 Addeen buufata hobolo'oo sun, yennaa gannaa achi turiisaaf ta hin tolle waan teeteef, isaan keessa garri caalaan, achii ka'anee, yoo isaanii dande'ame Finiiqe'etti galanee, ganna achitti bayiisaaf murteeffatane. Finiiqe'en addee buufata hobolo'oo, oddoola Qareexisi irraa gara kaaba dhi'atii fi kibba

qaccee wodaro'ootitti hidhanee gad buusanee, gad duudii ijjeesiisaaf yaadatane. 43 Ajajaan dhibbaa fageenni bisaanii meetira afurtama te'ee dhaggane; ammoo Phawuloos lubbuu hamburiisaaf waan diqqoo deemaneen duubaakkuma kaan wodaroo barbaadeef, akka isaan waan yaadane godhanu hin bisaan keessa buusanee gad fageenni meetira lakinne. Inni worri daakiisa dande'u dursee hoboloo soddoma te'e. 29 Hoboloon guddittiin rassaa dhootti guddittiirraa utaalee akka lafatti bayanu ajape; 44 jedhanee sodaatanee, sibiila ulfaataa afur, hoboloo worri hafe ammoo, falaxaa mukaa baxxichaan yookiin guddittiiduubaan abbaayaa keessa gad buusanee, muka hoboloo gudditti'i ka caccabeen akka bayanu akka latti bariituf daadimatane. 30 Achiin duuba hime. Akka kanaan isaan duudiin nageyaan lafa irra worri hoboloo gudditti oofu, dheetiisa barbaadanee, geyane.

sibiila ulfaataa hoboloo guddittiiduubaan abbaayaa keessa waan gad buusanu fakkeessanee, hoboloo diqqittihoboloo guddittiirra jirtu, abbaayaa keessa buusane. 31 Phawuloos ammoo ajajaa dhibbaati fi loltootaan, «Worri kun hoboloo guddittiirra yoo turuu dhabe, isin hafuu hin dandeettanu» jedhe. 32 Tanaaf loltooti wodaroo hoboloon diqqoon ittiin hidhante irra kutanee abbaayaa irratti gad lakkisane. 33 Fuullee ganamaa, Phawuloos isaan duudiin sagalee akka nyaatanu kadhatee, «Isin adoo sagalee hin nyaatin adhi bultii kudhanii arfeesso'oo ti; yennaa tana mara womaa afaaaniin hin qanne. 34 Tanaaf, akka isin sagalee nyaattanu isin kadhada; jiraatiisaaf nyaatiisa isin barbaachisa. Isin keessaa mataa nama tokkoo irraayyu rifeensi tokkolle hin badu» jedhe. 35 Phawuloos tana jedheen duuba, xaltaa ol fuudhee, isaan duudii duratti Waaqa galateeffatee, cassee, nyaatiisa jalqabe. 36 Achiin duuba isaan duudiin jajabaatanee, sagalee nyaatane. 37 Nuuti worri hoboloo keessaa wolumatti namoota dhibba lamaa fi torbaatamii jaa. 38 Isaan duudiin nyaatanee quufaneen duuba, fe'lisa qamadi'i abbaayaa gudditti'itti darbanee hoboloo guddittiisallisane. 39 Yennaa latti bariite, worri hoboloo oofu latti eessa akka teete hin beenne; ammoo isaan maansa qarqara abbaaya'aa dhagganee, yoo dande'ame hoboloo gudditti gara qarqara lafaa dhiibiisaaf barbaadane. 40 Maarre isaan wodaroo kutanee sibiila ulfaataa san akka abbaayaa keessa lixu lakkisane; yoosuma wodaroo muka hobolo'oone oofanulle hiiikane. Marduufa fuula duraa bubbletta ol kaasanee, akka bubbeen hoboloo gudditti gara qarqara abbaaya'aa geessitu lakkisane. 41 Hoboloon guddittiin ammoo gara duraatiin lixkee, tuulaa maansaatitti rakkattee tacho'uu dadhadde; gara duubaatiin ammoo hunna danbal'iitiin caccabuu jalqadde. 42 Worra hidhamane keessaa tokkolle abbaayaa daakee akka hin milindhe, loltooti isaan

28 Nuuti nageyaan lafa irra geeneneen duuba, maqaan oddoola sanii Malaaxiyaa akka jedhamu beenne. 2 Namooti oddoola sanii, waan baaseffachiisu nuu godhane; roobaa fi boojji waan teetef, ibidda gabbisanee nu duudii fudhatane. 3 Phawuloos haasumee wolitti qabee ibiddatti yennaa kewu, buutii takka qoraan keessaa o'a ibiddaa adoo dheettuu, harka Phawuloosii ciniinte. 4 Namooti oddoola sanii, buutiin harka Phawuloosii'itti rarrateertuun dhagganee, «Namichi kun nama dhiigaa ti; inni abbaayaa keessaa nageyaan bawulle, muraa Waaqaa jalaa bayee, jiru'un le'iisa hin dandeenne» woliin jedhane. 5 Phawuloos ammoo, buutii ibidda irratti hargufee buusee, adoo hin miidhamin hafe. 6 Isaan, «Nafi isaa ammaa iitowa yookiin ammaa lafa dhowee du'a» jedhaha eegaaraniiyyu. Guddoo eeganeen duuba ammoo akka womaa te'aa hin jirre dhagganee, yaada ifii jjijiranee, «Inni waaqa» jedhane. 7 Bulchaan oddoolaa ka Phophlii'os jedhamu tokko, addee san biraa lafa qabaayyu; inni mana ifiittti nu fudhatee, haga guyyaa sadii akka dansaa nu keessumiise. 8 Gaafas abbaan Phophlii'osii dhukkuba nafa oisuu fi albaasuun dhibamee irkateeraayyu. Phawuloos gara isaa ilaaliisaaf seenee, isaaftaadimatee, harka ifii isa irra keyee fayyise. 9 Wonni kun teeteen duuba, worri dhibiin oddoola sanii ka dhibamane duudiin, dhufanee fayyane. 10 Isaan ulfinna guddaa nu kennanee, yennaa nuuti hobolo'oone deemiisaaf kaane, waan karaaf nu barbaachisu mara nuu kennane. 11 Ji'a sadiin duuba hoboloo gudditti Iskindiriya'aa, ta ji'a gannaa lafa Maalxiya'atitti baateen kaanee deenne; hoboloon guddittiin sunille waaqota lakk'u ka, «Dyoosqoros» jedhamu mataa irraa qaddi. 12 Qachaa Seraakusi'itti galtee, guyyaa sad achi bulle. 13 Achii hobolo'oone kaanee, qachaa Reegiyosii geenene. Boruyyaa bubbeen kibba irraa

bubbittu waan kaateef, guyyaa lamatti gara qachaa hin hubattanu: Isin hin ilaaltan hin ilaaltan, ammoo Photiyolii dhunne. 14 Qachaa sanitti dhugeeffattoota hin dhaggitanu jedhiin. 27 Sababille qalbiin kolbaa garii dhagginee, guyyaa torba isaan woliin akka turru tanaa dillootteerti; gurri isaanii cuqqalameera; ila nu gaafatane; achiin duuba gara qachaa Roomaa'aa ifiille dunuunfataneeran. Adoo akkas hin te'inii, silaa deenne. 15 Dhugeeffattooti qachaa Roomaa'aa keessa ilti isaanii dhaggitee, gurri isaanii dhage'ee, qalbiin jiranu, dhufa teenna dhage'anee, kuun haga qachaa isaanii hubattee, sila gara kiyya deebi'anee, anille Aphiyosii, kuun haga addee «Bultuma sad» jedhantuu isaan fayyiseeraayyu jedhe. 28 «Fayyinni Waaqaa nu fudhatiisaaf dhufane. Phawuloos yennaa isaan kun worra Yihudoota hin te'inif akka ergame beeka'a. dhagge, Waaqa galateeffatee, jajabaate. 16 Qachaa Isaan hin dhage'an» jedhe. [29 Phawuloos tana Roomaa'aa yennaa geenne, Phawuloos lolticha isa dubbateen duuba, worri Yihudootaa guddoo wol eegu woliin qofii akka le'u eeyyameef. 17 Guyyaa moromaa isa biraad deemanee.] 30 Phawuloos woggaa sadiin duuba, Phawuloos sooreyyii Yihudootaa lama duudii mana kireeffate keessa tee'ee, worra wolitti waansise. Yennaa isaan wolitti qabamane, isa ilaliisaaf dhufu duudii fudhate. 31 Inni sodaa «Obboleeyyan tiyya; ani kolbaa teenna irratti yookiin malee, namuu adoo isa hin dhooggin mootummaa aadaa abbootii teennaa irratti yakkaa tokkolle adoo Waaqaa lallabaa, marroo Goottaa Yesuus Kiristoosille hin godhin, Yerusaalem keessatti hidhamee, harka barsiise.

worra Roomaa'atitti dabarfamee kenname. 18 Worri Roomaa'aa na qoranee, yakkaa du'a natti mursiittu waan dhabaneef, na hiikiisaaf barbaadane. 19 Yihudooti ammoo yennaa waan kana mormane, Mootii Moototaatitti akka iyadhu hunnaan godhame malee, kolbaa tiyya irratti himata hin qabu. 20 Sababa kanaaf isin dhaggee, isin woliin dubbannuuf isin waame. Ani sababa addii kolbaa Israa'eliitiif jedhee wodaroo sibilaatanaan hidhameera» jedhee isaanitti dubbatte. 21 Isaan deebisanee, «Lafa Yihuda'aa irraa xalayaan tokkolle marroo teetif nuuf hin barreeffanne; yookiin kolbaan teenna ta achiil dhutte oduu yookiin waan hantuu tokkolle marroo teeti hin dubbanne. 22 Te'u malee kolbaan addee duudi'itti golii dhugeeffanna teetii tana akka mormitu hin beenna; nuuti ammoo yaada keeti dhage'uun barbaanna» jedhane. 23 Maarre isaan guyyaa Phawuloos woliin wol dhagganu qabatanee, guyyaa san heddatanee addee Phawuloos jiru dhufane. Inni ganamaa jalqabee haga galgalaa marroo Mootummaa Waaqaa isaaniif dhugaa bayee, marroo Yesuusii kitaaba Muuse'eetti fi raagotaa keessaa itti himaa isaan dhugeeffachiisiisaaf wodhaane. 24 Isaan keessaa gariin dubbii inni dubbate dhugeeffatane, worri kuun ammoo hin dhugeeffanne. 25 Maarre isaan woliin hin galle; adoo isaan achiil hin ka'in, Phawuloos dubbii takkattii tana isaanitti dubbatee, «Ayyaanni Woyyichi afaan Isaayaasii raagichaatiin abbootii teessanitti dubbatee, 26 «Gara kolbaa tanaa dhaqii: Isin hin dhageettan hin dhageettan, ammoo

Rooma'aa

1 Ana Phawuloosii tajaajilaa Yesuus Kiristoosii te'ee fi ergamaa te'iisaaf waamamee, Oduu Gammadaa ta Waaqaa akka lallabuu Waaqi file irraa: **2** Oduun Gammadaa tunakkuma Barreffama Woyyicha keessatti barreffante, ta Waaqi bara heddu'uun duratti karaa raagota ifitiin waadaa gale. **3** Oduun Gammadaa marroo Ilma isaa, Goottaa keenna Yesuus Kiristoosii, namoomaan sanyii Daawitii keessaa dhalatee dubbatti; **4** akkasuma Goottaan keenna Yesuus Kiristoos Ayyaana Woyyichaan du'a keessaa ka'iisaan, Ilma Waaqaa akka te'e hunna guddo'on beekkameera. **5** Karaa isaatii fi maqaa isaatii jedhee, worri Yihudoota hin te'in mara akka dhugeeffattu fi ajajamu, akka ani qajeelchuuf badhaadha ergamaa te'iisa, Waaqi naaf kenneera. **6** Isinille worri Roomaa keessaa, ka Yesuus Kiristoosii akka teetanuu Waaqi waameera. **7** Maarre isin worra Roomaa keessa leetanu, ka Waaqi jalatee akka kolbaa isaa teetanuu waame maraaf: Waaqi Abbaan keennaa fi Goottaa Yesuus Kiristoos badhaadhaa fi nageya kenu. **8** Duraan dursee, dhugeeffannaan teessan biyya lafaa maratti waan dhage'amiisatti jirtuuf, karaa Yesuus Kiristoosiiin isin maraaf Waaqa kiya galateeffadha. **9** Waaqi ani gadhaa tokkochaan Oduu Gammadaa ta marroo Ilma isaa dubbattu lallabiisaan tajaajilu, akka ani yennaa mara daadimanna tiyyaan isin qaabadhu dhugaa tiyya. **10** Waaqi fedha ifitiin dhuma irratti akka ani amma dhufee isin dhagguu akka na dandeessisu gaafadha. **11** Isin jajjabeessiisaaf, eeba Ayyaanaa isiniil geyiisaaf, ani isin dhaggiisaaf guddoo barbaadeera. **12** Isin dhugeeffanna tiyyaan anille dhugeeffanna teessaniin, nuuti lamaanuu akka wol jajjabeessinu jechuu kiyaa. **13** Obboleeyyan tiyya! Ani akkuma worra Yihudoota hin te'in oddu'utti dhugeeffattoota hedduu dhagge, isin odduulle'etti dhugeeffattoota dhagguu fedheeraayyu; yennaa hedduu gara keessan dhufiisaaf karofadhee, ammoo akka naaf hin te'in akka beettanu barbaada. **14** Ani kolbaa maraaf, worra Giriikootaatii fi worra Giriikoota hin te'iniifille, qarole'ee fi gowwoole'eefille itti gaafatama qaba. **15** Maarre ani isin worra Roomaa keessa leetanuufile, Oduu Gammadaa lallabiisaaf halchaa qaba. **16** Ani Oduu Gammadaatitti hin fokkifadhu; Oduun Gammadaa worra dhugeeffatu mara: duraan dursitee Yihudoota, akkasuma worra Yihudoota hin te'in mara fayyiisaaf hunna Waaqaa ti. **17** «Balchaan dhugeeffanna'aan jiruu dhaggata» jedhantee barreffanteerti; balchummaan Waaqaa hujiiin waan mudhatteef, jalqabaa haga dhumaatitti nami dhugeeffanna'aan balchooma. **18** Waaqa sodaa dhabiisaaf fi hammeenna kolba'aa, ka hammeenna ifitiin dhugaa mudhii dhoogganu irratti, ol-gubbaa irraa mufiin Waaqaa mudhatteerti. **19** Waan namooti marroo Waaqaa beekiisaaf dande'anu, Waaqinuu waan isaanitti mudhiseeruu, isaanitti mura. **20** Biyyi lafaa haga dadantee jalqabee adabi isaa, jechuulle hunni isaa ta bara baraatiif fi Waaqummaan isaa ilatti ta hin mudhanne, karaa waan inni dadeetiin mudhattee hubatanteerti; maarre namooti waan itti aalatanu hin qabanu. (aidos g126) **21** Isaan Waaqa adoo beekaneeranu, ulfinnaa fi galata isaaf male hin kennineef; yaada ifitille'en shufuro te'ane; qalbiin isaanii duwwaan sun dukkanootte. **22** Qarolee ifiin jedhan, ammoo isaan gowwoole'e; **23** ulfinna Waaqa hin duuneef kennuu malane, fakkii nama du'uutif yookiin sinbirrootaatiif yookiin bineensota miila afuritiif Tanaaf akka isaan nafa wolii irratti waan fokkisiisu godhanuuf, halchaa isaanii badduu ta battumma'an yookiin bineensota lafa irra lowanuutif kennane. **24** jijjiirane; Waaqa dade waaqonfatiiisa irra waan Waaqi dade waaqonfatanee tajaajilane; Waaqi ammoo haga bara baraa ka galateeffame! Ameen. (aiōn g165) **25** Isaan kana waan hujaneef, Waaqi halchaa fokkisiittuuf dabarsee isaan kenne. Dubartiin isaanii aaddaa malee dubartii woliin sagaagalte. **27** Akkasuma dhiirtile wol qunnamtii aada'aa ta dubartii woliin gootu lakkitee, halchaa wol woliittiin gubatte. Tanaaf dhiirti dhiira woliin waan fokkisiisu goote; hujii badduu ifitiif adabbii malte ifitti fidane. **28** Namooti Waaqa beekiisa waan didaneef, Waaqi qalbi jallaamettiif dabarsee isaan kenne; tanaaf isaan waan hujisaaf hin malle hujan. **29** Isaan balleessaa adda addaatiin, hammeennaan, joljolaan, hujii gadhe'een, hinaaffa'aan, ijjecha'aan, lolaan, sobaa fi dabaan guutamane. Akkasuma wol hamatan, **30** maqaa wol balleessan, Waaqa jibban, wol arrassan, hin bondhooran, ifi saadan, karaa heddu'uun hammeenna barbaadan, worra ifitiif hin ajajamanu, **31** hin qalbeeffatanu, waan dubbatanu hin

guutanu, woli hin jaalatanu yookiin woliif naasuu hin qabani. 32 Isaan Seera Waaqaa ka, «Worra waan akkasii godhu maraaf du'atti male» jedhu hin beekan. Te'u malee, waan akkasii mara godhiisa qofa adoo gootane» jedhan.

Oduu Gammadaa ani lallabuutitti, yennaa Waaqi karaa Yesuus Kiristoosiitin waan dhossa'a ka namooti hujane maratti muru tun teeti. 17 Kunoo ati, «Ani Yihudi'i» ifiin jetta; seeratti ciqilfatta; ka Waaqaa te'iisa keetille'en ifi jaja. 18 Ati fedha Waaqaa hin beetta; Seera waan baratteertuuf waan te'u fi waan hin teene gargar baattee hin beetta. 19 Worra balla'aaf sooreessa, worra dukkana keessa jiruuf ifa akka teete ifi addatta; 20 Seera keessatti beekkumsaa fi dhugaa waan dhaggiteef, gowwaa hin gorsita, wollaalaahin barsiitta. 21 Ati worra dhibii ka barsiittu maaf ifi hin barsiinne ree? «Hin hatina'al» jettee lalladda, ifiif ammoo hin hatta; 22 «Hin gaarayyeeffatina'al» jetta, ifiif ammoo hin gaarayyeeffatta; waaqota dharaa waaqonfatiisa hin jibbita, ammoo galmoota isaanii hin saanta. 23 Seera Waaqaatiin ifi jaja, ammoo seera isaa cassiisaan Waaqa irratti fokkoo fidda. 24 Tun tama Barreeffam Woyyichi, «Sababa keessaniif, maqaan Waaqaa worra Yihudoota hin te'in oddu'utti faanshoweera» jedhu. 25 Ati yoo Seeraaf ajajante, haqanqabaa qabatiisi keeti gatii qaba; yoo ati ammoo Seeraaf hin ajajamin, akka ijumaayyuu haqanqabaa hin qabatin teeta. 26 Worri Yihudoota hin te'in ka haqanqabaa hin qabatin, ajaja Seeraatiif yoo ajajame, akka haqanqabaa qabateetitti Waaqi hin laakkowuufi ree? 27 Maarre ati haqanqabaa qabattee Seera barreeffame qabaattulle, Seera waan cassiteef, worri haqanqabaa hin qabatin sitti hin mura; isaan nafaan haqanqabaa qabatiisa dhabanulle, Seeraaf ammoo ajajamaneran. 28 Nami maqaa calla'aan nama Yihudi'i te'e nama Yihudii dhugichaa moti; akkasuma haqanqabaan nafaa mudhatu qabatanu haqanqabaa dhugichaa moti. 29 Yihudiin dhuga'aan nama keessi isaa Yihudii te'e; haqanqabaan dhugichi, haqanqabaa Ayyana Waaqaatiin te'u, haqanqabaa qalbi'i ti malee, haqanqabaa nafaa, ka akka Seera keessatti barreeffameetii moti. Nami akkasii leellisa Waaqa biraa dhaggata malee, nama biraanii moti.

2 Ati, nama dhibi'itti ka murtu, waan itti aalattu hin qaddu. Ati ka nama dhibi'itti murtu, waanuma inni huje san waan huijuuf, ifumatti murta. 2 Muraan Waaqaa ka worra waan akkasii huju irratti dhufu sirii akka te'e nuuti hin beenna. 3 Ati ammoo, namana, yennaa waanuma namatti murte san huiju, waan muraa Waaqaa jalaa milixxe baatu sitti fakkaataa? 4 Yookiin gadhi-laafummaa isaa guddoo, ossata isaatii fi si dande'uus isaa hin tuffataa ree? Wonni Waaqi gadhi-laafummaa ifii si'iif fakkaseef, gara cubbuu irraa deebi'iisaa si geessiisaaf akka te'e hin beettuu? 5 Ati ammoo mataa jabinnaa fi yaada cubbuu irraa hin deebine hin qadda. Yennaa mufi'i fi muraan Waaqaa balchittiin mudhattuuf adabbii teeti kuufatiisatti jirta. 6 Waaqi nama tokko tokkoofuu akkuma hujji isaatitti hin kenna. 7 Inni worra ossee waan dansaa hujaa ulfinna, guddinnaa fi jiruuhin banne Waaqa biraa dhaggatiisaaf barbaaduuf, jiruuhin bara baraa hin kenna. (aiōnios g166) 8 Worri dhibiin mataa ifii jaalatee waan dokonkora te'e hordofiisaaf dhugaa didane; Waaqi mufi'i fi muraa ifii isaanitti hin fida. 9 Dhiphinnii fi rakkinni worra waan hantuu huju mara irratti, dursee Yihudoota irratti akkasuma worra Yihudoota hin te'in irralle'etti hin dhufa. 10 Waaqi ammoo ulfinna, guddinnaa fi nageya worra waan dansaa hujatu maraaf, dursee Yihudootaaf akkasuma worra Yihudoota hin te'inifille hin kenna. 11 Waaqi nama wol hin caalchisu. 12 Worri adoo Seera Muuse'ee hin qabaatin cubbuu huju, Seera dhabulle hin badan; worri Seera adoo qabuu cubbuu huju maraa ammoo Seeraan itti muranti. 13 Sababille fuula Waaqaa duratti waan Seeri ajaju hujisaan balchaa te'an malee, dhage'iisa calla'anii moti. 14 Worri Yihudoota hin te'in Seera hin qabanu; Seera qabaatuu dhabanulle, dadama isaaniitin waan Seeri ajaju hujan; isaan ifiif seera isaanii ti. 15 Akkiisaanii akka wonni Seeri ajaju gadhaa isaanii keessatti barreeffameeru mudhisa. Yennaa tokko tokko wodanaan isaanii isaan himata; yennaa tokko tokkolle isaanii falmata; tanaaf, wodanaan isaanii tun dhugaa akka teete mudhisa. 16 Maarre, akka

3 Eegasuu bu'aan Yihudii te'iisa maan ree? Yookiin gatiin haqanqabaa qabatiisa maan? 2 Dhugumaan Yihudii te'iis karaa maraanuu gatii guddoo qaba! Wonni guddaan Waaqi magannee jecha ifii Yihudootatti kennatiisa. 3 Yihudoota keessaa gariin yoo hin addatamin, addatamiisa dhabiisi isaanii addatamiisa Waaqaa hin hamburaa ree? 4

Ijjumaa hin hamburu! «Ati jecha keetiin dhugaamessa Yesuus Kiristoositiin toluma badhaadha Waaqaatiin teeta; worra si himatulle hin injifatta» jedhantee balchoomeera. 25 Worri isatti dhugeeffatu maraa akkuma barreffante, nami maraayyu dharaamessa dhiiga isaatiin araara cubbuu ifii akka dhaggatuuf, te'ulle, Waaqi dhugaamessa. 5 Ammoo balchummaa Waaqi Yesuus Kiristoos ciincaa guma'aa godhee dhabuun keenna yoo balchummaa Waaqaa irra dhikeesse. Inni cubbuu durii ossa ifiitiin balleessiisaan caalaa mudhise, nuuti silaa maan jenna ree? Waaqi muraa ifii ta sirii teete mudhisiisaaf tana godhe. yennaa nu adabe balleessaa hujee ree? Tana akkuma 26 Bara ammaa kanalle, worra Yesuus Kiristoositti nami dubbatu dubbadha. 6 Ijjumaa waawwo'o! Waaqi dhugeeffatu mara balchoonsiisaan, Waaqi balchaa balchaa yoo hin te'in, attamiin biyya lafaatitti mura ree? te'iisa ifii mudhisa. 27 Yoona wonni ittiin ifi jajnu 7 Ammoo addatamuu dhabuun kiyya addatamiisa maanti jira ree? Womaa! Maaf ifi jajuu dhanna ree? Waaqaa mudhittee, baceenna ulfinna isaa ka mudhittu Waan Seera muummessinuufi? Waawwo'o; ammoo yoo teete, maaf haga ammaa akka cubbalessaa dhugeeffanna'aan. 28 Maarre nami waan Seerri natti murama ree? 8 Namooti gariin, «Waan dansaa ajaju muummessiisaan adoo hin te'in, dhugeeffannaaf fidiisaaf, kowa'a waan hantuu huyna» jedhaa akka calla'an Waaqa durattt akka balchoomu dhaggina. waan ani barsiisuu fakkeessanee na himatan; tanaaf 29 Yookiin Waaqi Waaqa Yihudootaa calla'aa? Inni worra akkasii irratti muraan murantu tama isaanii Waaqa worra Yihudoota hin te'iniitille'ee motii? malte. 9 Nuuti Yihudooti worra Yihudoota hin te'in Ee, ka worra Yihudoota hin te'iniitille'e. 30 Waaqi hin caallaa ree? Ijjumaa waawwo'o! Nami duudiin tokkocha; Yihudootalle te'e, worra Yihudoota hin te'in Yihudootaa fi worri Yihudoota hin te'innille hunna dhugeeffannuma isaaniitiin ka balchoonsu isa. 31 cubbu'u jala akka jiranu ani dursee mudhiseera. 10 Eegasuu dhugeeffanna'aan Seera hin diinna jech'uun Akkuma barreffante: «Nami balchaan tokkolle hin ree? Waawwo'o; diigiisaan irra, Seera jabeessinee jiru, tokkolle hin jiru; 11 ka hubatulle hin jiru; ka Waaqa qabanna.

barbaadatulle hin jiru. 12 Martinuu worra gatii hin qanne te'aneeran; wol qabatanee dokonkoraneeran. Hujii dansaa ka huju tokkolle hin jiru; 13 Jecha nama miidhu dubbatisaaf, afaan isaanii akka awwaala banamee ti; arraba ifiitiin hin soban; dubbiin hidhiin isaanii dubbattulle ta akka hadhaa dhudhuufa'aa nama miitu; 14 afaan isaanii abaarsaa fi dubbii hadhootttuun guutameera. 15 Miilli isaanii dhiiga namaa jissiisaaf ariifata; 16 addee isaan dhaqane mara badili fi deegatti jira. 17 Karaa nageyaalle hin beekanu; 18 Waaqa sodaan isaan bira hin jirtu» jedha. 19 Ajaji Seeraa worra Seera jala jiru akka ilaalu hin beenna; tanaaf namooti waan itti aalatanu dhabanee afaan qabatan; biyyi lafaa duudiin muraa Waaqaa jala galti. 20 Tanaaf eennulle Seera muummessiisaan Waaqa durattt hin balchoomu; Seerri nami maraa cubbicha akka te'e mudhisa. 21 Amma ammoo, Seeraaf adoo hin ajajamin karaan Waaqi kolbaa ittiin balchoonsu mudhateera; Seerri Muuse'eetii fi Raagotille karaa kanaaf dhugaa bayaneeran. 22 Waaqi worra Yesuus Kiristoositti dhugeeffatu maraaf adoo wol hin caalchisin balchummaa hin kenna. 23 Nami martinuu cubbuu hujeera; ulfinni Waaqaalle irraa dhidhateera. 24 Ammoo karaa wodoo te'iisa

4 Marroo Abrahaamii, abbaa sanyii teenaa maan jenna ree? Inni maan dhaggate? 2 Adoo waan Abrahaam hujiiin balchoomee jiraate, silaa inni waan ittiin ifi jaju qabaayyu; ammoo Waaqa durattt ifi jajuu hin dande'u. 3 Barreffam Woyyichi, «Abrahaam Waaqatti dhugeeffate, dhugeeffannaan isaaalle balchumma'atti laakkowanteef» jedha. 4 Mindaan nama hojjaateef kaffalamu, gatii hujii isaa ti malee, akka kennansaatitti hin laakkowamu. 5 Nami hujii dansaa dhabulle, Waaqa cubbaalleyyi balchoonsutti yoo dhugeeffate, dhugeeffannaan isaa balchumma'atti hin laakkowantiif. 6 Nami Waaqi hujii dansaa malee balchoonsu, nama badhaadhe akka te'e Daawitille dubbatee, 7 «Worri yakkaa isaaniitiif araarii kennamee fi cubbuun isaaniille haqanteef ka badhaadhe! 8 Nami Gootaan cubbuu isaa itti hin laakkonne ka badhaadhe» jedheera. 9 Badhaadhiisi kun worra haqanqabaa qabate qofaaf moo, yookiin worra haqanqabaa hin qabatinille'eef ree? Worra haqanqabaa hin qabatinille'eef. Nuuti, «Abrahaam Waaqatti dhugeeffate, dhugeeffannaan isaa balchumma'atti laakkowanteef» jenna. 10 Dhugeeffannaan Abrahaamii, balchumma'atti ka laakkowanteef yoom? Haqanqabaa qabateen dura

moo duuba? Adoo haqanqabaa hin qabatin dura du'aa kaasetti dhugeeffannuufile, dhugeeffannaan malee, duubaa moti. 11 Abrahaam haqanqabaa adoo teenna balchumma'atti nu'uuf hin laakkowanti. 25 hin qabatin dura, dhugeeffannaan isaa balchumma'atti Yesuus sababa cubbuu teennaatiif du'aaf dabarfamee akka laakkowanteef, beessisa mirkaneessu akka kennamee, nu balchoonsiisaaf du'aa ka'e.

te'uuf haqanqabaa qabate; tanaaf Abrahaam worra adoo haqanqabaa hin qabatin dhugeeffattuu fi dhugeeffannaan isaaniille balchumma'atti laakkowantu maraaf abba'a. 12 Akkasuma Abrahaam worra haqanqabaa hin qabatinille'eef abba'a; waan isaan haqanqabaa qabatane qofaaf adoo hin te'in, waan isaan dhugeeffanna inni adoo haqanqabaa hin qabatin dura qabulle hordofaneef, worra haqanqabaa qabateef abbaa te'e. 13 Abrahaamii fi sanyiin isaa biyya lafaa akka dhaaltu wonni Waaqi waadaan galeef, marroo balchummaa dhugeeffanna'an dhaggateetiif malee, waan Seera muummesseefii moti. 14 Worri dhaalu worra Seera muummessu yoo te'e, dhugeeffannaan gatii hin qaddu; waadaan Waaqi galelle gatii hin qabu. 15 Seerri mufii Waaqaa fida; addee Seerri hin jirretti ammoo, Seera dabariis hin jiru. 16 Tanaaf waadaan dhugeeffannaan irratti hundooyeeraayyu; waadaan kuniile, ka sanyii Abrahaamii maraaf, Waaqa irraa badhaadhaan kenname akka te'e tanaan mirkanoweera. Kunille, worra akka Abrahaamii dhugeeffateef maraaf malee, worra Seera hordofu qofaafii moti; Abrahaam nu maraafuu abba'a. 17 Barreffam Woyyichi marroo Abrahaamii yennaa dubbatu, «Gosa heddu'uuf abbaa si godheera» jedha; Waaqa worra du'e du'aa kaasuu fi waan hin jirre jiraachisutti Abrahaam waan dhugeeffateef, Waaqi waadaa kana isaaq gale. 18 Abrahaam addee wonni addachiisu hin jirretti addatee, akkuma Barreffam Woyyichi, «Sanyiin teeti hin heddatii» jedhu, abbaa gosa heddu'uuf te'e. 19 Inni nama gara woggaa dhibbaa ti; ammoo nafa ifii ka du'a geye, yookiin gadaamessa Saara'aalle ka dewuu hin dandeenne herreege dhugeeffanna'an hin dadhanne. 20 Inni dhugeeffanna'an jabaatee Waaqa ulfeesse malee, dhugeeffatiisa dhabee, waadaa Waaqaa hin mamne. 21 Waaqi waadaa gale ka muummessu akka te'elle gadhaa tokkochaan dhugeeffateeraayyu. 22 Tanaaf dhugeeffannaan Abrahaamii balchumma'atti isaa laakkowante. 23 Te'u malee jechi, «Balchumma'atti laakkowameef» jedhu, Abrahaam call'aaf adoo hin te'in, 24 nu'ulle'eef barreffame. Nu worra Waaqa Goottaa kennae Yesuus

5 Tanaaf, eega dhugeeffanna'aan Waaqa duratti balchoonne, karaa Goottaa keenna Yesuus Kiristoosiiin Waaqa woliin nageya qanna. 2 Kiristoos gara badhaadha Waaqaa, ka amma ittiin dhaabbannee jirru kanaa nu fideera; nuutille addii ulfinna Waaqaa ittiin qoodannuun ifi jajna. 3 Tana qofaan adoo hin te'in, rakkinni ciniinnatanee ossiisa akka nu'uuf fidu waan beennuuf, rakkinni keennalle'een ifi jajna. 4 Ciniinnatanee ossiisille mirkaneessiisa Waaqaa fida; mirkaneessiis Waaqaaalle addii fida. 5 Jaalalli Waaqaa karaa Ayyana Woyyicha nuuf kennameetiin, gadhaa kennae waan guuteeruuf, addiin nu hin qaanessitu. 6 Adoo nuuti dadhaboole'eetuu, yennaan Waaqi murteesse geenmaan Kiristoos cubbaaleyi'iif du'e. 7 Nama addee nama balcha'a du'u dhaggatis guddoo rakkisa'a; te'ulle nami addee nama dansa'a du'iisaaf fedhu dhaggamuu fa dande'a. 8 Ammoo adoo nuuti cubbaaleyi'iituu Kiristoos addee teenna du'eera; kuniile jaalalli Waaqi nu'uuf qabu attam attam guddaa akka te'e mudhisa. 9 Amma nuuti dhiiga isaatiin eega balchoonne, karaa isaatiin irra caalaa mufii Waaqaa jalaa hin baana. 10 Nuuti diinota Waaqaa ti; inni ammoo karaa du'a Ilma ifiitiin jaalota ifii nu godhe. Amma eega jaalota Waaqaa teene, karaa jiruu Kiristoosiiin irra caalaa hin fayina. 11 Tana qofa adoo hin te'in, karaa Goottaa keenna Yesuus Kiristoosii ittiin Waaqa woliin araaranneetille'een, Waaqaan ifi hin jajna. 12 Karaa nama tokkochaatiin cubbuun gara biyya lafaa dhutte; cubbuulle du'a fidde. Akkasuma nami maraa cubbuu Addaamiiin waan cubbameef, duuti sanyii namaa maratti dhutte. 13 Adoo Seerri Muuse'ee hin kennamin dura cubbuun biyya lafaa irra jirtiyyuu; te'u malee addee Seerri hin jirretti, cubbuun akka cubbu'uutitti hin laakkowantu. 14 Ammoo bara Addaamii irraa jalqaddee haga bara Muuse'ee, duuti nama mara irratti moote; worruma akka Addaamii Seera Waaqaa dabaree cubbuu hin hunye irralle'etti moote. Addaam fakkeenna Kiristoosii dhufuu ti. 15 Ammoo kennaan badhaadha Waaqaa akka cubbuu namaatiif moti; akkuma sababa cubbuu nama tokkochaatiif worri hedduun du'e, sababa

badhaadha Waaqaatii fi sababa Yesuus Kiristoosii yennaa maraaf du'e; ammalle yennaa jiru'un le'u, nama tokkochaatiif, kennansi badhaadhaa worra Waqaaf le'a. 11 Isinille akka cubbuu jalaa duutanee, heddu'uuf danbalaafamee kennameera. 16 Akkasuma karaa Yesuus Kiristoosiitiin Waaqaaf leetanuutitti ifi bu'aan badhaadhaa, ka kennansi Waaqaa tolaa laakkowa'a. 12 Maarre halchaa foon keessaniitiif akka fide, ka akka cubbuun nama tokkochaa fiddeetii ajajantanu akka isin hin goone, nafa keessan ka du'u moti; muraan marroo cubbuu nama tokkochaatiif keessatti cubbuun akka mootuuf hin eeyamina'a. kenname adabbii fide; kennansi tolaa ka sababa 13 Nafa keessan keessaa addee takkaalle meya cubbuu heddu'uutif kenname ammoo balchummaa jallu'uu gootanee cubbu'uuf hin dhikeessina'a; ammoo fide. 17 Eega sababa cubbuu nama tokkochaatiif duuti akka worra du'a keessaa bayee gara jiru'u dhufee, nama mara irratti baallii dhaggatte, worri badhaadha Waqaaf ifi dhikeessa'a; nafa keessan duudii meya Waaqaa ka danbala'ee fi kennaa tolaa fudhatee balchumma'a godha'aatii Waaqaaf dhikeessa'a. 14 balchoome maraa, karaa nama tokkochaa, karaa Isin badhaadha Waaqaa jala jirtan malee, cubbuu jala Yesuus Kiristoosiitiin le'aa mowan. 18 Maarre, akkuma waan hin jirreef, cubbuu isin irratti hin goottontu. 15 cubbuu nama tokkochaa nama maratti yakkaa Yoona maan jenna ree? Nuuti badhaadha Waaqaa jala mursiitte, hujjin balchumma'a ta nama tokkochaa malee, cubbuu jala waan hin jirreef, cubbuu hunyuu nama mara balchoonsitee jiruu hin kenniti. 19 ree? Ijumaa waawwo'o! 16 Isin nama tokkoof ifi garba Akkuma ajajama dhabiisa Addaamiiitiin worri hedduun gootanee ajajamiisaaf yennaa dhiyeessitanu, nama cubbaalleyyii te'e, ajajamiisa Kiristoosiitiin worri ajajantanu saniif garba akka teetane hin beettanu ree? hedduun hin balchooma. 20 Seerri akka cubbuun bacattuuf dhufe; ammoo qixxee cubbuun bacatte caalaa badhaadhi Waaqaa bacate. 21 Maarre, akkuma cubbuu karaa du'aatiin moote, badhaadhi Waaqalle karaa Goottaa keenna Yesuus Kiristoosiitiin, gara jiruu bara baraa nu geessiisaan balchumma'aan mowa.

(aiōnios g166)

6 Yoona maan jenna ree? Badhaadhi Waaqaa akka bacatuuf ittuma cubbuu hunyaa ree? 2 Waawwo'o! Nu worri cubbuu jalaa duune, attam cubbuma jala jiraanna ree? 3 Nu worri Yesuus Kiristoos woliin tokko te'iisaaf cuuphanne maraa, du'a isaalle qoodamiisaaf akka cuuphanne hin beettanuu ree? 4 Yennaa cuuphamaan isa woliin awwaalanne, worra du'a isaalle qoodamu teeneerra; tanaaf akkuma Kiristoos ulfinna Abba'aatiin du'aa ka'e, nuutile jiruu haareyaan hin jiraanna. 5 Du'a isaatiin yoo akkas isa woliin tokko teene, du'aa ka'iisa isaatille'en isa woliin tokko hin teena. 6 Le'iin teenna cubbaalettiin akka badduu fi garboolee cubbu'uut te'iis keenna akka hafuuf, nafi keenna dullachi Kiristoos woliin akka fannifame hin beenna. 7 Nami du'e hunna cubbu'uut jalaa bilisa bayeera. 8 Yoona yoo Kiristoos woliin duune, isa woliin jiru'un akka leenu hin dhugeeffanna. 9 Kiristoos waan du'aa ka'eef, deebi'ee akka hin duunee fi duutille isa irratti baallii akka hin qanne hin beenna. 10 Inni yennaa du'e akka yoo inni du'e ammoo, seera ittiin hidhanteerti; cubbuun isa irratti hunna hin qabaanneef, takkumaan baateerti. 3 Tanaaf dhirsii is'i'li adoo jiruu, dhiira dhibii

Akkuma yoo cubbu'uuf ajajantane, cubbuu du'a fiddiuuf garba teetan; yoo Waqaaf ajajantane ammoo balchummaa dhaggatan. 17 Isin dur garboota cubbu'uut; amma ammoo barumsa fudhattaneef gadhaa guutu'uun waan ajajantaneef, Waaqi galatoomu. 18 Cubbuu jalaa baatanee garboota balchumma'a teetaneertan. 19 Isin dadamaan dadhaboollee waan teetaneef, ani dubbiif namaa galtuun dubbatissati jira. Akkuma tanaan dura qooda nafa keessanii garba battumma'aatii fi jallu'uu gootanee dhikeessitanu, amma akka qoodi nafa keessanii maraa woyyoomu garba balchumma'a godha'aatii dhikeessa'a. 20 Isin yennaa garboota cubbu'uut teetane, balchummaa jalaa bilisa jirtaniiyu. 21 Waan amma ittiin fokkifattanu kana irraa yennaa san bu'aa maan dhaggattane ree? Muummeen waan saniille du'a! 22 Amma ammoo cubbuu jalaa baatanee garboota Waaqaa waan teetaneef woyyummaa hin dhaggatan; muummeen woyyumma'aalle jiruu bara baraa ti. (aiōnios g166) 23 Gatiin cubbu'uut du'a; kennansi Waaqaa ammoo karaa Goottaa keenna Yesuus Kiristoosiitiin jiruu bara baraa ti. (aiōnios g166)

7 Obboleeyyan tiyya! Ani worra seera beekuuf dubbadha. Seerri haga nami jiru'un jiru qofa nama irratti baallii qaba. 2 Fakkeennaaf, dubartiin heerumte takka, haga dhirsii is'i'li jiru seeraan itti hidhanteerti; hin qanne hin beenna. 3 Tanaaf dhirsii is'i'li adoo jiruu, dhiira dhibii

yoo heerumte, gaarayyeeffattuu jedhanti. Dhirsi isi'ii waan godhiisaaf hin barbaanne godhu teete, ka kana yoo du'e ammoo, isin seera isatti hidhante jalaa hin godhu cubbuu na keessa jirtu malee, anaa moti. baati; dhirsa dhibii yoo heerumtelle gaarayyeeffattuu **21** Maarre ani Seerri hujii irra ooluun dhagga; ani moti. **4** Obboleeyyan tiyya! Haalli keessanille kanuma yennaa waan dansaa godhiisaaf barbaadu, seerri fakkaata; isin qooda nafa Kiristoosii waan teetaneef, namumma'a akka ani hantuu qofa godhu na tolcha. Seera jalaa duutaneertan; tanaaf, akka nuuti tajaajila **22** Keessi kiyya Seera Waaqaatitti gammada. **23** Waaqaatiif midhaan buunnuuf, isin ka Kiristoosii Te'uu malee seera dhibii ka nafa kiyya keessatti, du'a keessaa ka'ee teetaneertan. **5** Yennaa nuuti seera qalbiin tiyya fudhatu woliin wol lolu dhagga. akka yaada foonii leenu san, halchaan hantuun Seerri dhibiin na keessatti hujisatti jiru sun, seera Seeraan nunnuffantu, akka nuuti du'aaf midhaan cubbu'u ti; inni garba ifii na godhateera. **24** Ani nama buunnu, qoqooda nafa keennaa keessatti hujisatti farraamessa attamii! Foon gara du'aa na geessaaru jirtiyyu. **6** Amma ammoo, Seera nu hidheeru jalaa kana jalaa eentu na baasa? **25** Karaa Goottaa keenna duunee, hidhaansa isaa jalaa baaneerra. Tanaaf Yesuus Kiristoosiiin galanni Waaqaaf te'u! Maarre, haganaa achi karaa haareya Ayyaanaatiin malee, qalbii tiyyaan ani garbicha Seera Waaqaa ti; foon karaa Seera dullacha barreefameeruutii hin tajaa Jillu.

7 Yoona maan jenna ree? Seerrinuu cubbu'u jennuu ree? Waawwo'o! Ammoo cubbuun maan akka teete akka ani beeku ka godhe Seera. Adoo Seerri, «Hin kajeelin» jedhhu dhabe kajeellaan maan akka teete, ani sila hin beekuuyyu. **8** Cubbuun karaa ajaja Seera irraa dhufeetiin, halchaan marti akka na keessatti nunnuffantu goote. Ammoo addee Seerri hin jirretti cubbuun waan du'e. **9** Yennaa dur Seerri hin jirre ani jiru'uun le'eera; ammoo yennaa ajaji Seeraa dhufe cubbuun jiruu dhaggattee, **10** ani du'e. Ajaji Seeraa ka jiru'uuf kennamelle du'a natti fide. **11** Cubbuun karaa ajaja Seeraatiin na soddee, na iijette. **12** Maarre, Seerri woyyu'u; ajaji isaalle woyyu'u, balcha'aa fi dansa'a. **13** Eegasuu waanuma dansa'attuu du'a natti fide jechu'u ree? Waawwo'o! Cubbuun cubbuu teetee akka mudhattuuf, karaa waan dansa'aatiin, du'a natti fidde. Karaa ajajaatiinille, cubbuun irra caalaa cubbuu teete. **14** Seerri ayyaanticha akka te'e hin beenna. Ani ammoo nama foonii, ka garbicha cubbu'u te'l'iisaaf gurgurameeru. **15** Ani waan godhu hin hubadhu; ani waan godhiisaaf barbaadu hin godhu, ammoo waan jibbu godha. **16** Ani eega waan hin barbaanne godhu teete, Seerri dansaa akka te'e wolii gala. **17** Ka waan ani godhiisaaf hin barbaanne godhu, cubbuu na keessa jirtu malee anaa moti. **18** Ana keessa yookiin namummaa kiyya keessa wonni dansaan takkattiile akka hin jirre ani hin beeka. Waan dansaa godhiisaaf halchaan na keessa jiraattulle, ani waan dansaa godhiisaaf hin dandeenne. **19** Ani waan dansaa godhiisaaf barbaade hin godhu; ammoo hantuu godhiisaaf hin barbaanne godha. **20** Ani yoo

8 Maarre worri Kiristoos Yesuusiin le'u, amma muraa yakka'aa jala hin jiru. **2** Seerri Ayyaana Woyyichaa, ka jiruu kenuu karaa Kiristoos Yesuusiitii, seera cubbu'uutii fi du'aa jalaa na baaseera. **3** Namummaan namaad dadhadduu waan teetef, waan Seerri godhuhu dadhabe, Waaqi godheera. Inni Ilma ifii ka namummaa teenna cubbaaletti fakkaatee, cubbuu haqiisaaf dhufe, ergisaan cubbuu namummaa namaad keessa jirtutti yakkaa mure. **4** Nu worra akka fedha foonii adoo hin te'in, akka fedha Ayyaanaa leenu keessatti, wonni Seerri nu irraa gaafatu balchichi akka muummowuuf, Waaqi tana godhe. **5** Worri akka fedha foonii le'u waan foonii, worri akka fedha Ayyaanaa le'u ammoo waan ayyaanticha yaadatan. **6** Yaada fooniitiiin mowamuun du'a fida; yaada Ayyaanaatiin mowamuun ammoo jiru'u fi nageya kenna. **7** Nami yaada fooniitiiin mowamu diina Waaqaa ti; sababille inni Seera Waaqaatiif hin ajajamu; ajajamiisaafille hin dande'u. **8** Worri yaada fooniitiiif ajajamu Waaqa gammachiisuu hin dande'u. **9** Dhugumaan, Ayyaanni Waaqaa isin keessa waan jiruuf, isin akka fedha Ayyaanaa malee, akka fedha foonii hin leetanu. Nami Ayyaana Kiristoosii hin qannelle nama Kiristoosii moti. **10** Yoo Kiristoos isin keessa jiraate, sababa cubbu'uutii nafi keessan du'ulle, sababa balchumma'aatiif Ayyaanni jiruu isinii kenna. **11** Ayyaanni Waaqaa ka Yesuus du'a keessaa kaase, isin keessa yoo jiraate, ka Kiristoos du'a keessaa kaase, karaa Ayyaana ifitiin nafa keessan ka du'uufille jiruu hin kenna. **12** Tanaaf, obboleeyyan tiyya! Nuuti waan godhuhu qannu qanna; wonni godhuhu qannu sunille akka fedha foonii le'iisaa

moti. 13 Yoo akka fedha foonii leetane, hin duutan; Marroo waan kanaa, nuuti maan jenna ree? Waaqi ammoo hunna Ayyaana Woyyichaatiin hujji fedha nu woliin yoo jiraate, eentu nu mormee dande'a? foonii yoo ijeettane jiru'un leetan. 14 Worri Ayyaana 32 Waaqi Ilma ifii adoo hin marariffatin, nu maraaf Waaqaatiin soorefamuu mara ijoollee Waaqaa ti. 15 dabarsee kenne, waan mara Ilma ifii woliin toluma Isin Ayyaana iloomoaa ka, «Abba'a! Abbaa keennal» nuuf hin kennuu ree? 33 Worra Waaqi fooyate eentu jettanee waantauun fudhattane malee, soda'aan himata? Ka isaan balchoonsu Waaqa. 34 Eentu itti akka leetauuf ayyaana ammalle isin garboonsu hin mura ree? Kiristoos Yesuusiin du'ee, du'a keessaa fudhanne. 16 Ayyaanni Waaqaatuu ayyaana keenna ka'ee midda Waaqaa jiru, nu'uuf daadimatisatti jira. woliin wolii galee, nuuti ijoollee Waaqaa akka teene 35 Eentu jaalala Kiristoosii irraa gargar nu baasa ree? dhugaa baya. 17 Maarre ijoollee Waaqaa eega teene, Rakkoo'oo moo farra? Miidha'a moo beela? Daara moo isa hin dhaalla; Kiristoos wolille'een hin dhaalla; bala'a? Yookiin du'aa ree? 36 Tun tama Barreeffam amma rakkinnia Kiristoosii eega qoodanne, ulfinna Woyyichi, «Si'iif jennee guyuma guyya'aan ijieefanna; isaalle hin qoodanna. 18 Rakkinni ammaa kun ulfinna akka hoolee qalantuutitti laakkowanneerra» jedhu. 37 gara duraa nu'uuf mudhatu woliin wol bira qabamee Garuu womaa moti; waan kana mara keessatti karaa ilaalamuu akka hin dande'annetti ani laakkowa. 19 ka nu jaalateetiin injifattoota caalleerra. 38 Du'alle Dadi duudiin mudhachuu ijoollee Waaqaa dharraa te'ee jiruun, ergantoota Waaqaalle te'ee bulchitooti ol-gudda'aan eegiisatti jirti. 20 Dadi duudiin ta gatii hin gubba'aa, wonna amma jirulle te'ee wonni dhufu'uuf qanne akka teetuuf itti murameera; kuniile fedhii ifitiin jiru, hunnootalle yoo te'e, 39 wonna gubbaa jirulle adoo hin te'in, fedhii Waaqa akka dadi duudiin addi'iin te'ee wonni gad jala jiru, wonna dada mara keessa eeggattu godheetiin teete. 21 Addiin sunille ta dadi jirulle yoo te'e, jaalala Waaqi Goottaa keenna Kiristoos duudiin gaafa tokko garbummaa badi'i jalaa baatee, Yesuusiin nu jaalate irraa dande'ee gargar akka nu ulfinna bilisummaa ijoollee Waaqaa qoodantu. 22 Dadi duudiinuu haga ammaa ciiniisfatiisaan aadiisatti akka jirtu hin beenna. 23 Dada qofa adoo hin te'in, nuutinuu worri Ayyaana kennaa mata'a te'e qanno, Waaqi ilma isaa ka guddisaa te'iisa keenna akka mudhisuu fi du'a jalaa wodamiisa keenna eegataa, keessa keennatti aadiisatti jirra. 24 Nuuti yennaa fayyine waan addi'iin eegataa jirrutti jira; wonni addii godhannu waan fudhanneerru yoo te'e, addii te'iisi isaa hin hafa. Waan fudhateeru ka addi'iin eegatu eennu ree? 25 Waan hin fudhatin yoo addii godhanne ammoo, ossaan hin eeganna. 26 Akkuma kana Ayyaanni dadhabbi teenna nu qorqara; attam akka daadimannu nuuti waan hin beenneef, Ayyaanni ammoo aaduu dubbi'iin himantee hin dandeenneen nu'uuf daadimata. 27 Waaqi gadhaa namaa qorqorulle, yaadi Ayyaanaa maan akka te'e hin beeka; sababille Ayyaanni akka fedha Waaqaatitti kolbaa Waaqaatiif daadimata. 28 Worra Waaqa jaalatu ka akka fedha isaa waamameef, Waaqi waan maraa dansa'aaf akka isaanii godhu hin beenna. 29 Worri inni dursee filate akka Ilma isaa fakkaatuu fi Ilmi isaalle obboleeyyan hedduu oddu'utti angafa akka te'uuf, waan Waaqi dursee murteesseeruuf tun teete. 30 Worra dursee murteesse waameera; worra waamelle balchoonseera; worra balchoonselle ulfeesseera. 31

9 Ani ka Kiristoosii waan te'ef dhuguma dubbada; ani hin sobu. Wodanaan kiyya ka Ayyaana Woyyichaan soorefamulle, akka ani hin sonne dhugaa naaf baya. 2 Ani gadda gudda'aa fi laalaa hin lakkinne gadhaa kiyya keessaa qaba. 3 Gosa tiyya ta hiddaa hidaada kiyya teeteef jedhee, Kiristoos irraa gargar bayee adoo abaarame hin jaaladha. 4 Gosi tiyya sun gosa Israa'elii ti; Waaqi ijoollee ifii isii godhatee, ulfinna ifiilie isii mudhise; gondooro isii woliin gondoorate, Seeralle isi'i kenne; isiin waqaonfannaa dhuga'aa qaddi; waadaa hedduulle Waaqi isi'iif gale; 5 isiin sanyii abbootii teenna gugurdo'oo ti; Kiristoosille, akka namumma'aatitti gosa isi'i keessaa dhalate; Waaqi waan mara bulchu, haga bara baraa leellifamu! Ameen. (aiōn g165) 6 Te'uu malee jechi Waaqaa diigameera jechu'uuf moti; kolbaan Israa'elii mara dhugumaan kolbaa Israa'elitii moti. 7 Akkasuma sanyii Abrahaamii marti dhugumaan ijoollee isaatii moti; ammoo, Waaqi Abrahaamiin, «Sanyii teeti sanyii Yisihaqiiin waammanti» jedheera. 8 Kana jechuun ijoolleen akkuma aadaa nami uumatuutii dhalatte ijoollee Waaqaati jechu'uuf moti; ammoo ta akka sanyi'iittti laakkowantu, ijoollee akka waadaa

Waaqi galeetitti dhalatte. 9 Waadaan sunille jecha, Isaayaasille marroo Israa'elii qoonqoo ol qabatee, «Bara dhufu yennaa akkasii yennaa ani deebi'ee «Laakkossi kolbaa Israa'elii akka maansa abbaayaa dhufu, Saaraan ilma deetteerti» jedhu. 10 Kana qofaa qarqaraa yoo heddatelle, worruma diqqaa qofatti moti, Ribqaan ilmaan lakkuu abbuma tokkochaaf, fayya; 28 Goottaan adoo hin turin ariifatee kolbaa abbaa sanyii teennaa Yisihaqif yennaa ulfootte, 11 biyya lafaa maratti hin mura» jedheera. 29 Akkasuma filannoon Waaqaa huji'iin adoo hin te'in, waamichaan Isaayaas duraan dursee, «Goottaan Waan Mara akka te'e mudhisisaaf, ijoolleen lamaanuu adoo hin Dade adoo sanyii garii nu'uuf hamburuu dhabe, sila dhalatin, isaan keessalle'ee tokkolle dansaa yookiin akkuma qachooti Sodoomiitii fi Gomora'aa badane hantuu adoo hin hujin dura, 12 Waaqi Ribqa'aan, banneerra» jedheera. 30 Yoona maan jennuu ree? «Angafichi maandhicha tajaajila» jedhe. 13 Tun tama Worri Yihudoota hin te'in, ka balchummaa hin hordofin, Barreeffam Woyyichi, «Ani Yaaqob jaaladhe, Esaawu balchummaa dhaggaate; balchummaa tun ammoo ta ammoo jibbe» jedhu. 14 Yoona maan jenna ree? dhugeeffanna'aan dhaggantu. 31 Israa'eliin Seera Waaqi sirri'i moti jedhuu dandeennaa? Ijumaa hin balchummaa fidu hordofaa turte ammoo, seera dandeennu! 15 Waaqi Muuse'een, «Ani kama mararu muummessiisa waan hin dande'iniif balchummaa bira barbaadeef marara; kama nawuu barbaadeefille hin geenne. 32 Maaf bira hin geyin? Sababille isaan naya» jedhe. 16 Tanaaf, wonni marti marartii Waaqaa dhugeeffanna'aan adoo hin te'in, huji'iin balchummaa qofa irattii hundootti malee, waan nami fedhu yookiin dhaggatiisaaf barbaadane. Isaan dhakaa gufachiisun godhu irattii moti. 17 Barreeffam Woyyichi, marroo gufatane. 33 Tun tama Barreeffam Woyyichi, «Kunoo, mooticha Fara'ooni yennaa dubbatu, «Maqaan kiyya ani dhakaa kolbaa gufachiisu, rassaa isaan jissu biyya lafaa mara keessatti akka lallabamuu fi hunni Xiyoon keessa hin keya, ka itti dhugeeffatu ammoo tiyya si'iin akka mudhattuuf ani mootii si godhe» hin qaanowu» jedhu.

jedha. 18 Maarre Waaqi nama fedhe marara, nama fedhelle mataa jabeessa. 19 Isin keessaa nami tokko, «Yooakkana teete, Waaqi attam dande'ee balleessaa nama irattii dhagga? Fedhii Waaqaa eentu mormuu dande'a?» anaan hin jedha fa'a. 20 Namana! Waaqa woliin moromiisaaf ati eennu? Okkoteen faaraa nama isii dhoween, «Maafakkana na dhoott?» jedhuu dandeetti? 21 Nami faara dhowu tokko, loobaa faaraa tokkochuma irraa, meya tokkocha ulfinnaaf, kaan woma te'eef akka te'u godhee dhowiisaaf baallii hin qabuu? 22 Wonni Waaqi godhelle tanaan wol fakkaatti. Inni hunna ifii beessisiisaa fi mufii ifii mudhisisaaf barbaade. Ammoo worra mufii isaa jala jiru, ka badi'iif qophowe san ciniinnatee ossate. 23 Worra ulfinna ifiitiif dursee qopheesee, ka akka marartiin isaa irattii mudhattu itti dhangalaaseefille, ulfinna ifii guddaa mudhisuu barbaade. 24 Worri inni waame nu fa'aayyu; inni worra Yihudootaa qofa keessaa adoo hin te'in, worra Yihudoota hin te'inille keessaa waameera. 25 Inni kitaaba Hose'aa keessatti, «Worra kolbaa tiyya hin te'in, «Kolbaa tiyya» jedhee hin waama; kolbaa hin jaalatannelle, «Jaalatantu tiyya» jedhee hin waama. 26 Adduma, «Isin kolbaa tiyyaa moti» jedhamanetti, «Ijoollee Waaqa jiraata'aa» jedhamanee hin waamaman» jedha. 27

10 Obboleeyyan tiyya! Halchaan guddoon gadhaa
kiyya keessa jirtuu fi daadimannaan ani gara
Waaqaa daadimadhu akka kolbaan Israa'elii fayyitu.
2 Isaan Waaqaaf akka ifi kennaneeranu ani dhugaa
isaaniif baya; ammoo Waaqaaf ifi kenniis isaanii
sun beekkumsa dhuga'aa irattii ka hundayeruu
moti. 3 Isaan karaa Waaqi kolbaa ittiin balchoonfatu
wollaalanee, karaa ifiif baafatiisaaf wodhaanane; karaa
Waaqi kolbaa ittiin balchoonsutti harka hin kennanne. 4
Nami Kiristoositti dhugeeffatu mara akka balchoomuuf,
Seerri Kiristoosiin muummoweer. 5 Muuseen marroo
balchummaa Seeraaf ajajamiisaan dhaggantu,
«Nami Seera muummessu mara jiru'un le'a» jedhee
barreesseera. 6 Balchummaan dhugeeffanna'aan
dhaggantu ammoo, «Gadhaa keeti keessatti, «Eentu
ol-gubbaa baya?» hin jedhin; sun, Kiristoos gad
fidiisa. 7 Yookiin, gadhaa keeti keessatti, «Eentu
qile'etti gad bu'a?» hin jedhin; sunille, Kiristoos du'a
keessaa ol fidiisa» jetti. (Abyssos g12) 8 Ammoo
maan jetti ree? «Jechi Waaqaa si bira, hidhii teeti
irraa fi gadhaa keeti keessa jira» jetti. Sunille,
jecha dhugeeffanna'aa ka nuuti lallannu. 9 Yesuus
Goottaan akka te'e, afaan keetiin yoo dhugaa baate,
Waaqi du'a keessaa akka isa kaaselle, gadhaa
keessatti yoo dhugeeffatte, ati hin fayyita. 10 Nami

gadhaa keessatti dhugeeffatee balchooma; afaaaniin torba ifiif hamburadheera» ta jettu. 5 Bara ammaa dhugaa bayee fayya. 11 Barreeffam Woyyichi, kanalle akkasuma baraareen Waaqi badhaadha «Nami isatti dhugeeffatu hin qaanowu» jedha. 12 Ifiitiin fooyate hin jirti. 6 Fooyati isaa waan isaan Worra Yihudootaatii fi Yihudoota hin te'in odduu hujaneeranu irratti adoo hin te'in, badhaadha isaa garaagarummaan hin jirtu; Waaqi Goottaa nama irratti hundaya. Yoo fooyati Waaqaa waan kolbaan maraa ti; worra isa waammatu maraaf eebba guddaa hujju irratti hundaya, badhaadhi isaa badhaadha kenna. 13 Sababille Barreeffam Woyyichi, «Nami dhuga'aa te'uun hin dande'u. 7 Maan te'inna ree? maqaa Gootta'aa waammatu mara hin fayya» jedha. Kolbaan Israa'elii waan barbaaddu hin dhagganne. 14 Ammoo yoo itti hin dhugeeffatin attam waammattuu Worri dhaggatane worra diqqaa Waaqi fooyate dande'a? Marroo isaa adoo hin dhage'in attam qofaayyu; worri kuun waamicha Waaqaatiif surra itti dhugeeffatan ree? Adoo nami itti hin lallabin duudane. 8 Tunille tama Barreeffam Woyyichi, «Waaqi attamiin dhage'uun dande'an ree? 15 Nami lallabu qalbi'i fi gadhaa isaanii dillesesse; haga adhaalle yoo ergame malee, attamiin lallabuu dande'a ree? ilaan hin dhagganu; gurralle'en hin dhage'anu» Barreeffam Woyyichi, «Worri Oduu Gammadaa fidee jedhu. 9 Daawitille, «Qoriin isaanii tiyyoo qadduu dhufu, attam attam nama gammachiisa!» jedha. fi gufuu itti teetee isaan farrisiittu. 10 Akka hin 16 Ammoo worra garii malee marti isaanii Oduu dhaggine ilti isaanii dukkanoottu; goorri isaanii Gammadaa hin fudhanne. Isaayaasinuu, «Gootta'a, yennaa mara rakko'oon gad gogu» jedhu. 11 Ammalle eentu waan nuuti jenne dhugeeffate?» jedha. 17 ani hin gaafadha: Yihudooti yennaa gufatane, akka Maarre, dhugeeffannaan Oduu Gammadaa dhage'lisa jiganee hafanuuf ree? Ijjumaa waawwo'o; sababa irraa dhutti; Oduun Gammadaalle karaa jecha Yihudooti Seera cassaneef worri Yihudoota hin te'in Kiristoosiitiin dhutti. 18 Ani ammoo, isaan dhugumaan fayyinna dhaggate; worra Yihudoota hin te'in irratti hin dhageennee? Jedhee gaafadha. Dhugumaan akka Yihudooti hinaafanuuf tun teete. 12 Seera isaan dhage'aneeran; sababille Barreeffam Woyyichi, cassiisi Yihudoota biyya lafaatiif eebba guddaa «Qoonqoon isaanii lafa maratti dhage'ante; dubbiin yoo te'e, jinnanni isaaniiworra Yihudoota hin isaaniihaga qaccee biyya lafaa dhaqqadde» jedha. te'inif durummaa yoo te'e, adoo Yihudooti fayyanee 19 Ani ammalle, kolbaan Israa'elii hin hubannee? fa'a eebba caalu attamiittti te'a ree! 13 Ani amma Jedhee gaafadha. Duraan dursee Muuseen, «Kolbaa isin worra Yihudoota hin te'initti dubbada: ani tuffatante hinaassisee, isin gaabbisiisa; kolbaa ergamaa worra Yihudoota hin te'iniiakkuma te'etti, gowwitti'illeen isin aarsa» jedheera. 20 Isaayaasille, hujji tiyyatti hin boona. 14 Gosa tiyya hinaassisee, isii «Ani worra ana hin barbaadiinif dhaggameera; worra keessaa garii akka fayyitu godhiisaaf tana godha. Waaqi eessa jira» jedhee ana hin gaafatiniifille 15 Yennaa Waaqi isaan gate, eega kolbaan biyya mudhadheera» jedhee sodaa malee dubbateera. Ifaafaa ta dhibiin Waaqa woliin araarante, yennaa 21 Marroo Israa'elii ammoo, «Kolbaa finqiltuu fi Waaqi isaan fudhatu maanti te'inna laati? Tun qixxee ta hin ajajanneef, ani harka kiyya guyyaa guutuu du'aa ka'iisaa ti! 16 Bukoo takkaa irraa diqqoon isi'ii badhiseera» jedha.

11 Ani hin gaafadha: Waaqi kolbaa ifii gateeraa ree? Ijjumaa hin ganne! Aminuu nama Israa'elii ti; sanyii Abrahaamii keessaa gosa Beniyaamii ti. 2 Waaqi kolbaa dursee fooyate hin ganne. Marroo Eliyaasiik, ka Israa'eliiin mormee Waaqa itti daadimatee, waan Barreeffam Woyyichi jedhu, isin hin beettanuu? 3 Inni, «Gootta'a! Isaan raagota teeti ijjeesaneeran, addee ciinca'aa keeti diiganeeran; na qofatti hafe; lubbuu tiyyalle barbaadiisatti jiran» jedha. 4 Deebiin Waaqi isaaftenne ta maan jettu? «Ani namoota waaqa dharaa ka Ba'aali jedhamuuf hin jilbiiffanne kuma

addee isi'i bu'ee itti qabadhuuf dameeleen sun isaa eentu hubatiisa dande'a? 34 Barreeffam Woyyichi, caccadde» hin jetta fa'a. 20 Sun dhuga'a. Isaan waan «Yaada Gootta'aa eentu beeka? Yookiin eentu gorsa dhugeeffatiisa dhabaneef caccabane, ati ammoo isaaaf kennu'uun dande'a ree? 35 Yookiin akka inni waan dhugeeffattef jabaattee dhaabbatte. Maarre deebisee isaaaf kennuuf, eentu kennansa Waqaaf kenneera ree?» jedha. 36 Sababille wonni maraa isaan dadamee, karaa isaatii fi isaaaf jiraata. Ulfinni haga bara baraa isaaaf te'u! Ameen! (aiōn g165)

12 Maarre obboleeyyan tiyya! Namummaa keessan, ciincaa Waaqa gammachiisu, jiraata'aa fi woyyicha gootanee akka dhikeessitanu, marartii Waqaatiin isin kadhadha; waaqonfannaan dhugittiin isii tana. 2 Fedhiin Waaqaa dansitti'ii fi ta isa gammachiittu, ta mijuu teete beekiisa akka dandeettanu, qalbii teessan haaressiisaan jiruun teessan jijiirantuut malee, biyya lafaa tana hin fakkatina'a. (aiōn g165) 3 Akkasuma isin martinuu qixxee Waaqi dhugeeffannaa isinii kenneetitti ifi gad qabiisaan yaadadha'a malee, haga isinii malteen irra ifi jajisaan marroo teessaniif hin yaadatina'a jedhee, badhaadha naa kennameen isinii hima. 4 Nuuti nafa keenna tokkocha irratti mitikaa hedduu qanna; mitikaan kun martinuu hujii adda addaa qaba. 5

Maarre nuutille, adoo hedduu teenee jirruu, Kiristoosiin nafa tokkocha; mitikoota nafa tokkochaa akkuma teenetti wol qabanneerra. 6 Akka Badhaadha Waaqi nuuf kenneetitti nuuti kennansa gara garaa qanna. Kennansi keenna raaga raaguu yoo te'e, qixxee dhugeeffannaa qannutitti raannuu ti; 7 kennansi keenna worra dhibii tajaajiluu yoo te'e, jabaannee tajaajilluu ti; kennansi keenna barsiisiisa yoo te'e, akka maltetti barsiinnuu ti; 8 kennansi keenna gorsiisa yoo te'e, gorsinuu ti; kennansi keenna arjoomuu yoo te'e, gadha'aan arjoonnuu ti; kennansi keenna bulchiisa yoo te'e, jabaannee bulchinuu ti; kennansi keenna mararuu yoo te'e, gammadaan mararuu ti; 9 Jaalalli keessan dhugaamessa te'uun ti. Waan hantuu jibba'a; waan dansaa jabeessa'aa qabadha'a; 10 Akka obboleeyyanii o'isa'attii wol jaaladha'a; ulfinna woliif keniisaaf wol doggoma'a. 11 Jabaadha'a huja'a malee, gadhee hin te'ina'a. Ayyana finiineen Goottaa tajaajila'a. 12 Addii qaddanuun gammada'a; rakkinna ossadha'a; yennaa mara daadimadha'a. 13 Kolbaan Waqaqa wo dhaddee yennaa rakkatu waan qaddanu isaan woliin qoodama'a; keessummoota fudhadha'a. 14 Worra isin miidhu eebbisa'a; eebbisa'a malee hin

abaarina'a. 15 Worra gammadu woliin gammada'a; nama jaaladhu» jedhuun wolitti qabameera. 10 Nami worra bowu woliin bowa'a. 16 Yaada tokkoon woli nama jaalatu, waan hantuu isa irratti ijumaa hin gala'atii le'a; ifi ol qabiisa lakkisa'atii worra gadee godhu; tanaaf, nama jaalachuu Seera guutu'u. 11 woliin le'a; nuuti beekkole'e jedhaa ifi hin saadina'a. Yennaan isin hirriibaa dammaxxanu akka geeteertu 17 Fuula nama maraa durattu waan dansaa godha'a waan beettanuu, tana godhuu qaddan. Sababille malee, yennaa namooti hantuu isin irratti hujanu, yennaa itti dhugeeffanne caalaa guyyaan itti fayinu isinille deebittanee hantuu itti hin hujina'a. 18 Yoo amma gara keenna dhikaateera. 12 Halkan dabariisa dande'ame nama maraa woliin nageyaan le'iisaaf, geyera; guyyaalle dhikaateera. Tanaaf kowa'a hujii gama keessani waan dande'amu mara godha'a. 19 dukkanaa lakkinee, meya woraanaa ka ifaa uffanna. Jaalota tiyya! Mufiin Waaqaa haluu baatuutii malee, 13 Akka kolbaa ifa guyya'a keessa leetuutitti, amala isin ijumaa haluu hin bayina'a. Barreefam Woyyichi, keenna miidhaffannu ti malee, quufanee ficiqqisu'uun «Ka haluu bawuu fi ka gati halu'u kaffalu ana yookin machi'iin, sagaagalaan yookin fariisa'aan, jedha Goottaan Waaqi» jedha. 20 Addee haluu lolaan yookin hinaffa'an hin te'in. 14 Goottaan baatu, akkuma Barreefam Woyyichi, «Diinni keeti yoo Yesuus Kiristoos akka woya'aa uffadha'a malee, beelote, nyaachis, yoo dheebote obaas; Yoo akkas halchaa foonii guutatiisaaf hin yaadatina'a. goote qaani'iin akka gubatu goota» jedhu tolchi. 21 Hantuu dansa'aan injifadhu malee, hantuun si hin injifatin.

13 Nami marti worra baallii qabuuf ajajamuu qaba!

Sababille baalliin fedha Waaqaatiin malee, hin kennantu; worri amma baallii qabulle Waaqaan muudame. 2 Tanaaf nami worra baallii qabu mormu, waan Waaqi ajaje morma; nami mormulle muraa ifi irratti fida. 3 Worra waan hantuu huju malee, worri waan dansaa huju bulchitoota hin sodaatanu. Ati worra baallii qabu akka hin sodaanne barbaaddaa? Waan dansaa huj; galatalle isaan irraa hin dhaggatta. 4 Worri baallii qabu tajaajiltoota Waaqaa ka waan dansaa si'iif godhanu. Ammoo yoo waan hantuu hujje, isaan sodaadhu; sababille isaan worra toluma shallaagaa hidhateeruu moti. Isaan tajaajiltoota Waaqaa, ka mufi Waaqaa mudhisisaaf, worra hantuu huju adabanu. 5 Tanaaf nami adabbi Waaqaa qofaaf adoo hin te'in, sababa wodana'aatiif jedhee worra baallii qabuuf ajajamuu qaba. 6 Isin tanaaf gibiralle gabbartan; worri baallii qabulle yennaa waan kana hujii irra oolchu Waaqaaf hujjisatti jira. 7 Waan isaan isin irraa dhaggachu'uuf malane, kenna'aaf; ka gibiri maleef gibira, ka qaraxi maleef qaraxa, ka sodaan malteef sodaa, ka ulfinni maleef ulfinna kenna'a. 8 Beenyaa eennuulle hin qabaatin'a; beenyaaan isin qabaatuu qaddanu wol jaalatiisa qofa te'uut; nami nama jaalatu Seera muummesseera. 9 Ajajooti, «Hin gaarayyeefatin; hin ijjeesin; hin hatin; hin kajeelin» jedhanuu fi ka dhibiin martinuu, ajaja, «Akka ifi jaalattu

14 Nama dhugeeffanna'aan dadhabeeru ifitti qabatha'a malee, yaada isaa irratti isa woliin hin mormina'a. 2 Nami gariin dhugeeffannaa waan mara nyaachittu qaba; nami dhugeeffanna'aan dadhaba'aa ammoo waan ficha'atti dhaabamu qofa nyaata. 3 Nami waan mara nyaatu ka hin nyaanne hin tuffatin; ka waan ficha'atti dhaabamu qofa nyaatu ka waan mara nyaatu irratti hin murin; sababille Waaqi isalle ifitti qabateera. 4 Ati ka tajaajilaa nama dhibi'iirratti murtu eennu? Inni yoo dhaabbate, yookin yoo jige ka murteessu Goottaan isaa ti. Waan Goottaan isa dhaabbachiisuu dande'uuf, inni hin dhaabbata. 5 Nami tokko guyyaan tokko guyyoota kaan caala jedhee yaada; kuun guyyooti martinuu wol qixxe'e jedhee yaada. Waan akkasii irratti namuu waan qalbiin isaa fudhatte godhuu ti. 6 Nami guyyaan tokko guyyoota kaan caala jedhee yaadu ulfinna Gootta'aatiif jedhee tana godha. Nami waan mara nyaatulle, sababa sagale'eetif waan Waaqa galateeffatuuf, ulfinna Gootta'aatiif nyaata. Ka waan tokko tokko nyaatiisa didu, ulfinna Waaqaatiif dida. Innille Waaqa galateeffata. 7 Nuuti ifiif hin jiraannu; ifiifille hin duunu. 8 Yoo jiraanne, Gootta'aaf jiraanna; yoo duunelle, Gootta'aaf duuna; tanaaf, duunulle yookin jiraannulle, nuuti ka Gootta'aa ti. 9 Tanaaf Kiristoos Goottaa worra du'eetii fi worra jiruu te'iisaaf, du'ee deebi'ee ka'e. 10 Ati maaf obboleessa keetti murta ree? Maaf obboleessa keeti tuffatta ree? Nuuti martinuu barcumaa muraa Waaqaa dura hin dhaabbanna. 11 Sababille Barreefam Woyyichi, «Dhugumaan Ani Waaqa jiraata'a! Nami marti na duratti hin jilbiiffata; arrabi martinuu akka ani Waaqa

te'e dhugaa baasee hin dubbata» jedha Goottaan» nu barsiisu'uuf barreeffante. 5 Waaqi, ossaa fi jedha. 12 Maarre tokko tokkoon keenna waan gooneef jajabeenna namaaf kenu, yaada tokko qabaattanee, Waaqaaf deebii hin kennina. 13 Maarre wol wolitti fakkeenna Yesuus Kiristoosii hordottanee, addee tokko muriisa lakkinnuu ti. Addee san waan worra dhibii qoonqoo takka'aan, Waaqa Abbaa Yesuus Kiristoosii gufachiisu yookiin cubbu'utti jissu tokkolle ijumaa akka leellifattanu isin dandeessisu. 7 Akkuma akka hin hunye murteeffadha'a. 14 Ani karaa Goottaa Kiristoos isin fudhate, isinille ulfinna Waaqaatiif wol Yesuusiitiin te'ee sagaleen takkaalle ifii isi'iitiin battii fudhadha'a. 8 Waadaan Waaqi abbootii isaaniitii gale akka hin te'in beekeera; ati ammoo sagaleen garii akka muummowuu fi Waaqi addatamaa akka te'e akka battitti'iitti yoo dhugeeffatte, isii battii si'iif mudhisisaaf, Kiristoos tajaajila Yihudootaa akka teeti. 15 Waan nyaattun obboleessa keeti ka miitu te'e, ani isinitti hima. 9 Akkasuma worri Yihudoota hin yoo teete, ati nama jaalalaan le'uun moti. Sagaleen te'inille marartii isatiif, Waaqa akka leellisuuf tajaajila ati nyaattu nama Kiristoos du'eef sababa badii' isaanii te'e; kuniille kama Barreeffam Woyyichi, akka teetu hin godhin. 16 Waan isin akka waan «Tanaaf ani worra Yihudoota hin te'in oddu'utti si hin dansa'atitti herreddanu maqaan badaan itti hin leellisa; maqa keetiifile faaru hin faarfadha» jedhu. kennamin. 17 Mootummaan Waaqaa mootummaa 10 Ammalle Barreeffam Woyyichi, «Isin worri worra balchumma'aa, nageyaatii fi gammada Ayyaanni Yihudoota hin te'in, kolbaa isaa woliin gammada'a» Woyyichi kennuu ti malee, mootummaa nyaataatii jedha. 11 Ammalle, «Worri Yihudoota hin te'in fi uniisaatii moti. 18 Nami akka kanaan Kiristoos marti, Goottaa galateeffadha'a; kolbaan marti, isa tajaajilu, Waaqa gammachiisa, namoota biralle'etti galateeffadha'a!» jedha. 12 Akkasuma Isayaasille, fudhatama dhaggata. 19 Maarre kowa'a waan nageya «Ka sanyii Iseyii keessaa dhalatu hin dhufa; inni buusuu fi tokkummaa ijaaru hordofanna. 20 Sagale'eef worra Yihudoota hin te'in bulchiisaaf hin ka'a; jettee, hujii Waaqaa hin diigin. Sagaleen martinuu hin isaanille isa hin addatan» jedha. 13 Addii teessan nyaatanti, ammoo waan ati nyaattun worri dhibiin hunna Ayyaana Woyyichaatiin ittuma akka guddattu, gufachuun dokonkora. 21 Foon nyaattuu yookiin Waaqi addii namaaf kenu, isatti dhugeeffachuu daadhii woyni'i unuu yookiin waan obboleessa keeti keessaniin, gammadaa fi nageya maraan isin gufachiisu hujiisa dhabuun dansa'a. 22 Marroo waan guutuu ti. 14 Obboleeyyan tiyya! Dansa'aan akka kanaa dhugeeffanna qaddu, ifii fi Waaqa oddu'utti guutantaneertanu, beekkumsa maraayyuu akka eegadhu. Nami waan wonni kun sirri'i jedhee itti qaddanuu fi wol barsiisu akka dandeettanu, mama dhugeessu yennaa godhu wodanaan isaa isa hin tokko malee aninuu hubadheera. 15 Badhaadhi komanne ka badhaadhe. 23 Ammoo yoo isaan marroo Waaqaa waan naaf kenneef, marroo waan tokko waan nyaatanuu mama qabaatane, hujin isaanii tokko isin yaadachiisu'uuf sodaa malee isinii dhugeeffanna'aan waan hin te'iniif, yennaa nyaatane barreesseera. 16 Badhaadhi kuniille, akka an Oduu Waaqi isaanitti mura. Wonni dhugeeffanna'aan hin Gammadaa, ta Waaqaa, worra Yihudoota hin te'iniif te'in maraa cubbu'u.

15 Nuuti worri dhugeeffanna'aan jajjaba teene, ba'aa worra dadhaboole'ee ba'atuu qanna malee, ifi gammachiisu hin qannu. 2 Tokko tokkoon keenna akka nami dhibiin dhugeeffanna ifitiin jabaatu, dansaa isatiif isa gammachiisu qanna. 3 Kiristoos ifi hin gammachiinne; ammoo, akkuma Barreeffam Woyyichi, «Arraba ittiin si arrassanetti na dhaqqabe» jedhutti isa irratti muummowe. 4 Ossaa fi jajjabeenna Barreeffam Woyyichi nuuf kennuu addii akka qabaannu, wonni Barreeffama Woyyicha keessatti barreeffamane marti

lallabiisaan akka hayyichaa te'ee, Yesuus Kiristoos tajaajiluuf naa kennname. Tanaaf worri Yihudoota hin te'in ka Ayyaana Woyyichaan woyyoomee fi kennaa Waaqa gammachiisu te'ee akka dhikaatu tajaajila. 17 Karaa Kiristoos Yesuusiitiin Waaqa tajaajiliisa kiyyaan ani hin boona. 18 Worri Yihudoota hin te'in dubbil'i fi hujii tiyyaan akka Waaqaaf ajajamanu, waan Kiristoos karaa kiyyaan godhe qofa malee waan tokkolle dubbatilsaaf ani ila hin jabaadhu. 19 Akkasuma hunna bilbaasotaatii fi baasotaatiin, hunna Ayyaana Waaqaatille'en, Yerusaalemii jalqabee haga Iliriqumiittti, Oduu Gammadaa ta Kiristoosii guutuma guutu'utti lallabeera. 20 Halchaan tiyya ta yennaa

maraa hundee nami dhibiin buuse irratti ijaaruu adoo irraa barbaaddu maraayyuu isil'iif kenna'a. 3 Worra hin te'in, addee Kiristoos hin dhage'amin maratti Oduu hujii Kiristoos Yesusii na woliin huje, Phirisqilla'aa fi Gammadaa lallabiisa. 21 Ammoo, tun tama, «Worri Aqila'atti nageya naaf hima'a. 4 Isaan jireenna isaanii marroo isaa isaanitti hin himamin hin dhaggan; worri naaf kennaneeran. Ani isaan galateeffadha; na calla'aa hin dhage'in hin hubatan» jedhantee barreeffante. 22 motii wolde'i kiristaanaa ka worra Yihudoota hin te'inille Sababa kanaaf ani yennaa hedduu isin bira dhufiisa martinuu isaan galateeffatan. 5 Wolde'a mana isaanii dhooggame. 23 Amma ammoo adaala kana keessaa keessatti wolitti qabamulle'etti nageya naaf hima'a. hujii tiyya waan fixadheeruu fi dhufee isin ilaaliisaafille Jaala kiyya jaalatamaa, biyya Asiya'aa keessaa woggaa hedduu dharra'aa waan tureeruuf, 24 dursee Kiristoositti dhugeeffate EphaneXositti nageya yennaa gara Ispaaaniyya dhaqu goree isin ilaaliisaaf naaf hima'a. 6 Maariyaamii isiniif jabeennaan hujjetti, karoorfadheera. Yennaa diqqoo isin dhaggiisaan nageya naa hima'a. 7 Yihudoota na woliin hidhamanee gammadeen duuba, akka ani ittiin achi dhaquuif turane Andironikosii fi Yuniyaasitti nageya naaf qarqaarsa akka naa gootanu hin addadha. 25 Ammaa hima'a; isaan ergantoota oddu'utti worra beekkamee tana ammoo, kolbaa Waaqaa ta achi jirtu tajaajiliisaaf fi worra anaan dura kiristaana te'eeru. 8 Jaala kiyya ani gara Yerusaalemii deemiisatti jira. 26 Wolde'i jaalatamaa Gootta'aan jaaladhu, Aphiliiyaaxositti kiristaanaa ka Maqedooniya'aatii fi Akaayya'a, nageya naaf hima'a. 9 Jaala kiyya jaalatamaa hiyyeyyi Yerusaalem keessatti kolbaa Waaqaa Isxaakissi fi Urbaanosii karaa Kiristoosittiin nu woliin odduu jirtuuf, qarqaarsa keniisaaf murteeffataneeran. hujuttu nageya naaf hima'a. 10 Aphelesii Kiristoositti 27 Murteen tama isaanii ti; ammoo dhuguma isaan, dhugeeffatiis isaa mirkaneeffametti nageya naaf isaan qarqaaruu qaban; eega Yihudooti eebba hima'a. Worra maatii Arisxobuliosii te'elle'etti nageya Ayyaana Waaqaa irraa dhaggatane worra Yihudoota naaf hima'a. 11 Herodiyoonii akkuma kiyya Yihudii hin te'in woliin qoodamane, worri Yihudoota hin te'etti nageya naaf hima'a. Worra maatii Naarkisosii te'inille eebba jiruu fooniitii dhaggataneen Yihudoota keessaa kiristaana te'etti nageya naaf hima'a. 12 qarqaaruu qaban. 28 Maarre, ani yennaa hujii tana Worra tajaajila hujii Gootta'aa huju, Tiriifeenee fi fixe, beesee isaaniiif wolitti qabante maraayyuu isaanii Tiriiphaase'etti nageya naaf hima'a. Hujii Gootta'aa kenneen duuba, Ispaaaniyya dhaqaara; yennaa achi guddoo ta hujje, jaalatantuun jaala tiyya Pharsiisille'etti dhaqu goree isin ilaala. 29 Yennaa gara keessan nageya naaf hima'a. 13 Ruufoosii hujii Gootta'aatii dhufu, eebbaa Kiristoosii guutumaa guutu'utti fidee filamee fi haadha isaa, ta yennaa mara akka ilmaatitti akka dhufu ani hin beeka. 30 Obboleeyyan tiyya! ana ilaalatti nageya naaf hima'a. 14 Asinkiriixositti, Goottaa keenna Yesuu Kiristoosiin, jaalala Ayyaanni Filegoonitti, Hermeesitti, Phaaxrobaasitti, Hermaasiif Wooyichi nuu kennelle'een, na woliin itti cittanee kiristaanota dhibii isaan woliin jiranu maratti nageya akka naaf daadimattanu isin magannifadha. 31 Akka naaf hima'a. 15 Filogosii fi Yuliya'atti, Neryoosii fi ani midhaa worra hin dhugeeffannee, ka Yihudaa obboleettii isaatitti, Olimphaasii fi kolbaa Waaqaa keessaa irraa fayyuu fi tajaajilli kiyya Yerusaalem worra isaan woliin jiranu maratti nageya naaf hima'a. keessatti kolbaa Waaqaa ta achiitif fudhatamaa akka 16 Sunqaa obbolumma'attiin nageya wol fuudha'a. te'u daadimadha'a. 32 Maarre anille fedhii Waaqaa Wolde'ooti Kiristoosii marti nageya isinii dhaaman. 17 yoo teete, gammadaan gara keessan dhufee, isin Obboleeyyan tiyya! Worra barnoota isin fudhattaneen dhaggee isin woliin hin haareffama. 33 Waaqi, maddi mormiisaan, dhugeeffanna kolba'aalle garagalchuu nageya keenaa, isin mara woliin jiraatu. Ameen.

16 Obboleettii teenna Feebeen, ta wolde'a
kiristaanaa ka Kanchire'aa keessa tajaajiltu,
nama dansaa akka teete akka beettanu barbaada.
2 Akkuma kolbaa Waaqaatiif maltetti, maqaa
Gootta'aatiin isii fudhadha'a! Isiin kolbaa heddu'u
fi analle waan qarqaarteertuuf, qarqaarsa isiin isin

fi sababa gargar qoqoodamiisa te'u irraa akka ifi eegattanu isin gorsa. Isaan irraa fagaadha'a! 18 Worri waan akkasii godhu kun halchaa nyaata ifiitif malee, Kiristoosii Goottaa keenaaaf hin hujanu. Dubbiif ifi damma dibiisaaf fi sossobiisaan kolbaa gadhaa babadhattu gowwoonfatan. 19 Nami marti Wongeelaaf ajajamuu keessan dhage'eera; sababa kanaafille ani marroo teessaniif hin gammada. Marroo

waan dansa'aatif qaroo, marroo waan hantu'uutiif ammoo gowwoolee akka teetanu ani barbaada. 20 Maddi nageya keenaa, Waaqille, dafee Seexana miila keessan jalatti hin butucha. Badhaadhi Goottaa keenaa Yesuus Kiristoosii isin woliin jiraatu. 21 Ana woliin ka huju, Ximootewoos akkasuma Yihudooti akka kiyyaa Luukyoos, Yaasonii fi Soosiiphaaxroos nageya isiniif dhaaman. 22 Ani Xirxiwoosiin Phawuloos himaaruun xalayaa kana barreesse, Gootta'aan te'ee nageya isiniif dhaama. 23 Keessummeessaan kiyya Gaayos, ka mana isaa keessatti wolde'i kiristaana wolitti qabamu, nageya isiniif dhaama. Qabataan beesee qacha'aa, Eraasxoos fi obboleessi keenaa Ku'arxoos, nageya isiniif dhaaman. 24 Badhaadhi Goottaa keenaa Yesuus Kiristoosii isin mara woliin jiraatu. 25 Ulfonna Waaqaaf kenninuu ti! Akka Wongeela ani marroo Yesuus Kiristoosii lallabeetitti, akka mudhachuu dhossaa dhugittii bara duriitii jalqaddee hin mudhatin turtelle'etti, inni dhugeeffanna teessaniin akka isin jabaattanee dhaabbattanu godhuu dande'a. (aiōnios g166) 26 Te'uu male, amma, karaa kitaaba raagoti barreessaneen dhossaan tun ifatti baateerti; martinuu dhugeeffatee akka ajajamu, ajaja Waaqa bara baraatiin kolbaa maratti akka beekkamu godhameera. (aiōnios g166) 27 Karaa Yesuus Kiristoosiiin, Waaqa qofuu qarichaaf, bara bараан ulfinni te'u. (aiōn g165)

1 Qorontoosii

1 Ana Phawuloosii fedha Waaqaatiin ergamaa

Yesuu Kiristoosii akka te'uuf waamamee fi obboleessa keenna Sostenees irraa: **2** Wolde'a kiristaanaa ka Waadqaa ka qachaa Qorontoosii keessa jiruuf, worra Yesuu Kiristoosii woyyoontanee fi ka isaa te'iisaaf waamantane, akkasuma isaanii fi nu'uuf Goottaa ka te'e, worra maqaa Goottaa keenna Yesuu Kiristoosii addee gara garaatitti waammattanu maraaf: **3** Waaqi Abbaan keenaa fi Goottaan keenna Yesuu Kiristoos badhaadhaa fi nageya isiniif kenuu. **4** Waaqi karaa Yesuu Kiristoosii badhaadha ifii waan isiniif kenneef ani yennaa maraa isa galateeffadha. **5** Isin Kiristoosii waan maraan waan dubbattanuu fi beekkumsaan duroontaneertan. **6** Wonni nuuti marroo Kiristoosiiif dhugaa baane, isin biratti hidda horattee jabaatteerti. **7** Tanaaf mudhatiisa Goottaa keenna Yesuu Kiristoosii addoo eeggattanuu, Kennansi Ayyaanaa tokkolle isin irraa hin dhidhanne. **8** Haga guyyaa dhufa Goottaa keenna Yesuu Kiristoosiiitt worra komii hin qanne teetanee akka jiraattanu, inni jabaattanee akka jiraattanu isin tolcha. **9** Ilma isaa Goottaa keenna Yesuu Kiristoos woliin, tokkummaa akka qabaattanu ka isin waame Waaqi addatama'a. **10** Obboleeyyan tiyya, gargar bayiisi odduu teessanitti hin jiraatin; isin duudiin waan dubbattanutti akka wolii galtau, yaadaa fi akeetii takka'aan jabaattanee akka leetanu maqaa Goottaa keenna Yesuu Kiristoosiiin isin gorsa. **11** Obboleeyyan tiyya, wol dhabi odduu teessanitti akka jiru, maatiin Kilo'ee natti himaneeran. **12** Kunille isin tokkoon tokkoon keessan, «Ani ka Phawuloosii ti»; ka dhibiin, «Ani ka Apholoosii ti»; kuun, «Ani ka Pheexroosii ti»; ka bira, «Ani ka Kiristoosii ti» jettan. **13** Kiristoos gargar qoodameeraa ree? Fannoo irratti isiniif ka du'e Phawuloosii? Yookiin isin maqaa Phawuloosiiin cuuphantanee? **14** Kiriisphosii fi Gaayos malee, isin keessaa nama tokkolle waan hin cuuphiniif ani Waaqa galateeffadha. **15** Tanaaf nami tokkolle, «Maqaa Phawuloosiiin cuuphantaneertan» jedhiisa hin dande'u. **16** Ee, ani Isxifaanosii fi maatii isaaalle cuupheera; kana malee nama dhibii ka cuupheera hin qaabadhu. **17** Kiristoos akka ani Oduu Gammadaa lallabuuf ana erge malee, akka cuuphuuf na hin ergine. Fannifamuun Kiristoosii akka

hunna hin dhanne, Oduu Gammadaa ka lallabaaru qarummaa namaatiinii moti. **18** Ergaan fannifamuu Kiristoosii worra baduuf gowwumma'a; nu worra fayyuuf ammoo hunna Waaqaa ti. **19** Barreefamaa Woyyicha keessatti, «Ani qarummaa worra qaroolee ee hin balleessa; beekkumsa beekkole'eelle gatii hin dhoogga» jedha. **20** Maarre qaroon meet? Beekaan guddaan hore eessa jira? Ka waan lafa tanaa qorqoru hore meet? Waaqi qarummaa lafa tanaa gowwummaa tolchee hin jiruu? (*aiōn g165*) **21** Waaqi akka worri lafa tanaa qarummaa ifitiin isa hin beenne waan godheef, barsisa akka gowwumma'aatitti laakkowamu ka nuuti lallannu worra dhugeeffatu fayysiisaaf fedhii Waaqaa te'eera. **22** Yihudooti bilbaasa dhagguu fedhan, Giriikootille qarummaa barbaadan. **23** Nuuti ammoo Kiristoosii fannifame lallanna. Kun Yihudootaaf gifu'uu, worra Yihudoota hin te'iniiifile gowwumma'a. **24** Ammoo worra Waaqi waame, worra Yihudootaatiif fi worra Giriikootaatiif Kiristoos hunna Waaqaatiif fi qarummaa Waaqaa ti. **25** Wonni gowwummaa Waaqaa fakkaattu qarummaa namaa hin caalti; wonni dadhabbi Waaqaa fakkaattulle hunna nama hin caalti. **26** Obboleeyyan tiyya, yennaa Waaqi isin waame nama attamii akka teetane qaabadha'a. Akka yaada namaatitti isin keessaa worri hedduun qarolee, yookiin jajjaba, yookiin worra gugurda'a moti. **27** Waaqi ammoo qarolee qaanessu'uuf, worra biyya lafaatitti akka gidaa qabamee fi tuffatamee, woyittuu hin laakkowanne ilaalamu akka hin jirre godhiisaaf, waan biyya lafaatitti akka dadhabbole'e laakkowanu fowate. **28** Waaqi, waan worra biyya lafaa biratti barbaachisa'a jedhamee ilaalamu akka hin jirre godhiisaaf, waan biyya lafaatitti gadi qabamee fi tuffatamee, woyittuu hin laakkowanne fowate. **29** Eennulle fuula Waaqaa duratti akka ifi hin jajneef inni tana godhe. **30** Isin ammoo Waaqi akka Kiristoos woliin tokkummaa qabaattanu godhe. Tanaaf Waaqi, akka Yesuu Kiristoos qarummaa teenna, Waaqaa isintti hin lallanne. **2** Ani haga isin bira balchummaa teenna, woyyumma'a fi wodoo keenna te'u godhe. **31** Maarre Barreefam Woyyichi, «Ka ifi cuuphiniif ani Waaqa galateeffadha. **32** Tanaaf nami jaju Gootta'aan ifi jajuu ti» jedha.

2 Obboleeyyan tiyya, ani yennaa gara keessan dhufe jechoota gugurda'a fi qarumma'aan dhossaa Waaqaa isintti hin lallanne. **2** Ani haga isin bira ture Yesuu Kiristoosii fannoo irratti fannifame malee, waan dhibii waan tokkolle beekkuu dhabhiisaaf murteeffadheera. **3** Ani dadhabaa te'e, soda'an akka

malee rorommaa gara keessan dhufe. 4 Haasonni tanalle sagalee jajjadduu nyaatiisa hin geenne. 3 kiyyaa fi lallabi kiyya ayyaanaa fi hunna Waaqaa Isin haga ammaa akka worra biyya lafaa worra mudhisisaan malee, jechoota qarummaa namaatinii fedhii foonii gula deemu; isin waan wol hinaattanuu moti. 5 Dhugeeffannaan teessan qarummaa namaa fi wol mormitanuu, worra fedhii foonii gula deemuu irratti adoo hin te'in hunna Waaqaa irratti ta hundootte motii ree? Akka yaada namaatitti leetanii motii ree? akka teetuuf ani tana godhe. 6 Teetuu malee 4 Isin keessaa tokko, «Ani ka Phawuloosii ti;» ka barsiinna. Qarummaan tun ammoo ta biyya lafaa dhibiille, «Ani ka Apholoosii ti» yennaa jedhu, isin yookiin muummee irratti ta badu qarummaa bulchitoota akka worra biyya lafaa te'uun keessanii motii ree? 5 lafa tanaati moti. (aiōn g165) 7 Nuuti ammoo biyyi Inni Apholoos eennu? Phawuloosille eennu? Nuuti lafaa adoo hin dadamin duratti ulfinna keennaaf akka Goottaan hujii ifii nutti kennetti, tajaajlitoota isin dhugeeffattanu goone. 6 Ani midhaan dhaabe, qarummaa Waaqi qopheessee fi dhossaa isi'ii ta Apholoos bisaan obaase, ka guddise ammoo Waaqa. dhokattee turte dubbanna. (aiōn g165) 8 Bulchitoota 7 Tanaaf Waaqa isa guddise malee, ka dhaabe yookiin biyya lafa tana keessaa qarummaa tana ka beeke ka bisaan obaase womaayuu moti. 8 Ka dhaabbee fi tokkolle hin jiru. Adoo beekanee jiraatane, Goottaan gatii ifii fudhata. 9 Nuuti tajaajlitoota wolqabannee ulfinnaa hin fannisanuyyu. (aiōn g165) 9 Teetuu malee Barreeffam Woyyichi, «Waan ilti namaa hin dhaggin, Waaqaaf hujarru; isin ficha'aa fi ijaarsa Waaqaa ti. Waan gurri namaa hin dhage'in, Waan gadhaan 10 Akka badhaadha Waaqi naa kennetti akka nama namaa hin yaadatin Waaqi worra isa jaalatanuuq qaricha mana ijaaru tokkoo ani hundee hundeesse; qopheesseera» jedha. 10 Waaqi ammoo karaa ka dhibiin hundee ani hundeesse irratti ijaara. Ammoo ayyaana ifitiin dhossaa ifii nutti mudhiseera. Ayyaanni nami tokko tokkooyyuu achi irratti attam akka ijaaru ifi Waaqaa waan duudii, dhossaa Waaqaa ta gadi eegatu qaba. 11 Hundee yennaa tokko hundootte fago'ootuu hin qorqora. 11 Waan nama tokko keessa malee, eennulle hundee dhibii hundeessiisa hin jiru mara ayyaanuma nama san keessa jiruttuu dande'u. Hundeen tunilie Yesuus Kiristoos. 12 Nami beeka malee, nami dhibiin hin beeku. Akkasuma hundee tana irratti worqi'iin, meeti'iin, dhakaa gatii ayyaana Waaqaa malee, marroo Waaqaa ka beeku guddo'ootiin, mukaan, buuyyo'oон yookiin huuraan eennulle hin jiru. 12 Waan Waaqa irraa nuu kennname ka ijaaru yoo jiraate, 13 guyyaan mura'aa ka hujii akka beennuuf, Ayyaana Waaqaa fudhanne malee, nama tokko tokkootuu ifatti baatu hin dhufa; guyyaa ayyaana biyya lafa tanaa hin fudhanne. 13 Tanaaf nuuti san hujii nama tokko tokkootuu ta attamii akka teete dhugaa ayyaanaa ayyaantole'eef ka barsiisaarru, ibiddaan haga ilaalanTEE mudhatti. 14 Hujii namichi qarummaa Ayyaana Waaqaa irraa dhaggantuun mana ijaaru hundee san irratti huje, ibiddaan haga malee, qarummaa nama irraa dhaggantuunii moti. ilaallatantee adoo hin gubatin yoo hatte inni gatii ifii 14 Nami Ayyaana Waaqaa hin qanne gowwummaa hin fudhata. 15 Namichi mana ijaaru ka hujii isaa waan itti fakkattuu, kennansa ayyaana Waaqaa irraa gubathee baddu ammoo gatii ifii hin dhaba; teetuu kennamu hin fudhatu; kennansi sun ka qorqoram malee inni ififi akka nama ibidda keessa taree hin Ayyaana Waaqaatiin waan te'eef hubatiisaaf hin gubatin hafuu hin fayya. 16 Isin galma Waaqaa akka dande'u. 15 Nami Ayyaana Waaqa qabu waan duudii teetanee fi Ayyaanni Waaqaa isin keessa akka jiru hin qorqora; inni ammoo ififi eennulle'enin qorqoram beettanuu? 17 Nami galma Waaqaa yoo diige, Waaqi 16 Barreeffam Woyyichi, «Yada Gootta'aa ka beeku isa hin diiga. Sababille galmi Waaqaa woyyicha, galmi eennu? Ka gorsa isaa kennu eennu?» jedha. Nuuti kunille isinuma. 18 Eennulle ifi hin sobin. Nami isin ammoo, qalbi Kiristoosii qanna.

3 Obboleeyyan tiyya, ani yennaa isin barsiise akka worra yaada foonii gula deemuutii fi Kiristoosiin daa'immaaniittii malee, akka ayaantole'eetittii moti. 2 Isin sagalee jadduu nyaatiisa waan hin geyiniif, aanan isin areere malee sagalee jajadduu moti. Ammaan

jiraate, dhugumaan qaroo te'iisaaf akka gowwa'aa ifi laakkowuu ti. (aiōn 9165) 19 Qarummaan biyya lafa tanaa fuula Waaqaa duratti gowwumma'a. Kunille Barreeffam Woyyichi, «Waagi qaroollee qarummaa isaaniitiinuu isaan qaba» jedha; 20 Barreeffam

Woyyichi dhibiille, «Goottaan yaadi worra qaroosee Haga ammaan tanaalle nuuti beelotaa, dheebotaa, ka woy hin baane akka te'e hin beeka» jedha. 21 daaraa, dikamaa, mana dhannee rakkataa, 12 harka Tanaaf wonni marti teessan waan teeteeif eennulle keenaan hujaa dadhabaarr. Yennaa nu abaaranu, namaan ifi hin jajin. 22 Maarre Phawuloosille teenaan, nuuti hin eebbinna; yennaa nu miidhanu, nuuti hin Apholoosille teenaan, Pheexroosille teenaan, biyya ossina; 13 yennaa nu arrassanu, nuuti waan dansaa lafaalle teenaan, jireennalle teenaan, du'alle teenaan, deebinnaaf. Haga ammaan tanaalle nuuti kosi'i waan ammaalle teenaan, waan hegeriilte teenaan fi caffaa biyya lafa ti. 14 Ani akka ijoollee tiyya wonni duudiin keessan. 23 Isin ammoo ka Kiristoosii jaalatanteetitti isin gorsiisaaf malee, isin qaanessiisaaf ti; Kiristoosille ka Waqaqa ti. tana barreeessiisatti hin jiru. 15 Isin Kiristoosii abbootii

4 Namooti akka tajaajiltoota Kiristoosiittti worra dhossaa Waaqaa mudhisisaaf itti gaafatamummaan itti kennante akka teenetti nu laakkowuu qaban. **2** Itti gaafatantooti goottaa isaaniitii addatamuun qaban. **3** Isin yookiin nami dhibiin akka ulaagaa namaatitti yoo natti mure naaf womaa moti; aninuu ifi irattti muriisa hin dande'u. **4** Wodanaa kiyyaan waan ifi komadhu hin qabu, wonni kun ammoo dhugumaan akka ani qulluu te'e hin mirkaneessitu. Ka na irattti muru Gootta'a. **5** Tanaaf yennaan adoo hin geyin, Goottaan adoo hin dhufin eennulle'etti hin murina'a. Inni waan dukkana keessatti dhokate ifatti hin baasa; yaada gadhaa namaa keessatti dhokatelle diidatti hin baasa. Yennaan san nami martinuu galata isaaf male Waaqa irraa hin dhaggata. **6** Obboleeyyan tiyya, isiniif jedhee tana duudii Apholosii fi ifii kiyattti fakkeessee dubbadheera. Hiikkaan Jecha, «Waan barreeffame irra hin tarina'a jedhu» akka nu'u irraa barattanuuu ani tana godhe. Tanaaf eennulle nama tokkoon ifi jajee, nama dhibii tuffatuu hin qabu. **7** Ati worra dhibii maaniin caalta? Waan ati qaddu duudii ka si'i kenne Waaqaa motii? Maarre yoo isa irraa fudhattee jiraatte, akka kennaa hin te'iniittti maaf ifi jajja? **8** Isin qaata waan barbaaddanu mara dhaggattane! Isin qaata duroontane! Nu'u malee isin qaata mootontane. Nuuti isin woliin akka mootonnuu, adoo dhugumaan mootontane hin jaaladha. **9** Waaqi, nu'u ergantoota akka worra du'a itti muranee gara itti ijjeefamanuun geeffamanuuu, worra gadee waan nu godhe seya. Tanaaf biyya lafaa irattti ergantoota Waaqaatii fi fuula namaa duratti akka waan daaw'iit teenee mudhanna. **10** Nuuti Kiristoosiif jennee gowwoolee teeneerra; isin ammoo Kiristoosiin qaro'o; nuuti dadhaboole'e, isin ammoo jajjaba. Nuuti ulfinna dhanneerra, isin ammoo ulfeeffantaneertan. **11** Guddoosa kuma kudhar yoo qabaatalielle, Abbaa tokko callaa qaddan. Ani Oduu Gammadaa barsiisee karaa Kiristoosiitiin abbaa keessan te'eera. **16** Tanaaf fakteenaa kiyya akka fudhattanu isin kadhadha. **17** Sababa kanaaf ani ilma jaalatamaa kiyya, ka Kiristoosiin addatame Ximootewoos gara keessan erga. Inni karaa jiru'u ka Kiristoosiin dhaggadhe, kama ani wolde'oota kiristaanaa addee maratti barsiisu isin yaadachiisa. **18** Isin keessaa gariin waan ani dhufee isin dhaggaan hin jirre seyanee, guddoo kooraneeran. **19** Yoo fedha Waaqaa teete ammoo, ani dhikoo tanattuu gara keessan dhufee, worri koorameeyyiin kun waan dubbatanu callaa adoo hin te'in hunna isaanille beekuu fedha. **20** Sababille Mootummaan Waaqaa waan dubbi'iit adoo hin te'in hunna Waaqaa ti. **21** Kam feetan? Ulee fudhadhee isinitti dhufa moo, yookiin ayyaana jaalalaatii fi qajeelumma'aatiin isinitti dhufa?

5 Amma, sagaagalummaan worra Waaqa malee le'u odduuttuu hin godhamin, odduu teessanitti akka jirtu odeeefamaara. Nami niittii abbaa ifii haadiqqoo ifii akka niittii godhateeru jira. **2** Maarre, wonni fokko akkanaa odduu teessan jirtuun hin gadditan malee, attam koortan? Nama akkasi odduu teessanii baasa'a. **3** Ani nafa kiyyaan isin bira jiraadhuu dhabulle, ayyaanaan haga ammaa isin bira jira; akka isin bira jiruutti te'ee nama waan farra akkasi huje irattti maqaa Gootta Yesuusiitiin ani itti mureera. **4** Yennaan isin maqaa Gootta Yesuusiitiin wolitti dachaatanu anille hunna Gootta Yesuusiitiin ayyaanaan odduu teessan waan jiruuf, **5** nafi namicha kanaa akka baduuf harka Seexanaatitti dabarsa'a is a kenna'a; guyyaa Gootta Yesuus dhufu lubbuu nama kanaa akka fayyiituf tana gootan. **6** Tanaaf ifi jajuun keessan dansa'aa moti. Uukoon diqqoon bukoo guddoo akka bukeessitu hin beettanuu? **7** Akkuma

amma jirtanutti akka bukoo haareyaa ta uukoo ifi saamantanee woyyaa motii? 8 Isin ammoo kiristaana keessaa hin qannee akka teetanu, uukoo dullattii ifi obboleeyyan teessanuuyyuu yakkitanee saamaartan. keessaa gata'a. Hooleen Jila Irra Dabarama keennaa 9 Jallaameyyiin Mootummaa Waaqaa akka hin Kiristoos woreegameera. 8 Tanaaf Jila Irra Dabarama dhaalle hin beettanuu? Hin sobamina'a! Sagaagaltootii keenaa, uukoo dullattii ta cubbu'uu fi hammeenna yookiin worri waaqota dharaa waqqonsu, yookiin qadduun adoo hin te'in, xaltaa qullumma'aatii fi gaarayeffattooti, yookiin dhiirti dhiira bukkonsitu, 10 dhuga'aatiin ka uukoo hin qanneen kowa'a ulfeessina. yookiin hattootii yookiin joljoltooti, yookiin ka machowu 9 Sagaagaltoota woliin tokkummaa hin qabaatin'a yookiin worri maqaa namaa balleessu, yookiin worri jedhee Xalayaa kanaan duraa keessatti ani isiniif saamu Mootummaa Waaqaa hin dhaalu. 11 Isin barreesseera. 10 Akkas jechuun kiyya guutuma keessaa gariin worra akkanaa turtane. Isin ammoo guutu'utti worra Waaqa malee le'anu sagaagaltoota, maqaa Goottaa Yesuus Kiristoosii fi Ayyanaa Waaqa yookiin joljoltoota, yookiin hattootii, yookiin worra keennaatiin cubbuu dhiqattanee, kolbaa Waaqaa waqqota dharaa waqqonsanuu hin lansoomina'a teetanee balchoontaneertan. 12 Nami tokko «Wonni jechu'u moti. Adoo akkas teetee jiraatte biyya lafaa marti naaf eeyyatanteerti» jedhuu dande'a. Wonni keessaa bawuu qaddaniiyu. 11 Ani ammoo nama marti ammoo bu'aa qaddi jechu'u moti. Wonni ifiin ani dhugeeffadheera jedhaa sagaagalu, yookiin marti naa eeyyatanteerti, teetuu malee waan maraaf joljolu, yookiin waqqota dharaa waqqonsu, yookiin garba te'ee hin bitamu. 13 Nami dhibiin, «Sagaleen maqaa namaa balleessu, yookiin machowu, yookiin gadha'aaf, gadhaalle sagale'eef» jedhuu dande'a. hatuun hin lansoomina'a jedhee isinii barreesse. Waqqi ammoo waan kana lamaanuu hin balleessa. Nama akkanaa wolille'en hin nyaatina'a. 12 Worra Nafi keenna Goottaa tajaajilu'uuf, Goottaalle nafa tokkummaa wolde'a kiristaanaa keessa hin jiretti kunuunsu'uuf malee, nafa sagaagalaaf itti fayyadamuu muriis hujji tiyyaa ree? Worra tokkummaa wolde'a hin qannu. 14 Waqqi Goottaa du'aa kaaseera; innille kiristaanaa keessan keessa jirutti isin muruu hin hunna ifitiin du'aa nu hin kaasa. 15 Nafi keessan dandeettanuu ree? 13 Worra ala jirutti ka muru Waaqa. mitikaa nafa Kiristoosii akka te'e hin beettanuu? Barreeffam Woyyichi, «Nama hamaa wodhakkaa Maarre ani mitikaa nafa Kiristoosii fuudhee mitikaa teessaniin baasa'a» jedha.

6 Isin keessaa nami tokko dhugeeffataa dhibi'iin
yoo wol dhabe, dubbi san kolbaa Waaqaa
durattii ilaaluu irra, attam gara Kora Mura'aa ka
worra hin balchoominii dhaqiisaaf gantan ree? 2
Kolbaan Waaqaa biyya lafaa irratti akka muru'u
jirtu hin beettanuu? Maarre, biyya lafaa irratti ka
murtanu yoo teetane, waan diqqoo akkanaatiti attam
muruu dadhaddan? 3 Nuuti ergantoota Waaqaa
irratti akka murru hin beettanuu? Irra caalaa waan
biyya lafaatitti attam amma muruu dhanna ree? 4
Eegasuu yoo wol dhaddane dubbi teessan worri
wolde'a kiristaanaa keessatti hin barbaachinne akka
isinii muru attam itti geeffattan ree? 5 Akka isin
fokkifattanuu ani tana jedhaara. Nami qaroon wol
dhaba obboleeyyanitii muru wodhakkaa teessan hin
jiruu? 6 Isin keessaa ammoo dhugeeffataa tokko ka
dhibi'iin wol dhabee gara Kora Mura'aa ka worra hin
dhugeeffatinii geessuu qabaa? 7 Isin wol himattanee
falmatisiinu jigiisa keessan mudhitti. Addee san
adoo isin yakkantanee hin woyyuu? Akkasuma adoo
sagaagaltu'u godhhu qabaa? Ijjumaa te'uun hin
qabu! 16 Nami dubartii sagaagaltiitii wolitti maxxane
nafi isaa ka isil'iitiin tokko akka te'e hin beettanuu?
Barreeffam Woyyichi, «Isaan lamaanuu foon tokkocha
te'an» jedha. 17 Nami Gootta'atti ifi maxxanse
ayaanaan isa woliin tokko te'a. 18 Sagaagalummaa
irraa fagaadhal'a. Cubbuun dhibiin nami huju nafa
namaa hin tuxxu; nami sagaagalu ammoo nafa ifii
irratti cubbuu huja. 19 Nafi keessan galma Ayyanaa
Woyyicha Waqqi isiniif kennee, ka isin keessa jiraatuu
akka te'e hin beettanuu? Yoona isin ka Waaqaa ti
malee ka mataa keessaniiitii moti. 20 Waqqi gati'iin
isin bitate. Maarre nafa keessaniiin Waaqa ulfeessa'a.

7 Marroo gaaffii gara kiyya barreessitanee dhiirti
dubartii adoo fuudhuu dhaddee dansa'a. 2
Sagaagala irraa ifi eegatiisaaf ammoo, dhiirti tokko
tokkoonuu niitii ifii qabaattuu ti; dubartii tokko
tokkoonuu dhirsaa ifii qabaattuu ti. 3 Dhirsaa haqa niitii ifii
ka dhirsumma'aa hin dhooggatin; niitille haqa dhirsaa
ifii ka niitumma'aa hin dhooggatin. 4 Niitii nafa ifii

irratti baallii hin qaddu; nafa isi'ii irratti baallii ka qabu barsiisu. 18 Nami haqanqabaa qabateen duuba yoo dhirsaa isi'ii ti. Akkasuma dhirsille nafa ifii irratti baallii Waqaan waamame, akka haqanqabaa qabatee hin hin qabu; nafa isaa irratti baallii ta qaddu niittii isaa ti. 5 jirree hin te'in; yoo haqanqabaa qabatee hin jiraatin Akka jabaattanee daadimattanuu isin lamaanuu wolii Waqaan waamamee jiraate haqanqabaa qabatiisaa galtanee yennaa murtootieef yoo teete malee, haqa hin barbaadin. 19 Wonni guddoon ajaja Waqaan dhirsaa fi niitumma'a wol hin dhooggatin. Sababa eegatiisa malee, haqanqabaa qabatiis yookiin qabatu kanaan ka ka'e ifi qabachuu dadhaddanee Seexanni dhabiis womaayyu moti. 20 Nami tokko tokkoonuu akka isin hin ataanne, ammalle wolitti deebi'a'a. 6 akka yennaa Waqaqi isa waame jirutti le'uun qaba. 21 Ani isiniif eeyyamiisaaf malee, isin ajajiisaafii moti. Yennaa Waqaqi si waame garbummaa jala turtee? 7 Nami duudiin akkuma kiyya adoo niittii fuudhuu Yoo teetelle womaa moti. Carraa bilisa bayiisaa yoo dhabe hin fedhaayyu. Waqaqi ammoo nama tokko dhaggaatte ammoo si irra hin tarin. 22 Nami adoo tokkoofuu kennaa addaa kenneera. Tokkoof garba te'eruu Gootta'aan waamame, Gootta'aan kennaa tokko, kaaniif kennaa dhibii kenneera. 8 bilisummaa dhaggateera; akkasuma nami adoo bilisa Amma worri hin fuudhini fi hin heerumin, akkasuma te'eruu waamame Kiristoosif garbicha. 23 Waqaqi haadhotiin hiyyeessaa akka kiyya fuudhaa fi heeruma gati'iin waan isin bitateef, garboota namaa hin te'ina'a. malee adoo jiraatane dansa'a. 9 Ifi qabatiisa yoo 24 Obboleeyyan tiyya! Nami tokko tokkonuu yennaa dadhabane ammoo, addee halchaa fooniitiin gubatanu waamame akka jirutti Waqaqi woliin jiraatuu ti. 25 fuudhuu woyya. 10 Worra fuudheef ajaja kenu Amma marroo worra hin fuudhini fi hin heerumin qaba; ajaji kuniilie ka Gootta'aa ti malee kiyyaa moti. jiranuu, Goottaan ajaja naaf hin kennine. Ani ammoo, Dubartiin heerumte dhirsaa ifii irraa gargar hin bayin; akka nama marartii Gootta'aa dhaggatee addatamaa 11 yoo baate ammoo, adoo hin heerumin qofuu leetuu te'eetitti, yaada kiyya isinitti kenna. 26 Yennaa amma ti; yookiin dhirsaa ifii woliin araarantuu ti. Akkasuma keessa jirru rakkituu waan iteeteef, nami akkuma dhirsille niittii ifii hin lakkisin. 12 Worra dhibi'iin ammoo jirutti adoo le'e dansaa natti fakkaatti. 27 Yoo niittii Goottaa adoo hin te'in, ani akkana jedha. Nami fuutee jiraatte isii lakkisiisa hin barbaadin, Yoo fuutee dhugeeffate tokko niittii hin dhugeeffatin yoo qabaatee hin jirre ammoo fuudhiisaa hin barbaadin. 28 Yoo fuutee isiiisa woliin le'iisa jaalatte, inni isii hin lakkisin. 13 ammoo, cubbuu hujje jechuu kiyyaa moti; akkasuma Dubartiin dhugeeffatte takkalle dhirsaa hin dhugeeffatin durrittiin takka yoo heerumte cubbuu hujje jechuu yoo qabaatee inni isii woliin le'iisa jaalate, isiiisa hin kiyyaa moti. Te'uun malee worri fuudhuu fi heerumu lakkisin. 14 Abbaan manaa ka hin dhugeeffatin karaa biyya lafaa tana irratti rakkoo le'i hedduu qabaatan; haadha manaa ta dhugeeffatteetiin Waqaqa biratti ani ammoo, rakkinnna kana jalaa akka baatanuu fudhatama qabaata; haati manaa ta hin dhugeeffatinille jedhee isin gorsa. 29 Obboleeyyan tiyya! Wonni ani karaa abbaa manaa ka dhugeeffateetiin Waqaqa isiniin jedhu barri gabaabbateera; yoona worri niittii biratti fudhatama qabaatti. Yoo akkas te'uun dhadde, qabu akka niittii hin qannee te'ee le'uun ti. 30 Worri ijoolleen teessan nama Waqaqa te'uun hin dandeettu. gaddu akka hin gaddineetitti, worri gammadu akka hin Akka kana yoo leetane ammoo, ijoolleen teessan gammanneetitti le'uun ti; worri meya bitatu akka womaa nama Waqaqa hin teeti. 15 Isin keessaa ka hin hin qannee te'uun ti. 31 Worri karra biyya lafaatitti dhugeeffatin gargar bayiisa yoo fedhe bayuu ti. Dhirsii fayyadamu akka womaa hin fayyadannee te'ee le'uun dhugeeffataa te'e yookiin niittii dhugeeffattuu teete, ti. Sababille biyyi lafaa tun hin tarti. 32 Ani akka haala akkasiitiin hin hidhamanu. Waqaqi nageyaan isin yaaddoo malee leetanu fedha. Nami hin fuudhin akka leetanu isin waame. 16 Ati dubartii tana, dhirsaa waan ittiin Goottaa gammachiisu waan barbaaduuf, dhugeeffataa hin te'in keeti, takki fayyittuu beettaa? yaadi isaa hujji Gootta'aa irratti xiyyeffata. 33 Atille namicha kana, niittii dhugeeffattuu hin te'in Nami fuudhe ammoo, niittii ifii gammachiisiisa teeti, takki fayyittuu beettaa? 17 Tokko tokkoon waan barbaaduuf, yaadi isaa waan biyya lafaatitti keessan akkuma kennansaa Goottaan isinii kennee fi haajama. 34 Akka kanaan yaadi isaa addee lamatti akkuma yennaa Waqaqi isin waame jirtanutti jiraadha'a. qoodameera. Dubartiin hin heerumin yookiin durrittiin Kun seera ani wolde'a kiristaanaa duudii keessatti takka nafaa fi ayyaanaan woyyoontee ta Gootta'aa

te'iisa waan barbaadduuf, yaadi isi'iij hujii Gootta'aatif waan te'eef hin battowan. 8 Sagaleen gara Waaqaa haajama; dubartiiin heerumte ammoo, dhirsaa ifii nu hin dhiyeessitu; yoo nyaatuu dhanne womaa nu gammachiisiisaaf waan barbaadduuf waan biyya irraa hin dhidhatu; yoo nyaannelle womaa nu'uuf lafaatifi haajanti. 35 Ani akka isiniif toltoor tana jedhe hin ede'amu. 9 Bilisummaan teessan tun ammoo, malee, isin hidhiisaaf moti. Isin waan sirrii te'ee fi waan worra dhugeeffanna'aan hin jabaatinifi gafuu akka hin male huja, gadhaa tokkoon tajaajila Gootta'aatif akka teene ifi eegadha'a. 10 Ani beekkumsa qaba jettee ifi kennitanu fedha. 36 Nami tokko durra kadhateeru galma waaqota dharaa keessatti ati nyaatisatti jirtuun, woliin wonni godhiisatti jiru sirrii yoo itti hin fakkaatin, nami wodanaan isaa dadhabaa te'e tokko yoo si ganni isi'iille dabariisa yoo geyee jiraate, woli fuudhiisaaf yakkisaa fi wodanaa isaanii dadhaba madeessiisaan dansaa godhe. 38 Maarre nami fuudhu dansaa godha; 39 obboleessa kiyya ta gufaachiit yoo teete, isa akka Haati manaa haga abbaan manaa isi'iij lubbu'un hin gufachiinneef jedhee ijumaa foon hin nyaadhu. jiru seera fuudhaa fi heerumaatiin hidhanteerti; yoo

(aiōn g165)

dhirsaa du'e ammoo, nama ifii feete heerumiisaaf isii bilisa. Teetuu malee nami isiiin heerumtu sun dhugeeffataa te'uun qaba. 40 Akka yaada kiyyaatitti adoo hin heerumin yoo teete, irra caalaa gammadaan leeti. Anille Ayyaana Waaqaa qaba jedhee hedaa.

8 Marro horii waaqota dharaatiif qalamee gaaffii na gaafattane ilaachisee: Nuuti marti beekkumsa kiyyaa ti. 3 Worra na busheeshuuf ani deebii akka qannu hin beenna. Beekkumsi akkasii nama qaba: 4 waan nyaannuu fi waan unnu dhaggatiisaaf bondhoorsa; jaalalli ammoo hin jabeessa. 2 Nami mirga hin qannuu ree? 5 Akka Ergantoota dhibi'i, wo beeka ifin jedhu, haga beeku'uun maleeyuu hin akka obboleeyyan Gootta'atii fi akka Pheexroosii, beenne. 3 Nami Waaqa jaalatu ammoo Waaqaan nuutille niittih dhuugeeffatte ifi faana fudhannee woliin ka beekkame te'a. 4 Maarre, marro horii waaqota deemiisaaf mirga hin qannuu? 6 Yookiin anaa dharaatiif qalame nyaatisaa yoo teete, waaqi dharaa fi Baarnaabaas calla'attuu waan le'ii teennaatiif dhugumaan jireenna akka hin qanne, akkasuma hujatu qanna? 7 Nami loltuu te'ee mindaa malee Waaqa tokkocha malee ka dhibiin akka hin jirre hin beesee ifiiti tajaajilu eennu? Nami muka woyni'i beenna. 5 Adoo Waaqa hin te'in waaqota jedhamanee, dhaabee midhaan isi'iij hin nyaanne eennu? Nami waaqotii fi goottoti waamamanu hedduun ol-gubba'aa horii tissaa aanan hin unne eennu? 8 Ani akka yaada fi lafa irra jiran yoo jedhamanelle, 6 nu'uuf ammoo nammaa callaa kana jedhaaraa? Seerri Muuse'eetu Waaqa tokkocha calla'atti jira. Inni Waaqa Abbaa akkana hin jedhuu? 9 Seera Muuse'ee keessatti, wonni duuchiin isaan dadantee fi nuutille isaaf jiraannu; «Qotiyoo midhaan dhowiisatti jirtu afaan hin hidhin» akkasuma Goottaan, Yesuus Kiristoos calla'a. Inni ka ka jedhu barreeffameera. Amma Waaqi marro wonni duudiin karaa isaatiin dadantee fi ka nuuti karaa qotiyoo'ootiif haajamee tana jedhee? 10 Waaqi marro isaatiin jiraannu. 7 Nami marti ammoo dhugaa tana teennaafii motii tana jedhe ree? Nami lafa qotuu fi hin beeku. Worri gariin haga ammaa waaqota dharaa nami midhaan dhowu qooda midhaanii dhaggadha waaqonfatiisa waan barataneef, foon horii qalamee jedhee akkuma addii godhatu, dhugumaan wonni san yennaayaatani, akka foon waaqota dharaatiif kun marro teennaaf barreeffante. 11 Nuuti waan qalameetitti yaadatan; wodanaan isaaniille dadhabaa jireenna ayyaanaatiif barbaachisu isinii facaannee,

waan jireenna fooniitiif barbaachisu isin irraa yoo 26 Tanaaf ani akka nama yaada hin qannee toluma haammanne waan guddo'oo ree? 12 Worri dhibiinuu hin rukkisu; ani akka nama qilleensa tuntummu'uun waan akkasii isin irraa dhaggatiisaaf mirga ka dhowuu nama toluma aggatuu moti. 27 Worrta dhibiliif qabanu yoo teete, nuuti mirga kana caalu attam Oduu Gammadaa lallabeen duuba, ani ifiif akka qabaatuu dhanna ree? Nuuti ammoo mirga kanatti doggommiiin ala hin teene, nafa kiyya adabaa akka hin fayyadanne. Oduu Gammadaa ta Kiristoosiitif naaf ajajamu godha.

gufuu akka hin teenef, nuuti waan mara ossanne.

13 Worri Galma Waaqaa keessa tajaajilu sagalee ifii Galma Waaqaa keessaa akka dhaggattuu fi worri addee ciinca'aatitti ciincaa dhikeessu qooda ciinca'a akka dhaggattu hin beettanuu ree? 14 Akkasuma worri Oduu Gammadaa lallabu waan ittiin le'anu hujji tana irraa akka dhaggatanu Gootaan ajajeera. 15 Ani ammoo mirga kana keessaa tokkolle'etti hin fayyadanne; kana ka barreessaarulle akka tana naa gootanuuifi moti. Waan ani ittiin ifi jaju nami gatii dhassiuu mannaa du'u naa woyya. 16 Ani Oduu Gammadaa waan odesseef ifi jajuu hin qabu. Kana godhuu naaf dirqama; Oduu Gammadaa yoo lallabuu dhabe naaf aanne'e! 17 Fedha kiyyaan tana yoo godhe, gatii hin dhaggadha; fedha kiyya malee yoo godhe ammoo, hujji Waaqa biraa hadara'aan natti kennante muummesse jechu'u. 18 Gatiin dadhabbi tiyyaa maan ree? Gatiin dadhabbi tiyyaa mirga ifii qabu adoo itti hin fayyadamin, mindaa malee akkanumaan Oduu Gammadaa lallabu'u. 19 Ani nama bilisa malee, nama tokkolle'eef garbaa moti; ammoo haga dande'ame worra hedduu fayysiisaaf garba ifi godheera. 20 Yihudoota fayysiisaaf Yihudoota biratti akka Yihudoota te'e. Ani seeraan jala jiraatuu dhabulle, worra seeraan jala jiru biratti akka nama seeraan jala jiruu te'e. 21 Ani Seera Waaqaa ka qabuu fi Seera Kiristoosiitii jala jiraadhulle, worra Yihudoota hin te'in ka seera hin qanne fayysiisaaf akka nama seera hin qannee te'e. 22 Worrta dhugeeffanna'aan dadhabaa te'e fayysiisaaf, akka worra dadhaba'aa te'e. Worrta garii fayysiisaaf nama duudii woliin waan duudii te'e. 23 Ani eebba Wongelaa qoodamiisaaf, Wongelaa jedhee tana duudii godha. 24 Worri wol doggomu duudiin akka rukkisu fi isaan keessaa tokkochi callaan badhaasa akka fudhatu hin beettanuu? Isinille akkasuma badhaasa akka dhaggattanu rukkisa'a. 25 Worri doggommo'oof qophowu mara leenjii jadduu leenjii'a. Isaan badhaasa taree badu dhaggatiisaaf kana godhan; nuuti ammoo badhaasa bara baraa akka dhaggannuuf tana goona.

10 Obboleeyyan tiyya! Akka abbootii teenna duumensi isaaniin gubbaa jiraatee sooressee fi akka isaan martinuu abbaayaa diintuu keessa qaxxaamurane isin qaabachiisuu fedha. 2 Isaan duudiin hordofattoota Muuse'ee te'iisaaf duumensa fi Abbaayaa guddoo tanatti cuuphamane. 3 Isaan martinuu sagalee ayyaanaa ta wol fakkaattu nyaatane. 4 Isaan martinuu unii ayyaanaa ta wol fakkaattu unaaneeran. Uniin isaan unanelle rassaa ayyanticha isaan hordofisiatti jiru irraa maddite; rassaan sunille kiristoos. 5 Teetuu malee, Waaqi isaan keessaa worra heddu'utti waan hin gammadiniif reefi isaanii goomolee keessatti bittinnowee hafe. 6 Isaan waan hantuu akka halchane, nuutile waan hantuu akka hin halchine wonni kun nu'uuf fakkeenna nu ifi eeggachiisu te'eera. 7 Akkuma Barreeffam Woyyichi, «Kolbaan nyaataa fi unto'oof teette; caaqaa sirbiisaafille kaate» jedhu, isinille akka isaan waaqota dharaa waqaonfatane, waaqota dharaa hin waqaonfatina'a. 8 Isaan keessaa worri garii sagaagalee nami kum diddamii sad guyyaa tokkotti akkuma dhumate, nuutile sagaagaluu hin qannu. 9 Isaan keessaa garii Gootaa haga ilaalanee akkuma bofaan ijjeefamane, nuutile Gootaa haga ilaaluu hin qannu. 10 Isaan keessaa garii gungumane, ergamaa Waaqaa ka balleessuun akkuma badane isinille hin gungumina'a. 11 Wonni kun duudiin nu'uuf fakkeenna akka teetuuf isaan dhaqqadde; nu worra bara muumme'ee keessa jirruu ammoo, ifi eegganno akka teetuuf barreeffante. (aiōn 9165) 12 Tanaaf nami ani dhaabbadheera jedhee yaadatu, akka hin jinne ifi eegatuu ti. 13 Haga ilaallatam namatti dhufee hin beenne, isinitti hin dhunne. Waaqi addatamaa waan te'eef, akka hunna teessaniin ol haga ilaallatantuuf isinitti hin lakkisu. Ammoo yennaa haga ilaallatantu jabeenna ittiin ossattanu isinii kennaa, karaa keessaa baatanu isiniif qopheessa. 14 Maarre jaalota tiyya! Waaqota dharaa waqaonfatiisa irraa fagaadha'a. 15 Ani isin worra hubatu waan teetaneef dubbadha; waan ani dubbadhu isinuu mura'a. 16 Muduunu

yennaa Irbaata Gootta'aa fudhannu itti fayyadannu, fayyuuf bu'aa worra dhibi'i malee, bu'aa mataa kiyaa ta Waaqalle galateeffannuuf keessaa yennaa unnu adoo hin barbaadin, waan huju maraan namaakkuma eebba dhiiga Kiristoosii fudhatiisatti jirraa motii? gammachiisu isinille akkasuma godha'a.

Daabboo caccaffannulle yennaa nyaannu eebba foon Kiristoosii fudhatiisatti jirraa motii? 17 Daabboon takkaan waan jirtuuf, nuuti hedduu teenulle, duudiin keenna daabboo takkaa irraa waan qoodannuuf nuuti nafa tokkocha. 18 Me kolbaa Israa'elii ilaala'a; worri waan ciinca'aaf dhikaatu nyaatu, tajaajila addee ciinca'aaf qoodamiisatti hin jiruu ree? 19 Eegasuu, ciincaan waaqota dharaatiif dhiyaatu, yookiin waaqoti dharaatuu bu'aa qaban jechuu kiyaa ree? 20 Waawwoo! Worri waaqota dharaa waaqonsu durriisaaf ciinca dhikeessa malee, Waqaafii moti. Akka isin durriisota woliin jaalontanuufille ani hin barbaadu. 21 Isin muduunuu Gootta'aa keessaa unaa, muduunuu durriisotaa keessalle'ee unuu hin dandeettanu; isin qorii Gootta'aa keessaa nyaataa, qorii durriisotaa keessalle'ee nyaatuu hin dandeettanu. 22 Yookiin nuuti Goottaa hinaassisaraa ree? Nuuti isa caalaa jajjabaa ree? 23 «Wonni marti eeyyatanteerti» jedhama, ammoo wonni marti bu'aa hin qaddu. Wonni marti eeyyatanteerti; wonni marti ammoo hin jabeessitu. 24 Nami tokko tokkonuu bu'aa mataa ifii callaa barbaaduu adoo hin te'in, bu'aa worra dhibi'iitile'eef yaaduu ti. 25 Mama wodanaa keessan keessaa ka'u lakkisa'atii, foon dikko'otti gurguramu duudii nyaadha'a. 26 Sababille akkuma Barreeffam Woyyichi jedhutti, «Lafaa fi wonni isii irra jiru duudiin ka Gootta'aa ti». 27 Nami hin dhugeeffatin tokko areerti'iif yoo isin waame, isinille dhaqisiisaaf yoo murteeffattane, waan isin duratti dhiyaate, mama wodanaa keessan keessaa ka'u lakkisa'atii nyaadha'a. 28 Ammoo nami tokko, «Kun waaqota dharaatiif ka ciincefameeru» jedhee yoo isinitti hime, marroo namicha isinitti himeetii fi wodanaa isaatiif jedha'atii hin nyaatina'a. 29 Wodanaa jechuun kiyya, wodanaa namicha sanii tuqa jechuu kiyya malee, wodanaa keessanii moti. Eegasuu sababa wodanaa nama dhibi'iitif, bilisummaa tiyya irratti maaf muranti ree? 30 Ani Waaqa galateeffataa yoo nyaadhe, waan ittiin Waaqa galateeffadhuuf maaf komatama? 31 Maarre yennaa nyaattanulle te'e yennaa untanu, yookiin waan gootanu mara ulfinna Waaqaatiif godha'a. 32 Worra Yihudootaa yookiin worra Yihudoota hin te'in yookiin wolde'a Kiristaana Waaqa hin gufachiiisina'a. 33 Ani nami duudiin akka

11 Akkuma ani Kiristoos fakkaadhu isinille na fakkaadha'a. 2 Waan duudi'iin yennaa maraa na qaabataa, barsiisa ani isin barsiise waan qabattaneef isin leellifadhu. 3 Ammoo Kiristoos mataa dhiira, dhiirti mataa dubarti'i, Waaqille mataa Kiristoosii akka te'e akka beettanu barbaada. 4 Dhiirti hagooggattee daadimattu yookiin raaga dubbattu ifi salphitti. 5 Akkasuma dubartiin mataa ifii hin hagooggatin daadimattu yookiin raaga dubbattu, dhiira dubartii irratti baallii qaddu salphitti. Dubartiin mataa ifii hin hagooggatin, akka mataa haadatteetitti laakkowanti. 6 Dubartiin mataa ifii ta hin hagoogganne yoo teete, rifeensa mataa ifii murattuu ti; rifeensa mata'a muratiis yookiin haadatiis ka isii salphisu yoo te'e ammoo, mataa ifii hagooggattuu ti. 7 Dhiirti bifa Waaqaatii fi ulfinna Waaqaa ta mudhittu waan teeteef, mataa ifii hin hagooggatin. Dubartiin ammoo ulfinna dhiira mudhitti. 8 Sababille dubarti'ittuu dhiira irraa dhaggome malee, dhiirti dubartii irraa hin dhagganne. 9 Akkasuma dubarti'ittuu dhiiraaf dadante malee, dhiirti dubarti'iif hin dadanne. 10 Marroo kanaa fi sababa ergantoota Waaqaatiif, dubartiin hagoogguu beessisa baall'i teete san hagooggattuu ti. 11 Jireenna Gootta'aan qannuun dubartiin dhiira malee hin jiraattu; dhiirtille dubartii malee hin jiraattu. 12 Akkuma dubartiin dhiira irraa dhaggante, dhiirtille dubartii irraa dhalatte; wonni duudiin ammoo Waaqa irraa dhagganti. 13 Me isinuu mura'a; dubartiin adoo mataa ifii hin hagooggatin wolde'a kiristaanaa keessatti Waaqa daadimattuun waan malee? 14 Dhiirti rifeensa mataa ifii dheereffachuu salphinna akka te'e, aadaan le'i namaatuu isin hin barsiittuu? 15 Dubartiin ammoo rifeensa dheeraa yoo qabaatte, isi'iif ulfinnaa motii ree? Rifeensi isi'iille akka ittiin ifi gollattuuf kennname. 16 Nama yaada kanaan moromuu barbaaduu ammoo, nuuti yookiin wolde'ooti kiristaanaa ka Waaqaa, aadaan dhibii hin qannu. 17 Yennaa waqaonfanna'aaf wolitti qabantanu, dansaa caalaa hantuwaan gootanuuf, barsiisa amma isinii kenuun isin hin leellifadhu. 18 Waan duudi'iin dura, wolde'i kiristaanaa keessan yennaa wolitti qabamu, gargar bayisi odduu teessan akka jiru dhage'eera; wonni ani dhage'elle gamis

dhugaa akka te'e hin dhugeeffadha. 19 Isin keessaa karaa irraa gortanee gara waaqota dharaa ka worri dhugaa irra jiru fowamee akka beekkamu, dubbatisa hin dandeennee, oofamaa akka turtane odduu teessanitti gargar bayiisi jiraatuu qaba. 20 hin beettan. 3 Tanaaf nami Ayyaana Waaqaatiin Yennaa wolitti qabantanu Irbatai isin nyaattanu ka sooreffamee, Yesuus abaaru hin jiru; akkasuma Gootta'atii moti. 21 Sababille yennaa nyaattanu Ayyaana Woyyichaan yoo sooreffame malee eennulle, namuu kuun kaan adoo hin eegin qofuu nyaata. Akka «Yesuus Gootta'a» ka jedhu akka hin jirre akka kanaan kuun hin beelowa, ka dhibii hin machowa. beettanu barbaada. 4 Kennansi adda addaa jira; 22 Isin mana itti nyaattanuu fi untanu hin qaddanuu? Ayyaanni Woyyichi ammoo tokkochuma. 5 Tajaajilli Yookiin wolde'a kiristaanaa ka Waaqaa hin tuffattanii? adda addaa jira; Goottaan ammoo tokkochuma. 6 Yookiin worra woy hin qanne qaanesitani? Ani Hujjin adda addaa jirti; waan mara nama duudii maan isiniin jedhu ree? Marroo waan kanaatiif isin keessatti ka huju Waaqa tokkochuma. 7 Kennansi leellifadhaa ree? Ani ijumaa isin hin leellifadhu. 23 Ayyaanaa ka nama duudii keessatti mudhatu, bu'aa Barsiisi ani Goottaa irraa fudhadhee isiniif dabarsee nama duudi'iitif kennname. 8 Ayyaanni Woyyichi kenne kana: Goottaan Yesuus halkan dabarfamee tokkoof dandeetii qaroomaan dubbatisa hin kenna; kennname xaltaa daabbo'oo fuudhee, 24 Waaqaaf ka dhibi'iif Ayyaanni sunuu dandeetii beekkumsaan galata galchee, cassee, «Kun foon kiyya, ka isiniif te'u; dubbatisa hin kenna. 9 Tokkoof Ayyaanni sunuu kana qaabbii tiyyaaf godhadha'a» jedhe. 25 Akkasuma dhugeeffannaa hin kenna; ka dhibi'iif kennnasa Irbataan duuba muduunuu fuudhee, «Muduunuun dhibee irraa fayysiisaa hin kenna. 10 Tokkoof hunna tun gondooro haareya dhiiga kiyyaan teetu; yennaa bilbaasa hujisa, kaaniif hunna raaga dubbataa hin isii untanu mara qaabbii tiyyaaf godhadha'a» jedhe. kenna; ka dhibi'iif dandeetii ittiin kennnasa Ayyaana 26 Isin yennaa xaltaa daabbo'oo kana nyaattanuu fi Woyyichaatiif fi ayyaana hama'a addaan baasiisaa, muduunuu tana untanu mara, haga Goottaan deebi'ee tokkoof dandeetii afaan haareya adda addaatiin dhufuti du'a isaa lalladdan. 27 Tanaaf eennulle dubbatisa, ka dhibi'iif dandeetii ittiin waan afaan akka hin malleen, daabboo Gootta'aa yoo nyaate, adda addaatiin dubbatame addaan baasiisaa hin yookiin muduunuu Gootta'aa yoo une, foonii fi dhiiga kenna. 11 Ayyaana tokkochuma sanitti tana duudii Gootta'aa waan salphiseef itti gaafatama. 28 Maarre, godha; Ayyaanni Woyyichi akka fedhetti nama tokko eennulle daabboo tana adoo hin nyaatin, muduunuu tokkoofuu kennnasa addaa kenna. 12 Nafi tokkochi tanalle adoo hin unin ifi qorqoru qaba. 29 Eennulle qooda adda addaa qaba; nafi tokkochi qooda hedduu foon Gootta'aa maan akka te'e adoo hin hubatin, foon qaba. Akkasuma Kiristoosille akka nafa tokkocha Gootta'aa yoo nyaate, muduunuu Gootta'aalle yoo qooda hedduu qabuu ti. 13 Nuuti Yihudoota yoo une yakkaamessa ifi godha. 30 Sababa kanaaf isin teenelle, worra Giriikootaa yoo teenelle, garboolee keessaa worri hedduun dadhabee, worri hedduun yoo teenelle, worra bilisa yoo teenelle, nafa tokkocha dhibamee, worri gariile du'e. 31 Adoo dursinee ifi akka teenuuf Ayyaana Woyyichaan cuuphanneerra; qorqorree jiraanne, sila Waaqa duratti yakkaameyyii nuuti duudiinuu akka unnuuf Ayyaanni tokkochi nu'uuf hin teenu. 32 Ammoo biyya lafaa wolii akka nu'utti hin kennnameera. 14 Nafi qooda hedduu irraa hujame muranne, Goottaan ammuma nu'utti muree nu adaba. malee, qooda tokko callaa irraa hin hujanne. 15 33 Tanaaf obboleeyyan tiyya! Irbata Gootta'atii Miilli harkaan, «Ani harka waan hin te'inif, qooda yennaa wolitti qabantanu wol eega'a. 34 Wolitti nafaatii moti» yoo jedhe, qooda nafaa te'uun isaa qabamuun keessan yakkaa ifitti mursiisiisaaf akka hin oolchaa hin qabu. 16 Gurrille, «Ani ila waan hin teene, nami isin keessaa beelaye yoo jiraate mana te'inif, qooda nafaatii moti» yoo jedhe, qooda nafaa ifiititi nyaattu ti. Marroo waan dhibi'iif ani yennaa achi te'uun isaa oolchaa hin qabu. 17 Nafi duudiin adoo ila dhufu, qajeelfama isiniif kenna.

12 Obboleeyyan tiyya! Amma marroo kennnasa

Ayyaana Woyyichaan akka beettanu barbaada.

2 Isin duri yennaa Waaqatti hin dhugeeffatin,

te'e, sila maaniin woy dhage'a? Nafi duudiin adoo gurra te'e, sila maaniin foolee fuudha? 18 Waaqi ammoo, qooda nafa duudi'iif adda addaan akka ifii barbaadetti, addee addee isaatitti qopheesse. 19 Qoodi nafaa duudiin, qooda nafaa tokko callaa yoo

te'e, nafi eessa jiraata laati? 20 Kanaaf akka amma Jaalalli ossaamessa; jaalalli arja'a; jaalalli hin hinaafu; jirutti, qoodi nafaa heddu'u; nafi ammoo tokkocha. hin bondhooru; ifi hin jaju. 5 Jaalalli jallichaa moti; 21 Maarre ilti harkaan, «Ati naaf hin barbaachittu» jaalalli bu'aa ifii qofa hin barbaadu; jaalalli hin bilinjawu; yookiin mataan miilaan, «Ati naaf hin barbaachittu» jaalalli yakkaa hin laakkowu. 6 Jaalalli dhuga'atti jechuu hin dande'u. 22 Qooda nafaa keessaa irra malee, hammeennatti hin gammadu. 7 Jaalalli yennaa caalaa dadhabaa fakkaatanee ka mudhatanuuyyuu, mara hin ossa; yennaa mara dhugeeffata; yennaa guddoo barbaachisan; 23 qooda nafa keennaa mara hin addata; yennaa mara ciniinnatee ossata. 8 keessaa ka ulfinna diqqaa qabalu fakkaatanee Jaalalli ijumaa hin badu; ammoo raaga dubbatii selle nu'utti mudhatanuuf, caalchinnee ulfinna kennina; yoo te'e, hin hafa; afaan haareyaan dubbatii selle yoo qooda nafa keennaa ka fokkisiisanu fakkaatanee ka te'e, hin hafa; beekkumsalle yoo te'e, hin hafa. 9 nu'utti mudhatanuuf ammoo, caalchinnee kabajja Sababille wonni nuuti beennu gamisa; raagi nuuti kenninee hin eeganna. 24 Qooda nafa keennaa dubbannulle gamisa. 10 Wonni mijuu teete yennaa ka ilatti mudhattuuuf ammoo, wonni kun duudiin hin dhuttu, wonni gamisa teete hin baddi. 11 Ani yennaa barbaachittu. Waaqi ammoo, qoodi nafaa tuffatamaan ijoolle'ee akka ijoolle'ee dubbadhe; akka ijoolle'ee ulfinna irra caalu akka qabaatu wolitti qabeera. 25 yaadadhe; akka ijoolle'ee herrege; amma ammoo, Qooda nafaa wodhakkaa garaa garummaan adoo guddadheen duuba amala ijoollumma'a lakkiseera. hin jiraatin, akka woliif yaadatanuuf inni tana godhe. 12 Wonni amma nuuti dhagginu akka daawitii keessatti 26 Qooda nafaa keessaa tokko yoo rakkate, ka caararra'aan dhagginu ti; yennaa san ilumaan hin hafanelle isa woliin rakkatan; isaan keessaa tokko dhaggina. Wonni ani amma beeku gamisa; yennaa ulfinna yoo dhaggate, ka hafanelle isuma san woliin san qixxe Waaqi na beekutti, beekkumsa guutuu gammadan. 27 Amma isin duudiin nafa Kiristoosii ti; hin qabaadha. 13 Yonna dhugeeffannaan, addi'i fi tokko tokkoon keessanuu qooda nafa isaa ti. 28 Waaqi jaalalli, isaan sadinuu jabaatanee jiraatan; isaan kana wolde'a kiristaanaa keessatti dursee ergantoota, keessaa ka caalu ammoo jaalala.

itti aansee raagota, sadeessoo barsiisota, achiin duuba worra bilbaasa huju, isaanitti aansee worra kennansa dhibamaa fayysiisaa qabu, worra kennansa namoota qarqaariisaa qabu, bulchitoottaa fi worra afaan haareyaan dubbatanu kaaseera. 29 Duudiinuu ergantootaa ree? Duudiinuu raagotaa ree? Duudiinuu barsiisotaa ree? Duudiinuu bilbaasa hujanii ree? 30 Duudiinuu kennaa dhibamaa fayysiisaa qabani ree? Duudiinuu afaan haareyaan dubbatanii ree? Duudiinuu afaan haareyaan ka dubbatame hiikuu dande'anii ree? 31 Isin ammoo kennaa caaltu dhaggatiisaaf jabaadha'a. Anille karaa duudii irra caalu isinitti hin mudhisa.

13 Afaan namootaatii fi ergantoota Waqaatille'een dubbadhee, jaalala qabaachuu yoo dhabe, ani akka bilbila iyuu yookiin akka sibiila qiliilisuu ti. 2 Raaga dubbatiiisaaf kennaa qabaadhee, dhossaa duudii beekee, beekkumsa duudii qabaadhee, qabaadhee, jaalala qabaattuu yoo dhabe ammoo, ani womaa moti. 3 Waan qabu mara hiyyeyyiif kennee, nafi kiyalle akka gubatuuf dabarsee kennee, jaalala hin qanne irrattuu, qoonqoon afuufantu yookiin qabaattuu yoo dhabe ammoo, womaa naa hin baatu. 4

14 Jaalala hordofa'a; kennaa Ayyaana Woyyichaa, keessattuu raaga dubbatiiisaakka dhaggattanu jabaadha'aa barbaada'a. 2 Nami afaan haareyaan dubbatu, waan inni dubbatu ka beeku waan hin jirref, Waaqatti dubbata malee namootatti hin dubbatu; inni hunna Ayyaana Woyyichaatiin dhossaa dhuga'aa dubbata. 3 Nami raaga dubbatu, namoota ijaariisaaf, jabeessiisaaf fi jajjabeessiisaaf dubbata. 4 Nami afaan haareyaan dubbatu mataa ifii callaa ijaara; ka raaga dubbatu ammoo wolde'a kiristaanaa ijaara. 5 Isin duudiin afaan haareyaan akka dubbatanu hin jaaladha; ammoo san caalaa kennaa raaga dubbatiiisaakka qabaattanu jaaladha. Waan afaan haareyaan dubbatame san, akka wolde'i kiristaanaa

dhowantu sun qoonqoo adda addaa yoo hin qabaatin, wolde'i kiristaanaa marti wolitti qabamee, nami marti qoonqoon isaan dhaveessisanu ta attamii akka teete afaan haareyaan yoo dubbate, namooti hiikkaa attamiin beekkanti ree? 8 Tultullaan afuuamee, dubbii sanii hin beenne yookiin worri hin dhugeeffatin qoonqoon isaalle qulloottee yoo beekkamuu dhadde, yoo ol seenane isiniin, «Worri kun maraateera» eennuttuu lolaaf qophowa ree? 9 Akkasuma, wonni hin jedhanuu ree? 24 Ammoo isin martinuu adoo isin afaan haareyaan dubbattanu ka hin beekkanne raaga dubbatiisatti jirtanuu, nami hin dhugeeffatin yoo te'e, nami waan isin dubbattane attamiin beekkuu yookiin nami dubbiin tun isaat hin galle yoo ol seene, dande'a ree? Isin akka waan qilleensatti dubbattanuu waan dhage'een cubbuu ifii hubata. Akkasuma dubbii teetan. 10 Biyya lafaa irratti afaan hedduun adda dhage'u duudi'iin isatti muranti. 25 Dhossaan gadhaa addaa jira; isaan keessaa hiikkaa ka dhabe hin isaa keessa jirtulle ifatti hin baati; innille addaan jiru. 11 Ani hiikkaa afaan dubbatamuu san yoo lafatti jigee, «Dhugumaan Waaqi odduu teessan jira» beekkuu dhabe ammoo, nama dubbatu biratti orma jedhaa Waaqaaf sagada. 26 Obboleeyyan tiyya! te'a; innille orma natti te'a. 12 Maarre isin kennaa Yoona maan jenna ree? Yennaa wolitti qabantanu Ayyaana Woyyichaa dhaggatiisaaf eega dharraatane, isin keessaa tokko faarsiisa, tokko barsiisiisa, tokko waan duuchii caalaa kennaa wolde'i kiristaanaa ittiin mudhii, tokko afaan haareyaan dubbatiisa, tokko ijaaramu akka dhaggattanu jabaadha'aa barbaada'a. waan dubbatame hiikiisa hin qabaata. Wonni kun 13 Tanaaf nami afaan haareyaan dubbatu, waan duudiin ammoo, wolde'a kiristaanaa ijaariisaaf te'uu ti. dubbate san hiikkuu akka dande'u daadimatuu qaba. 27 Worri afaan haareyaan dubbatu yoo jiraate, lama 14 Ani afaan haareyaan yoo daadimadhe, ayyaanni yookiin yoo heddate sad callaan, badoo bado'oonee kiyya hin daadimata; qalbiin tiyya ammoo womaa hin dubbattuu ti; nami tokko ammoo waan dubbatame hujju. 15 Maan godhuu qaba? Ani ayyaanaa kiyyaan san hiikkuu ti. 28 Nami hiiku yoo jiraatuu dhabe, hin daadimadha; qalbi tiyyalleen ammoo hin ka afaan haareyaan dubbattu sun, ifii fi Waaqa daadimadha; ayyaanaan hin faarsa; qalbi tiyyalleen calla'atti dubbattuu malee, wolde'a kiristaanaa keessatti ammoo hin faarsa. 16 Ati ayyaanaa keetiin yoo Waaqa cadhisuu ti. 29 Raagoti lama yookiin sad te'anee galateeffattu, nami wonni ati jettu haareya itti teetee, dubbattanuu ti; worri dhibiin ammoo waan isaan hiikkaa dubbi'iin hin beekin, daadimannaal galataa ta jedhane qorqoruu ti. 30 Worra tee'ane keessaa nama ati dhikeessitutti, «Attam Ameen» jechuu dande'a dhibi'iif mudhiin yoo kennanteef ammoo, ka duraan ree? 17 Daadimannaal galataa ta ati dhikeessite dubbatiisatti jiru sun cadhisuu ti. 31 Nami duudiin dansaa teetulle, nami dhibiin ammoo ittiin hin jabaatu. akka baratuu fi jajabaatu, tokko tokkoon keessan 18 Ani isin duudii caalaa afaan haareyaan waan badoo bado'oonee raaga dubbattuu dandeettan. 32 dubbahduuf, Waaqa galateeffadha. 19 Te'uu malee Ayyaanni raagotaan raagotaaf hin ajajama. 33 Sababille wolde'a kiristaanaa keessatti, afaan hin beekkanneen Waaqi Waaqa nageyaa ti malee, ka hogalaatii moti. jecha kuma kudhan dubbachuu irra, namoota dhibii Akkuma wolde'a kiristaanaa duudii keessatti te'u, 34 barsiisiisaaf, jecha shan afaan beekkamuun dubbattuu dubartooti wolde'a Kiristaanaa keessatti cadhittuu ti. jaaladha. 20 Obboleeyyan tiyya! Waan hantu'uuf Akkuma Seerri Muuse'ee jedhutti, dubartooti akka daa'immaan te'a'a; yaada keessaniin ammoo worra ajajantu malee, akka dubbattuuuf hin eeyyamanne. 35 guddatane te'aa malee, daa'immaan hin te'ina'a. 21 Wonni tokko tokko ka isaan beekiisaa barbaadanu Barreeffama Woyyicha keessatti, «Ani karaa namoota yoo jiraatte, abbuma manaa ifii manatti gaafatanuu afaan haareya dubbatanuiti fi karaa namoota afaan ti; dubartooti takka wolde'a Kiristaanaa keessatti ormaa dubbatanuitiin, kolbaa tanatti hin dubbahduuf; dubbachuu fokko'o. 36 Jechi Waaqaa isin irraa tun teetulle kolbaan tiyya ana hin dhageettu jedha dhufee? Yookiin isin qofa geyee? 37 Nami tokko ani Goottaan» jedhantee barreenfanteerti. 22 Tanaaf raaga'a yookiin kennaa ayyaanaa qaba ka jedhu yoo afaan haareyaan dubbachuu beessisa worra hin jiraate, ajaji ani barreesse kun ka Gootta'aa akka dhugeeffanneef kennamee malee, worra dhugeeffateef te'e beekkuu ti. 38 Nami tana hin beenne ammoo, ka kennamee moti; raagi ammoo worra dhugeeffateef inninuu hin beekkamu. 39 Tanaaf obboleeyyan tiyya! malee, worra hin dhugeeffanneef moti. 23 Maarre Raaga dubbatiisaaf jabaadha'aa barbaada'a; afaan

haareyaan dubbatiiisalle hin dhooggina'a. 40 Wonni teete, dhugeeffannaan teessan gatii hin qaddu; haga duudiin ammoo, karaa qajeela'aa fi seeraan te'uutti.

15 Amma obboleeyyan tiyya! Oduu Gammadaa ta ani isinitti lallabeeruu fudhattane, itti jabaattanee dhaabbattane, isin qaabachiisuu fedha. 2 Oduu Gammadaa ta ani isinitti lallabe jabeessitanee yoo qabattane, ittiin hin fayyitan; yoo san te'uudhadde ammoo, dhugeeffannaan teessan gatii hin qaddu. 3 Ani waan ifiif fudhadhe ka waan duudii caalu isinii dabarseera; wonni ani isinii dabarselle: akkuma Barreffama Woyyicha keessatti barreenfante Kiristoos cubbuu teennaaf du'ee, 4 awwaalamee, akkuma Barreffama Woyyicha keessatti barreffantetti, guyyaa sadii duuba du'aa ka'eera ta jettu. 5 Inni Pheexroositti mudhattee, achiin duuba barattoota ifii kudhanii lamatti mudhate. 6 Saniin duuba hordofattoota ifii ka dhibba shaniin ol te'anutti yennaa tokkotti mudhate; hedduun isaaniiлага ammaa hin jiran; gariin ammoo du'aneeran. 7 Yaaqobitti mudhateen duuba ammoo, ergantoota maratti mudhate. 8 Muum mee irratti ana nama akka sadheessaa te'elle'etti mudhate. 9 Ani ergantoota duudii keessaa diqqa'a; wolde'a Kiristaanaa ka Waaqaa irralle'etti waan miidhaa geessiseeruuf ergamaa jedhamisaaf nama te'uut moti. 10 Amma ammoo badhaadha Waaqaatiin akka amma te'e kana te'ee dhaggama; badhaadhi inni naaf kennelle akkanumaan hin hanne. Ani ergantoota taan caalaa dadhabee hujeera; tana ka huje badhaadha Waaqaa ka na woliin jiru malee, anaa moti. 11 Maarre analle te'e isaan, woma kana lallanna; isinille waanuma kana dhugeeffattane. 12 Kiristoos du'aa akka ka'e eega lallabame, isin keessaa worri gariin attamiin du'aa ka'iis worra du'ee hin jiru jedhan ree? 13 Du'aa ka'iis worra du'ee yoo hin jiraatin, Kiristoosille du'aa hin kaane jechu'u. 14 Kiristoosille yoo du'aa ka'e hin jirre teete, lallabi keenna gatii hin qabu; dhugeeffannaan teessanille gatii hin qaddu jechu'u. 15 Waaqi, Kiristoos du'aa kaaseera jennee, dhugaa bayiisa keenanaan dhugaa baatota Waaqaa, dharaameyyii teenee dhagganneerra. Worri du'e dhugumaan du'aa ka hin kaane yoo te'e, Waaqi ammoo Kiristoos du'aa hin kaanne jechu'u. 16 Sababille worri du'e ka hin kaafanne yoo te'e, Kiristoosille du'aa ka'e hin jiru. 17 Kiristoos yoo du'aa kaafamee hin jirre

teete, dhugeeffannaan teessan gatii hin qaddu; haga ammaan tanaalle cubbu'uun jirtan. 18 Yooakkana teete worri Kiristoositti dhugeeffatee du'e badeera jechu'u. 19 Jiruu biyya lafaa tana calla'aaf Kiristoositti yoo addannee jiraanne, namoota duudii caalaa ka nayuu qabanuuf nu'u. 20 Kiristoos ammoo dhugumaan du'aa ka'e, worra du'eef angafa te'ee du'aa ka'a isaanille mirkaneesse. 21 Duuti karaa nama tokkootiin akkuma dhutte, du'aa ka'iis worra du'eelle karaa nama tokkootiin dhutte. 22 Nami marti akkuma Addaamii du'u, akkasuma nami marti Kiristoosiin jiruu hin dhaggata. 23 Tun tokko tokkoofuu badoo badoo'onuu teeti; Kiristoos du'aa ka'e angafa akkuma te'e, worri ka Kiristoosii te'anelle, yennaa inni dhufu du'aa hin ka'an. 24 Achiin duuba Kiristoos bulchitoota, worra baallii qabuu fi hunna qabu balleessee, mootummaa Waaqa Abba'atti yennaa kenuu, muum mee biyya lafaa hin teeti. 25 Waaqi diinota isaa mara miila isaa jala haga keyutti, Kiristoos mowuu qaba. 26 Diinni injifatamee muum mee irratti badu du'a. 27 Barreffam Woyyichi, «Waaqi waan mara miila isatiin jala godheera» jedha. «Waan duudii miila isatiin jala godheera» yennaa jedhu, Waaqi waan duudii miila Kiristoosiitiiin jala godhe, ifiif ammoo miila jala akka hin galiin ifa. 28 Wonni duudiin baallii Kiristoosiitiiin jala teeteen duuba, Ilminuu Waaqa waan duudii isaan jala godhe jala ifi godha; Waaqille waan mara guutumatti hin bulcha. 29 Worri du'e ka hin kaane yoo te'e, namooti marroo worra du'eetif jedhanee cuuphamanu bu'aan isaanii maan ree? Worri du'e ka hin kaane yoo te'e, kolbaan tun maaf addee isaanii cuuphanti ree? 30 Nuutille maaf yennaa mara balaa keessa ifi galchina ree? 31 Obboleeyyan tiyya! Guyyaa guyya'aanuu duuti na dhaqqaddi. Karaa Goottaa keenna Yesuus Kiristoosiitiiin isiniin waan ifi jajuuf, ani tana isinitti hima. 32 Akka yaada namma qofaan, Efesoont keessatti bineensaan wol loluun kiyya bu'aan maan ree? Worri du'e ka hin kaane yoo te'e, «Boru waan duunuuf, kowa'a hin nyaanna, hin unna» akkuma jedhante te'uut isii'i ti. 33 Hin gowwoomina'a. «Hari'aan badduun amala dansaa balleessiti». 34 Gara qalbi teessanii deebil'a. Cubbulle hin hujina'a. Isin keessaa worri gariin ka Waaqa hin beenne jira. Ani isin qaanessiisaaf tana dubbadha. 35 Nami tokko, «Worri du'e attamiin ka'a? Yennaa du'aa ka'anu nafa attamii qabaatan ree?»

jedhee gaafata fa'a. 36 Ati gowwa'a! Midhaan ati facaattu yoo du'e malee, mudhee jiruu hin qabaatu. 37 Sanyiin qamadi'i yookiin midhaan dhibiin ka ati facaattu, sanyuma qofa malee, nafa midhaanii ka latu sanii moti. 38 Waaqi ammoo akka jaalatetti nafa hin kennaaf; tokko tokkoofile akkuma gosa sany'iittti nafa hin kennaaf. 39 Foon marti tokkoo moti; foon nama gosa tokko; foon bineensaa ka dhibi'i; ka sinbirrootaa ka dhibi'i; ka qurxummi'iille ka dhibi'i. 40 Nafi worra ol-gubba'a jira; nafi worra lafaalle jira. Teetuu malee ulfinni nafa worra ol-gubba'a gosa tokko; ulfinni nafa worra lafaalle gosa dhibi'i. 41 Ulfinni adu'u gosa tokko; ulfinni ji'aa ka dhibi'i; ulfinni urjootaal gosa dhibi'i; urjiin takka ulfinnaa urjii dhibi'i irraa adda te'e qaddi. 42 Kal'iis worra du'eelle akkasuma te'a. Nafi du'ee awwaalamee badu, nafa jiraataa hin banne te'ee ka'a. 43 Nafi salphinnaan awwaalame, ulfinnaan hin ka'a; nafi dadhabaan awwaalame, hunnaamessa te'ee hin ka'a. 44 Nafa foonii te'ee ka awwaalame nafa ayyaanticha te'ee hin ka'a. Maarre nafi foonii eega jiraate, nafi ayyaantichille jira. 45 Barreeffam woyyichi, «Nami qaraa Addaam foon jiruu qabu te'e» jedha; Addaamiin duuba ammoo, Ayyanaa jiruu kennu te'e. 46 Ka dura dhufe nafa fooniiti malee, nafa ayyaantichaa moti. Nafi ayyaantichi nafa foonii saniin duuba dhufe. 47 Nami duraa Addaam lafa irraa waan dadameef, nama biyya lafaatti; namichi lammeesso'o ol-gubbaa irraa dhufe. 48 Worra lafaa ka te'ane, namicha lafa irraa dadame fakkaatan; worra ol-gubba'a ka te'ane nama ol-gubba'aah dhufe fakkaatan. 49 Nafa nama lafa irraa dadamee akkuma fakkaannu, akkasuma nafa nama ol-gubba'aalle hin fakkaanna. 50 Obboleeyyan tiyya! Nami foonii fi dhiigaan mootummaa Waaqaa dhaaluu akka hin dandeenne, yookiin nafi du'aan badu nafa jiraataa hin banne akka hin dhaalle isinitti hima. 51 Ani dhossaa takka isinitti hima. Nuuti maraa hin jijiiranna malee hin duunu. 52 Tultullaan muumme'ee yennaa afuufamu, nuuti akka lipheettiilaa takkumaan hin jijiiranna. Tultullaan hin afuufama; worri du'e ka hin banne te'ee hin ka'a; nuutille hin jijiiranna. 53 Nafi badu kun ka hin banne, nafi du'u kunille ka hin duune uffatuu qaba. 54 Maarre nafi badu kun ka hin banne, nafi du'u kunille ka hin duune yennaa uffatu, Barreeffam woyyichi, «Duuti injifacha'an liqinfante»; 55 akkasuma, «Du'a! Injifannaan teeti meet? Du'a! Hunni ati namaan miitu meet?» jedhu hin muummowa. (Hadēs g86) 56 Hunni ilkattii du'a cubbu'u; hunni cubbu'uulle seera. 57 Ammoo Waaqaa Karaa Goottaa keenna Yesuus Kiristoosiitii injifachaa nu'u kennuuf galanni te'u! 58 Tanaaf obboleeyyan tiyya ta jaalatantane! Jabaadha'aa dhaabbadha'a. Waan tokkolle'een hin daaqina'a. Hujii Gootta'atiif ka dadhaddanu toluma akka hin te'in beeka'atii, yennaa sinbirrootaa ka dhibi'i. mara hujii Gootta'aa hujisaaf jabaadha'a.

16 Amma marroo qarqaarsa kolbaa Waaqaa ilaachisee, waan ani wolde'a kiristaana Galaatiya'atii hime, isinille godha'a. 2 Ani yennaa dhufu beesee akka hin guurre, torbaan torbaaniiinu guyyaa dilbataa nami tokko tokkonuu, haguma galii ifiittti baasii addaaan baasee keyuu ti. 3 Ani yennaa dhufu, worra isin filattaneef xalayaa geegessa'a kennee, kennansa isin kennitane gara Yerusaalemii akka geessanuu hin erga. 4 Akka ani dhaquuf barbaachisaa yoo teete ammoo, isaan na woliin hin dhaqan. 5 Ani karaa Meqedooniya'atiiin dhaqisaaf waan hedeef, biyya Meqedooniya'aa keessa tareen duuba, gara keessan hin dhufa. 6 Qarqaarsa addee ani dhaqu maraaf naa te'u akka naaf gootanu, ani isin bira hin tura fa'a te'a. Ani ganna guutuulle isin bira turuu dande'a fa'a. 7 Amma yennaa taru isin dubbisuun hin barbaadu; yoo Goottaan jedhe, yennaa diqqoo dheertuu isin bira akka turu hin addadha. 8 Haga guyyaa jila Phenxeqosxe'eettti ammoo, qachaa Efesoonii keessa hin tura. 9 Balbali badhoon bu'aa qabeettiin naaf bananteerti. Worri ana mormu ammoo heddu'u. 10 Ximootewoos gara keessan yennaa dhufe, akka inni sodaa malee isin woliin tee'u akka gootanu hubadha'a; sababille inni akkuma kiyya hujii Gootta'aa hujaara. 11 Nami tokkolle isa hin tuffatin; ammoo akka inni nageyan gara kiyya deebi'u isa gargaara'a. Deebi'iisa isaa obboleeyyan woliin eegiisatti jirra. 12 Marroo obboleessa keenna Apholoosiille, akka inni obboleeyyan dhibii woliin dhufee isin ilaaluuf, guddoo isa magannifadhe. Inni ammoo amma dhufiisa hin barbaadu; te'u malee yoo itti tolte hin dhufa. 13 Dammaqa'a; dhugeeffanna'aan jabaadha'aah dhaabbadha'a; jajjabaadha'a, jabaadha'a. 14 Waan hujjanu mara jaalalaan huja'a. 15 Obboleeyyan tiyya! Isxifaanosis fi maatiin isaa lafa Akaayya'a keessatti kiristaana jalqabaa akka te'anee fi dhugeeffattoota

tajaajiliisaaf akka ifi kennane hin beettan. **16**
Namoota akkasiitii fi worra isaan woliin hujaa
dadhabanuuf akka ajajantuuf isin kadhadha'a. **17**
Dhutti Isxifaanosii, Fortunaaxosiitii fi Akaayqosisii
guddoo na gammachiitteerti. Sababille waan isin na
woliin as hin jiraatiniif, waan na irraa dhidhate naa
guutaneeran. **18** Isaan gadhaa kiyyaa fi keessan
gabbi tolchaneeran. Worra akkasii kana yaadadha'a.
19 Wolde'ooti kiristaanaa ka Asiyaa keessa jiranu
nageya isiniif dhaaman; Aqjila'aa fi Phirsikaan,
wolde'a kiristaanaa ka mana isaaniittiti wolitti qabamu
woliin maqaa Gootta'attiin nageya isinii dhaaman.
20 Dhugeeffattootii asi jiranu duudiin nageya isinii
dhaaman. Sunqata woyyichaan nageya wol fuudha'a.
21 Nageya kana ani Phawuloos harkuma kiyyaan
isinii barreesse. **22** Ka Goottaa hin jaalanne yoo
jiraate, ka abaarame te'uu ti! Goottaa keenna koottu!
23 Badhaadhi Goottaa keenna Yesuusii isin woliin
jiraatu. **24** Jaalalli kiyya karaa Kiristoos Yesuusiitiin
isin duudii woliin jiraatu. Ameen.

2 Qorontoosii

1 Ana Phawuloosii fedha Waaqaatiin ergamaa Yesuu Kiristoosii te'ee fi obboleessa keenna Ximootewoos irraa: Wolde'a kiristaanaa ka Waaqaa, ka qachaa Qorontoosii keessa jiruu fi kolbaa Waaqaa ta lafa Akaayya'aa duudii keessa jirtu maraaf: 2 Waaqi Abbaan keennaa fi Goottaan keenna Yesuu Kiristoos badhaadhaa fi nageya isiniif kennu. 3 Waaqa Abbaa Goottaa keenna Yesuu Kiristoosii, Abbaa mararti'iitii fi Waaqa jajjabeenna maraatiif galanni te'u. 4 Nuuti jajjabeenna Waaqa irraa dhagganeen, worra rakkina adda addaa keessa jiru akka jajjabeessinuuf, Waaqa rakkoo teenna duudii keessatti nu jajjabeessa. 5 Akkuma rakkina hedduu Kiristoosii goodanne, akkasuma Kiristoosiin jajjabeenna hedduu dhagganna. 6 Nuuti yennaa rakkannu isin jajjabeennaa fi fayyinna dhaggattan; yennaa jajjabaannulle rakkoo akka nuuti fudhannee, isinille ossaan fudhattanee hin jajjabaattan. 7 Isin rakkoo teenna akkuma qoodantanu, akkasuma jajjabeenna nuuti fudhannu akka qoodantanu waan beennuuf, addii nuuti isin irratti qanno ijumaa hin tachootu. 8 Obboleeyyan tiyya! Rakkoo lafa Asiya'aa keessatti nu dhaqqadde, akka beettanu barbaanna. Rakkoon nu dhaqqadde sun guddoo ulfaattuu fi hunna teennaan ol waan teeteef, addii jiru'un le'iisaa kutanneerraayyu. 9 Akka waan muraan du'aa nutti murantee nu'utti dhage'ameeraayyu; ammoo Waaqa worra du'anee kaasu callaa malee, ifii keenna akka hin addanneef tun teete. 10 Waaqi balaa du'aa ka akkasi jalaa nu baaseera, hin baasalle'e; ammalle akka nu baasu addii isatti godhanneerra. 11 Isinille daadimanna teessaniin nu qarqaaruu qaddan. Daadimanna heddu'uun qarqaarsa Waaqaa yennaa dhaggannu, worri hedduun sababa keennaaf Waaqa hin galateeffata. 12 Amma wonni nuuti ifi jajannuun kana: Le'iin nuuti biyya lafaa tana keessa leene, keessattu akki nuuti isin woliin leene, woyyumma'aa fi qajeelummaa Waaqa irraa dhagganneen akka te'e wodanaan keenna dhugaa baya. Kunille badhaadha Waaqaatiin malee, qarummaa namaatiinii moti. 13 Nuuti waan isin dubbifattanee hubatu'uun dandeettanu malee, waan dhibii womaa isiniif hin barreessinu. 14 Isin amma marroo teenna gamisa beettan; duuba irra ammoo guutattanee akka hubattanu hin addadha.

Sababa kanaan guyyaa Goottaan Yesuu dhufu akkuma nuuti isiniif ifi jajanu, isinille nu'uun ifi jajan. 15 Ani waan kana waan beekeeruuf, yennaa lama akka isin fayyadantuuf jedhee, matooma gara keessan dhufiisaaf karoora baafadheeraayyu. 16 Ani gara Maqedooniya'aa yennaa taruu fi achii yennaa ta lafa Akaayya'aa duudii keessa jirtu maraaf: 2 deebi'u isin ilaaliisaaf karoora baafadheera. Isinille Waaqi Abbaan keennaa fi Goottaan keenna Yesuu yennaa san deensa kiyya ka ani gara lafa Yihuda'aa Kiristoos badhaadhaa fi nageya isiniif kennu. 3 dhaquu na hin qarqaartan jedhee yaadadheera. 17 Yennaa karoora kana baafadhe, nama yaada lamaa isinitti fakkaadhaa? Yookiin tana karoortiisaan yennaa tokkotti «Eeti'i» fi «Waawwo'o» jedhaa yaada namaatiin waan godhe seetanii? 18 Waaqi addatamaa waan te'eef, wonni nuuti isinitti hinnu jecha yaada lamaa ka «Eeti'i» fi «Waawwo'o» jedhuu moti. 19 Ilmi Waaqaa Yesuu Kiristoos ka Sillaas, Ximootewoosii fi ani odduu teessanitti lallanne jecha yennaa maraa, «Eeti'i» jedhuu malee, jecha yaada lamaa ka, «Eeti'i» fi «Waawwo'o» jedhuunii moti. 20 Waadaan Waaqi nu'uuf gale duudiin karaa Kiristoosii, «Eeti'i» te'a. Tanaaf nuutille ulfinna Waaqaatiif karaa Kiristoosii, «Ameen» jenna. 21 Nuuti isin woliin Kiristoositi akka jabaannu ka godhe Waaqa; hujii tanaaf ka nu muudelle isa. 22 Ka isaa te'uu keennaaf beessisa ifii nu irratti godhee, karra hegeri nuu kennuuf akka qaddi'iititi Ayyaana Woyyicha ifii gadhaa keenna keessa ka keye isa. 23 Wonni ani gara lafa Qorontoosii deebi'ee dhufuu dhabeef, akka isin hin gaddisiinne isiniif nayee ti; kanalle'eef Waaqi naaf dhuga'a. 24 Isin dhugeeffanna'aan jabaattanee waan dhaabbattaneef, akka gammaddanuuf isin woliin hujaarra malee, dhugeeffanna teesan irratti ifi goottoniisaafii moti.

2 Ani deebi'ee isin gaddisiisu'uuf gara keessan akka hin dhunne murteeffadheera. 2 Ani yoo isin gaddisiiselle, isinuma worra ani gaddisiise malee, eentu na gammachiisa ree? 3 Ani gara keessan yennaa dhufu, worri na gammachiisu'uuf male akka na hin gaddisiinneef jedhee, akka san isiniif barreesse. Sababille gammadi kiyya gammada keessan maraa akka te'e hin addadha. 4 Gadda guddaa'an, gadhaa laalatee fi imimmamaan hedduu buusee wonni isiniif barreesse, akka ani guddoo isin jaaladhu akka beettanuuf malee, isin gaddisiisiisaafii moti. 5 Nami nama gaddisiise yoo jiraate inni ka gaddisiise anaa moti; yakkaa itti o'siisa hin te'in malee, gara tokkoon

inni isin duudii gaddisiise. 6 Nama akkasii kana, teenna Waaqa irraa dhutti. 6 Tajaajltoota Gondooro adabbiin isin hedduun adaddane hin geetti. 7 Namichi Haareyaa akka teenuuuf ka dandeetti nu'uuf kenne isa; kun guddoo gaddiisa irraa ka ka'e addii akka hin gondooroon tun ta Ayyaana Woyyichaati malee, ta kutanne, isaaaf araarantanee jajjabeessuu qaddan. 8 seera qube'een barreffameetii moti. Seerri qube'een Maarre isa jaalatuu keessan akka mirkaneessitanu barreffame du'a fida; Ayyanni Woyyichi ammoo jiruu isin kadhadha. 9 Ani haga isin ilaalee, waan kenna. 7 Seerri dhakaa baxxicha irratti qube'een maraan ka ajajantau tel'iisa keessan beekiisaaf isiniif bocameeraayyu; ifi yennaa seerri kennname jiru kuun barreesse. 10 Nama isin araarantanuuuf, anille hin badaa ka deemu te'ulle, kolbaan Israa'elii fuula araaramaaaf. Wonni ani namaaf araaramuu male muuse'eetitti ila qaddee ilaaliisaaf hin dandeenne. yoo jiraatte, sababa keessaniiif jedhee fuula Kiristoosii Eegasuu seerri du'a fide ulfinna akkanaatiin yoo duratti araarameera. 11 Hujji hantuu seexanaa waan mudhate, 8 tajaajilli karaa Ayyaana Woyyichaatiin beenmuuf, akka inni nu hin gowoonsineef jedhee dhaggamu ulfinna kana caalu attam hin qabaanne tana godhaara. 12 Oduu Gammadaa ta Kiristoosii ree? 9 Tajaajilli yakkaa namatti muru ulfinna haganaa lallabiisaaf, yennaa ani gara qachaa Xiro'asii dhaqe, ka qabu yoo te'e, tajaajilli nama balchoonsu attam Goottaan balbala tajaajilaa naaf baneeraayyu. 13 ulfinna caalu qabaatuu dhaba ree? 10 Ulfinni duuba Ammoo obboleessa kiyya Tiitoos achitti waan dhagguu irraa ka akka malee caalu waan te'eef, ulfinni dur dhabeef, yaadi kiyya hin foorfanne. Maarre worra tare akka woy hin qanneetitti laakkowama. 11 Wonni achi jirutti nageya dhaamee gara Maqedoniya'aa caararrowaa deentuuyyu ulfinna haganaa ka qaddu tare. 14 Waaqa yennaa mara karaa Kiristoosiitiin eega teete, wonni haga bara baraa jiraatu ammoo injifattoota nu godhee, nu qajeelchuu fi beekkumsa ulfinna akka malee caalu attam hin qabaanne ree? 12 marroo Kiristoosiitiif qannu akka uddowaa foolee Addiiakkanaa waan qannuuf, sodaa malee dubbanna. dansaa qabuu, addee mara akka dhaqqassimnu nu 13 Nuuti akka muuse'eetii moti; inni calalaqa fulaa ka godhuuf galanni te'u ti. 15 Nuuti worra fayyuufille te'e, badu san kolbaan Israa'elii akka hin dhaggineef fuula worra baduuf akka dakkara foolee dansaa qadduu ifii gollate. 14 Qalbiin isaanii dhugumaan dillootteerti; teenee, Kiristoosiin worra Waqaaf dhikaateeru. 16 haga guyyaa adhaalle kitaaba Gondooro Qaraa Nuuti, worra baduuf foolee gara du'aa geessitu; worra yennaa dubbisanu qalbiin isaanii gollaa saniin akkuma fayyuuf ammoo foolee gara jiru'u geessitu. Yoona gollanteen jirti. Gollaan tunille karaa Kiristoosii qofaan hujji akkasii tanaaf ka dandeettii qabu eennu? 17 ka baddu waan teeteef tun teete. 15 Haga adhaalle Nuuti akka worra Waqaan ergameetitti tajaajltoota yennaa isaan kitaaba Seera Muuse'ee dubbisanu Kiristoosii teenee, fuula Waqaqa duratti gadhaa mara, qalbiin isaanii golla'an gollanti. 16 Ammoo qullu'uun dubbanna malee, akka namoota hedduu yennaa nami gara Gootta'aa deebi'u gollaan hin baddi. Jecha Waqaqa bu'aaf daldalanuutii moti.

3 Nuuti ammalle ifi saaduu jalqabaarraa? Yookiin akkuma worri gariin godhu xalayaa deeggarsaa gara keessan fidatuu yookiin isin irraa fudhatuu nu barbaachisaa ree? 2 Xalayaan keenna ka akka nami duudiin beekkuu fi dubbisuuf gadhaa keenna

keessatti barreffameeru isinuma. 3 Isin tajaajila keennaan xalayaan Kiristoosii te'uun keessan ifa.

Xalayaan kun hallu'uun adoo hin te'in, Ayyaana fi fokkisiisaa te'e lakkinneerra; maltumma'an hin

Waqa jiraata'atiin, gabatee dhaka'aa irrattu adoo

hin te'in gadhaa namaa keessatti barreffameera.

4 Nuuti karaa Kiristoosiitiin Waaqatti addii waan

nama maraatiif fuula Waqaqa duratti ifa goona. 3

qannuuf tana jenna. 5 Nuuti dandeettii teennaan tana

Oduun Gammadaa ta nuuti lallannu yoo gollantelle,

goona waan jennu takkaalle hin qannu; dandeettii teennaan tana

4 Bulchaa biyya lafa tanaa 17 Goottaan Ayyaana; addee Ayyaanni Gootta'aa jirutti bilisummaan hin jirti. 18 Nuuti duudiin fuula hin gollamiiniin, ulfinna Waqaqa akka daaw'iti'iin mudhatututti hin calalassina; nuutille bifaa Goottaa Ayyaana te'e fakkaatiisaaf ulfinna irraa gara ulfinna hin jijjiiranna.

4 Waaqi marartii ifiitiin tajaajila kana waan nu'uuf

kenneef addii hin kutannu. 2 Nuuti waan dhossa'aa

hunyu; Jecha Waqaalle hin micciirru; addee akkasii

dhugaa ifatti baannee mudhinna; ifille wodanaa

4 Bulchaa biyya lafa tanaa 17 Goottaan Ayyaana; addee Ayyaanni Gootta'aa jirutti bilisummaan hin jirti. 18 Nuuti duudiin fuula hin gollamiiniin, ulfinna Waqaqa akka daaw'iti'iin mudhatututti hin calalassina; nuutille bifaa Goottaa Ayyaana te'e fakkaatiisaaf ulfinna irraa gara ulfinna hin jijjiiranna.

ka te'e Seexanni qalbii worra hin dhugeeffannee jaamseera; inni Oduu Gammadaa ta ulfinna Kiristoosii isaanii issitu, ta bifa Waaqaatiin mudhatte akka isaan hin dhaggine godheera. (aiōn g165) 5 Nuuti Yesuus Kiristoos Goottaa akka te'ee fi nuutille marroo isaatifi marroo teennaa moti. 6 Waaqi, «Ifi dukkana keessatti wonni nuuti aadaarruuf duuti jiru'uun jijjirantee, nafa ifuu ti» jedhee dubbate, ifa beekkumsa ulfinna ifii ol-gubba'aa akka uffannuuf malee, nafa keenna ka ka fuula Kiristoosii irraa mudhatu, gadhaa keenna lafa tanaa irraa adda bayiisa barbaanneetii moti. 5 keessatti akka ifu godhe. 7 Ammoo hunni waan Jijiiramaka kanaaf ka nu qopheesselle Waaqa; san duudii irra caaltu tun, Waaqa irraa malee nu'u irraa caalaalle waan nu'uuf kennamu maraaf akka qaddii akka hin te'in akka beekkamuuf karra ayyantittii tana te'uuf, ayyanaa ifii ka nu'uuf kenne isa. 6 Nafa keenna akka okkotee faaraa teenee qabanneerra. 8 Karaa ka lafa tanaatiin haga jirru, Goottaa irraa ka fagaanne maraan hin rakkanna, ammoo hin injifatannu; yennaa akka teenee yoo beennelle, yennaa maraa isatti hedduu waan goonu hin wollaalla, ammoo addii hin addanna. 7 Nuuti ka jiraannulle dhugeeffanna'an kutannu. 9 Miidhaan nu'u irra hin geya, ammoo jaalota malee, isa dhaggiisaanii moti. 8 Nuuti nafa akka mana dhannee hin beennu; dhowannee hin jinna, ammoo keennaa te'e kana irraa adda baanee, Goottaa woliin hin duunu. 10 Jiruun Yesuusii nafa keenna irratti jiraatiisaaf hin halchina; tanaaf ifi addiiin leena. 9 Nuuti akka mudhatu, yennaa duudii du'a isaa nafa keenna nafa keenna kanaan jiraannulle, jiraatuu dhannulle, irratti ba'annee deddeenna. 11 Jiruun Yesuusii nafa yaadi keenna Goottaa gammachiisu'u. 10 Nami tokko keenna ka du'u irratti akka mudhattuuf, nuuti worri tokkonuu nafa ifiitiin adoo jiruu, waan dansaalle te'e jirruuyuu marroo Yesuusitif yennaa mara du'aaf hantuu godheef, akkuma hujii ifiitti gatii dhaggatiisaaf, dabarfannee hin kennanna. 12 Maarre nuuti yennaa nuuti martinuu fuula barcumaa mura'aa ka Kiristoosii maraa afaan du'aa jirra, isin ammoo afaan jiru'u jirtan. durattu dhikaatuu qanna. 11 Tanaaf Goottaa sodaatis 13 Teetuu malee Barreefama Woyyicha keessatti, maan akka te'e waan beennuuf, worra dhibii hin «Ani dhugeeffadhe; tanaaf dubbadhe» akkuma hubachiinna. Nuuti maan akka teenelle Waaqi hin jedhante, nuutille ayyanuma dhugeeffanna'aa san beeka; isinille gadhaa keessan keessatti nuuti maan waan qannuuf hin dhugeeffanna. Sababa kanaaf akka teenee akka beettanu hin addadha. 12 Worra hin dubbanna. 14 Waaqi ka Goottaa Yesuus du'a keessa ifiitiin adoo hin te'in, waan alaan mudhatuun kaase, nu'ulle Yesuus woliin akka kaasuu fi isin ifi jajanuuf deebii kenniisa akka dandeettanu, nu'uun wolille'en ifi durattu akka dhikeessu hin beenna. 15 akka ifi jajanuuf malee, nuuti ammallle deebinee Akkuma badhaadhi Waaqaa irra caalaa fakkanaa ifi saadiisaafii moti. 13 Nuuti maraataa yoo teenee worra hedduu dhaqqabaa deemuun, worri ulfinna Waaqaaf jennee ti; worra qalbii qabu yoo teenelle Waaqaatiif galata dhikeessu akka heddatuuf tun isiniif jennee ti. 14 Kiristoos nama duudi'iif akka duudiin isiniif teete. 15 Tanaaf addii hin kutannu. Nafi du'ee fi nami duudiin du'a isaa ka qoodamu akka keenna ka gubba'aa duloomaa dadhabaa jiraatulle, te'e waan hubanneef, jaalalli isaa nu dirqansiisa. 15 nafi keenna ka keessaa guyyuma guyya'aan hin haareffama. 16 Rakkoon teenna diqquo'of fi ta haga hin qanne akka dhaggannu nu gooti. (aiōnios g166) 18 Nuuti ka eegannu waan hin mudhanne malee, waan mudhatuu moti. Wonni mudhatu ka haguma yenna'aati; wonni hin mudhanne ammoo ka haga bara baraa ti. (aiōnios g166)

5 Nafi keenna ka lafa tanaa, ka akka dunkaaniitii keessa leenu yennaa diigame, mana harka

namaatiin hin ijaaramin, ka Waaqi ol-gubba'atti ijaare akka qannu hin beenna. (aiōnios g166) 2 Ammaa tana nuuti nafa ol-gubba'aa uffatiisaaf dharra'iisaan aadiisatti jirra. 3 Isa san yennaa uffanne qullaa jiraannee hin dhaggannu. 4 Dunkaana lafa tanaa tajaajltoota teessan akka teenee lallabaarra malee, keessa haga jirru, ba'aan nu'utti ulfaattee aadaarra; marroo teennaa moti. 5 Waaqi, «Ifi dukkana keessatti wonni nuuti aadaarruuf duuti jiru'uun jijjirantee, nafa ifuu ti» jedhee dubbate, ifa beekkumsa ulfinna ifii ol-gubba'aa akka uffannuuf malee, nafa keenna ka ka fuula Kiristoosii irraa mudhatu, gadhaa keenna lafa tanaa irraa adda bayiisa barbaanneetii moti. 5 keessatti akka ifu godhe. 6 Nuuti ka jiraannulle dhugeeffanna'an kutannu. 7 Nuuti nafa akka mana dhannee hin beennu; dhowannee hin jinna, ammoo keennaa te'e kana irraa adda baanee, Goottaa woliin hin duunu. 8 Nuuti nafa akka mara ifi addiiin leena. 9 Nuuti akka mudhatu, yennaa duudii du'a isaa nafa keenna nafa keenna kanaan jiraannulle, jiraatuu dhannulle, irratti ba'annee deddeenna. 10 Nuuti nafa akka mara ifi addiiin leena. 11 Tanaaf Goottaa sodaatis 12 Teetuu malee Barreefama Woyyicha keessatti, maan akka te'e waan beennuuf, worra dhibii hin «Ani dhugeeffadhe; tanaaf dubbadhe» akkuma hubachiinna. Nuuti maan akka teenelle Waaqi hin jedhante, nuutille ayyanuma dhugeeffanna'aa san beeka; isinille gadhaa keessan keessatti nuuti maan waan qannuuf hin dhugeeffanna. Sababa kanaaf akka teenee akka beettanu hin addadha. 12 Worra hin dubbanna. 13 Waaqi ka Goottaa Yesuus du'a keessa ifiitiin adoo hin te'in, waan alaan mudhatuun kaase, nu'ulle Yesuus woliin akka kaasuu fi isin ifi jajanuuf deebii kenniisa akka dandeettanu, nu'uun wolille'en ifi durattu akka dhikeessu hin beenna. 14 akka ifi jajanuuf malee, nuuti ammallle deebinee Akkuma badhaadhi Waaqaa irra caalaa fakkanaa ifi saadiisaafii moti. 13 Nuuti maraataa yoo teenee worra hedduu dhaqqabaa deemuun, worri ulfinna Waaqaaf jennee ti; worra qalbii qabu yoo teenelle Waaqaatiif galata dhikeessu akka heddatuuf tun isiniif jennee ti. 15 Kiristoos nama duudi'iif akka duudiin isiniif teete. 16 Tanaaf addii hin kutannu. Nafi du'ee fi nami duudiin du'a isaa ka qoodamu akka keenna ka gubba'aa duloomaa dadhabaa jiraatulle, te'e waan hubanneef, jaalalli isaa nu dirqansiisa. 15 nafi keenna ka keessaa guyyuma guyya'aan hin haareffama. 17 Tanaaf eennulle Kiristoosiin yoo jiraate inni dada haareya; dadi dullattiin tarteet, dadi haaretti dhutteerti. 18 Tun duudiin Waaqa karaa Kiristoosiitii ifi woliin nu araarsee fi tajaajila araarsiisa nu'u kenneen

teete. 19 Tunille Waaqi Kiristoosiin kolbaa biyya attam wol qabatuu dande'an? Ifaa fi dukkanti attam lafaa duudii ifi woliin araarsiisatti jiraayyu jechu'u; woliin jiraatuu dande'an? 15 Kiristoosii fi Seexanni yakkaa namootaalle itti hin laakkonne; nu'ulle'eef attam woli galuu dande'an? Nami dhugeeffatuu fi jecha namoota Goottaa woliin araarsinu kenne. 20 nami hin dhugeeffanne maan woliin qaba? 16 Galmi Waaqi karaa keennaan namoota waan yaamuuf, Waaqaa, waaqota dharaa woliin woliigaltee maan nuuti bakka bu'oota Kiristoosii ti; tanaaf, «Waaqa qaba? Akkuma Waaqinuu, «Mana kiyya kolbaa tiyya woliin araarama'a» jennee maqaa Kiristoositiin isin oddu'utti hin godha; odduu isaaniille hin le'a; Ani kadhanna. 21 Akka nuuti worra karaa Kiristoosii Waaqa isaanii hin te'a, isaanille kolbaa tiyya hin te'an» tokkummaa dhugaamettii Waaqaa woliin qoodamu jedhe, nuuti Galma Waaqa jiraata'aa ti. 17 Ammalle teenu, Waaqi Kiristoosii cubbuu hin qanne, akka Goottaan, «Isin odduu isaaniitii fowama'atii bay'a; cubbuu teenna mara ba'atu godhe.

6 Nuuti Waaqa woliin ka hunyu waan teeneef, badhaadha Waaqaa ka fudhattane akkanumaan hin balleessina'a jennee isin kadhanna. 2 Waaqi, «Yennaa na biratti fudhatama qaddutti ani si caqase; Guyyaa fayyinna keetii, ani si qarqaare» jedha. Kunoo dhage'a'a yennaan fudhatama qaddu amma; guyyaan fayyinnaalle adha. 3 Tajaajilli keenna akka hin tuffatanne, eennulle'eef gufuu hin teenu. 4 Addee akkasii waan goonu maraan akka tajaajltoota Waaqaatitti rakkoo, farraa fi muddama ossiisan ifi dhikeessina. 5 Akki ifi dhikeessinule: dikamiisaan, hidhamiisaan, raafamiisaan, huji'iin dadhabiisaan, hirriiba dhabiisaa fi beelaan; 6 hime isin gadhaa keenna keessa jirtan. Tanaaf jiru'u akkasuma qulqullumma'aan, beekumsaan, ossaan, arjumma'aan, Ayyaana Woyyichaan sooreffamiisa fi jaalala dhuga'aatiin, 7 jecha dhuga'aati fi hunna Waqaatiin. Hubiisa fi ifi irraa dhooggatiisaafille, mey keenna ka woraanaa balchumma'a. 8 Nuuti ulfinnaa fi salphinnalle fudhanneerra; komatamiisa fi leellifamiisalle fudhanneerra; dhugaameyyii adoo teeneerruu, dharaameyyii jedhanneerra; 9 ka beekkanne adoo teeneerruu, akka hin beekkamin teene; du'aneeran yoo jedhanu, jiru'un jiraannee dhagganna; dikannulle hin ijeefanne; 10 gaddi nu dhaqqabulle, yennaa mara hin gammanna; hiyyeyyii adoo teeneerruu worra hedduu dureeyyii goona; womaa ka hin qanne adoo teeneerruu, waan maraa qanna. 11 Worra Qorontoos keessa leetanu! Nuuti ifa tolchinee isinitti dubbanneerra; gadhaa keennalle badhinnee isinii banneerra. 12 Isinumatti gadhaa nu irraa kutate malee, nuuti isin irraa hin kutanne. 13 Akkuma nuuti gadhaa isinii badhanne, isinille gadhaa nu'uuf badhadha'aa jedhee akka ijoollee tiyyaatitti isinitti dubbadha. 14 Worra hin dhugeeffanne woliin hin xaxamina'a. Balchumma'aa fi cubbuun

waan battii te'e hin tuqina'a. Anille isin hin fudhadha;

18 Ani Abbaa keessan hin te'a, isinille ilmaan tiyya ta dhiiraatii fi durraa hin teetan jedha Goottaan waan mara dande'u» jedheera.

7 Jaalota tiyya, addiin tun duudiin waan nu'u kennanteef, waan nafaa fi ayyaana keenna xureessu duudii irraa kowa'a ifi qulquelleessina; Waqaalle sodaataa woyyummaan teenna mijuu akka teetu kowa'a goona. 2 Gadhaa nuu badhadha'a. Nuuti nama tokkolle hin yakkine; nama tokkoolle hin miine; yookiin eennulle itti fayyadama keenna hin godhanne. 3 Ani yakkaa isinitti muru'uuf tana jedhiisatti hin jiru; akkuma ani tanaan qara isinitti hime isin gadhaa keenna keessa jirtan. Tanaaf jiru'u fi du'alle'en yennaa mara isin irraa gargar hin baanu. 4 Addiin ani isin irratti qabu guddo'o; guddoo isiniififi jaja; guddoolle jajjabaadheera; rakkoo teenna mara keessatti ani akka malee gammade. 5 Yennaa lafa Maqedooniya'aa geennelle, rakkoon karaa adda addaatiin nu dhaqqadde malee hin foorfanne; alaan lola, keessa keennaan sodaa qannaayyu. 6 Waaqi worra se'a cabe jajjabeessu ammoo, dhufa Tiitoosiitiin nu jajjabeesseera. 7 Nuuti dhufa isaa qofaan adoo hin te'in, akka isin isa jajjabeessitanelle waan dhageenuef jajjabaanneerra. Akkasuma dharraa, gaddaa fi yaaddoo naaf qaddanu yennaa nu'utti hime, ani caalaa gammade. 8 Ergaan ani tanaan qara isiniif barreesse ta isin gaddisiitti teetulle, ergaa san waan barreesseef hin gaabbu; gaabbee yoo jiraadhelle ergaan tiyya haga diqquo'oof waan isin gaddisiitteef gaabbe. 9 Amma ammoo waan isin gaddisiiseef adoo hin te'in, gaddi keessan akka cubbuu irraa deebitanu waan isin godheef ani hin gammada. Gaddi keessan akka fedha Waaqaa waan te'eef, nuuti waan tokkolle'en isin hin miine. 10 Gaddi akka

fedha Waaqaa te'e, nama cubbuu irraa deebisee ta dhuga'aa akka teete mirkaneessiisaaf jedheeti gara fayyinnaa geessa malee, hin gaabbiisiu. malee, isin ajajisaafii moti. **9** Isin badhaadha Goottaa Gaddi biyya lafaa ammoo du'a fida. **11** Gaddi keenna Yesuus Kiristoosii hin beettan; inni dureessa keessan ka akka fedha Waaqaa te'e kun haajamuu adoo te'eeruu, hiyyummaa isaatiin akka isin dureeyyi attamii, falmata attamii, mufii attamii, sodaa attamii, teetanuuif isinii jedhee hiyyeessa ifi godhe. **10** Waan dharraa attamii, hinaaffaa attamiitii fi dokonkora kana irratti gorsa isinii dansaa fakkaatee natti mudhate adabiisa akka feetanu akka isin godhe ilala'a. isiniif kenna: Bara engeddaa kenniisa qofaaf adoo hin Isin ammoo waan ani tanaan dura isinii barreesse te'in, waan kana godhiisaaf matooma isinitti barbaade. irraa bilisa akka teetane mirkaneessitanterant. **12** **11** Tanaaf quixiquiin isin kenniisaaf qaddanu hujrii Maarre ani isiniif barreessulle, hinaaffaan isin fuula ooltee akka muummottu, haguma qaddanutti waan Waaqaa duratti nu'uuf qaddanu akka isiniif ifa teetu yaaddane san godha'a. **12** Nami tokko kenniisaaf malee, marroo nama yakkaa hujeetti fi yakkametiffi quixiquama yoo qabaate, kennansi isaa fudhatama moti. **13** Jajjabeenna keenna caalaa gammada ka qabaatu, haga qabutti yoo kenne malee, haga Tiitoos dhaggateen ka caalu gammanneerra; wonni hin qanne yoo kennee moti. **13** Kana jechuun nuuti gammanneefille isin duudiin Tiitoos waan kiyya ifii dhaddanee worra dhibii rakkoo keessaa jajjabeessitanee fi yaada isaa foorfachiiittaneef. **14** Ani akka baattanuuf adoo hin te'in, isin lamaanuu akka ifi jajisa isiniin qabu Tiitoositti himeeraayyu; isinille na wol qixxottanu. **14** Isin yennaa rakkattanu karri hin qaannessine; nuuti yennaa maraa dhugaa isinitti isaanii rakkoo teessaniif akka ooltu, karri teessan hinneera; maarre ifi jajis marroo teessaniif Tiitoositti amma rakkoo isaaniitiif ooltuu ti. Akka kanaan isin hinne, dhugaa akka teete mirkanootteerti. **15** Isin wodhakka'atti wol qixxummaan hin jiraatti. **15** Kunille duudiin Tiitoosiif ajajamaa, soda'a fi rorommiisaan akkuma Barreffamii Woyyichi, «Ka guddaa wolitti akka isa fudhattane yennaa qaabatu, jaalaltiin inni qabate hagaan ol hin qabaanne, ka diqqoo wolitti qabatelle hagaan gad hin qabaanne» jedhu. **16** Akkuma ani isiniif quixiquamu, Tiitoosille akka isiniif quixiquamu Waaqi godhe galatoomu. **17** Tiitoos waan nuuti isa kadhanne qofaaf adoo hin te'in, fedhii ifiitiin ka'ee gammadaan gara keessan dhufe. **18** Isa woliin obboleessa Oduu Gammadaa lallabiisaan wolde'ota kiristaanaa duudii keessatti kabajamaa te'e ergaarra. **19** Obboleessi kun kana qofa adoo hin te'in, hujji dansaa tana ulfinna Gootta'atif yennaa nuuti muumimessinuu fi fedhii dansaa tajaajiisaaf qannulle yennaa mudhinnu, nu woliin deemiisaan qooda huj'iif nu woliin akka fudhatu wolde'ota kiristaanaatiin fowameera. **20** Kennansa arjoomaa ka wolitti qabame kana qabiisa irratti eennulle akka nu hin komanne ifi eeganna. **21** Yaad keenna waan sirrii te'e fulua Gootta'aa duratti callaa adoo hin te'in, fulua worra dhibii'if durale'etti huj'u. **22** Yennaa hedduu karaa heddu'un haga isa ilaallee, akka inni nama qarqaariisaaf quixiquamaa te'e waan dhaggineef obboleessa keenna Tiitoos woliin ergineerra; addii inni isinitti qabu guddoo waan iteeteef, amma hujji tana qarqaariisaaf ka durii caalaa inni quixiqui jedheera. **23** Marroo Tiitoosiif beekiisa yoo barbaachise, inni isin qarqaariisaaf waa'ela kiyya ka na woliin hujju; isa woliin

8 Obboleeyyan tiyya! Badhaadha Waaqi wolde'ota kiristaana lafa Maqedooniya'aatiif kenne akka beettanu barbaanna. **2** Isaan rakkinnu gudda'aan haga ilallamanneeran; te'uuf malee gammadi isaanii gudda'a; isaan akka malee hiyyeeyyi te'anulle, guddoo arjomaneeran. **3** Isaan haga dande'anuu fi haga dande'anuun caalaa, fedhii ifiitiin akka kennane ani isaaniif dhugaa hin baya. **4** Carraa qarqaarsa kolbaa Waaqaa ta biyya Yihuda'aa keessa jirtuuf kenniisa irratti hirmaatiisaaf magannifatanee nu kadhatane; **5** haga nuuti isaan irraa eenne caalaa godhane; matooma Gootta'aaf ifi kennane; itti aansaneelle fedha Waaqaatiin ifi nu'uuf kennaneeran. **6** Hujji tana matooma ka jalqabe Tiitoos waan te'eef, ammalle hujji arjoomaa tana akka muummessu isuma kadhanneerra. **7** Isin dhugeeffanna'aan, haasowaan, beekkumsaan, qarqaariisaaf quixiquamiisaan, jaalala nu'uuf qaddanulle'een waan maraan hin caaltan; hujji arjoomaa tanalle'een ka caaltanu te'a. **8** Maarre quixiquamiisa worri dhibiin kenniisaaf qabu keessaniin wol bira qabee ilaaliisaan, jaalaltiin teessan

ka dhufanu marroo obboleeyyan dhib'i'i yoo teete, kolbaa Waaqaa guutiisa qofa adoo hin te'in, akka isaan bakka bu'oota wolde'ota kiristaanaa ka ulfinna galata guddaa Waaqaaf dhikeessanu godha. 13 Kiristoosiiif dhaabbataneeranu. 24 Tanaaf akka Tajaajilli arjooma keessanii kun, Wongeela Kiristoosii wolde'ooti kiristaanaa jaalalli keessan ka dhuga'aa fudhattanee ajajamu keessan, isaanii fi worra akka te'ee fi maaf akka nuuti isiniin ifi jajnu akka dhibiile'eef arjoomuu keessan waan mirkaneessuuf, dhagganu, jaalala keessan isaanii mudhisa'a.

9 Marroo qarqaarsa kolbaa Waaqaa ta Yihudaa keessa jirtuuf godhamuu, isiniif barreessuun barbaachisa'aa moti. 2 Ani quxiquxamuu

keessan waan beekuuf, «Worri Akaayya'aa bara engeddaatiin jalqabee qarqaariisaaf qophowerra» jedhee marroo teessaniif worra Meqedooniya'aa biratti ifi jaje; quxiquxamuun keessanille worra hedduu kakkaaseera. 3 Marroo teessaniif wonni ani waan kana irattti ifi jaju, soba teetee akka hin hanne amma obboleeyyan tana ergaara; isin ammooakkuma ani jedhetti qophowa'aa eega'a. 4 Worri Maqedooniya'aa na woliin dhufee, adoo isin hin qophowin yoo dhagge, nuuti isinitti addachuu keennaan waan jennu dhannee hin qaannonna; isin fa'a guddoo qaannottan. 5 Maarre obboleeyyan tun anaan dura gara keessan dhufanee, qarqaarsa arjoomiisaaf waadaa galtane dura keessa akka qopheessitanu akka isin qaabachiisanuuf, gara keessan erguun barbaachisaa te'ee natti mudhateera.

Akka kanaan ani yennaa dhufu kennansi arjoomaa keessan ka qophowe te'a; isinille dirqamaan adoo hin te'in fedhi'iin akka kennitanu beessisa. 6

«Ka diqqoo facaase diqqoo galfata; ka hedduu facaase hedduu galfata» yaada jedhu qaabadha'a. 7 Tanaaf Waaqi nama gammadaan kenuu waan jaalatuuf, nami tokko tokkonuu waan gadhaa ifiittu

kenniisaaf barbaade gammadaan kennuti malee, gaabbaa yookiin hunnaan hin kennis. 8 Yennaa mara waan isiniibarbaachisu maraa ifii qabaattanee, hujji dansa'aafille ka geyee hafu akka qaabattanu Waaqi badhaadha ifii bira dabarsee isinii kennuu hin dande'a. 9 Kunilleakkuma Barreeffam Woyyichi,

«Worri hiyyeyi'iif arjoomaan kenne; balchummaan isaaalle haga bara baraa jiraatti» jedhu. (aiōn g165)

10 Waaqi ka facaausuuf sanyii, ka nyaatuuf sagalee kenuu, sanyii facaattanu mara isiniif kennee akka guddattu hin godha; midhaan arjummaa teessanii hin fakkansa. 11 Worri arjummaa teessan karaa keennaan fudhatu mara, Waaqa akka galateeffatuuf yennaa maraa akka arjoontanu, Waaqi waan maraan isin hin duroonsa. 12 Tajaajilli keessan kun dhidhuu

galata guddaa Waaqaaf dhikeessanu godha. 13 fudhattanee ajajamu keessan, isaanii fi worra dhibiile'eef arjoomuu keessan waan mirkaneessuuf, nami hedduun Waaqa hin leellisa. 14 Isaanille badhaadha guddaa Waaqi waan isinii kenneef, isin dharra'aa isinii daadimatan. 15 Kennaa isaa ta hagana hin jedhanneef, Waaqi galatoomu.

10 Ani Phawuloos yennaa isin bira jiru nama,

«Nama ila laafu» jedhame; yennaa isin irraa fagaadhe ammoo, «Nama ila jabaatu» jedhame; gadhi laaffinnaa fi arjummaa Kiristoosiiin, 2 ani yennaa isin bira dhufe ila jabeennaan akka na hin dubbachinnae isin kadhadha; worra akka yaada fooniititi deddeebina nu seyanu durattu ammoo, ila jabeennaan dubbatisaaf barbaada. 3 Biyya lafaa keessa leenulle, nuuti akka biyya lafaa hin lollu. 4 Mey woraanaa keennalle ka kushee diigisaaf dandeessisu, ka hunna Waaqaa qabu malee, meya woraanaa ka biyya lafaatii moti. 5 Waaqa beekiisa irratti moroma'aa fi kijiba gufuu te'ee ka'u duudii hin balleessina; yaada namaa duudiilie booji'aa Kiristoosii akka ajajamu goona. 6 Eega ajajamuun keessan muummowe, ajajama dhaba duudii adabiisaaf hin qophonna. 7

Isin waan ila durattu mudhatu qofa ilaaltan. Nami tokko ani ka Kiristoosii ti jedhee yoo ifi addate, nuutille akkuma isaatuu ka Kiristoosii te'u kenna hubatuu ti. 8 Marroo baallii Gootaan nuu kenneetiif, yoo guddoo ifi jajelle itti hin fokkiffadhu; baallii tun isin ijaariisaaf malee, isin diigisaaf hin kennanne. 9 Ani

xalayaayi kiyaaan akka waan isin sodaachisiisatti jiruu akka yaaddanu hin fedhu. 10 Worri gariin, «Ergaan Phawuloosii jajjaduu'u fi ulfaattu'u; inni ammoo yennaa nu biratti dhaggamu dadhaba'a; dubbiin isaaalle goofa» jedhan fa'a teeti. 11 Worri akkasii waan nuuti fagoo jiraannee barreessinuu fi waan yennaa isin woliin jirru hunyu odduu garaa garummaan akka hin jirre hubatuu ti. 12 Nuuti worra ifi saadutti ifi laakkowu'uuf yookiin isaanii wol biratti ifi qannee ilaaliisaaf ila hin jabaannu. Isaan ammoo ifiinuu ifi waan madaalanuu fi ifiinuu ifi wol biratti qabanee ifi waanilaalanuu gowwoole'e. 13 Nuuti ammoo haga isin bira geennulle'etti, meessaa tajaajila Waaqi nuu kenneen ifi jajaarra malee, haga irra tarree ifi hin

jajnu. 14 Isinille meessaa tajaajila keennaa keessa keessatti na hin dhooggu. 11 Ani waan isin hin waan jirtanuuf, nuuti Oduu Gammadaa ta Kiristoosii jaalanneef kana jedhaa? Akka ani isin jaaladhu gara keessan finnee yennaa dhunne meessaa san Waaqinuu hin beeka. 12 Ergantooti dhibiin sun, hin tarre. 15 Tanaaf meessaa Waaqi nuu murteesse «Nuitille akkuma isaanii hujaarra» jedhaa sababa irra dabarree, hujii worra dhibi'iitiin haga malee ifi ittiin ifi jajnu isaan dhassisiisaaf, akkuma amma hin jajnu; addee akkasi dhugeeffannaan teessan godhiisatti jiru gara duraalle hin godha. 13 Namooti akka guddattuu fi hujii teennalle haga meessaa akkasi ergantoota Kiristoosii fakkaatiisaaf worra ifi Waaqi nuu murteesseettti, odduu teessanitti irra jijiiru, ergantoota sobaatii fi hojattoota maltoole'e. 14 caalaa akka babadhatu hin addanna. 16 Maarre Kunille waan nama baaseffachiisu moti; Seexanninuu meessaa tajaajila nama dhibi'ii keessa seennee, hujii ergantoota ifaa fakkaatiisaaf ifi jijiiru. 15 Tanaaf tanaan qara hujanteen adoo ifi hin jajin, biyyoota tajaajiltooti Seexanaa tajaajiltoota balchumma'aa isiniin gamaatille'etti Oduu Gammadaa lallabuu hin fakkaatiisaaf yoo ifi jijiirane hin baaseffachiisu. dandeenna. 17 Ammoo akkuma Barreeffam Woyyichi Muummee irratti gatii hujii ifii hin dhaggatan. 16 jedhutti, «Ka ifi jajuu Gootta'aan ifi jajuu ti». 18 Ani ammallle isiniin jedha; eennulle gowwaa na hin Sababille nama Goottaan saadutti fudhatama qaba seyin; yoo seetane ammoo diqqumalle akka ifi jajuu malee, nami ifi saadu fudhatama hin qabu.

11 Ani diqqoo gowwoomulle akka naa ossattanu hin addadha; maganne'e na ossadha'a. 2 Ani akka durra duudduu qulqullitti'ii Kiristoosii abbaa manaa tokkochatti, isin heerumiisiisaaf waan isin kadhadheeruuf, akkuma Waaqi hinaafu anille isin hinaafa. 3 Akkuma bofi maltumma'aan Heewwan sobe, yaadi keessanille gara badee qajeelumma'a fi qulqullummaa Kiristoosiif qaddanu irraa isin milissinaa laati jedhee sodaadha. 4 Nami tokko gara keessan dhufee, Yesuusii nuuti isinitti lallanne malee, Yesuusii dhibii yoo isinitti lallabe yookiin ayyaana kanaan dura fudhattane malee, ayyaana dhibii yoo fudhattane yookiin Wongeela tanaan dura fudhattane malee, Wongeela dhibii yoo fudhattane, cadhittanee itti ilaaltan jechu'u. 5 Ani ammoo karaa tokkolle'een ergantoota guguurdoo tana irraa waan diqqaadhu hin seyu. 6 Ani dandeetii dubbi'i dhabulle, beekkumsa hin qaba; nuuti yennaa maraa karaa maraan waan kana ifa isiniif gooneerra. 7 Ani gatii malee Oduu Gammadaa ta Waaqaa waan isinii lallabeef, akka isin ol jettanuuf ifi gad qabuu kiyyaan cubbuu hujee ree? 8 Isin tajaajiliisaaf, wolde'oota kiristaanaa dhibii irraa qarqaarsa waan fudhadheef, ani isaan saameera. 9 Yennaa isin woliin jiraataa woy dhabee rakkadhe, obboleeyyan Maqedooniya'aa dhufane waan naa barbaachisu maraan waan na qaraqaaraneeef, ani nama tokkolle'etti ba'aa hin teene. Akkuma tanaan dura ba'aa isinitti te'uuh dhabe, gara duraalle ba'aa isinitti hin te'u. 10 Dhugaan Kiristoosii haga na keessa jirtu, eennulle ifi jajuu kiyya kana lafa Akaayya'aa akka gowwa'aatitti na fudhadha'a. 17 Akka kana ifi jajiisaan yennaa dubbadhu akka gowwa'aa te'eeti malee, akka fedha Gootta'aatii moti. 18 Worri hedduun akka yaada fooniititi ka ifi jaju eega te'e, anille ifi hin jaja. 19 Isin qarolee waan teetaneef, gowwoolee gammadaan hin ossattan. 20 Nami yoo garba isin godhate yookiin yoo isin irra nyaaate yookiin bu'aa ifitifif yoo isin fayyadame yookiin yoo isin tuffate yookiin yoo isin dhabanaase hin ossattan. 21 Nuuti ammoo waan saniin dadhaboolee te'u kennaan fokkifataa dubbadha. Eennulle ifi jajiisaaf ila yoo jabaate, anille akkuma isaa ila jabaadhee ifi jaja. Ammalle akka gowwa'aa te'e tana jedha. 22 Isaan worra Ibirootaatii? Anille nama Ibirootaa ti. Isaan worra Israa'elitii? Anille nama Israa'elii ti. Isaan sanyii Abrahaamii? Anille sanyii Abrahaamii ti. 23 Isaan tajaajiltoota Kiristoosii? Ani isaan caalaa tajaajilaa Kiristoosii ti. Ani akka maraata'a tana dubbadha; ani isaan caalaa yennaa hedduu hujii'in dadhabeera, yennaa hedduu hidhameera, yennaa hedduu dikameera, yennaa hedduulle du'a gyeera. 24 Ani lichee soddomii sagal sagal yennaa shan harka Yihudootaatitti dhaanameera. 25 Yennaa sad ciira'an dhaanameera; yennaa tokko dhaka'aan tumameera; yennaa sad caccab hoboloo gudditti'ii na dhaqqabeera; guyaa tokko fi halkan tokko galaana irra oolee buleera. 26 Yennaa hedduu ideensa irra waan tureeruuf, balaan laga guutee, balaan saantotaa, balaan gosa tiyyatii fi worra Yihudoota hin te'in irraa, balaan qacha'aa fi gammoojji keessatti, balaan abbaayaa keessalle'etti, balaan kiristaanota dharaameyyii irraa

na dhaqqabeera. 27 Hujii hantuu hujee, akka malee gammadaa ifi jajiisa barbaada. 10 Ani hunna ka elowera; yennaa hedduu hirriiba dhabeera; yennaa dhaggadu dadhabaa yennaa te'utti waan teeteef hedduu beelodhee dheebodheera; yennaa hedduulle Kiristoosii yennaa dadhabu, yennaa arraffamu, sagalee dhabeeraayyu; booji'i fi daara dageera. 28 yennaa rakkadhu, yennaa miidhamu fi yennaa Waan dhibii lakkisii marroo wolde'ota kiristaanaatiif, yaaddawu hin gammada. 11 Ani akka gowwa'aa guyyuma guyya'aan hedaa yaadowaa ture. 29 dubbadhe; akka ani akkas dubbadhu isinitti na godhe; Eentu dadhabeeruun, ani dadhabuu dhabeera? Eentu na deeggaruu ka qaddanu silaa isin; ani woyittuu cubbu'un gufatun, gadhaan na laalatuu dhabeera? laakkowamu dhabulle, worra ergantoota gugurdo 30 Ifi jajiis yoo barbaachise, ani waan dadhabbi tiyya jedhamane karaa tokkolle'een hin hanqadhu. 12 Ani mudhisuun ifi jaja. 31 Waaqi, Abbaan Goottaa kenna yennaa odduu teessan jiru, hujjin ani ossaan huje, Yesuu Kiristoosii, ka haga bara baraa galateeffame, akka ani ergamaa dhuga'aa te'e hin mirkaneessiti. akka ani sobaa hin dubbanne hin beeka. (aīōn g165) Kunille beessisa, baasaa fi bilbaasota. 13 Ani ijjumaa 32 Yennaa ani qachaa Damaasqo'oo keessa jiru, isinitti ba'aa te'a dhabuu kiyya malee, ani maaniin bulchaan mooticha Areexaasiin jalatti bulchisatti wolde'ota Kiristaanaa dhibii isin hanqise? Tunille jiru, na qassiisiisaaf barbaadee, karroota qacha'aa akka yakka'atitii ta laakkowantu yoo teete naa eeddotaa eessisaa ture. 33 Namooti ammoo, araaramaa'a. 14 Gara keessan dhufiisaaf qophouun qiriccoo keessa na keyanee urata dalleyaatiin na kiyya, amma yennaa sadeesso'oo ti; ani isinitti ba'aa buusaneeranuu isa jalaa miliqe.

12 Ifi jajiisaan bu'aan dhaggamu jiraatuu dhabulle, ifi jajiisa yoo barbaachise yaadaan dhaggu'uun fi mudhii Goottaan naaf kenneen ifi jaja. 2 Nama ka Kiristoosii te'e tokko beeka; nami kun woggaa kudha afuriin dura, haga ol gubbaa olii fudhatame; akki inni fudhatamelle nafaan te'uun yookiin te'uun dhabuu ani hin beeku; Waaqi hin beeka. 3 Ifii ammoo nami kun gara addee gammadaa akka fudhatame hin beeka; teetuu malee nafaan te'uun yookiin te'uun dhabuu ani hin beeku; Waaqi hin beeka. 4 Inni gara addee gammadaa fudhatamee, waan jecha namaatiin himamiisaaf fi namille dubbatiiisaaf hin dandeenne dhage'e. 5 Ani nama akkana jiruun ifi jaja; marroo ifii kiyyaa ammoo, dadhabbi tiyya malee waan ifi jajadhuun hin qabu. 6 Ani dhugaa waan dubbataaruuf, ifi jajiisa yoo barbaadelle ani hin gowwoomu; ammoo eennulle waan na irratti dhagguu fi waan na irraa dhage'u caalaa akka hin herrenneef, ifi jajuu irraa ifi quсадha. 7 Mudhii guddoo tanaan ta kaate akka ani hin koorre, wonni akka qore'ee nafa kiyya woraaneen na farrisiius, ergamaan Seexanaa naa kennname. 8 Wonni na rakkisuun, akka na lakkittu yennaa sad gara Gootta'aa daadimadhe. 9 Inni ammoo, «Hunni tiyya mijuu teetee ka mudhattu yennaa ati dadhabaa teete waan teeteef, badhaadhi kiyya si hin geya» anaan jedhe. Tanaaf hunni Kiristoosii akka ana irra jiraattu, ka durii caalaa dadhabbi tiyyaan

na deeggaruu ka qaddanu silaa isin; ani woyittuu cubbu'un gufatun, gadhaan na laalatuu dhabeera? laakkowamu dhabulle, worra ergantoota gugurdo 30 Ifi jajiis yoo barbaachise, ani waan dadhabbi tiyya jedhamane karaa tokkolle'een hin hanqadhu. 12 Ani mudhisuun ifi jaja. 31 Waaqi, Abbaan Goottaa kenna yennaa odduu teessan jiru, hujjin ani ossaan huje, Yesuu Kiristoosii, ka haga bara baraa galateeffame, akka ani ergamaa dhuga'aa te'e hin mirkaneessiti. akka ani sobaa hin dubbanne hin beeka. (aīōn g165) Kunille beessisa, baasaa fi bilbaasota. 13 Ani ijjumaa 32 Yennaa ani qachaa Damaasqo'oo keessa jiru, isinitti ba'aa te'a dhabuu kiyya malee, ani maaniin bulchaan mooticha Areexaasiin jalatti bulchisatti wolde'ota Kiristaanaa dhibii isin hanqise? Tunille jiru, na qassiisiisaaf barbaadee, karroota qacha'aa akka yakka'atitii ta laakkowantu yoo teete naa eeddotaa eessisaa ture. 33 Namooti ammoo, araaramaa'a. 14 Gara keessan dhufiisaaf qophouun qiriccoo keessa na keyanee urata dalleyaatiin na kiyya, amma yennaa sadeesso'oo ti; ani isinitti ba'aa buusaneeranuu isa jalaa miliqe.

15 Ani isiniiif jedhee waan qabu duudii, ifille dabarsee adoo isiniiif kenne guddoo hin gammada. Eega ani akkana guddisee isin jaaladhe, isin diqquma na jaalatanii ree? 16 Maarre teetutii, akka ani isin irratti ba'aa hin te'in tana wolii galla; ammoo maltumma'aaf fi sobaan waan harkatti isin galfadhe seyaartan. 17 Ani namoota gara keessan erge keessaa, karaa nama tokkochaatileen woy isin irraa nyaadheera ree? 18 Tiitoos gara keessan akka dhufu kadhadhee, obboleessa keenna sanille isa woliin ergeera. Tiitoos woy isin irraa nyaateeraa ree? Anii fi inni ayyaana tokkoonii motii ka isin tajajilie? Ideensi keennalle tokkoo motii ree? 19 Isin duudiin haga ammaa, waan nuuti isin duratti marroo teennaa falmetaarru gootanee ilaalaartanii? Nuuti Kiristoosii jiraannee, Waaqa duratti dubbataarra. Jaalota tiyya! Nuuti isin ijaariisaaf jennee tana duudii dubbataarra. 20 Yennaa ani gara keessan dhufu akka ani barbaadu adoo isin hin te'in, anille akka isin barbaaddanu adoo hin te'in, takki wol dhaggina fa'a jedhee sodaadha. Takki fa'a lolli, hinaaffaan, aariin, ifi jaalatuun, maqaa namaa balleessuuun, hamiiin, kooriisaaf fi hogaan odduu teessan jiraatuu jedhee sodaadha'a. 21 Deebi'ee gara keessan yennaa dhufu, Waaqi kiyya isin duratti na fokkisiisaaf jedhee sodaadha; tanaan qara worri cubbuu battumma'aaf, sagaagalumma'aatii fi baalagumma'aaf

hujane, waan cubbuu irraa hin deebi'iniif gaddda keessa bu'nnaa jedhee sodaadha.

13 Gara keessan dhufiis kiyya kun yennaa sadeesso'oo ti; akkuma Barreeffam Woyyichi jedhu, «Himannaan marti dhugaa baatota lamaan yookiin sadiiin mirkanootti». 2 Ani yennaa lammeesso'oo isin ilaaliisaaf dhufee isin woliin jiru, isin ifi eeggachiiseera. Ammalle fagoo jiraadhee, worra tanaan qara cubbuu hujee fi worra dhibiille ifi eeggachiisa; amma yennaa gara keessan deebi'ee dhufu eennulle hin hilu. 3 Isin ka ana keessa jiraatee dubbatu Kiristoos akka te'e mirkanoeffatiisaaf barbaaddan; ka isin keessatti mudhatulle hunna isaa ti malee, dadhabbiisaatii moti. 4 Inni fannoo gubba'atti fannifamee ka du'e dadhabbi'iin te'ulle, amma hunna Waqaatiin jiru'uun le'a; nuutille isa woliin dadhaboolee teeneerra; tokkummaa isin woliin qannuun ammoo, isa woliin hunna Waqaatiin leena. 5 Dhugeeffanna'aan akka jirtanu beeikiisaaf ifi qorqora'a; haga ifi ilaala'a; Yesuus Kiristoos akka isin keessa jiru hin hubannee? Yoo akkas hin te'in haga ilaallatamaan jiddaneertan jechu'u. 6 Nuuti haga ilaallatamaan akka hin jigin hin beettan jedhee addadha. 7 Waan hantuu akka isin hin hunye, gara Waaqa daadimanna; wonni daadimannuufille nuuti haga ilaalcha taruu dhannee yoo dhagganne, isin yennaa maraa waan dansaa akka gootanuuf malee, haga ilaalcha tariisa keenna mudhiisaafii moti. 8 Nuuti dhuga'aaf hunya malee, waan dhuga'aan mormu tokkolle huiisaaf hin dandeennu. 9 Nuuti dadhaboolee teenee, isin ammoo jajjaba yennaa teetanu hin gammanna; nuuti akka isin mijuu teetanu daadimanna. 10 Ani waan kanaaf, adoo fagoo jiruu ergaa tana isiniif barreesse; akka kanaan gara keessan yennaa dhufu, baallii Goottaan naaf kenneen ila isinitti hin jabaadhu; Goottaan baallii naaf ka kenne akka isin ijaaruuf malee, akka isin diiguuffii moti. 11 Obboleeyyan tiyya! Yoona nageyaan tee'a'a; leetoo teessan sirreffadha'a; gorsa kiyya dhage'a'a; wolii gala'a; nageyaan le'a'a; Waaqi jaalalaatii fi nageyaa isin woliin hin jiraata. 12 Sunqata woyyichaan wol sunqataa nageya wol fuudha'a. 13 Kolbaan Waaqaa marti nageya isinii dhaanteerti. 14 Badhaadhi Goottaa Yesuus Kiristoosii, jaalalli Waaqaa, tokkummaan Ayyaana Woyyichaalle isin duudii woliin jiraattu.

Galaatiya'aa

1 Namootaan yookiin karaa nama tokkootiin adoo hin te'in, Yesuus Kiristoosii fi Waaqa Abbaa Kiristoos du'aa kaaseen, ergamaa te'ee ka ergame, ana Phawuloos bira, 2 obboleeyyan na woliin jirtu mara bira: wolde'ota kiristaanaa ka Galaatiyya keessa jirtanuuf, 3 Waaqi Abbaan keenna, Goottaan keenna Yesuus Kiristoosille badhaadhaa fi nageya isiniif kenuu! 4 Akka fedha Waaqa Abbaa keennatitti, bara hamaa kana keessaa nu bilisa baasiisaaf jedhee, Kiristoos marroo cubbuu teennaatiif ifi dabarsee kenne. (aiōn g165) 5 Baraa haga bara baraatitti Waaqaaf ulfinni te'u! Ameen. (aiōn g165) 6 Badhaadha Kiristoosiitii ka isin waame irraa garagaltanee, gara oduu gammadaa ta biraar ariifattanee deebi'uun keessan na baaseffachiitteerti. 7 Worri isin kem'i godhiisaaf fi Oduu Gammadaa ta Kiristoosii daddasiisaaf barbaadu waan jiruuf tana jedhe malee, dhugumaan Oduun Gammadaa ta biraan hin jirtu. 8 Te'uu malee, nu'ulle yoo te'e, yookiin ergamaa Waaqaa ka ol-gubba'aalle yoo te'e, Oduu Gammadaa ta nuuti isinitti lallanne irraa ta gorte, yoo lallabe ka abaarame te'uu ti! 9 Akkuma tanaan dura dubbadhe, ammalle irra deebi'ee dubbadha: eennulle Oduu Gammadaa ta isin fudhattane irraa ta gorte, yoo isinitti lallabe ka abaarame te'uu ti! 10 Ani amma nama moo, Waaqa duratti fudhatama dhaggatiisaaf barbaadiisatti jira ree? Yookiin nama gammachiisu'uuf barbaadatiisatti jiraa? Nama gammachiisu'uuf adoo waan barbaadu teete, ani tajaajilaa Kiristoosii hin te'uuyu. 11 Obboleeyyan tiyya! Oduun Gammadaa ta ani isiniif lallabe, ta nami ifi keessaa maddisiise akka hin te'in, akka beettanu barbaada. 12 Oduu Gammadaa tana, Yesuus Kiristoosittti natti mudhise malee, ani eennulle irraa hin fudhanne, yookiin eennulle na hin barsiinne. 13 Yennaa duri dhugeeffannaay Yihudootaa hordofu, attam akka ani le'e dhageettaneertan; ani wolde'a kiristaana Waaqaa akka malee miidhaa balleessiisaaf wodhaanaa ture. 14 Worra bara kiyya jiru, lansoota tiyya ta Yihudootaa te'ane hedduu, ani dhugeeffannaay Yihudootaa eeggatiisaan hin caala; marroo aadaa abbootii teennaatiile'eef akka malee hin hinaafaayyu. 15 Waaqi ammoo adoo ani hin dhalatin dura na filate; badhaadha ifitille'en na

waame. 16 Oduu Gammadaa ta marroo Ilma isaa, worra Yihudootaa hin te'in oddu'utti akka ani lallabuuf, yennaa Waaqi Ilma ifii natti mudhisiisa jaalate, ani nama tokkolle woliin hin mari'anne; 17 yookiin gara worra anaan dura ergantoota te'ee Yerusaalem hin dhandhe, ammoo yoosuma gara biyya Arabaa dhaqee, achiin duuba Damaasqo'otti deebi'e. 18 Eegii san woggaa sadiin duuba Pheexroos ilaaliisaaf gara Yerusaalemii dhaqee, isa bira guyyaa kudha shan ture. 19 Obboleessa Gootta'aa Yaaqoob malee, ergantoota dhibii keessaa tokkolle hin dhaggine. 20 Wonni ani isiniif barreessu kun dhara akka hin te'in, Waaqi hin beeka. 21 Ani Yerusaalem dhaqeen duuba gara biyya Sooriya'atii fi Qiliiqiya'aa dhaqe. 22 Wolde'ooti kiristaanaa ka Kiristoosii, ka lafa Yihuda'aa keessa jiru, ilaan na dhagganee hin beekanu. 23 Oduu, «Namichi duri nu miidhaa ture, dhugeeffannaay balleessiisaaf barbaadu san, amma lallabiisatti jira» jettu qofa dhage'aneeran. 24 Sababa kiyallye'eef Waaqa galateeffatane.

2 Eega san woggaa kudha afuriin duuba, Tiitoos ifi faana fudhadhee, Baarnaabaas woliin gara Yerusaalemii deebi'ee dhaqe. 2 Akka ani achi dhaqu, Waaqi natti mudhinnaan dhaqe. Hujin ani kanaan dura hujee fi ta amma hujisatti jiru, tola akka hin banneef jedhee, Oduu Gammadaa ta worra Yihudootaa hin te'initti lallabu, sooreyyii gugurdo'oof qofitti hime. 3 Tiitoosiin na woliin jiru, nama Giriikii te'ulle, akka haqanqabaa qabatu hunnaan hin godhanne. 4 Te'uu malee obboleeyyan dharaameyyiin tokko tokko, ka luuxanee nu odduu seenane, akka inni haqanqabaa qabatu barbaadaneeraniiyyu. Isaan bilisummaa nuuti Yesuus Kiristoosiin qannu dooyanee, garbumma'atti nu deebisiisaaf barbaadanee, luuxanee seenane. 5 Dhugaan Oduu Gammadaa, akka yennaa mara isin woliin jiraattuuf, nuuti yennaa diqqolle'eef isaaniif hin ajajane. 6 Worri sooreyyii gugurdo ifi fakkeessuu ammoo, eennummaan isaanii ta qaraa womaa natti hin fakkaatu; Waaqi fula namaa ilaalee hin golu; isaan Oduu Gammadaa ta ani lallabu irratti womaa hin daballe. 7 Ammoo akka Waaqi, akkuma Pheexroos Oduu Gammadaa worra Yihudootaa ifi akka lallabuuf adaraa itti kenne, anille Oduu Gammadaa worra Yihudootaa hin te'iniif, akka lallabuuf adaraa natti kenneeru beekaneeran. 8 Waaqi akka Pheexroos ergamaa worra Yihudootaa te'ee tajaajilu godhe,

akka anille ergamaa worra Yihudoota hin te'inii le'a. 21 Ani badhaadha Waaqaa gatii hin dhooggu; te'ee tajaajilu godheera. 9 Akkasuma sooreyyi Seera eeggatiisaan adoo waan balchoomanu teete, akka utuba'aa ilaalamanu Yaaqoob, Pheexroosii fi Kiristoos toluma du'e jechu'u motii ree!

Yohaannis, badhaadha naaf kennname hubatanee, tokkummaa mudhisisaaf Baarnaabaasii fi na woliin harka wol qabanneerra; Baarnaabaasii fi ani gara worra Yihudoota hin te'inii akka dhandhu, isaaniilie gara worra gosa Waaqaa akka dhaqanu woliif galleerra. 10 Isaan marroo hiyyeyyi'iitif akka nuuti yaadannu callaa nutti dubbatane, kun waan ani dhugumaan godhiisaaf fedhuuyyu. 11 Pheexroos gara Anxokiya'aa yennaa dhufe waan dokonkoreeruuf, ani fuula duratti isa morme. 12 Namooti gariin Yaqaob biraa adoo hin dhufin dura, Pheexroos worra Yihudoota hin te'in keessaa worra dhugeeffate woliin nyaataa ture; yennaa isaan dhufane ammoo, golii worra haqanqabaa qabatee sodaatee, worra Yihudoota hin te'in iraa ifi gargar baasee qarqarfate; 13 Worri Yihudoota keessaa dhugeeffatanelle, kijiba Pheexroosii hordofaneeran; Baarnaabaasinuu kijiba isaaniitiin duubatti harkifameera. 14 Akka isaan akka dhugaa Oduu Gammadaatitti hujaa hin jirre, ani yennaa dhagge, isaan mara duratti Pheexroosiin, «Ati Yihudii teetee, akka Yihudii'iitifi adoo hin te'in, akka nama Yihudii hin te'injittii eega jiraatte, attamiin worri Yihudoota hin te'in, akka Yihudootaatitti akka jiraatuuf uttitta ree?» jedhe. 15 Nuuti dhalootaan Yihudoota malee, worra Yihudoota hin te'in worra cubbichaa moti. 16 Te'uun malee nami Yesuus Kiristoosittu dhugeeffatiisaan malee, Seera eeggatiisaan akka hin balchoonne beenneerra. Nuutille Seera eeggatiisaan adoo hin te'in, Kiristoosittu dhugeeffatiisaan akka balchoonnuu Yesuus Kiristoosittu dhugeeffanneerra. Eennulle Seera Muuse'ee eeggatiisaan hin balchoomu. 17 Kiristoosittu dhugeeffatiisaan balchoomiisaaf adoo barbaannuu, nuutinuu cubbaalleyyi teenee yoo mudhanne, akka cubbuu tolchinu ka godhiisatti jiru Kiristoos jechu'u ree? Ijumaa, hin teetu! 18 Ani Seera diige deebisee yoo ka ijaaru te'e, aninuu nama Seera diigu te'uun kiyya mudhiisatti jira jechu'u. 19 Ani Waqaaf le'lisaaf, karaa Seeraatiin Seera duraa du'eera; ani Kiristoos woliin fannifameera. 20 Maarre hagananu achi Kiristoos ana keessa le'a malee, ani ififi hin le'u. Le'l amma fooniin le'ulle, Ilma Waaqaa ka ana jaalatee, ifi dabarsee naaf kennetti dhugeeffatiisaan

3 Worra Galaatiya'aa gowwoole'e! Eentu muusessee isin dooche? Yesuus Kiristoos fannifamee, akka waan barreefamee rarraafamee, ila teessan dura jiraayyuu. 2 Ani waan tokko callaa beekuu barbaada: isin Seera eeggatiisaan moo, yookiin Oduu Gammadaa dhageettanee itti dhugeeffatiisaan Ayyana Woyyicha fudhattane? 3 Attam akkas gowwitan? Ayyana Waaqaatiin jalqaddanee, amma ammoo yaada fooniitiin muummessuu barbaaddanii ree? 4 Dhugumaan waan woy hin baaneef yoo te'e, toluma waan isin irra dhaqqabe kana mara fudhattanee ree? 5 Waaqi Ayyana ifii isinii kennee, bilbaasa isin oddu'utti wonni hujuuf, waan Seera eeggattaneef moo, yookiin Oduu Gammadaa dhageettanee waan itti dhugeeffattaneef? 6 Abrahaam ilaala'a me; Barreefami Woyyichi, «Abrahaam Waaqatti dhugeeffate; dhugeeffannaanisaalle balchumma'atti laakkowanteef» jedha. 7 Maarre worri dhugeeffatu maraa ilmaan Abrahaamii akka te'e hubadha'a! 8 Barreefam Woyyichi akka Waaqi worra gosa isaa hin te'in dhugeeffanna'aan balchoonsu, duraan dursee dhaggee Abrahaamiin, «Gosi maraa si'in hin eebbfama» jedhee, Oduu Gammadaa itti himeera. 9 Tanaaf worri dhugeeffatu maraa, Abrahaamii dhugeeffate woliin ka eebbfame. 10 Barreefam Woyyichi, «Waan Kitaaba Seeraa keessatti barreefame mara, nami hin eeganne maraa ka abaarame!» waan jedhuuf, worri Seera eeggatiisatti ciqilfatu abaarsa jala jira. 11 Barreefam Woyyichi, «Nami balchaan dhugeeffanna'aan le'a» waan jedhuuf, eennulle Waaqa duratti Seeraan balchoomiisaaf akka hin dandeenne ifa. 12 Seeri dhugeeffanna irratti hin hundeeffamu; te'uun malee Barreefam Woyyichi, «Nami waan Seerri jedhu guutu, ittiin hin le'a» jedha. 13 Barreefam Woyyichi, «Nami muka irratti rarraafamu maraa ka abaarame» waan jedhuuf, Kiristoos nu'uuf jedhee abaaramaa te'ee, abaarsa Seerri nutti fidu jalaa nu wode. 14 Eebbi Abrahaam dhaggate, karaa Kiristoos Yesuusiitiin, worra Yihudoota hin te'in maraaf akka kennamuuf, Ayyana Waaqi addii kennelle, dhugeeffanna'aan akka fudhannuu Kiristoos nu wodeera. 15 Obboleeyyan

tiyya, le'i'i guyyuma guyya'aa keessaa fakkeenna Kiristoosii eega teetane, isin sanyii Abrahaamii ti; tokko fuudhee dubbadha: yoo nami lamaan waan waan Waaqi isiniif addii kennelle hin dhaaltan.

tokko irratti wolii galee, wolii galtee san mallatteesesse, eennulle wolii galtee san diigisaaf, yookiin woy itti dabaliisaaf hin dande'u. **16** Maarre Waaqi Abrahaamii fi sanyii isaatiif addii kenneera; Barreeffam Woyyichi, akka nama heddu'uuf dubbatamuutitti, «Sanyoota» hin jedhu, akka nama tokkoof dubbatamuutitti, «Sanyii» jedha, innille Kiristoos. **17** Kana jechuu kiyyalle, Seerri woggaa dhibba afurii fi soddomaan duuba kennname, gondooro qara Waaqaan gondoorante diigee, waadaa galame san balleessisaaf hin dande'u jechuu kiyya. **18** Kennansi Waaqaa Seeratti ciqilfatiisaan adoo te'ee, waadaa galametti ciqilfatiisaan hin te'uuyyu. Te'u malee, karaa waadaa galameetiin, Waaqi kennansa ifii Abrahaamii kenneera. **19** Yoona Seerri maaf kennname ree? Sanyii Abrahaamiiif waadaa galameen kennname haga dhufu, seera tariis maan akka te'e mudhiisaaf, Seerri dabalamee kennname. Seerri ergantoota Waqaatiin, karaa araarsaa tokkochaatiin kennname. **20** Te'u malee, araarsaan tokko golii lama wolakka'atti malee takkaa calla'aaf hin barbaachisu; Waaqi ammoo tokkocha. **21** Seerri waadaa Waaqi galeen hin mormaa ree? Ijumaa hin mormu! Seerri akka jiruu kennuuf adoo kennamee jiraate, sila dhugumaan, Seera eeggatiisaan balchummaan hin dhaggantiiyyu. **22** Waadaan galame, ta Yesuus Kiristoositti dhugeeffatiisaan dhaggantu, worra dhugeeffatuuk akka kennantuuf, Barreeffam Woyyichi biyyi lafaa duudiin cubbu'uuf bitamiisaan hidhantee akka jirtu dubbata. **23** Adoo dhugeeffannaan hin dhufin dura, haga dhugeeffannaan mudhatutti, Seeraan hidhannee, Seera jalatti eegamaa ture. **24** Maarre nuuti dhugeeffanna'aan akka balchoonnuuf, haga Kiristoos dhufu, Seerri guddiso keenna te'eeraayyu. **25** Amma ammoo, dhugeeffannaan waan dhutteef, haganaa achi guddiso Seeraa jala hin jiraannu. **26** Kiristoos Yesuusitti dhugeeffatiisaan, isin martinuu ijoolle Waaqaa ti. **27** Isin worri Kiristoos wolii tokko te'iisaaf cuuphantane maraa, Kiristoos akka woya'aa uffattaneertan. **28** Karaa Kiristoos Yesuusiitii, isin martinuu tokko waan teetaneef, worra Yihudi'iitii fi Giriikii, garbichaa fi ka garbicha hin te'in, dhiiraa fi dubartii oddu'utti garaagarummaan hin jirtu. **29** Ka

4 Ammalle wonni ani jedhhu barbaadu kana: ilmi karra abbaa ifii dhaalu tokko, karra abbaa ifii mara irratti goottaa yoo te'elle, haga ijoollumma'an jiru garbicha tokko hin caalu. **2** Yennaan abbaan isaaf murteesesse haga geettu, harka worra isa guddisutii fi worra isa bulchuu jala tura. **3** Nuutille akkasuma, ayaanaan adoo hin guddatin duratti, seera biyya lafaatiif garba teenee turre. **4** Barri murtaye sun yennaa geye, Waaqi Ilma ifii nuuf erge. Inni dubartii irraa dhalatee, Seera jalatti bule. **5** Inni worra Seera jala jiru wodee, ilmaan Waaqaa nu godhiisaaf tana godhe. **6** Isin ilmaan isaa waan teetaneef, Waaqi Ayyaana Ilma ifii ka, «Abbaa, Abbaa» jedhee waamu gara keessa keennaa ergeera. **7** Maarre yoona, ati ilma malee garbichaa moti; ilma eega teete, Waaqi akka dhaaltu si godheera. **8** Isin dur adoo Waaqa hin beekin, waan dadamaan waaqota dhuga'aa hin te'iiniif garba teetaneertaniyyu. **9** Amma ammoo Waaqa beettaneertan; dhugumaan Waaqi isin beekeera. Attam deebitanee gara hunnoota biyya lafaa dadhaboole'ee fi ka woy hin baane kanatti garagaltan ree? Ammalle deebitanee garba isaanii te'iisaaf barbaaddan? **10** Guyyaa, ji'a, bonaa-gannaa fi woggaa adda te'e ulfeessitan. **11** Huijin ani isinii huje mara tola baddeerti jedhee isinii sodaadha. **12** Obboleeyyan tiyya, waan ani akka keessan te'eef, isinille akka kiyya akka teetanuuf isin kadhadha. Isin womaa na hin yakkine. **13** Yennaa jalqabaa, akka ani sababa dhibee tiyyaatiin, Oduu Gammadaa isinii lallabe, isinuu hin beettan. **14** Dhibeen tiyya ilaallachaa isinitti teetulle, akka ergamaa Waaqaatiif fi akka Kiristoos Yesuusiitii na fudhattane malee, isin na hin tuffanne, yookiin na hin jibbine. **15** Gammad keessan sun eessa dhaqe ree? Adoo dandeettane ila teessanille ifi keessaa baattanee, worra naaf kennitanu akka teetane anuu dhugaa hin baya. **16** Ani waan dhugaa isinitti himeef diina keessan te'e ree? **17** Namooti kuun isinii akka malee yaadatan, te'u malee dansa'aaffi moti; akka isin isaaniif jabaattanee yaadattanuuf, nu irraa isin kutiisa barbaadan. **18** Yaada dansa'aaf yoo te'e, namaaf yaadatuun waan dansa'a; tun ammoo yennaa maraaf malee, yennaa ani isin bira jiru calla'aaf hin te'in.

19 Ijoollee tiyya, haga bifi Kiristoosii isin keessatti badhaadha waaqaa irralle'ee bayyattaneertan. **5** Nuuti mudhatutti, ani ammalle akka dubartii deettuu isiniif ammoo karaa Ayyaana Waaqaatiin, balchummaa hin ciniinsifadha. **20** Ani marroo teessaniif waan godhu addii godhannu dhugeeffanna'aan dharra'aa eeganna. waan wollaaleeruuf, adoo isin biratti dhaggamee akka **6** Kiristoos Yesuusiin yoo jiraanne, dhugeeffannaah dhibi'in isinitti dubbadhee hin fedhaayyu. **21** Isin jaalalaan hujittuu gatii qaddi malee, haqanqabaa worri Seera jalatti buliisaaf barbaadanu, waan Seerri qabatiisa yookiin haqanqabaa qabatiisa dhabaasaa jedhu hin dhageennee? Natti hima'a! **22** Abrahaam moti. **7** Isin akkuma dansaa hujaa turtane; akka ilmaan lama qabaayyu; tokkocha dubartii garbitti isin dhuga'aaf hin ajajanne eentu gufuu isinitti te'e irraa, kaan dubartii garbitti hin te'in irraa, akka uumate ree? **8** Hawadiin tun ta Waaqa gara dhuga'aaf isin barreeffanteerti. **23** Ilmi tokkochi dubartii garbitti irraa, waamu biraa dhuttee moti. **9** Uukoon diqqoon akka fedha foonii calla'aan dhalate; kuun ammoo bukoo duudii bukeessiti. **10** Akka isin yaada dubartii garbitti hin te'in irraa, addii kennanteen kana irraa gore hin qabaatin, ani Gootta'aan ifidhalata. **24** Amma kun fakkeenna; dubartooti lamaan addii qaba. Eennulle teenaan nami isin jaanjursu sun fakkeenna gondooro lamaanii ti. Takkattiin ta muraa hin fudhata. **11** Ammoo obboleeyyan tiyya, ijoolleen isi'iil garbummaa keessatti dhalatte Aggaari; haqanqabaa qabatiisa barbaachisaa akka te'e, adoo isiin fakkeenna gondooro Gaara Siina'aa irratti waan lallabiisatti jiraadhee, maaf na miidhan ree? gondoorantee ti. **25** Aggaariin Gaara Siina'aa ka biyya Yoo akkasii, fannoon Kiristoosii namaaf gufuu te'iis, Arabaa keessa jiruun fakkeeffante sun, fakkeenna silaa hin hafaayyu. **12** Worri isin jaanjursu sun, Yerusaalemii amma kolbaa ifii woliin garbummaa haqanqabaa qabatiisa callaa adoo hin te'in, adoo keessa jirtuu ti. **26** Yerusaalemii ol-gubba'aa ammoo ifi yakkate ani hin jaaladha. **13** Obboleeyyan tiyya, bilisoontu'u; isiin haadha teenna. **27** Barreeffamaa isin bilisumma'aaf waammantaneertan; jaalalaan Wooyicha keessatti, «Ijoollee dubartii abbaa manaa wol tajaajila'a malee, bilisummaa teessan tana qadduu caalaa, ijoolleen dubartii qofii lakkifantee halchaa foonii muummefattiisaaf karaa dagu'uun hin waan heddatteef, ati maseentitti deetee hin beenne godhatina'a! **14** Seerri duudiin Jecha, «Akkuma ifi gammadi; ati ta ciniinsfattee hin beenne iyii illisili!» jaalattu nama jaaladhu!» jedhuun wolitti qabama. jedhantee barreeffanteerti. **28** Amma obboleeyyan **15** Yoo ammoo ka wol cicciniittanee wol nyaattanu tiyya, akkuma Yisihaqii, isinille ijoollee addii kennante teete, akka wol hin balleessine ifi eeggadha'a! **16** ti. **29** Te'uun malee, yennaa san ka akka fedha foonii Wonni ani jedhu tana: yonna Ayyaanaan sooreffamaa calla'aan dhalate, ka fedha Ayyaana Waaqaatiin le'aa malee, halchaa foonii hin muummessina'a! dhalate akkuma ari'e, ammalle akkasuma hin te'a. **30** **17** Halchaan foonii halchaa Ayyaanaatiin mormiti; Barreeffami Wooyichi ammoo maan jedha? Wonni halchaan Ayyaanaalle halchaa fooniitiin mormiti; jedhu, «Ilmi garbitti'iil, ilma ta garbitti hin te'inii woliin halchaan lamaan tun waan wol mormituuf, waan dhaala waan hin qoodanneef, garbitti ilma isi'iil woliin jaalattanu godhiisaaf hin dandeettanu. **18** Yoo ari'i!» hin jedha. **31** Maarre obboleeyyan tiyya, nuuti Ayyaanaan sooreffantane ammoo, Seera jala ijoollee ta garbitti hin te'inii ti malee, ijoollee garbitti'iitii hin jirtanu. **19** Hujin foonii ta beekkante. Isiilie: moti.

5 Bilisumma'aan akka leenuuf Kiristoos bilisa nu baase. Tanaaf jabaadha'a dhaabbadha'a! Deebitaneelle waanjoo garboomaatiin hin hidhamina'a! **2** Dhage'aa! Yoo haqanqabaa ifi qassiiittane, akka Kiristoos ijjumaa isiniif woy hin baane, ani Phawuloos isinitti hima. **3** Nami haqanqabaa qassiiifatu mara, dirqama Seera duudii muummessiisaaf akka qabu ani ammalle dhugaa hin bayaaf. **4** Isin worri Seera eeggatisaan balchoomiisaaf barbaaddanu, Kiristoos irraa ifi kuttaneertan;

te'e, halchaa hantu'u fi fedha isaa woliiin foon ifii badhaadhi Goottaa keenna Yesuus Kiristoosii isin fanniseera. 25 Worra Ayyaanaan leenu yoo teene, woliiin jiraatu. Ameen.
Ayyaanaan sooreffannuu ti. 26 Wol aarsaa, wol hinaafaa, tola me ifi jajnuu ti!

6 Obboleeyyan tiyya, yoo nami tokko cubbu'uun qabame, isin worri ayyaantoleen qajeelumma'aan isa qajeelcha'a! Ammoo isinille akka hin ataabanne ifi eeggadha'a. 2 Ba'aa wolii ba'adha'a! Akkasiin Seera Kiristoosii muummessitan. 3 Nami woy hin baane tokko, nama woy bawu yoo ifi seye, ifi gowwoonsa. 4 Nami maraa hujii ifii qoree ilaaluu ti! Achiin duuba worra dhibii woliiin wol bira qabee ifi ilaaliisaan adoo hin te'in, ifumaaf waan ittiin ifi jaju hin dhaggata. 5 Nami maraa ba'aa ifii ba'atuu qaba. 6 Nami Jecha Waaqaa baratu, barsiisaa ifii woliiin waan dansaa mara qoodamuu ti! 7 Ifi hin sobina'a! Waaqatti funnaan hin dhaabantu. Nami waanuma facaase haammata. 8 Nami akka fedha foon ifii facaasu, fedha foon ifii irraa du'a haammata; nami akka fedha Ayyaanaa facaasu, Ayyaana irraa jiruu bara baraa haammata. (aiōnios g166) 9 Yoo addii kutatuu dhanne, yennaan haamma'aa yennaan geette, waan wolitti qabannuuf, hujii dansaa hujiiisa me dadhannuu ti. 10 Maarre yennaa daguu dhaggaanne maratti, nama maraaf, keessattuu worra dhugeeffanna keessa jiruuf, waan dansaa goonuu ti. 11 Qubee gugurduo attamiitin akka ani harka kiyaan isiniif barreessiisatti jiru ilaala'al! 12 Worri waan nafa namaa irratti alaan mudhatu dhaggisiisuu barbaadu, akka isin haqanqabaa qabattanu hunnaan isin godha. Marroo fanno Kiristoosiiif, akka miidhaan isaan hin geenne qofaaf tana godhan. 13 Isaan haqanqabaa qabatiisa keessaniin ifi jajiisaaf, haqanqabaa qabatiisa keessan barbaadan malee, worri haqanqabaa qabateeyyuu Seera hin eegatu. 14 Fanno Goottaa Keenna Yesuus Kiristoosii, ta biyyi lafaa ana irraa ittiin fannifante, ka anille biyya lafala jilaa ittiin fannifameen malee, waan biraatiin ifi jajuun ijumaa naaf hin te'in. 15 Dada haareya te'iisa malee, haqanqabaa qabatiisii, yookiin haqanqabaa qabatiisa dhabiisi womaayyuu moti. 16 Worra seera kana hordofu maraa fi Israa'elii worra Waaqaa teeteef, nageyaa fi marartiin teetu. 17 Gadaannis ani nafa kiyya irratti qabu, garbicha Yesuusii te'uu kiyya waan mudhisuuf, haganaa achi namuu na hin rakkisin. 18 Obboleeyyan tiyya,

Efesoonii

1 Ana Phawuloosii fedha Waaqaatiin ergamaa Kiristoos Yesuusii te'e irraa: Worra Kiristoos Yesuu siif addatantane, kolbaa Waaqaa ta Efesoon keessa jirtanuuf, 2 Waaqi abbaan keenna fi Goottaan keenna Yesuus Kiristoos badhaadhaa fi nageya isiniif kennu. 3 Waaqi Abbaan Goottaa keenna Yesuus Kiristoosii, ka Kiristoosiin eebba Ayyaana ol-gubba'aa maraan nu eebbise, galatoomuu ti! 4 Inni dadama biyya lafaatiin duraayyuu, isa duratti woyyootaa fi worra komii hin qanne akka teenu, Kiristoosiin nu filateera. Jaalala ifitiin, 5 karaa Yesuus Kiristoosii i joollee ifii akka nu godhatuuuf Waaqi akka fedhaa fi halchaa ifii dansa'aattiti duruu murteesseera. 6 Badhaadhi isaa ulfaataan, ka inni Ilma ifii jaalatama'aan tola nuuf kenne, akka galateeffamuuf tana godhe. 7 Akkuma durummaa badhaadha Waaqaatitti, dhiiga Kiristoosiiin wodannee, araara cubbuu teennaa dhaggane. 8 Badhaadha ifiille qaroomaa fi beekkumsa maraan nuuf dhangalaase. 9 Waaqi akkuma duraan karaa Kiristoosiiin karofate, dhossaa fedha ifii akka halchaa ifii dansa'aattiti akka nuuti beennu godhe. 10 Karoorri Waaqi yennaa barri geye muummessu, dadi ol-gubbaa jirtuu fi lafa irra jirtu mara, wolitti qabantee baallii Kiristoosii jala akka teetu godhiisa. 11 Waaqi waan mara akka fedhaa fi gorsa ifiitti hujatu, jalqaba irrattuu akkuma murteesetti, Kiristoosiin kolbaa isaa akka teenuuf nu filate. 12 Wonni inni tana godheef, nuuti worri Kiristoositti addii godhatiisaan worra duraa teene, akka ulfinna Waaqaatiif galata galchinu. 13 Isin ille ergaa dhuga'aa, Oduu Gammadaa ta fayyinna keessanii yennaa dhageettane Kiristoositti dhugeefftanee, Chaappaa Ayyaana Woyyicha waadaa galame te'en mallatteefftaneeertan. 14 Ayyaanni waan Waaqi kolbaa ifiitiif waadaa gale fudhatiisa keenna hin mirkaneessa. Ulfonna Waaqaatiif galata galchinuu ti. 15 Waan kanaaf, ani haga Goottaa Yesuu siittti dhugeeffatiisa keessanii fi kolbaa Waaqaa mara jaalatiisa keessan dhage'ee jalqabee, 16 daadimata kiyya keessatti isin qaabataa, marroo teessaniiif Waaqa galateeffatiisa hin lakinne. 17 Abbaa ulfinnaa, Waaqa Goottaa keenna Yesuus Kiristoosii, akka isin isa beettanu, Ayyaana qaroo isin godhuu fi ka Waaqa isinitti mudhisu, akka isinii kenuuf daadimadha. 18 Addii inni itti isin waame maan akka teete, eebbi baasaa ka inni kolbaa ifiitiif addii kennu durummaa attamii akka te'e, qalbiin teessan banantee ifa isaa akka dhaggitanu, 19 nu worra dhugeeffatulle'eef, hunnaa isaa ta waan duudi'iin ol teete, attam guddoo akka teete, akka beettanu daadimadha. Hunni tun jabeenna guddaa tama akka, 20 yennaa inni Kiristoos du'a keessaa kaasee, ol-gubba'atti midda ifiittiisa teessise ittiin hujee ti. 21 Waaqi Abbaan bulchitootaa, worra baallii qabu, hunnootaa fi goottota maraa ol, akkasuma biyya lafaa tana qofatti adoo hin te'in, ta dhutulle'etti, maqaa ulfinnaa ka maqaa maraa olii kenniisaan Kiristoos midda ifiitti teessise. (aiōn g165) 22 Waaqi waan mara baallii Kiristoosii jala galchee, waan mara irratti mataa godhee wolde'a kiristaanaatiif isa kenne. 23 Wolde'i kiristaanaa nafaa fi guutummaa Kiristoosii waan mara karaa maraan guutuu ti.

2 Isin sababa yakka'aa fi cubbuu teessaniitif duutaneertaniyyu. 2 Yennaa san isin karaa hamaa biyya lafaa gula deentane; ayyaana amma kolbaa Waaqaaf hin ajajanne toowatu, bulchaa hunnoota ayyaanota qilleensa keessatiif ajajantane. (aiōn g165) 3 Dhugumaan marti keennaayyuu akkuma isaanii halchaa foon keennaatii fi qalbi teennaa waan guutu mara hujataa, akkuma halchaa teennaatitti jiraanne. Nuuti akka dadama keennaatitti, akkuma namoota kaanii, mufii Waaqaa jala jirraayyu. 4 Waaqi marartiin dureessaa ammoo, jaalala guddaa nu jaalate irraa ka ka'e, 5 yakkaa teennaan yennaa nuuti duunerruuyyuu, inni Kiristoosiin gara jir'uun nu fide. Isin badhaadha Waaqaatiin fayyitaneertan. 6 Waaqi karaa Kiristoos Yesuu siittti isa woliin du'a keessaa nu kaasee, isuma woliin addee ol-gubba'aa keessa nu teessise. 7 Durummaa badhaadha ifii ta hagana hin jedhanne, ta arjummaa ifiitiin karaa Kiristoos Yesuu siittti nutti mudhise, baroota dhufulle mudhisiisaaf inni tana godhe. (aiōn g165) 8 Isin badhaadha Waaqaatiin karaa dhugeeffanna'aatiin fayyitane malee, hujii teessaniiini moti; isin tun kennaa Waaqaa ti. 9 Akka nami tokkolle ittiin ifi hin jajne, hujii'ini moti. 10 Nuuti hujii harka isaa waan teeneef, hujii inni duraan dursee qopheesse akka hunyuuf, Waaqi karaa Kiristoos Yesuu siittti hujii dansa'aaf nu dade. 11 Isin worri dhalootaan worra Yihudoota hin te'in, Yihudoota harka namaatiin haqanqabaa

qabattee, «Haqanqabaa qabanneerra» ifiin jettuun, ergantoota woyyootaa fi raagota woyyootaa ifiititi amma «Worra haqanqabaa hin qabatin» jedhantanee mudhiseera. 6 Dhossaan tun, worri Yihudoota hin te'in waamamaa akka turtane qaabadha'a. 12 Isin yennaa karaa Wongelaatiin Yihudoota woliin worra dhaaluu san Kiristoos iraa gargar baatanee, kolbaa Israa'eliitiif fi miseensa nafa tokkoo te'anee, waadaa Waaqi karaa alagaa teetanee, gondooro addii Waaqi kenneetiif Kiristoos Yesuusiitiin gale keessalle'etti quodamiisa. orma teetanee, biyya lafaa tana keessatti addii fi 7 Ani karaa kennansa badhaadha Waaqaa, ka hujji Waaqa malee akka leetane qaabadha'a. 13 Amma hunna isaatiin naaf kennameetiin tajaajilaat Wongela ammoo, isin worri dur fagaattanee turtane, Kiristoos kanaa te'eera. 8 Ani kolbaa Waaqaa mara caalaa Yesuu woliin tokkummaa qabaachu'uun, dhiiga diqqaadha; te'u malee, Oduu Gammadaa ta marroo Kiristoosiitiin dhikaattaneertan. 14 Kiristoos nageya durummaa Kiristoosii muummee hin qannee worra keenna; dalleya diinummaa'aa ka isaan gargar nu Yihudoota hin te'inif akka lallabuuf Waaqi badhaadha baaseeru dhiiga ifiitiin diigee, Yihudootaa fi worra kana naaf kenne. 9 Akkasuma karoori dhossaa Yihudoota hin te'in kolbaa tokko godheera. 15 Karaa baroota dabarane keessatti Waaqa waan mara kanaan nageya fidisaaf, gosa lamaanuu irraa ka te'e nama haareya isa woliin wolii galu tokko dadiisaaf, dadeen dhoffante turtee, maan akka te'e, akka mudhisuuf badhaadhi naa kennname. (aiōn g165) 10 Seera Yihudootaa ajajootaa fi aadaa seerotaa woliin Wonni tun teeteef, bara ammaa, karaa wolde'a diige. 16 Fanno irattu du'iisaan Kiristoos diinummaa kiristaanaatiin, bulchitootii fi hunnooti ol-gubba'aa isaanii balleesse; inni fanno'oon worra lamaanuu nafa qarooma Waaqaa bifaa addaa maraan akka tokko godhee Waaqaan wolitti araarse. 17 Maarre beekanu. 11 Waaqi akkuma karoora isaa ka bara Kiristoos dhufee worra Waaqa irraa fagaate, isin worra tana muummesse. (aiōn g165) 12 Nuuti Kiristoosiin waan isin worra Yihudoataatiifille, Oduu Gammadaa ta jirruu fi isatti waan dhugeeffanneerruuf, sodaa malee nageyaa maraafuu lallabe. 18 Yihudootaa fi worri gara Waaqaa dhikaatisaaf ifi addii qanna. 13 Sababa Yihudoota hin te'in, nuuti martinuu karaa Kiristoosiitiin ani isiniif rakkatisatti jiruuf, akka addii hin kutanne Ayyaana tokkoon Abbaa bira geyiisa hin dandeenaa. isin kadhadha; wonni martinuu ulfinna keessaniif 19 Tanaaf, isin worri Yihudoota hin te'in haganaa achi teete. 14 Waan kanaaf ani Abbaa duratti jilbiiffadha. orma yookiin alaga'aa moti; isin amma miseensota 15 Maatiin ol-gubbaa jirtuu fi lafa irra jirtu marti maqaa maatii Waaqaatiif fi kolbaa Waaqaatiin woliin nama dhuga'aa Waaqa biraa fudhatti. 16 Durummaa ulfinna biyya tokkoo ti. 20 Isinille hundee ergantooti fi raagoti isatiin keessi keessan karaa Ayyaana isatiin akka hundeessan irattu ijaarantaneertan; dhakaan roga jajjabaatu hunna akka isiniif kenuu daadimadha. 17 qaccee ijaarsaalle Kiristoos Yesuus. 21 Kiristoos Karaa dhugeeffanna'attiin Kiristoos gadhaa keessan Yesuusiin ijaarsi duudiin wolitti qabamee, Galma keessa akka qabatu ani hin daadimadha. Ani akka isin Waaqaa woyyicha te'iisaaf Gootta'an guddata. 22 jaalalaan hiddaa fi hundee qabaattanu daadimadha. Isinille isumaan worra dhibii woliin addee Waaqi 18 Jaalalli Kiristoosii hagam akka badhatuu fi dheeratu, Ayyaana ifiitiin jiraatu te'iisaan ijaaramiisatti jirtan. hagam akka ol fagaatuu fi gad fagaatu, akka isin kolbaa Waaqaa mara woliin hunna hubanti'ii qabaattanu, 19 akkasuma jaalala Kiristoosii ka beekkumsa bira dabare te'e san beettanee, guutummaa Waaqaa maraan akka guutantanu daadimadha. 20 Hunna amma nu keessa hujjisatti jirtuun waan nuuti gaafatiisa, yookiin yaadatiisa dandeenuu mara irra akka malee caalchisee hujjisila ka dande'uuf, 21 Karaa wolde'a kiristaanaatiif karaa Kiristoos Yesuusiitiin bara baraan ulfinni Waaqaaf te'u! Ameen. (aiōn g165)

3 Sababa kanaaf, ani Phawuloos, isin worra Yihudoota hin te'inif jedhee hidhamaa Kiristoos Yesuusi te'eera. 2 Bu'aa teessaniif hujjisaaft akka Waaqi badhaadha ifiitiin hujji tana naaf kenneeru isin dhugumaan dhageettaneertan. 3 Akkuma ani armaan gubba'atti gabaassee isinii barreesse, Waaqi yaada ifii ka dhossa'aa mudhisee akka ani beeku godheera. 4 Isin waan ani barreesseeru yoo dubbittane, hubantii tiyya ta marroo dhossaa Kiristoosii beekuu dandeeettan. 5 Dhossaan tun tanaan dura ilmaan namaatitti hin mudhifanne, Waaqi ammoo Ayyaanaan

4 Ani sababa Goottaa tajaajluuf hidhamaa ka te'e, waamicha itti waamantane saniif akka maletti akka

leetanu isin gorsa. 2 Yennaa mara worra ifi gadi qabu, moti. 21 Dhugumaan marroo isaa dhageettaneertan; worra qajeela'aa fi ossaameyyii te'a'a. Jaalalalle'een dhugaa Yesuus keessa jirtulle barattaneertan. 22 Le'ii wol dande'a'a. 3 Nageya wolitti isin qabu ka Ayyaanni dullatti dur le'aa turtane, ta halchaa sobaatiin badde Woyyichi kenu eegatiisaaf waan dandeettanu mara san ifi irraa gata'a. 23 Ayyana qalbii teessaniitiin godha'a. 4 Akkuma addiin Waaqi itti isin waame haareffama'a. 24 Jiruu haareya, balchumma'aa fi takkaa teete, nafa tokkoo fi Ayyana tokkotti jira. 5 woyyummamaa dhuga'aatiin ifi mudhittu, ta fakkeenna Akkasuma Goottaan tokko, dhugeeffannaan tokko, Waqaatiin dadante san uffadha'a. 25 Maarre, cuupham tokko jira; 6 ammalle ka mara caalu, ka mara yoona soba lakkisa'a! Nafa Kiristoosiitiin marti keessalle huju, ka mara keessa jiraatu, Abbaa kolbaa keenna miseensa wolii waan teeneef, dhugaa wolitti maraa ka te'e, Waaqa tokkochatti jira. 7 Akkuma dubbannuu ti. 26 Isin yoo mufattane, mufiin teessan safara kennansa Kiristoosiitiin badhaadhi tokko tokkoo gara cubbuu isin hin geessin; mufi teessan irratti keennaaf kennameera. 8 Barreeffam Woyyichi, «Inni aduuu isinitti hin seenin. 27 Seexanaafille karaa gara gubba'aa yennaa ol baye, boojuu hedduu hin kennina'a. 28 Ka hatu hanna lakkisee, worra boojiee, namootaaf kennansa kenne» jedha. 9 Amma, rakkata'aafille waan kenu akka qabaatu, harka «Ol baye» jechuun maan jechuu isaa ti? Duraan ifiitiin hujji dansaa elowee addatamaan hujuu ti. 29 dursee biyya lafaa tana keessa addee gad aantu'utti Dubbii bu'aa qadduu fi akka barbaachittetti ta ijaartu, gad dhufeera jechu'u. 10 Maarre ka gad dhufe, waan worra dhage'uufille badhaadha ta kennitu malee, duudii dhaggama ifiitiin guutiisaaf kama ol-gubbaa dubbiin hantuun afaan keessanii hin bayin. 30 Guyyaa maraan ol baye. 11 Inni worri gariin ergantoota, itti wodantauuf chaappaa ittiin mallatteeffantane, gariin raagota, gariin lallaboota Wongelaa, gariin Ayyana Woyyicha Waaqaa hin gaddisiisina'a. toowattoota, gariin barsiisota akka te'anuuf kennansa 31 Hammeenni hadhawaan, mufiin, aariin, caanci isaaniiif kenne. 12 Inni nafa Kiristoosii ka te'e wolde'i moroma'aa, arrabi fi hammeenni martinuu isin irraa kiristaanaa akka ijaaramuuf, kolbaa Waaqaa hujji fagaattu. 32 Akkuma Waaqi karaa Kiristoosiitiin tajaajila kiristaanaatiif qopheessiisaaf tana godhe. isiniif araarame, woliif araarama'a, woliif arjooma'a, 13 Maarre marti keenna dhugeeffanna teennaa fi gadhaale woliif laafa'a.

Ilma Waaqaa beekiisaan tokko hin teena; ayyanaan bilchaannee, nama geyaa teenee, haga Kiristoosii geenna. 14 Nuuti danbalii'in gara duraatii fi duubaa raafamaa, qilleensa barsiisa kolbaa dokonkorstu'u, ka maltumma'aan worra dhibii sobee dokonkorstuu fi asii achi afuuuun, haganaa achi ijoollee hin teenu. 15 Kanaa mannaa, jaalalaan dhugaa dubbataa, gara Kiristoosii mataa te'e, karaa maraan guddanna. 16 Kiristoosiin nafi duudiin morgeyaan hidhamee wol qabatee, mitikaan nafaa marti wol qaqqabateera. Maarre yennaa mitikaan martinuu akka hujisaaf maletti huju, nafi duudiin jaalalaan guddatee ifi ijaara. 17 Yoona akka worra yaadi isaanii bu'aa hin qannee, akka worra Yihudoota hin te'inii akka hin leene, maqaa Gootta'aatiin jabeessee isin gorsa. 18 Qalbiin isaanii dukkanootteerti; sababa beekuu hin barbaannee fi gadhaa jabeenna isaaniiif jiruu Waaqi kenu irraa gargar bayaneeran. 19 Isaan fokkoo dhabanee, amala bada'a fi battummaa mara hujisaaf joljolanee ifi dabarsanee kennaneeran. 20 Marroo Kiristoosii wonni isin barattane akkasi

5 Isin jaalatantoota ijoollee Waaqaa eega teetanee, fakkeenna isaa gula deema'a. 2 Akkuma Kiristoos nu jaalatee, akka kennansa uddowa'aa fi woreega Waaqa gammachiisuu, jiruu ifiiakkuma nu'uuf kenne, isinille jaalalaan jiraadha'a. 3 Isin kolbaa Waaqaa eega teetanee, sagaagaluu yookiin battummaan martinuu yookiin joljolummaan wodhakkaa teessanitti te'u lakkisiitii, oduunu dhage'amuu hin qaddu. 4 Waaqa galateeffadha'a malee, dubbii gurratti hin tolle, dubbii shufuroo, dubbii fokkisiitii hin dubbatina'a. 5 Sagaagaltichi, yookiin battichi, yookiin joljoltichi jechuun ka waqa dharaa waqaonfatu mootummaa Kiristoosiitiif fi Waaqaa keessatti qooda akka hin fudhanne beeka'a. 6 Eennulle dubbii dharaatiin isin hin sobin; sababa waan kanaatiif mufiin Waaqaa worra isaaif hin ajajanne irratti hin dhutti. 7 Tanaaf kolbaa akkasi woliin tokkummaa hin qabaatina'a. 8 Isin dur dukkan keessa turtane, kolbaa Gootta'a eega teetane ammoo, ifa keessa jirtan. Maarre isin akka kolbaa ifaa jiraadha'a. 9 Sababille wonni dansaan marti, balchumma'aa fi dhugaan ifa keessa

madditi. 10 Waan Goottaa gammachiisu qorqora'atii te'an» jedha. 32 Kun dhossaa guddo'o; ani marroo bira geya'a. 11 Hujji dukkanaa, ta bu'aa hin qanne Kiristoositiif marroo wolde'a kiristaanaa dubbatisatti san, ifatti baasa'a malee, itti hin hirmaatina'a. 12 jira. 33 Te'uu malee, isin martinuu akkuma ifi jaalattanu Waan isaan dhossa'atti hujanee dubbatisiinu hin haadha manaa teessan jaaladha'a; haati manaalle fokkifachiisa. 13 Wonni marti yennaa gara ifaa abbaa manaa ifii ulfeessitu ti.

baate, bifii isi'ii dhugichi ifa te'ee hin mudhata; 14 Sababille ifi waan mara mudhisa. Tanaaf, «Ati ka rafiisatti jirtu, dammaqi! Du'a keessaa ka'l! Kiristoos si'iif hin issa» jedhame. 15 Maarre isin attam akka leetanu ifi hubadha'a ilaalladha'a. Akka qarooke'ee malee, akka gowwoole'ee hin le'ina'a. 16 Barri kun hamaa waan te'eef, yennaa dagu'u maratti fayyadama'a. 17 Fedhiin Gootta'aa maan akka teete hubadha'a malee, gowwoolee hin te'ina'a. 18 Ayyaana Woyyichaan guutama'a malee, daadhii woynii'ii ta isin balleessituun, hin machowina'a. 19 Faaru'uu fi faaruu leellisaatiin, faaruu Ayyaanaatille'en woliin dudubbadha'a; faaru'uu fi faaruu leellisaatiin gadhaa keessan keessatti Goottaa galateeffadha'a. 20 Maqa Goottaa keenna Yesuus Kiristoositiin, waan maraaf, yennaa mara, Waaqa. Abba'aaf galata galcha'a. 21 Ulfina Kiristoositiif jedha'atii wolif ajajama'a. 22 Haadhotiin manaa, akkuma Goottaa Yesuusiif ajajamanu abbootii manaaatiif ajajamanuu ti. 23 Akkuma Kiristoos wolde'a kiristaanaatiif mataa te'e, abbaan manaa haadha manaaatiif mata'a; Kiristoos nafa isaa ka teete, wolde'a kiristaanaatiifille fayyisa'a. 24 Wolde'i kiristaanaa Kiristoosifi akkuma ajajamu haadhotiin manaa abbootii manaa isaaniitif waan maraan ajajamanuu ti. 25 Abbootii manaa! Akkuma Kiristoos wolde'a kiristaanaa jaalatee ifi dabarsee kenne, isinille haadhotii manaa teessan jaaladha'a. 26 Inni wolde'a kiristaanaa karaa Jecha ifiitii bisaaniin dhiquee qulqulleessee, Waaqaaf woyyoonsiisaaf tana godhe. 27 Maarre akkasiin xurii yookiin shuntuurata fuluala yookiin wonni hantuun akkasiir rattii adoo hin dhaggamin, Woyyicha, ka komii hin qanne, shaggaa godhee, wolde'a kiristaanaa gara ifii dhikeessa. 28 Akkasuma, abbootiin manaa akkuma nafa ifii jaalattu haadhotii manaa ifiille jaalatuutti. Ka haadha manaa ifii jaalatu ifi jaalata. 29 Nami nafa ifii jibbu hin jiru; ammoo akkuma Kiristoos wolde'a kiristaanaatiif godhu, hin nyaachisa, hin qananiisa. 30 Sababille nuuti mitikaa nafa Kiristoosii ti. 31 Barreeffam Woyyichi, «Sababa kanaaf nami haadhaa fi abbaa lakkisee, haadha manaa ifiitii maxxana; lamaanuu tokko hin

6 Ijoolle! Waan barbaachisaa te'eef, abbootii'ii fi haadhotii teessaniif akka Goottaan fedhutti ajajama'a. 2 «Abba'aa fi haadha teeti ulfeessi» ajaja jedhu woliin addiin qara kennante: 3 «Dansaan akka siif teetuu fi lafa irra bara dheeraa akka leetu» jedha. 4 Abbootii! Ijoollee teessan adabaa fi gorsa Gootta'atiin guddisa'a malee, akka aartu hin godhina'a. 5 Garboota! Isin akkuma Kiristoosifi ajajantanu, gadhaa tokkochaan, soda'aa fi rommiisaan goottota teessan ta biyya lafaatiif ajajama'a. 6 Isaan gammachiisu qofaaf, ila isaanii dura calla'atti adoo hin te'in, akka garbicha Kiristoositiitti, gadhaa tokkoon fedhii Waaqaa muummessa'a. 7 Akkasuma nama adoo hin te'in, akka Goottaa tajaajiltanutti, gammadaan tajaajila'a. 8 Garbichalle te'ee yookiin ka garbicha hin te'in, hujji dansaa hujeef, Goottaa biraa gatii akka fudhatu hin beettan. 9 Isinille goottole'e! Goottaan keessanii fi garboota teessanii ka nama wol hin caalchinne, akka ol-gubbaa jiru waan beettanuu, sossodaachisiisa lakkisa'atii, garboota teessaniif dansaa godha'a. 10 Yoona, Gootta'aa fi hunna isaa jaddu'uun jabaadha'a. 11 Maltummaa Seexanaatiin mormuu akka dandeettanu, meya woraanaa ka Waaqaa duudii hidhadha'a. 12 Wodhaantoon teenna ilmaan namaatiin mormiisa adoo hin te'in, bulchitoota, worra baallii qabanuu fi hunna biyya lafaa ta dukkanaa tana ka te'ane, irre ayyaana hamaalessa ol-gubba'atiin mormiisa. (aiōn g165) 13 Maarre guyyaa hamaa san, hunna diinää adhatiisa akka dandeettanuu, waan mara muummessitanee, jabaattanee dhaabbatiisa akka dandeettanu, meya Waaqaa ka woraanaa mara hidhadha'a. 14 Tanaaf, dhugaa akka hiitu'u hidha keessanitti hidhadha'atii, balchummaa akka qomoo sibiila keyadha'aa dhaabbadha'a. 15 Wongeela nageyaalle akka Kophe'ee miilatti keyadha'atii qophowa'aa dhaabbadha'a. 16 Kana mara woliin, daayota hamaalessaa ka bob'e'u mara, dhugeeffannaa ittiin dhaanfuu dandeettanu, akka wonte'ee qabadha'a. 17 Fayyinna akka gullee sibiila keyadha'a; Jecha Waaqaa ka Ayyaanni Woyyichi isinii kennulle akka

shallaaga'aa qabadha'a. 18 Yennaa daadimattanuu fi gaafattanu mara Ayyaana Woyyichaan sooreffamaa daadimadha'a. Akkasiin kolbaa Waaqaa maraaf dammaqa'aatii jabaadha'aa daadimadha'a. 19 Dhossaa Wongeelaan sodaa malee beessisiisaaf, yennaa ani dubbatissaaf qophowe, Waaqi akka jecha naaf kenu analle'eef daadimadha'a. 20 Ani amma wodaroo sibiilaatiin hidhamee jiraadhulle, ergamaa Wongeela kanaa ti. Tanaaf akka dubbatuuuf maletti, marroo Wongeelaan sodaa malee akka ani dubbadhu daadimadha'a. 21 Obboleessi keenna Xikiqoosiin jaalatama'aa fi tajaajila hujji Gootta'aatiin addatamaan, waan ani hujjisatti jiruu fi attam akka ani jiru akka beettanu, waan mara isinitti hin hima. 22 Nuuti martinuu attam akka jirru akka beettanuu fi akka isin jajjabeessuuf, isa gara keessan erga. 23 Waaqa Abbaa bira, Goottaa Yesuus Kiristoos biralle'ee, nageennii fi jaalalli dhugeeffannaa woliin kiristaanota maraaf te'u ti. 24 Badhaadhi Waaqaa worra Goottaa keenna Yesuus Kiristoos jaalala hin banneen jaalatu maraaf te'u ti.

Filiphisiyuusii

1 Tajaajiltoota Yesuu Kiristoosii ka teene Phawuloosii fi Ximootewoos iraa: Worra qachaa Filiphisiyyusii keessa le'u, ka karaa Yesuu Kiristoosiitiin balchoome maraaf, akkasuma toowattootaa fi gargaartuu wolde'a kiristaanaatiif: **2** Waaqi Abbaan keennaa fi Goottaan Yesuu Kiristoos badhaadhaa fi nageya isiniif kennu! **3** Ani yennaa isin qaabadhu maraa Waaqa galateeffadha; **4** Guyyaa qaraatii jalqaddanee haga ammaa hujji Oduu Gammadaa keessatti waan hirmaattaneef, yennaa isin maraaf daadimadhu maraa gammadaan daadimadha. **6** Waaqi hujji dansaa isin keessatti jalqabe, haga guyyaa Yesuu Kiristoos deebi'ee dhufuutitti, akka muummessu ani mama hin qabu. **7** Yennaa ani amma hidhameeruu fi adoo hin hidhamin Oduu Gammadaatiif falmadhuu fi isii jabeessu, isin martinuu na woliin badhaadha Waaqaa waan quodantaneef, yennaa mara gadhaa kiyya keessa jirtan. Maarre marroo teessaniif yaadi natti dhage'amiisatti jiru sirri'i. **8** Jaalala Yesuu Kiristoosiitiin attam akka ani isin maraa dharra'u Waaqi hin beeka. **9** Jaalalli keessan beekkumaa fi hubanti'in ka guutame te'ee ittuma akka guddatuuf hin daadimadha. **10** Waan irra caalu qorattanee akka beettanuu fi yennaa Kiristoos deebi'ee dhufu qulliyeye'ee fi komii malee akka dhaggantuanuf ani tana godha. **11** Akka kanaan jiruun teessan midhaan balchumma'aa, ka Yesuu Kiristoosiin dhaggamuun ta guutante teetee, ka ulfinnaa fi galata Waaqaaf dhaggisiittanu hin teetan. **12** Obboleeyyan tiyya! Wonni na dhaqqabe maraa, Oduun Gammadaa akka badhattu akka godhe, akka beettanu barbaada. **13** Akka ani Kiristoosiif jedhee hidhame, eedduu mana mootumma'aatiif fi worra dhibii maraa biratti beekkameera. **14** Waan ani hidhameef dhugeeffattoo keessaa hedduun Gootta'atti addataneeran; jecha Waaqaa sodaa malee lallabiisaafille ka qaraa caalaa jabeenna dhaggataneeran. **15** Worri gariin hinaaffaa'aa fi qoxxe'en Kiristoos lallaban; worri kuun ammoo fedha dansa'an lallaban. **16** Worri jaalala dansa'an Kiristoos lallabu, akka ani Oduu Gammadaatiif falmatiisaaf as keyameeru hin beeka. **17** Worri halchaa fedha ifii hordofiisaan dabaan Kiristoos lallabu ammoo, hidhamuu kiyya irratti rakkinaa dabaliisaaf yaadatanee lallaban. **18** Womaa moti!

Fakkeessiisaanille te'ee, dhuga'aanille te'u karaa maraan Kiristoos lallabameera! Ani kanatti hin gammada. Haganaa achille ittuma hin gammada; **19** sababille daadimanna keessanii fi qarqaarsa Ayyaana Yesuus Kiristootiin akka bilisa bawu hin beeka. **20** Karaa tokkolle'een akka ani hin qaanononne, halcha'aa fi addiin tiyya san; ammoo akkuma yennaa maraa tolchu, amma jiru'un yookiin du'aan Kiristoos nafa kiyya irratti akka ulfaatu jabeenna guutuu hin qabaadha. **21** Maarre jiruu jechuun naaf Kiristootiin le'iisa, duutille bu'aa tiyya. **22** Ani yoo fooniin jiraadhe, sun naaf hujii midhaan qaddu ittuma hujisa; ammoo kam akka filadhu hin beeku. **23** Waan lamaan kanaan rakkadheera: ani le'i tana lakkisee, Kiristoos wolisin le'uud fedha; kun waan mara caalaa naaf woyya. **24** Te'u malee fooniin jiraachuun kiyya isiniif caalaa barbaachisa'a. **25** Ani kana hubatiisaan, akka isin dhugeeffanna'aan guddattanuu fi akka gammaddanu, isin maraa bira akka turuu fi akka jiraadhu beekeera. **26** Ani yennaa deebi'ee gara keessan dhufe, booniisi isin Kiristoots Yesuusiin qaddanu sababa kiyyaan hin fakkana. **27** Isinummaan akka Oduun Gammadaa ta Kiristootsii jettuti jiraadha'a; tana yoo gootane, ani dhufee yoo isin dhagge yookiin fagoo jiraadhee waan keessan yoo dhage'e, dhugeeffanna Oduu Gammadaatiif akka nama tokkoo teetanee falmatiisaan ayyaana tokkochaan jabaattanee akka dhaabbattanu hin beeka. **28** Waan tokkolle'een mormitoota teessan sodaattanee hin raafamina'a! Jabeenni kun Waaqa irraa isiniif kennname; kuniilie isaaniif beeessisa badi'i ti; isiniif ammoo beeessisa fayyinnaa ti. **29** Carraa Kiristootsitt dhugeeffatiisa callaa adoo hin te'in, carraan isaaf rakkinnia fudhatiisaalle, isiniif kennnameera. **30** Tanaaf akkuma kanaan dura rakkinni na geyeeruu dhaggitanee fi akkuma ammalle na geyiisatti jiruu dhageettanu, isinille rakkinnuma san fudhatiisatti jirtan.

2 Kiristoosiin jabeenna, jaalala isaatille'een
jajjabeenna, Ayyaana Woyyicha wolille'een
tokkummaa yoo qabaattane, mararti'ii fi gadhi-
laafummaa woliif yoo mudhittane, 2 yaada tokko
te'iisaan, jaalala tokko qabaatiisaan, ayyaanaa fi
kaayo'oон tokko te'iisaan gammadi kiyya guutuu
akka te'u tolcha'a. 3 Ifi gad qabiisaan worra dhibii ifi

caalchisa'aatii ilaala'a malee, halchaa ifi jaalatiisaatiin, teetu akkuma beekeen isa gara keessan akka ergu hin yookiin ifi saadiisaatiin waan tokkolle hin godhina'a! addadha. 24 Aniuu gara keessan dafee akka dhufu 4 Nami martinuu bu'aa worra dhibi'lille ilaaluutii Gootta'atti addii qaba. 25 Akkasuma, obboleessa malee, bu'aa ifii callaa hin ilaalin! 5 Yaada Kiristoos kiyya Ephafrodiros, ka cinaa tiyya dhaabbatee Yesuus qabaate isinille qabaadha'a: 6 Inni yennaa loltichaa fi waa'ela hujii tiyyaa te'e, ka waan naaf maraa adaba waaqumma'aadoo qabuu, ulfinna barbaachiseen akka ana tajaajiluuf isin ergitane, waaqumma'aa, ka Waaqa woliiisa qixxeessu lakkisiis ergamaa keessan san deebisee gara keessan akka hin malleetitti hin laakkonne. 7 Ammoo ulfinna erguun barbaachisaa teetee natti mudhatteerti. 26 ifii lakkisee akka garbaa te'e mudhate; akka namaa Inni isin maraa dhaggiisaaf dharra'eera; akka inni te'e dhalate; nama fakkaatee mudhate. 8 Ifi gad dhukkuffateeru waan dhageettanelle'eef yaadeera. qabee, haga du'aatitti, haga fannifamee du'ulle'etti, ka 27 Inni dhugumaan akka malee dhukkuffatee du'a ajajamu te'e. 9 Tanaaf Waaqi isa guddisee ol aansee, gyeeraayyu. Waaqi ammoo isaaf marareera; isa maqaa maqaa mara caalulle kenneef. 10 Tanaaf worri call'aaf adoo hin te'in, akka ani gadda irratti gadda hin ol-gubbaa jiru, worri lafa irra jiruu fi worri lafa jala jirulle dabalaneef analle'eef marareera. 28 Tanaaf isin isa martinuu, ulfinna maqaa Yesuusitif hin jilbiffatan. 11 deebitanee dhaggitanee akka gammaddanuu fi gaddi Arrabi martinuu, ulfinna Waaqa Abba'aatiif, Yesuus kiyalle akka goomuuf, isa gara keessan ergiisaaf Kiristoos Goottaa akka te'e, dhugaa baasee hin guddoo fedheera. 29 Maarre maqaa Gootta'attiin dubbata. 12 Tanaaf, obboleeyyan tiyya! Yennaa gammada guutu'unisa fudhadha'a; nama akka isaa mara akkuma ajajantane, yennaa ani isin bira jiru jiru mara ulfeessa'a. 30 Qarqaarsa isin naaf kennuu callaa adoo hin te'in, irra caalaa yennaa ani amma hin dande'in guutiisaaf jedhee, adoo jiruu ifitiifille hin isin bira hin jirre ajajama'a! Soda'aa fi rommiisaan qorin, hujii Kiristoosiif du'a gyeeraayyu.
 fayyinna keessan muummessiisaaf ittuma huj'a; 13 sababille yaada isaa muummessiisaaf, fedha akka qabaattanu ka isin keessatti huju Waaqa. 14 Waan mara gungumiisaaf fi moromaa malee godha'a! 15 Yoo tana gootane, ijoolee Waaqaa ta komii hin qannee fi qulliyee teetanee, dhaloota micciirama'aaf fi hamaa kana keessatti akka urji'i hin issitan. 16 Jecha jiru'u jabeessitanee yoo qabattane, rukke'ee fi dadhabbiin tiyya gatii malee waan hin hanneef, guyyaa Kiristoos mura'aaf dhufu waan ittiin ifi jaju hin qabaadha. 17 Ciinca'aa fi kennaa isin dhugeeffanna'aan Waaqaaf kennitanu irratti, dhiigi kiyalle akka dhibaayyu'u adoo dhibaafamelle'ee ani hin gammada, isinille gammada kiyya na woliin hin qoodantan. 18 Akkasuma isinille gammaddanee, gammada keessan na woliin qoodamuu qaddan. 19 Marroo teessan dhage'ee gadhaan kiyya akka gammaduuf, dafee Ximootewoos gara keessan ergiisaaf Goottaa Yesuusitti addii godhadha. 20 Nama nageya keessaniif gadha'aan isiniif yaadatu ani isa malee hin qabu. 21 Worri kuun maraa Yesuus Kiristoosiif adoo hin te'in, bu'aa ifii barbaadatan. 22 Ximootewoos ammoo nama addatam isaa mirkanaaye akka te'e, na wollie'en akka abba'aa fi ilmaa teenee, hujii Oduu Gammadaa hujaa akka turre isinuu hin beettan. 23 Dubbiin tiyya maan akka

3 Muummee irratti, obboleeyyan tiyya! Gootta'atti gammada'a; waan kanaan dura isiniif barreesse irra deebi'ee yoo isiniif barreesse na hin bagsiisu; kun isinille dokonkora irraa hin eega. 2 Worra akka sare'ee foon nafa namaa kukkutiisaan, hantu godhu irraa ifi eeggadha'a! 3 Nuuti worra Ayyaanana Waaqa waqaonfannuu fi worra Yesuus Kiristoosiif ifi jajnu malee, worra sirna fooniittti addannu waan hin te'inif, dhugumaan haqanqabaa qabanneerra. 4 Adoo waan ifi jajis barbaachisaa te'e, ani waan heddu'uun ifi jajisisaaf hin dande'a; nami sirna fooniittti ifi jaju yoo jiraate, ani isa caalaa waan ittiin ifi jaju qaba. 5 Dhaladhee guyyaa saddeetesso'oo haqanqabaa qabadhe; sanyii Israa'elii, gosa Beniyaamii keessaa dhaladhe. Abbaan kiyaya fi haati tiyya Ibroota waan te'aneef ani Ibraawicha makaa hin qanne; karaa seera eegatiisaatille'en, ani worra Farisaayotaa keessaa tokko. 6 Seera kanaaf hinaafiisaan wolde'a kiristaanaa miidhaa ture; balchummaan seera eegatiisaan waan dhaggantu adoo teetee, ani komii hin qabuuyu. 7 Amma ammoo Kiristoosiif jedhee, waan bu'aa naaf qabu maraa akka waan bu'aa hin qanneetitti laakkoweera. 8 Kana calla'aa moti; Gootta kiyya Yesuus Kiristoos beekun, waan mara waan caaluuf, ani waan maraa akka waan bu'aa hin qanneetitti

hin laakkowa; Kiristoos bu'aa kiyya godhatiisaaf kun si kadhadha; dubartooti tun, Kilemensii fi worra maraa naaf waan bu'aa hin qanne te'eera; akka dhibii worra maqaan isaanii kitaaba jiru'u keessatti kosi'lille laakkoweera. 9 Akkisiin ani ka Kiristoosii barreeffame, lansoota tiyya woliin te'anee, Oduu te'ee dhaggame. Maarre balchummaan tiyya ta seera Gammadaa dhaqqassiiisaaf na woliin jabaatanee eeggtiisaan dhaggante adoo hin te'in, Kiristoositti hujaneeran. 4 Yennaa mara Gootta'aan gammada'a! dhugeeffatiisaan ta dhaggante; balchummaan tun Ittuma deebi'ee jedha, gammada'a! 5 Qajeelummaan Waaqa irraa dhutti; dhugeeffannaal irralleetti hundootti. teessan nama mara biratti ta beekkante teetuu ti; 10 Ani Kiristoosii fi hunna du'aa ka'a isaa beekuu, Goottaan dhufiisa geyeera. 6 Maarre daadimataan, rakkinnna isaa qoodamu'u fi du'alle'enisa fakkaatuu gaaffi'i fi galataan waan mara Waaqattibeesissa'a barbaada. 11 Du'aa ka'ee akka jiraadhu hin addadha. malee waan tokkolle'eef hin yaadina'a. 7 Nageenni 12 Kana maraa dhaggadheera yookiin guutadheera Waaqaa ka hubantii namaa mara caalu, karaa jechu'u moti; ammoo Kiristoos ka ifii na godhatee Yesuus Kiristoosiiin gadha'aa fi qalbii teessan hin badhaasa naaf qopheesse san harkatti galfatiisaaf eega. 8 Muummee irratti obboleeyyan tiyya! Qalbii hin mixiixadha. 13 Obboleeyyan tiyya! Ani ammalte teessan waan dansa'aa fi waan galateeffachiisuuun akka waan harka keessa galfadheettihin laakkowu. guuta'a: waan dhugaa te'e, waan ulfinnaa, waan Te'uu malee ani waan tokko hin godha; waan duubatti sirrii te'e, waan qulluu te'e, waan gammachiisuu fi hafe lakkisee, gara waan na dura jiruutti hiixadha. waan galata qabu maraa yaadadha'a! 9 Waan na 14 Badhaasa kiyya dhaggatiisaafille gara yaada na irraa barattane, waan na irraa fudhattane, waan na dura jiruu rukkisa; badhaasi kunille jiruu Waaqi karaa irraa dhageettanee fi waan ani hujun dhaggitane Yesuus Kiristoosiiin gara ol-gubba'aa na waamee maraa isinille tolcha'a! Waaqi abbaan nageyaa isin naaf kennu. 15 Yoona nuuti worri jiruu ayyaanaatiin woliin hin jiraata. 10 Yennaa heddu'uun duuba bilchaanne maraa yaada tokko qabaatuu qanna; ammalte naaf yaadatuu waan jalqaddaneef, ani waan tokko tokko irratti yaada addaa yoo Gootta'atti guddoo gammada. Duraanuu dhugumaan qabaattanelle, Waaqi sanille isiniif hin mudhisa. naaf yaadataa turtane; hujii'mudhisiisaaf ammoo 16 Te'uu malee waanuma duraan baranne callaa daguu hin dhagganee. 11 Kana jechuun kiyya ani jabeessinee qabannuu ti. 17 Obboleeyyan tiyya! gatameera jechu'u moti; ani, «Ka qabuu na geya» Fakkeenna kiyya hordofisatti hirmaadha'a! Worra jechuu baradheera. 12 Ani waan diqquo'oo fi haga fakkeenna keenna hordofulle hubadha'aa ilaala'a! 18 barbaachisuun caalaalle horatiis maan akka te'e Kanaan dura akkuma yennaa hedduu isinitti hime, beeka; maarre ani dhossaa haala maraa fi addee ammalte imimmaaniisitinitti hima; worri hedduun maratti quufaa fi beelaan, haga naa barbaachisuun fannoo Kiristoosiiif diina te'aneeran. 19 Muummeen gadii fi haga naa barbaachisuun ol qabaatiisalle isaanii badil'; gadhaan isaanii waaqa isaanii ti; baradheera. 13 Hunna Kiristoos naaf kennuun waan salphinni isaanii ulfinna; waan lafaa qofa yaadatan. mara godhiisaaf hin dande'a. 14 Te'uu malee rakkinnna 20 Nuuti ammoo nama biyya ol-gubba'aa ti; nuuti kiyya waan qoodantaneef, dansaa gootaneertan. 15 Goottaa keenna Yesuus Kiristoos, Fayyisaa achii Yennaa ani jalqaba Oduu Gammadaa lallabiisaaf dhufu dharra'aan eeganna. 21 Inni hunna ittiin waan Maqedooniya'a baye, isin malee wolde'i kiristaananaa mara baallii ifii jala godhuun, nafi keenna salphataan tokkolle kenniisaaf fi fudhatiisaan na qarqaariisaaf kun, nafa isaa ka ulfinna qabu san akka fakkaatuuf akka hin hirmaatin, isin worri Filiphisiyyusii hin hin jijjiira.

4 Maarre tanaaf, obboleeyyan tiyya ta ani jaaladhuu fi dharra'u, ta gammadaa fi kallacha kiyya teetane, Gootta'aan jabaadha'aa dhaabbadha'a. 2 Obboleettoti teenna Ewodiya'aa fi Sinxiikeen maqaa Gootta'atiin gadhaa tokko akka te'anu daadimadha. 3 Attille waa'elli kiyya addatamaan, dubartoota tana akka qarqaartuuuf

Waaqi fudhatuutii fi itti gammaduu ti. **19** Waaqi kiyyalle durummaa ulfinna ifitiin, karaa Yesuus Kiristoositiin, waan isiniif barbaachisu maraa isiniif hin mijeessa.

20 Waqaq Abbaa keennaaf ulfinni bara baraa haga bara baraa te'u! Ameen. (aiōn g165) **21** Kolbaa Waaqaa maratti maqaa Yesuus Kiristoositiin nageya naaf hima'a; obboleeyyan asi na woliin jirtulle nageya isiniif dhaanti. **22** Kolbaa Waaqaa mara, keessattuu worri mana mootii worra Rooma'aa keessa jiru nageya isiniif dhaama. **23** Badhaadhi Goottaa Yesuus Kiristoosii isin woliin jiraatu.

Qolosaayisii

1 Ana Phawuloosii fedha Waaqaatiin ergamaa

Yesuu Kiristoosii te'ee fi obboleessa keenna Ximootewoos irraa, 2 dhugeeffattoota Kiristoosiin woyyoontanee fi addatantane, ka qachaa Qolosaayisii keessa jirtanuu: Waaqi Abbaan keenna badhaadhaa fi nageya isiniif kenu. 3 Yennaa isiniif daadimannu, yennaa mara Waaqa Abbaa Goottaa keenna Yesuu Kiristoosii hin galateeffanna. 4 Sababille Kiristoos Yesuusitti dhugeeffatuu keessanii fi kolbaa Waaqaa mara jaalachuu keessan dhageenneerra. 5 Jecha Waaqaa ka teete Oduun Gammadaa, yennaa jalqaba gara keessan geette, addii isii keessa jirtu dhageettaneertan; tanaaf dhugeeffanna'aa fi jaalalli keessan addii ol-gubba'atti qophoottee, isin eegattu irratti hundootte. 6 Isin Oduu Gammadaa tana haga dhageettanee fi dhugummaa badhaadha Waaqaalle guyyaa hubattaneen jalqaddanee, Oduun Gammadaa tun odduu teessanitti akkuma teete, biyya lafaa duudii keessatti midhaan buusiisaa fi guddatiisatti jirti. 7 Ephafraas jaalatamaa ka addee teenna bu'ee tajaajilaa addatamaa Kiristoosii te'ee fi ka nu wolille'en hoijatu irraa tana barattaneertan. 8 Ayyaana Waaqaatiin isin wol jaalatiisa keessanille inni nutti himeera. 9 Tanaaf guyyaa waan kana dhageennee jalqannee, isin qaroomaa fi hubantii Ayyaanaa maraan, beekkuma guutuu ka ittiin fedhii Waaqaa hubatanu akka qabaattanu isiniif daadimatiisaa fi Waaqa gaafatiisa hin lakkinne. 10 Akka isin akka Gootta'aa maltetti le'iisaan guutuma guutu'utti isa gammachiittanu, hujii dansaa hujiiisaan midhaan akka buuttanuu fi Waaqalle beekiisaan ittuma guddattanu hin daadimanna. 11 Goottaan hunna ifii ulfaata'aan, jabeenna isiniif kenu; waan mara ossaan dande'iisaafille ka gammaddanu isin godhu. 12 Mootummaa ifaa keessatti worra woyyicha woliiin dhaala akka qoodattanu, Waaqa Abbaa isin geessiselle gammadaan galateeffadh'a. 13 Inni hunna dukkanaa jalaa nu fayyisee gara mootummaa Ilma jaalatamee akka gallu nu tolcheera. 14 Nuuti Ilma isaatiin wodannee, araara cubbuu teennaa dhaggaannea. 15 Kiristoos Waaqa ilaan hin dhaggaanfeef fakkeenna dhugaamessa. Inni angafa waan dadame maraa ti. 16 Sababilleen wonni ol-gubba'aa fi lafa irra jiru, wonni mudhatuu fi hin mudhanne, hunnootii fi bulchitooti ol-gubba'aa, dura

aantole'ee fi worri baallii qabanu duudiinuu isaan dadamane. Waaqi waan duudii karaa isaati fi isaaf dade. 17 Inni waan duudi'iin duraa jira; wonni duudiin isaan wol qaqqabatee dhaabbate. 18 Inni wolde'a kiristaanaa ka nafa isaa te'eef mata'a; waan maraan ka durse te'lisaaf, du'a ka'iisalle'een ka qaraatii fi ka jalqabaa ti. 19 Guutummaa waaqumma'a Ilma isaa keessa akka jiraattu, fedha Waaqa Abba'aa waan te'eef tun teete. 20 Waaqi waan ol-gubbaa jirulle te'ee, waan lafa irra jiru mara ifi woliiin araarse; dhiiga Ilma ifii ka fannoo irratti jigeen nageya buuseera. 21 Duraan Waqa irraa fagaattanee le'aa turtane; waan hantuu yaadiisaa fi hujisaan diina isaa teetaneertaniyyu. 22 Amma ammoo woyyoole'e fi qulqulloolee, ka komiilie hin qanne isin godhee fuula ifii duratti dhikeessiisaaf, Ilmi isaa nafa namumma'aatiin waan du'eef Waaqi ifi woliiin isin araarse. 23 Te'u malee dhugeeffanna'aan hundoottanee, jabaattanee dhaabbachu'uun, addii karaa wongelaatiin dhageettane irraa hin tacho'ina'a. Wongeelli kuniilie kama isin dhageettanee fi worra biyya lafaa irra jiru maraaf lallabameeru; ani Phawuloosille tajaajilaa wongela kanaa te'eera. 24 Ani amma isiniif rakkachuu kiyyaan hin gammada; marroo wolde'a kiristaanaa ka nafa isaa te'eelle, rakkinaa Kiristoosii qoodamiisa irraa waan naa dhidhate foon kiyyaan rakkatiisaan hin guuta. 25 Jecha Waaqaa guutuma guutu'utti isiniif mudhisisaaf, akkuma itti gaafatamummaan naa kennantetti ani tajaajilaa wolde'a kiristaanaa te'eera. 26 Jechi Waaqaa kunille, dhossaa baroota dabarane ilmaan namaa duraa dhokattee turtee, amma ammoo kolbaa isaatitti mudhifante. (aion 9165) 27 Waaqi dhossaa ifii ta ulfinna guutuu qaddu tana worra Yihudoota hin te'in oddu'utti, kolbaa ifiititi mudhisuu filateera. Dhossaan mudhatte tunilie Kiristoosii isin keessa jiru; inni ulfinna isin dhaggattanuu addii keessan. 28 Maarre nuuti nama maraaf Kiristoos lallanna. Nami mara Kiristoosiin ka bilchaate akka te'u, qarooma maraan nama mara hin gorsina, hin barsiinnalle'e. 29 Tun akka teetuuf, karaa hunna jadduu Kiristoos kennuu, ta ana keessatti hujiiisatti jirtuutii, ani wodhaantoo qabataa itti elowa.

2 Ani isiniif fi worra Laa'odiiqyeataifi, akkasuma worra fuula kiyya hin dhaggin maraaf attam akka elowiisatti jiru akka beettanu barbaada. 2 Akka gadhaan isaanii jajabaatuu fi jaalalaan wolitti hidhamanee, hubantii durummaa addachiittuu maraa

fi dhossaa Waaqaa ka te'e Kiristoos akka beekanuu kun marroo mudhii dhagguutif ifi saadee, waan gatii tana godha. 3 Karri qaroomaatii fi beekumaa marti hin qanneef yaada fooniitiin ifi jaja. 19 Nami akkasii, Kiristoos keessa dhoffantee jirti. 4 Akka eennulle Kiristoosii mataa nafaa te'erutti qabatiisa lakkiseera; jecha dansaa fakkaatuun isin hin sonneef ani tana nafa duudii mitika'aa fi ribu'uun wolitti qassiisee ka jedha. 5 Ani fooniin isin woliin jiraachuu dhabulle nyaachisu mata'a; akkasiin guddinna Waaqi fedhu ayyaanaan isin woliin jira; seera dansa'an le'uun nafi guddata. 20 Eega Kiristoos woliin duutanee, keessanii fi dhugeeffannaajadduu isin Kiristoositti ayyaanota gubba'aa fi lafa bulchanu jalaa bilisa qaddanu dhaggiisatti hin gammada. 6 Yoona Yesuus baatane, maaf akka waan ka biyaa lafaa teetaneetitii Kiristoos Goottaa godhattanee, akkuma fudhattanetti leetan ree? Maaf seera, 21 «Kana harkaan hin qabin, isaan le'a'a. 7 Akkuma barattanetti hidda gadi san afaaaniin hin qabin, kaan hin tuqin!» jedhuuf naqadha'atii, isatti ijaarama'atii, dhugeeffannaajajantant ree? 22 Kun maraa ajaja nami baasee fi teessaniin jabaadha'a; galata guuttee dhangala'ulle barumsa namaa irratti waan hundayeeruuf, hujji irra dhiyeessa'a. 8 Akka barsiisa Kiristoosiititii adoo hin ooleen duuba bu'aa hin qabu. 23 Seeroti akkasii kun, te'in, qarummaa namaatii fi gowwoonsiisa waan tokko waqaqonfannaajedhuuf ifi, ifi gad qabiisa dharaatii fi ifi keessaa hin qanne, ka aadaa namaatii fi ayyaanota nafa ifi rakkisuu irratti waan xiyeeffatanuuf, waan gubba'aa fi lafa bulchanu irratti hundayeen, eennulle qarooma qabanu fakkaatan; karaa halchaa foonii akka isin hin boojine ifi eegadha'a. 9 Guutummaan toowatiisaatiin ammoo gatii hin qabanu.

waaqumma'aa mijuuun Kiristoosiin nafaan mudhattee jiraatti. 10 Isinille Kiristoosii dada ifii duudii irratti mataa bulchiisaatii fi baallii maraa te'en, jiruu guutuu dhaggattane. 11 Isin waan isaan jirtanuuq haqanqabaa qabattaneertan; haqanqabaa qabatuun keessan kunille namummaa foonii cubbicha balleessiisaaf ka Kiristoosiin te'e malee, ka harka namaatiin te'ee moti. 12 Yennaa cuuphantane Kiristoos woliin awwaalantane; isa wolille'en du'aa kaataneertan; hunna Waaqaa ka Kiristoos du'aa kaasetti waan dhugeefftaneef, du'aa kaatane. 13 Cubbaaleyii te'uun keessanii fi foon cubbaalessi keessan sun waan haqanqabaa hin qabatinifi isin worra du'eru; amma ammoo Waaqi Kiristoos woliin jireeyii isin godheera; yakkaa teessanille duudii isiniif araarameera. 14 Inni barreeffama beenya'aa ka seera keessa jiru, ka nu himataa nu'uun mormaa ture san balleesseera; fannoo irralle'etti diree nu irraa balleesseera. 15 Worra hunnaa fi baallii ayyaanaa qabu fannoo saniin injifatee, hidhata isaaniille hiissisee, badhinnatti bayanee akka mudhatanu godhee itti geerare. 16 Yoona marroo nyaataati yookiin marroo unto'oottii, marroo guyyaa jilaati yookiin marroo baatii laakkowu'u, yookiin marroo Sanbata ulfeessu'uutif eennulle isintti hin murin. 17 Isaan kun waan gara duraa dhufuuf akka gaaddiddu'u ti; dhugaan ammoo Kiristoos keessa jirti. 18 Nami sobee ifi gadi qabiisa fi ergantoota ol-gubba'aa waaqonsiisaan ifi jaju, worra gatii hin qanne akka isin hin goone ifi eegadha'a; nami akkasii

3 Yoona eega Kiristoos woliin du'aa kaatane, waan ol-gubbaa addee Kiristoos midda Waaqaatitti tee'eeru jiru barbaada'a! 2 Marroo waan ol-gubbaa jiruu yaadadha'a malee, marroo waan lafa irra jiruu hin yaadatina'a. 3 Isin duutaneertan; jiruu teessanille Kiristoos woliin Waaqa keessa dhokatteerti. 4 Kiristoosiin jiruu nuuf te'e yennaa mudhatu, isinille isaa woliin ulfinnaan hin mudhattan. 5 Tanaaf halchaa le'iif lafaa ta isin keessa jirtu: sagaagala, battummaa, fedhii sagaagalaa, halchaa baddu'uun fi waaqota dharaa waaqonsuu ka te'e joljoluu ijjeesa'a. 6 Sababa waan kanaatiif worra hin ajajanne irratti mufiin Waaqaa hin dhutti. 7 Isinille yennaa worra waan akkasii hujju odduu leetanu san waan kana tolchaa turtane. 8 Amma ammoo; mufii, aarii, jalluu'uun fi maqaa wolii balleessuu mara ifi irraa balleessa'a; dubbiin nama fokkisiittulle afaan keessan keessaa hin bayin. 9 Namummaa dullacha hujji isaa woliin ifi irraa baattanee waan gattaneertanuuf, dhara wolitti hin dubbatina'a. 10 Namummaa haareyalle uffattaneertan; isinille ta akka guutuma guutu'utti isaa beettanuuf, Waaqi isii dade fakkeenna ifiititi haaressiisatti jiru. 11 Akka kanaan worra Giriikootaatiif worra Yihudootaa, worra haqanqabaa qabatee fi ka haqanqabaa hin qabatin, orma beekkichaaf fi orma gowwicha, ka bilisummaa qabuu fi ka bilisummaa hin qanne odduu garaa garummaan hin jirtu; Kiristoos ammoo duudi'i, duudii keessa jira. 12

Yonna worra Waaqaaf filatantane, woyyoontanee fi dhugeeffanne biratti qaroomaan le'a. 6 Nama tokko jaalatantane akkuma teetanetti naasuu, arjummaa, ifi tokkoofuu deebii malte deebisiisa akka beettanu, gad qabiisa, qajeelumma'aa fi ossata uffadha'a. 13 haasonni keessan yennuma maraa ka gurratti toluu Wol dande'a; nami namatti quuqameeru yoo jiraate, fi ka akka sooddaa mi'awu te'uu ti. 7 Tikiqoos, woliif araarama'a; akkuma Kiristoos isiniif araarame, marroo waan kiyyaa waan mara isinitti hin hima; isinille woliif araarama'a. 14 Kana mara caalaa inni tajaajilaa addatama'aa fi lansa kiyya ka hujji jaalala waan mara tokkummaa miju'un wolitti hidhu Gootta'a na woliin huju. 8 Akka inni marroo teenna uffadha'a. 15 Nageenni Kiristoosii, ka isin nafa tokko isinitti himuu fi gadhaa keessan jajjabeessuuf, isa te'iisaaf itti waamantane, gadhaa keessan keessatti gara keessan erge. 9 Isa wollle'en nama keessan mowuu ti; worra galateeefatulle te'a. 16 Jechi Kiristoosii ka te'e, obboleessi addatama'aa fi jaalatamaan durummaa ifitiin gadhaa keessan keessa le'uu ti; Oneesimoos gara keessan hin dhufa; isaan waan qarooma duudi'iin wol barsiisa'a, wol gorsa'a, faaruu asitti te'iisatti jiru duudii isinitti hin himan. 10 adda addaa, faaruu leellsaatiit fi faaruu Ayyantaatti'iin Arixaarkosiin na woliin hidhameeru nageya isiniif Waaqa gadha'aan galateeefataa faarsa'a. 17 Karaa dhaama. Durrii Baarnaabaasi Maarqoosiin ani Yesuusiitiin Waaqa Abbaad galateeefataa, jechaan duraan, «Yennaa inni gara keessan dhufe fudhadha'a yookiin hujji'iin waan gootanu mara maqaa Goottaa jedhee isin yaadachiiselle» nageya isiniif dhaama. Yesuusiitiin godha'a. 18 Haadhotii manaa! Goottaa 11 Yoshu'aan Yusxos jedhamulle nageya isiniif erga; duratti waan male waan te'eef abbootii manaa worra marroo mootummaa Waaqaatiif na woliin keessaniif ajajama'a. 19 Abbootii manaa! Haadhotii huju keessaa, worri Yihudootaa kana qofa; isaan manaa teessan jaaladha'a; gadhaa jabeeyyille itti hin analle jajjabeessaneeran. 12 Akkasuma Ephraasiin te'ina'a. 20 Ijoollee! Kun waan Goottaa gammachiisu nama keessan te'e, tajaajilaan Kiristoos Yesuusii waan te'eef, haadhaa fi abbaa keessaniif ajajama'aatii, nageya isiniif erga; jiruu ayyaanaatiin guddatiisaan waan isaan jedhanu mara godha'a. 21 Abbootii! jabaattanee, akka dhaabbattanuu fi fedha Waaqaa Akka isaan addii hin kutanne, ijolle teessan hin mara akka muummessitanu, inni yennaa mara aarsina'a. 22 Worri garbooma jalaa jirtanu! Goottolee isiniif jabaatee daadimata. 13 Inni isinii fi worra teessan ta lafaatiif waan maraan ajajama'a; ila isaanii qachoota Laa'odiiqeyaa'atii fi Heraapholisii keessa duraa fi isaan gammachiisu qofaaf adoo hin te'in, jiruu guddoo akka elowe aninuu dhugaa hin bayAAF. Goottaa sodaatiisaa fi gadhaa qajeela'aan isaaniif 14 Cidheessi jaalatamaan Luqaasii fi Deemaas nageya ajajama'a. 23 Woma gootanu maraa namaaf adoo isiniif dhaaman. 15 Obboleeyyan Laa'odiiqeyaa hin te'in, akka waan Gootta'aaf gootanuutti, gadhaa keessa jiru Niimfa'a fi wolde'a kiristaanaa ka mana tokkochaan godha'a. 24 Sababille Goottaan dhaala isi'iittti wolitti qabamuuf nageya naa hima'a! 16 ol-gubba'aa gatii tolchee akka isiniif kennu isin hin Xalayaa kana ifii dubbifattaneen duuba, wolde'a beettan; Goottaan isin tajaajiltanulle Kiristoos. 25 kiristaanaa ka Laa'odiiqeyaa keessa jirulle'etti akka Nama woli caalchisuun Waaqa bira waan hin jirreef, dubbifamu godha'a. Isinille xalayaa Laa'odiiqeyaa irraa nami balleessaa huju, balleessaa ifii saniif gatii hin ergamu dubbifadha'a. 17 Arkiphosille'en, «Hujji karaa dhaggata.

4 Goottole'e! Isinille ol-gubba'atti Goottaa akka qaddanu beeka'aatii, tajaajiltoota teessan qajeelumma'aa fi wol qixxumma'aan bulcha'a. 2 Waaqa jabaattanee galateeefatiisaan, adoo addaan hin kutin daadimadha'a. 3 Akkasuma dhossaa Kiristoosii, ka anि marroo isi'iittif hidhamee jirulle lallabiisaaf akka dandeenuu, Waaqi ergaa ifitiif akka karaa nuu banu daadimadha'a. 4 Anille akka maltetti ifa tolchee ergaa isaa akka dubbadhu naaf daadimadha'a. 5 Yennaa daguu teete maratti fayyadamaa, worra hin

Gootta'atiin fudhatte san akka muummessitu te'i» jedha'aa naa hima'a. 18 Ani Phawuloos nageya kana harkuma kiyyaan isiniif barreesse; akka anि wodaroo sibilaatiin hidhamee jiru yaadadh'a! Badhaadhi Waaqaa isin woliin jiraatu.

1 Tasalonqe'ee

1 Phawuloos, Silwaanosis fi Ximootewoos biraan

Wolde'a kiristaanaa, ka Waaqa Abba'aatii fi Goottaa Yesuuus Kiristoosii teetane, ka Tasalonqee keessa jirtanuuf. Badhaadhaa fi nageenni isiniif te'u. 2 Nuuti daadimata keenna keessatti isin qaabataa, yennaa duudii marroo isin maraatif Waaqa galateeffanna. 3 Waaqa Abbaa keennaa duratti hujii dhugeeffannaa teessanii, jaalalaaf jettanee attam akka dadhaddanee fi addiin isin Goottaa keenna Yesuuus Kiristoositti qaddanu attam jadduu akka teete hin qaabanna. 4 Obboleeyyan tiyya, akka Waaqi isin jaalatee isin fooyate hin beenna. 5 Oduun Gammadaa ta nuuti isiniif lallanne hunnaan, Ayyaana Woyyichaa fi mirkaneeffata guutu'un malee, oduu calla'an gara keessan hin dhunne. Yennaa isin woliin turre, isiniif jennee attam akka leene hin beettan. 6 Isin guddoo rakkattanulle, ergaa Ayyaana Woyyichaa irraa dhutte gammadaan fudhattaneet, nu'u fi Goottaa keenna fakkaattaneertan. 7 Maarre isin dhugeeffattoota Maqedooniya'aa fi Akaayya keessa jirtu duudi'iif fakkeenna teetaneertan. 8 Dubbiin Gootta'aa ta isin biraa kaate, Maqedooniya'aa fi Akaayya'atti dhage'amuu callaa adoo hin te'in, dhugeeffannaan isin Waaqatti qaddanu addee mara dhaqqaddeerti. Tanaaf marroo waan kanaa womaa dubbatii nu hin barbaachisu. 9 Yennaa nuuti gara keessan dhunne attam akka nu fudhattane, Waaqa jiraata'aa fi dhugicha tajaajiliisaaf, waaqota dharaa irraa deebitane, gara Waqaqa attam akka deebitane isaanuun hin himan. 10 Akkasuma isaan Ilma isaa Yesuuus, ka ol-gubbaa irraa dhufu, ka inni du'a keessaa kaase, ka mufii Waaqaa ta dhuttu jalaa nu baasu akka eegattanu hin himan.

2 Obboleeyyan tiyya, gara keessan dhufiis keenna

ka gatii hin qanne akka hin te'in isinuu hin beettan. 2 Nuuti gara keessan adoo hin dhufin dura, Filiphisiyuusitti akka rakkannee fi arraffanne hin beettan. Mormiin guddoon nu dhaqqaddulle, Oduun Gammadaa ta isa irraa dhutte akka isiniif hinnu Waaqi keenna jajjabeenna nu'uuf kenne. 3 Nuuti dokonkoraan, yookiin yaada hammeennaatiin, yookiin maltumma'aan isin hin gorsine. 4 Waaqi nu addatee, Oduun Gammadaa maganne'een waan nutti kenneef hin dubbanna. Nuuti nama gammachiisiisaaf

adoo hin te'in, Waaqa gadhaa keenna qoree ilaaluu, gammachiisiisaaf tana goona. 5 Dubbiisossobaatiin, yookiin joljolummaa teenna gollannee gara keessan akka hin dhufin miidhassitanee hin beettan! Waan kana Waaqille hin beeka. 6 Nuuti isin irraa yookiin worra dhibii irraa, nama tokko irralle'ee galata hin barbaanne. 7 Nuuti akka ergantoota Kiristoosittti waan barbaachisaa te'e isin gaafatuuf hin dandeenayyu. Ammoo akka haadha daa'iima ifii hoosittee guddittuu, qajeelumma'aan odduu teessan leene. 8 Nuuti waan guddoo isin jaalannuuf, Oduu Gammadaa ta Waaqa irraa dhutte callaa adoo hin te'in, jiruu teennalle isiniif qoodiisaaf qophoonneerraayyu. Sababille isin jaalota teenna! 9 Obboleeyyan tiyya, attam akka hunyee fi akka dadhanne hin qaabattan. Nuuti isin keessaa nama tokkolle'etti ba'aa akka hin teene, halkanii fi guyyaa hujataa, Oduu Gammadaa isiniif lallanne. 10 Isin worra dhugeeffattane oddu'utti adabi keenna qulluu, balcha'aa fi ka komii hin qanne akka te'e isin dhugaa baatota; Waaqille nuuf dhugaa baya. 11 Nuuti tokko tokkoo keessan, akka abbaan ijoollee ifii ilaalutti, akka ilaalle hin beettan. 12 Le'i Waaqa gara mootummaa ifiitii fi ulfinna ifiititi isin waame gammachiittu akka leetanu isin gorsaa, jajjabeessaa, magannee isiniin jenneerra. 13 Nuuti marroo teessaniif yennaa maraa waan Waaqa galateeffannu qanna. Jecha Waaqaa, ka nuuti isiniif lallanne yennaa dhageettane, akka dubbiis namaa adoo hin te'in akka jecha Waaqaatitti fudhattaneertan; jechi kun dhugumaan jecha Waaqaa, kama isin worra dhugeeffattane keessatti hujisatti jiru. 14 Obboleeyyan tiyya, isin fakkeenna worra biyya Yihuda'aa, ka Yesuuus Kiristoosii wolde'ootta kiristaana Waaqaa te'anee hordottaneertan. Akkuma isaan harka worra Yihudootaatitti rakkattane, isinille harka kolbaa teessaniittti rakkattaneertan. 15 Worri Yihudootaa Goottaa Yesuuus fi raagota ijjeesanee, nu'ulle miidhane. Isaan Waaqa hin gammachiisanu, nama tokkolle'een wolii hin galanu. 16 Worra Yihudootaa hin te'iniif, jecha isaan fayyiisuuyyu akka hin dubbanne nu dhooggan. Akkasiin yennaa maraa cubbuu ifi irratti fakkanfataa deeman. Amma gara muumme'etitti mufii Waaqaa isaan irratti dhuteerti. 17 Obboleeyyan tiyya, gadhaan keenna adoo isin bira jiruu, yennaa diqqa'oof ilaan wol dhagguu dhannee gargar baanulle, waan guddoo isin

dharraaneef ila teennaan isin dhaggiisaaf guddoo malee woyyumma'aan fuula Waaqa Abbaa keennaa wodhaanneerra. 18 Nuuti gara keessan dhufiisaaf dura akka jiraattanu inni isin jabeessu.

barbaanneerraayyu. Keessumattuu ani Phawuloos yenna hedduu wodhaane; Seexanni ammoo nu kute. 19 Addiin teenna, gammadi keenna, kallachi ulfinnaa ka nuuti Yennaa Goottaan keenna Yesuus dhufu dura dhaabbannee, ittiin ifi jajnu isin malee eennu ree? 20 Dhugumaan, ulfinni fi gammadi keenna isin.

4 Muummee irratti, obboleeyyan tiyya, Waaqa gammachiisiisaaf attam akka leetanu nu irraa bartattaneertan. Ammaa tana dhugumaan akka san le'iisatti jirtan; tana caalaalle akka gootanu, maqaa Goottaa Yesuusiitiiin isin gaafataa isin gorsina. 2 Nuuti baallii Goottaa Yesuusiitii ajaja isinii kennine hin

3 Maarre kana caalaa ossuu dadhannaan, qofii beettan. 3 Waaqi akka isin sagaagalummaa irraa teenna olla Ateena'aatitti hafiisaaf murteeffanne. 2 Dhugeeffanna'atti akka isin jabeessuu fi jajjabeessu, obboleessa keenna ka lallabaa Oduu Gammadaa eegatiisa beekuu ti. 5 Akka worra Yihudoota hita Kiristoosii te'ee, nu wolii Waaqaaf tajaajilu te'inii, ka Waaqa hin beennee halchaa foonii badduu Ximootewoos gara keessan ergineerra. 3 Sababa hin qabaatin. 6 Nami tokkolle waan kana irra taree rakkinnna kanaatifi nami tokkolle akka hin raafanne tana dhugeeffataa dhibii hin yakkin. Akkuma tanaan qara goone. Rakkinni akkanaa kun ka nu dhaqqabu'u male isin ifi eegachiiinne, worra waan kana godhu Goottaan akka te'e isinuu hin beettan. 4 Isin bira adoo jirruu akka hin abada. 7 Waaqi woyyumma'aan akka leenu malee, rakkinni nu dhaqqabu dursineetu hinneerra. Akkuma akka battumma'aan leenuuf nu hin waanne. 8 Tanaaf, isin beettanu dhugumaan wonni kun teeteerti. 5 Waan nami barsiisa kana tuffatu, nama adoo hin te'in, kanaaf ani kana caalaa ossuu dadhannaan, Seexanni Waaqa Ayyaana Woyyicha ifii isiniif kennu tuffata. isin ataabee hujjiin teennaalle tola fa'a baddee jiraatti 9 Marroo wol jaalatiisa isinuu Waaqa irraa waan jedhee sodaadhee, dhugeeffanna teessan beekiisaaf barattaneef attam akka wol jaalattanu barreessiisa Ximootewoos erge. 6 Amma ammoo Ximootewoos hin barbaachisu. 10 Isin dhugumaan dhugeeffattoota isin biraan deebi'ee, marroo dhugeeffanna'aa fi jaalala biyya Maqedooniya'aa keessa jirtulle duudii jaalattan. keessanii oduu nu gammachiittu fidee dhufeera. Akka Maarre obboleeyyan tiyya, kana caalaalle akka isin yennaa maraa waan dansa'aan nu yaadattanuu jaalattanu isin gorsina. 11 Akkuma tanaan dura isinittti fi akkuma nuuti isin dhaggiisaaf guddoo dharraanu, hinne sirnaan le'iisaaf, haajaa keessan baafatiisa isinille akka nu dhaggiisaaf dharraatanu inni nutti fi harkuma keessaniin hujatiisa yaada qabaadha'a. hime. 7 Tanaaf obboleeyyan tiyya, rakkoo fi farra 12 Karaa kanaan worra hin dhugeeffatin biratti keenna maraa keessatti, sababa dhugeeffanna ulfinna dhaggattan; waan isiniif barbaachisulle harka teessaniitif isiniin jajjabaanneerra. 8 Sababille namaa irraa hin eegattanu. 13 Obboleeyyan tiyya! Gootta'an jabaattanee yoo dhaabbattane, jiruu Akka namoota addii hin qannee akka hin gaddine, teenna haareffante leeti. 9 Nuuti fuula Waaqa marroo worra du'ee dhugaa jirtu akka beettanu keennaa duratti, gammada marroo teessaniif nutti barbaanna. 14 Yesuus du'ee, du'a keessaa akka ka'e dhage'ameef Waaqa galateeffanna. 10 Nuuti ila hin dhugeeffanna; maarre Waaqi, worra Yesuusitti teennaan isin dhaggiisaaf fi waan dhugeeffanna dhugeeffatee du'e, isa woliin deebisee akka fidu hin teessan irraa dhidhatte guutiisaaf halkanii fi guyyaa dhugeeffanna. 15 Akka barsiisa Gootta'aatitti waan jabeessinee daadimanna. 11 Amma Waaqi Abbaan isinittti hinnu qanna: nuuti worri guyyaa Goottaan keennaa fi Goottaan Yesuus gara keessan akka deebi'ee dhufu adoo hin du'in jirru, worra du'eeru hin dhunnu karaa nu'uuf qajeelchu! 12 Akkuma nuuti isin dursinu. 16 Qoonqoo ajaja gudda'aatiin, qoonqoo akka malee jaalannu, jaalaltiin isin wolii fi worra dhibii mootii erganticha Waaqaatiin, qoonqoo tultullaa maraaf qaddanu ittuma dabalanTEE akka fakkantu Waaqaatiin bookarfamee, Goottaanuu ol-gubbaa irraa Goottaan godhu. 13 Guyyaa Goottaan keenna Yesuus gadi hin dhufa. Worri Kiristoositti dhugeeffatee du'e, woyyoota ifii duudii wolii deebi'ee dhufutti, komii dursee hin ka'a; 17 achiin duuba nuuti worri adoo hin du'in jirru isaanuma wolii qilleensa irratti Gootta'aan

wolde'iisaaf duumensa keessa ol butanna. Maarre keessan, lubbuun teessanii fi nafi keessan duudiin
haga bara baaalle Goottaa woliin leena. **18** Tanaaf komii malee, guyaa dhufa Goottaa keenna Yesuus
jecha kanaan wol jajjabeessa'a.

5 Obboleeyyan tiyya! Marroo baraa fi yennaa wonni
kun itti teetuu isiniif barreessuu hin barbaachisu. **2**
Guyyaan Gootta'aa akka hattuu halkaniin dhuttuu akka
dhufu isinuu akka dansaa beettan. **3** Namooti, «Wonni
duudiin nageya, qabbana» adoo jedhanuu, akkuma
ciniinsuun dubartii ulfaatitti dhuttu, badiin tasa isaanitti
dhutti; ijjumaa jalaa hin bayanu. **4** Obboleeyyan tiyya!
Isin ammoo dukkana keessa waan hin jirref, guyyaan
sun akka hattuu isinitti hin dhufu. **5** Isin duudiin
ijoollee ifaatii fi guyaa'a ti. Nuuti worra halkanii yookiin
worra dukkanaatii moti. **6** Maarre, dammandhee
ifi qabatiisaan hagatti leenutti malee, akka worra
dhibi'i me rannuu ti. **7** Worri rafu halkan rafa; worri
machowulle halkan machowa. **8** Nuuti ammoo worra
guya'a'aa waan teeneef, ifi qabannee hagatti leenuu
ti; dhugeeffanna'aa fi jaalala akka qomoo sibiilaa,
addii fayyinnaalle akka gullee sibiilaa keyannuu ti.
9 Waaqi akka nuuti karaa Goottaa keenna Yesuus
Kiristoosiiin fayyinna dhaggannuuf malee, mufi'iif nu
hin waanne. **10** Nuuti jiraannulle yookiin duunulle isa
woliin akka jiraannuuf, Kiristoos nu'uuf du'e. **11** Maarre
akkuma amma godhiisatti jirtanu, wol jajjabeessaa
wol ijaara'a. **12** Obboleeyyan tiyya! Worra odduu
teessanitti jabaatee hujaa, karaa Gootta'attiin isin
sooressuu fi gorsu akka ulfeessitanu isin kadhanna.
13 Sababa hujii isaan hujanuttiif jaalalaan guddisa'aa
isaan ulfeessa'a. Isinille woliif nageya qabaadha'a. **14**
Obboleeyyan tiyya! Worra hujii jibbu akka xixxanu,
worra yaraa akka jajjabeessitanu, worra dadhabaa
akka qarqaartanu, nama maraaf akka ossattanu
isin gorsina. **15** Yennaa duudii wolii keessanii fi
namoota duudiif dansaa godhiisaaf yaadadha'a
malee, nami tokkolle waan hantu'uuf hantuu akka hin
deebinne ilaalladha'a. **16** Yennaa mara gammada'a; **17**
yennaa mara daadimadha'a; **18** waan maraa keessatti
Waaqa galateeffadha'a. Jiruu isin Yesuus Kiristoosiin
qaddanu keessatti wonni Waaqi isin irraa barbaadu
kana. **19** Ayyaana Woyyicha hin ukkaansina'a; **20**
jecha raagaa hin tuffatina'a; **21** ammoo waan maraa
qorqora'aa ilaala'a; waan dansaa qabadha'a; **22** waan
hantuu duudii irraa fagaadha'a. **23** Waaqi Abbaan
nageyaatuu, guutumatti isin woyyoonsu; ayyaanni

Kiristoosiiif eegamu. **24** Ka isin waame addatamaa
waan te'eef, inninuu tana hin godha. **25** Obboleeyyan
tiyya! Nu'uufille daadimadha'a. **26** Sungata woyyichaan
dhugeeffattoota duudii nageya fuudha'a. **27** Ergaa
tana akka dhugeeffattoota duudiif dubbittanu maqaa
Gootta'attiin maganne'e isiniin jedha. **28** Badhaadhi
Goottaa keenna Yesuus Kiristoosii isin woliin jiraatu.

2 Tasalonqe'ee

1 Phawuloos, Siilaasii fi Ximootewoos bira: Wolde'a kiristaanaa ka Waaqa Abbaa keennaatii fi Goottaa keenna Yesuu Kiristoosii teetane, ka Tasalonqee keessa jirtanuu: 2 Waaqi Abbaan keenna fi Goottaan Yesuu Kiristoos nageyaa fi badhaadha isiniif kenu.

3 Obboleeyyan tiyya! Nuuti marroo teessaniif yennaa mara Waaqa galateeffatiisa qanna. Dhugeeffannaan teessan akka malee guddataa, jaalaltiin isin woliif qaddanulle ittuma waan dabalamisatti jirtuuf, akkas tolchuun keenna sirri'i. 4 Tanaaf miidha'aa fi rakkoo isin dhaqqadde duudii keessatti waan ossattanee fi dhugeeffanna'an jabaattaneef, nuuti wolde'oota kiristaanaa, ka Waaqaa keessatti isiniif iifajanna. 5 Wonni kun maraa, muraan Waaqaa qajeeltuu akka teetee fi isinille mootummaa Waaqaa ta rakkatisatti jirtanuu, ka maltane akka te'uuf jirtanu mirkaneessa.

6 Waaqi waan sirri te'e huja; inni worra isin rakkisutti rakkoo fida. 7 Isin worra amma rakkatisatti jirtanu, Yesuu ergantoota ifii hunnaameyyii woliin ol-gubbaa irraa yennaa mudhatu nu woliin tana jalaa isin baasa.

8 Inni ibidda bob'e'un mudhata; gaafa san worra Waaqa hin beennee fi Oduu Gammadaa ta Goottaa keenna Yesuuistiif hin ajajane hin adaba. 9 Isaan fuula Gootta'atii fi ulfinna hunna isaa irraa gargar bayanee, badii bara baraatiiin adabaman; (aiōnios g166) 10 tun guyyaa inni woyyoota ifii irraa ulfinna dhaggatiisa fi worra dhugeeffatu duudii biralleetti baaseffatamiisaaf dhufutti teeti. Isinille dhugaa baya teenna waan dhugeeffattaneef, woyyoota isaa woliin laakkowantan.

11 Waaqi keenna worra waamicha isaatii male akka isin godhuuf, waan dansaa godhiisaaf halchaa qaddanuu fi hujji dhugeeffannaa teessanii mara hunna ifiitiin akka muummessuuf, nuuti yennaa mara isiniif daadimanna. 12 Akkasuma maqaan Goottaa keenna Yesuu Kiristoosii isiniin akka ulfaatuu fi isinille karaa badhaadha Waaqa keennaatii fi Goottaa keenna Yesuu Kiristoosiitii, akka isaan ulfaattanuu daadimanna.

2 Obboleeyyan tiyya! Marroo dhufa Goottaa keenna Yesuu Kiristoositii fi marroo isa woliin wolitti qabamiisa keennaa akka beettanuu, waan isin kadhannu qanna: 2 raagaan yookiin jechaan akka himametti, yookiin akka ergaa nu'u

irraa isiniif barreeffantee gootanee «Guyyaan Gootta'aa dhiyaateera» jedhaa dattanee yaadaan hin raafamina'a, yookiin hin rifatina'a. 3 Finqilli adoo hin ka'in dura jallichi ilmi badi'ille adoo hin mudhatin guyyaan sun waan hin dhunneef, nami tokkolle karaa kamiinuu isin hin wollaalchisin. 4 Inni waan waaqa jedhamanu yookiin waqaonfatanu caalaa ifi ol qaba; ifille'een, «Ani Waaqa» jedhaa Galma Waaqaa keessa ifi teessisa. 5 Ani yennaa isin woliin jiru waan kana duudii akka isinitti hime hin qaabattanuu? 6 Yennuma isaatitti akka inni mudhatusf amma waan isa dhooggu isinuu hin beettan. 7 Hunni dhossa'aa ta jallu'u ammumaa hujisatti jirti; ammoo wonni amma isa dhooggu haga karaa irraa kaatutti wonni sila te'uuf malte hin teetu. 8 Achiin duuba jallaamessi sun hin mudhata; Goottaan Yesuu hafuura afaan ifiitiin isa ijjeesee, ulfinna deebi'ee dhufiisa ifiitiin isa balleessa. 9 Jallaamessi sun hunna Seexanaatiin bilbaasota, beessisa fi baasota dharaa duudii hujaa dhufa. 10 Akkasuma isaan waan hantuu mara hujisaan worra badu gowoonsan. Isaan dhugaa isaan fayyittu jaalatanee fudhatuu waan didaneef badan. 11 Tanaaf waan dhugaa hin te'in akka dhugeeffatanuu, Waaqi hunna isaan wollaalchittu isaanitti erga. 12 Worra hantu'utti gammadee dhuga'atti hin dhugeeffanne duudi'itti akka murantuuf, wonni kun teete. 13 Obboleeyyan Gootta'an jaalatantane, Ayyaanaan kolbaa woyyittii isaa teetanee, dhuga'atti dhugeeffatiisaan akka fayyitanuu Waaqi worra jalqabaa godhee waan isin fooyateef, yennaa maraa marroo teessaniif, nuuti Waaqa galateeffatiisa qanna. 14 Ulfinna Goottaa keenna Yesuu Kiristoosii akka dhaggattanuu, karaa Oduu Gammadaa ta nuuti lallannuutiin Waaqi isin waameera. 15 Yoona obboleeyyan teenna, jabaadha'aa dhaabbadha'a; barsiisa jecha afaaniitiin yookiin ergaa barreeffamaanu nu biraa isiniif ergantelle jabeessa'aa qabadh'a. 16 Amma Goottaan keenna Yesuu Kiristoosii fi Waaqi Abbaan keenna ka nu jaalatee, badhaadha ifiitiin jajjabeenna bara baraatii fi addii jadduu nu'uuf kenne, (aiōnios g166) 17 waan dansaa mara akka gootanuu fi akka dubbattanu gadhaa keessan jajjabeessee, isin jabeessa.

3 Muummeffata irratti, obboleeyyan teenna! Jechi Gootta'aa wodhakkaa teessanitti akkuma te'e,

ariifatee akka badhatuu fi ulfaatu nu'uuf daadimadha'a. 2 Ammale worri hedduun dhugeeffannaa waan hin qanneef, harka namoota yakkaameyy'l'ittii fi dabaaleyyi'iirraa akka inni nu baasu nu'uuf daadimadha'a. 3 Goottaan ammoo addatama'a; inni isin jajjabeessee, waan hantuu irraa isin eega. 4 Waan isinitti hinne akka hujaartanuu fi gara duraalle ittuma akka hujjanu Gootta'atti addii qanna. 5 Goottaan gadhaa keessan gara jaalala Waaqaatii fi gara ciniinnatee ossiisa Kiristoosii isin qajeelchuu ti. 6 Obboleeyyan teenna! Kiristaana harka maratee tee'uu fi akka barsiisa nu'u irraa fudhatetti hin leene irraa akka fagaattanu, maqaa Goottaa Yesuus Kiristoosii in isin ajanya. 7 Nuuti yennaa isin bira turre harka marannee hin teenne. Fakkeenna keenna fudhatiisa akka maltane isinuu miidhassitanee hin beettan. 8 Nuuti nama tokkolle'etti ba'aa akka hin teene, halkanii fi guyyaa eloonnee hunye malee, sagalee nama tokkoolle akkasumaan hin nyaanne. 9 Wonni nuuti tana gooneef fakkeenna keenna akka fudhattanuuf malee, waan nu'uuf barbaachisu isin irraa dhaggatiisaaf baallii dhanneetii moti. 10 Nuuti yennaa isin bira jirru, «Nami hujisa jibbu hin nyaatin» jennee ajaja isiniif kennineerra. 11 Isin keessa worri gariin ka harka maratee tee'u akka jiru waan dhageenneef tana jenna; isaan waan isaan hin galchine keessa galan malee, hujii tokkolle hin hujjanu. 12 Namooti akkasii, miiranee akka hujatanuu fi waan ittiin bulanu akka dhaggatanu maqaa Goottaa Yesuusiitii isaan ajanya; hin gorisinalle'e. 13 Obboleeyyan tiyya! Isin ammoo waan dansaa hujisa hin dadhabina'a. 14 Ergaa nuuti xalayaa kana keessatti isiniif ergineef, nami hin ajajanne yoo jiraate, hubadha'a beeka'a; akka inni qaanoluufille waan tokkolle isa woliin hin tolchina'a. 15 Teetuu malee akka obboleessaatitti itti gorsa'a malee, akka diinaatitti hin laakkowina'a. 16 Goottaan abbaan nageyaa, yennaa mara karaa maraan, inniinu nageya isiniif kennuu ti. Goottaan isin mara woliin jiraatu. 17 Ani Phawuloos harkuma kiyyaan nageya kana barreesse. Beessisi ergaa tiyya mara keessatti dhaggamu kana; akki ani barreessulle akkana. 18 Badhaadhi Goottaa keenna Yesuus Kiristoosii isin mara woliin jiraatu.

1 Ximootewoos

1 Ana Phawuloosii, ajaja Waaqa fayyisaa keennaati fi Yesuus Kiristoosii addii teenna te'eetiin, ergamaa Yesuus Kiristoosii te'e irraa. **2** Ximootewoosii dhugeeffanna'aan ilma dhuga'aa kiyya ite'e: Badhaadhi, mararti'i fi nageenni Waaqa Abba'atii fi Goottaa keenna Kiristoosii siif te'u. **3** Yennaa gara Maqedooniya'aa dhaq'uuf ka'eakkuma sitti hime kaan, worra garii ka barsiisa sobaa achitti barsiisu, biyya Efesoonii keessa teetee akka isaan dhooggitu fedha. **4** Oduu duritii fi laakkossa sanyii abbootii' ka dhuma hin qanne, akka lakkisanu isaanitti himi. Wonni isaan godhanu kun moromaa callaa kaatti malee, hujii Waaqaa ta dhugeeffanna'aan hujantuuf ta teetuu moti. **5** Yaadi ajaja kanaa ammoo jaalala gadhaa qulluu irraa, wodanaa dansa'aa fi dhugeeffannaa dhuga'aa irraa ka ka'e. **6** Worri gariin kana irraa deebi'anee gara dubbii bu'aan hin qannee deebi'aneeran. **7** Isaan barsiisota seera Waaqaa te'iisaaf barbaadan, ammoo waan dubbatanuuyyuu yookiin waan guutannee beenna jedhanuuyyuu hin hubatanu. **8** Nami akka dansaa ittiin yoo huje seerri dansaa akka te'e hin beenna. **9** Akkasuma seerri worra balchootaaf akka hin tumamin hin beenna; seerri worra seera balleessuuf, yakkaameyyi'iif, worra Waaqa malee jiraatanuuf, worra cubbaaleyyi'iif, worra woyyummaa hin qanneef, worra dhugeeffannaa hin qanne, worra abbaa yookiin haadha ijjeesuuf, ijjeettu'uuf, **10** sagaagaltootaaf, dhiira wol bukkoonsituuf, worra nama butee gurguruuf, worra nama sobuuf, worra dharaan kakatuu fi worra waan barsiisa sirrii te'een masaanuu te'u mara godhuuf tumame. **11** Barsiisi sirrii te'e ammoo Wongeela ulfaataa Waaqa galateeffama'a, ka anि lallabuuf inni natti kenne keessatti dhaggama. **12** Ani Goottaa keenna Yesuus Kiristoos, ka addatamaa godhee na laakkowee tajaajila ifiitiif muudee na jabeesse hin galateeffadha. **13** Ani tanaan qara isa faanshessaa, miidhaa irratti geessisa nama hunnaan isatti ka'u te'ulle, dhugeeffannaa dhabaa fi wollaalchaan tana waan godheef marartii dhaggadheera. **14** Dhugeeffanna'aa fi jaalaltii Yesuus Kiristoosiin dhaggantu woliin badhaadhi guddaan Goottaa keennaaf dhangala'eera. **15** Dubbiin, «Kiristoos Yesuus cubbaaleyyi fayyisiisaaf gara biyya lafaa dhufe» jettu dhugitti'i fi guutuma guutu'utti ta fudhatamuu malte. Cubbaaleyyii san keessaalle'ee, cubbaalessi sara tare ana. **16** Teetu malee, Yesuus Kiristoos worra cubbaaleyyii keessaa, na cubbaalessa sara tareef ossa ifii ka haga hin qanne mudhisisaaf, worra isatti dhugeeffatu'u jiruu fi worra jiruu bara baraa dhaggatu'u jiruuf, fakkeenna akka te'uuf marartii isaa dhaggadheera. (aiōnios g166) **17** Amma mootii bara baraa, ka hin duunee fi ka ilatti hin mudhanne, Waaqa tokkochuma saniif, baruma bараан guddinnii fi ulfinni isaaf te'u! Ameen. (aiōn g165) **18** Ilma kiyya, Ximootewoos, tanaan qara waan keetif dubbiin raagaaakkuma dubbatte, isii tanaan miidhassitee akka loltuuf ajaja kana maganee sitti kenna. **19** Dhugeeffanna'aa fi wodanaa dansaa qabaadhu. Worri gariin wodanaa ifii tuffatiisaan, akkuma hoboloon guddittiuu danbal'iin baddu dhugeeffannaa ifii balleessaneeran. **20** Himnewoosii fi Iskindir fa'alle, jara san keessa jiran; ani akka isaan Waaqa faanshessuu dhiisuu baratanu adaba hunna Seexanaatitti dabarsee isaan kenneera.

2 Amma waan duudi'iin dura, iyyannoona, daadimannaan, worra dhibi'iif daadimatuu fi galata dhikeessuu Waaqa duratti nama duudi'iif akka godhamuuf gorsa. **21** Nageyaa fi sarmiisaan, Waaqa soda'aa fi adaba dansa'aan akka leenu, moototaa fi worra baallii ol aantuu qabu duudi'iif daadimadha'a. **22** Daadimati akkasii Waaqa fayyisaa keenna duratti dansa'aa fi ka fudhatama qabu. **23** Inni nami duudiin akka fayyuu fi dhugaa akka beeku barbaada. **24** Waaqi tokkocha; wodhakkaa jiraatee Waaqaa fi nama ka wolitti araarsu tokkocha; inni nama te'ee ka mudhate Yesuus Kiristoos. **25** Ka sanyii namaa duudii wodiisaaf mataa ifii dabarsee kenne isa; isii tunille yennaa itti te'u maltetti mirkanootte. **26** Maarre anille sababa kanaaf dhugeeffanna'aa fi dhugaa lallabiisaaf ergama'aa fi barsiisa te'ee, gara worra Yihudoota hin te'inii ergame. Ani dhugaa dubbatissati jira malee hin sobu. **27** Worri dhiiraa addee maratti aari'iif fi moromaa malee, yaada qull'uun harka isaanii ka woyyoome ol kaasanee akka daadimatatuu barbaada. **28** Dubartootille mataa shoobaa dhowattee, yookiin worqi'iin yookiin dooqaan seefatiisa, yookiin woyaa gati guddo'oo uffatiisa addoo hin te'in, ifi qabattee woyaa isi'iif malte akka uffattu barbaada. **29** Dubartooti Waaqa waaqonfanna jettu akka godhuu maltetti hujii dansa'aan ifi seefattuuti. **30** Dubartiin cadheessaa fi

ajajamaan barattuu ti. 12 Isiin akka barsiittu yookiin kunille utuba'aa fi hundee dhugaa wolde'a kiristaanaa dhiira iratti baallii akka qabaattu ani hin eeyyamu; ka Waaqa jiraata'aa ti. 16 Dhossaan dhugeeffannaa isiin cadhisuu qaddi. 13 Sababille Addaam matooma teennaa mama tokko malee guddo'oo; tanaaf, dadamee, Heewwan ammoo achiin duuba dadante. «Inni foon uffatee mudhateera; dhugaa akka te'e 14 Ka sobamelle Addaamii moti; sobantee seera Ayyaanaan mirkanoeffameera. Ergantoota Waqaatittti Waqaqa ta cassite dubartitti'i. 15 Teetuu malee mudhateera; kolbaa biyya lafaatiif lallabameera. Biyya dubartiin dhugeeffanna'aa fi jaalalaan, woyyumma'aan lafaa duudi'itti dhugeeffatameera; ulfinnaan gara olifi qabattee yoo jabaatte ilmee deyiisaan hin fayiti. gubba'aa fudhatameera» jedhamee himameera.

3 Nami tokko sooreessa Wolde'a kiristaanaa te'iisaaf **4** Bara duubaatitti namooti gariin, ayyaanota yoo barbaade, hujii kabajantuu halcha jechi jedhu wollaalchisa'aa fi barsiisa durriisotaa hordofisaan dhuga'a. 2 Sooreessaan wolde'a kiristaanaa nama dhugeeffannaa irraa akka dacha'anu Ayyaanni komii hin qanne, nama niitii takkattii qofa qabu, nama Waqaqa qulleessee hima. 2 Barsiisi akkasii kijiboota hagatti le'u, nama ifi qabatu, nama kabajjaq qabu, dhara dubbatiiisaan wodanaan isaanii akka sibiila nama keessummaa fudhatu, nama barsiisuu dande'u, o'aan gubamee dillaye irraa dhufa. 3 Worri kun 3 nama hin machoonne, nama hunnaan hin lolle, «Fuudhaa fi heeruma, sagalee akkasiitii fi akkasii nama qajeelaa, nama moromaa hin jaalanne, nama nyaatuun dhoogga'a» jedhan. Waaqi ammoo, sagalee beesee hin jaalanne, 4 nama maatii ifi sirri'itti bulfatu, tana akka nyaatanuuuf dade; worri dhugeeffatuu fi nama ijooleen ulfinnaan isaaf ajajantu te'u qaba. 5 worri dhugaa beeikiisaaf dhufe daadimata galataatiin Nami tokko maatii ifi bulfatiisa yoo hin dandeenne, nyaata. 4 Wonni Waaqi dade duudiin dansa'a; attam dande'ee wolde'a kiristaanaa ka Waqaqa wonni daadimata galataatiin fudhatante takkaalle bulchiisaaf dande'a ree? 6 Kijibaan afuufamee, muraa hin jibbatantu, 5 isiin sababa jecha Waqaatii fi tanaan qara Seexanatti muranteetti akka hin jinne, daadimataatiif Waaqa biratti fudhatama dhaggatti. nama dhikoo dhugeeffate hin te'in. 7 Maqaa isaa 6 Barsiisa kana dhugeeffattoota yoo barsiitte, jecha badee tiyyoo Seexanaa keessatti akka hin jinne, dhugeeffanna'aatii fi barsiisa dhuga'aa ka hordotte nama alaa biratti gurra dansaa qabaachuu qaba. 8 Saniin guddataa, tajaajilaan dansaa Yesuus Kiristoosii Akkasuma qarqaartoti wolde'a kiristaanaalle worra hin teeta. 7 Oduu durii ta beera dulloontee, ta gatii ulfinna qabu malee, worra arraba lama dubbatu, worra hin qanne hin fudhatin. Addee san leetoo Waaqi unii fakkansu, worra qarshi''ifi joljolu te'u hin qabanu; 9 fedhuu le'iisaaf ifi leenjis. 8 Nafa jaijabeessu'uuf ifi wodanaa qullu'uun dhossaa dhugeeffannaa dhuga'aa leenjisuu bu'aa diqqoo qaba; leetoo Waaqi fedhu jabeessanee qabatuu qaban. 10 Isaan dursanee le'iisaaf ifi leenjisuuun ammoo, le'i ammaatii fi ta ilaallatamanuu ti; achiin duuba ka komii hin qanne dhuttulle'eef addii waan qabuuf karaa maraan bu'aa yoo te'ane qarqaartota wolde'a kiristaanaa te'ane qaba. 9 Jechi kun jecha dhugicha guutuma guutu'utti tajaajilanuu ti. 11 Akkasuma niitoti qarqaartotaalle ta fudhatamu'uun male. 10 Nuuti Waaqa jiraataa fayyisaa kabajjaq qaddu, ta hin hamanne, ta hagatti leetu, ta nama duudi'i, keessattu ka worra isatti dhugeeffatuu waan maraan addatantu te'uun qaddi. 12 Qarqaartichi te'etti waan addannuuuf huji'iin dadhabaa farralle wolde'a Kiristaanaa tokko ka niitii takkaa qofa qabu dhaggina. 11 Tana duudii isaan ajajii barsiisi. 12 te'ee, ijoole'ee fi maatii ifi akka dansaa ka bulfatu te'u Dubbi afaan keeti keessaa baatuun, haasowaan, qaba. 13 Qarqaartoti wolde'a kiristaanaa, worri hujii le'iin, jaalalaan, dhugeeffanna'aa fi qulqullumma'aan dansaa hujanu ulfinna guddaa dhaggatanee, marroo dhugeeffattootaaf fakkeenna te'i malee, dargaggeessa dhugeeffannaa ifii ta Yesuus Kiristoositti qabauun waan teeteef eennulle si hin tuffatin. 13 Haga ani jabeenna guddaa dhaggatan. 14 Ani dafee gara keeti dhufutti, Barreffama Woyyicha kolba'aaf dubbisiiisa, akka dhufu addii qaba, haga sanitti ammoo gorsa kana lallabiisaa fi barsiisiisatti jabaadhu. 14 Kennansa si'iif barreessaara. 15 Ammoo yoo ani ture, mana worra yennaa raagoti dubbathee fi jaarsoleen wolde'a Waqaqa keessatti nami amala attamii qabaachuu kiristaanaa harka ifii si irra keette si'iif kennname, akka male akka beettuuf kun si gargaara; manni kennansa Ayyaanaa ka si keessa jiru san hin dagatin.

15 Akka nami duudiin guddinna keeti dhaggu waan dhugeeffanna'aa irraa goraneeran. **16** Dubartiin kana ifi kennii hujji. **17** Ati mataa keetii fi barsiisa dhugeeffatte takka ammoo, haadha hiyyeessaa keeti midhassii ilaalladhu, waan kana itti jabaadhu; maatii ifii keessaa yoo qabaatte, akka isaan wolde'a akkas godhiisaan mataa keetii fi worra si dhage'u hin Kiristaanaatitti ba'aa hin teene qarqaartutti; wolde'i fayyitta.

5 Jaarsa akka abba'aatiitii gorsi malee hin xixin; dargaggageeyyi dhiiraa ammoo akka obboleeyyanittii qabadhu; **2** jaartii akka haadhaatitti, dubartii ka'ima akka obboleetti tiru'u yaada qullu'un qabadhu. **3** Dubartii dhugumaan haadha hiyyeessaa teete kabaji. **4** Isiin ijoollee yookiin akkoowwan yoo qabaatte ammoo, ijoolleen sun duraan dursitee maatii ifii qarqaaraa, haadhaa fi abba'aaf, akko'oo fi akaakoo ifitiile'eef haluu guddisaa isaaniif deebisaa, dhugeeffanna ifii hujjiin mudhisiisa baratanuu ti. Sababille wonni kun Waaqa hin gammachiitti. **5** Haati hiyyeessaa takka, ta nama isii qarqaaru hin qanne, addii ifii Waaqattii godhatee halkanii fi guyyaa qarqaarsa isaa gaafataa daadimataa leeti. **6** Haati hiyyeessaa takka ta gammada lafaa callaa jaalattu, aduma jirtuu duuteerti. **7** Nami tokkolle waan ittiin isaan komatu akka hin qabaanne, gorsa kana isaaniif kensi. **8** Nami tokko fira ifitiif, keessattuu maatii ifitiif ka hin qarqaarre, nama dhugeeffanna ifii mormate; inni nama hin dhugeeffatin caalaalle hama'a. **9** Haadha hiyyeessaa ta woggaan isi'ii jaatamaa gadi te'e, gal mee haadhotiin hiyyeessaa itti galmeeffantutti hin galmeessin. Isiin sunuu ta dhirsa tokko qofa heerumteertu te'u qaddi. **10** Akkasuma ijoollee guddisiisaan, keessummaa fudhatiisaan, miila kolbaa Waaqaa dhiqiisaan, worra rakkate qarqaariisaan, hujji dansaa mara hujjisaa fi ifi kenniisaan ta gurra dansaa qaddu te'u qaddi. **11** Haadhoti hiyyeessaa ta ka'ima teete ammoo, gal mee san keessa hin galchin; sababille halchaan foonii yennaa itti hammaatte, Kiristoos irraa deebi'anee heerumuun barbaaddan. **12** Maarre isaan waadaa Kiristoosiif matooma galane diiganee muraa ifi irratti fidatan. **13** Ammalle isaan hujji malee tee'u fi mana kanaa kaan labiisa baratan; tana qofa adoo hin te'in, nama hamataa dubbi命名 keessa galaa, waan dubbatu'u hin malle ka dubbatanu te'an. **14** Tanaaf diinni hantuun nu'u irratti dubbatuuf karaa akka hin dhaggenne, haati hiyyeessaa ka'intittiin heerumtee ijoollee deettee, mana ifii akka bulfattu gorsa. **15** Isaan keessaan gariin tanaan qaraa Seexana hordofiisaaf karaa

Kiristaanaatitti ba'aa hin teene qarqaartutti; wolde'i Kiristaanaa ammoo, dubartoota abbaan manaa irraa du'e, ta ijumaa qarqaarsa hin qanne qarqaaru ti. **17** Jaarsolee wolde'a kiristaanaa akka dansaa sooressitu, keessumattuu ta jabaattee lalladdee barsiittuuf, ulfinna gudda'atti male. **18** Barreefam Woyyichi, «Qotiyoo midhaan dhowiisatti jirtu afaan hin hidhin», akkasuma, «Hojjata'aaf mindaan kennamuu qaba» jedha. **19** Dhugaa baatota lama yookiin sad yoo qabaate malee, himata jaarsa tokko irratti dhiyaatu hin fudhatin. **20** Worri dhibiin akka sodaatu, worra cubbuu huju addee nami mara jirutti xixi. **21** Waan gootu mara namuuuu adoo hin golin, yookiin adoo wol hin caalchisin gorsa kiyya akka muummessitu Waaqa duratti, Yesuus Kiristoosii fi ergantoota Waaqaa ta fooyante duratti si ajaja. **22** Namoota tajaajila Waaqaatif muudiisaaf ariifattee harka irra hin keyin. Cubbuu worra dhibi'il keessa hin galin; mataa keeti qulqullumma'an eegi. **23** Gadhaa keetii fi dhibee deddeebitee sitti kaatuuf, daadhhii woyn'iil diqqoo uni malee haganaa achi bisaan callaa hin unin. **24** Cubbuun worra gar'iil ifa teete waan mudhattuuf, dursitee muraa isaanii akeetti; cubbuun worra gar'iil ammoo duuba irra mudhatti. **25** Akkasuma hujjiin dansaan ifa teetee mudhatti, ta hin mudhannelle dhokattee hin hattu.

6 Worri waanjoo garbumma'aa jala jiru maqaan Waaqaatif fi barsiisi keenna akka hin arraffanne, goottoti isaanii ulfinna guutuu akka dhaggatiisaaf malanetti laakkowanuu ti. **2** Garbooleen goottoti isaanii dhugeeffattoota te'ane, lamaanuu wolif Gootta'aan obboleeyyan waan te'aneef, goottota ifii tuffatiisa hin qabanu. Addee san, goottoti isaanii dhugeeffattootaa fi jaalota tajaajila isaanii irraa ka bu'aa dhaggatanu waan te'aneef, ta durii caalaa isaan tajaajilanuu ti. Tana barsiisi gorsi. **3** Nami barsiisa sobaa barsiisa, jecha sirii te'e ka Goottaa keenna Yesuus Kiristoosiitii fi ka ittiin Waaqa waaqonfatantuun wolii hin galle yoo jiraate, **4** nami akkasii nama kooraan ifi bokossee womaa hin beenne. Inni jechoota irratti moroma'aa fi lolaa fedha hamaa ifi keessaa qaba. Wonni kun ammoo hinaaffaa, wol dhaba, arrabaa fi mama badaa fiddi. **5** Wol mormiin worra qalbii hin qanne

irraa dhutti, isaan dhugaan waan irraa fudhatanteef qanna jedhaa, karaa dhugeeffanna'aa irraa badeera. dhugeeffannaan karaa karra dhaggatiisaa seyan. 6 Badhaadhi Waaqaa isin woliin jiraatu.

Dhugeeffannaan, nama waan qabuun dande'ee le'u
biratti bu'aa guddaa qaddi. 7 Nuuti waan tokkolle
finnee gara biyya lafaa hin dhunne; waan tokkolle
isii keessaa fuunee deemiisa hin dandeennu. 8

Ammoo woya'aa fi sagalee yoo qabaanne sun nu
hin geetti. 9 Worri durummaa barbaadu ataabe'etti
jigee, tiyyoo gowwummaa heddu'uutii fi halchaa
isaan miitutiin, ta isaan balleessituu fi dhidhinsituun
qabaman. 10 Sababille beesee jaalatuun hidda
hammeenna duudi'i ti. Worri gariin durummaa
dhaggatuu halchee, dhugeeffannaar irraa badee qalbi
ifii gaddaan laalesseera. 11 Ati nami Waaqaa ammoo,
waan kana duudii irraa fagaadhu; balchummaa,
akka nama Waaqaa le'u, dhugeeffanna, jaalala,
ciniinnatanee ossu'u fi qajeelummaa hordof. 12

Lola dansaa dhugeeffanna'aa loli. Jiruu bara baraa
ta yennaa gara isaa waammante dhugaa baatota
hedduu durattu dhugaa baate qabadhu. (aiōnios g166)

13 Fuula Waaqa waan duudi'iif jiruu kennutii fi Yesuus
Kiristoosii Phonxoos Philaaxoos durattu dhugeeffanna
ifiitiif akka dansaa dhugaa baye durattu si ajaja. 14

Haga guyyaa Gootaan keenna Yesuus Kiristoos
deebi'ee mudhatuutitti ajaja kana balleessa'aa fi komii
malee eegadhu. 15 Waaqi eebbifama'aa fi qofuu
Bulchaa te'e, Mootichi moototaa, Gootaan goottotaa
guyyaa ifii murteesetti mudhiin Kiristoosii teeti. 16 Ka
hin duune isa qofa; inni ifa eennullle itti dhiyaatu'uuf
hin dandeenne keessa le'a. Nami tokkolle isa hin
dhaggine; eennullle isa dhaggu'uuf hin dande'u. Ulfinnii
fi hunni bara baraa isaaf te'u! Ameen. (aiōnios g166) 17

Worri amma biyya lafaa tanatti dureeyyi te'ane akka
hin koorre, yookiin addii isaanii karra hin addachiinne
irratti adoo hin te'in, akka ittiin gammannuuf Waaqa
waan duuchii fakkasee nu'uuf kennutti akka addii
godhatanu isaan ajaji. (aiōn g165) 18 Hujii dansaa
akka hujanu, akka hujii dansa'aan dureeyyi te'anu,
akka arjoomanuu fi waan qabuu qoodiisaaf ka
qophowane akka te'anu ajaji. 19 Karaa kanaan jiruu
dhuga'aa dhaggatisaaf karra hundeen isi'ii jadduu
teete bara dhufuu kuufatan. 20 Ximootewoos! Waan
maganne'en sitti kenname jabeessi eegi. Dubbii
midhaan hin qanne, ta waan dhuga'atiin mormituu fi
moromaa gowwittii ta worri gariin «Beekkuma» jedhu
irraa fagaadhu. 21 Worri gariin beekkumsa kana

2 Ximootewoos

- 1** Ana Phawuloosii, waadaa jiru'uu ka Yesuus Kiristoosiin kennname akka himuuf, fedha Waqaatiin ergamaa Yesuus Kiristoosii te'e irraa:
- 2** Ilma kiyya jaalatamaa Ximootewoosiif, Waaqi Abbaan keennaa fi Goottaan keenna Yesuus Kiristoos badhaadha, mararti'i fi nageya siif kennu. 3 Ani yennaa maraa daadimata kiyya ka halkanii fi guyya'a keessatti yennaa si qaabadhu, Waqa akkuma abbootii tiyyaa wodanaa qullu'uun tajaajilu hin galateeffadha. 4 Imimmaan teeti qaabataa, akka gammadaan guutamu, si dhaggiisaaf guddoo barbaada. 5 Dhugeeffannaa dhuga'aa ta ati qaddu hin qaabadha; dhugeeffannaaakkasii akkoon teeti Lo'isii fi haati teeti Ewuniiqueen hin qabaniiyu. Akka atille qaddu hubadheera. 6 Tanaaf kennaa Waaqi yennaa ani harka kiyya mataa keeti irra keye siif kenne, tuxxee akka gabbittu si qaabachiisa. 7 Ayyaanni Waaqi nu'uuf kenne ka hunnaa, ka jaalalaatii fi ka ifi qabatu'uuti malee, Ayyaana soda'atii moti. 8 Yoona, hunna Waaqi siif kenneen, Oduu Gammadaatiif na woliin rakkadhu malee, Goottaan keennaaf dhugaa bayuu yookiin marroo tiyya ka ani Kiristoosii jedhee hidhame hin fokkifatin. 9 Waaqi waan nuuti gooneef adoo hin te'in, fedhaa fi badhaadha ifiitiin nu fayyisee akka kolbaa isaa teenu nu waame. Badhaadhi kun bara heddu'uun dura karaa Kiristoosiiin nu'uuf kennname. (aiōnios g166) 10 Amma ammoo karaa dhufiisa fayyisa keenna Yesuus Kiristoosii du'a balleessee, karaa Oduu Gammadaatiin jiru'uu fi badii irraa hafuu, gara ifaa fideetiin, nutti mudhifameera. 11 Ani Oduu Gammadaa tanaaf lallabaa, ergama'aa fi barsiisaa te'ee filameera. 12 Ani tanaaf rakkatiisatti jira. Ammoo eennutti akka dhugeeffadhe waan beekuuf isatti hin fokkifadhu; akksuma waan maganne'een natti kennname, haga guyyaa sanii akka inni eeguun dande'u addadheera. 13 Barumsa fayyalessa akka fakkeennaatitti hordofiisaaf na irraa baratte, dhugeeffanna'aa fi jaalala tokkummaa nuuti Yesuus Kiristoosiin qannu jabeessii qabadhu. 14 Waan dansaa maganne'een sitti kennname san, hunna Ayyaana Woyyicha nu keessa jiruutiin eegi. 15 Worri biyya Asiya'aa keessa jiru duudiin, Fiigelosii fi Heromogenesis fa'alle akka na bagane hin beetta. 16 Oneesiforos yennaa hedduu waan na jajabeesseef, Goottaan maatii isaatiif mararuu ti. Inni ani waan hidhameef hin fokkifanne; 17 ammoo akkuma biyya Rooma'aa geyeen, asii fi achi barbaadee na dhagge. 18 Guyyaa muumme'ee san Goottaan marartii isaaf godhu. Biyya Efesooniititti attam akka inni naaf ergame atinuu akka dansaa beetta.
- 2** Ilma kiyya Ximootewoos, yoona badhaadha Yesuus Kiristoosiin dhaggamutti jabaadhu. 2 Dhugaa baatota hedduu durattu waan na irraa dhageette, namoota dhibii barsiisisaaf worra dandeettii qabu, worra addatama'atti magannee keni. 3 Akka loltuu dansaa Yesuus Kiristoosiiititti, rakkoo nu woliin fudhadhu. 4 Nami hujii loltumma'aatiin tajaajilu tokko, ajajaa ifiif gammachiisiisaaf mixiixxata malee, hujii dhibi'iin ifi hin hidhu. 5 Akkasuma nami rukke'een doggomu tokko, akka seeraatitti yoo doggome malee, badhaasa injifanno'oo hin dhaggatu. 6 Qonnaan bulaan elowee huju qooda midhaan sanii qara dhaggatuu qaba. 7 Goottaan waan duudi'iin hubantii waan sii kennuuf, waan ani jedhu qalbeeffadhu. 8 Akkuma ani Oduu Gammadaa keessatti lallabe, Yesuus Kiristoosii du'a keessaa ka'e, ka sanyii Daawitii keessaa dhalate, qaabadhu. 9 Ani Oduu Gammadaa waan lallabeef akka yakkaamessaa hidhameelle rakkataa jira. Jechi Waaqaa ammoo hin hidhamu. 10 Tanaaf, worri fooyame fayyinnaa fi ulfinna bara baraa ka karaa Yesuus Kiristoosiiin dhufu akka dhaggatuuf jedhee waan duuchii hin ossadha. (aiōnios g166) 11 Dubbiin, «Isa woliin yoo duune, isa wolille'een jiraanna. 12 Yoo ittuma ossine isa woliin hin moona. Yoo isa mormanne, innille nu hin mormata. 13 Yoo nuuti addatamuuh dhanne, inni waan ifi hin mormanneef, addatamee jiraata» jettu tun dhuga'a. 14 Waan kana isaan yaadachiis, akka jechoota irratti wol hin mormine Waqa durattu isaan seeri. Wonni kun worra dhage'u balleessiti malee, dansa'aa moti. 15 Ati akka hojataa ilaallamee fudhatamee, ka hujii ifiititti hin fokkifanne, ka dubbi dhugaa Waaqaa sirri'iitti barsiisuu, fuula Waaqaa durattu ifi dhiyeessiisaaf jabaadhu. 16 Dubbi Waaqi ittiin hin ulfaannee fi marii gowwittii, ta Waaqa irraa nama fageessitu irraa fagaadhu. 17 Barsiisi akkasii akka madaa foon nyaattee badhataa deentuu ti. Himnewoosii fi Filexoos worra dubbi akkasii dubbatane keessa jiran. 18 Isaan karaa dhuga'a lakkisanee, du'aa ka'uun kanaan dura teeteerti jedhaa dhugeeffannaa worra gar'iili balleessaaran. 19 Teetuu malee hundeen Waaqi keye hin lellexxu; isii irratti,

«Gootaan worra isaa ka te'e hin beeka», ammalle nama duudiitti akkuma beekkante, ta isaaniille nama «Nami maqaa Gootaa waamu duudiin hammeenna duudiitti waan beekkantuuf isaan ur hin geyanu. 10 irraa deebi'uut ti» ta jettu barreeffanteerti. 20 Mana Ati ammoo barsiisa kiyya, adaba kiyya, akeeka jiruu guddaa tokko keessa mey worqii irraa yookiin meetii tiyyaa, dhugeeffannaa tiyya, ossata kiyya, jaalala irraa hujame callaa adoo hin te'in, mey muka irraa kiyya, fi ciniinnadhee ossatuu kiyya hin beetta. 11 yookiin faara irraa hujame hin jiraata; mey kun garii Miidha'aa fi rakkoo tiyya, ta Anxokiya'atti, Iqoniiyumii ulfinnaaf, kuun ammoo tajaajila ulfinna hin qanneef fi Lisxira'atti na dhaqqadde mara ossatuu kiyya hin te'a. 21 Yoona worri waan hantuu duudii irraa ifi beetta. Gootaan ammoo san duudii jalaa na hambure. qulleessu, waan ulfinnaatiif te'a; sababille isaan 12 Akkasuma nami karaa Yesuus Kiristoosiiin nama fooyamanee, Goottaa isaaniitif ka bu'aa qabanu Waqaqa te'ee le'uud fedhu duudiin hin miidhama. waan te'aneef, hujii dansaa duudi'iif qophowaneeran. 13 Worri hama'aa fi malaan nyaattun worra dhibii 22 Halchaa badduu dargaggumma'aa irraa baqadhu; dokonkorsaa ifille'eef dokonkora, hammeenna irraa worra gadhaa qullu'un Goottaa waammatu woliin gara hammeennaa ittuma deeman. 14 Ati ammoo balchummaa, dhugeeffannaa, jaalalaa fi nageya waan barattee jabeessitee itti dhugeeffatte, eennuu hordof. 23 Moromaan gowwittiin bu'aa hin qanne fa'a irraa akka baratte waan beettuuf itti jabaadhu. lola akka fiddu waan beettuuf, irraa ifi eegadhu. 24 15 Ati Barreeffama Woyyicha, qarooma Yesuus Tajaajilaan Gootaa'aa ka lolu te'uud hin qabu. Inni Kiristoositi dhugeeffatiisaan fayyinni ittiin dhaggamu nama duudi'iif arjaa, dansa'aa fi barsiisa ossataa si'iif kenniisa dande'u ijoollummaa teetiin jalqaddee te'uud qaba. 25 Worra isa mormulle gadhi-laafinnaan beetteerta. 16 Barreeffam Woyyichi duudiin qajeelfama gorsuu qaba. Akka isaan cubbuu irraa deebi'anee Ayyaana Waaqatiin waan barreeffameef, dhugaa dhugaa beekanu, Waaqi carraa isaanii hin kenna barsiisiisaaf, worra dokonkore xiiisaaf, balleessaa fa te'a. 26 Yoo san isaan qalbii ifititi deebi'anee, sirreessiisaaf fi karaa balchumma'aatiti qajelchiisaaf tiyyoo Seexanaa ta isaan qaddee fedha isaatifi akka bu'aa qabeessa. 17 Nami Waqaqa hujii dansaa maraaf ajajamanu goote jalaa hin bayan.

3 Guyyoota muumme'eetitti yennaan rakkittu akka
dhuttu beeki. 2 Namooti ka mataa ifii jaalatanu,
ka beesee jaalatanu, ka ifi saadanu, kijboota, ka
nama arrassanu, ka worra ifiihiin hin ajajanne, ka
galata hin qanne, ka woyyummaa hin qanne, 3 ka
jaalala hin qanne, ka hin araaranne, ka maqaa namaa
balleessanu, ka ifi hin qabanne, ka gadhaa jabaatanu,
ka waan dansaa jibbanu, 4 ka dabarsanee nama
kennanu, jajartoota, ka ana malee jedhanu te'an;
isaan Waaqa caalaa gammada jaalatan; 5 isaan
dhugeeffannaa waan qabanu fakkaatan, ammoo
hunna isi'iif mormataneran. Worra akkasii irraa
ifi eegadhu. 6 Isaan keessaa gariin gara mana
namaa dhaqaa, dubartoota dadhadduu ta cubbuun
irratti tuulantee, halchaa gara garaatiin asii fi achi
oofantu, hin qabatan. 7 Dubartiin akkasii yennaan
mara hin baratti, ammoo ijiumaayyu dhugaa beekiiisa
bira hin geettu. 8 Akkuma Yaaneesii fi Yaamberes
Muuse'een mormane, kolbaan qalbii isi'iif baddee
fi dhugeeffannaa irraa jidde tun dubbi dhuga'aa
mormiti. 9 Gowwummaan Yaaneesiitii fi Yaamberesii,

4 Waaqaa fi Yesuus Kiristoosii worra jiruu fi worra
du'elle'etti muru'uuf jiru duratti, deebi'ee dhufiisaa
fi mootummaa isaa yaadataa jabeessee si gorsa.
2 Jecha Waaqaa lallabi; yennaan toluttle, toluu
dhabaattulle qophow; ossa gudda'aan namoota
balleessanu sirreessaa, xixaa, jajabeessaa barsiisi. 3
Yennaan namooti barsiisa sirrii te'e dhage'uud jibbanu
hin dhutti; isaan barsiisota hedduu ta akka fedhii
isaaniititti, waan gurra isaaniitif tolu isaan barsiittu
wolitti raratan. 4 Isaan dubbi dhuga'aa dhage'uud
didanee, gurra ifii gara oduu durii deebifatan. 5 Ati
ammoo haala mara keessatti ititi; rakkoo ossadhu; hujii
lallaba Oduu Gammadaa hujii; hujii itti ergante mara
muummessi. 6 Ani akka dhibaayyu'uuh dhibaafamuu
geyeera; yennaan ani du'u geetteerti. 7 Ani akka
dansaa wodhaantoo qabadheera; doggommii tiyya
fixadheera; dhugeeffannaa tiyyalle eegadheera. 8
Yoona ammaa achi badhaas balchumma'aaf naaf
qophoweera; badhaasa kana guyyaa san Gootaan
balchichi naaf hin kenna; ana qofaaf adoo hin te'in,
worra deebi'ee mudhinnaan dhufa isaa dharra'aan

eegatu duudi'iif hin kenna. 9 Ariiti'iin akka teete te'i koy. 10 Sababille Deemaas biyya lafaa tana jaalatee, na lakkisee gara qachaa Tasalonqe'ee dhaqeer. Kiresqes biyya Galaatiya'aa, Tiitoos ammoo biyya Dalmaatiya'aa dhaqeer. (aiōn g165) 11 Luqaas qofattuu na bira jira. Maarqoos huji'iin waan ana qarqaaruu dande'uuf, yennaa dhuttu isa fidii koy. 12 Xikiqoos ammoo gara qachaa Efesoonii ergeera. 13 Yennaa dhuttu gorfa ani Kaarphoos biratti Xiro'aasitti lakkise, kitaabota maramaal, keessattuu ka gogaa duugama'aan hujame naaf fid. 14 Iskindiriin sibiila tumu akka malee na miidhe; Goottaan akkuma hujii isaatitti isaaaf hin kenna. 15 Inni dubbii teenna jabeessee waan mormeef, atille isa irraa ifi eegadhu. 16 Ani waan itti himatameef yennaa ani guyyaa qaraa dhiyaadhee falmadhe, duudiinuu na lakkisane malee, nami tokkolle na qarqaariisaaf hin dhunne. Tun isaanitti hin laakkowamin! 17 Ammoo ergaan isaa guutuun karaa kiyyaan lallabantee worri Yihudoota hin te'in duudiin akka dhage'anu, Waaqi cinaa tiyya dhaabbatee hunna naaf kenne. Afaan neenqaa irralle'ee na hambure. 18 Goottaan hammeenna hamaa duudii jalaa na baasee, gara mootummaa ol-gubba'aa nageyaan na hin geessa. Ulfinni baraa haga bara baraa isaaftel'! Ameen. (aiōn g165) 19 Phirisqilaa, Aqila'aa fi worra mana oneesiforosiittti nageya naa himi. 20 Eraasxoos Qorontoositti hafe; Xirofimoosille waan dhibameeruuf ani qachaa Miilexosiiittti isaa lakkise. 21 Adoo ganni hin dhufin akka teete te'ii koy. Yubuloos, Phudenis, Liinos, Kilaawudiya'aa fi dhugeeffattooti dhibiille nageya sii dhaamaneeran. 22 Goottaan ayyaana keeti woliin jiraatu. Badhaadhi Waqaas isin woliin jiraatu.

Tiitoos

1 Ani Phawuloos tajaajilaan Waaqaatii fi ergamaan

Yesuu Kiristoosii, dhugeeffanna worra Waaqaa filameetii fi beekkumsa dhuga'aa ka gara nama Waaqaa te'iisaatitti geessu akka beekanuuf ka erge, 2 dhugeeffanna'aa fi beekkumsi kun, addii jiruu bara baraa, ka Waaqi dhara hin dubbanne, jalqaba baraatiin dura kenne irratti ta hundootte. (aiōnios g166)

3 Yennaan inni murteesse geennaan, ajaja Waaqa fayyisaa keennaatiin karaa lallaba maganne'een natti kennameetiin, Jecha ifii mudhiseera. 4 Karaa dhugeeffanna woliin qannuun, dhugumaan ilma kiyya ka teete Tiitoos, Waaqi Abbaan, fayyisaa keenna Yesuu Kiristoos badhaadhaa fi nageya sii kenuu. 5 Wonni ani oddoola Qarkeesii keessatti si lakkiseef, waan karaa hin qabatin hafe akka karaa qassiittu fi akkuma ani si ajaje qachaa duudii keessatti jaarsolee wolde'a kiristaanaa akka filtufi. 6 Jaarsi wolde'a kiristaanaa ka hin komatanne, ka niitii takka'aa, ka ijoolleentisaalle dhugeeffattuu fi baalagumma'aan yookiin ajajama dhabilaan maqaan isaanii hin kaane te'u qaba. 7 Toowataan wolde'a kiristaanaa tokko maganneen hujii Waaqaa ka itti kennante waan te'eef, ka hin komatanne te'u qaba. Inni nama kooru, yookiin nama dafee aaru, yookiin nama machowu, yookiin nama lola jaalatu yookiin nama beese'eef joljolu te'u hin qabu. 8 Nama keessummaa fudhatu, nama waan dansaa jaalatu, nama ifi qabatu, nama qajeelaa, nama woyyichaa fi nama adaba qabu te'u qaba. 9 Worra dhibii barumsa sirrii te'een jajjabeessiisa fi dokonkora worra moromuu mudhiisaaf akka dande'u akkuma baratetti ergaa addatantu jabeessee qabatu qaba. 10 Namooti hedduun worri hin ajajane, worri jecha midhaan hin qanne dubbatee nama wollaalchisu, keessattuu worri worra Yihudootaa keessaa dhugeeffate jira. 11 Isaan bu'aa fokkisiisu dhaggatiisaaf jedhanee, waan barsiisiisaaf hin malle barsiisa, maatii duudii waan laambubanuuf, haasowa isaan kutiisa barbaachisa. 12 Isaanuma keessaa, raagichi isaanii tokkoo, «Worri Qarkeesii yennaa maraa dharaameyyii, bineensota hama'aa fi booseyyii gadhit'o» jedheera. 13 Ragaan kun dhuga'a. Tanaaf, akka isaan dhugeeffanna sirrii teete qabaatanu, jabeessi isaan xixi; 14 haganaa achille isaan oduu Yihudootaa ta durii, yookiin ajaja

worra dhugaa irraa fagaatee akka hin caqanne godhi.

15 Worra qullowaneeif wonni marti qullu'u; worra battii fi worra hin dhugeeffanneef ammoo, waan qalbii fi yaadi gadhaa isaanii battoweeruuf, wonni takkaalle qullu'u moti. 16 Isaan Waaqa hin beenna jedhan, hujii ifitiin ammoo isa mormatan. Isaan worra jibbama'aa fi worra hin ajajanne, worra waan dansaa tokkolle huijisaf hin dandeenne.

2 Ati ammoo waan barnoota sirrii te'een wolii galu

barsiisi. 2 Jaarsi ka hagatti le'u, ka kabajaa qabu, ka ifi qabatuu fi ka dhugeeffanna, jaalalaa fi ossa sirrii te'e qabu akka te'u barsiisi. 3 Akkasuma jaartiu adaba ifitiin ta ifi qabattu teetee, waan dansaa barsiittuutii malee, ta hamattu yookiin ta daadhii yortu akka hin teene barsiisi. 4 Isaan, akka dubartooti ka'im abbaa manaatii fi ijoollee ifii jaalattu, 5 Jechi Waqaalle akka hin arraffanne, ta ifi qabattu fi qulluu, ta akka dansaa mana ifii qabattu, arja'aa fi ta dhirsaaif ajajantu akka teetu barsiisanuu ti. 6 Akkasuma dargaggooti akka ifi qabattu gorsi. 7 Atinuu waan duudi'iin fakkeenna dansaa isaaniif te'i. Barsiisiisa keeti keessalle'etti dhugaamessaa fi nama kabajamaa te'u keeti mudhisi. 8 Worri mormu waan badduu nu irratti dubbatu dhabee akka fokkifatu, jecha sirrii te'e ka hin tuffatanne dubbadhu. 9 Garbooleen goottolee ifitiif akka ajajantu, waan maraan akka isaan gammachiittu, akka dubbi ilaa keessa itti hin deebinnee fi, 10 akka isaan jalaa wo hin hanne barsiisi. Barnooti marroo Waaqa fayyisaa keenna, karaa duudi'iin akka tolu yennaa mara worra dansa'aa fi addatamaa akka te'ane mudhisanuu ti. 11 Waaqi badhaadha ifii ka nama maraaf fayyinna kenuu mudhiseera. 12 Badhaadhi kun cubbu'uun jiraatiisaaf fi halchaa badduu biyya lafaa akka lakkinne, bara kana keessatti ifi qabanee, qajeellee, akka nama Waqaatitti akka jiraannu barsiisa. (aiōn g165) 13 Addii gammachiittu fi ulfinnaan mudhatiisa Waaqa guddaa fayyisaa keenna Yesuu Kiristoosii hin eeganna. 14 Kiristoos hammeenna duudii irraa akka nu fayyisu fi waan dansaa huijisaf akka dharraanu, kolbaa ifii qulleeffatiisaaf mataa ifii dabarsee nuu kenneera. 15 Worra si dhage'u jajjabeessaa yennaa xixu, baallii teeti guutu'uun waan kana duudii barsiisi. Nami tokkolle si hin tuffatin.

3 Kolbaan bulchitootaa fi worra baallii qabu jalatti akka bultu, akka ajajantuu fi karaa maraan waan dansaa hujisaaf ta qophootte akka teetu qaabachiis. **2** Nama tokko irralle'etti hantuu akka hin dubbanne, nageelliyye'ee fi nama dansaa te'anee, yennaa mara karaa maraan nama duudi'iif gadhi-laafinna akka mudhisanu himi. **3** Tanaan qara nuutille gowwoolee, worra hin ajajanne, worra sobame, worra halcha'aa fi gammachuu foonii ta adda addaatiif garboolee teeneeru. Nuuti hammeennaa fi hinaaffa'aan le'aa, worra dhibi'iin jibbatannee wolille jibbaa turre. **4** Ammoo arjumma'aa fi jaalaltiin Waaqa fayyisa keennaa yennaa mudhatte, **5** hujji balchummaa nuuti hunyeef adoo hin te'in, marartii ifitiin, karaa dhiqata dhaloota lammeesso'ootii fi Ayyaana Woyyichaan haareffamiisaatiin nu fayyise. **6** Waaqi karaa Yesuus Kiristoo siitiin Ayyaana Woyyicha nu irratti fakkabee buuse. **7** Badhaadha isaatiin balchoonnee, jiruu bara baraa ta addi'iin eegannu san akka dhaalluuf inni tana godhe. (aiōnios g166) **8** Wonni kun jecha dhuga'a ti. Worri Waaqatti dhugeeffate hujji dansaa hujisaaf akka ifi kennu, jabeessitee akka gorsitu barbaada; wonni kun dansa'aa fi ta nama maraaf bu'aa qaddu. **9** Ammoo wol mormii gowwootaa, hidda dhalootaa laakkowuu, wol lolu'u fi Seera Muuse'ee irratti wol dhabiisa irraa fagaadhu. Sababille wonni kun bu'aa fi gatii hin qaddu. **10** Nama gargar bayiisa kaasu yennaa tokkoo fi lama itti gorsi, achiin duuba isa woliin womaa hin qabaatin. **11** Nami akkasii, nama jallatee cubbuu hujjee, yakkaa ifitti mure akka te'e beeki. **12** Ganna qachaa Niqopholiisii keessatti dabarsu'uuf waan murteeffadheef, yennaa ani Arxemaas yookiin Xikiqoos gara keeti erge, haga dandeette ariiti'iin achitti natti dhufiisaaf wodhaan. **13** Zenaasi seera beeka'aa fi Apholoosiif, deensa kara'atii waan barbaachisu maraan haga dandeette gargaar. **14** Kolbaan teenna leetoo bu'aa hin qanne akka hin leene, waan leeto'oo barbaachisu hujjee dhaggatiisaaf, hujji dansaa hujisaaf ifi kenniisa barattuu ti. **15** Worri na woliin jiru duudiin nageya siif dhaameera. Worra dhugeeffanna'aan nu jaalatuuf nageya keenna himi. Badhaadhi Waaqaa isin duudii woliin jiraatu.

Filemoon

1 Ana Phawuloosii marroo Kiristoos Yesuusiitiif hidhameeruu fi obboleessa keenna Ximootewoos irraa, Filemoonii jaalatamaa nu woliin hujuf, **2** obboleetti teenna Aaphifiiya'aaf, Arkiphosii nu woliin lolticha te'eeruu fi wolde'a kiristaanaa ka mana keeti keessatti wolitti qabamuuf: **3** Abbaa keenna Waaqaa fi Goottaa Yesuus Kiristoos biraan badhaadhii fi nageenni isiniif te'u! **4** Daadimata kiyya keessatti yennaa si qaabadhu, yennaa mara Waaqaa galateeffadha. **5** Sababille dhugeeffannaat ati Goottaa Yesuusittti qadduu fi jaalala ati kolbaa Waaqaa maraaf qaddu dhage'eera. **6** Hubantii guutuu waan dans'a'aa ka nu Kiristoosiin qannuu maraa akka qabaattuuf, dhugeeffannaat teeti worra dhib'iif qoodisatti akka jabaattu hin daadimadha. **7** Obboleessa kiyya, gadhaa kolbaa Waaqaa waan jajjabeessiteef jaalala keeti irraa ani gammadaa fi jajjabeenna guddaa dhaggadheera. **8** Waan godhu'u malte akka gootuuf, si ajajiisaaf karaa Kiristoosiitiif ifi-addii qaba; **9** te'u malee jaalalaan si gaafadha. Ani Phawuloosiin jaarsi, amma ammoo Yesuus Kiristoosiif jedhee ka hidhameeru, **10** marroo ilma kiyya Oneesimoosii, ka ani adoo mana hidha'aa jiruu akka Kiristoos fudhatu tolcheetiif si gaafadha. **11** Dur inni nama si'iif woy bawuu moti, amma ammoo anaa fi si'iifille woy hin bayaa. **12** Isa deebisee gara keeti ergeera; ani waan isaa jaaladhuuf gadhaan kiyyalle isa faana dhufeera. **13** Marroo Oduu Gammadaatiif, yennaa ani mana hidha'aa jiru, addee teeti akka inni na qarqaaruuf, na woliin as akka turuuf fedheeraayyu. **14** Te'u malee hujjin dansaan ati hujju maraa jaalala gadhaa keetitii malee, hunnaan akka hin teeneef, si'iin hin mari'atin womaa godhiisaaf hin barbaanne. **15** Oneesimoos yennaa gabaaddu'uuf si irraa gargar bayee wonni tureef, yennaa mara si woliin akka jiraatuuf deebittee akka isa fudhattuuf fa'a te'a. (aiōnios g166) **16** Haganaa achi, inni obboleessa jaalatamaa garbicha caaluu malee, akka garbichaati moti. Inni naaf jaalatama'a, si'iif ammoo namumma'aa fi Gootta'aan, irra caalaa jaalatama'a. **17** Maarre waa'ela keeti te'u kiyya yoo fudhattu teete, akkuma na fudhattu isalle fudhadhu. **18** Yoo inni si yakkee jiraate, yookiin si irraa wo liqeeffatee jiraate natti laakkow! **19** Ani Phawuloos, «Si'iif deebisee hin kaffala» jedhee harkuma kiyyaan tana barreessa;

atuu Kiristoosiin liqaa kiyya te'u keeti sitti himuu na hin barbaachisu. **20** Obboleessa kiyya, maqaa Gootta'aatiin waan kana naaf godhi! Kiristoosiin gadhaa na jajjabeessi. **21** Ajajama keeti addadhee, waan ani si gaafadhu caalchitte akka ati goot beekiisaan tana si'iif barreessa. **22** Wonni dhibiin: Waaqi waan isin daadimattane maraaf deebii kennee, gara keessan deebi'ee akka dhufu waan addadhuuf, addee itti foorfadhu naaf qopheessa'a. **23** Ephafraas, ka maqaa Kiristoos Yesuusitiif jedhee na woliin hidhamee jiru nageya si'iif dhaama. **24** Akkasuma worri na woliin hujanu Maargoops, Arixaarkos, Deemaasiif Luqaas nageya si'iif dhaaman. **25** Badhaadhi Goottaa keenna Yesuus Kiristoosii isin woliin jiraatu.

Ibroota

1 Bara durii Waaqi karaa adda addaatiin, yennaa hedduu karaa raagotaatiin abbootii teennatti dubbateera. **2** Ammaa ammoo bara duubaa kanatti karaa Ilma ifii ka waan mara akka dhaalu godheettiin nutti dubbate; biyya lafaa duudiilie isumaan dade. (aiōn g165) **3** Inni calalaqa ulfinna Waaqaa ti; akki isaa guutumatti Waaqaan wol qixxe'e. Jecha ifii hunna qabeessaan waan dadame duudii utubeera. Kolbaalle cubbuu irraa qulqulleesseen duuba, ol gubba'atti midda Waaqa hunnaamessaa tee'eera. **4** Maqaan Waaqi isaaf kenne maqaa ergantoota Waaqaa ka caaluakkuma te'e, Ilmi Waaqaa ergantoota Waaqaa caala. **5** Waaqi ergantoota ifii keessaa eennuun, «Ati Ilma kiyya, ani adha si uumadheera» yookiin eennuun, «Ani isaaf Abbaa hin te'a, innille Ilma naaf hin te'a» jedhee beeka? **6** Waaqi yennaa Ilma ifii angaficha gara biyya lafaa erge, «Ergantoota Waaqaa martinuu isaa sagadanuu ti» jedhe. **7** Ammoo yennaa marroo ergantoota ifii dubbatu, «Ergantoota ifii qilleensa, tajaajiltoota ifiille bob'e ibiddaa hin godha» jedhe. **8** Marroo Ilmaa ammoo, «Ee Waaqa, barcumaan mootummaa keetii bara baraa haga bara baraa hin jiraata; mootummaa teetille sirri'itti hin bulchita. (aiōn g165) **9** Ati balchummaa jaalatee yakkaa jibbite; tanaaf Waaqi keeti si filatee, muudaa gammachiisuun hari'oota teeti caalaa si muude» jedhe. **10** Akkasuma, «Gootta'a, ati jalqabatti hundee lafaa hundeessite; ol gubbaan marti hujji harka keetii ti. **11** Isaan hin badan; ati ammoo hin jiraatta; isaan martinuu akka woya'aa hin dullooman. **12** Ati akka bullukko'oo isaan hin marta; isaanille akka woya'aa hin jijiiraman. Ati ammoo yennaa mara sanuma; woggooti keetille dhuma hin qabanu» jedhe. **13** Waaqi ergantoota ifii keessaa eennuun, «Haga ani diinota keeti ejata miila keetii jala godhutti midda kiyattti tee'l» jedhee beeka? **14** Maarre, ergantoota Waaqaa martinuu ayyaanota worra fayyu tajaajiliisaaf ergamanu, tajaajiltoota Waaqaatiimotii ree?

2 Tanaaf nuuti waan dhageenne irraa fallaannee akka hin jinne, marroo waan dhageennee xiyyeffannaa caalte kennuu qanna. **2** Dubbiin karaa ergantoota Waaqaatiin himante mirkanootteerti; nami dubbi tana irra taree fi nami isi'lif hin ajajanne maraa adaba

isaaaf male hin fudhata. **3** Nuuti fayyinna guddaa kanaaf xiyyeffannaa yoo kennuu dhanne attamiin jalaa baana ree? Fayyinna kana ka dursee lasse Gootta'aayyu; worri isa irraa dhage'elle tanuma nu'uuf mirkaneesseera. **4** Waaqille beessisoota, baasota, bilbaasota adda addaa godhiisaaf fi kennansa Ayyaana Woyyichaa ka akka fedha isaa qoodamaneen dhugaa baya ifii itti dabaleera. **5** Waaqi biyya lafaa ta dhuttu, ta amma nuuti marroo isi'ii dubbannuu tana akka ergantooti isaa bulchanuuf hin goone. **6** Barreeffama Woyyicha keessatti addee takkatti, «Ee Waaqa, akka isaaf yaadattuuf, nami maan inni? Yookiin akka kunuunsituuf, ilmi namaa maan inni? **7** Diqquma ergantoota Waaqaa isa hanqitte; kallacha ulfinnaatii fi guddinnaa itti keette; **8** waan mara baallii ilma namaatiin jala goote» hin jedha. Waaqi waan mara baallii ilma namaatiin jala yennaa godhu, baallii isatiin jala adoo hin godhin wonni inni hambure tokkolle hin jiru. Te'u malee wonni mara baallii ilma namaatiin jala akka jiru ammaa tanalle nuuti hin dhaggine. **9** Amma ammoo ka yennaa diqqa'oof ergantoota Waaqaatiin jala te'e ture, ka rakkinaa du'aa waan fudhateef kallachi ulfinnaatii fi guddinni itti keyame, Yesuus hin dhaggina; inni badhaadha Waaqaatiin nu maraaf du'eera. **10** Waaqi wonni duudiin isaa fi isumaanuu dadame, ilmaan hedduu gara ulfinnaa fidisaaf, sooressi fayyinna isaanii rakkinaan guutuu akka te'u godhiis barbaachisaa te'e. **11** Ka kolbaa woyyoonsuu fi worri isaan woyyoomelle ilmaan abbaa tokkochaa ti; waan kanaaf Yesuus isaanii, «Obboleeyyan tiyya» jedhee waamiisaaf hin fokkifatu. **12** Barreeffama Woyyicha keessalle etti Waaqaan, «Maqaa keeti obboleeyyan tiyyatti hin lassa; wolde'a odduulle'etti faaru'uun si hin leellifadha» jedha. **13** Akkasuma, «Ani isatti hin addadha» jedha; ammalle, «Kuno, anii fi ijoolleen Waaqi naaf kennelle as jirra» jedha. **14** Ijoolleen tun namoota foonii fi dhiiga qabanu akkuma te'ane, Yesuusille du'a ifitiin, Seexana du'a irratii baallii qabu balleessiisaaf, akkuma isaanii nama te'e. **15** Akkasuma worra du'a sodaatiisaan bara ifii duudii garbummaa jala turelle bilisa baase. **16** Yesuus sanyii Abrahaamii qarqaariisaaf malee, ergantoota Waaqaa gargaariisaaf hin dhunne. **17** Tanaaf inni Waaqa tajaajiliisaan Hayyicha Guddaa addatama'aa fi mararticha te'e, kolbaan araara cubbu'u akka dhaggattuuf, waan maraan obboleeyyan ifii fakkaatiis

isaaf barbaachise. 18 Inni ifiifuu ataabamee rakkinaa goomole'ee keessatti reeffi isaa jigee badee motii? 18 waan fudhateeruuf, worra ataabamu qarqaariisaaf hin Akkasuma worra hin ajajamin san yoo te'e malee, dande'a.

«Addee foora ta ani kennutti hin galtanu» jedhee ka itti kakate eennu fa'a? 19 Maarre worri itti galiisa dadhabe, dhugeeffatiisa dhabiisaan akka te'e dhaggina.

3 Tanaaf dhugeeffattoot woyyoontanee, worra waamicha ol-gubba'aa qoodamu teetane, ka Waaqi ergee fi Hayyicha Guddaa dhugeeffanna teennaa

Yesuuus yaadadha'a. 2 Muuseen mana Waaqaa mara keessatti addatamaaakkuma te'e ture, Yesuuusille Waaqa isa muudeef addatama'a. 3 Nami mana ijaaru

jiruuf, isin keessaa eennulle carraa itti galiisaadoo hin dhaggatin akka hin hanne, kowa'a ifi eegganna! 2 Oduu Gammadaa tama akka nuuti

Muuse'en caalaa ulfinna akkuma qabu, Yesuuusille, Muuse'en caalaa ulfinna dhaggatuu qaba. 4 Manni maraa namaan ijaarame; waan mara ka ijaare ammoo

Waaqa. 5 Muuseen waan gara duraa jedhamu'uun maleef dhugaa bayiisaaf, akka tajaajilaa tokkootitti maraa namaan ijaarame; waan mara ka ijaare ammoo

Waaqa. 6 Muuseen waan gara duraa jedhamu'uun maleef dhugaa bayiisaaf, akka tajaajilaa tokkootitti

Waaqa. 7 Muuseen waan gara duraa jedhamu'uun maleef dhugaa bayiisaaf, akka tajaajilaa tokkootitti

Waaqa. 8 Muuseen waan gara duraa jedhamu'uun maleef dhugaa bayiisaaf, akka tajaajilaa tokkootitti

Waaqa. 9 Muuseen waan gara duraa jedhamu'uun maleef dhugaa bayiisaaf, akka tajaajilaa tokkootitti

Waaqa. 10 Muuseen waan gara duraa jedhamu'uun maleef dhugaa bayiisaaf, akka tajaajilaa tokkootitti

Waaqa. 11 Muuseen waan gara duraa jedhamu'uun maleef dhugaa bayiisaaf, akka tajaajilaa tokkootitti

Waaqa. 12 Muuseen waan gara duraa jedhamu'uun maleef dhugaa bayiisaaf, akka tajaajilaa tokkootitti

Waaqa. 13 Muuseen waan gara duraa jedhamu'uun maleef dhugaa bayiisaaf, akka tajaajilaa tokkootitti

Waaqa. 14 Muuseen waan gara duraa jedhamu'uun maleef dhugaa bayiisaaf, akka tajaajilaa tokkootitti

Waaqa. 15 Muuseen waan gara duraa jedhamu'uun maleef dhugaa bayiisaaf, akka tajaajilaa tokkootitti

Waaqa. 16 Muuseen waan gara duraa jedhamu'uun maleef dhugaa bayiisaaf, akka tajaajilaa tokkootitti

Waaqa. 17 Muuseen waan gara duraa jedhamu'uun maleef dhugaa bayiisaaf, akka tajaajilaa tokkootitti

Waaqa. 18 Muuseen waan gara duraa jedhamu'uun maleef dhugaa bayiisaaf, akka tajaajilaa tokkootitti

Waaqa. 19 Muuseen waan gara duraa jedhamu'uun maleef dhugaa bayiisaaf, akka tajaajilaa tokkootitti

Waaqa. 20 Muuseen waan gara duraa jedhamu'uun maleef dhugaa bayiisaaf, akka tajaajilaa tokkootitti

Waaqa. 21 Muuseen waan gara duraa jedhamu'uun maleef dhugaa bayiisaaf, akka tajaajilaa tokkootitti

4 Tanaaf addee foora ta inni nu'uuf kennutti galiisaaf waadaan galame ammalle waan banaa

jiruuf, isin keessaa eennulle carraa itti galiisaadoo hin dhaggatin akka hin hanne, kowa'a ifi eegganna!

2 Oduu Gammadaa tama akka nuuti dhageennee isaanille dhage'ane; te'u malee isaan jeccha dhage'ane san dhugeeffanna'aan waan hin

fudhatiniif isaaniif wo hin baane. 3 Hujin isaa haga biyyi lafaa dadanteen jalqaddee fixantulle, «Addee

Kiristoos ammoo mana Waaqaattiti akka ilmaatitti foora ta ani kennutti isaan ijumaa hin galanu

addatama'a. Nuutille waan itti addannuu fi addii jedhee aarii tiyyaan kakadheera» akkuma jedhe,

ittiin koorru jabeessinee yoo qabanne mana isaa ammalle nuuti worri dhugeeffanne addee foora

ti. 7 Maarre akkuma Ayyaanni Woyyichi jedhu, ta waaqi nu'uuf kenuu sanitti hin galla. 4 Marroo

«Adha, qoonqoo Waaqaa yoo dhageettane, 8 guyyaa torbeesso'ootiif addee takkatti, «Waaqi hujii ifi

akkuma guyyaa ilaallacha'aa lafa goomolee keessatti Waaqa finqiltanee san mataa hin jabaatina'a! 9 barreefanteerti. 5 Ammalle adduma tanatti, «Addee

Waaqi, «Abbootiin teessan achitti na ilaallatte; na foora ta ani kennutti ijumaa hin galanu» jedha. 6

wodhaantelle'e; woggaa afurtama waan ani godhelle dhageebeef addee foora ta Waaqi isaa kennutti hin

dhaggitte. 10 Tanaaf ani dhaloota sanitti aaree, Gammadaa dursee dhage'e sun ajajamiisa waan

gadhaan isaanii yennaan mara na irraa gora, isaan dhabeeft addee foora ta Waaqi isaa kennutti hin

karaa kiyalle hin beenne. 11 Maarre addee foora galle. 7 Tunille akkuma kanaan dura, «Adha qoonqoo

ta ani isaanii kennutti ijumaa hin galanu jedhee isaa yoo dhageettane; mataa hin jabaatina'a» jedhee,

aarii tiyyaan kakadheera» jedhee. 12 Obboleeyyan Waaqi bara heddu'uun duuba karaa Daawititiin dubbi

tiyya, isin keessaa eennulle gadhaa hama'a fi hin dhugeeffanne, ka Waaqa jiraataa irraa garagaluu akka dubbateen, guyyaan dhibiin ka, «Adha» jedhamee

hin qabaanne ifi eeggadha'a! 13 Ammoo eennulle waamame waan murtowef mirkanowera. 8 Iyaasuun

addee foora san adoo isaaniif kennee jiraate, Waaqi isin keessaa cubbu'un sobamee akka mataa hin ammalle, «Adha» jedhaa marroo guyyaa biraa hin

dubbatuuyyu. 9 Yoona kolbaa Waaqaatiif foori foora tarin guyyuma guyya'an wol jajjabeessa'a! 14 guyyaa Sanbataa fakkaatu ammalle hafeera. 10

Nuuti dhugeeffanna teennaa ta qara qannu haga Akkuma Waaqi hujii ifi irraa foorfate, nami foora Waaqi

muumme'eetitti jabeessinee yoo qabanne, worra kennutti galu hujii ifi irraa hin foorfata. 11 Maarre

Kiristoos woliin qooda qabaanu hin teena. 15 eennulle akka worra sanii ajajamiisa dhabiisaan

Tun akkuma Barreefami Woyyichi, «Adha qoonqoo jigeetitikki jabeessinee yoo qabanne, worra galiisaaf jabaannaa! 12 Jechi Waaqaa jiraata'a fi

gootane san mataa hin jabaatina'a!» jedhu. 16 ka huju; shallaagaa qara lama qabu caalaa qara

Worri qoonqoo Waaqaa dhage'e finqile eennu fa'a? 17 Waaqaa woggaa afurtama qaba; lubbuu ayyaana irraa, morgeya dhuka irraa

Worruma Muuse'en sooreffamee biyya Gibxitii muree gargar hin baasa; yaadaa fi halchaa gadhaa

baye maraayuu motii? 18 Waaqaa woggaa afurtama namaalle qoree itti hin mura. 19 Dadi Waaqa duraa

eennufa'atti aare? Worruma cubbuu hujee, lafa dhokattu takkaalle hin jirtu; wonni maraa fuula isaa

duratti mulqama'aa fi qullaa te'e mudhata; nuutille

marroo teennaaf ka deebii kennuu qannu fuula isaa fi hamaa gargar baasiisaa hin baranne. 14 Sagaleen duratti te'a. 14 Yonna Hayyicha Guddaa guddicha jadduun ammoo worra gugurdaa, worra dansa'aa fi ka gara ol-gubba'aa dabare, Yesuusii Ilma Waaqaa hamaa gargar baasiisa barateeruuf barbaachitti. waan qannuuf dhugeeffanna teenna jabeessinee qabannuu ti. 15 Hayyichi Guddaan nuuti qannu ka dadhabbi teenna nu'uuf nayuu dande'u; inni waan maraan akkuma keenna ataabameera; te'u malee ijumaa cubbuu hin hunye. 16 Yoona yennaa qarqaarsi nu'uuf barbaachisetti akka marartii fudhannuu fi badhaadha dhaggantu, kowaa gara badhaadhi itti dhaggamu, gara barcumaa mootumma'aa ka Waaqaa sodaa malee dhikaannaa.

5 Hayyichi guddaan mara namoota keessaa filamee, hajja Waaqa woliiin woldeessisu irratti addee kolba'aa bu'ee kennansaa fi woreega cubbuu dhikeessiisaaf muudama. 2 Inni ifiifuu dadhabbi akkasii waan qabuuf, worra wollaala'aa fi worra karaa iraa bade gadhi-laafumma'an ilaaliisaaf hin dande'a. 3 Inninuu dadhabbi waan qabuuf, akkuma cubbuu kolba'atiif dhikeessu, cubbuu ifitille'eef woreega dhikeessuu qaba. 4 Akkuma Aaronii ka Waaqaan waamame malee, eennulle ulfinna kana ifiin hin fudhatu. 5 Akkasuma Kiristoos ulfinna Hayyicha Guddaa te'iisaa ifiin hin fudhanne; ammoo Waaqa roobu yennaa hedduu untee, abbaa biqiltuu irratti Gudhaa te'iisaa ifiin hin fudhanne; ammoo, gatii hin qaddu; yennaa gabaadduu keessatti «Akkuma hayyummaa, Malkiisedeqii, ati haga bara baraa hayyu'u» hin jedha. (aiōn g165) 7 Yesuus biyya lafaa tana irra yennaa le'e, iyyansa gudda'aa fi imimmaaniin, daadimanna'aa fi gaaffii gara Waaqa du'a irraa isa fayyiisaaf dande'uuh dhikesse; ifi gadi qabee waan ajajameef Waaqi daadimannaas isaa Guutuu te'een duuba worra Isaaf ajajamu maraaf madda fayyinna bara baraa te'e. (aiōnios g166) 10 Waaqi akkuma hayyummaa Marroo waan kanaa waan jennu waan hedduu qanna; ammoo hubatiisaaf waan rinciccanuuf, ifa jalqabaa nami biraa ammalle akka isin barsiisu kakatee, 11 Marroo waan kanaa waan jennu waan hedduu ammoo hubatiisaaf waan rinciccanuuf, ifa barbaanna malee, worra rincicca akka teetanu hin tolchanee himuu rakkisa'a. 12 Yennaa kana barsiisota barbaannu. 13 Waaqi, Abrahaamii yennaa waadaa te'u maltane; amma ammoo jecha Waaqaa barumsa silaa sagalee jaddu'utti isinii male; teetille hin fakkansa» jedhe. 15 Abrahaam ossataan ammoo ammalle aananitti isiniif barbaachisa. 13 Nami eeggatee waan waadaan galameef dhaggaate. 16 aananiin jiraatu annuu waan te'eef, barsiisa dansa'aa Namooti yennaa kakanatu maqaa nama isaan

6 Yoona kowa'a barsiisa marroo Kiristoosiitiif kenname, ka jalqabaa lakkinne gara barsiisa guutuu dabarra. Nuuti hundee hujii gara du'aa geessitu irraa deebi'iisaatii fi Waaqatti dhugeeffatiisa, deebinee hin hundeessinu. 2 Akkasuma barsiisa marroo cuuphiisaa, marroo harka mataa namaa irra keyisaa, marroo du'aa ka'iisaa, marroo muraa bara bara debinee hin hundeessinu. (aiōnios g166) 3 Yoo Waaqi jedhe tana hin goona. 4 Worra dhugeeffanna ifiif mormate gara cubbuu irraa deebi'iisa deebisiis attamiin dande'ama? Kanaan qaraa ifi isaaniif ifeera; kennanssa ol-gubba'aalle dhandhamaneeran; Ayyaana Woyyicha wolille'en qoodamaneeran. 5 Dansummaa jecha Waaqaatii fi hunna bara dhufiisaaf jiruulle dhandhamaneeran. (aiōn g165) 6 Kanaan duuba yoo isaan dhugeeffanna ifiif mormatane, Ilma Waaqa ifiifuu deebisanee waan fannisanuu fi waan ifaataan salphisanuuf, isaan gara cubbuu irraa deebi'iisa waamame malee, eennulle ulfinna kana ifiin hin deebisiis hin dande'amu. 7 Latti bokkeya isii irratti fudhatu. 8 Qore'ee fi qumi'uuduu yoo baache jedhettu ulfinna kana kenneef. 6 Addee dhibiille'etti, «Akkuma hayyummaa, Malkiisedeqii, ati haga bara baraa hayyu'u» hin jedha. (aiōn g165) 7 Yesuus biyya Lansoota tiyya akkas dubbannulle, isin ejjannoof caaltuu ta fayyinna keessan isiniif fiddu irra jiraachuu imimmaaniin, daadimanna'aa fi gaaffii gara Waaqa keessan mirkanneffanneerra. 10 Waaqi Waaqa kolbaa isaa gargaariisaan maqaa isataifi mudhittanee dhage'eef. 8 Ilma Waaqaa te'ulle, rakkina fudhateen fi ammalle gargaariisaan mudhisiisatti jirtanu hin ajajamiisa barate. 9 Guutuu te'een duuba worra dedhu. 11 Isin martinuu waan addi'in eeggattanu isaaaf ajajamu maraaf madda fayyinna bara baraa haga harkaan qabattanutti, jabeenna keessan haga te'e. (aiōnios g166) 10 Waaqi akkuma hayyummaa 11 Marroo waan kanaa waan jennu waan hedduu waan waadaan galameef dhaalu akka fakkaattanu qanna; ammoo hubatiisaaf waan rinciccanuuf, ifa barbaanna malee, worra rincicca akka teetanu hin tolchanee himuu rakkisa'a. 12 Yennaa kana barsiisota barbaannu. 13 Waaqi, Abrahaamii yennaa waadaa te'u maltane; amma ammoo jecha Waaqaa barumsa silaa sagalee jaddu'utti isinii male; teetille hin fakkansa» jedhe. 15 Abrahaam ossataan ammoo ammalle aananitti isiniif barbaachisa. 13 Nami eeggatee waan waadaan galameef dhaggaate. 16 aananiin jiraatu annuu waan te'eef, barsiisa dansa'aa Namooti yennaa kakanatu maqaa nama isaan

caaluutiin kakatan; dubbii ifiille kaku'uun jabeessiisaan, baaseera» jedhiisaaf hin dande'ama. 10 Sababille wol mormii isaan wodhakkaa jirtu maraa balleessan. yennaa Malkiisedeq Abrahaamiin wolde'e, Lewwiin 17 Waaqi akki yaada isaa ka hin jijjiiranne akka te'e gudeeda Abrahaamii abbaa ifii keessa jiraayyu. irra caalaa ifa tolchee mudhisiiasaaf barbaadee, worra 11 Karaa hayyummaa Lewwi'iitiin seerri kolba'aaf waadaa galame dhaaluuf, waadaa ifii gale kaku'uun kennname; karaa hayyummaa Lewwootaa kanaan jabeesse. 18 Akkuma kanaan Waaqi waan lama ka guutummaan adoo dhaggantee jiraatte, muudaa hin jijjiirannee fi ka ittiin hin sonne addi'i fi kakuu hayyummaa Aaronii adoo hin te'in, hayyichi biraan nu'uuf kenneera; karaa waan lama kanaatiin addii ka muudaa hayyummaa Malkiisedeqii qabu dhufiis nu dura jirtu jabeessinee qabatiisa akka dandennu, sila hin barbaachisuuyyu. 12 Yennaa hayyummaa nu worri isatti baqanne jajjabeenna guddaa hin jijjiirantu seerrille jijjiiramuu qaba. 13 Goottaan keenna dhagganna. 19 Akka hookkoon sibiila, hoboloo ka marroo isaatiif amma dubbatamu kun ka gosa guddittii qabee dhaabu, nuutille addii addatantu'uun dhibii keessaa ti; gosa tana keessaa addee ciinca'aa fi jadduu ta lubbuun teenna qabattee dhaabbattu dhinyaatee nami tajaajileeru tokkolle hin jiru. 14 qanna; addiin tun golla'aan duuba dabartee gara Goottaan keenna gosa Yihuda'aa keessaa dhalatiis addee woyyitti Galma Waaqaa ka ol-gubba'aa hin ka beekkame; te'u malee Muuseen yennaa marroo seenti. 20 Addeen sun addee Yesuus akka seera hayyummaa Malkiisedeqii, Hayyicha Guddaa bara hayaootaa dubbate, waan gosa Yihuda'aa womaa hin baraa te'e, nu'uuf nu'uun dura seeneeru. (aiōn g165)

7 Malkiisedeqiiin kun mootii Saalemiitii fi hayyicha

Waaqa Ol Aana'aa ti; inni yennaa Abrahaam mootota injifatee deebi'u kara'atti wolde'e isaa eebbise. 2 Abrahaam waan duudii keessaa, kudhan keessaa tokko baasee kenneef; hiikkaan maqaa Malkiisedeqii tokkeessoont, «Mootii balchumma'aa ti», akkasuma «Mootii Saalemi» jechuun «Mootii nageyaa» jechu'u. 3 Malkiisedeq abbaa, haadha, yookiin hidda dhalootaa hin qabu; barri jireenna isaaalle jalqabaa fi dhuma hin qabu; akka Ilma Waaqaa haga bara baraa hayyuu te'e jiraata. 4 Abbaan sanyii teennaa Abrahaam waan booji'e keessaa, kudhan keessaa tokko eega isaaaf kenne, nami kun attam guddaa akka te'e ilaala'a! 5 Worri sanyii Lewwi'i te'anee hujii hayyumma'aatitti ramadamanu, sanyii Abrahaamii te'anulle kolbaa ifii irraa jechuun obboleeyyan ifii irraa kudhan keessaa tokko akka fudhatanu seerrii hin ajaja. 6 Malkiisedeq ammoo sanyii Lewwi'i te'uul dhabulle, Abrahaamii waadaan galameef irraa kudhan keessaa tokko fudhatee, isa eebbise. 7 Diqqaan gudda'aan eebbfamii mama hin qabu. 8 Karaa tokkoon kudhan keessaa tokko worri fudhatu worra du'a; karaa kaaniin ammoo kudhan keessaa tokko ka fudhatu, hayyicha jiraataakka te'e ka dhugaan hinteef Malkiisedeq. 9 Lewwiin kudhan keessaa tokko fuudhuuyyu, yennaa san karaa Abrahaamiitiin, «Kudhan keessaa tokko

hagiisaa fi seera sanyi'iitiin adoo hin te'in, karaa hunna jireenna isaa ka dhuma hin qanneetiin hayyuu te'e. 17 Marroo isaatiif barreeffama Woyyicha keessatti, «Akkuma hayyummaa Malkiisedeqii, ati haga bara baraa hayyuu hin teeta» jedhamee dhugaan bayameeraaf. (aiōn g165) 18 Ajaji duraa dadhaba'aa fi ka wo hin baane waan te'eef diigameera. 19 Seera Muuse'eetiin wonni tokkolle guutuu te'iisaaf hin dandeenne; amma ammoo addiin caaltuun ta ittiin gara Waaqaa dhikaannu nu'uuf kennanteerti. 20 Hayyummaan tun kakuu Waaqatiin malee hin teene; worri duraan hayyoota te'ane kakuu malee te'ane. 21 Yesuus ammoo kakuu Waaqatiin hayyuu te'e; marroo isaatiif Barreeffama Woyyicha keessatti, «Waaqi, Ati haga bara baraa hayyuu: jedhee kakateera, inni yaada ifii hin jijjiiratu» jedhantee barreeffanteerti. (aiōn g165) 22 Sababa kakuu tanaatiin Yesuus gondooroo caaltu'uuf wobii te'eera. 23 Hayyooti duraa hujii hayyummaa ifii akka itti hin fufne duuti waan dhooggituuf, laakkossi isaanii heddu'u. 24 Yesuus ammoo haga bara baraa waan jiraatuuf, hayyummaan isaa hin jijjiirantu. (aiōn g165) 25 Tanaaf inni isaanii gaafatiisaaf yennaa duudii waan jiraatuuf, worra karaa isaaatiin gara Waaqaa dhiyaatu ijumaa fayyisiisaaf hin dande'a. 26 Yoona Hayyicha Guddaa: Woyyicha, ka komii hin qanne, qulqulluu, ka cubbaalleyii irraa gargar baye, ka ol-gubba'aan irra ol aaneeru ka waan nu'uuf barbaachisu mara godhu nu'uuf barbaachisa. 27

Inni akka hayyoota gugurdo dhibi'i, dursee cubbuu ifiitiif, achiin duuba cubbuu kolba'aatiif guyyuma guyya'an woreega dhiyeessiis hin barbaachisuuf; yennaa ifi woreega tolchee dhikeesse, takkumaan yennaa maraaf muummesseera. **28** Seeri Muuse'ee worra dadhabaa hayyoota gugurdo godhee muuda; jechi kaku'u ka Seera Muuse'eetiin duuba dhufe ammoo, haga bara baraa guutuu ka te'e Ilma Waaqaa muudeera. (aiōn g165)

8 Yoona waan dubbannu keessaa wonni guddaan, «Nuuti Hayyicha Guddaa ol-gubba'atti midda barcumaa mootummaa Waaqa ol-aana'aatitti te'eeru qanna» ka jedhu. **2** Inni addee woyyittii dunkaanii dhugittii teete, keessatti tajaajila; dunkaanii tun harka namaatiin adoo hin te'in Gootta'an dhaabbante. **3** Hayyooti gugurdoon martinuu, kennansaa fi woreega dhiyeessiisaaf muudaman; tanaaf hayyichi kun waan dhiyeessu qabaatiisa barbaachisa. **4** Akka seeraatitti hayyooti kennansa dhiyeessanu waan jiranuuf, inni adoo lafa tana irra jiraatelle'e hayyuu hin te'uuyyu. **5** Dunkaanii hayyooti keessatti tajaajilamu tun, dunkaanii ol-gubbaa jirtuuf fakkeenna fi gaaddiddu'u; yennaa Muuseen dunkaanii ijaarsaaf ka'e Waaqi, «Waan mara malaan akkuma fakkeenna gaara irratti sitti mudhiseettti tolchi!» jedheen. **6** Amma ammoo, gondooroon Yesuus wodhakkaa namaatiif fi Waaqaa itti te'e, ta waadaa caalu irratti hundeffante, akkuma Gondooro Qaraa caaluu, tajaajiliisaaf kennamelle caala'a. **7** Gondooroon duraa ta komii hin qanne adoo teete, gondooroon lammeesso'o sila hin barbaachittuuyu. **8** Waaqi kolbaa ifii irratti balleessaa dhaggee, «Kunoo, guyyaan ani kolbaa Isra'a'elitii fi kolbaa Yihuda'aa woliin, gondooro haareya gondooru hin dhufa» jedha Goottaan. **9** Gondooroon tun, ta akka yennaa biyya Gibxiitii harka qabee isaan baase, abbootii isaanii woliin gondooreetii moti; waan isaan gondooro tiyyatti hin jabaatinif, anille xiyyeffannaa isaanif hin kennine» jedha Goottaan. **10** «Yennaa saniin duuba, kolbaa Isra'a'elii woliin gondooroon ani gondooru, Seera kiyya qalbii isaanii keessa hin keya; gadhaa isaanii keessalle'etti hin barreessa. Ani isaanif Waaqa hin te'a; isaanille kolbaa tiyya hin te'an; ta jettu jedha Goottaan. **11** «Nami tokkolle ollaa ifiitiin yookiin obboleessa ifiitiin, Goottaa beek! Jedhee hin barsiis; diqqa'aa haga gudda'aatitti martinuu na beekan.

12 Yakkaa isaaniille isaaniif hin araarama, cubbuu isaaniille haganaa achi hin qaabadhu» jedheera» jedhe. **13** Yoona Waaqi, «Gondooro haareya» jedhee dubbatisaan, gondooro duraa dulloonseera jechu'u; wonni dulloomee fi moofoye maraa badiisa geyeera.

9 Gondooroon duraa seera waaqonfanna'aatii fi Galma Waaqaa ka lafaa qaddi. **2** Dunkaanii kolloo lama qaddu qopheeffanteertiiyyu. Kolloon balbalatti aantu ta wonni ifa irra keyanu, xarapeheessa'a fi daabboon Waaqa dura dhikaattu keessa jirtu, «Addee Woyyittii» jedhanti. **3** Gollaa lammeesso'oottii gara duubaa addeen jirtu ta keessaa, «Addee Irra Caalaa Woyyittii» jedhanti. **4** Achi keessa addeen ciincaa, ta worqi'in hujante hixaanni irratti aarfamuu fi Saanduqi Gondooro'oo ka worqi'in gonfameeru jiran; Saanduqa Gondooro'oo tana keessa okkoteen worqi'in hujanteertu ta sagaleen mannaa jedhantu keessa jirtu, uleen Aaronii ta lattee fi dhakaan baxxichi lamaan ka ajaji kudhan irratti barreeffame jiran. **5** Saanduqa Gondooro'oo irra dadi ol-gubba'aa ta koola qaddu ta ulfinnaa, ta qadaaddaa addee araari cubbu'u kennamuu, koola ifiitiin golliteertu jirti; amma ammoo marroo waan kana maraa tokko tokkoon dubbatisaaf hin dandeennu. **6** Wonni mara akkasitti qopheeffameen duuba, hayyooti tajaajila ifii muummessiisaaf, yennaa mara gara kolloo dunkaanii ta balbalatti aantuu seenan. **7** Kolloo gara boro'oo Hayyicha Guddaa calla'atti seena; innille wogga'atti yennaa tokko callaa seena; inni cubbuu ifiitiin fi cubbuu kolbaan wollaalaan huje maraaf, dhiiga dhikeessu adoo hin qabatin hin seenu. **8** Dunkaanii qaraa haga jirtu karaan gara addee woyyittii woyyootaa geessu, ammalle akka hin banamin Ayyaanni Woyyichi akkasiin mudhisa. **9** Kunille fakkeenna yennaa ammaati; kennaa fi woreegaan akka kanaan dhikaatanu wodanaa nama waaqonfatuu qulqulleessiisaaf ijumaa hin dande'anu. **10** Wonni kun mara marroo nyaataatiif fi uni'i, marroo aadaa ifi qulleessiisa adda addaa waan te'eef, seera foonii ka haga yennaa seera haareyaa dhuttutti huju. **11** Kiristoos ammoo waan dadansaa dhufaaruu Hayyicha Guddaa te'e mudhateera; dunkaanii inni seene guddo'oo fi guutu'u; dunkaanii tun ta harka namaatiin hin hujaminii fi ta dada tana keessaa hin te'in. **12** Kiristoos woreega dhikeessiisaaf dhiiga re'e'eetii fi dardaraa qabatee adoo hin te'in, takkumaan yennaa maraaf dhiiga ifii qabatee, addee

woyyittii woyyoota seene; akkasiin wodama bara baraa akka dhagganu nu'uuf godhe. (aiōnios g166) 13 Dhiigii re'e'etii fi dardaraa, daadhaan goronsa ciinceffameelle namoota battowane irratti facaaasuu, battummaafoon isaanii irraa isaan ka qulleessu yoo te'e, 14 dhiigii Kiristoosii ka karaa Ayyaana bara baraatiin, woreega fokkoo hin qanne godhee, Waaqaafifi dhikeesse, Waaqa jiraataa akka Waaqonsinuuf, hujii du'atti geessitu irraa attam attam irra caalaa wodanaa keenna qulleessa ree! (aiōnios g166) 15 Worri waamamane dhaala bara baraa ka waadaan galameef akka fudhatanu, Kiristoos Gondooro Haareyaaf wodhakkicha. Yennaa Gondooro duraa jala jiranu san cubbuu hujane irraa bilisa baasiisaaf wodoo te'ee du'e. (aiōnios g166) 16 Yoo dhaamatii dhaalaa jiraate, du'a nama dhaamatuu san mirkaneeffatiis barbaachisa'a. 17 Dhaamatii dhaalaa gaafa namichi dhaala kenne sun du'e callaa hujii irra oola malee, adoo inni jiru hujii irra ooluun hin dande'u. 18 Tanaaf Gondooroon duraatuu dhiigaan malee hujii irra hin oolle. 19 Muuseen ajaja Seeraa tokkoon kolbaa maraaf himeen duuba, dhiiga dardaraatii fi re'e'ee bisaan woliin fuudhee, baala muka hisoophiitii fi rifeensa hoole'ee diima'aan, Kitaaba Seeraatii fi kolbaa maratti fiffixaa, 20 «Dhiigii gondooro'o ka akka eeggattanuuf Waaqi isin ajaje kana» jedhe. 21 Akkasuma dunkaanii fi meya waaqonfanna'aaf tajaajilu maratti diiga fiffixe. 22 Dhugumaan akka Seera Muuse'eetitti waan diqqoo malee, wonni maraa dhiigaan qulleeffama; adoo dhiigii hin dhangala'in araari cubbuuu hin jiru. 23 Wonni fakkeenna waan ol-gubbaa te'e mara, waan kana maraan qulloomiis barbaachisa'aayyu; wonni ol-gubbaa jiru maraa ammoo ififuu woreega kana caaluun qulleeffama. 24 Kiristoos Galma Waaqaa ka harka namaatiin ijaarame, ka fakkeenna dunkaanii dhugitti'ii te'e hin seenne; inni amma nu'uuf Waaqa duratti mudhatiisaaf jedhee ol-gubbaa seene. 25 Hayyichi guddichi Yihudootaa dhiiga ka isaa hin te'in qabatee, wogguma wogga'aan addee woyyittii Woyyoota seenaa ture; Kiristoos ammoo yennaa hedduu woreega godhee ifi dhikeessiisaaf hin seenne. 26 Adoo akkas te'ee, haga biyyi lafaa dadanteen jalqabee, sila Kiristoos yennaa hedduu rakkinnafudhatiisa qabaayyu. Amma ammoo bara muumme'eetitti, ifi woreegiisaan cubbuu balleessiisaaf, takkumaan

yennaa maraaf mudhateera. (aiōn g165) 27 Nami mara akka du'u fi achiin duuba mura'aaf akka dhikaatu murtayeera. 28 Kiristoos cubbuu nama heddu'u ba'atiisaaf yennaa takkaa woreegameera; ammalle cubbuu ba'atiisaaf adoo hin te'in, worra dharra'aan isa eeggatu fayyiisaaf lammeessoo hin dhufa.

10 Seerri waan dansaa dhufuuf gaaddidd'u malee, akka akki isaa jiru ka dhuga'aatii moti; tanaaf wogguma wogga'aan yennaa mara woreega wreegamu worra gara Waaqaa dhikaatu guutuu godhiisaaf ijumaa hin dande'u. 2 Adoo Seerri isaan guutuu godhiisaaf dande'ee jiraate, worri waqaonfatiiisaaf dhikaatu karaa itti deddeebii hin qanneen cubbuu irraa waan qulqulloomuuf, wodanaa isaanititi cubbuu isaanii waan hin dhage'anneef, sila woreega dhikeessiisa hin lakkisaniiyu. 3 Woreegi kun marti ammoo wogguma wogga'aan ka isaan cubbuu ittiin qaabatanu. 4 Sababille dhiigii dardaraatii fi re'e'ee cubbuu balleessiisaaf hin dandeenne. 5 Tanaaf Kiristoos gara biyya lafaa yennaa dhufe, «Ati woreegaa fi kenna'atti hin gammanne, ammoo nafa naaf qopheessite. 6 Woreega ciinca'aatii fi, woreega cubbu'uuf woreegamutti ati hin gammanne. 7 Yennaa san ani, «Waaqa kiyya, Kitaaba Maramu keessattiakkuma marroo tiyyaaf barreeffante, ani fedhii teeti muummessiisaaf dhufeera» jedhee» jedhee dubbate. 8 Seerri akka inni tana tolchuuf ajajulle, inni ammoo asiin olitti, «Ati woreegaa fi kennaa, woreega ciinca'aatii fi woreega cubbu'uuf hin barbaanne, ittelle hin gammanne» jedhe. 9 Itti dabaleelle, «Kunoo, ani fedhii teeti muummessiisaaf dhufeera» jedhe; woreega lammeesso'oo addee buusiisaaf, woreega qaraa diige. 10 Akka fedhii Waaqaatitti, karaa foon Yesuus Kiristoosiitii takkumaan yennaa maraaf woreega woreegameen woyyuu teeneerra. 11 Hayyichi mara guyyuma guyya'aan dhaabbatee tajaajila hayyumma'aa tajaajila; woreega cubbuu balleessiisaaf hin dandeenne sanille yennaa mara dhikeessa. 12 Kiristoos ammoo woreega tokkocha yennaa maraaf te'u dhikeesseen duuba, midda Waaqaatitti tee'eera. 13 Yennaa sanii jalqabee dinoti isaa ejata miila isaa akka te'anu eeggatiisatti jira. 14 Sababille inni worra woyyoome san woreega tokkochaan haga bara baraa guutuu akka te'u godheera. 15 Ayyaanni Woyyichille marroo waan kanaa dhugaa nu'uuf hin baya. Inni duraan dursee, 16 «Guyyooti sun yennaa

geyane, gondooroon ani isaan woliin gondoorradhu, yennaa mara jiraattu akka qaddanu waan beettanuuf, Seera kiyya gadhaa isaanii keessa hin keya, qalbi worra hidhameef gadhaa laattane; yennaa karri isaanii keessalle'etti hin barreessa ta jettu jedha teessan saamantulle gammadaan fudhattane. 35 Goottaan» jedhee dhugaa bayeef. 17 Itti dabaleelle, Yoona ifi-addii Waaqatti qaddanu, ta gatii guddoo «Ani cubbu'u fi jalluu isaanii deebi'ee hin qaabadhu» ittiin dhaggattanu san hin gatina'a! 36 Fedhii Waaqaa jedhe. 18 Eega kana araari maraaf kennname, haganaa muummessitanee, waan Waaqi isiniif waadaa gale achi woreegi cubbu'uuf dhikeeffamu hin jiraatu. 19 fudhatiisaaf ossataan eeggatiisa barbaachisa. 37 Obboleeyyan tiyya, yoona dhiiga Yesuusiitiin addee Sababille Barreffam Woyyichi, «Yennaa diqqo'oон woyyittii woyyootaa seeniisaaf ifi-addii dhagganneerra. duuba, ka dhufu'u male hin dhufa, hin turu; 38 20 Nuuti karaa golla'aatiin, jechuun karaa haareyaa Nami balchaan kiyya ammoo, dhugeeffanna'aan jiruu fi jiraataa inni foon ifiitti nu'uuf baneen seenna. dhaggata. Yoo duubatti sissiqe ammoo ani itti hin 21 Nuuti Hayyicha Guddaa mana Waaqaa irratti gammaddu» hin jedha. 39 Nuuti worra dhugeeffatee baallii qabu qanna. 22 Tanaaf wodanaa hamaa fayyu malee, worra gara duubaatitti sissiqee baduu irraa akka qulloonnuyada gadha'aa qulleeffannee, moti.

nafa keennalle bisaan qullichaan dhigannee, gadhaa qajeela'a fi dhugeeffanna dhugittii qabannee, kowa'a gara Waaqaa dhikaannaa. 23 Waaqi waadaa nu'uuf gale addatamaa waan te'eef, addii dhugeeffannee dhugaa baanuuuf tana, kowa'a adoo asii fi achi hin jedhin jabeessinee qabanna. 24 Jaalalaa fi hujji dansa'aan dammandhee akka leenuuf, kowa'a wolii yaadannaa. 25 Yennaa mara wolitti qabamaa wol jajjabeessinuuti malee, akkuma worri gariin lakkisiisa barate, wolitti qabamiisa me lakkinnuu ti; guyyaan dhufiisa Gootta'aa akka dhikaate qaabataa waan kana irra caalaa godha'a. 26 Dhugaa beenneen duuba, beekaatuma cubbuu yoo hunye, haganaa achi woreegi cubbu'uuf dhikaatu hin jiru. 27 Amma ammoo, muraa sodaachisuu fi ibidda hamaa mormitoota Waaqaa nyaatu eeggatisatti hafeera. 28 Nama Seera Muuse'eetiif ajajama dhabe, yoo nami lama yookiin nami sad itti dhugaa baye, marartii malee du'aan adabama. 29 Nami Ilma Waaqaa tuffate, ka dhiiga gondooro'oo ka ittiin balchoome shasheesee, ka Ayyaana badhaadhaa arrasse, adabama kana caalu attamiitti barbaachisaaf isinitti fakkaata? 30 Nuuti, «Haluu ka baasu ana, ani gatii malte deebisee hin kaffala», akkasuma, «Goottaan kolbaa ifiitti hin mura» ka jedhe eennu akka te'e hin beenna. 31 Harka Waaqa jiraata'a seenuun akka malee sodaachisa'a. 32 Ifi isiniif ifeen duuba, guyyoota duri rakkinaa fudhattanee wodhaantoo guddo'oон ossattane san qaabadha'a. 33 Yennaa tokko tokko nama duratti arraffantanee, farritaneertan; yennaa dhibii worra rakkinaa akkasii fudhatu wolleen rakkinaa fudhattaneertan. 34 Isin karra caaltuu fi

11 Dhugeeffanna jechuun waan addi'iin eeggatamu tokko, «Dhuguma hin te'a» jehanee fudhatiisa; waan ilaan hin dhaggine tokkolle akka waan dhaggamuutitti laakkowiisa. 2 Worri durii dhugeeffanna'aan Waaqa biraa fudhatama dhaggate. 3 Ol-gubba'a fi biyyi lafaa jecha Waaqatiin akka dadamane dhugeeffanna'aan hin hubanna; waan kanaaf wonni ilaan dhaggamu maraa waan ilaan hin dhaggine irraa akka hujame hin beenna. (aión 9165) 4 Abeel dhugeeffanna'aan woreega ka Qaayinii caalu Waaqaaf dhikeesse; Waaqi woreega Abeeli gammadaan yennaa fudhate, Abeel dhugeeffanna'aan balchaa akka te'e dhugaa bayeef; Abeel du'ulle karaa dhugeeffanna'aatiin ammalle dubbatisatti jira. 5 Heenoki akka duuti isa hin dhaqqanne dhugeeffanna'aan ol fudhatame; waan Waaqi isa fudhateef inni hin dhagganne; adoo hin fudhatamin dura akka inni Waaqa gammachiiseeru dhugaan bayameeraaf. 6 Dhugeeffanna'aan malee Waaqa gammachiisuun hin dande'amu; nami gara Waaqaa dhiyatu, akka Waaqi jiruu fi worra isa barbaaduuf ka gatii kenu akka te'e dhugeeffatu qaba. 7 Nohi marroo waan ilaan hin dhaggine yennaa Waaqi ifi eeggachiise, Waaqa sodaatee maatii ifii fayysiisaaf hobolooguddittii dhugeeffanna'aan huje. Sababa dhugeeffanna isaatiif biyya lafaatiti yakkaan murante; innille balchummaa dhugeeffanna'aan dhaggantu dhaale. 8 Abrahaam biyya ifiitti bayee, addee akka dhaalaa fudhatu akka dhaquuf yennaa waamame gara itti dhaqaaru beekuu dhabulle, dhaqiisaaf dhugeeffanna'aan ajajame. 9 Inni Yisihaqii

fi Yaaqoobii isa woliin waadaa galame dhaalanu dide. 25 Inni yennaa gabaaddu'uuf gammada woliin, biyya waadaan galame keessa, akka ormaa cubbu'utiin gammaadu'uun irra, kolbaa Waaqaa woliin dafkaanii keessa dhugeeffanna'aan le'e. 10 Inni rakkatu filate. 26 Gatii gara duraa fudhatu waan qachaa guddaa hundee jabaa qabu, ka Waaqi ilaaleeruu, marroo Masihiitiif salphatuun, karra biyya akka inni itti ijaaramu qopheessee ijaare waan Gibxiitiin irra, ta caaltu akka teete yaadate. 27 Inni eeggataa tureef tana godhe. 11 Abrahaam guddoo dhugeeffanna'aan, mufii mootichaa adoo hin sodaatin dulloomulle, Saaraan ta deya hin qanne teetulle, biyya Gibxiiti baye; Waaqailaan hin dhagginelle Waaqi waadaa gale addatamaa akka te'e waan akka waan dhaggeetitti te'ee yaada qabutti jabaate. beekeeruu, dhugeeffanna'aan hunna uumatiisa 28 Ergamaan Waaqaa ka akka ilmaan angafoota dhaggate. 12 Tanaaf Abrahaamii tokkocha akka ijjeesuu ajajame, angafoota kolbaa Israa'elii akka nama du'eetti laakkowamu irraa, finni akka urjii hin ijjeenuef jedhee, dhugeeffanna'aan Jila. Irra ol-gubba'aa fakkanuu fi akka maansa abbaayaa Dabaramaatii fi aadaa fixisa dhiigaa godhe. 29 qarqaraa laakkossa hin qanne dhaggane. 13 Worri Kolbaan Israa'elii Abbaayaa Diintuu keessa, akkuma kun diudiin waadaa isaaniif galame adoo hin fudhatin lafa goddu'uuhugeeffanna'aan qaxxaamurte; worri dhugeeffanna'aan adoo jiranuu du'anee; ammoo Gibxii ammoo akkuma isaanii godhiisaaf wodhaanee fago'otti dhaggane, akka waan dhaggataneetitti liqinfame. 30 Worri Israa'elii dhugeeffanna'aan Yerikoo gammadaan fudhatane. Lafa tana irralle'etti ormaa fi marsee, guyyaa torba irra naannoween duuba keessummoota akka te'ane beekaneeraniiyu. 14 dalleenni dhaka'aa jige. 31 Sagaagaltttiin Rahaab Worri akkas dubbatanu biyya ifii eegatiisatti akka jedhantu dootuu waan nageyaan fudhatteef, worra jiranu mudhisan. 15 Biyya keessaa bayane san adoo hin ajajane woliin du'iisa irraa dhugeeffanna'aan yaadaa jiraatane itti deebi'iisaaf sila hin dande'aniiyu. hatte. 32 Yoona tana caalaa maan jedhu ree? 16 Amma ammoo, isaan biyya san caalu ka ol-gubbaa Marroo Giidewornii, Baaraaqii, Samsoonii, Yifta'aa, jirtu dharra'an; tanaaf Waaqi qachaa guddaa waan Daawitii, Saamu'elitii fi raagotaa isintti odeeessiisaaf isaaniif qopheesseeruu, «Waaqa isaanii» jedhamee yennaan naa hin geettu. 33 Isaan dhugeeffanna'aan waamamiisaaf hin fokkifanne. 17 Abrahaam yennaa mootota injifatane; sirri'itti bulchane; waan waadaa Waaqi isa haga ilaale, dhugeeffanna'aan Yishaaqi galamelle fudhatane; afaan neenqaa cufane; 34 woreega godhee dhikesesse. Abrahaamii waadaa bob'e ibiddaa dhaanfane; qara shallaaga'aa jalaa fudhate sun ilma ifii tokkochuma san woreega bayane; dadhabbi ifii irraa jajabaatane; lolaan janna godhee kenniisaaf qophoweeraayyu. 18 Ilmi isaalle te'ane; loloota ormaa ari'anee. 35 Dubartooti firoottan ka Waaqi, «Sanyiin teeti Yisihaqin waammanti» isaanii duraa du'anee, du'aa ka'anee, deebisanee jedheen san. 19 Waaqi du'aa kaasiisaaf dandeettii fudhatane. Worri kuun ammoo du'aa ka'anee jiruu akka qabu Abrahaam waan hubateeruu, akka waan caalte dhaggatiisaaf, hiiKKamuu didanee, farra du'aa ka'eetti deebi'ee Yisihaq dhagge. 20 Yisihaq dhaggane. 36 Worri kuun taphatamanee liche'een waan gara duraa te'u yaadatee dhugeeffanna'aan dhaanamanee, wodaroo sibiilaatiilieen hidhamanee, Yaaqoobii fi Esaawu eebbise. 21 Yaaqoob yennaa mana hidha'aatiit hidhamane. 37 Dhaka'an du'a geye, qaccee borjoo ifiititi irkifatee Waaqaaf tumamane; magaazi'iin addee lamatti baqaffamane; sagadaa, dhugeeffanna'aan ilmaan Yoseefii tokkuma shallaaga'aan ijefamane; gogaa hoole'etii fi re'e'ee tokkoon eebbise. 22 Yoseefille yennaa du'a geye, uffatanee asii fi achi deemanee; hiyyoommatanee, dhugeeffanna'aan kolbaan Israa'elii biyya Gibxii miidhamanee, akka malee tol famane. 38 Biyyi lafaa keessaa akka baatu dubbatee, lafee isaalle maan isaaniif ta malte hin teene! Isaan akka worra baqatuu godhui akka malane ajaja kenne. 23 Yennaa goomole'ee fi gaara, godaa fi boolla lafaa keessa olii Muuseen dhalate, haatii fi abbaan isaa akka inni gadi deemanee. 39 Dhugeeffannaisaan maraatiifiu shaggicha te'e dhaggane, ajaja mootichaa adoo dhugaan bayantulle, waadaa isaaniif galame ammalle hin sodaatin ji'a sad dhugeeffanna'aan dhossane. hin fudhanne. 40 Waaqi waan caalu waan nu'uuf 24 Muuseen yennaa guddate, dhugeeffanna'aan qopheesseeruu, isaan nu woliin malee, qofuu guutuu ilma intala Fara'oonee jedhamee waamamuu te'iisaaf hin dande'anu.

12 Maarre dhugaa baatota akka duumensaa adaala baalagee, yookiin akka Esaawuu sagalee yennaa keenna naarnessane kana mara waan qannuuf, takka'atiif jedhee, angafummaa ifii gurguree ka kowa'a waan ba'aa nu irratti te'e maraa fi cubbuu nu'utti Waaqa malee le'u te'ee, akka hin teene ifi eeggadha'a. maxxante ifi irraa balleessinee, doggommii rukkee **17** Duuba irra Esaawu eebba dhaggatiisaaf yennaa nu dura jirtuu ciininnannee ossatiisaan rukkinna. barbaade, akka dhoogggame isinuu hin beettan; **2** Nuuti jalqaba'aa fi muummessaat dhugeeffanna bowaa eebba dhaggatiisaaf barbaadatulle, waan teennaa ka te'e Yesuu ilaaliisaan rukkinna; inni waan huje irraa deeb'iisaaf carraa hin dhagganne. **18** Isin gammadi fulua isaa dura jiruuf, salphinna fannoo irratti akka Israa'elootaa gara gaara Siina'aa ka harkaan du'iisaa adoo woyitti hin laakkowin, rakkinnaa fi du'a qabamuu dande'uu, ka ibiddaan bob'e uu hin geenne; fanno'oo ossatee midda barcumaa mootummaa'aa ka gara dukkanaa, gara dimmaa, gara bubblee', **19** gara Waaqaatitti tee'e. **3** Yoona akka hifattanee addii hin qoonqoo tultulla'atii fi qoonqoon jechaan himantu kutanne, mormii cubbaaleyi'i tana mara ka ossate dhage'antuu hin dhikaanne; worri jecha san dhage'ane Yesuu ilaala'a. **4** Isin cubbu'uun woliiin wodhaantoo akka jechi dhibin dabalamee itti hin dhage'anne qabatiisaan haga dhiiga keessan dhangalaasiisaatit kadhatane. **20** Ajaji, «Bineensille gaara san yoo tuqe, haga ammaa hin falmanne. **5** Gorsa Waaqi akka dhaka'aan tumamee du'u ti» jedhu waan isaanitti ijoolle ifiititi isinitti dubbate deetaneertan; inni, ulfaateef, ba'atiisaaf hin dandeenne. **21** Wonni achitti «Ilma kiyya! Yennaa Goottaan sirreessiisaaf si xixu, dhaggame akka malee sodaachisaa waan te'eef, akka kasoo'ottiti hin ilaalin; yennaa inni si adabelle, Muuseenuu, «Ani sodaadhee holladhe» jedhe. **22** gadhaa hin kutatin! **6** Sababille Goottaan nama Isin ammoo gara gaara Xiyoonii dhikaattaneertan; jaalatu hin xixa; nama akka ilma ifiititi fudhatulle hin Xiyoon qachaa Waaqa jiraata'a ka teete Yerusaalemii adaba» jedha. **7** Waaqi akka ijolle ifiititi waan ol-gubba'aa ti; isin gara ergantoota Waaqaa ta isin laaluuf, rakkoo adabbi'i ossadha'al! Ilmi abbaan kuma heddu'utti laakkowantuu, ta gammadaan wolitti hin adabane kam inni? **8** Adabbi ijolleen fudhattu qabanteertuu dhikaattaneertan. **23** Gara Wolde'a maraa isinille yoo hin fudhanne, isin baana malee worra maqaan issaanii ol-gubba'atti barreeffamee, ka ijolle'ee moti. **9** Kana maleelle nuuti martinuu abbootii angafoota ijolleen Waaqaa te'anee dhikaattaneertan. nu adabanu qanna; nuutille isaan hin ulfeessina. Gara Waaqa kolbaa duudi'itti muruutii fi lubbuu Akka jiru'uun leenuuf irra caalaa Abbaa keenna ka balchoole'ee ta guutuu teetee dhikaattaneertan. **24** ayyanaatiif ajajamu'uun mallee motii ree? **10** Abbootiin Gara Yesusii wodhakkicha gondooroo haareyaa teennaa yennaa diqqo'oof akkuma dansaa fakkaattee te'e, gara ka dhiiga Abeelii caalaa dubbatuutii fi issaanitti mudhattetti nu adabane; Waaqi ammoo akka dhiiga isaa ka fixamee dhikaattaneertan. **25** Ka nuuti woyyummaa isaa qoodannuuf, bu'aa teennaaf dubbatissati jiru san akka hin didanne ifi eeggadha'a! nu adaba. **11** Adabbiin kennantu yennaa san ka Worri Waaqi biyya lafaa irratti dubbatuun didane jalaa nama gaddisiittu malee, ka nama gammachiittu hin bayisa eega dadhabane, nuuti ka ol-gubbaa irraa fakkaatu; duuba ammoo worra itti barateef midhaan nutti dubbatu yoo didanne attamiin jalaa baana ree! balchumma'a ka nageyaan guutame hin buuchi. **26** Yennaa san qoonqoon isaa lafa tachooteerti; amma **12** Tanaaf harka keessan ka isin irraa bu'ee fi jilba ammoo, «Ani ammalle yennaa tokko, lafa callaa keessan ka dadhabe jabeessa'a! **13** Miilli keessan adoo hin te'in, ol-gubbaalle hin tachoosa» jedhee ka naafate akka fayyu malee akka adde'een hin waadaa galeera. **27** Jechi, «Ani ammalle yennaa kaane, miila keessaniif karaa qajeelfadha'a. **14** tokko» jedhu kun, wonni hin tachoone jabaatee akka Nama maraa wolii nageyaan le'a! Woyyumma'aan le'u, wonni tacho'u yookiin wonni dadame akka badu malee, eennulle Goottaa dhaggiisaaf waan hin mudhisa. **28** Yoona nuuti mootummaa hin tachoone dandeenneef, woyyumma'aan le'iisaaf jabaadha'a. waan dhaalliuuf kowa'a Waaqa galateeffanna; karaa **15** Isin keessaa eennulle irraa badhaadhi Waaqaa inni itti gammaduun, ulfinnaa fi soda'aan kowa'a isa akka hin dhidhanne, akkasuma hiddi hadhowaan isin Waaqonfanna. **29** Sababille Waaqi keenna ibidda keessatti latee akka isin hin rakkinnnee fi worra hedduu gubee balleessu.

akka hin xureessine ifi eeggadha'a. **16** Eennulle

13 Yennaa mara akka obboleeyyanii wol jaaladha'a! jalatti bulaa'; isaan baallii Waqaan itti gaafatamanu

2 Keessummaa fudhattanee keessummeessiisa waan qabuuuf, lubbuu teessan jabaatanee tissan; hin dedhina'a; sababille akkas godhiisaan namooti yoo isin isaaniif ajajantane, isaan kana gammadaan gariin adoo hin beekin ergantoota Waaqaa hujan; yoo akkas hin te'in, gaddaan hujan; kun fudhatanee keessummeessaneeran. 3 Akka isaan isiniif dansa'aa moti. 18 Nu'uuf daadimadha'a; nuuti woliin hidhantanee jirtanuutitti, worra hidhameeru karaa maraan waan dansaa hujisaaf halchaa waan yaadadha'a! Akka isaan woliin rakkatiisatti jirtanuutitti, qannuuf, wodanaa qulqulluu akka qannu beenneerra. worra rakkinaa fudhatiisatti jiru yaadadha'a! 4 Fuudhaa 19 Irra caalaa akka ani dafee gara keessan deebi'ee fi heerum nama mara biratti ulfinna qabaatuu ti; dhufuuf akka daadimattanu, jabeessee isin kadhadha. Waaqi worra sagaagaluu fi worra gaarayeeffatutti 20 Waaqi Abbaan nageyaa, ka dhiiga gondooroo waan muruuf, abbaan manaati fi haati manaa woliif bara baraatiin, tissee hoole'ee guddicha, Goottaa addatamanuu ti. 5 Jaalala beese'ee irraa if quсададха'; wonni isin qaddanu isin gewuu ti. Waaqi, «Ani ijumaa isaa akka muummessitanuuf waan dansaa maraan si hin lakkisu, ijumaa si hin gatu» jedheera. 6 isin hidhachiisu; waan isa gammachiisulle, karaa Maarre sodaa malee, «Goottaan gargaaraa kiyya, Yesuus Kiristoosiiin nu keessatti hujuu ti. Ulfinni haga ani hin sodaadhu; nami maan na godhuu dande'a ree?» hin jenna. 7 Worra jecha Waaqaa isinitti 22 Obboleeyyan tiyya! Ergaan ani isiniif barreesse dursee hime sooreyyii teessan qaabadha'a! Leetoo tun gabaadduu waan teeteef, dubbi gorsaa tana isaanii keessaa waan dhaggame ilaala'a, fakkeenna dhugeeffanna Isaaniille fudhadha'aatii hordofa'a. 8 Yesuus Kiristoos kaleelle, adhaalle, haga bara 23 Obboleessi keenna Ximootewoosille mana hidha'aatii baraalle sanumal! (aiōn g165) 9 Barsiisa adda addaa, dhufe, isa woliin dhufee isin dhagga. 24 Sooreyyii barsiisa orma te'e maraan hin booji'amina'a! Gadhaan keenna seera sagale'ee eeggatiisaan adoo hin Obboleeyyan biyya Ixaaliya'aatii dhutte nageya isinitti te'in, badhaadha Waaqaatiin adoo jabaate dansa'a; dhaanti. 25 Badhaadhi Waaqaa isin mara woliin worri seera sagale'ee eeggateeyyuu womaa hin jiraatu! Ameen. dhagganne. 10 Nuuti addee ciincaan itti ciinceffamu qanna; te'u malee worri dunkaanii Yihudootaa san keessa tajaajilu akka addee ciincaan itti ciinceffamu irraa nyaatuuf hin eeyyamamu. 11 Hayyichi guddichi Yihudootaa, dhiiga hori'ii ka araara cubbu'uu fidu qabatee addee woyittii woyyootaa seena; foon horii sanii ammoo addee itti qubataneen alatti gubama. 12 Akkasuma Yesuus dhiiga ifitiin kolbaa woyyoonsiisaaf, karra qachaa guddaa'tatiin alatti rakkate. 13 Kowa'a nuutille addee quttumaatii baanee gara isaa dhandha; worra salphinna inni fudhatelle qoodannu teena. 14 Nuuti qachaa guddicha dhufu eeggatiisatti jirra malee, qachaa guddicha hin banne lafa tana irratti hin qannu. 15 Yoona, karaa Yesuusiiin woreega galataa adoo gargar hin kutin, kowa'a Waaqaaf kennina. Kunille woreega galataa, ka afaan maqaa isaatiif dhugaa bawu irraa dhikaatu. 16 Waan dansaa godhiisaaf fi waan qaddanu worra dhibi'iin geyiisa hin dedhina'a! Woreegi akkasii Waaqa hin gammachiisa. 17 Sooreyyii teessaniif ajajama'a; baallii isaanitille'een

Yaaqoobii

- 1** Ana Yaaqoobii tajaajilaa Waaqaatii fi Goottaa keenna Yesuu Kiristoosii irraa, gosa kudhanii lama ta biyya lafaa duudi'iitti bittinnottaneef: Nageenni isiniif te'u. 2 Obboleeyyan tiyya! Haga ilaallatama adda addaatiin ilaallatamuun yoo isinitti dhutelle, akka gammadaatiti fudhadha'a! 3 Sababille haga ilaallatamuun dhugeeffanna teessanii ciniinnattanee ossiisa akka fidu hin beettan. 4 Haga muumme'ee ciniinnattanee ossiis keessan worra bilchaatee fi guutuu te'e, ka dhidhinna hin qanne akka teetanu isin gootuu ti. 5 Nami isin keessaa qarummaan dhidhatte yoo jiraate, Waaqa nama maraaf arjumma'a fi komii malee kenuu gaafatuu ti! Innille isaaf hin kenna. 6 Ammoo adoo hin mamin dhugeeffanna'aan gaafatuu ti; nami mamu akka danbalii abbaaya'aa ta qilleensaan asii fi achi darbantuu ti. 7 Nami akkasii, ka yaada lamaatii fi karaa maraan raafamaa waan te'eef, Goottaa biraawaan tokkolle hin dhaggadha jedhee hin eegatin. 9 Obboleessi gad aanaan, waan Waaqaan ol qabamuuf ifi jajuu ti! 10 Durummaalle akkuma daraara'aa waan dabartuuf, obboleessi dureessille yoo Waaqi isa gad qabe ifi jajuu ti! 11 Aduun o'a isi'i ka woxaluun baatee daraaraa qoorsiti; daraaraan hin harca'a, dansummaan isaaalle hin baddi. Akkasuma dureessille, hujii ifii adoo hujatuu hin bada. 12 Nami ataabee ciniinnatee ossatu ka badhaadhe. Sababille ataabamee haga ilaallameen duuba, gatii jiru'u ka Waaqi worra isa jaalatuuf waadaa gale hin fudhata. 13 Nami yennaa ataabamu, «Waaqi na ataabe» hin jedhin; Waaqi hantu'un hin ataabamu; ifille'eef nama hin ataabu. 14 Ammoo nami martinuu halchuma ifiitiin yennaa sossobamee sobamu ataabama. 15 Achiin duuba, halchaan sun yennaa ulfootte, cubbuu dhalti; cubbuun sunille, yennaa guddattee geette, du'a dhalti. 16 Obboleeyyan tiyya ta jaalatantane, hin sobamina'a. 17 Arjummaa dansa'aa fi kennansi mijuun mara abbaa ifa ol-gubba'aa dade, ka akka gaaddisaa garagaggaliis yookiin jijiiramiis bira hin jirre biraa dhufa. 18 Nuuti dada isaa maraaf angafa akka teenuuf, Waaqi fedhii ifiitiin jecha dhuga'aatiin nu uume. 19 Obboleeyyan tiyya ta jaalatantane, tana hubatuu qaddan! Nami martinuu dhage'iisaaf ka ariifate, dubbatisaas fi aariisaaf ka hin ariifanne te'uu ti; 20 sababille aariin maraa balchummaa
- Waaqaa hin fiddu. 21 Tanaaf battumma'aa fi bacatiisa hammeennaa mara ifi irraa balleessa'a; jecha lubbuu teessan fayyisiisaaf hunna qabu, ka isin keessatti dhaabame san gadhi laafumma'aan fudhadha'a. 22 Worra jecha hujii irra oolchu te'aa malee, worra dhage'u qofa teetanee ifi hin sobina'a. 23 Nami jecha dhage'ee hujii irra hin oolchine ammoo, akka nama fuula ifii daawitii inilaalu ti; 24 inni ifi ilaalee deemeen duuba, yoosuma maan akka fakkaatu hin dedha. 25 Ammoo nami Seera Waaqaa ka dhidhinna hin qanne, ka bilisa baasu hubatee ilaalu, ka ittille ossatu, ka dhage'ee hujii irra oolchuu fi ka hin deene hujii ifiitiin ka eebbfame hin te'a. 26 Nami, nama dhugeeffanna qabu ifi seyyee, arraba ifii hin eeganne ammoo ifi soba malee, dhugeeffannaan isaa gatii hin qaddu. 27 Waqa Abbaa duratti dhugeeffannaan qullitti'i fi xurii hin qanne tana: rakkenna ijoolee abba'aa fi haadha hin qannee, dubartoota abbaan manaa irraa du'eelle gargaaraa, xurii biyya lafaa irralle'ee ifi eeggach'u.u.
- 2** Obboleeyyan tiyya! Goottaa ulfinnaa keenna Yesuu Kiristoositti dhugeeffanna eega qabaattane, nama wol hin caalchisina'a. 2 Nami dureessi tokko qubee worqi'i keyatee, woyaa dansaalle uffatee gara wolitti qabama keessanii yoo dhufe, namichi hiyyeessi woyaa ciccittu'ulle yoo ol seene, 3 isin namicha woyaa dansaa uffate san ulfeessiisaan, «Ati addee dansaa tana tee'i» jettane, namicha hiyyeessa saniin ammoo, «Ati achi dhaabbadhu yookiin as miila kiyya jala tee'i» yoo jettane, 4 odduu teessanitti nama wol caalchittanee, worra yaada hama'aan muru te'uu keessanii motii ree? 5 Obboleeyyan tiyya ta jaalatantane, dhage'aa! Waaqi akka isaan dhugeeffanna'aan dureeyyii te'anuu fi mootummaa inni worra isa jaalatuuf waadaa gale san akka dhaalanuuf, worra biyya lafaatitti hiyyeyyi te'ane filateeraa motii? 6 Isin ammoo worra hiyyeyyi ulfinna dhooggitane; worri isin hacuucu, worri gara kora mura'aa isin harkisu dureeyyili motii?
- 7 Maqaa dansaa isin ittiin waamantanu ka faanshessu isaanii motii? 8 Seera mootummaa Waaqaa akka Barreefam Woyyichi, «Ollaa keeti akka ifi jaalattutti jaaladhu» jedhutti, yoo muummessitane dansaa gootane. 9 Nama yoo wol caalchittane ammoo cubbuu hujjan; akka yakkaamessa tokkootti seerri isinitti mura. 10 Nami tokko seera kaan mara eegatee,

tokkocha yoo balleesse, akka waan maraayuu fudhannu hin beettan. 2 Nuuti martinuu dokonkoraa balleesseetitti yakki itti hin murama. 11 Ka, «Hin hedduu goona; nami dubbiifitiin hin dokonkorra, gaarayyeefat» jedhettuu, «Hin ijeesin» waan nama nafa ifii duudii toowatuu dande'u, nama jedheef, ati yoo gaarayyeefatuu dhaddelle, eega miju'u. 3 Fardi akka nu'uuf ajajamu bixaala afaan ijjeette yakkaamessa teeteerta. 12 Akka worra seera keessa keenna; gara feene isa geessina. 4 Me bilisummaa kenuu durattu dhikaatee muraa dhaggatuu hoboloo guddittii ilaala'a! Hoboloon guddoon adoo dubbadha'a, hujadhaalle'e. 13 Nama marartii hin guddo'ootuu, qilleensa jabaalle'een adoo oofantu, qannetti, marartii malee itti hin muranti; marartiin nami hoboloo oofu shaffisaa diqqa tokkoon gara muraa hin injifatti. 14 Obboleeyyan tiyya! Nami tokko, fedhe oofa. 5 Akkasuma, arrabille qoqoodama nafaa «Ani dhugeeffanna qaba» jedhee, hujii dansa'aan keessaa waan diqqa tokko adoo te'eruu, waan dhugeeffanna ifii yoo hin mudhisin, maan isaa gugurdo'oon ifi jaja. Gongomaan gudda ibidda baati? Dhugeeffannaan akkasii sun isa fayyisu hin diqqa tokkoon attam akka gubatu hubadha'a! 6 dandeetii? 15 Obboleeyyan yookiin obboleettot, Arrabille ibidda. Inni qoqoodama nafaa oddu'utti waan uffatanuu fi nyaatanu hin qanne yoo jiraatane, ka dhaggamu, biyya lafaa ta hammeennaa ti; nafa 16 isin keessaa nami tokko, waan le'iisaaniitif duudii batteessa; akka ibidda qilee ibiddaa keessaa barbaachisu adoo hin kenniniif, «Nageyaan deema'a, bayuulle ideensa le'i teennaa duudii hin guba; hin booijatina'a, quufa'a!» yoo jedheen, maan isaanifi ille'eef ibidda qile'eetiin gubata. (Geenna g1067) 7 Nami baati? 17 Maarre dhugeeffannaan hujii dansaa hin bineensota adda addaa, sinbirroota, bineensota lafa qanne ta duute. 18 Nami tokko, «Ati dhugeeffanna irra lowu, bineensota bisaan keessaa leenjisuu hin qadda; ani hujii dansaa qaba» yoo jedhe, ani, dande'a; leenjiseeralle'e. 8 Nami arraba leenjisuu «Dhugeeffanna teeti hujii irraa gargar baasiitii natti dande'u ammoo hin jiru; inni hadhaa du'aatiin ka mudhis; anille dhugeeffanna tiyya hujii tiyyaan guutamee fi hamaa hin toowatanne. 9 Nuuti arrabaan sitti mudhis» hin jedhaan. 19 Ati Waaqi tokkochi Waaqa Abbaa keenna galateessina, isumaanuu akka jiru hin dhugeeffatta; dansaa goote! Durriisotille namoota fakkeenna Waaqaatiin dadamane abaarra. tana hin dhugeessan, sodaataneelle hin hollatan. 20 10 Afaanuma tokkocha keessaa galataa fi abaarsi Namicha gowwa'a! Dhugeeffannaan hujiiin malee baya; obboleeyyan tiyya! Kun te'uu hin malle. 11 ta gatii hin qanne akka teete beekiisaaf dhugaa itti Maddi tokkochi bisaan mi'owuu fi hadhowu hin barbaaddaa? 21 Abbaan keenna Abrahaam ilma ifii maddaa? 12 Obboleeyyan tiyya! Muki harru'uu Yisihaq, addee ciincaan itti ciinceffamu irratti yennaa midhaan ejersaa, muki woyni'ille midhaan harru'uu dhikeesse, hujii'ini motii ka balchoome? 22 Tanaan buusuu hin dande'aa? Akkasuma maddi horaa dhugeeffannaan isaa hujii isaa woliin hujataakka bisaan nami unu madduu hin dande'u. 13 Isin turte, dhugeeffannaalle hujii'lin akka muummotte hin keessaa qarichaa fi hubataan eennu? Inni le'i ifii dhaggituu? 23 Barreeffam Woyyichi, «Abrahaam dansa'aan, waan ifi gadi qabiisa fi qaroomaan hujuu Waaqa dhugeeffate, dhugeeffannaan isaalle mudhisuu ti. 14 Gadhaa keessan keessatti hinaaffaa balchumma'atti laakkowante» jedhu muummowe; hadhoottuu fi ifi jaalachuu yoo qabaattane ammoo, innille jaala Waaqaa jedhame. 24 Nami hujii'lin malee, ifi hin jajina'a! Dhugaa irralle'etti soba hin dubbatina'a! dhugeeffanna qofaan akka hin balchoonne hin 15 Qarummaan akkasii tun ta lafaa, ta ayyantummaa dhaggitan. 25 Akkasuma, Rahaabiin sagaagaltittii hin qannee fi ta durriisaat malee, ta ol-gubbaa irraa yennaa worra Israaelii ka ergamee dhufe san dhuttee moti. 16 Addee hinaaffaa fi ifi jaalatiis jirttifi fudhattee, karaa dhibii'lin akka bayanu goote, hujii hogaa'aa fi waan hantuu maratti jira. 17 Qarummaan ifiitiin balchoontee motii? 26 Nafi hafuura hin qanne ol-gubbaa irraa dhuttu matooma qulqullitti'; akkasuma ka du'e; dhugeeffannaan hujii hin qannelle ta duute. nageelilit'i, qajeeltu'u, ifi kennitu'u, marartiif i midhaan dansa'aan ta guutante; wol caalchisiisaa fi kijibile ta keessa hin jirre. 18 Worri nageya buusu, nageya facaasee, midhaan balchumma'a wolitti qabata.

3 Obboleeyyan tiyya! Isin keessaa nami hedduun barsiisota hin te'ina'a. Sababille nuuti worri barsiisota teene worra kaan caalaa muraa akka

4 Lolaa fi falmiin odduu teessan jirtu, eessaa dhutte? **5** Amma isin dureeyyille caqasa'a! Gaddi waan isinitti Halchaa nafa keessan keessatti wol loltu irraa dhufaaruum, wiiccidhada'aa bowa'a. **2** Karri teessan dhuttii motii? **2** Isin waan tokko hin halchitan, alootteerti; woyaan teessanille bili'iin nyaatanteerti. **3** ammoo hin dhaggattanu; tanaaf nama ijeettan. Worqi'i fi meetiin teessan ciilteerti; ciilli isaanii kun Jabaattaneelle woy halchitan, dhaggatiisaaf hin isin irratti dhugaa hin bay, akka ibiddaal leetaneertan. **4** Caqasa'a! **3** Yennaa daadimattanulle, gammada foonii irra Worra fichaa keessan haamaa ooleef mindaan isin oolchiisaaf, yaada hama'aan waan daadimattanuu hin kaffaluu dhaddane isin irratti iyyisatti jira; Goottaan dhaggattanu. **4** Isin kolbaa Waqaaf hin addatanne! Waan Mara Dade iyyansa isaanii dhage'eera. **5** Biyya lafaatiin jaalomuun diina Waaqaa akka nama Isin qanani'i fi gammadaan lafa irra leetaneertan; gootu hin beettanuu? Tanaaf nami jaala biyya lafaa guyyaa itti qalantanuu ifi gabbifattaneertan. **6** te'uu halchu, diina Waaqaa hin te'a. **5** Yookiin Isin nama balchaa isin hin morminetti murtanee Barreeffam Woyyichi, «Waaqi, ayyaana nu keessa ijeettaneertan. **7** Obboleeyyan tiyya! Haga Goottaan keyeef hin hinaafa» yennaa jedhu, akkasumaan deebei'ee dhufutti ossadha'a. Qonnaan bulaan tokko ka dubbatu isinitti fakkaataa? **6** Waaqi ammoo haga latti isaa bokkeya matoomaatii fi eege'eet badhaadha irra caalu hin kenna; tanaaf Barreeffam dhaggattutti ossataa, midhaan gatii-qabeessa fichaan Woyyichi, «Waaqi worra koro hin morma, worra gad isaa kenuu, akka inni eegatu ilaala'a. **8** Isinille ifi qabuuf badhaadha hin kenna» jedha. **7** Maarre akkasuma ossadha'a! Guyyaan Goottaan dhufu Waqaaf ajajama'a; Seexana ammoo morma'a, innille waan dhikaatteef, gadhaa keessan jabeeffadha'a. **9** isin baqata. **8** Gara Waaqaa dhikaadha'a, innille Obboleeyyan tiyya! Akka isinitti hin muranne wolitti hin gara keessan hin dhikaata. Isin cubbaaleyyiin, harka gungumina'al Kunoo yennaan abbaan mura'aa dhufu keessan qulqulleeffadha'a. Isin worri yaada lamaa, geetteerti. **10** Obboleeyyan tiyya! Marro rakkatiisaatii gadhaa keessan qulleeffadha'a. **9** Laaleffadha'a, fi ossatiisaa, raagota maqaa Gootta'aatiin dubbatane gadda'a, bowa'a! Kolli keessan gara gaddaa, gammadi akka fakkeennaatiti fudhadha'a! **11** Worra ciniinnatee keessan gara bowiisa jijjiramuut ti. **10** Goottaa duratti ossaa ture san, nuuti akka worra badhaadheetitti gad ifi qaba'a, innille ol isin hin qaba. **11** Obboleeyyan isaan ilaalla. Iyob attam akka ciniinnatee osse tiyya, waan hantuu wol irratti hin dubbatina'a! Nami dhageettaneertan; muummee irratti waan Goottaan waan hantuu obboleessa irratti dubbatu yookiin godhe dhaggitaner; sababille Goottaan marara'aa obboleessa ifiititti muru, seera irratti hantuu dubbata, fi gadhi-laafessa. **12** Obboleeyyan tiyya! Waan mara ittille hin mura; ati seera irratti yoo murte ammoo, caalaa hin kakatina'a! Ol-gubba'aan yookiin lafaan nama seera irratti muru malee, nama seera hujji irra yookiin waan dhibiilieen hin kakatina'al «Eetiin» oolchuu moti. **12** Ka seera baasuu fi murulle Waaquma teessan eeti, «Waawwoon» teessan waawwoo tokkocha; ka fayysiisaaf fi balleessiisa dande'ulle teetuu ti. Yoo akkas hin te'in, isinitti hin muranti. isuma calla'a; ati ka namatti muru eennu ree? **13** Isin **13** Odduu teessan nami rakkatiisatti jiru jiraa? worri, «Adha yookiin boru qachaa akkasiitii fi akkasiin Inni daadimatuu ti! Nami gammadeeru jiraa? Inni dhandhee woggaa tokko achi turra, hin daddalanna, faaruu galataa faarfatuut ti. **14** Odduu teessan nami bu'aalle keessaa buufanna» jettanu, caqasa'a! **14** Isin dhibameeru jiraa? Inni jaarsolee wolde'a kiristaanaa waan boru te'u hin beettanu; jiruu teessan maan? waammatuu ti; isaan maqaa Gootta'aatiin zayiti Isin akka hurrii yennaa diqquoof mudhattee deebitee issanee isaaf daadimatantuut ti. **15** Daadimannaan badduu ti. **15** Addee san, «Yoo Goottaan jedhee fi dhugeeffanna'aan godhantu dhibamaa hin fayyitti; yoo jiraanne, kana yookiin san hin goona» jedhuu Goottaalle dhibee irraa isa hin fayyisa; yoo cubbuu maltane. **16** Amma ammoo isin hin koortan, ifille hin hujjee jiraatelle aaraari hin kennamaaf. **16** Tanaaf jajan; ifi jajuun akkasi duudiin hantu'u. **17** Nami waan akka dhibee irraa fayyitanuu, cubbuu teessan wolitti dansaa godhiisa adoo beekuu, hin goone, godhhu himadha'a, wolifiille daadimadha'a! Daadimannaan dhabiis isaa cubbuu itti teeti. nama balcha'aah hunnaametti'i fi bu'aa qabeetti'i. **17**

Eliyaas namuma akka keennaatiyyu; akka bokkeenni hin roonne yennaa jabeesse daadimate, woggaa sadii fi ji'a jaa lafa sanitti bokkeenni hin roonne. **18** Yennaa inni deebi'ee daadimate ammoo, gubbaan bokkeya kennitee, lattille midhaan baache. **19** Obboleeyyan tiyya! Isin keessaa nami tokko dhugaa irraa goreeruu, nami dhibiin dhuga'atti yoo isa deebise, **20** ka nama cubbaalessa cubbuu irraa deebisu, lubbuu heddu'uufille akka inni araara dhaggatu akka godhe beekuu ti.

1 Pheexroosii

1 Ana Pheexroosii ergamaa Yesuus Kiristoosii irraa: Worra Waaqaa fowantane ka biyya jirtanuu baatanee kutaa biyya Phonxoosiititi, Galaatiya'aatitti, Qaphadooqiya'aatitti, Asiya'aatii fi Bitaaniya'aatitti bittinnoottanee jirtanu, 2 ka akkuma Waaqi Abbaan duraanuu karoorfatetti filantanee, Yesuus Kiristoosii ajajamiisaas fi dhiiga isaatiin qulqluumiisaaf Ayyaana Woyyichaan woyyoontaneef: Badhaadhii fi nageenni fakkanu. 3 Waaqa Abbaa Goottaa keenna Yesuus Kiristoosiiif galanni te'u! Inni maratti ifi guddo'on du'a keessaa ka'iisa Yesuus Kiristoosiiin addii jiraattuu tanatti akka jiraannuuf haareya godhee nu uumateera. 4 Akkasuma inni karra muumme'eetitti mudhatuuf qophowee jiruuf, 5 Kun isin worra karaa dhugeeffanna fayyinna hunna Waaqaatiin eegantanee jirtanuuuf te'a. 6 Amma yennaa gabaaddu'uuf haga ilaallatama gara garaatiin gadditanulle, marroo waan kanaa guddoo gammada'a. 7 Worqiiin badduyyu, ibiddaan haga ilaallanti; dhugeeffannaan teessan ammoo ta worgii caalaa gatii guddo'o, ta dhuga'aa te'u isii mirkaneessiisaaf ilaallachaan tun isin dhaqqaddi. Achiin duuba guyyaa Yesuus Kiristoos deebi'ee mudhatu galata, ulfinnaa fi leeloo dhaggattan. 8 Isin isa dhagguu dhaddanulle isa hin jaalattan; isin amma isa dhagguu dhaddanulle, isatti dhugeeffattanee gammada gudda'aa fi ulfinna hagana jedhamee hin himanneen gammaddan. 9 Sababille fayyinna lubbuu teessanii, ka dhugeeffanna'an eeggattanu fudhattan. 10 Raagoti badhaadha Waaqi isiniif kenu kana raagane, fayyinna kana akka maltetti qoranna'aa fi qu'annaa godhaneeran. 11 Ayyaanni Kiristoosii ka isaan keessa jiru, rakkoo Kiristoos dhaqqadduu fi saniin duubatti ulfinna inni dhaggatu dursee waan isaanitti beessiseeruuf, yennaan tun yoomii fi attam akka muummottu qorqoraa turane. 12 Raagoti tun isiniif malee, mataa ifitiif akka hin tajaajilin Waaqi isaanitti mudhiseera. Kun hunna Ayyaana Woyyicha Ol-gubbaa irraa ergameen karaa worra Oduu Gammadaa lallabutiin isinitti himame. Waan kana ergantooti Waaqaatuu hubatiisaaf halchaneeran. 13 Tanaaf, waan gootanuu qalbii teessan qopheessa'a; worra ifi qabatu te'a'a; addii teessan guutuma guu'uutti badhaadha yennaa Yesuus Kiristoos mudhatu isiniif kennamutti godhadha'a. 14 Akka ijoollee ajajantuutte'a malee, halchaa badduu durii ta adoo hin beekin leetanu hin hordofina'a. 15 Ammoo Waaqi isin waame woyyuuakkuma te'e, isinille waan gootanu duudi'iin woyyuu te'a'a. 16 Barreffam Woyyichi, «Ani woyyuu waan te'eef isinille woyyuu te'a'a» jedha. 17 Waaqa nama adoo wol hin caalchisin, nama maraafuu akka hujji isaatitti muru «Abbaa» jettanee ka waantanu yoo teetane, biyya lafaa ta akka keessumma'aa irra jirtanu tanatti isa sodaataa le'a. 18 Jireenna abbootii teessan irraa isinitti tare, ka woy hin baane, waan badu ka akka meetii'in yookiin worqii'itiin akka hin wodamin, isinuu hin beettan. 19 Isin dhiiga Kiristoosii, ka gatii guddo'o, ka akka dhiiga korbeessa komi'ii fi dhidhuu hin qanneetiin wodantaneertan. 20 Inni biyyi lafaa tun adoo hin dadamin duraanuu Waaqaan fowamee, bara muumme'eetitti isiniif jedhee mudhifame. 21 Isin karaa isaaatiin, Waaqa isa du'a keessaa kaasee ulfinna isaa Amma kenne dhugeeffattane; maarre tanaaf dhugeeffanna'aa fi addii teessan Waaqatti godhattane. 22 Isin dhuga'aaf ajajamiisaan ifi qulqlueessitanee, worra dhibiille jaalala dhuga'aatiin jaalattaneertan; maarre gadhaa tokkochaan guddisa'aa wol jaaladha'a. 23 Isin karaa jecha Waaqaa jiraata'aa fi bara baraan jiraatuutiin, sanyii baddu adoo hin te'in sanyii hin banne irraa lammoo dhalattaneertan. (aiōn g165) 24 Sababille Barreffam Woyyichi «Nami foon uffatee duudiin akka marraa ti; ulfinni isaaalle akka daraaraa badda'aa ti; marri hin qoora; daraaraalle hin harca'a. 25 Jechi Waaqaa ammoo haga bara baraa le'a. Jechi Oduu Gammadaa ka isiniif lallabamelle kana» hin jedha. (aiōn g165)

2 Yoona hammeenna duudii, maltummaa duudii, kijibummaa, hinaaffa'a fi hamii duudii irraa ifi fageessa'a. 2 Akkuma daa'immaan reef dhalatte aanan barbaaddu, isinille gara fayyinnaa akka ittiin guddattanu aanan Ayyaanticha hin caamolamin dharra'a'a. 3 Isin akka Goottaan arjaa te'e waan beettaneertanuuuf tana hin gootan. 4 Maarre gara dhakaa jiraata'aa, gara Goottaa Yesuusii dhikaadha'a; Inni dhakaa namaan tuffatamee Waaqaan filatamee gatii guddoo qabu. 5 Isin hayyota woyyuu te'uuf, ciincaa ayyaanaa ka karaa Yesuus Kiristoosiiin

Waaqa duratti fudhatama qabu dhikeessiisaaf, akka ossitane, Waaqi isin hin eebbisa. 21 Waaqi waan dhakaa jiraata'aa ijaarsa galma ayyaanaatiif te'a'a. 6 kanaaf isin waame; Kiristoos ammoo isiniif rakkatee Barreeffam Woyyichi, «Kunoo, dhakaa roga ijaarsaa isa faana akka horrdottanu fakkeenna isiniif te'e. ka filatamee fi ka gatii guddo'oo qachaa Xiyonii 22 Inni ijumaa cubbuu hin hunye; sobille afaan keessatti hin dhaaba; nami isatti dhugeeffattu tokkolle isaa keessaa hin baane. 23 Inni yennaa arraffame hin qaanoluu» jedha. 7 Isin worra dhugeeffattanuuf deebisee hin arrassine; yennaa rakkate, Waaqa dhakaan kun dhakaa gatii guddo'ooti; worra hin muraa qajeeltuu murutti addii godhate malee, isaan dhugeeffanneef ammoo, «Dhakaan worri mana ijaaru hin sossodaachinne. 24 Akka nuuti cubbuuuf duunee tuffate, dhakaa dhakaa maraa caalaa barbaadamu balchumma'aan leenu, Kiristoosinuu cubbuu teenna te'e» jedha. 8 Akkasuma Barreeffami Woyyichi dhibiin, nafa ifiitiin fannoo irratti ba'ate; isin madaa isaatiin «Dhakaan nama gufachiisu, rassaa nama jissu hin fayyitaneeertan. 25 Isin akka hoolee karaa irraa baddee te'a» jedha. Isaan Jecha Waaqaatifiif waan ajajamuu joonjaa turtane; amma ammoo gara tissee'ee fi eegaa dhabaneef hin gufatan. Kun duraanuu waan isaaniif lubbuu teessanii deebiteaneertan.

yaadameeru. 9 Isin ammoo sanyii fowante, hayyoota mooti'i, kolbaa woyyittii, kolbaa Waaqaa teetanee, baasa hujii Waaqaa akka lalladdanuuf, inni dukkana keessaa gara ifa baasaa isin waame. 10 Tanaan qara isin kolbaa Waaqaatii moti; amma ammoo kolbaa isaa ti; tanaan qara isin marartii Waaqaa hin dhagganne, amma ammoo marartii isaa dhaggattaneertan. 11 Obboleeyyan tiyya! Biyya lafaa ta akka ormaatiif keessumma'aa irra leetanu tana keessatti, halchaa foonii ta lubbuu teessan aatu irraa akka fagaattanu isin magannifadha. 12 Worri Yihudoota hin te'in akka isin hantuu godhaartanuutitti isin himatanulle, hujii dansaa teessan dhagganee guyyaa dhufa Waaqaa akka isa galateeffatanu, isaan wodhakka'atti amala dansa'an le'a'a. 13 Gootta'aaf jedha'aatii lafa tanatti worra baallii qabu maraaf: mootii moototaa ka baallii ol aantuu qabuuf, 14 yookiin bulchitoota biyyaa ka akka yakkaameyyii adabanuu fi worra dansaa godhanu akka galateeffatanuuf, mootii moototaa biraa ergamaneeif ajajama'a. 15 Sababille Waaqi akka isin waan dansaa hujaa, haasowa worra gowwoole'ee afaan qabachiittanu barbaada. 16 Akka worra bilisaa, Waaqaaf garboolee te'aatii le'aa malee, bilisummaa teessan gollata waan hantu'uun hin godhatina'a. 17 Nama duidii ulfeessa'a; dhugeeffattoota jaaladha'a; Waaqa sodaadh'a; mootii ulfeessa'a. 18 Isin worri garbooleen goottota teessaniif ulfinnaan ajajama'a; goottota dansa'aa fi qajeelota calla'aaf adoo hin te'in, hamaaleyyi'lifille ulfinnaan ajajama'a. 19 Waaqaaf jettanee, rakkoo sababa malee isin dhaqqadu yoo ossitane, inni isin hin eebbisa. 20 Hantuu gootaneeef dikantanee yoo ossitane, galata maan qaddan ree? Ammoo dansaa gootaneeef rakkoo fudhattanee yoo

3 Akkasuma isin haadhotiin manaa, abbootiin manaa teessan gariin, Jecha Waaqaatifi ka hin dhugeeffanne teetulle, isin waan tokko adoo hin dubbatin amala isin mudhittanuun booji'amanee dhugeeffatan fa'a te'a, isaanif ajajama'a. 2 Sababille isaan qulqullumma'aa fi amala dansaa keessan yennaa dhaggane tana godhan. 3 Shaggummaan teessan waan alaan mudhatuuun mataa dhowatiisaan, worqii naqatiisaan, yookiin woyaa gatii guddo'oo uffatiisaan ifi seefatiisaan hin te'in. 4 Ammoo shaggummaan teessan, ka ayyaanni qajeela'aa fi sirnaamessi Waaqa duratti gatiin isaa guddaa te'e keessa jiru, ka yennaa mara hin banne, seefata keessa nafa keessanii te'uun ti. 5 Bara durii haadhotiin manaa ta woyyoonte, ta addii ifii Waaqatti godhatte, abbootii manaa ifiitiif ajajamaa ifi seefatteerti. 6 Isaan akkuma Saaraan Abrahaamiin, «Goottaa kiyya» jedhaa ajajanteef ajajamane. Isinille amma dansaa godhaa waan tokkolle yoo sodaatuu dhaddane ijoolee isi'ii ti. 7 Akkasuma isin abbootiin manaa, akka haadhotiin manaa teessan isin caalaa dadhaddu'uun isi'if beeka'aatii woliin le'a'a; ulfinna isaanif kenna'a; sababille isaan isin woliin badhaadha jiru'uun ka Waaqi kenuu dhaggatan. Yoo akkas gootane wonni daadimata keessaniif gufuu te'aa hin jiraattu. 8 Muummee irratti, isin duudiin yaada tokkoon woli gala'a; woliif dhiiga'a; akka obboleeyyanii wol jaaladha'a; arjoole'ee fi worra ifi gad qabu te'a'a. 9 Eebbisaa malee, hammeenna hammeennaan, arraba arrabaan hin deebisina'a; sababille isin waan akkasii kana godhiisaan eebba akka dhaaltanuu waammantane. 10 Barreeffam Woyyichi, «Nami

jiruu barbaaduu fi bara dansaa dhagguu fedhu, Yihudoota hin te'in huju: baalagumma'aan, halchaa arraba ifii hantuu dubbatisa irraa, hidhii ifii soba baddu'uun, machi'iin, akka malee nyaataa caaqu'uun, dubbatuu irraa dhooggattuu ti. 11 Inni hammeenna akka malee uniisa fi waqaafannaa farra teete irraa garagalee dansaa godhoo ti. Nageya barbaaduu waqaota dharaa waqaonsu'un dabarsitane hin geya. ti; hordofatuutile'e. 12 Ilti Gootta'aa gara worra 4 Amma lansooti teessan ta durii waan isin isaan balchootaa ilaalti; gurri isaalle daadimata isaanii wolii samaamuruu dhaddaneef maadeffatanee, isin hin dhage'a; worra hantuu godhutti ammoo nyaara arrassan. 5 Isaan ammoo waan godhane kanaaf, guura» jedha. 13 Waan dansaa godhiisaaf yoo Waqa worra jiruu fi du'etti muriisaaf qophoweef, hinaattane ka isin irratti hantuu huju eennu? 14 deebii mataa ifii hin kennan. 6 Tanaaf Oduun Waan dansaa hujisaan rakkoo yoo fudhattanelle Gammadaa worra du'anelle'eef lallabante; akka eebba hin dhaggattan; sossodaachisiisa namaa hin kanaan akkuma nama maratti murante nafa isaaniittti sodaatina'a; hin raafaminaalle'e. 15 Kiristoos ammoo hin muranti; ayyaanaan ammoo akka Waqa jiraatutti akka Gootta'aatitti adda baasa'aatii ulfeessa'a. Marroo jiraatan. 7 Muummeen waan maraa dhikaatteerti; addii isin keessa jirtuu, nama isin gaafatu maraaf tanaaf akka daadimatiisa dandeettanu, worra ifi deebii keniisaaf yennaa maraa ka qophottane qabatuu fi dammaqe te'a'a. 8 Jaalalli cubbuu hedduu te'a'a. 16 Ammoo deebiin teessan qajeelumma'aa fi waan golluuf, waan duudii caalaa gadhaa tokkoon wol kabaja'aan teetuu ti. Ka Kiristoosii waan teetaneef, jaaladha'a. 9 Adoo hin gungumin keessummummaa amala dansaa keessan worri hammeessee dubbatu wol fudhadha'a. 10 Akka toowataa addatamaa hantuu dubbataneen akka qaanowanu wodanaa kennansa Waqa ka adda addaa hujii irra oolchu dansaa qabaadha'a. 17 Yoo fedha Waqa te'e, tokkoo, tokko tokkoon keessan kennansa adda addaa hantuu hujisaan rakkina fudhatuu woyya. 18 Kiristoos gara Waqa nu dhikeesiisaaf jedhee, adoo balchaa te'e jiruu, nu worra balchummaa hin qanneef sababa cubbuu teennaatif, yennaa maraaf yennaa takkatuu ka Waqa irraa fudhataneen wol tajaajila'a. 11 Nami dansaa hujaa rakkina fudhatuu woyya. 19 Ayyaanauma saniin dhaqee ayyaanota te'e. 20 Ayyaani mana hidhaa keessa jiranuuf lallabe. 21 Bisaan kun fakkeenna cuuphama amma isin gammada'a. 22 Kiristoos jiruu worra ajajama didane. Worri bisaan badi'iirraa ulfinna ifiitiin mudhatu gammadi keessan guddaa hafe, nama saddeet ka hoboloo guddittii keessa seene nami rakkoo fudhatu tokko, nama ijjeesee yookiin qofa. 23 Addee akkasii yennaa Kiristoos jiruu te'e, gaaffii wodanaa qulicha dhaggatiisaaf foortfatuuf isin worra badhaadhe. 15 Isin keessaa gara Waqa dhikaattu. Innille karaa du'aa fi ka'a nami rakkoo fudhatu tokko, nama ijjeesee yookiin Yesuus Kiristoosiiin isin fayyisa. 24 Kiristoos amma hatee yookiin yakkee yookiin waan isa hin galchine gara ol gubba'aa dhaqee maddii midda Waqa keessa galisaan rakkoo hin fudhatin. 16 Kistaana Abba'aatitti tee'eera; ergantooti Waqa, worri baallii waan te'eef nami rakkina fudhatu yoo jiraate, marroo qabuu fi hunnooti, baallii isaa jala jiran.

4 Eega Kiristoos nafa ifiitiin rakkate, isinille akka

nama meya woraanaa hidhatee yaada kanaan jabaadha'a; sababille nami nafa ifiitiin rakkatu cubbuu dhiiseera. 2 Haganaa achi bara le'iisaa ta lafa irraa, akka halchaa foonii adoo hin te'in akka fedhii Waqa le'uu qaba. 3 Tanaan qara barri isin akkuma worri

lallabu akka Jecha Waqaatitti lallabuu ti; ka tajaajilu hunna Waqa isaa kenneen tajaajilu ti; maarre Waqa waan duudi'iin karaa Yesuus Kiristoosiiin hin galateeffama. Isaaaf ulfinni fi hunni baraa haga bara du'e. Inni fooniin du'ee ayyaanaan ammoo jiraatuaa baraattiti te'u! Ameen. (aiōn g165) 12 Obboleeyyan Rakkoon jadduun ta akka ibiddaa guddu mana hidhaa keessa jiranuuf lallabe. 20 Ayyaani haga isin ilaaliisaaf yoo isin dhaqqadetitti hin guddittii ijaarrate adoo Waqa ossataan isaan eegiisatti baaseffatina'a. 13 Addee akkasii yennaa Kiristoos jiruu te'e, gaaffii wodanaa qulicha dhaggatiisaaf foortfatuuf isin worra badhaadhe. 15 Isin keessaa gara Waqa dhikaattu. Innille karaa du'aa fi ka'a nami rakkoo fudhatu tokko, nama ijjeesee yookiin Yesuus Kiristoosiiin isin fayyisa. 22 Kiristoos amma hatee yookiin yakkee yookiin waan isa hin galchine gara ol gubba'aa dhaqee maddii midda Waqa keessa galisaan rakkoo hin fudhatin. 16 Kistaana Abba'aatitti tee'eera; ergantooti Waqa, worri baallii waan te'eef nami rakkina fudhatu yoo jiraate, marroo maqaa Kiristoosiiif Waqa galateeffattu ti malee, hin fokkifatin. 17 Guyyaan muraan jalqabantu geetteerti; muraan tun worra mana Waqa keessa jiru irratti jalqabanti. Eega muraan nu irratti jalqabantu teete, muummeen worra Oduu Gammadaa ta Waqaatiif hin ajajannee maan te'itti ree? 18 Barreeffam Woyyichi, «Nami balchaanuu eega rakkooon fayyu teete, nami

Waaqa malee jiraatuu fi cubbamaan attam te'u jira Jaalala kiristaanumma'aatiin wol sunqataa nageya wol ree?» jedha. 19 Maarre worri akka fedha Waqaatitti fuudha'a. Nageenni isin worra ka Kiristoosii teetane rakkatu, ifi Abbaa dadaa addatama'atti magannee maraaf te'u.
kennatee, waan dansaa ittuma hujuu ti.

5 Ani akkuma isaanii jaarsi wolde'a Kiristaanaa,
dhugaa bayaan rakkina Kiristoosii, akkasuma ulfinna Kiristoosii ka mudhatu'u jiru ka qoodamu,
jaarsolee wolde'a kiristaanaa ta wodhakkaa teessan jirtu gorsa. 2 Hoolee Waaqaa ta Waaqi akka tissitanuuf
isinitti kenne hunnaan adoo hin te'in akka Waaqi barbaadutti, fedhii teessaniin tissa'a; bu'aa nama irraa dhaggatiisaaf joljoliisaan adoo hin te'in, halchaa tajaajiliisaaf qaddamuun te'u ti. 3 Akkasuma hoolee saniif fakteenna te'iisan malee, hoolee tika keessan jala jirtu irratti goottomiisaan hin te'in. 4 Yennaa tisseen guddaan mudhatu, kallacha ulfinnaa ka ijumaa hin banne hin fudhattan. 5 Akkasuma isin dargagooti jaarsole'eef ajajama'a. Isin martinuu ifi gad qabiisa akka woya'aa uffadha'aatii wol tajaajila'a. Barreeffam Wooyichi, «Waaqi worra kooru hin morma; worra gad ifi qabuuf ammoo badhaadha hin kenna» jedha. 6 Maarre Waaqi yennaa ifii murteesetti akka isin ol qabu, harka Waaqa hunnaamessaa jalatti ifi gad qaba'a. 7 Waan Waaqi isiniif yaaduuf, waan isin yaachisu duudii isa irratti gata'a. 8 Gumeeffadha'; dammaqa'a! Diinni keessan Seexanni, akka neenqa waan liqinsu barbaadee dhanga dhowuu, adaala keessan garmaama. 9 Obboleeyyan teessan ta biyya lafaa duudii keessa jirtu, rakkooakkasi akka fudhatu beeka'aatii, dhugeeffanna'atti jabaadha'aatii Seexana morma'a. 10 Yennaa diqqoo rakkattaneen duuba ammoo, Waaqi abbaan badhaadha duudi'i, ka karaa Kiristoosiitii ulfinna isaa ka bara baraa akka qoodantanuuf isin waame, inninuu akka duriittti isin deebisee, isin utubee, isin jabeessee hin hundeessa. (aiōnios g166) 11 Hunni bara baraa haga bara baraa isaaaf teetu! Ameen. (aiōn g165) 12 Ani karaa Silwaanosii akka dhugeeffataa addatama'atitti laakkowuutiin ergaa gabaadduu tana isiniif barreesseera; ani isin gorsiisa fi kun badhaadha Waqaqaa dhugicha akka te'e dhugaa bayisaaf jedhee barreesse. Badhaadha Waqaqaa kanatti jabaadha'aa dhaabbadha'a. 13 Wolde'i kiristaanaa ka biyya Baabilonii keessa jiru, ka akkuma keessan filame nageya isinii dhaama; ilmi kiyya Maarqoosille nageya isinii dhaama. 14

2 Pheexroosii

1 Ana Simoon Pheexroosii, tajaajila'aa fi ergamaa

Yesuuus Kiristoosii te'e irraa: Worra karaa balchummaa Waaqa keennaatii fi fayyisaa keenna Yesuuus Kiristoosii, dhugeeffanna gatii guddo'oo, tama akka nuuti dhaggannee dhaggattaneef: 2 moti. 17 Inni qoonqoon, «Kun Ilma kiyya ka ani Waaqaa fi Goottaa Keenna Yesuuus Kiristoos jaaladhu, ani isatti guddoo gammadeera» jettu beekiisaan, badhaadhaa fi nageenni isiniif fakkatu. 3 Waaqa ulfinnaa fi dansummaa ifiitiin nu waame beekiisaan, hunni Waaqummaa isaa, waan jiruu teennaa fi ayyaantummaa dhuga'aatiif nuu barbaachisu duudii kenniteerti. 4 Ulfinnaa fi beekumsa iratti ifi qabatiisa, ifi qabatiisa iratti ciniinnatanee ossiisa, ciniinnatanee ossiisa iratti nama Waaqaa te'iisa, 7 nama Waaqaa te'iisa iratti, akka obboleeyyanii woliif yaadiisa, akka obboleeyyanii

woliif yaadiisa iratti jaalala nama maraa qabaadh'a.

8 Wonni kun isin keessa jiraattee heddataa yoo deente, Goottaa keenna Yesuuus Kiristoos beekiisaan, akka isin worra woy hin baanee fi midhaan hin buunne akka hin teene isin hin eega. 9 Nami waan kana hin qanne ammoo, nama fagoo hin dhagginee fi balla'a; inni cubbuu durii irraa qulloomuu ifii dedheera. 10 Tanaaf obboleeyyan tiyya! Waamiliisa fi filamiisa keessan mirkaneessiisaaf, worra caalchittanee dharraatanu te'a'a; tana yoo gootane dhugeeffanna teessan irraa ijjumaa hin jiddanu. 11 Akka kanaan, gara mootummaa Goottaa keennaatii fi fayyisaa keenna Yesuuus Kiristoosii, ta bara bараатити akka galtanu middi guutuun isiniif hin kennama. (*aiōnios g166*) 12

Maarre isin amma waan kana beettanee, dhugaa qabattaneen jabaattanee jiraattanulle, ani yennaa maraa waan kana isin yaadachisiisa hin lakkisu. 13 Ani haga jiruu keessumumma'aan tanaan jiru, yaada keessan dammassuuun kiyya sirri te'e natti mudhata. 14 Sababille Goottaan keenna Yesuuus Kiristoos akka natti mudhisetti jiruu lafa tanaa dafee lakkisee akka deemu hin beeka. 15 Ani deemeen

duubale'etti, waan kana duudii akka isin yennaa mara qaabattanu godhu'uuf hin jabaadha. 16 Nuuti hunnaa fi deebi'ee dhufiisa Goottaa keenna Yesuuus Kiristoosii yennaa isintti beessinne, guddinna isaa iluma teennaan dhaggineeti malee, mammaassa beekkumsa namaatiin dadame irratti hundoonneetii

tama ulfinna gudda'aan yennaa dhutte, Waaqa Abbaa irraa 17 Inni qoonqoon, «Kun Ilma kiyya ka ani Waaqa fi Goottaa Keenna Yesuuus Kiristoos jaaladhu, ani isatti guddoo gammadeera» jettu beekiisaan, badhaadhaa fi nageenni isiniif fakkatu. 18 Yennaa isa woliin waame beekiisaan, hunni Waaqummaa isaa, waan gaara woyyicha gubbaa jirru, nuutinuu qoonqoon tun ol-gubbaa irraa dhuttuun dhageennera. 19

barbaachisu duudii kenniteerti. 20 Maarre dubbiin raagoti dubbatane irra caalaa nuu mirkanootteerti. Isin haga boruun dayya'ee bakkalchi ganamaa gadhaa keessan keessatti bawutti, dubbi tana akka ifa addee dukkanaatitti ifuuf xiyyeefanna kaate, badii biyya lafaa keessa jiru jalaa baatanee, kennitanu, dubbi raagoti dubbatte tanaaf yoo amala Waaqumma'a worra qoodamu teetaneertan. xiyyeefanna kennitane dansaa gootan. 21 Waan 5 Sababa kanaaf, dhugeeffanna iratti dansummaan keessa jiru, eennulle yaada ifiitiin hiikiisaaf akka hin dandeenne hubatuu qaddan. 22 Sababille dubbiin keessa jiru, eennulle yaada ifiitiin hiikiisaaf akka hin

akka obboleeyyanii woliif yaadiisa, akka obboleeyyanii

hin dhunne.

2 Akkuma tanaan qara raagoti dharaa kolbaa

oddu'utti ka'ane, barsiisoti dharaa isin oddu'utti hin ka'an. Isaan akka barsiisi dharaa ka badii fidu dhokaataan babadhatu godhan; Goottaa isaan wodelle mormatanee, badii ariifattuu ifi iratti fidan. 2 Namooti hedduun karaa isaanii fokkisiisaah hordofan; waan isaan godhanuu ta kaate karaan dhuga'aah hin arraffama. 3 Barsiisoti dharaa tun joljolummaa ifiitiin mammaassa ifuma keessaa fuudhaa dubbataa isin irraa nyaatan. Muraan bara duriitiin jalqaddee isaanii qophootteerti. Badii isaaniilie rattee hin jiru! 4 Waaqi yennaa ergantooti isaattuu cubbuu hujane, isaan gad darbatee, boolla qilee dukkanaa keessatti wodaroo sibiliatiin hidhamanee, guyyaa mura'aatiif akka eegamanu godhe malee, isaan hin mararre. (*Tartaroō g5020*) 5 Akkasuma, Inni biyya lafaa ta durii, ta namoota Waaqa malee le'anuu iratti bisaan bad'iifidee, Nohii waan balchumma'aal lallabe qofa, namoota dhibii torba woliin hambure malee, isii hin mararre. 6 Waaqi waan worra Waaqa malee le'u iratti dhufuuf akka fakkeenna te'uuf,

qachoota Sodoomiitii fi Gomora'aatitti muree ibiddaan kennaniif; sababille nami tokko waan isaaif goottome balleessee daadhaa godhe. 7 Inni Looxii balchicha, maraaf garba. 20 Goottaa keennaa fi fayyisa keenna hujii fokkisiittu worra seera malee le'uuttiin farraa le'u Yesuus Kiristoos beekiisaan, battummaa biyya lafaa ammoo hambureera. 8 Namichi balchaan sun yennaa jalaa bayaneen duuba, deebi'anee itti qabamanee odduu isaanii le'u hujii isaanii ta seera male'e, ta yoo mowamane, akki isaan itti le'anu ka duubaa ka dhagguu fi dhage'uun guyyuma guyya'an lubbuun duraa caalaa itti hammaata. 21 Karaa balchumma'aa isaa balchittiin farraa turt. 9 Maarre Goottaan, beekaneen duuba, ajaja woyyicha isaaniif kennname namoota Waaqaa haga ilaalcjalaa attam akka beekane, addee irraa deebi'anu adoo duruu beekuu baasu, worra jaloota ammoo haga guyyaa mura'aatitti dhabanee woyya. 22 Mammaassi dhugichi, «Sareen attam akka adabama jala tursu hin beeka; 10 diddiga ifiittuu deebiti» jedhu, akkasuma «Booyyen keessumattuu worra halchaa badduu fedha foon dhiqatte dhoqee keessatti gangalatiisaaf deebiti» ifii hordofuu fi worra baallii Waaqaa jibbu guyyaa jedhu isaan irratti te'eera.

mura'aatifi eega. Barsiisoti dharaa tun worra sodaan keessa hin jirree fi koorameeyii waan te'aneef, dada ulfinnaa ta ol-gubba'aa hin arrassan malee hin ulfeessanu. 11 Ergantooti Waaqaa, barsiisota dharaa tana caalaa hunnaa fi baallii qabaatanulle, Goottaa duratti dubbii arrabaatiin isaan hin himatanu. 12 Barsiisoti dharaa tun ammoo waan ifiif hubatuu dadhabane arrassan; isaan akka bineensa duuddittii le'utii fi yaadee wo gargar hin baanee, ka qabamu'u fi ijjeefamu'uuf dhalatee ti; akkuma bineensi sun badu, isaanilie ijumaa hin badan. 13 Isaan hantuu tolchanee hantuu dhaggatan. Isaan ila guyya'aatiin halchaa nafa ifii guutatiisaaf waanuma fedhane godhaa gammadan; yennaa nyaataaf isin woliin waamamane, isaan worra hujii isaanii maltiitiiin fokkisiisu fi qaanessu. 14 Iltii isaanii yennaa duudii halch'aan gara gaarayyeffataa ilaalti; halchaan isaanilie cubbuu hujisa irraa dheebeuu hin baatu. Namoota dadhaboolee wollaalchisanee tiyyoo ifiittii galfatan. Qalbiin isaanii joljoliisa baratteerti. Isaan abaarsa Waaqaa jala jiran! 15 Isaan karaa qajeelaa dhiisanee, karaa Bala'aamii ilma Be'orii ka waan hantuu hujisaan beesee dhaggantu jaalatuu faana goranee dokonkoraneeran. 16 Inni ammoo yakkaa ifiiftiif xixame. Harreen dubbatuu hin dandeenne qoonqoo namaatiin dubbattee maraattummaa raagichaa dhooggiteerti. 17 Worri akkanaa kun akka bisaan madda gogeetii fi duumensa bubb'een oofamuu ti; dukkanti dimmille isaan eegatti. 18 Isaan ifi saadaa dubbii gara hin qannelle dubbatiisaaf, halchaa badduu fedha fooniitiin, worra dokonkora keessa le'anu keessaa reefuu baqatanee dhufane sossobaa tiyyoo ifii keessatti galchan. 19 Adoo ifiifuu garbummaa badii'jala jiranuu, worra kaaniin ammoo bilisa baatan jedhaa, addii

3 Jaalota tiyya! Ergaan ani amma isiniif barreessiisatti jiru tun, ta lammeesso'o ti. Waan kana qaabiatisaan yaada qajeelaa akka qabaattanuuf, isin kakkaasiisaaf jedhee, ergaa lamaanuu isiniif barreesse. 2 Kanaan dura jechoota raagoti dubbatanee fi ajaja Gootta'aa fi Fayyisa keenna, ka karaa ergantoota isin tajaajiltuutiin kennname akka qaabattanu barbaada. 3 Waan duudi'iin qara, guyyoota muumme'eetitti worri shasheessuu fi worri halchaa badduu ifii hordofu shasheessaa akka dhufu hubatuu qaddan. 4 Isaan, «Yesuus deebi'ee akka dhufu waadaa galeeraa motii? Inni meet ree? Haguma abbootiin teenna ta durii duuteenuu jalqabee, wonni duudiin jalqaba dadaatiin jalqaddee akkuma jirtu jirti!» jedhan. 5 Isaan akka bara heddu'uun duratti, ol-gubbaan jecha Waaqaatiin dadantee fi akka latti bisaan irraa fi bisaaniin hujante adoo beekanu akka hin beennee te'an. 6 Biyyi lafaa ta yennaa san jirtulle, bisaaniin liqinfantee badde. 7 Ol-gubba'aa fi latti amma jirtu tun ammoo, akka ibiddaan badanuuf, haga guyyaan mura'aatii fi badiin worra Waaqa malee le'uutti geettutti, jechuma kanaan eegaman. 8 Jaalota tiyya, waan tokko hin dedhina'a! Goottaa biratti guyyaan tokko akka woggaa kumaa ti; woggaa kum akka guyyaa tokkoo ti. 9 Akka namooti gariin tura seyanutti Goottaan waan waadaa gale muummessiisaaf hin turu. Ammoo nami duudiin cubbuu irraa akka deebi'uuf malee, nami tokkolle akka badu waan hin barbaanneef, isiniif ossa. 10 Guyyaan Gootta'aa ammoo akka hattu'u dedha dhufa; guyyaa san ol-gubbaan qoonqoo guddo'oон dhidhinti; dadi ol-gubba'aalle ibiddaan gubattee baddi; latti waan isii irra jiru duudii woliin hin baddi. 11 Wonni kun

duudiin akka kanaan ta baddu yoo teete, isin attam le'iisaaf maltane ree? Isin woyyumma'aa fi Waaqaaf ifi kennisaan le'iisa qaddan. 12 Yoona worra guyyaa dhufa Waaqaa dharra'aan eegattanuu fi worra akka inni ariifatee dhufu hujanu te'a'a. Gaafa ol-gubbaan ibiddaan gubathee baddu, dadi marti o'aan hin baxxi. 13 Nuuti ammoo akkuma inni waadaa nu'uuf galetti, ol-gubbaa haareya, addee hujin balchumma'aa itti hundefantu san hin eeganna. 14 Tanaaf jaalota tiyya! Waan kana adoo eegattanuu, fuula Waaqaa duratti worra xuri'i fi komii hin qanne teetanee jirtanuun, akka nageyaan isin dhaggu jabaadha'aa le'a'a. 15 Ossiis Goottaa keennaalle akka isin fayyitanuuf akka te'e beeka'a! Akkasuma obboleessi keenna jaalatamaan Phawuloosille qaruu Waaqi isaaft kenneen tanuma isiniif barreesse. 16 Inni ergaa ifii duudii keessatti marroo dubbii tanaa akkuma kana barreesseera. Ergaa isaa keessatti wonni tokko tokko ka hubatiisaaf nama dhibu jira. Worri wollaala'aa fi afaan lama dubbatu akkuma Barreeffama Woyyicha dhibii dassee hiiku, waan kanalle daddassa. Maarre isaan badii ifi irratti fidan. 17 Isin ammoo, jaalota tiyya! Waan kana waan duruu beettanuuf dokonkora worra jalliy'eetiin harkifantanee ijjanoo teessan jadduu irraa akka hin banne, ifi eegadha'a. 18 Ammoo badhaadhaa fi beekkuma Gootta'a fi Fayyisaa keenna Yesuus Kiristoosiitiin ittuma guddadha'a. Ammaa fi haga bara baraa ulfinni isaaft te'u! Ameen. (aiōn g165)

1 Yohaannisii

1 Marroo jecha jiru'uu ka jalqabaa jalqabee jiruu, ka gurra keennaan dhageenne, ka ila teennaan dhaggine, ka ilaalee fi ka harka keennaan qaqqanee isiniif barreessina. **2** Jiruun tun mudhifanteerti; nuutille dhaggineerra, dhugaalle hin baana. Jiruu bara baraa ta Abbaa woliin turtee, nu'utti mudhifante tana isinitti hinna. (aiōnios g166) **3** Isinille nu woliin tokkummaa akka qabaattanuuf, waan dhagginee fi waan dhageenne isinitti hinna; tokkummaan teennalle Abba'a fi Ilma isaa Yesuus Kiristoos woliin. **4** Gammadi keenna guutuu akka te'uuf tana barreessina. **5** Ergaan nuuti isa irraa dhageennee isinitti hinnu, «Waaqi ifa; dukkan tiisa keessa ijumaa hin jirtu» ta jettu tana. **6** Waaqa woliin tokkummaa qanna jedhaa, dukkan keessa yoo deddeebine hin sonna; dhugaan nu keessa hin jirtu. **7** Ammoo akkuma inni ifa keessa jiru, nuutille ifa keessa yoo deddeebine woli woliif tokkummaa qanna; dhiigii Ilma isaa ka Yesuusii, cubbuu teenna mara irraa nu qulleessa. **8** Cubbuu hin qannu yoo jenne ifi sonna; dhugaalle nu keessa hin jirtu. **9** Cubbuu teenna yoo Waaqatti dhugaa baanne inni addatama'a fi qajeelaa waan te'eef cubbuu teenna nu'uuf hin araarama; jalluu teenna mara irralle'ee nu hin qulleessa. **10** Nuuti cubbuu hunyee hin jirru yoo jenne, Waaqa dharaamessa goona; jechi isaalle nu keessa hin jiru.

2 Ijolle, akka isin cubbuu hin hunyeef tana isiniif barreessa; eennulle cubbuu yoo huje ammoo, wobii Abbaa biraq qanna; innille Yesuus Kiristoosii balchicha. **2** Inni woreega gumaa cubbuu teennaa ti; cubbuu biyya lafaa duudi'iif malee, cubbuu teenna calla'aaf moti. **3** Yoo ajaja isaatifiif ajajanne, Waaqa beekiisa keenna hin beenna. **4** Nami, «Ani isa beeka» jedhaa, ajaja isaatifiif hin ajajanne dharaamessa; dhugaalle isa keessa hin jirtu. **5** Nami jecha Waaqaatiif ajajamu ammoo, jaalaltiin inni Waaqaaf qabu guutu'u. Isaan jiraatuu keenna tanaan beenna. **6** Nami «Waaqaan jiraadha» jedhu, akka Yesuus le'e le'uun qaba. **7** Jaalota tiyya! Ani ka isiniif barreessaaru, ajajuma dullacha dur jalqabaa jalqaddanee isin qaddanu san malee, ajaja haareyaa moti. Ajaji dullachi jechuma isin dhageettane. **8** Te'uuf malee, dukkan tiisabariisatti, ifi dhugichi ifiisatti waan jiruuf, Kiristoosii

fi isin biratti dhugaa ka te'e, ajaja haareya isiniif barreessa. **9** Nami, «Ani ifa keessa jira» jedhaa obboleessa ifii jibbu, ammalle dukkanuma keessa jira. **10** Nami obboleessa ifii jibbu ammoo dukkan keessa le'a, dukkan keessa ideema, dukkan tille ila isaa waan qaddeef gara itti ideemiisatti jiruuyyu hin beeku. **11** Ijolle! Cubbuu teessaniif maqaa Kiristoosiitii araarii waan kennameef isiniif barreessa. **12** Abbooti'il! Ka jalqabaa jalqabee jiru waan beettaneertanuuf isiniif barreessa. Dargaggoata! Hamaalessa waan injifattaneef isiniif barreessa. **13** Ijolle! Abbaa waan beettaneef isiniif barreessa. Abbooti'il! Ka jalqabaa jalqabee jiru waan beettaneef isiniif barreessa. Dargaggoata! Jajiba waan teetaneef, jechi Waaqaalle isin keessa waan jiruu fi hamaalessa waan injifattaneef isiniif barreessa. **14** Biyya lafaa yookiin waan biyya lafaa hin jaalatina'a; nama biyya lafaa jaalatu, jaalaltiin Waaqa Abba'a isa keessa hin jirtu. **15** Wonni biyya lafaa keessa jiru maraa: halchaan foonii, halchaan laatiif fi waan qabanuu kooruun, biyya lafaa irraa dhutti malee, Waaqa Abbaa irraa hin dhuttu. **16** Biyyi lafaatii fi halchaan isi'il marti hin tarti; nami fedhii Waaqa muummessu ammoo haga bara baraa le'a. (aiōn g165) **17** Ijolle! Saatiin tun ta muumme'ee ti. Ka Kiristoos mormu akka dhufu kanaan duraa dhageettaneertan; ammumaayyu worri Kiristoos mormu hedduun dhufeera. Maarre akka saatiin muumme'ee geette nuuti tanaan beenna. **18** Isaan nu keessa bayane malee, keenna moti; adoo keenna te'anee sila nu'uma woliin jiraataniyyu. Isaan ammoo nu lakkisanee deemiisaan keenna te'uuh dhabuu isaanii mudhisane. **19** Isin ammoo Kiristoos Ayyana Woyyichaan muudeera; waan maraa isin martinuu hin beettan. **20** Isin dhugaa beekuu dhaddaneef adoo hin te'in, dhuga'a fi dhugaa keessaa dharti akka hin baane waan beettanuuf isiniif barreessa. **21** Yesuus Masiihii moti jedhee ka mormatu malee, dharaamessi eennu ree? Ka Abba'a fi Ilma mormatu kun mormattuu Kiristoosii ti. **22** Nami Ilma mormatu Abbaa hin fudhatu; nami Ilma dhugeessu Abbaalle hin dhugeessa. **23** Wonni isin jalqabaa jalqaddanee dhageettane gadhaa keessan keessa jiraattuu ti! Wonni isin jalqabaa jalqaddanee dhageettane gadhaa keessan keessa yoo jiraatte, isinille Ilmaa fi Abba'aan

hin jiraattan. 25 Addiin inni nu'uuf kenne tun jiruu isa ijjeese. 13 Obboleeyyan tiyya! Kolbaan biyya bara baraa ti. (aiōnios g166) 26 Marroo worra isin lafaa yoo isin jibbite hin maadeffatina'al. 14 Nuuti dokonkorsuutif, ani tana isiniif barreessa. 27 Ayyaanni obboleeyyan teenna waan jaalanuu du'a keessaa isin Kiristoos irraa fudhattane ammoo isin keessa gara jiru'uutitti akka dabarre hin beenna. Nami nama hin jiraata; inni waan isin barsiisuuf, eennulle akka hin jaalane du'a keessatti hafa. 15 Nami obboleessa isin barsiisuuf hin barbaachisu. Inni waan mara ifii jibbu, nama nama ijjeese; nami nama ijjeese, jiruu isin hin barsiisa; wonni inni barsiisulle dhuga'a, bara baraa akka ifi keessaa hin qanne isinuu hin dharti keessa hin jirtu. Maarre akkuma Ayyaanni beettan. (aiōnios g166) 16 Kiristoos lubbuu ifii dabarsee Woyyichi isin barsiisetti Kiristoosiin jiraadha'a! 28 waan nu'uuf kenneef, jaalatiin maan akka teete Yoona, ijoolle! Yennaa Kiristoos mudhatu sodaa tanaan beenna; nuutille lubbuu teenna dabarsinee malee akka jiraannuu fi guyyaa dhufa isaa akka hin obboleeyyan teennaaf kennuu qanna. 17 Nami karra fokkifanne isaan jiraadha'al! 29 Akka inni balchaa te'e qabu tokko obboleessi isaa rakkatuun dhaggaa yoo beettane, nami balchummaa huju maraa ilma yoo gadhaa itti jabaate, attamiin jaalatiin Waaqaa Waqqaa akka te'e hin beettan.

3 Ijoollee Waqqaa jedhannee akka waammannuuf,

Abbaan attam guddisee akka nu jaalate ilaala'a! Maarre nuutille ijoolle isaa ti. Biyyi lafaa Waqqaa waan hin beenneef, nu hin beettu. 2 Jaalota tiyya! Nuuti ijoolle Waqqaa ti; duuba maan akka teenu haga ammaatiti beekkamee hin jiru. Te'uu malee yennaa Kiristoos deebi'ee dhufu akkuma inni jiruu waan isa dhagginuuf, akka isaa akka teenu hin beenna. 3 Nami Kiristoosittti addii tana qabu mara, akkuma Kiristoos qulqullichaa ifi hin qulqulleessa. 4 Cubbuun seera balleessiisa waan teeteef, nami cubbuu huju mara seera Waqqaa balleessee yakka. 5 Kiristoos cubbuu teenna balleessiisaaf akka dhufee fi ifii ammoo akka cubbuu hin qanne isin hin beettan. 6 Nami Kiristoosiin le'u cubbuu hin huju; nami cubbuu huju isa hin dhaggine, yookiin isaa hin beenne. 7 Ijolle! Eennulle me isin sobuu ti! Akkuma Kiristoos balchaa te'e, nami balchummaa huju balcha'a. 8 Durriisi jalqabaa gara bijya lafaa waan yaa'aneeranuuf, ayyaanni isaan jalqabee cubbuu waan hujuuf, nami cubbuu huju maraa ilma Durriisaa ti. Ilmi Waqqaa hujii Durriisaa qabanu Ayyaana Waqqaa akka te'e qorqora'atii balleessiisaaf mudhate. 9 Nami Waqqaa irraa dhalate ilala'a. 2 Ayyaana Waqqaa kanaan beettan: Ayyaanni adabi Waqqaa isa keessa waan jiraatuuf cubbuu hin ka Waqqaa ti; 3 ayyaanni akka Yesuus Kiristoos huju, hujiisaafille hin dande'u. 10 Nami balchummaa fooni dhufe hin dhugeessine maraa ka Waqqatii hin hunyee fi nami obboleessa ifii hin jaalanne mara moti; inniin kun ka akka inni dhufu isin dhageettane, ka Waqqatii moti; ijooleen Waqqatii fi ijooleen ayyaana Kiristoos mormu. Inni ammumaa biyya Durriisaa kanaan gargar baafamanee beekkaman. 11 lafaa keessa jira. 4 Ijolle! Isin ka Waqqati; ka isin Ergaan isin jalqabaa jalqaddanee dhageettane, «Wol keessa jiru ka biyya lafaa keessa jiru waan caaluuf, jaalatuu qanna» ta jettu tana. 12 Akka Qayinii te'u raagota dharaameyyii injifattaneertan. 5 Raagoti hin qannu; inni ka hamaalessaa te'ee obboleessa dharaameyyiin ka biyya lafaa waan te'aneef, waan ifii ijjeese. Inni maaf isa ijjeese? Hujin isaa hantuu biyya lafaa dubbatan, biyyi lafaalle isaan dhageetti. 6 teetee, hujin obboleessa isaa balchittii waan teeteef

isa ijjeese. 13 Obboleeyyan tiyya! Kolbaan biyya bara baraa ti. (aiōnios g166) 16 Kiristoos lubbuu ifii dabarsee ifii jibbu, nama nama ijjeese; nami nama ijjeese, jiruu bara baraa akka ifi keessaa hin qanne isinuu hin beettan. (aiōnios g166) 16 Kiristoos lubbuu ifii dabarsee Woyyichi isin barsiisetti Kiristoosiin jiraadha'a! 28 waan nu'uuf kenneef, jaalatiin maan akka teete Yoona, ijoolle! Yennaa Kiristoos mudhatu sodaa tanaan beenna; nuutille lubbuu teenna dabarsinee malee akka jiraannuu fi guyyaa dhufa isaa akka hin obboleeyyan teennaaf kennuu qanna. 17 Nami karra fokkifanne isaan jiraadha'al! 29 Akka inni balchaa te'e qabu tokko obboleessi isaa rakkatuun dhaggaa yoo beettane, nami balchummaa huju maraa ilma yoo gadhaa itti jabaate, attamiin jaalatiin Waqqaa Waqqaa akka te'e hin beettan.

isa keessa jiraatti ree? 18 Ijolle! Dubbi'iin yookiin afaan calla'an adoo hin te'in, hujii fi dhuga'aan wol

jaalannuu ti. 19 Nuuti ka dhuga'a te'u keennaa fi fuula Waqqaa dura ifi-addii'in dhikaatu'uuf akka dandeennu tanaan beenna. 20 Yennaa wodanaan keenna nutti muru maraa, Waqqi wodanaa keenna waan caaluuf, waan maraa beeka. 21 Jaalota tiyya! Yoo wodanaan keenna nutti muruu dhabe, Waqqaa duratti ifi-addii qanna. 22 Nuuti ajaja Waqqatiiif waan ajajannuu fi waan isa gammachiisu waan hunyuuf, waan isa gaafanne maraa isa irraa hin fudhanna. 23 Ajaji Waqqaa, Ilma isaa Yesuus Kiristoosittti akka dhugeeffannuu fi akkuma inni nu ajaje akka wol jaalannu. 24 Worri ajaja Waqqatiiif ajajamu Waqqaan le'a; Waqqille isaan keessa le'a. Ayyaana inni nu'uuf kenneen, akka Waqqi nu keessa jiru beenna.

4 Jaalota tiyya! Ayyaana maraayuu hin

dhugeeffatina'a; raagoti dharaameyyiin hedduun gara bijya lafaa waan yaa'aneeranuuf, ayyaanni isaan jalqabee cubbuu waan hujuuf, nami cubbuu huju maraa ilma Durriisaa ti. Ilmi Waqqaa hujii Durriisaa qabanu Ayyaana Waqqaa akka te'e qorqora'atii balleessiisaaf mudhate. 9 Nami Waqqaa irraa dhalate ilala'a. 2 Ayyaana Waqqaa kanaan beettan: Ayyaanni adabi Waqqaa isa keessa waan jiraatuuf cubbuu hin ka Waqqaa ti; 3 ayyaanni akka Yesuus Kiristoos huju, hujiisaafille hin dande'u. 10 Nami balchummaa fooni dhufe hin dhugeessine maraa ka Waqqatii hin hunyee fi nami obboleessa ifii hin jaalanne mara moti; inniin kun ka akka inni dhufu isin dhageettane, ka Waqqatii moti; ijooleen Waqqatii fi ijooleen ayyaana Kiristoos mormu. Inni ammumaa biyya Durriisaa kanaan gargar baafamanee beekkaman. 11 lafaa keessa jira. 4 Ijolle! Isin ka Waqqati; ka isin Ergaan isin jalqabaa jalqaddanee dhageettane, «Wol keessa jiru ka biyya lafaa keessa jiru waan caaluuf, jaalatuu qanna» ta jettu tana. 12 Akka Qayinii te'u raagota dharaameyyii injifattaneertan. 5 Raagoti hin qannu; inni ka hamaalessaa te'ee obboleessa dharaameyyiin ka biyya lafaa waan te'aneef, waan ifii ijjeese. Inni maaf isa ijjeese? Hujin isaa hantuu biyya lafaa dubbatan, biyyi lafaalle isaan dhageetti. 6 teetee, hujin obboleessa isaa balchittii waan teeteef

Nuuti ka Waqqaa ti. Nami Waqqaa beeku maraa nu

dhage'a; nami ka Waaqaa hin te'in mara ammoo injifata. Hunni nuuti ittiin biyya lafaa injifannu tunille, nu hin dhage'u. Kanaan Ayyaana dhugaamessa fi dhugeeffanna teenna. 5 Eentu biyya lafaa injifattu ayyaana dharaamessa gargar baannee beenna. 7 dande'a? Yesuus Ilma Waaqaa akka te'e nama Jaalota tiyya! Jaalaltiin Waaqa irraa waan teeteef, dhugeeffatu calla'atti biyya lafaa injifattu dande'a. 6 kowa'a wol jaalanna! Nami jaalatu maraa ilma Ka bisaan cuuphama isaa akeekuu fi dhiiga du'a isaa Waaqaa ti, Waaqalle hin beeka. 8 Waaqi jaalala waan akeekuu dhufe kun Yesuus Kiristoos. Inni bisaanii fi te'eef nami hin jaalanne maraa, Waaqa hin beeku. 9 dhiigaan dhufe malee, bisaan calla'aan hin dhunne. Akka nuuti jiruu isaan dhaggannuuf, Waaqi Ilma ifii Ayyaanni dhugaa waan te'eef, Ayyaanni ifiifuu tun tokkochuma san gara biyya lafafa ergiisaan, jaalala dhugaa akka teete dhugaa baya. 7 Dhugaa baatoti ifii nu'uuf mudhise. 10 Jaalala jechuun kana: nuuti sad jiran; 8 isaanille Ayyaana, bisaanii fi dhiiga; Waaqa hin jaalanne, inni ammoo nu jaalatee, Ilma ifii isaan sadiin kun wolii galan. 9 Nuuti dhugaa baya cubbuu teennaaf woreega guma'aa akka te'uuf erge. nammaa hin dhugeeffanna; dhugaa bayisi Waaqaa 11 Jaalota tiyya! Waaqiakkana yoo nu jaalate, nuutile ammoo, tana caalti. Dhugaan Waaqaa tun ta inni wol jaalatuu qanna. 12 Eennulle Waaqa ijumaa hin Ilma ifiitif dhugaa baye. 10 Nami Ilma Waaqaatitti dhaggine; yoo wol jaalanne Waaqi nu keessa hin dhugeeffatu, dhugaa baya tana ifi keessaa qaba; jiraata, jaalaltiin isaille nu keessatti guutuu teeti. 13 nami Waaqa hin dhugeeffanne ammoo, dhugaa baya Inni Ayyaana ifii irraa waan nu'uuf kenneef, nuuti isa Waaqi Ilma ifiitif baye dhugeeffatiisa waan dhabeef, keessa, innille nu keessa akka jiraatu hin beenna. 14 Waaqa dharaamessa godheera. 11 Dhugaan inni Abbaan Ilma ifii Fayyisaa biyya lafafa godhee akka baye tana: Waaqi jiruu bara baraa nu'uuf kenneera, erge nuuti dhaggineerra, dhugaalle hin baana. 15 jiruu tun Ilma isaa keessa jirti. (aiōnios g166) 12 Yesuus Ilma Waaqaa akka te'e nami dhugeessu Nami Ilma Waaqaa qabu jiruu qaba; nami Ilma maraa, Waaqi isa keessa, innille Waaqa keessa hin Waaqaa hin qanne jiruu hin qabu. 13 Isin worri maqaa jiraata. 16 Nuuti jaalala Waaqi nu'uuf qabu beennee, Ilma Waaqaatitti dhugeeffattanu, jiruu bara baraa dhugeeffanneerra. Waaqi jaalala; nami jaalalaan akka qaddanu akka beettuuuf, ani tana mara isiniif jiraatu Waaqaan jiraata, Waaqille isaan jiraata. 17 barreessa. (aiōnios g166) 14 Waaqa dura dhikaatiisaaf Biyya lafafa tana irrattiakkuma Kiristoos le'e waan ifi-addii nuuti qannu tana: waan mara akka fedha leeneef guyyaa mura'aa ifi-addii hin qabaanna; akka isaa yoo isa gaafanne inni nu hin dhage'a. 15 Waan kanaan jaalaltiin Waaqaa nu keessatti guutanteerti. isa gaafannu mara akka inni nu'uuh dhage'u yoo 18 Jaalala keessa sodaan hin jirtu; jaalaltiin guutuu beenne, yennaa isa gaafannu mara akka fudhannu sodaa battee gatti; sodaan adabama woliin waan hin beenna. 16 Eennulle obboleessi isaa cubbuu wol qabatteertuuf, nami sodaatu jaalaltiin isaa du'atti [bara baraatitti] isa hin geessine hujun yoo guutuu moti. 19 Waan Waaqi dursee nu jaalateef dhagge, isaa daadimatuu ti. Waaqi jiruu bara baraa nuutile hin jaalanna. 20 Eennulle «Ani Waaqa hin nama saniif hin kenna. Tun worra cubbuu du'a jaaladha» jedhaa, obboleessa ifii ammoo yoo jibbe, [bara baraatitti] isaan hin geessine hujane calla'aaf inni dharaamessa; obboleessa ifii ka ilaan dhagguk ka teeti. Cubbuu du'a [bara baraatitti] nama geessittu hin jaalanne, Waaqa ilaan hin dhaggine jaalatuu hin jirti, ta akkanaatifi daadimadhu isaan hin jedhu. 17 dande'u. 21 Nami Waaqa jaalatu, obboleessa ifiille Balleessaan marti cubbu'u; ammoo cubbuu du'a jaalatuu qaba, ajaja jedhu Kiristoos nu'uuf kenneera. 18 Ijoolleen Waaqaa cubbuu hujaa hin teetut; Ilmi Waaqaa waan isaan tissuuf hamaalessi isaan miidhu'uuf hin dande'u.

5 Yesuus Masiihii akka te'e nami dhugeeffatu maraa ilma Waaqaa ti; nami Abbaa jaalatu, ilma isaille hin jaalata. 2 Waaqa yennaa jaalannu fi ajaja isatiif ajajannu, ijoollee Waaqaa jaalachuu keenna tanaan beenna. 3 Waaqa jaalachuu jechuulle ajaja isatiif ajajamiisa; ajaji isaille ulfaata'a moti. 4 Sababille nami Ilma Waaqaa te'e maraa biyya lafafa hin

jiruun bara baraalle tana. (aiōnios g166) 21 Ijoollee tiyya,
waaqota dharaamey়ii irraa ifi eeggadha'a!

2 Yohaannisii

1 Ana jaarsa biraa, giittitii filatantee fi ijoollee isi'iitiif:

Ani dhugumaan isin jaaladha, na calla'aa moti,
ammoo worri dhugaa beeku duudiinuu isin jaalata.

2 Sababille dhugaan nu keessa jirtu tun haga bara
baraa nu woliin hin jiraatti. (aiōn g165) **3** Badhaadhi,
arjumma'aa fi nageenni, Waaqa Abba'aa fi Yesuus
Kiristoosii Ilma Abba'aa biraa, dhuga'aa fi jaalalaan
nu woliin jiraattuu ti. **4** Akkuma Abbaan nu ajajetti,
ijoollee teeti keessaa gariin dhuga'aan jiraatanuun
dhaggiis guddoo na gammachiiseera. **5** Ammalle
giitti'i! Akka wol jaalannuuf, ajaja jalqabaa jalqannee
qannu san si yaadachiisiisaaf malee, ajaja haareya
si'iif barreessiisaaf moti. **6** Jaalala jechuun ajaja
Waaqaatiif ajajamiisaan le'iisa. Akkuma isin martinuu
jalqabaa jalqaddanee dhageettane, ajaji isaa akka
jaalalaan leetanu. **7** Akka Yesuus Kiristoos fooniin
gara biyya lafaa dhufe worri dhugaa hin baanne,
worri nama dokonkorsanu hedduun gara biyya lafaa
bayaneeran. Eennulle nami akkasii nama nama
dokonkorsuu fi nama Kiristoos mormu. **8** Gatii guutuu
akka dhaggattanu malee, gatii waan hujjanee akka hin
dhanne ifi eeggadha'a! **9** Nami barsiisa Yesuusiiitiin
hin jiraannee fi irraa goree deemu mara Waaqa hin
qabu; nami barsiisa Kiristoosii qabatee ittiin jiraatu
mara ammoo Abba'aa fi Ilma qaba. **10** Barsiisa kana
adoo hin qabatin eennulle gara keessan yoo dhufe,
mana keessanitti isa hin fudhatina'a! Nageyalle hin
fuudhina'a! **11** Nami nageya isa fuudhu, hujji isaa
hantuu san qoodama. **12** Waan isiniif barreessu waan
hedduu qaba; te'uul malee woraqataa fi hallu'un
isiniif barreessiisaaf hin barbaadu; ammoo gammadi
keenna guutuu akka te'uuf, gara keessan dhufee
ilaan wol dhagginee, isin woliin haasowiisaaf addii
qaba. **13** Ijoolleen obboleettii teeti filatantu'uun nageya
si'iif dhaanti.

3 Yohaannisii

1 Ana jaarsa bira: Jaala kiyya ka ani dhugumaan jaaladhuuf: **2** Jaala kiyya! Akkuma lubbuun teeti tolte, akka fayyaa teetuu fi wonni maraa si'iif tolu hin daadimadha. **3** Obboleeyyan gariin dhufanee dhuga'aaf addatamu'uu fi dhuga'aan jiraachuu keeti yennaa natti himane ani guddoo gammade. **4** Ijoolleen tiyya dhuga'aan jiraachuu isi'ii dhage'iisaan irra wonni na gammachiisu hin jiru. **5** Jaala kiyya! Obboleeyyan si'iif keessummaa haareya te'anulle, ati isaan addatamaan hin qarqaarta. **6** Isaanille marroo jaalala keetii wolde'a kiristaanaatitti himaneeran; karaa Waaqa gammachiisuun deemsa isaaniitiifille isaan qarqaartee yoo geegessite waan dansa'a. **7** Isaan Kiristoos tajaajiliisaaf yennaa bayane, worra dhugeeffattoota hin te'in irraa womaa hin fudhanne. **8** Nuuti hujii dhuga'aa tana worra qoodamu akka teenuuf namoota akkasii kana qarqaaruu qanna. **9** Ani wolde'a kiristaanaatiif xalayaa barreesseera; Diyotreefesiin sooreessa te'iisaaf barbaadu ammoo yaada kiyya hin fudhanne. **10** Maarre ani yoo dhufe, dharaan nu hamataa hantuu inni hujaa ture maraa dubbadha; tunille isa gewuu dhaddee obboleeyyan fudhata dida. Worri dhibiille akka isaan hin fudhanne dhooggee, wolde'a kiristaanaa keessaa isaan baasa. **11** Jaala kiyya! Waan dansaa fakkaadhu malee waan hamaa hin fakkaatin. Nami waan dansaa huju ka Waaqaa ti; nami waan hamaa huju Waaqaa hin dhaggine. **12** Nami maraa dansaa Demeexroosii dubbata; dhugaalle dansaa isaa dubbatti. Nuutille dansaa isaa hin dubbanna; dhugaa bayiisi keenna dhugaa akka teete ati hin beetta. **13** Waan si'iif barreessu waan hedduu qaba; ammoo feen'i'ii fi hallu'uun si'iif barreessiisaaf hin barbaadu. **14** Dhiko'ottuu akka si dhaggu hin addadha; yennaa san ilaam wol dhagginee hin haasonna. Nageenni si'iif te'u. Jaalota teeti nageya si'iif dhaaman. Jaalota teennatti tokkuma tokkoon nageya nu'uuf himi.

Yihuda'aa

1 Ana Yihudaa garbicha Yesuus Kiristoosii, obboleessa Yaaqoobii biraa: Isin worra waamantanee, Waaqa Abba'aan jaalatantanee, Yesuus Kiristoosiin tiffantaneef: 2 Marattiin, nageennii fi jaalalli isiniif fakkatu. 3 Jaalota tiyya! Marroo fayyinna woliin qoodannuu isiniif barreessiisaaf ani guddoo barbaadeeraayyu; amma ammoo marroo dhugeeffanna yennaa takka'atti yennaa maraaf Waaqi kolbaa ifiitif kennee, jabaattanee akka falmattanu isin gorsiisaaf barreessuun, barbaachisaa te'ee natti dhage'ameera. 4 Worri Waaqa hin sodaanne gariin, dhokaataan luuxanee wodhakkaa teenna seenaneeran. Isaan worra badhaadha Waaqa keenaa akka fedhane le'iisatti jijjiiranuu fi Yesuus Kiristoos callaan bulcha'aa fi Goottaa akka te'e mormana. Akka isaanitti muramu yennaa heddu'un duraa barreeffameera. 5 Waan kana maraa isin duruu beettan, te'u malee, akka Goottaan kolbaa ifii biyya Gibxii keessaa baasee fayyisee fi worra isatti hin dhugeeffatinille duuba irra akka balleesse isin yaadachiisu'uuf barbaada. 6 Akkasuma ergantoota Waaqaa ta baallii isaanii kennante irra dabaranee, addee tee'anu gad lakkisane qaabadha'a! Waaqi wodaroo sibiilaa ta hidhaa bara baraatiin dukkana keessatti hidhee, haga guyyaa muraa guddo'oo isaan eegaa turseera. (aiōnos g126) 7 Akkasuma worri qachoota Sodoomiitii fi Gomora'aa, worri qachoota adaala saniilie sagaagaltuu te'anee, seera dadamaatiinille ala sagaagalane. Isaan worra ibidda bara baraatiin adabamiisaan rakkatuuf fakkeenna te'aneeran. (aiōnos g166) 8 Akkasuma, worri kun oojuu ifii hordofisaan nafa ifii batteessan; baallii Waaqaalle hin tuffatan, worra ol-gubba'atti ulfinna qabulle hin arrassan. 9 Mikaa'eliin angafi ergantoota Waaqaatuu, yennaa reeffa Muuse'ee irratti Seexanaan wol mormane, «Goottaan si xixu» jedhe malee, arrassee itti muriisaaf itti hin gamne. 10 Namooti kun ammoo waanuma hin hubanne arrassan; akka bineensota wo yaadanee gargar hin baannee, wonni isaan duuddittii yaada dhalootatiin beekanu kun waan isaan balleessu. 11 Isaanifi aanne'e! Isaan karaa Qaayiniititi goraneeran; adoo beese'eef joljolanuu dokonkora Bala'aamii keessa galaneeran; akkuma Qoraahii finqilanee badane. 12 Jarri tun fokko malee isin woliin nyaatiisaan jila jaalalaa keessan batteessan. Isaan gadhaa ifii calla'aaf yaadan; isaan akka duumensa bokkeya ifi keessaa hin qannee, ka qilleensaan oofamuu ti. Isaan akka muka yennaa midhaan buusu'uuf maletti midhaan buusuu dhabee, hiddaan buqqa'ee gogee killi jedhee ti. 13 Isaan akka danbalii abbaaya'aa, hoomacha fokkoo ifii hoomachowaa, akka urjiit taattottee ta addeen dukkana duudduu bara baraa isi'ii qophoottee ti. (aiōn g165)

14 Addaamii jalqabee dhaloota torbeesso'o ka te'e Heenoki, marroo namoota kanaatiif raagee, «Kunoo, Goottaan nama duudii irratti muriisaaf woyyoota ifii bindillaa woliin hin dhufa. Inni hujii badduu worri Waaqa hin sodaanne hujee fi dubbi arrabaa ta cubbaaleyiin Waaqa hin sodaanne isa irratti dubbatte maraaf itti hin mura» jedhe. 16 Namooti kun yennaa mara worra gungumanuu fi worra namoota dhibii komatanu; isaan halchaa badduu ifii hordofan, ifi hin jajan, bu'aa ifiitif jedhanee kolbaa sobanee saadan.

17 Jaalota tiyya, isin ammoo dubbi ergantooti Goottaa keenna Yesuus Kiristoosii tanaan dura dubbatte qaabadha'a! 18 Isaan isiniin, «Bara muumme'eetitti worri Waaqa hin sodaanne worri halchaa badduu ifii hordofu, worri shasheessu hin dhufa» jedhaneeran.

19 Worri kun worra isin gargar qoodu, worra Ayyana Woyyicha hin qanne, worra duuddittii halchaa ifii ta biyya lafaa gula yaa'u. 20 Jaalota tiyya, isin ammoo dhugeeffanna teessan ta waan duudi'iin irra woyyttii teete irratti dhaabbadha'aatii jabaadha'a! Hunna Ayyana Woyyichaatiin daadimadha'a! 21 Marattiin Goottaa keenna Yesuus Kiristoosii, ta gara jiruu bara baraatiitii isin geessitu eeggataa, jaalala Waaqaa keessatti ifi eega'a! (aiōnos g166) 22 Worra mama qabuuf marartii qabaadha'a! 23 Worra kaan ibidda keessaa buta'aa baasa'aatii hambura'a! Worra kaan worra uffanni isaanii foonaan cuubbama'aan battowelle jibbaa, soda'aan marara'aaf! 24 Akka isin hin jinne isin tissiisaaf komatama malee, gammadaan ulfinna ifii dura isin dhikeessiisaaf ka dande'u, 25 Waaqa fayyisaa keenna tokkochaaf, karaa Goottaa keenna Yesuus Kiristoosiiin, ulfinni, guddinni, hunnii fi baallii bara durii mara duraan jalqabee, bara ammaatii fi haga bara baraa isaaft te'u! Ameen. (aiōn g165)

Mudhii Yohaannisii

1 Mudhiin Yesuus Kiristoosii, ta akka inni waan dafee te'u qabu tajaajiltoota ifiititi mudhisuuf

Waaqi itti kenne tana; Yesuuusile ergamaa Waaqaa erggee tajaajilaa ifii Yohaannisitti waan kana beessise.

2 Yohaannisille marroo Jecha Waaqaatii fi marroo dhugaa baya Yesuusiitif waan dhagge mara dhugaa baye. **3** Barri waan dhiyaateeruu, dubbiig raagaa tana nami dubbisu, worri dhage'uu fi worri waan keessatti barreeffame eeggatu ka badhaadhe. **4** Ani Yohaannis,

wolde'oota kiristaanaa torba ka lafa Asiyaa keessa jirtanuuf: Badhaadhii fi nageenni Waaqa amma jiru,

ka duri jiru, ka dhufu'uu jiru bira, ayyaanota torba ka barcumaa mootummaa isaa dura jiranu bira,

5 Yesuus Kiristoosii dhugaa-bayaa addatamaa, ka worra du'e keessaa angafa te'e kaafamee fi bulchaa

mootota lafa tanaa te'e biralle'ee isiniif te'u jedha. Ka nu jaalatee cubbuu teenna jalaa dhiiga ifiitiin bilisa

nu baasee, **6** Waaqa Abbaa isaa akka tajaajilluuf mootumma'aa fi hayyoota ka nu godheef, ulfinni fi hunni bara baraa, haga bara baraa teetu! Ameen.

(aiōn g165) **7** Kunoo, inni duumensaan dhufaara, ilti marti isa hin dhaggiti; worri isa woraaneeyuu hin

dhagga; kolbaan lafa irraa marti sababa isaaatiin hin bowan. Ee! Akkasuma hin teeti. Ameen. **8** Waaqi

Goottaan amma jiru, ka durille jiru, ka dhufu, ka waan duuđi dande'u, «Alfa'aa fi Omeegaan Ana» jedha;

[akkasi jechuun ani ka duraatii fi duubaati jechu'u]. **9** Ani obboleessi keessan Yohaannis, ka waa'ela

keessan te'e Yesuusiin rakkina, mootumma'aa fi ciniinnatanee ossiisa qoodame, marroo Jecha

Waaqaatii fi marroo dhugaa-bayiisa Yesuusiitif oddoola Phaaximoo jedhantu keessa jiraayyu. **10**

Guyyaa Gootta'aa, ani Ayyaana Waaqaatin jiraayyu; qoonqoo guddoo ta akka tululla'aa ifi duubatti dhage'e. **11** Qoonqoon sun, «Waan dhaggitu kitaaba marama'atti barreessiitii, wolde'oota kiristaanaa torba ka qachaa Efesoonii, ka qachaa Simiirnaa, ka qachaa Phergymoonii, ka qachaa Tiyaatiraa, ka qachaa Saardeesii, ka qachaa Filaadelfiya'aatii fi ka qachaa Laa'odiiqeya'aa keessa jiruuf ergil!» naan jette. **12**

Anille qoonqoo natti dubbatissatti jirtu ilaaliisaaf ifi irra garagale; yennaa ifi irra garagale waan issaan irra keyamu torba ka worqi'in hujame dhagge; **13** waan issaan irra keyamu odduulle'etti waan ilma

namaa fakkaatu tokko dhagge; inni uffana dheeraa hirba bira gewu uffatee, hidhata worqi'iitii qoma ifii hidhateera. **14** Mata'aa fi rifeensi isaa adii akka rifeensa hoolee adii'iitii fi adii akka dhakaa bokkeyaa ti; itti isaalle akka bobe'a ibiddaa fakkaatti. **15**

Miili isaa akka sageettu dhiiilie boolla ibiddaa keessatti finiintee morodantee ituu ti; qoonqoon isaaalle akka shookkessa gootuu bisaanii ti. **16** Harka middichaan urjoota torba qabateera; afaan isaa keessaa shallaagaa qara lamaa ka qarametti baya;

fuulli isaaalle akka aduu orra'aa ifa. **17** Yennaa isaa dhagge akka nama du'ee te'e miila isaa jallatti jige. Inni ammoo harka ifii middicha ana irra keyee, «Hin

sodaatin! Ka duraatii fi duubaalle ana; **18** ani Jiraata'a; ani du'eeraayyu, amma ammoo baraa haga bara baraa jiraadha; furtuun du'a fi balbala addee worri du'e jiru bantu harka kiyya jirti. (aiōn g165, Hadēs g86)

19 Maarre waan dhaggite, waan amma jiruu fi waan kanaan duuba te'u barreessi. **20** Hiikkaan dhossaa urjoota torbaatii fi wonna issaan irra keyamu ka worqi'in hujame torbaa, ka ati harka kiyya middichatti dhaggitee kana: Urjooti torba ergantoota Waaqaa ta wolde'oota kiristaanaa torbaa ti; wonni issaan irra keyamu ka worqi'in hujame torba, wolde'oota kiristaana torba.

2 «Ergamaa wolde'a kiristaana Efesooniitif akkas jedhii barreessi: «Urjoota torba ka harka middichaan qabateeru, waan issaan irra keyamu ka worqi'in hujame torbaanuu odduu ka deddeebi'u akkana jedha: **2** Hujii teeti, itti dadhabuu keetii fi ciniinnattee ossattu keeti beekeera. Worra hamaa cadhittee akka ati hin lakinne, worra ergantoota adoo hin te'in *«Nuuti ergantoota»* ifiin jedhanu qortee ilaatee sobaaleyii akka te'ane akka dhaggitelle ani hin beeka. **3** Ciniinnattee ossattee, maqaa kiyyaaf rakkina fudhattee, tana mara akka ati hin dadhabin ani hin beeka. **4** «Te'u malee, waan si ciicadhu qaba; sunilleen, jaalala duri qaddu lakkitteerta. **5** Yoona maan irraa akka jidde yaadadhu! Cubbuu irraa deebi'iitii hujii duri hujju hujii! Yoo cubbuu irraa hin deebi'in, ani sitti dhufee waan issaan keeti irra keyamu addee issatiif fuudha. **6** Ammoo waan dansaa kana qadda: Hujii Niqolaawotaa ta ani jibbu atille hin jibbita. **7** «Nami gurra qabu, waan Ayyaanni Waaqaa wolde'oota kiristaanaatiin jedhu dhage'uu ti! Nami injifatu, muka jiruu kennu ka fichaa Waaqaa keessa

jiru irraa akka nyaatu hin tolcha. 8 «Ergamaa wolde'a akka tajaajilooti tiyya sagaagaltuu fi sagalee waqaqa kiristaana Simiirnaatiif akkas jedhii barreessi: «Ka dharaatiif woreegante akka nyaattu dokonkorsti. 21 duraatiif fi duuba, ka du'ee, deebi'ee jiraataa te'e Akka isiin cubbuu sagaagalumma'aa irraa deebituu akkasi jedha: 9 Rakkinnaa fi hiyyummaa teeti hin yennaa isi'iif kenneeraayyu; isiin ammoo deebi'u beeka; te'u malee ati dureessa. Yihudoota adoo hin didatte. 22 Maarre ani akka isiin dhukkuffattee taqee te'in nuuti Yihudoota ifiin jedhaa worra maqaa keeti irra ciittu godha, worri isii gaarayyeefatulle hujii is'iif balleessu ani hin beeka; isaan wolde'a Seexanaa hantuu irraa yoo hin deebi'in, ani rakkinnna guddaa itti ti. 10 Rakkinnna sitti dhufaaru hin sodaatin. Kunoo, fida. 23 Ijoollee isi'ille hin ijjeesa; kanaan wolde'ooti Seexanni isin haga ilaaliisaaf, isin keessaa garii mana kiristaanaa duudiin, ka yaadaa namaatii fi gadhaa hidha'atitti hin galcha; guyyaa kudhan hin rakkatan. namaa qorqoru ana akka te'e hin hubatan. Tokko Haga du'atitii ka addatante te'i; anille kallacha jiru'u tokkoo keessaniifuu akkuma hujii teessaniittti isiniif si'iif hin kenna. 11 «Nami gurra qabu, waan Ayyaanni hin kenna. 24 «Tiyatiraa keessatti, isin worra barsiisa Waaqaa wolde'oota kiristaanaatiin jedhu dhage'uut! is'iif hin hordofinii fi *«Dhossaa guddoo Seexanaa»* Nami injifatu du'a lammeesso'ootiin hin miidhamu. 12 ta jedhante worra hin baratin hattaneen ammoo, «Ergamaa wolde'a kiristaana Phergamooniitiif akkasi waan jedhu: Ba'aa dhibii isin irratti hin fe'u; 25 jedhii barreessi: «Ka shallaagaa qara lamaa, ka haga ani dhufutti woma qaddanu san jabeessa'aa qarama qabu akkas jedha: 13 Addee barcumaan qabadha'a. 26 Akkuma an abaa kiyya bira baallii mootummaa Seexanaa jiru akka ati leetu ani fudhadhe, nama injifatuu fi nama hujii tiyya haga hin beeka; te'u malee maqaa kiyya jabeessitee muumme'eettti hujuuuf, gosa mara irratti baallii hin qabatteerta. Bara dhugaa-bayaan addatamaan kiyya kennaaf; innille, ulee bokku'uut sibiilaatiin gosa san Antiiphaas qachaa keessan ka Seexanni keessa hin bulcha; akka okkotee faaraalle isaan caccassee le'u keessatti ijjeefamelle, dhugeeffannaa na irratti butucha. 28 Bakkalcha bari'ille ani isaf hin kenna. 29 qaddu hin mormanne. 14 «Te'u malee waan si irratti «Nami gurra qabu waan Ayyaanni Waaqaa wolde'oota ciicadhu waan diqqaan qaba: Ijoolleen Israa'elii sagalee kiristaanaatiin jedhu dhage'uut!» ta jettu. waan Waaqa hin te'inif woreegante akka nyaattuu fi akka sagaagaltu gafuu dura keyisaaf, barsiisa Bala'aamii ka Baalaaq barsiise worri hordofu isin keessa jira. 15 Akkusuma barsiisa worra Niqolaawotaa worra hordofulle qadda. 16 Tanaaf cubbuu irraa deebi'i; yoo akkas hin te'in, ani ariifadhee dhufee, shallaagaa afaan kiyyaatiin isaan hin lola. 17 «Nami gurra qabu, waan Ayyaanni Waaqaa wolde'oota kiristaanaatiin jedhu dhage'uut! Nama injifatuu sagalee mannaa jedhantu ta dhokatteerta hin kennaaf. Akkusuma dhakaa adii ka maqaan haarenni irratti barreefameeru, ka nama fudhatu san malee eennulle hin beennee hin kennaaf. 18 «Ergamaa wolde'a kiristaana Tiyatiraa'atiif akkas jedhii barreessi: «Ilmi Waaqaa, ka ilti isaa bob'e ibiddaa fakkaattu, ka miilli isaaalle sageettuu dhiiliee morodante fakkaatu akkas jedha: 19 Hujii teeti, jaalala keeti, dhugeeffannaa teeti, tajaajilaa fi ciniinnatee ossattu keeti ani hin beeka; akkusuma hujjin teeti ta qaraa ta ammaa akka caaltu ani hin beeka. 20 «Te'u malee waan si irratti ciicadhu qaba: Dubartii lizaabel jedhantu ta ifiin, *«Ani raaddu'u»* jettu cadhittee itti lakkitteerta. Isiin barsiisa ifitiin

3 «Ergamaa wolde'a kiristaana Sardeesiitiif akkas jedhii barreessi: «Ayyaanota Waaqaa torbaa fi urjoota torba ka harkatti qabateeru akkas jedha: Hujii teeti hin beeka; maq'aan hin jirta, ammoo duuteerta. 2 Maarre dammaq! Waan hafe ka du'a geyeu jabeessi! Hujjin teeti Waaqa kiyya duratti guutuu teeteertuun hin dhaggine. 3 Yoona, waan fudhatte fi waan dhageette qaabdhu; ajajamiif, cubbuu irralle'ee deebi'i. Yoo dammaquu dhadde ammoo akka hatt'uut sitti dhufa; saatii tam akka ani sitti dhufulle hin beettu. 4 Te'u malee, qachaa Saardeesi keessa namooti diqqaan ka woyaa ifii hin xureessim si woliin jiran. Waan isaanii male waan te'eef, isaan woyaa adii uffatanee na woliin hin ideeman. 5 Nami injifatulle akkuma isaanii woyaa adii hin uffata; anille Abbaa kiyya fi ergantoota isaa duratti dhugaa hin bayaaaf; maqaa isaaalle kitaaba jiru'uut keessaa hin haqu. 6 «Nami gurra qabu, waan Ayyaanni Waaqaa wolde'oota kiristaanaatiin jedhu dhage'uut! 7 «Ergamaa wolde'a kiristaana Filaadelfiya'aatii akkasi jedhii barreessi: «Woyyichaa

fi dhugaamessa ka te'e, ka furtuu Daawitiille harkatti nyaata. 21 Akkuma ani injifadhee Abbaa kiyya woliin qabateeru, ka waan inni cufe eennulle banuu hin barcumaa mootummaa isaa irra tee'e, nami injifatulle dandeenne, ka waan inni banelle eennulle cufuu na woliin barcumaa mootummaa tiyyaa irra akka hin dandeenne akkasi jedha: 8 Ani hujii teeti hin tee'u hin tolcha. 22 «Nami gurra dhage'u qabu, waan beeka. Akka ati hunna diqqoo qaddu hin beeka; Ayyaanni Waaqaa wolde'oota kiristaanaatiin jedhu te'uu malee, dubbii tiyya eeggateerta; maqaa kiyyalle dhage'uutil!» jedha.

hin mormanne. Kunoo, balbala banante ta eennulle cufisaaf hin dandeenne si dura keyeera. 9 Worri Yihudoota adoo hin te'in nuuti Yihudoota ifiin jedhu, worri dharaameyyiin, worri wolde'a Seexanaa te'e, gara keeti dhufee miila keeti jalatti akka sagadu, akka ani si jaaladhelle akka beekanu hin tolcha. 10 Ciniinnattee akka ossattuuf ajaja ani kenne waan eeggateef, anille saatii haga ilaalchaa, ta worra lafa irra le'u haga ilaaliisaaf biyya lafaa duudii irratti dhuttu irraa si eega. 11 «Ani ariifadhee hin dhufa. Eennulle kallacha keeti akka hin fudhanne waan qaddu jabeessii qabadhu. 12 Nama injifatu Galma Waaqa kiyyaa keessatti utubaa tolcha; ijumaa keessaa hin bawu. Maqaa Waaqa kiyyaa, maqaa qachaa Waaqa kiyyaa ka Yerusaalemii haareya Waaqa kiyya bira ol-gubba'aa gadi buutuu, maqaa kiyya haareyalle isa irratti hin barreessa. 13 «Nami gurra qabu, waan Ayyaanni Waaqaa wolde'oota kiristaanaatiin jedhu dhage'uun ti. 14 «Ergamaa wolde'a kiristaana Laa'odiiqeya'atii akkas jedhii barreessi: «Ka *Ameen* jedhamu, ka dhugaa-bayaa addatama'aa fi dhugaamessa te'e, ka madda dada Waaqaa te'e akkas jedha: 15 Ani hujii teeti hin beeka; ati o'aa yookiin qabbanowa'a moti. O'aa yookiin qabbanowaa adoo teetee jiraate sila hin jaaladhaayyu. 16 Ati ammoo bulluqowala malee, o'aa yookiin qabbanowaa waan hin te'iniif, afaan kiyya keessaa si tufaara. 17 «Ati, *Ani dureessa, ani quufaleessa, womaa naaf hin barbaachisu*» jetta; ammoo, ati deegaa, naasisaa, hiyyeessa, balla'aa, fi nafa-qullaa akka ka jirtu akka teete ifi hin beettu. 18 Maarre akka duroontuuf, worqii ibiddaan qulqulloonte akka bitattu, nafi-qullaan fokkisiisu akka hin mudhanneef woyaa adii akka bitattu, dhaggiisaafille akka dandeettu qorsa ilatti buufattu akka na irraa bitattu si gorsa. 19 Ani worra jaaladhu duudii hin xixa, hin adaballe'e. Tanaaf jabaadhu, cubbuu irralle'ee deebi'i. 20 Kunoo, ani balbala dura dhaabbadhee balbala dhodhowa; eennulle qoonqoo tiyya dhage'eeyo yoo balbala naaf bane, ani seenee isa woliin nyaadha, innille na woliin

nyaata. 21 Akkuma ani injifadhee Abbaa kiyya woliin barcumaa mootummaa isaa irra tee'e, nami injifatulle tultulla'aa anaan dubbattuun ani dhage'e, «Asi koy, waan kanaan duuba te'u ani sitti mudhisal!» jette. 2 Anille yoosuma Ayyaanaan jiraayyu; kunoo, ol-gubba'atti barcumaaan mootumma'aa keyameera, barcumaa mootumma'aa san irra ka tee'erutti jira. 3 Ka barcumaa mootumma'aa irra tee'eero sunille, akka dhakoota Yaasiphisitii fi Saardiyonii ka gatiin guddo'oo, calaqqisee mudhata. Adaala barcumaa mootumma'aa san hiituun Waaqaa ta akka dhakaa gatiin guddo'oo ka Simaaragidos jedhamuu fakkaattu jirtiyyu. 4 Adaala barcumaa mootumma'aa san, barcumaaan mootumma'aa diddamii afur jiraayyu; isaan san irralle maanguddooneen diddamii afur woyaa adii uffatanee, kallacha worqiiin hujame keyatanee tetee'aneraniiyyu. 5 Barcumaa mootumma'aa san keessaa ifi balaqqeetti'i, qoonqo'oo fi gikkeessi mandiisu'u baye. Barcumaa mootumma'aa san fuula duratti ifi torba ifiisatti jiraayyu; isaan sunille Ayyaanaan Waaqaa torba. 6 Akkasuma, barcumaa mootumma'aa san fuula dura abbaayaan daaw'iti'i, qulqulluun cabbii fakkaattu jirtiyyu. Oddu'uun fi adaala barcumaa mootumma'aa, dadi lubbuu qaddu arfan ta duraa fi duubaan ila hedduu qaddu jirtiyyu. 7 Dadi lubbuu qaddu ta qaraa neenqa fakkaatti; ta lammeesso'oo qotiyoo fakkaatti; ta sadeesso'oo risaa fuula fuula namaa fakkaatu qaddi; ta arfeesso'oo risaa koolaan ka'u fakkaatti. 8 Dadi lubbuu qaddu arfanuu koola jaan jaan qaddi; keessaa fi gubbaalle'en ila hedduu qaddi. Halkanii fi guyyaa adoo hafuura hin fudhatin, «Gootaan Waaqi waan mara dande'u, ka duri jiru, ka amma jiruu fi ka dhufu, Woyyicha, Woyyicha, Woyyicha!» jedhaa faarfatti. 9 Yennaa dadi arfanuu, ka barcumaa mootumma'aa irra te'eruu fi ka haga bara baraa jiraatuuf ulfinna, guddinna fi galata kennitu maraa, (aiōn 9165) 10 maanguddooti diddamii afur, ka barcumaa mootumma'aa irra tee'eruu duratti jiganee, ka haga bara baraa jiraataa te'e le'uuf sagadaaraniiyyu; kallacha ifiille barcumaa

mootumma'aa dura keyanee, (aiōn g165) 11 «Ati waan naannowaneeran. 12 Isaan qoonqoo guddo'oон, mara waan daddeeф, isaaniille fedha keetiin waan «Hoolichi qalame sun, baallii, durummaa, qarummaa, dadamanee fi waan jiraataneef, Waaqa Goottaa keenna, ulfinna, guddinnaa fi baallii fudhatuu qadda» hunna, ulfinna, guddinnaa fi galata fudhatu'uu male» jedhanee faarsane. 13 Achiin duuba dadi ol-gubba'aa, ta lafa irraa, ta laafaan jalaa, ta abbaayaa keessaatiif fi ta isaan mara keessa jirtu marti, «Galanni, guddinni, ulfinni fi baalliin, ka barcumaa mootumma'aa irra tee'eruu fi Hoolichaaf, bara baraa haga bara baraa te'u» jedhaa faarfatanuu dhage'e. (aiōn g165) 14 Dadi lubbuu qaddu arfan, «Ameen!» jette; maanguddootille gad jiddee sagadde.

5 Achiin duuba ka barcumaa mootumma'aa irra tee'eruu, kitaaba maramaa ka keessa fi gubbaa barreeffamee, chaappaa torbaan dhowameeru harka middichaan qabateeruu dhagge. 2 Ergamaan Waaqaa jabaan tokko qoonqoo guddo'oон, «Ka chaappaa irraa rigeet kitaaba maramaa san banu'uu male eennu?» jedhaa lallabuun dhagge. 3 Te'u malee ol-gubbaa keessa yookiin lafa irra, lafaan jalalle, ka

kitaaba maramaa san banee keessa isaa ilaaluu dande'u tokkolle hin jiruuyyu. 4 Ka kitaaba maramaa san banee keessa isaa ilaalu'uu male waan hin jirreef, ani laalleffadhee bowe. 5 Achiin duuba maanguddoota keessa tokkochi, «Hin bowin! Kunoo, neenqi gosa Yihuda'aa, sanyiin Daawitii injifateera; inni kitaaba maramaa san baniisaa fi chaappaa torbaanuu irraa rigiisaaf hin dande'a» naan jedhe. 6 Achiin duuba,

ka Hoolicha qalame fakkaatu tokko, dada lubbuu qaddu afurii fi maanguddootaan naanneffamee, odduu barcumaa mootumma'aa dhaabbateeruu dhagge. Hoolichi sun gaafa torbaa fi ila torba qaba;

isaaniille Ayyaanota Waaqaa torba ka gara lafa duudi'i ergamane. 7 Hoolichi sun dhufee, harka middicha ka barcumaa mootumma'aa irra tee'eruu irraa kitaaba maramaa san fuudhe. 8 Yennaa inni

kitaaba maramaa san fuudhe, dadi lubbuu qaddu afurii fi maanguddooti diddamii afur Hoolicha san fuula duratti gad lafattig jigate; tokkoon tokkoon isaanii waan daadimata kolbaa Waaqaa te'e kiraara gudda'aa fi girgiraa worqi'in hujame ka hixaanaan guutame qabataneeraniiyu. 9 Isaan faaruu haareya faarfataa,

«Ati kitaaba maramaa san fudhatiisaaf, chaappota irraa rigiisaafille ka malte; sababille ati qalantee, dhiiga keetiin gosa maraa keessa, afaan maraa keessa, kolbaa maraa keessa, sanyii nama maraa keessa, namoota Waaqaaf wodatteerta. 10 Waaqa keennaaf, akka isaan mootumma'aa fi hayyoota te'anu gooteerta; isaa niille lafa irratti hin mowan» jedhane. 11 Kanaan

duuba ilaalee, qoonqoo ergantoota heddu'uu dhage'e; laakkossi isaaniille kuma heddu'uu fi miliyoona heddu'u. Isaan adaala barcumaa mootumma'aa, isaa niille lafa irratti hin mowan» jedhane. 11 Kanaan

duuba ilaalee, qoonqoo ergantoota heddu'uu dhage'e; laakkossi isaaniille kuma heddu'uu fi miliyoona heddu'u. Isaan adaala barcumaa mootumma'aa, isaa niille lafa irratti hin mowan» jedhane. 11 Kanaan

6 Achiin duuba Hoolichi sun chaappaa torba keessa ka qaraa banuun dhagge; dada lubbuu qaddu arfan keessalle'ee tokkochi qoonqoo akka mandisu'uutiin, «Koy!» jedhuun dhage'e. 2 Anille midhadhee, farda adii tokko dhagge; ka farda san irra tee'erulle

guubee qabateera; kallachi isaaф kennamee, innile akka mowataa tokkoo mowatiisaaf gad baye. 3 Yennaa Hoolichi sun chaappaa lammeessoo bane, dadi lubbuu qabu ka lammeesso'oo, «Koy!» jedhuun dhage'e. 4 Achiin duuba fardi dhibiin diimaan ibiddi

gad baye; ka farda san irra tee'erulle, akka nageya lafa irraa balleessuu fi akka namooti wol qalanu akka godhuuf baalliin kennanteef; shallaagaan guddaalle dhagge. 5 Yennaa Hoolichi sun chaappaa sadeesso'oo bane, dadi lubbuu qabu ka sadeesso'oo, «Koy!» jedhuun dhage'e. Anille achi midhadhee

farda gurraacha tokko dhagge; ka farda san irra tee'eruu waan ittiin madaalanu harkatti qabateera. 6 Qoonqoo dada lubbuu qaddu afur keessa baatu fakkaatu dhage'e; qoonqoon sun, «Qamadiin waan ittiin safaranu diqqaa tokkocha te'u mindaa hujii guyyaa tokkoo, garbuun waan ittiin safaranu diqqaa sad te'u mindaa guyyaa tokkoo te'u ti! Ejersa zayiti'itii fi muka woynii hin balleessim» jettuun dhage'e. 7 Yennaa Hoolichi sun chaappaa arfeesso'oo bane, dadi arfeesso'oo, «Koy!» jedhuun dhage'e. 8 Ani midhadhee, farda borora tokko dhagge; ka farda san irra tee'eruu maqaan isaa, «Du'a» jedhama; mootummaan du'aalle duubaan isa hordofisatti jirtiyuu. Du'aa fi mootummaan du'aa shallaaga'aan, beelaan, bala'aa fi bineensota lafa irraatiin akka ijjeesanuuf, lafa irratti harka afur keessa harka tokko baalliin isaaniif kennante. (Hadēs g86) 9 Yennaa

worra marroo Dubbi Waaqaatii fi marroo dhugaa

bayaneef qalamanee, addee ciincaan ciinceffamu Lewwi'ii keessaa kuma kudha lama, gosa Yisaakorii jalatti dhagge. 10 Isaanille qoonqoo guddo'oон, keessaa kuma kudha lama, 8 gosa Zebuloonii «Goottaa Ol Aana'a, woyyichaa fi dhugaamessa, keessaa kuma kudha lama, gosa Yoseef keessaa worra lafa tana irra le'u irratti murtee, dhiiga keenna kuma kudha lama, gosa Beniyaaminii keessaa kuma nu'uuf adoo hin baasin, haga yoomii turta?» jedhaa kudha lamatti chaappaan dhowame. 9 Kanaan duuba iyyane. 11 Achiin duuba tokkoo tokkoofuu woyaan adiin gumii bindillaan ta nami tokkolle laakkowee hin kennante; haga laakkossi tajaajiltoota isaaniif lansaatiif dandeenne gosa biyya adda addaa mara keessaa, fi obboleeyyan isaanii, ka akkuma isaanii ijjeefamanuu gosa mara keessaa, kolbaa maraa fi afaan adda guutuu te'utti, haga diqqoo akka ossatanu itti himame. addaa mara keessaa dhufane dhaabbataneeranuun 12 Hoolichi chaappaa jayeesso'oo banuun dhagge. dhagge; isaan woyaa adii uffatanee, baala meexxi'i Tacho'i lafaa guddaan te'e; aduun akka cile'ee harkatti qabatanee, barcumaa mootumma'aatii fi gurraachotte; jinille guutuma guutu'utti akka dhiigaa Hoolichaa dura dhaabbataneeraniyyu. 10 Isaan diimate. 13 Akkuma midhaan harru'uu ka hin qoonqoo guddo'oон, «Fayyinni Waaqa keenna bilchaatin qilleensa jaba'aan hargufamee harca'u, ka barcumaa mootumma'aa irra tee'eruu fi urjooti gubba'aa gadi lafatti harcaate. 14 Gubbaan Hoolicha biraah dhaaggama!» jedhanee iyyane. 11 akka kitaaba maramaa'aa marantee tarte; gaarotaa Ergantooti Waaqaa martinuu naannoo barcumaa fi oddoolli duudiin addee ifii irraa balleeffamane. 15 mootumma'aa, maanguddootii fi dadi lubbuu qaddu Kanaan duuba, moototi lafaa, bulchitooti, abbooti arfan dhaabbataneeraniyyu; barcumaa mootummaa duulaa, dureeyyiin, hunnaameyyiin, garbichaa fi ka Waqaaf garbicha hin te'in marti, godootaa fi rassootaa gaarotaa sagadanee, 12 «Ameen! Waaqa keennaaf leelloon, keessa dhokatane. 16 Gaarotaa fi rassootalleen, «Nu irratti jiga'a, ila ka barcumaa mootumma'aa irra guiddinni, qaruun, galanni, ulfinni, hunnaa fi jabeenni tee'eruutti fi mufii Hoolichaa jalaa nu dhossa'a. 17 (aiōn g165) 13 Achiin duuba maanguddoota keessaa Guyyaan guddaan isaan mufatanu geyeera; eentu tokkochi, «Worri woyaa adii uffateeru kun eennu dura dhaabbachuu dande'aa ree?» jedhane.

7 Kanaan duuba ergantooti Waaqaa arfan, moggaa lafaa arfanuu dhaabbatanee, akka lafatti yookiin abbaaya'atti, yookiin muka kamille'etti qilleensi hin dhoonne, qilleensa maddii arfanii dhoogganuu dhagge. 2 Achiin duuba ergamaan Waaqaa ka dhibiin ka chaappaa Waaqa jiraata'a qabu gara aduun baatuun dhufuu dhagge; innille, ergantoota Waaqaa arfan, ta akka lafaa fi abbaayaayaa miidhanuuf baalliiin isaanii kennanteen, qoonqoo ol qabatee, 3 «Adda tajaajiltoota Waaqa keennaatitti haga chaappaan dhoonnu, lafa yookiin abbaayaa, yookiin mukoota hin miidhina'a» jedhee iyye. 4 Ani laakkossa worra chaappaan itti dhowameelle dhage'e; worri gosa Israa'elii mara keessaa chaappa'aan dhowame kuma dhibba tokkoo fi kuma afurtamii afur. 5 Gosa Yihudaa keessaa kuma kudha lama, gosa Ruubenii keessaa kuma kudha lama, gosa Gaadii keessaa kuma kudha lama, 6 gosa Aseerii keessaa kuma kudha lama, gosa Niftalemii keessaa kuma kudha lama, gosa Minaase'ee keessaa kuma kudha lama, 7 gosa Shimi'oonii keessaa kuma kudha lama, gosa

Anille, «Goottaa kiyya, si'ittuu beeka» jedheen. Innille, «Isaan worra rakkenna guddaa keessaa bayanee dhufane; woyaa ifiile dhiiga Hoolichaatiin dhiqatanee addeeffataneeran. 15 Tanaaf isaan barcumaa mootumma'aa ka Waaqaa dura dhaabbatanee, halkanii fi guyaa Galma Waaqaa keessatti istajaajilan; ka barcumaa mootumma'aa irra tee'erulle dunkanii ifi isaan gubba'atti hin dirirsa. 16 Haganaa achi hin beelowanu; deebi'aneelle hin dheebotanu, aduun isaan hin dhoottu, o'i finiinaalle isaan hin gubu. 17 Sababille, Hoolichi odduu barcumaa mootumma'aa jiru tissee isaanii hin te'a; gara madda bisaan jiru'uulle isaan hin geessa. Waaqille ila isaanii irraa imimmaan mara hin haqa» anaan jedhe.

8 Yennaa Hoolichi chaappaa torbeesso'oo bane, ol-gubba'atti gara daqiqaa soddomaa cadheessi te'e. 2 Achiin duuba ani ergantoota Waaqaa torba ta Waaqa dura dhaabbattu dhagge; tultullaan torballe isaaniif kennname. 3 Ergamaan Waaqaa ka dhibiille girgiraa worqi'in hujame qabatee dhufee, addee

ciincaan itti ciinceffamu bira dhaabbate; innille addee ciincaan itti ciinceffamu ta worqi'in hujantee barcumaa mootummaa. Waqaqa dura jirtu irratti, daadimata worra Waaqaaf woyyoome maraa wolii akka dhiyeessuuf, hixaanni bacaan itti kennname. 4 Arri hixaanaalle daadimata worra Waaqaaf woyyoomee wolii harka ergamaa Waqaqa irraa gara fuula bu'anee; baalliin akka baallii makcaa jirtu kennanteef. Waqaqa ol ka'e. 5 Ergamaan Waqaqa sunille gиргара san harkatti qabatee ibidda ciinca'a itti guutee hin qanne callaa malee, marra lafaa, yookiin waan gad gara lafaa qolaanse; gikkeessi mandisu'u, latee bisilee te'e mara, yookiin muka akka hin miine huuruun, balaqqeessi balaqqeetti'itii fi tacho'i lafaalle itti himame. 5 Awwaannisootile ji'a shan callaa akka te'e. 6 Achiin duuba ergantooti Waqaqa torba isaan farrisianuu malee, akka ijjeesanuu baalliin ta tultullaa torba qabatteertu tultullaa afuuifiisaaf isaanif hin kennanne; farri isaan farranu sunille farra qophootte. 7 Ergamaan Waqaqa ka qaraa tultullaa akka yennaa makki nama ciinihe namatti dhage'amuu ifii afuufe. Dhakaan bokkeyattu fi ibiddi dhiigaan ti. 6 Guyyoota san namooti du'a barbaadan, ammoo makame lafatti gad bu'anee; lattile harka sad keessaa hin dhaggatanu; du'iisaafille hin halchan, duuti ammoo harki tokko gubatte; mukootille harka sad keessaa isaan duraa hin baqatti. 7 Awwaannisootile fardoo harki tokko gubatane; marri bisileelle martinuu lolaaq qophootte fakkaatan; mataa ifii irralle'etti gubate. 8 Ergamaan Waqaqa ka lammeesso'olle waan akka kallacha worqi'ii fakkaatu keyataneeran; tultullaa ifii afuufe. Wonni akka gaara gudda'aa fuulli isaanille fuula namaa fakkaata; 8 rifeensi fakkaatulle ibiddaan gubataa abbaaya'atti qolaanfame; isaanii akka rifeensa mataa dubarti'ii fakkaata; abbaayaan guddoole harka sad keessaa harki tokko ilkaan isaanille ilkaan neenqaa fakkaata. 9 Isaan dhiiga teete. 9 Dadi lubbuu qaddu ta abbaayaa qomoo, qomoo sibiila fakkaattu qaban; qoonqoon keessa jirtu, harka sad keessaa harki tokko duute; koola isaanille hididdeessa garrettota lolaa ka hobolooti gugurddootile harka sad keessaa harki fardo'oone harkifamanu heddu'u, ka gara lolaa tokko muxuqqi jedhane. 10 Ergamaan Waqaqa ka gulufanuu fakkaatti. 10 Isaan akka makcaa ege'e ee sadeesso'olle tultullaa ifii afuufe. Urjiin guddoon ta fi ilkattii qaban. Hunni isaan ittiin namoota ji'a shan akka xassa'aa bobettru lagoota harka sad keessaa farrisianulle eegee isaanii irra jirti. 11 Isaan mootii harka tokkoo fi maddoota bisaaniittti ol-gubbaa irraa qaban; innille ergamaa boolla qile'eeti; maqaan buute. 11 Maqaan urjii saniille, «Hadheesso» jedhama. Bisaanille harka sad keessaa harki tokko hadhowaa Giriikiitiin, «Apholiyon» jedhama; akkas jechuulle, te'e; bisaan hadhowaa waan te'eef namooti hedduun «Balleesso» jechu'u. (Abysos g12) 12 Aanneen qaraa du'anee. 12 Ergamaan Waqaqa ka arfeesso'oo tultullaa dabarteerti; kunoo kanaan duuba ammalle aanneen ifii afuufe. Ifi isaanii harka sad keessaa harki tokko lama ta dhibiin hin dhutti. 13 Ergamaan Waqaqa ka akka dukkanowuuf, ka adu'u harka sad keessaa jayeesso'oo tultullaa ifii afuufe. Gaafa arfan addee harki tokko, ka j'aa harka sad keessaa harki tokkoo fi ciincaan itti ciinceffamu, ka worqi'in hujamee fuula ka urji'ii harka sad keessaa harki tokko dhowame; ifi Waqaqa dura jiruu irraa qoonqoon dhuttuun ani guyya'a'aa harka sad keessaa harka tokko, ifi halkaniille dhage'e. 14 Qoonqoon sunille ergamaa Waqaqa harka sad keessaa harka tokko ifa akka hin kennine ka tultullaa jayeesso'oo qabateeruu, «Ergantoota dhooggome. 13 Achiin duuba midhadhee, risaan tokko Waqaqa arfan ta laga Efraaxiisii guddichaatiitti waaqa keessa koolaan ka'aa qoonqoo guddo'on, hidhamane hiiki!» jette. 15 Sanyii namaa harka «Ergantooti Waqaqa sad ta hatte, waan tultullaa sad keessaa harka tokko akka ijjeesanuu, saatii afuutuuf, worra lafa irra le'uuf aanne'e! Aanne'e! tanaaf, guyyaa kanaaf, ji'a kanaa fi woggaa Aanne'e!» jedhaa iyyuun dhage'e.

9 Ergamaan Waqaqa ka shaneesso'oo tultullaa afuufe. Ani urjii ol-gubbaa irraa gadi buuteertu

dhagge; urjii saniif furtuun boolla qile'eee kennante. (Abysos g12) 2 Yennaa urjin sun boolla qilee san bante, arri akka aara boolla ibiddaa guddaa keessaa bawu fakkaatu keessaa baye. Aara boolla keessaa bayeen, adu'u fi qilleensi dukkanowane. (Abysos g12)

3 Aara san keessaa awwaannisooti bayanee lafatti hin qanne callaa malee, marra lafaa, yookiin waan gad gara lafaa qolaanse; gikkeessi mandisu'u, latee bisilee te'e mara, yookiin muka akka hin miine huuruun, balaqqeessi balaqqeetti'itii fi tacho'i lafaalle itti himame. 5 Awwaannisootile ji'a shan callaa akka te'e. 6 Guyyoota san namooti du'a barbaadan, ammoo makame lafatti gad bu'anee; lattile harka sad keessaa hin dhaggatanu; du'iisaafille hin halchan, duuti ammoo harki tokko gubatte; mukootille harka sad keessaa isaan duraa hin baqatti. 7 Awwaannisootile fardoo harki tokko gubatane; marri bisileelle martinuu lolaaq qophootte fakkaatan; mataa ifii irralle'etti gubate. 8 Ergamaan Waqaqa ka lammeesso'olle waan akka kallacha worqi'ii fakkaatu keyataneeran; tultullaa ifii afuufe. Wonni akka gaara gudda'aa fuulli isaanille fuula namaa fakkaata; 8 rifeensi fakkaatulle ibiddaan gubataa abbaaya'atti qolaanfame; isaanii akka rifeensa mataa dubarti'ii fakkaata; abbaayaan guddoole harka sad keessaa harki tokko ilkaan isaanille ilkaan neenqaa fakkaata. 9 Isaan dhiiga teete. 9 Dadi lubbuu qaddu ta abbaayaa qomoo, qomoo sibiila fakkaattu qaban. Hunni isaan ittiin namoota ji'a shan akka xassa'aa bobettru lagoota harka sad keessaa farrisianulle eegee isaanii irra jirti. 11 Isaan mootii harka tokkoo fi maddoota bisaaniittti ol-gubbaa irraa qaban; innille ergamaa boolla qile'eeti; maqaan buute. 11 Maqaan urjii saniille, «Hadheesso» jedhama. Bisaanille harka sad keessaa harki tokko hadhowaa Giriikiitiin, «Apholiyon» jedhama; akkas jechuulle, te'e; bisaan hadhowaa waan te'eef namooti hedduun «Balleesso» jechu'u. (Abysos g12) 12 Aanneen qaraa du'anee. 12 Ergamaan Waqaqa ka arfeesso'oo tultullaa dabarteerti; kunoo kanaan duuba ammalle aanneen ifii afuufe. Ifi isaanii harka sad keessaa harki tokko lama ta dhibiin hin dhutti. 13 Ergamaan Waqaqa ka akka dukkanowuuf, ka adu'u harka sad keessaa jayeesso'oo tultullaa ifii afuufe. Gaafa arfan addee harki tokko, ka j'aa harka sad keessaa harki tokkoo fi ciincaan itti ciinceffamu, ka worqi'in hujamee fuula ka urji'ii harka sad keessaa harki tokko dhowame; ifi Waqaqa dura jiruu irraa qoonqoon dhuttuun ani guyya'a'aa harka sad keessaa harka tokko, ifi halkaniille dhage'e. 14 Qoonqoon sunille ergamaa Waqaqa harka sad keessaa harka tokko ifa akka hin kennine ka tultullaa jayeesso'oo qabateeruu, «Ergantoota dhooggome. 13 Achiin duuba midhadhee, risaan tokko Waqaqa arfan ta laga Efraaxiisii guddichaatiitti waaqa keessa koolaan ka'aa qoonqoo guddo'on, hidhamane hiiki!» jette. 15 Sanyii namaa harka «Ergantooti Waqaqa sad ta hatte, waan tultullaa sad keessaa harka tokko akka ijjeesanuu, saatii afuutuuf, worra lafa irra le'uuf aanne'e! Aanne'e! tanaaf, guyyaa kanaaf, ji'a kanaa fi woggaa Aanne'e!» jedhaa iyyuun dhage'e.

16 Ani laakkossa loltoota fardaan loltuule dhage'e; laakkossi isaanii miliyonii dhibba lama.

17 Fardo'oo fi worra fardoo san irra tee'erulle ani harka ergamaa Waaqaa, ka abbaaya'aa fi lafa irra mudhi'iin dhagge. Isaan qomoo sibilaan diintuu akka dhaabbateeru irraa, Kitaaba diqqicha maramaa, ka ibiddaa, gurraattii akka baddeessa'aatii, fi bifaa bookaa banameeru fudhadhu» jettee natti dubbatte. 9 Anille fakkaatu qaban. Mataan fardo sanii mataa neenqaa gara erganticha Waaqaa dhaquee Kitaaba diqqicha fakkaata; afaan isaanii keessalle'ee ibiddi, aarrii fi maramaa san akka naaf kennu gaafadhe; innille, dhakaan bobe'u baya. 18 Balaa sadii afaan fardo'oo «Fudhadhu nyaadhu! Inni afaan keeti keessatti akka keessaa bayeen, jechuun ibiddaan, aaraa fi dhakaa dammaa hin mi'owa, gadhaa keeti keessatti ammoo bobe'uun sanyiin namaa harka sad keessaa harki hin hadhowa» naan jedhe. 10 Kitaaba diqqicha san tokko ijjeefante. 19 Sababille hunni fardo sanii afaanii harka ergamaa Waaqaa irraa fuudhee nyaadhe; afaan fi eegee isaanii keessa jirti; eegeen isaanii bofa kiyya keessatti akka dammaa mi'owe; nyaadheen fakkaatti; isilie mataa waan qadduuf, isaan isi'iin duuba ammoo gadhaa kiyya keessatti hadhowe. 11 kolbaa miidhan. 20 Worri balaa kanaan hin du'in Achiin duuba, «Ati marroo kolbaa adda addaa, marroo hafane ammalle hujji harka ifii irraa hin deebine. gosa biyya adda addaa, marroo afaan adda addaatii fi Isaan durriisota, akkasuma waaqota dharaa ka worqii, marroo mootota adda addaa raaga dubbatuu qadda» meetii, sageettuu, mukaa fi dhakaa irraa hujamane, jedhamee natti himame.

ka dhagguu, yookiin dhage'uu, yookiin ideemuu hin dandeenne waaqonfatiisa hin lakinne. 21 Isaan ijjeeccaa, xanuu, sagaagaluu yookiin hatuu irraa hin deebine.

10 Kanaan duuba ergamaan Waaqaa ka dhibiin hunnaamessi ol-gubbaa irraa gadi bu'un dhagge. Inni duumensa maratee, mataa ifii irratti hiituu Waaqaa qaba; fuulli isaa aduu fakkaata; miilli isaalle utuboota ibiddaa fakkaata. 2 Inni Kitaaba maramaa diqqaa banameeru harkatti qabateera; miila ifii middicha abbaayaa irra, miila bitaacha lafa irra keyate; 3 qoonqoo guddoo ta akka neenqa dhangaan dhowuutiin iyye. Yennaa inni iyye mandiisun torba qoonqoo ifii dhageessitte. 4 Yennaa mandiisun torba mandiite, ani barreessiisaaf qophoweraayyu; ol-gubbaa irraa ammoo, «Waan mandiisun torba dubbatte cufii gadha'atti qabadhu malee, hin barreessin» qoonqoo jettu dhage'e. 5 Kanaan duuba ergamaa Waaqaa ka abbaaya'aa fi lafa irra dhaabbateerun dhagge sun harka ifii middicha gara ol-gubba'aa ol kaase. 6 Innille maqaa Waaqa bara baraa haga bara baraa jiraatuutiin, ka ol-gubba'aa fi waan isii keessa jiru, ka lafaa fi waan isii keessa jiru, ka abbaaya'aa fi waan isii keessa jiru dadeetin kakatee, «Yoona hin turu! (aiōn g165) 7 Guyyoota ergamaan Waaqaa ka torbeesso'oo tultullaa ifii afuuftti ammoo, akkuma inni tajajlitoottaa ifii raagotatti mudhisetti dhossaan Waaqaa hin muummotti» jedhe. 8 Achiin duuba qoonqoon ani ol-gubbaa irraa dhage'e tuun ammalle, «Dhaqitiitii

11 Achiin duuba uleen ittiin mikanu ta leemma fakkaatu naaf kennante; analle'een, «Dhaqitiitii Galma Waaqaatiif fi addee ciincaan itti ciinceffamu miki; worra achitti waaqonfatulle laakkow. 2 Addee Galma Waaqaatiin fuula dura jirtu ammoo hin mikin. Sababille addeen sun worra Yihudoota hin te'iniif kennanteerti. Isaan qachaa woyyicha ji'a afurtamii lama irra hirbeessan. 3 Ani dhugaa baatota tiyya lamaaf hunna hin kenna; isaaniille woyaa gaddaa uffatanee, guyyaa kuma tokkoo fi dhibba lamaa fi jaatama hin raagan» jedhame. 4 Dhugaa baatoti lama, ta Waaqa Goottaa biyya lafaa dura dhaabbattu tun, muka ejersaa lamaa fi waan ifi irra keyamu lama. 5 Eennulle isaan miidhiisaaf yoo barbaade, ibiddi afaan isaanii keessaa bayee diina isaanii hin balleessa; ka isaan miidhiisaaf barbaadu mara akka kanaan ijjeefaman. 6 Isaan guyyoota raaga raaganu san, akka bokkeenni hin roonne gubbaa cufiisaaf baallii qaban; akkasuma bisaan dhiiga godhiisaaf fi yennaa fedhane mara balaa te'e maraanuu lafa dhowisaaf baallii qaban. 7 Yennaa isaan dhugaa bayiisa fixatane, bineensi hamaan boolla qilee keessaa bayee isaan adhee injifatee, hin ijjeesa. (Abyssos g12) 8 Reeffa isaaniille hodhicha guddaa qachaa gudda'aa irra hin cicciisa; qachaan kun addee Goottaan isaanii itti fannifame, ta yennaa fakkeennaan dubbatantu Sodoom yookiin Gibxi jedhantu. 9 Kolbaa adda addaa keessaa, gosa adda addaa keessaa, afaan adda addaatii fi gosa biyya adda addaa keessaa worri dhufane, guyyaa sadii fi wodhakkaa reeffa isaanii hin daaw'atan, hin awwaalchisanulle'e. 10

Raagoti lamaan tun worra lafa irra le'anu waan 4 Eegeen isi'ii urjoota harka sad keessaa harka farrisiisaneeranuuf, worri lafa irra le'anu du'a raagota tokko ol-gubba'aa harkittee gad lafatti qolaansite tanaatitti gammadanee jilifatan; woliifille kennansa Jawween sun, akkuma dubartittiin deetteen mucaa hin kennan. 11 Guyyaa sadii fi wodhakka'aan duuba isiin deettu liqinsiisaaf, isii deya geette dura ammoo, hafurri jiru'u Waaqa biraa dhufee itti gale; dhaabbatte. 5 Isiin ilma gosa biyya maraa ulee isaanille ka'anee miila ifiitiin dhaabbatane; worri isaan sibilaat ta bokku'uutiin bulchu deette; muacaan gara dhagge duudiin bararaqe. 12 Achiin duuba ol-gubbaa Waaqaatii fi gara barcumaa mootummaa ifii ol irraa qoonqoo guddoo ta, «Asi baya'al» isaaniin jettu fudhatame. 6 Dubartittiile, gara addee Waaqi akka dhage'an; diinoti isaanii adoo ilaalanu duumensa isiin guyyaa kuma tokkoo fi dhibba lamaa fi jaataamaaf, keessa gara ol-gubba'aa bayane. 13 Saatuma sanitti waan ittiin leetu dhaggattuuf qopheessee, gara lafa tacho'i lafaa guddaan te'ee, qachaan sun harka goomole'e baqatte. 7 Kanaan duuba ol-gubbaalle'etti kudhan keessaa harki tokko diigame; tacho'a lafaa lolli ka'e. Mikaa'elii fi ergantooti isaa jawwee san saniin namooti kum torba du'an; worri hafanelle lolane; jawwe'e fi ergantuun isi'iille deebisane bararaqanee, Waaqa ol-gubba'atiif ulfinna kennane. isaan lolane; 8 te'u malee jawwe'e fi ergantooti 14 Aanneen lammeesso'o dabarteerti; kunoo aanneen isi'ii injifatamane; addee ol-gubba'atti qabanulle sadeesso'o dhufaarti. 15 Ergamaan Waaqaa ka dhabane. 9 Jawween guddoon gad qolaanfante; torbeesso'olle tultullaa ifii afuuufe. Ol-gubbaalle'etti isiin Diyaabilosii yookiin Seexana biyya lafaa duudii qoonqoon hedduun guddoon, «Mootummaan biyya wollaalchise jedhamu, dhudhuufaa bara durii ti. Isiin gad gara lafaa qolaanfante; ergantooti isi'iille isii woliin qolaanfante. 10 Anille ol-gubbaa keessaa qoonqoo mowa» jettu dhage'ante. (aiōn g165) 16 Maanguddooti guddoo dhage'e; isiilleen, «Amma fayyinni, hunni, diddamii afur, ka fuula Waaqaa duratti barcumaa mootummaan Waaqa keennaatii fi baalliiin Kiristoosii ifii ka mootumma'a irra tee'anearanulle, addaan isaa dhutteerti. Himattootii obboleeyyan teennaa, gombifamanee Waaqaa sagadanee, 17 «Waaqa ta halkanii fi guyyaa Waaqa keenna duratti isaan Goottaa waan mara dandeettu, ka ammaa fi durille himataa turtelle gad qolaanfanteerti. 11 Obboleeyyan jirtu, hunna teeti guddoo fudhattee waan mooteef, si teennalle, dhiiga Hoolichaatii fi jecha dhugaa bayiisa galateeffanna. 18 Worri Yihudoota hin te'in mufate; ifiitiin isa mowataneeran; lubbuu ifii adoo hin jaalatin mufiin teetile dhutte. Yennaan worri du'e muraa du'aaf dabarsanee ifi kennaneeran. 12 Maarre yoona dhaggatulle geette; yennaan tajaajltooti teeti raagotti fi ol-gubbootii fi worri isaan keessa leetanu gammada'a! worri si'iif woyyoome, worri maqaa keeti ulfeessu worri Lafaa fi abbaayaa guddo'o, isiniif ammoo aanne'e! didiqqa'aa fi worri gugurdaan, gatii ifii dhaggatanu Sababille Seexanni yennaa gabaadduu callaa akka geette. Yennaan worra lafa balleesse, balleessitulle qabu beekee, mufi guddalaan gadi gara keessan geette» jedhane. 19 Achiin duuba Galmi Waaqaa ka ol-dhufereera» jedhe. 13 Jawween sun gara lafaatitti akka gubba'aa baname; Galma Waaqaa keessatti saanduqi gad qolaanfante yennaa beette, dubartitti ilma deette Gondooroa isaa mudhate. Balaqqeettiin balaqqitee, san ari'utti kaate. 14 Dubartittiin ammoo gara lafa tachootee, dhakaan bokkeyaa guddaal bu'e.

12 Kancirri guddaan tokko ol-gubba'atti mudhate; dubartiin aduu uffattee, ji'a miila jala keyattee, kallacha urjoota kudha lamaa mata'atti keyatteertu takka mudhatte. 2 Isiin ulfa qaddi; yennaa deyiisaaf ciniinsifatu, ciniinsu'un rakkatee iyyite. 3 Kancirri dhibiille ol-gubba'atti mudhate; jawween guddoon diintuun, ta mataa torbaa, ta gaafa kudhan qadduu fi kallacha torba mata'atti keyatteertu takka mudhatte.

13 Jawween sun maansa cinaa abbaaya'aa irra dubbatissa akka dandeettu hafuura akka isi'iif kennuu fi dhaabbatte. Kanaan duuba bineensi tokko worra fakkii tanaaf hin saganne maraa akka ijjeesisuuf abbaayaay keessaa bayuun dhagge. Bineensi sun baalliin kennante. **16** Akkasuma diqqa'aa fi guddaan, gaafa kudhanii fi mataa torba qaba; gaafota ifii dureessii fi hiyyeessi, gootta'aa fi garbichi marti harka irralle'etti kallacha kudhan, mataa ifii irralle'etti middicha irratti yookiin adda ifii irratti beessisa akka maqoota Waaqa faanshessanu qaba. **2** Bineensi godhatanu hunnaan tolche. **17** Beessisa bineensa ani dhadge sun keeransa fakkaata; miilli isaa qaraa ka maqaa isaa yookiin laakkossa maqaa isaa ammoo miila doobba'aa fakkaata, afaan isaaalle mudhisu, yoo ifi irraa qabaate malee, nami tokkolle afaan neenqaa fakkaata. Jawween tun hunna ifii, bitatu'u fi gurguratuuk akka hin dandeenneef akkasi barcumaa mootummaa ifitii fi baallii ifii guddoo tolche. **18** Wonni tun qarummaa barbaaddi. Laakkossi bineensa sanii kennite. **3** Matoota bineensa sanii kun laakkossa namaa waan te'eef, nami qalbii qabu keessaa mataan tokkochi madaa ijjeettu waan qabu maraa laakkossa bineensa kanaa herreege bira fakkaata; ammoo madaan sun fayyiteerti. Biyyi duudiin gewtu ti; laakkossi isaaalle, dhibba jaa fi jaatamii fi ja baaseffattee, bineensa san hordotte. **4** Jawween baallii ifii bineensa kanaaf waan kenniteef, namooti isi'iif sagadane; akkasuma bineensa sanille'en, «Ka akka bineensa kanaa jiru eennu? Eentu isa lolisaaf dande'a?» jedhaa sagadaneef. **5** Afaan jecha kooraa ittiin dubbatuu fi Waaqa ittiin faanshessu bineensa saniif kennname; ji'a afurtamii fi lama baalliiin akka hujuufile eeyyam kennname. **6** Innille Waaqa, maqaa Waqqaa, addee ulfaattuu Waaqi le'u fi worra ol-gubbaa keessa le'u faanshessiisaaf afaan banate. **7** Akka inni woyyoota lolee injifatuuf hunni isaaft kennante. Gosa, kolbaa, afaanii fi gosa biyya adda addaa mara irralle'etti baalliiin kenniteef. **8** Haga biyyi lafaa dadantee jalqabee, worri maqaan isaanii kitaaba jiru'u ka Hoolicha qalamee keessatti hin barreffamin, namooti lafa irra le'anu marti bineensa saniif hin sagadan. **9** Nami gurra qabu dhage'u ti! **10** Nami booji'amu, hin booji'ama; nami shallaaga'aan ijjeefamu shallaagumaan ijjeefama. Ciniinnatanee ossisaa fi addatamiisi kolbaa Waqqaa yennaa tana barbaachitti. **11** Achiin duuba bineensi dhibbiin lafa keessaa bayuun dhagge. Akka hoole'ee gaafa lama qaba, ammoo akka jawwe'e dubbate. **12** Inni maqaa bineensa qaraatiin baallii guutu'uun huijisatti jiraayyu; lafaa fi worri isii irra le'anu maraa, bineensa qaraa ka madaa ijjeettu irraa fayye akka waqaonfatanu godhe. **13** Kolbaa duralle'etti haga ibidda ol-gubbaa irraa gad gara lafaa buusiisaatitti bilbaasa gugurdaa huje. **14** Maqaa bineensa qaraatiin bilbaasa akka hujuuf baalliiin waan kennanteertuuf, worra lafa irra le'anu wollaalchise; bineensa shallaaga'aan madayee, ammoo ka lubbu'uun jiruuf, fakkii akka dhaassisauufille ajaje. **15** Fakkiin bineensa qaraa

14 Achiin duuba midhadhee, Hoolichi gaara Xiyoonii irra dhaabbatuun dhagge; worri maqaan isaatii fi maqaan Abbaa isaa adda isaanittti barreffameerulle, namooti kuma dhibbaa fi kuma afurtamii fi afur isa woliin jiraniyyu. **2** Qoonqoo akka qoonqoo bisaan heddu'uutii fi gikkeessa mandiisuu guddo'oo jirtu ol-gubbaa keessaa dhage'e; qoonqoon ani dhage'e sun qoonqoo kiraara gugurda'aa ka worri kiraara dhowu dhowuu fakkaatti. **3** Isaanille barcumaa mootumma'a duratti, dadi lubbuu qaddu afurii fi maanguddoo diddamii fi afur duratti faaruu haareya faarsane. Worra lafa irraa wodame, worra kuma dhibbaa fi kuma afurtamii fi afur malee, nami tokkolle faaruu san baratiisaaf hin dandeenne. **4** Worri kun waan qulqullumma'aan ifi eegataneeranuuf, worra dubartii bira dhaqisaan ifi batteesseeruu moti; isaan qeedho'o. Isaan gara Hoolichi deemu mara gula deeman; isaan kun worra Waqqaa fi Hoolichaaf akka angafoota te'anuuf, sanyii namaa keessaa wodamane. **5** Afaan isaanii keessalle'etti dharti ijumaa hin dhagganne; isaan worra komii hin qanne. **6** Achiin duuba ergamaan Waqqaa ka dhibbiin wodhakkaa ol-gubba'a keessa koolaan ka'uun dhagge; innille Oduu Gammadaa ta bara baraa, ta worra lafa irra le'u maraaf, gosa biyya adda addaa maraaf, gosa maraaf, afaanii fi kolbaa maraaf lallabu qabateera. (aiōnios 9¹⁶⁶) **7** Inni qoonqoo guddo'oon, «Guyyaan muraa isaa waan geyyef, Waqqaa sodaadha'a, ulfinnal kenna'aaf! Ka ol-gubba'a fi lafa, abbaaya'a fi madda bisaanii dadeef sagada'al!» jedhe. **8** Ergamaan Waqqaa dhibbiin, ka lammeesso'oo, ka qaraatitti aane, «Baabiloniin guddoon jidde! Jidde! Isiin gosi

biyya adda addaa marti, daadhii woyni'i ta sagaagala qacha'aan alatti addee woyniin itti cunfantutti cunfante; is'i'i, ta macheessitu akka untu tolchiteerti» jedhe. dhiigi haga lugaama fardaa ol dheeratuu addee 9 Ergamaan Waaqaa dhibiin, ka sadeesso'oolle, woyniin itti cunfantu san keessaa bayee, haga kiiłoo isaanitti aanee qoonqoo guddo'oон, «Nami bineensaa meetira dhibba sadii lola'e.

fi fakkii isaatiif sagadu, ka beessisa isaalle adda ifii irratti yookiin harka ifii irratti godhatu mara, 10 daadhii woyni'i ta mufii Waaqaa hin una; daadhiin woyni'i sunille ta adoo hin makamin muduuunu mufii Waaqaatitti naqanteertu; akkasuma inni ergantoota Waaqaa woyyootaa fi Hoolicha fuula duralle'etti ibiddaa fi dhakaa bobe'uun hin farra. 11 Arri farra isaaniille bara baraa haga bara baraa ol hin bayaa; worri bineensaa fi fakkii bineensaatiif sagadu, yookiin worri beessisa maqaa isaa godhatu mara halkanii fi guyyaa foora hin qabu» jedhe. (aiōn g165) 12 Kolbaa Waaqaa ta ajaja Waaqaa eeggatanuu fi Yesuusilie'eef addatamiisaan jabaatanu irraa ciniinnatanee ossiis yennaa tana barbaachitti. 13 Achiin duuba ol-gubbaa keessaa, «Haganaa achi worri Gootta'aan jiraataa du'u, worra badhaadhe jedhii barreessi» qoonqoo jettu dhage'e. Ayyaannille, «Ee, huijin isaanii waan isaan hordottuu, dadhabbiif iiriia hin foorfatan» jedha. 14 Achiin duuba midhadhee, duumensa adii tokko dhagge; ka ilma namaa fakkaatu tokkolle, kallacha worqi'i mata'atti keyatee, haantuu qara qaddu harkatti qabatee, duumensa san irra te'eeraayyu. 15 Ergamaan Waaqaa dhibiin, Galma Waaqaa san keessaa bayee, ka duumensa irra tee'e saniin, «Wonni lafa tanaa ta haammantu giutumatti bilchaateerti; yennaan haamma'aalle waan geetteerteetuuf, haantuu teetiin haam!» jedhee qoonqoo guddo'oон iyye. 16 Maarre, ka duumensa irra tee'eeru sun haantuu ifii lafa irra wolaase; lattile haamante. 17 Ergamaan Waaqaa ka dhibiin, Galma Waaqaa ka ol-gubbaa keessa jiru keessaa baye; innile haantuu qara qaddu qabaayyu. 18 Ergamaan Waaqaa ka dhibiin, ka ibidda irratti baallii qabu, addee ciincaan itti ciinceffamu biraa baye; inni ergamaa Waaqaa ka haantuu qara qaddu qabateeruun, «Unkuruurri midhaan muka woyni'i waan bilchaateeruuf, haantuu teetiin unkuruura midhaan muka woyni'i, muka woynii lafa irraa muriitii wolitti qabi» jedhee qoonqoo guddo'oон iyye. 19 Ergamaan Waaqaa sunille, haantuu ifii lafa irra wolaasee, unkuruura midhaan muka woyni'i lafaa mara muree, addee midhaan woyni'i mufii Waaqaa guddo'oон itti cunfantutti qolaanse. 20 Woyniin sunille

qacha'aan alatti addee woyniin itti cunfantutti cunfante; is'i'i, ta macheessitu akka untu tolchiteerti» jedhe. dhiigi haga lugaama fardaa ol dheeratuu addee 9 Ergamaan Waaqaa dhibiin, ka sadeesso'oolle, woyniin itti cunfantu san keessaa bayee, haga kiiłoo meetira dhibba sadii lola'e.

15 Achiin duuba beessisa gudda'aa fi kancira te'e tokkolle ol-gubba'atti dhagge. Ergantoota Waaqaa ta balaa muumme'ee torba qabatteertu dhagge; mufii Waaqaa isaaniin waan muummottuuf, ka muumme'ee jedhamane. 2 Ammalle waan ibidaan makameeru ka abbaayaayaa daaw'iti'i fakkaatu tokko dhagge; worra bineensa, fakkii fi laakkossa maqaa isaa injfateerulle, cinaa abbaayaayaa saniidhaabbataneeranuu dhagge. Isaanille kiraara guddicha Waaqa biraan kennname qabatanee, 3 faaruu garbicha Waaqaa ka Muuse'etii fi Ka Hoolichaa faarfatanee, «Waaqa Goottaa waan mara dandeettu, huijin teeti guddo'o fi baasa! Ati mootii gosa biyya adda addaa, karaan keeti qajeela'aa fi dhuga'a! 4 Gootta'a! Nami si hin sodaanne, ka maqaa keetille hin guddinne eennu? Si calla'attuu woyyicha; huijin teeti balchittiin waan mudhatteef, gosi biyya adda addaa mara dhufee, si'lif hin sagada» jedhane. 5 Kanaan duuballe'etti waan dhibii dhagge. Galmi Waaqaa ka ol-gubba'aa, ka dunkaanii dhugaa bayaa jedhamu baname; 6 ergantooti Waaqaa ta balaa torba qabatteertu, Galma Waaqaa keessaa gadi bayane; isaan woyaa quncee talba'aa irraa hujante, adii calalaxxu uffatanee qoma ifillie hidhata worqi'iitihidhataneeran. 7 Achiin duuba dada lubbuu qaddu afur keessaa tokkochi, qorii worqi'i torba ta mufii Waaqa bara baraa haga bara baraa jiraatuuttiin giutanteertu, ergantoota Waaqaa torba saniin kenne. (aiōn g165) 8 Galmi Waaqaa sunille aara ulfinnaa fi hunna Waaqaatini guutame; haga balaan torba ka ergantoota Waaqaa torbaa muummottutti, eennulle gara Galma Waaqaa seeniisaaf hin dandeenne.

16 Achiin duuba Galma Waaqaa keessaa, qoonqoon guddooneen ergantoota Waaqaa torbaaniin, «Dhaqa'aatii, qorii mufii Waaqaa torba lafatti gadi naqa'a!» jettuun ani dhage'e. 2 Ergamaan Waaqaa ka qaraa dhaqee qorii ifii lafatti gadi naqe; worra beessisa bineensaa ifi irratti qabuu fi worra fakkii sagade irratti madaan hantuun farrisiiitu baate. 3 Ergamaan Waaqaa ka lammeesso'o, qorii ifii abbaayaayaa irratti gadi naqe; abbaayaan guddooneen

sunille akka dhiiga nama du'ee teete; wonni lubbuu mandiisuun mandiite, lattile akka malee tachoote; qabuu ka abbaayaan san keessa le'anu mara du'anee. haga nami lafa irratti dadameen jalqabee tacho'i 4 Ergamaan Waaqaa ka sadeesso'oo qorii ifii lagaa lafaa guddaan akkasii te'ee hin beeku. 19 Qachaan fi madda bisaanii irratti gadi naqe; isaaniilie dhiiga akka malee guddaan sun addee saditti gargar baye; te'ane. 5 Achiin duuba ergamaan Waaqaa ka bisaan qachaan guddaan gosa biyya adda addaalle diigame. irratti baallii qabuu dubbatuun dhage'e; inni, «Ee, Waaqi Baabilon guddoo qaabatee, muduunuu daadhii Woyyicha, ka amma jirtuu fi duriile jirtu, waan akkas woyni'ii ta mufii jaddu'uun guutante keessaa akka murteef, ati sirri'i; 6 isaan dhiiga woyyootaatii fi unto tolche. 20 Oddooli marti baqtane; gaarotille raagotaa dhangalaasaneeran; atille akka isaan dhiiga dhabamane. 21 Dhakaan bokkeyaa gugurdaan, ka unanu gooteerta; kun waan isaanif male!» jedhe. 7 tokkoon tokkoon isaa gara kiiroogiraama afurtamii Qoonqoon takkalle addee ciincaan itti ciinceffamu shanii ulfaatu, gubba'aa gad namoota irra bubbu'e; irraa, «Ee, Goottaa Waaqa waan mara dandeettu, balaan sun farrisisaan waan te'eef, balaa dhakaa muraan teeti dhuga'aa fi sirri'i» jettuun dhage'e. 8 bokkeyaa saniin ta kaate, namooti Waaqa abaarane. Ergamaan Waaqaa ka arfeesso'olle, qorii ifii aduu irratti gadi naqe; aduulle ibidda ifiitiin akka namoota woxaltuuf baallii kennanteef. 9 Isaanille finiina hama'aan woxalamane; isaan maqaa Waaqa balaa kana mara irratti baallii qabuu abaarane malee, cubbuu irraa hin deebine, ulfinnalle isaaaf hin kennine. 10 Ergamaan Waaqaa ka shaneesso'olle, qorii ifii barcumaa mootummaa bineensaa irratti gadi naqe; mootummaa bineensalle dukkanaan liqinfante; namootille farra irraa ta kaateen arraba ifii cicciniinane. 11 Farraa fi madaa ifii irraa ta kaateen Waaqa ol-gubba'aa abaarane malee, hujii ifii hantuu irraa hin deebine. 12 Ergamaan Waaqaa ka jayeesso'olle, qorii ifii laga Efraaxiisii guddicha irratti gad naqe; mootota gara aduun baatuu dhufanuuf, akka karaan qophowuuf bisaan lagaa sun goge. 13 Achiin duuba afaan jawwe'ee keessaa, afaan bineensaa keessaa fi afaan raagicha dharaamessaa keessaa, ayyaanoti battooti sad ka raacha fakkataanu bayanuun dhagge. 14 Isaan ayyaanota durriisaan, ka bilbaasota godhanu; ayyaanoti kun Guyyaa guddaa Waaqa waan mara dande'uutitti lola te'uuf, mootota wolitti qabiisaaf gara mootota biyya lafaa duudii dhaqan. 15 «Kunoo, ani akka hattu'uun yennaa hin beekkanne dhufa! Nami akka qullaa hin teenee fi akka nafi fokkoo isaa hin mudhanneef, dammaqee, woyaa ifii eeggatu ka badhaadhe!» 16 Ayyaanoti hamooti sun mootota san addee afaan Ibrootaatiin, «Armaagedoon» jedhantutti wolitti qabane. 17 Ergamaan Waaqaa ka torbeesso'oo qorii ifii qilleensa irratti gadi naqe; barcumaa mootumma'aan ka Galma Waaqaa keessa jiru irraa, qoonqoon guddoon, «Muummotte» jettu baate. 18 Achiin duuba balaqqeettiin balaqqitte, huuruun dhage'ante,

17 Ergantoota Waaqaa torba ta muduunuu torba qaddu keessaa tokkochi dhufee anaan, «Koy, muraa sagaagalittii gudditti'ii, ta bisaan hedduu irra teeteertuu sitti mudhisa. 2 Moototi lafa tanaa isii woliin sagaagalteerti; worri lafa irra le'ulle daadhii woyni'ii ta sagaagala isi'itiin machoweera» jedhe. 3 Achiin duuba ergamaan Waaqaa sun gara lafa goomole'ee Ayyanaan na geesse; achille'etti dubartiin takka, bineensa diimaa ka nafi isaa duudiin maqoota faansho'ootiin guutameeru, ka mataa torbaa fi gaafa kudhan qabu irra teeteertuu dhagge. 4 Dubarttiin sun woyaa dhille'ee fi diintuu uffattee, worqii, dooqaa fi dhakaa gatii guocco'oo naqattee, ifi seefatteerti; harkalle'etti muduunuu worqi'in hujante, ta waan diqachiisuu fi battii sagaagala isi'itiin guutanteertu qaddiyyu. 5 Maqaan dhossa'aa ka, «Baabilonii guddittii, haadha sagaagaltootaatii fi battoota lafaa» jedhu adda isi'ii irratti barreeffameera. 6 Dubarttiin sunille, dhiiga woyyootaatii fi dhiiga dhugaa baatota Yesuusiitiin machootteertuu dhagge; ani yennaa isii dhagge akka malee baaseffadhe. 7 Achiin duuba ergamaan Waaqaa, «Maaf baaseffatta? Dhossaa dubartti'itii fi bineensa isii irra teetteertuu, ka mataa torbaa fi gaafa kudhan qabuu san, ani sitti hima. 8 Bineensi ati dhaggite sun duri jira, amma ammoo hin jiru; boolla qilee keessalle'ee ol bayee, gara badii ifii hin deema. Haga biyyi lafaa dadantee jalqabee, worri maqaan isaanii kitaaba jiru'uun keessatti hin barreeffamin, worri lafa irra le'anu akka bineenschi duri jiru, amma ammoo akka hin jiraatin, deebi'eelle akka dhufu, yennaa dhagganu hin baaseffatan. (Abyssos 912) 9 «Wonnii tun qalbii qaruu qaddu barbaaddi;

mataan torba sun gaara torba dubartittiin irra teettu; qaabateera. 6 Haga isiiin isinii kennite, deebisa'aatii isaan sunille mootota torba. 10 Isaan keessaa shan kenna'aaf, waan isiiin gootelle'eef dachaa lama jiganeeran; tokkochi hin jira, ka dhibiin haga ammaa deebisa'aatii godha'aaf! Muduunuu isiiin itti bulbultetti, hin dhunne; yennaa dhufu ammoo yennaa diqqoo harka lama xiyya godha'aatii bulbula'aaf! 7 Qixxee isiiin qofaaf turuu qaba. 11 Bineensi duri jiru, ka amma ulfinna ififi kennitee, qanannumma'aan leete, farraa fi ammoo hin jirre sun, mooticha saddeetesso'oo ti; gadda kenna'aaf. Isiiin gadhaa ififi keessalle'etti, «Ani innille mootota torba san keessaa tokko; gara badi'iille mootttii te'eera; ani haadha hiyyeessaatii moti; ijumaa hin deema. 12 «Gaafi kudhan ati dhaggite sun, hin gaddu» ififi jetti. 8 Tanaaf balaan isi'i hedduun: mootota kudhan ta haga ammaa mootummaa hin duuti, gaddaa fi beelti, guyuma tokkotti itti hin dhufan. fudhatin; te'uun malee saatii takka'aaf, bineensa san Waaqi Goottaan isii'itti muru hunnaamessa waan te'eef woliin mootota te'anee mowiisaaf baallii hin fudhatan. isiiin ibiddaan hin gubanti. 9 «Moototi lafa irraa ta 13 Isaan yaada tokko qaban; hunna ififi fi baallii isii woliin sagaagalte fi qanannumma'aan leete, aara ififi bineensa saniif hin kennan. 14 Isaan Hoolicha yennaa isiiin gubattu aaru yennaa dhaggane, isi'iif hin lolan; Hoolichi ammoo Goottaa goottaaatii fi waacifanee bowan. 10 Farra isi'i kanalle sodaatanee, mootii moototaa waan te'eef, isaan hin mowata. fagoo dhaabbatanee, «Qachaa gudda'a, siif aanne'e! Worri isa woliin jiru, worri waamame, worri filamee Aanne'e! Qachaa Baabilonii hunnaamessa, muraan fi worri addatamelle isa woliin hin mowata» jedhe. teeti saatii takkaa keessatti dhutteerti» jedhan. 11 15 Ergamaan Waaqaalle anaan, «Bisaan hedduun «Nami haganaa achi fe'iisa isaanii bitatu waan hin sagaagaltttiin irra teetteertuun ati dhaggite sun kolbaa jirref, daddalooti lafaalle isi'iif waacifanee bowan. 12 hedduu, namoota bindillaa, gosa biyya adda addaatii Fe'iis sunille: Worqii, meetii, dhakaa gatii guddo'oo, fi afaan adda addaa ti. 16 Bineensi fi gaafi kudhan dooqa, woyaa miila talba'aa irraa hujante, woyaa ati dhaggite sun sagaagaltttiin san hin jibban; isaan dhiilie, woyaa haarr'i, woyaa diintuu, muka uddowu isii onsanee qullaa lakkisan; foon isi'i hin nyaatan, mara, waan ilka arbaa irraa, muka gatii guddo'oo irraa, ibiddalle'een isii hin guban. 17 Haga Jechi Waaqaa sageettuu irraa, sibiila irraa fi waan dhakaa adii irraa muummowu, karoora isaa akka muummessanuu fi hujame mara, 13 qarafaa, qimamii, hixaana, qumbii, yaada tokko te'anee baallii ififi bineensa saniif akka uddowaa iffataa, daadhii woyni'i, zayitii ejersaa, kennanuuf, ka yaada kana gadhaa isaanii keessa bullaa, qamadii, loon, hoolee, fardoo, garreettota keye Waaqa. 18 Dubartittiin ati dhaggite sunille, fardaan harkifamanu, garboole'ee fi namoota. 14 qachaa akka malee guddaa te'e ka mootota lafaa «Daldalootille isi'iin, «Wonni dansaan ati halchite si irratti mootomu» jedhe.

18 Kanaan duuba ergamaan Waaqaa ka baallii

guddoo qabu ka dhibiin ol-gubbaa irraa gadi bu'un dhagge; calalaqa ulfinna isaaatiin ta kaate latti itte. 2 Innille qoonqoo guddo'oон iyeye: «Baabiloniin gudditiin jidde! Jidde! Isiiin mana durriisotaa, addee ayyaanni battichi mara itti baqatu, addee sinbirreen battitti'i fi diqachiittu marti itti qubatu teete! 3 Gosi biyya adda addaa marti, daadhii woyni'i ta sagaagala isi'i waan unteertuuf, moototi lafa irraa isii woliin sagaagalaneeran; daddalooti lafa irraalle qanannummaa hunna isi'ittiin ta kaate duroomaneeran» jedhe. 4 Achiin duuba qoonqoo dhibii ol-gubbaa irraa dhage'e; isiiille: ««Kolbaa tiyya! Cubbuu isi'i keessaa akka harka hin qabaanne, balaa isi'iille akka hin qoodanne, isii keessaa bay'a! 5 Cubbuun isi'i haga ol-gubba'aa waan tuulanteertuuf, Waaqi yakkaa isi'i irraa bayatteerti; durumma'a fi ulfinni keeti mara badeera; deebi'eelle hin dhufu» jedhan. 15 Daddalooti waan kana gurgurataa isi'iin duroomane farra isi'i sodaatanee fagoo dhaabbatan; waacifaa bowaa, 16 qoonqoo guddo'oон iyaya: ««Qachaa guddicha, woyaa quncee talba'aa irraa hujante, woyaa dhiilie'ee fi diintuu uffataa tureef, ka worq'i fi dhakaa gatii gudda'a, dooqalle naqataa tureef aanne'e! Aanne'e! 17 Saatii takkaa keessatti durummaan sun duudiin baddel» hin jedhan. ««Worri hoboloo guddittii ajaju, worri hoboloo guddittii in ideemu, worri hoboloo guddittii keessa huju, worri abbaayaaa irratti daddaliisaan le'anu duudiin irraa fagaatanee hin dhaabbatan. 18 Qachaan kun gubatuun aara bawu yennaa dhaggane, ««Qachaan guddaa qachaa kana fakkaatu ka biraan hin jiraayyuu?» jedhan. 19 Bukuu mataa ififi irratti firfirsanee, waacifaa bowaa, ««Qachaan guddichi ka

worri abbaayaa irratti hoboloo guddittii qabamu duudiin, fi waajibittiin isaalle waan ifi qopheeffatteef, kowa'a karra isaatiin duroomane, saatii takkaa keessatti gammanee illinnaal! Ulfinnalle isaaf kennina! 8 waan badeef aanne'e! Aanne'e! jedhaa iyyan. 20 Woyaan quncee talba'aa irraa hujante, ta calalaxuu «Ol-gubba'a, badii qachaa kanaatitti gammadi! Waan fi qulqullittiin, akka isiin uffattuuf isi'i kennante» ta Waaqi marroo teessaniif itti mureef, isin kolbaan jettu; woyaan quncee talba'aa irraa hujante sunille Waaqaa, ergantootii fi raagoti, gammada'a! jette» ta hujji balchittii kolbaa Waaqaa ti. 9 Ergamaan Waaqaa jettu. 21 Kanaan duuba ergamaan Waaqaa jabaan sun anaan, «Worri gara jila fuudha Hoolichaa tokko dhakaa akka dhakaa daaku'uud guddaa tokko waamame worra badhaadhe» jedhii barreessi» jedhe. fuudhee abbaaya'atti darbee: «Qachaan Baabilonii Itti aanseelle, «Kun jecha Waaqaa dhugicha» naan guddichi akkas hunnaan qolaanfamee, gad darbama, jedhe. 10 Anille isaaf sagadiisaaf miila isaatiti jige; deebi'eelle hin dhaggamu! 22 Qoonqoon worra kiraara inni ammoo, «Lakkisi! Tana hin godhin! Anille, si'i fi guddicha dhowuu, qoonqoon worra weeddisuu, obboleeyyan teeti ta dhugaa baya Yesuusii fudhatte ka worra susulle'ee fi tultullaa afuufuu, deebitee wolii tajaajila'a; dhugaa bayi Yesuusii Ayyana si keessatti hin dhage'antu. Ogeeyyiin hujji adda raagaa waan te'eef, Waaqaaf sagadi» naan jedhe. 11 addaa hujju, deebitee si keessatti hin dhaggantu. Achiin duuba ol-gubbaan banantee, fardi adiin tokkolle Qoonqoon dhakaa daaku'uule, deebitee si keessatti achi jiruun dhagge. Farda san irralle, «Addatama'a hin dhage'antu. 23 Ifi issa'aa, deebi'ee si keessatti hin fi dhugaamessa» ka jedhamu tee'eraayyu; inni ifu. Qoonqoon waajibichaati fi waajibitti'i, deebitee si balchumma'an mura, hin lolalle'e. 12 Ilti isaa akka keessatti hin dhage'antu. Daddalooti keeti namoota bob'e ibiddaa ti; mataa ifii irralle'etti kallacha bacaa gugurduota biyya laafaa ti. Ati xanoo teetiin kolbaa qaba. Maqaan isa malee nami tokkolle hin beenne duudii dokonkorositeerta. 24 Dhiiga raagotaati fi kolbaa isa irratti barreeffameera. 13 Inni woyaa dhiiga Waaqaa, ka worra lafa irratti ijjeefamee duudiin, keessa cuuphanteertu uffateera; maqaan isaalle qachaa Baabilonii keessatti dhaggameera» jette.

19 Kanaan duuba qoonqoo, qoonqoo kolbaa

bindilla'aa fakkattu, qoonqoo guddoo ol-gubbaa irraa dhage'e; isiilie, «Halle luuyyaa! Fayisisi, ulfinni fi hunni ta Waaqa keennaa ti! 2 Muraan isaa dhuga'aa fi sirrii waan teeteef, inni sagaagaltuu guddittii sagaagalummaa ifiitiin lafa balleessite sanitti mureera; dhiiga tajaajiltoota ifii ta isiin dhangalaattelle baaseera» ta jettu. 3 Ammalle itti dabalanee, «Halle luuyyaa! Arri qachaa gubatu sanii, bara baraa haga bara baraa ol ka'a» jedhane. (aiōn g165) 4 Maanguddooti diddamii afurii fi dadi lubbuu qaddu arfan gadi lafatti jiganee, Waaqa barcumaa mootummaa ifii irra tee'eruuuf sagadanee, «Ameen, halle luuyyaa!» jedhane. 5 Qoonqoon takka barcumaa mootummaa'aa biraa baatee, «Isin tajaajiltooti isaa marti, isin worri isa sodaattanu, diqqa'aa fi guddaan, Waaqa keenna leellisa'a!» jette. 6 Kanaan duuballe waan akka qoonqoo kolbaa bindilla'aa, ta akka shookkessa bisaan yaa'uutii fi gikkeessa mandiisuu jadduu'uud fakkattu takka dhage'e, isiilie, «Halle luuyyaa! Goottaan keenna Waaqi, ka waan mara dande'uu mootii. 7 Guyyaan jila fuudha Hoolichaa waan geyee

Jecha Waaqaa ti. 14 Loltooti ol-gubba'aa woyaa quncee talba'aa irraa hujante adi'i fi qulqullitti uffatanee, fardoo adaadii irra tetee'anee isa gula deemiisatti jiraniyyu. 15 Shallaagaan qara qabu ka inni ittiin gosa biyya adda dhowu afaan isaa keessaa baye; ulee bokku'uut sibiilaatiile'een isaan hin bulcha. Inni addee daadhiin woyni'i ta mufii hantuu Waaqa waan mara dande'uut itti cunfantu hin dhiita. 16 Woya'aa fi gudeeda isaa irratti maqaan, «Mootii moototaati fi Goottaa goottotaa» jedhu barreeffameera. 17 Achiin duuba ergamaan Waaqaa tokko aduu keessa dhaabbateerun dhagge. Innille allaattota wodhakkaa gubba'aa keessa koolaan kaatu mara qoonqoo guddo'oon waamee, «Kowa'a, irbaata guddaa Waaqi isini qopheesseef wolitti qabama'a! 18 Foon moototaa, foon abbootii duula, foon hunnaameyyi'i, foon fardo'ootii fi worra fardoo irra tee'u, akkasuma foon nama maraa, ka garbaatii fi ka garba hin te'inii, ka diqqa'atii fi gudda'aa kowa'aatii nyaadha'a!» jedhe. 19 Achiin duuba bineensii fi moototi lafa irraa loltoota ifii woliin, ka farda irra tee'eruu fi loltoota isaa loliisaaf wolitti qabamaneranuun dhagge. 20 Bineensi sun ammoo qabame; raagichi dharaamessi fuula isaa durattii

bilbaasota godhaa ture sunille isa woliin qabame. Inni, worra beessisa bineensa ifi irraa qabuu fi worra fakkii isaatiif sagade, bilbaasota kanaan dokonkorse. Lamaanuu, akkuma lubbu'uun jiranuun abbaayaa dhakaa bobe'uun gubattutti qolaanfamane. (Limnē Pyr g3041 g4442) 21 Worri hafanelle, shallagaa afaan ka farda irra tee'eruu keessaa bayuun ijjeefamane; allaattiin sun marti foon isaanii nyaattee quutte.

20 Achiin duuba ergamaan Waaqaa dhibiin, ka furtuu boolla qile'eetii fi wodaroo sibiila harkaa qabu tokko ol-gubbaa irraa gadi bu'uun dhagge. (Abyssos g12) 2 Inni jawwee qabee woggaa kumaaf hidhe; jawween tun ta Diyaabiloos yookiin Seexana jedhantu, dhudhuufaa durii ti. 3 Haga woggaan kum tokko sun muummottutti, akka jawween deebitee gosa biyya adda addaa hin dokonkorsineef qile'etti isii qolaansee, itti cufee chaappaa itti dhowe. Achiin duuba yennaa diqqoof hiikamuu qaddi. (Abyssos g12) 4 Kanaan duuba barcumoota mootumma'aa dhagge; barcumoota mootumma'aa san irra worri akka muruuf baallii kennanteertu tetee'eeraayyu. Akkasuma lubboota worra marroo dhugaa baya Yesuusiitii fi Jecha Waaqaatiif mormi kutamee dhagge. Isaan bineensaaf yookiin fakkii bineensatiif hin saganne; adda yookiin harka ifii irratti beessisa bineensa sanii hin godhanne. Isaanille du'aa ka'anee Kiristoo woliin woggaa kuma tokkoof mowan. 5 Worri du'e ka hafe ammoo, haga woggaan kum tokko sun muummottutti du'aa hin kaane. Kun du'aa ka'a qaraa ti. 6 Worri du'aa ka'a qaraa kana keessatti qooda qabu worra badhaadhee fi worra woyyu'u. Duuti lammeesso'o isaan irratti baallii hin qaddu; isaan hayyoota Waaqaatiif fi Kiristosii te'an; isa wolill'een woggaa kuma tokkoof mowan. 7 Yennaa woggaan kum tokko sun muummotte, Seexanni addee itti hidhame sanii hin hiikama; 8 gosa biyya adda addaa ta maddii lafaa arfanuu keessa jirtu: Gosa Googitiif fi Maagoogii dokonkorsaa, lolaf wolitti isaan qabiisaaf hin baya; laakkossi isaaniilie akka maansa cinaa abbaaya'aan ti. 9 Isaan gara lafa maraa bayanee, addee kolbaan Waaqaa jirtuu fi qachaa Waaqaan jaalatame marsane; te'uun malee ibiddi ol-gubba'aan irraa bu'ee isaan nyaate. 10 Seexanni isaan dokonkorselle, addee bineensii fi raagichi dharaamessi jiranu, abbaayaa ibiddaa fi dhakaa bobe'uutti qolaanfamane. Isaaniilie

halkanii fi guyyaa, bara baraa haga bara baraa farran. (aiōn g165, Limnē Pyr g3041 g4442) 11 Achiin duuba barcumaa mootumma'aa adii'fi fi ka isa irra te'eeru dhagge. Ol-gubba'aan fi latti isa duraa baqtanee; addeelle isaaniif hin dhagganne. 12 Worri du'e diqqo'a fi guddaan, barcumaa mootumma'aa san dura dhaabbateeruu dhagge; kitaabotille banamane. Kitaab dhibiille kitaab jiru'uun baname; akkuma kitaabota san keessatti barreeffamee jirutti, worra du'e akkuma hujji isaamiittii murame. 13 Abbaayaan guddoolle worra du'e ka isii keessa jiru kennite; du'aa fi addeen worri du'e jiru worra du'anee ka isaan keessa jiranu kennane; tokko tokkottuu akkuma hujji isaatitti itti murame. (Hadēs g86) 14 Achiin duuba du'aa fi addeen worri du'e jiru abbaayaa ibiddaatitti qolaanfamane; abbaayaan ibiddaa sun du'a lammeesso'o ti. (Hadēs g86, Limnē Pyr g3041 g4442) 15 Nami maqaan isaa kitaaba jiru'uun keessatti bareeffamee hin dhaggamin marti abbaayaa ibiddaatitti qolaanfame. (Limnē Pyr g3041 g4442)

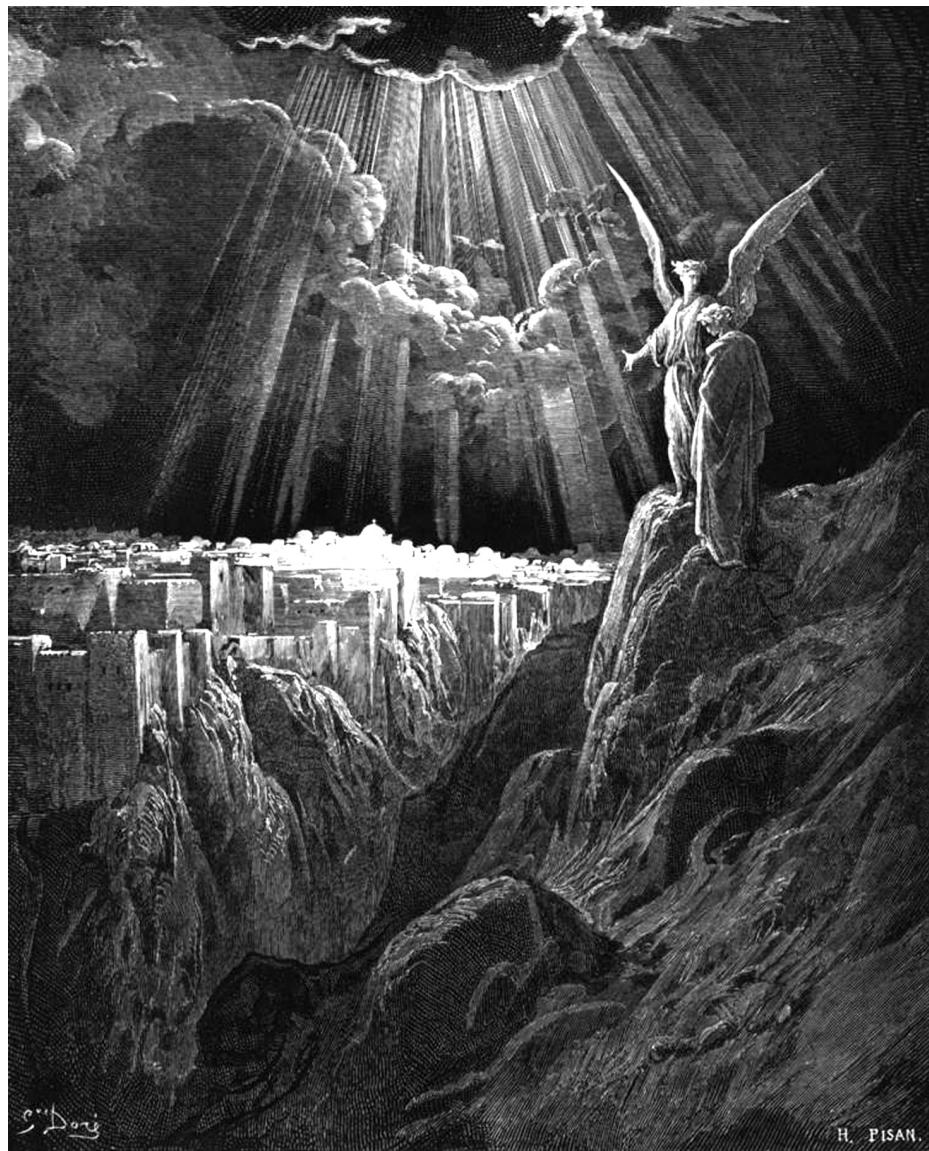
21 Achiin duuba ol-gubbaa haareyaa fi lafa haareya dhagge; ol-gubbaan duriitii fi latti durii dabaraneeeran, abbaayaan guddoolle deebitee hin jiraattu. 2 Qachaan woyyichi, Yerusaalemiin haaretti, akka waajibitti dhirsaa ifiitii ifi seefattee, qophoottee ol-gubbaa irraa Waaqa biraa gadi buutun dhagge. 3 Ani qoonqoo guddoo takkalle dhage'e; isii barcumaa mootumma'aa san biraa, «Kunoo, bultumi Waaqaa ulfaataan odduu kolba'aa jira; kolbaa wolill'een hin jiraata; isaanille kolbaa isaa hin te'an. Waaqinuu isaan woliin le'a; Waaqa isaaniilie te'a. 4 Imimmaan duudii ila isaanii irraa haqa; wonni durii waan dabarteertuuf, haganaa achi duuti, yookiin gaddi, yookiin bootti, yookiin farri hin jiraattu» jedhe. 5 Ka barcumaa mootumma'aa irra tee'eruu sunille, «Kunoo, ani waan mara haareya godha!» jedhe; itti dabaleelle, «Jechi kun addatama'aa fi dhugaa waan te'eeef barreessi» naan jedhe. 6 Akkasuma, «Muummotte! Alfa'a fi Omeegaan, jalqabaa fi muummeen ana; ka dheeboteef madda bisaan jiru'uun irraa toluma kenna. 7 Ka injifatu, kana duudii hin dhaala; anille Waaqa isaaaf te'a, innille ilma naaf te'e. 8 Qoodi worra yara'aa, worra hin dhugeeffanee, worra battiyye'ee, worra nama ijjeesuu, worra sagaagaluu, worra xanuu, worra waaqa dharaa waaqonfatutuif fi worra dharaameyyi'i ammoo, abbaayaa dhakaa bobe'uutii fi ibiddaatitti

qolaanfamuu hin te'a. Kun du'a lammeesso'oo ti» dooqa kudha lama qaddi; karri sunille tokko tokkonuu naan jedhe. (Limnē Pyr g3041 g4442) 9 Ergantoota dooqa irraa hujameera; karaan qachaa sanii worqii Waaqaa torba, ta qorii torba ta balaa muumme'ee qulqulluu akka daawitii ifa ifi keessa dabarsituutiin torbaan guutanteertu harkatti qabataneeranu keessaa hujameera. 22 Waaqi Goottaan waan mara dande'uu tokkochi dhufee, «Koy; haadha manaa ta Hoolichaa, fi Hoolichi Galma Waaqaa ka qachaa sanii waan waajibitti sitti mudhisa» naan jedhe. 10 Ayyaanalle'en te'aneef, qachaa san keessatti Galma Waaqaa ani hin gara gaara gudda'aa fi dheera'aa tokko na geessee, dhaggine. 23 Ulfinni Waaqaa, qachaa saniif ifa waan qachaa woyyichi Yerusaalem, ol-gubbaa keessaa kennuu fi Hoolichille ifa isaa waan te'eef, qachaa Waaqa biraan gadi bu'uun natti mudhise. 11 Qachaan saniif aduu yookiin jii akka issuuuf hin barbaachisu. sun ulfinna Waaqaatiin ifisiatti jiraayyu; calalaqi 24 Gosi biyya adda addaa ifa qachaa sanii keessa isaalle akka dhakaa gatii guddo'oo, akka Yaasphisi, deddeeman; moototi lafaalle karra ifii ta ulfinnaa qulqulluu akka cabbi'ii ti. 12 Dalleya dhaka'aa gara qachaa sanii fidan. 25 Halkan achi waan hin gudda'aa fi dheeraa, ka karra kudhanii lama qabu jirreef, karri qachaa sanii guyyaa tokkolle hin cufantu. qaba; karroota san irra ergantooti Waaqaa kudhanii 26 Ulfinni fi guddinni gosa biyya adda addaa gara lama dhaabbatanee eegiisatti jiran; maqaan gosa qachaa kanaa galan. 27 Worra kitaaba jiru'uu, ka Israa'elii ka kudhanii lamaaniituu irratti barreffameera. Hoolichaa keessatti barreffame malee, worri battii 13 Karaa aduu baatuun karra sad, karaa oliitiin hujuu fi worri dhara dubbatu duudiin itti hin galu.

karra sad, karaa gadiitiin karra sad, karaa aduu seentuun karra saditti jira. 14 Dalleenni dhaka'aa ka qachaa sanii hundee kudhanii lama qaba; isaan san irralle'etti, maqaan ergantoota Hoolichaa ka kudhanii lamaaniituu barreffameera. 15 Ergamaan Waaqaa ka na woliin dubbatii satti jiru sun mikii ulee worqii'ta ittiin qachaa, karrootaa fi dalleya dhaka'aa miku qabaayyu. 16 Dheerinnee fi badhinni qachaa sanii haguma tokko te'ee, maddii arfaniiunu wol qixxe'e; ergamaan Waaqaa qachaa san ulee ittiin mikanuun mikee, dheerinnee isaa staadiyaa kuma kudhanii lama te'e; badhinnaa fi ol dheerinnee isaalle haguma san te'e. 17 Ergamaan Waaqaa dalleya dhaka'aa san mike; yennaa ergamaan Waaqaa mike, waan ittiin mikanu ka beekkameen cijilee dhibba tokkoo fi afurtamii afur te'e. 18 Dalleenni dhaka'aa sun dhakaa Yaasphisiitiin hujameera; qachaa sunille worqii qulloontee akka daawitii ca'a jetteen hujameera. 19 Hundeen dalleya qacha'aa dhakaa gatii guddo'oo ka adda addatiin seefameera. Dhakaan gatii guddo'oo ka hundeen irra dhaabbate sunille: ka qaraa Yaasphis, ka lammeesso'oo Safiiros, ka sadeesso'oo Kaalqedon, ka arfeesso'oo Simaaragidos, 20 ka shaneesso'oo sardoniikis, ka jayeesso'oo saardiyon, ka torbeesso'oo kirisolioxos, ka saddeetesso'oo beerilos, ka sagaleesso'oo tophaaziyon, ka kudhaneesso'oo kirisophiraasos, ka kudha tokkeesso'oo Hiyyakinxos, ka kudha lammeesso'oo ametiisxos. 21 Karri kudha lamaanuu

22 Achiin duuba ergamaan Waaqaa laga bisaan jiru'uu, ka akka cabbi'ii calalaqu, barcumaa mootummaa Waaqaatiif i Hoolichaa irraa yaa'uun natti mudhise. 2 Lagi sunille hodhicha guddicha qachaa sanii wodhakkaa lolaiisatti jiraayyu. Laga san gamaa fi gamana muki jiru'uu jira; muki kun wogga'atti yenna kudha lama waan midhaan buusuuf, ji'uma ji'an midhaan irraa dhaggama. Baalli muka kanaalle ka gosi biyya adda addaa ittiin fayyitu. 3 Haganaa achi wonni Waaqaan abaaramu tokkolle achitti hin dhaggamu. Barcumaa Waaqaatiif i Hoolichaa qachaa san keessa jiraata; tajaajltooti isaalle isa waqaonfatan. 4 Isaan fulua isaa hin dhaggan, maqaan isaalle adda isaanii irratti hin jiraata. 5 Haganaa achi halkan hin jiraatu; Waaqi Goottaan ifa isaanii waan te'uuf, ifi issa'aa, yookiin ifi adu'uun isaaniif hin barbaachisu. Isaan bara baraa haga bara baraattiti hin mowan. (aiōn g165) 6 Ergamaan Waaqaalle, «Jechooti kun ka addatamanee fi dhugaammeyyi'i. Waaqi Goottaan Ayyaanota raagotaaf kenu, waan dhiko'otti te'u, tajaajltoota ifiititi mudhisisaaf, ergamaa ifii ergeera» anaan jedhe. 7 Yesuusille, «Kunoo, ani dafee hin dhufa; nami jecha raagaa, ka kitaaba kanaa eeggatu, ka badhaadhe» jedhe. 8 Ka waan kana dhage'ee fi dhagge, ana Yohaannis. Yennaa waan kana dhaggee fi dhage'e, ergamaan Waaqaa ka waan kana natti mudhiseef sagadiisaaf, miila isaatitti gadi jige. 9 Inni ammoo, «Lakkii! Waan akkasii godhuu hin qaddu! Ani

si'ii fi obboleeyyan teeti raagotaa fi worra jecha Kitaaba kanaa eeggatu maraa woliin tajaajila'a; Waaqaaf sagadi» naan jedhe. 10 Itti dabaleelle, «Yennaan waan geetteertuuf, jecha raagaa, ka Kitaaba kanaa chaappa'aan hin cufin. 11 Ka hantuu huju, ittuma hujuu ti; battichille ittuma battowuu ti; balchaalle ittuma balchoomuu ti; woyyichille ittuma woyyoomuu ti» jedhe. 12 «Kunoo, ani dafee hin dhufa! Nama tokko tokkoofuu gatiiakkuma hujii isaatitti kennulle qabadheera. 13 Alfa'aa fi Omeegaan, ka duraatii fi ka duubaa, ka jalqabaatii fi ka muumme'ee ana.» 14 Muka jiru'u irraa midhaan nyaatiisa fi karaa karraatiin gara qachaa sanii seeniisaaf, akka haqa qabaatu, worri woya ifii dhiqatu ka badhaadhe. 15 Worri sareeleen, worri xanu, sagaagaltooti, worri nama ijjeesu, worri waqaq dharaa waaqonsu, worri dhara jaalatuu fi sobu mara ammoo alatti hafa. 16 «Akka dhugaa baya tana isiniif kennuuf, ani Yesuus ergamaa kiyya wolde'oota kiristaanaatiif ergeera; ani hiddaa fi sanyii Daawitii ti; ani bakkalcha bari'ii ifaalessa.» 17 Ayyaanaa fi waajibittiin, «Koy» jedhan; ka dhage'ulle, «Koy» jedhuu ti; ka dheebote mara dhufuu ti; ka barbaadulle mara bisaan jiru'u toluma fudhatuu ti. 18 Ani nama jecha raagaa, ka Kitaaba kanaa dhage'u mara ifi eeggachiisa; eennulle jecha kana irratti waan tokkolle yoo ede'e, Waaqi balaa Kitaaba kana keessatti barreffame isatti ede'a; 19 eennulle jecha raagaa ka Kitaaba kana keessatti bareeffame keessaa waan tokkolle yoo dhidhise, Waaqille muka jiru'uutii fi qachaa woyyicha kitaaba kana keessatti barreffamane keessaa qooda isaa dhidhisa. 20 Ka waan kana dhugaa bawu, «Ee, dafee hin dhufa» jedha. Ameen! Goottaa Yesuus, koy. 21 Badhaadhi Goottaa Yesuusii, kolbaa Waaqaa woliin jiraatu. Ameen!

Qachaan woyyichi, Yerusaalemiin haaretti, akka waajibittii dhirsa ifiitiififi seefattee, qophoottee ol-gubbaa irraa Waaqa biraa gadi buutuun dhagge. Ani qoonqoo guddoo takkalle dhage'e; isiiin barcumaa mootumma'aa san biraa, «Kunoo, bultumi Waqaalaa ulfaataan odduu kolba'aa jira; kolbaa wolille'een hin jiraata; isaanille kolbaa isaa hin te'an.

Waaqinuu isaan woliin le'a; Waaqa isaaniilte'a.»

Mudhii Yohaannisii 21:2-3

Reader's Guide

Gujii Oromo at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, "*As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him.*" Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, "*And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned.*" So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, "*Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth.*" 2 Timothy 2:15. "*God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,*" 2 Peter 1:4-8.

Glossary

Guji Oromo at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12

Greek: proper noun, place

Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses

Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aīdios g126

Greek: adjective

Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6

Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165

Greek: noun

Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses

Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166

Greek: adjective

Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses

Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653

Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular

Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32

Meaning:

To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possibility, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067

Greek: proper noun, place

Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses

Meaning:

Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hades g86

Greek: proper noun, place

Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses

Meaning:

Synonomous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442

Greek: proper noun, place

Usage: Phrase 5 times in the New Testament

Meaning:

Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585

Hebrew: proper noun, place

Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses

Meaning:

The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020

Greek: proper noun, place

Usage: 1 time in 2 Peter 2:4

Meaning:

Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Glossary +

AionianBible.org/Bibles/Gujii---Guji-Oromo-Bible/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

Lugaasii 8:31
Room'a'aa 10:7
Mudhii Yohaannisii 9:1
Mudhii Yohaannisii 9:2
Mudhii Yohaannisii 9:11
Mudhii Yohaannisii 11:7
Mudhii Yohaannisii 17:8
Mudhii Yohaannisii 20:1
Mudhii Yohaannisii 20:3

Hujii Ergantootaa 3:21

Hujii Ergantootaa 15:18

Rooma'aa 1:25

Rooma'aa 9:5

Rooma'aa 11:36

Rooma'aa 12:2

Rooma'aa 16:27

1 Qorontoosii 1:20

1 Qorontoosii 2:6

1 Qorontoosii 2:7

1 Qorontoosii 2:8

1 Qorontoosii 3:18

1 Qorontoosii 8:13

1 Qorontoosii 10:11

2 Qorontoosii 4:4

2 Qorontoosii 9:9

2 Qorontoosii 11:31

Galaatiya'aa 1:4

Galaatiya'aa 1:5

Efesonii 1:21

Efesonii 2:2

Efesonii 2:7

Efesonii 3:9

Efesonii 3:11

Efesonii 3:21

Efesonii 6:12

Filiphisiyyusii 4:20

Qolosaayisii 1:26

1 Ximootwoos 1:17

1 Ximootwoos 6:17

2 Ximootwoos 4:10

2 Ximootwoos 4:18

Tiitoos 2:12

Ibroota 1:2

Ibroota 1:8

Ibroota 5:6

Ibroota 6:5

Ibroota 6:20

Ibroota 7:17

Ibroota 7:21

Ibroota 7:24

Ibroota 7:28

Ibroota 9:26

Ibroota 11:3

Ibroota 13:8

Ibroota 13:21

1 Pheexroosii 1:23

1 Pheexroosii 1:25

1 Pheexroosii 4:11

1 Pheexroosii 5:11

2 Pheexroosii 3:18

1 Yohaannisii 2:17

2 Yohaannisii 1:2

Yihuda'aa 1:13

Yihuda'aa 1:25

Mudhii Yohaannisii 1:6

Mudhii Yohaannisii 1:18

Mudhii Yohaannisii 4:9

Mudhii Yohaannisii 4:10

Mudhii Yohaannisii 5:13

Mudhii Yohaannisii 7:12

Mudhii Yohaannisii 10:6

Mudhii Yohaannisii 11:15

Mudhii Yohaannisii 14:11

Mudhii Yohaannisii 15:7

Mudhii Yohaannisii 19:3

Mudhii Yohaannisii 20:10

Mudhii Yohaannisii 22:5

aiōnios

Maatewoosii 18:8

Maatewoosii 19:16

Maatewoosii 19:29

Maatewoosii 25:41

Maatewoosii 25:46

Maarqoosii 3:29

Maarqoosii 10:17

Maarqoosii 10:30

Luqaasii 10:25

Luqaasii 16:9

Luqaasii 18:18

Luqaasii 18:30

Yohaannisii 3:15

Yohaannisii 3:16

Yohaannisii 3:36

Yohaannisii 4:14

Yohaannisii 4:36

Yohaannisii 5:24

Yohaannisii 5:39

Yohaannisii 6:27

Yohaannisii 6:40

Yohaannisii 6:47

Yohaannisii 6:54

Yohaannisii 6:68

aīdios

Room'a'aa 1:20
Yihuda'aa 1:6

1 Qorontoosii 3:18

1 Qorontoosii 8:13

1 Qorontoosii 10:11

2 Qorontoosii 4:4

2 Qorontoosii 9:9

2 Qorontoosii 11:31

Galaatiya'aa 1:4

Galaatiya'aa 1:5

Efesonii 1:21

Efesonii 2:2

Efesonii 2:7

Efesonii 3:9

Efesonii 3:11

Efesonii 3:21

Efesonii 6:12

Filiphisiyyusii 4:20

Qolosaayisii 1:26

1 Ximootwoos 1:17

1 Ximootwoos 6:17

2 Ximootwoos 4:10

2 Ximootwoos 4:18

Tiitoos 2:12

Ibroota 1:2

Ibroota 1:8

Ibroota 5:6

Ibroota 6:5

Ibroota 6:20

Ibroota 7:17

Ibroota 7:21

Ibroota 7:24

Ibroota 7:28

Ibroota 9:26

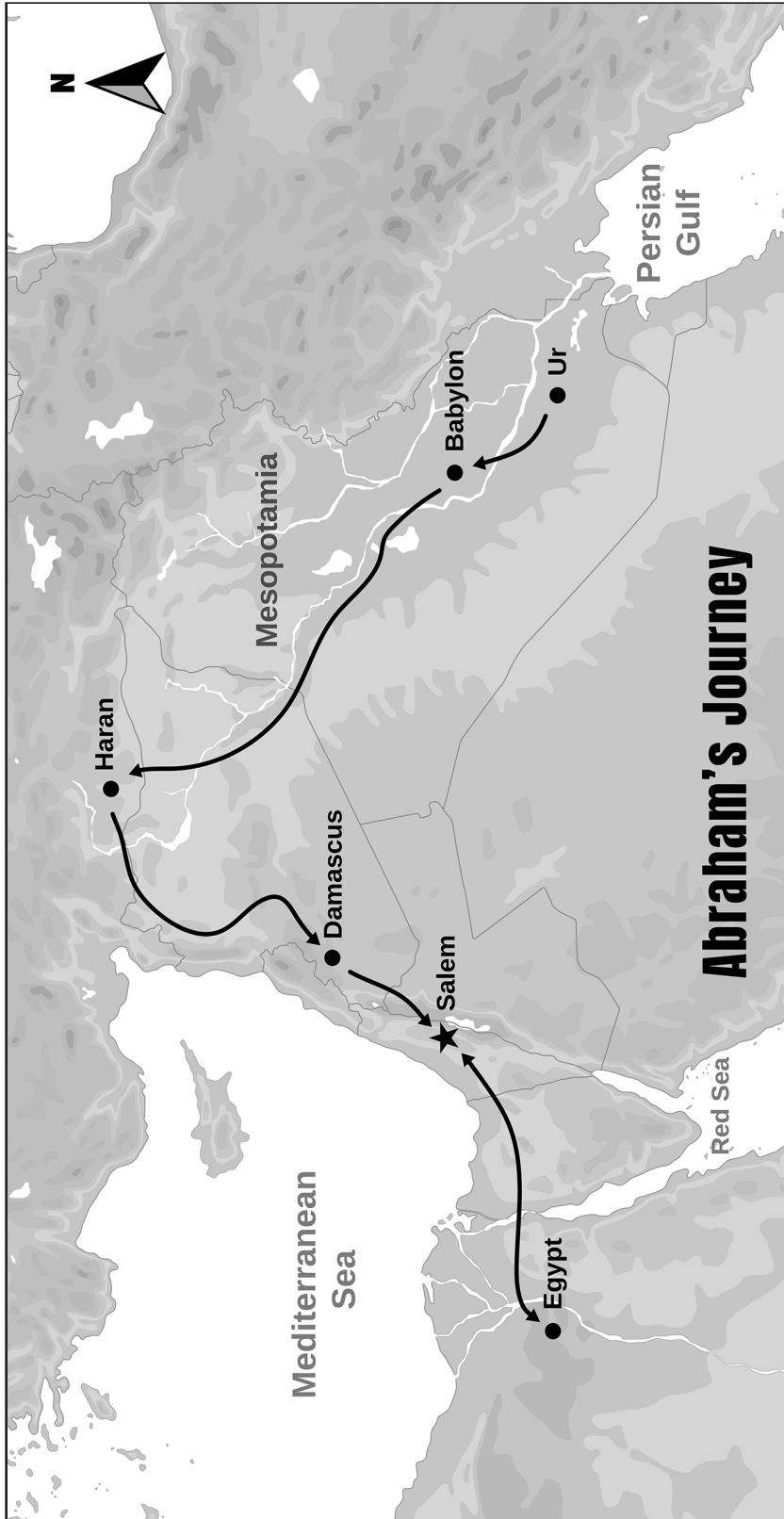
Ibroota 11:3

Ibroota 13:8

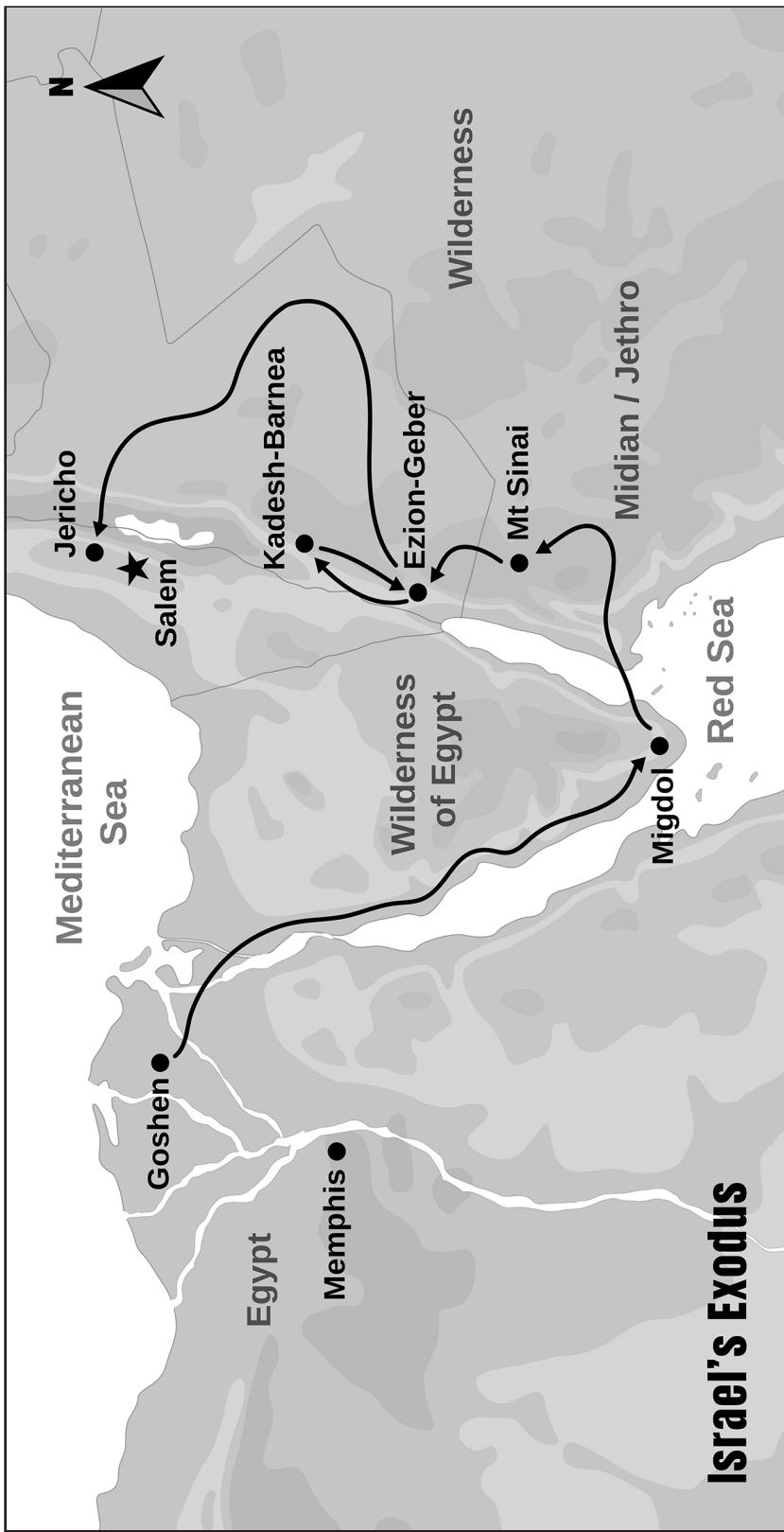
Ibroota 13:21

1 Pheexroosii 1:23

Yohaannisii 10:28	Maarqoosii 9:45	Faaruu 116:3
Yohaannisii 12:25	Maarqoosii 9:47	Faaruu 139:8
Yohaannisii 12:50	Lugaasii 12:5	Faaruu 141:7
Yohaannisii 17:2	Yaaqoobii 3:6	Fakkeennaa 1:12
Yohaannisii 17:3		Fakkeennaa 5:5
Hujii Ergantootaa 13:46	Hadēs	Fakkeennaa 7:27
Hujii Ergantootaa 13:48	Maatewoosii 11:23	Fakkeennaa 9:18
Rooma'aa 2:7	Maatewoosii 16:18	Fakkeennaa 15:11
Rooma'aa 5:21	Lugaasii 10:15	Fakkeennaa 15:24
Rooma'aa 6:22	Lugaasii 16:23	Fakkeennaa 23:14
Rooma'aa 6:23	Hujii Ergantootaa 2:27	Fakkeennaa 27:20
Rooma'aa 16:25	Hujii Ergantootaa 2:31	Fakkeennaa 30:16
Rooma'aa 16:26	1 Qorontoosii 15:55	Lallabaa 9:10
2 Qorontoosii 4:17	Mudhii Yohaannisii 1:18	Faaru Solomoonii 8:6
2 Qorontoosii 4:18	Mudhii Yohaannisii 6:8	Isaayaasii 5:14
2 Qorontoosii 5:1	Mudhii Yohaannisii 20:13	Isaayaasii 7:11
Galaatiya'aa 6:8	Mudhii Yohaannisii 20:14	Isaayaasii 14:9
2 Tasalonqe'ee 1:9		Isaayaasii 14:11
2 Tasalonqe'ee 2:16	Limnē Pyr	Isaayaasii 14:15
1 Ximooteweos 1:16	Mudhii Yohaannisii 19:20	Isaayaasii 28:15
1 Ximooteweos 6:12	Mudhii Yohaannisii 20:10	Isaayaasii 28:18
1 Ximooteweos 6:16	Mudhii Yohaannisii 20:14	Isaayaasii 38:10
2 Ximooteweos 1:9	Mudhii Yohaannisii 20:15	Isaayaasii 38:18
2 Ximooteweos 2:10	Mudhii Yohaannisii 21:8	Isaayaasii 57:9
Tiitoos 1:2		Hizq'elii 31:15
Tiitoos 3:7	Dadaa 37:35	Hizq'elii 31:16
Filemoon 1:15	Dadaa 42:38	Hizq'elii 31:17
Ibroota 5:9	Dadaa 44:29	Hizq'elii 32:21
Ibroota 6:2	Dadaa 44:31	Hizq'elii 32:27
Ibroota 9:12	Laakkossaa 16:30	Hose'aa 13:14
Ibroota 9:14	Laakkossaa 16:33	Amosii 9:2
Ibroota 9:15	Keessa Deebii 32:22	Yoonaasii 2:2
Ibroota 13:20	1 Saamu'elii 2:6	Anbaaqoomii 2:5
1 Pheexroosii 5:10	2 Saamu'elii 22:6	Tartaroō
2 Pheexroosii 1:11	1 Moototaa 2:6	2 Pheexroosii 2:4
1 Yohaannisii 1:2	1 Moototaa 2:9	Questioned
1 Yohaannisii 2:25	Iyoobii 7:9	None yet noted
1 Yohaannisii 3:15	Iyoobii 11:8	
1 Yohaannisii 5:11	Iyoobii 14:13	
1 Yohaannisii 5:13	Iyoobii 17:13	
1 Yohaannisii 5:20	Iyoobii 17:16	
Yihuda'aa 1:7	Iyoobii 21:13	
Yihuda'aa 1:21	Iyoobii 24:19	
Mudhii Yohaannisii 14:6	Iyoobii 26:6	
eleēsē	Faaruu 6:5	
Rooma'aa 11:32	Faaruu 9:17	
	Faaruu 16:10	
Geenna	Faaruu 18:5	
Maatewoosii 5:22	Faaruu 30:3	
Maatewoosii 5:29	Faaruu 31:17	
Maatewoosii 5:30	Faaruu 49:14	
Maatewoosii 10:28	Faaruu 49:15	
Maatewoosii 18:9	Faaruu 55:15	
Maatewoosii 23:15	Faaruu 86:13	
Maatewoosii 23:33	Faaruu 88:3	
Maarqoosii 9:43	Faaruu 89:48	

Abrahaam biyya fitii bayee, addee akka dhaquuf yennaa waamame gara itti dhaqaaru beekuu dhabulle, dhaqiqsaaf dhugeeffanna'aan ajajame. - Ibroota 11:8

Israel's Exodus

Mootichi biyya Gibxii kolbaan akka deentuuf yennaad gad fakkise, Waaqi, «Loll yoo issaamiti kae kolbaan tun yaada ifii jjijiirattee, gara biyya Gibxii deebitti» jedhee waan yaadeef, karaa lata Filixxeemotaatiin issaan hin sooreesine. - Bayissa 13:17

Mediterranean
Sea

Sidon
Tyre
Caesarea-
Philippi

Galilee
Capernaum
Bethsaida

Cana
Nazareth

Sychar

Samaria

Ephraim

Jerusalem ★

Bethany

Bethlehem

Judea

► Egypt

Syria

Decapolis

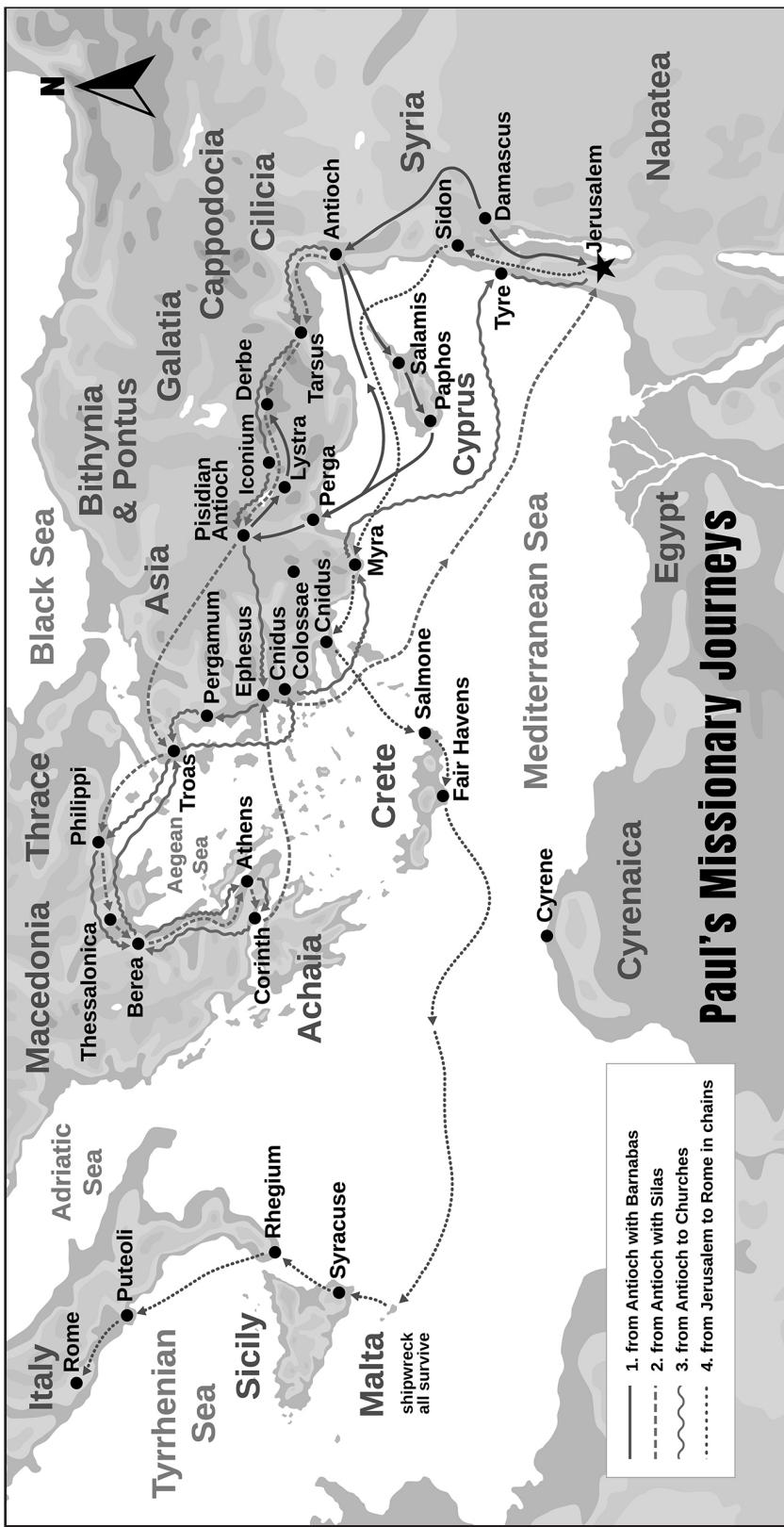
Peraea

Jericho

Jesus' Journeys

«lmi namaă tajaaļiisaaf, namoata hedduule wodiisaaf lubuu iffi kennisaaf dhufe malee, tajaajilamisaaf hin dhunne» jedhe. - Maarrqosii 10:45

Paul's Missionary Journeys

Ana Phawuloosii tajajjilaas Yesuus Kiristooسى ئىگامىا ئىساaf waamamee, Oduu Gammadaa ta Waqqaa akka lalabuuf Waqqi file irraa: - Roomataa 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophesies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Usher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

- Christ returns for his people
- 1956 Jim Elliot martyred in Ecuador
- 1830 John Williams reaches Polynesia
- 1731 Zinzendorf leads Moravian mission
- 1614 Japanese kill 40,000 Christians
- 1572 Jesuits reach Mexico
- 1517 Martin Luther leads Reformation
- 1455 Gutenberg prints first Bible
- 1323 Franciscans reach Sumatra
- 1276 Ramon Llull trains missionaries
- 1100 Crusades tarnish the church
- 1054 The Great Schism
- 997 Adalbert martyred in Prussia
- 864 Bulgarian Prince Boris converts
- 716 Boniface reaches Germany
- 635 Alopen reaches China
- 569 Longinus reaches Alodia / Sudan
- 432 Saint Patrick reaches Ireland
- 397 Carthage ratifies Bible Canon
- 341 Ulfilas reaches Goth / Romania
- 325 Niceae proclaims God is Trinity
- 250 Denis reaches Paris, France
- 197 Tertullian writes Christian literature
- 70 Titus destroys the Jewish Temple
- 61 Paul imprisoned in Rome, Italy
- 52 Thomas reaches Malabar, India
- 39 Peter reaches Gentile Cornelius
- 33 Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

What are we? ►			Genesis 1:26 - 2:3	
How are we sinful? ►			Romans 5:12-19	
Where are we?			Innocence	
			Eternity Past	Creation 4004 B.C.
Who are we? ►	God	Father	John 10:30 God's perfect fellowship	Genesis 1:31 God's perfect fellowship with Adam in The Garden of Eden
		Son		
		Holy Spirit		
	Mankind	Living	Genesis 1:1 No Creation No people	Genesis 1:31 No Fall No unholy Angels
		Deceased believing		
		Deceased unbelieving		
	Angels	Holy		
		Imprisoned		
		Fugitive		
		First Beast		
		False Prophet		
		Satan		
Why are we? ►			Romans 11:25-36, Ephesian 2:7	

Mankind is created in God's image, male and female He created us

Sin entered the world through Adam and then death through sin

When are we?

Fallen				Glory				
Fall to sin No Law	Moses' Law 1500 B.C.	Christ 33 A.D.	Church Age Kingdom Age	New Heavens and Earth				
1 Timothy 6:16 Living in unapproachable light				Acts 3:21 Philippians 2:11 Revelation 20:3				
John 8:58 Pre-incarnate		John 1:14 Incarnate	Luke 23:43 Paradise	God's perfectly restored fellowship with all Mankind praising Christ as Lord in the Holy City				
Psalm 139:7 Everywhere		John 14:17 Living in believers						
Ephesians 2:1-5 Serving the Savior or Satan on Earth								
Luke 16:22 Blessed in Paradise								
Luke 16:23, Revelation 20:5,13 Punished in Hades until the final judgment				Matthew 25:41 Revelation 20:10				
Hebrews 1:14 Serving mankind at God's command								
2 Peter 2:4, Jude 6 Imprisoned in Tartarus								
1 Peter 5:8, Revelation 12:10 Rebelling against Christ Accusing mankind				Revelation 20:13 Thalaasa				
				Revelation 19:20 Lake of Fire				
				Revelation 20:2 Abyss				

For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all

Destiny

Guji Oromo at AionianBible.org/Destiny

The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, "*the gates of Hades will not prevail*," Matthew 16:18. Paul asks, "*Hades where is your victory?*" 1 Corinthians 15:55. John wrote, "*Hades gives up*," Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, "*Do not be afraid*," because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our Good News sounds like a warning to "*be afraid*" because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, "*out of the frying pan, into the fire?*" Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, "*Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'*" Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. "*If the first fruit is holy, so is the lump*," Romans 11:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

Disciple All Nations

Tanaaf gara gosa biyya adda addaa deema'aati' maqaa Abbataa, maqaa ilmaatii fi maqaa Ayyaana Woyyichaatiin Isaan cuuphaa, baratoota tiyya goolla a. - Maateewoosii 28:19

